R-5 NUMARALI RUSÇUK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYON VE TAHLİLİ

(H. 1120-1125/ M.1709-1715)

İrem ERİÇ

(Yüksek Lisans Tezi)

Eskişehir, 2016

R-5 NUMARALI RUSÇUK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYON VE TAHLİLİ

(H. 1120-1125/ M.1709-1715)

İrem ERİÇ

T.C.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Anabilim Dalı

Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİŞEHİR

2016

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İrem ERİÇ tarafından hazırlanan R-5 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlili (H. 1120-1125/ M.1709-1715) başlıklı bu çalışma 25.03.2016 tarihinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin İlgili Maddesi uyarınca yapılan savunma sınavında başarılı bulunarak, jürimiz tarafından Yeni Çağ Tarihi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Mehmet TOPAL

Üye: Prof. Dr. Numan ELİBOL

Üye: Doç. Dr. Soner AKPINAR

ONAY

… /…/ 200

İmza

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ADALIOĞLU

…/…/ 2016

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu Tezin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi Hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu, çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamasında, bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihâl içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması halinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

İrem ERİÇ

imza

ÖZET

R-5 NUMARALI RUSÇUK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYON VE TAHLİLİ

(H.1120/ 1125- M. 1709/1715)

ERİÇ, İrem

Yüksek Lisans-2016

Tarih Anabilim Dalı

Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Numan Elibol

Bu tezin konusu olan defter, Osmanlı Devleti'nin mahkeme kayıtları olan Şer'iyye Sicillerinin bir örneğidir. Sicil, Osmanlı Devleti'nin Niğbolu Sancağı'nın Rusçuk kazasında XVIII. Yüzyılda kaydedilen, R-5 numaralı defteridir. Bu çalışma, sicilin transkripsiyonu ve değerlendirmesi sonucunda Rusçukta günlük yaşam hakkında bilgi edinmek amacıyla yapılmıştır.

Defterin Latin alfabesine çevrilmesi sırasında basit transkripsiyon kuralları uygulanmıştır. Ana metne geçmeden önce Osmanlı Hukuk Sistemi hakkında genel bilgi verilmiştir. Birinci bölümde, XVIII. Yüzyıl başlarında Osmanlı Devletinin genel siyaseti, Balkanlardaki hakimiyeti, Rusçuk'un tarihi hakkında kısaca bilgi verilmiştir. İkinci bölümde, Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu yapılmıştır. Çeşitli konularda, 197 adet hükmün yer aldığı defter, dönemin siyasi, kültürel, ekonomik ve askeri yapısı hakkında bilgi vermektedir. Üçüncü bölümde de, sicilde bulunan hükümlerin değerlendirmesi yapılmıştır. Sicilin incelenmesi sonucunda, Rusçuk kazasının merkezi yönetimine ne kadar sıkı bağlı olduğu; dönemin askeri gelişmelerinde nasıl stratejik bir öneme sahip olduğu; farklı etnik ve dini grupların bir arada yaşadığı şehirde sosyal hayatın ne kadar dinamik olduğu ortaya konmuştur.

ABSTRACT

THE TRANSCRIPTION AND THE ANALYSIS OF RUSE COURT REGISTER NO: R-5

(A.H 1120-1125/ A.D 1709-1715)

ERİÇ, İrem

Master of Arts -2016

Department of History

Sub- department of Early Modern History

Advisor: Prof. Dr. Numan ELİBOL

The source material of this thesis is one of the sample copies of the court registers of the Ottoman town of Ruse. Classified as R-5, it is an 18th century book of the same town, then under the district of Niğbolu. The research based on this source material, by transcribing the text and analyzing its content, tries to bring into light the daily life in Ruse.

In transcribing the text into Latin alphabet, simple transcription rules have been adopted. But first, the Ottoman law has been been described in outline. In the first chapter, the general political state of Ottoman Empire at the beginning of the 18th century as well the Ottoman hegamony on the Balkans and the history of the town of Ruse have been handled in brief. Second chapter is assigned to the transcription of the main text. The text, including 197 registers in total, involves information about political, economic, cultural and military state of the region and the Ottoman Empire at that time. In the third chapter, the registers of the text have been subjected to an assesment. At the end of the research, it became evident how the town under direct control of central administration had been placed; how strategic in

military developments of the period it proved; and how dynamic a social life, then composed of different ethnic and religious elements, there was.

İÇİNDEKİLER

ÖZET……v
ABSRACT……...vi
KISALTMALAR …….....xi
EKLER ……..xii
ÖNSÖZ ……xiii
GİRİŞ……1

OSMANLI HUKUK SİSTEMİ İÇİNDE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ……1

1.Şer'iyye Mahkemeleri Ve Kadılar ……1
2. Şer'iyye Sicillerinin Genel Özellikleri ……4

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI DEVLETİ VE BALKANLAR

1.XVIII. Yüzyıl Boyunca Osmanlı Devleti'nin Genel Siyaseti …….....8
2.Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki Siyasi Yapısı ……11
3.Balkanlarda Bir Osmanlı Şehri Olan Rusçuk'un Tarihsel Gelişimi ……...17

İKİNCİ BÖLÜM

RUSÇUK R-5 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

1.Defterde Bulunan Hükümlerin Transkripsiyonu ……22

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RUSÇUK R-5 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ

1. Osmanlı Miras Hukukunda Aile ……..342

1.1.İslam Miras Hukukunda Aile Birliğinin Oluşturulması (Evlilik/Nikah Akdi).....342

1.2.Osmanlı (İslâm) Miras Hukukunda Kadının Konumu ……..344

1.2.1.Erkeğin Kadına Karşı Görevleri Ve Hakları ……...344

1.2.2. Kadın'ın Erkeğe Karşı Görevleri Ve Hakları ……345

1.2.3.Kadın'ın Mehir Hakkı ……345

1.3.Osmanlı Ailesinde Çocuk ……..350

1.3.1.Çocukların Nafaka Hakkı, Miras Hakkı Ve Vasi' Ta'yin Edilmesi ...350

1.3.2. Osmanlı Ailesinde Çocuk Sayısı ……351

1.4. Osmanlı Kadını'nın Sosyo-Ekonomik Konumu ……..……...353

1.5.Osmanlı Erkeği'nin Sosyo-Ekonomik Konumu (Rusçuk Şer'iyye Sicilleri Tereke Kayıtlarına Göre) …..……...363

2. Rusçuk'a Devlet Memuru Ta'yin Edilmesi Hususundaki Buyruldular ……..366

3. Osmanlı İktisadi Yapısı İçinde Vergi Sistemi ……371

3.1.Tekâlif-i Şer'iyye ve Rüsum-u Örfiyye Vergileri ……..371

3.2. Çift- Hane Sisteminden Büyük Çiftliklere Vergi Toplama Usûlündeki Değişimler ve İltizâm Usûlü ……372

3.3. Rusçukta Cizye Vergileri'nin Toplanması Hususundaki Hükümler 378

3.4. Rusçukta Toplanan Avarız Vergileri İle İlgili Hükümler …….380

3.5. Rusçukta Toplanan Ağnam Vergileri ..……..……..381

4. Halkın Uğradığı Haksızlıklarla İlgili Mahkeme Kayıtları ……...382

5. Farklı Konular İçeren Diğer Hükümler ……392

SONUÇ ……396

BİBLİYOGRAFYA ……....402

EKLER ……405

EKLER LİSTESİ

EK 1 : R-5 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili varak 10-11 s. 405

EK 2 : R-5 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili Varak 30-31 s.406

EK 3 : R-5 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili Varak 50-51 s.407

KISALTMALAR

H. :Hicri

M. :Miladi

s. : Sayfa

ÖNSÖZ

Osmanlı Devletinde yazılı belgelere çok önem verilerek devlete ait her türlü belge yazılı hale getirilmiştir ve günümüze çok sayıda belge bırakılmıştır. Çok zengin bir arşiv kaynağına sahip olan Osmanlı Devleti'nin yazılı belgeleri, savaş, isyan, yabancı devletlerle olan yazışmalar, devlet görevlilerinin tayini ve azli gibi konularda, yönetici sınıfın devlet meseleleriyle ilgili tuttuğu kayıtları içermekle birlikte, kırsalın tarihini anlamamız açısından önem taşıyan kayıtlara da sahiptir.

Şer'iyye Sicilleri adı verilen ve çalışmasını yaptığımız teze konu olan belge türü olan Siciller, saray ve çevresinin dışında İmparatorluğun çeşitli bölgelerinde yaşayan Osmanlı halkının, günlük yaşamı, yaşam tarzı, sosyo-ekonomik durumu hakkında önemli ip uçları içermektedir. Osmanlı mahkeme kayıtları olan sicillerde, özellikle ölen kişilerin mal taksiminin yapıldığı miras davalarında Saray çevresi dışındaki halkın sosyo-ekonomik durumu, kullandıkları kıyafetler, Osmanlı evinde bulunan eşyalar, kişilerin isimleri hakkında detaylı bilgiler edinilmektedir. Siciller Osmanlı hukuk tarihi açısından çok önem taşımakla birlikte, askeri, sosyal, ekonomik tarihin doğru anlaşılması açısından da büyük öneme sahiptir. Sicillere kaydedilen konular içinde merkezden gönderilen emir, ferman, buyruldular merkez ile taşra arasındaki ilişkileri anlamamızı kolaylaştırmaktadır. Osmanlı Devletinin her kaza merkezinde görev yapan Kadıları tarafından kaydedilen bu defterler şehir tarihi araştırmaları açısından son derece önem taşıyan belgelerdir.

Rusçuk kazası Şer'iyye Sicillerinden R-5 numaralı Sicil defterinden oluşan Tezimizin amacı, Sicilin transkripsiyonunun yapılması, konu tasnifi ve değerlendirilmesidir. Çalışmamızın Rusçuk şehir tarihi ile ilgili yapılan araştırmalara bir ilave olmasını umut ediyoruz.

Çalışmamızın her aşamasında bilgisinden ve deneyiminden yararlandığımız, her zaman yol gösterici olan tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Numan Elibol'a ve her konuda olduğu gibi tez çalışması yaptığım süre içinde de her an destek olan Sayın İbrahim Kavaklı'ya çok teşekkür ederim.

İREM ERİÇ

GİRİŞ

OSMANLI HUKUK SİSTEMİ İÇİNDE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1. ŞER'İYYE MAHKEMELERİ VE KADILAR

İslam Devletlerinin tümünde olduğu gibi; Osmanlı Devleti'nde de adalet anlayışı devletin temel unsurlarından biridir. Osmanlı Devletinde adalet kavramı, insanlara karşı hoşgörülü, alçakgönüllü, dürüst ve şefkatli olmak, açgözlü, savurgan, hırslı, zalim olamaya yönlendirmeyi amaçlar (Anıl,1993: 17). Osmanlı Devleti için büyük önem taşıyan adaletin sağlanması, Tanzimat dönemine kadar sadece Şer'i mahkemelerde kadılar aracılığıyla yapılıyordu. Kadıların ve yardımcılarının bulundukları kazanın davalarını gördükleri resmi dairelere " Şer'iyye Mahkemeleri " adı verilmekteydi (Ongan, 1958: 21). Bu mahkemelere kanunnamelerde " *mahkeme* " , " *mahfil- i şer* " , " *meclis-i şer* " de deniliyordu (Aydın,1988: 341, Mardin, 1993: 92).

Şer' i mahkemeler, medeni hukuk ve ceza davalarına bakmakla yetkiliydi. Her kaza merkezinde başında kadı bulunan bir Şer'i mahkeme bulunmaktaydı. Kadılar Şeyhülislâm'a bağlıydılar. Şeyhülislâm, kadıların kararına karşı yapılan itirazlara bakmakla birlikte kendisi kazai görev görmüyordu (Schacht, 1993: 147-148) .

Divan-ı Hümayun yüksek mahkeme olarak görev aldığında yargılama Rumeli kazaskeri tarafından yapılmaktaydı. Anadolu kazaskeri ise yanında oturur yalnızca izleyici konumunda olurdu (Aydın, 1988: 342). Padişahın adalet dağıtımı görevinin yerine getirilmesinde kendisine yardımcı olan kişiler, sadrazam, şeyhülislâm, müftüler, kazaskerler, kadılar, adaletin sağlandığı kurumlar ise Divan-ı Hümayûn ve İkindi Divanlarıdır. Kazalarda mahkeme'nin kurulması Padişah Berâtı ile tayin olunmuş bir kadının bulunmasını gerektiriyordu (Anıl, 1993: 19-21).

Osmanlı Devleti'nde bir olayın mahkemeye ulaşması için belirli aşamalardan geçilmesi gerekiyordu. Bir kişinin mahkemeye başvurması için çevresinde sorunu

çözecek kişilerin olmaması ya da yetersiz kalması gerekliydi. Köyde yaşayan reaya sorun yaşadığı zaman öncelikle aile büyüklerine, köyün yaşlıları gibi köyde sözü geçen kişilere başvururdu. Sorunun çözülemediği durumlarda köyün bağlı bulunduğu şehir ya da kasabadaki mahkemeye başvurulurdu. Mahkemeye başvuracak kişi mahkeme masraflarını karşılamak durumundaydı (Aköz,1987:113).

Osmanlı Devleti'nde; Devlet ilişkileri ile halk ilişkileri açısından en önemli idari birim kazadır. Yönetimde ilk kademe idari birimler olan kazalar belli bir köy merkezi olmakla birlikte siyasal, kültürel, ekonomik ve sosyal merkezlerdir. Bir kaza birimindeki kadılar, padişahın temsilcisi, kaza içinde mülki amir, belediye başkanı ve hakimlik görevi yapıyorlardı (Anıl, 1993: 43-44).

Osmanlı Devletinde kadı tayin edilebilmek için belli bir eğitim almak gerekiyordu. İlmiye sınıfından Müderris öğretimle, müftüler fetva göreviyle, kadılar ise yargı göreviyle yükümlüydüler. Osmanlı kadıları bu hiyerarşi içinde mutlaka medrese eğitimi görmeli ve hukuk bilgisini kazanmış olmalıdır. Mesleki açıdan en önemli okul Fatih Sultan Mehmed tarafından kurulan Sahn-ı Seman Medreseleridir. Bu medreselerin mezunları kadılık için müracaat edebilirlerdi. Kadı olacak kişiler büyük kadılıklara en az beşer kişi olmak üzere stajyer olarak görevlendirilirlerdi. Mevleviyet kademesine ulaşan kadıların yanında üç beş yıl çalışarak İstanbul'a gelirler, bir yıl mülazemet (adaylık, asistanlık) dönemi geçirirler daha sonra alt kademedeki kazalardan birine kadı tayin edilirlerdi (Ortaylı, 1994: 12- 13).

Devletin kuruluş yıllarında kadılar süresiz olarak göreve getirilirken, sayılarının artması ve yeterli kadılık makamı bulunmaması sebebiyle zamanla kadıların göre sürelerinde değişiklik yapılmaya başlanmıştır. XVI. yüzyılın sonlarında üç yıla, XVII. yüzyıl içinde iki yıla indirilmiş, ardından büyük kadılıklara bir yıl, diğerlerine yirmi ay süreyle kadı tayinleri yapılmıştır (Anıl, 1993: 77; Aydın, 1988: 343, Ortaylı, 1994: 16).

Adalet dağıtımı İslami esaslara göre, Allah rızası için yapılan bir iş olduğundan ücretsiz olarak yapılmalıydı. Zaman içinde devletin büyümesiyle kadıların ücretsiz görev yapması uygulaması kaldırıldı. Kadıların ücretlerine düzenleme getirildi. Osmanlı Devleti'nde kadıların belli bir maaşları yoktu. Kadıların

gelirleri, gördükleri davalar ve diğer devlet işleri sebebiyle aldıkları harçların bir miktarının kendilerine verilmesi ile sağlanırdı. En yüksek gelire sahip kadılar Mevleviyet kadılarıdır (Anıl, 1993: 74).

Kadıların maaş almamaları, görevlerini zaman zaman suistimal etmelerine de sebep olmuştur. Kadılar gelirlerini arttırmak için zaman zaman bölgelerinde teftişe çıkmışlardır. Kendilerince uygun görülmeyen miras taksimlerine itiraz etmişler ve zorla tereke taksiminden harç almaşlardır. Kadıların düzenli ve yeterli gelirlerinin olmaması ve bu durumdan kaynaklanan sorunlar sebebiyle, Yıldırım Bayezid döneminde Sadrazam Çandarlı Ali Paşa'nın teklifi üzerine mahkemede görülen davalarda yapılan miras taksimleri ve hazırlanan hüccetler için belirli miktarda harç alınmaya böylece kadı ve yardımcıları için sürekli gelir sağlanmaya başlanmıştır (Aydın, 1998: 343).

Kadıların çeşitli görevlerinde kendilerine yardımcı olan bir görevli kadrosu da bulunmaktaydı. Kadı, bulunduğu kazanın her nahiyesine bir naib tayim ederdi. Naib kendi bölgesinde kadının görevlerini yapardı. Ancak hiyerarşik yetki ve denetim üstünlüğü kadıdaydı (Ortaylı, 1994: 30).

Naiblerden sonra kadının en önemli yardımcıları imamlardı. İmamın yargı görevlisi olarak hiçbir rolü olmamakla birlikte bazı anlaşmazlıkları çözmekle yetkiliydi. Ayrıca Zabıt ve sicilleri tutan kâtipler, mahkemenin temizlik işlerini yapan hademeler, adli polis görevi gören ve tarafları mahkemeye çağıran muhzırlar kadının diğer yardımcıları arasında yer alır (Anıl, 1993: 49).

Kadının Osmanlı şehirlerinin belediye işlerinin yürütürken de bazı yardımcıları vardı. Kadı şehrin yönetimi, asayişi, esnaf loncalarının denetimi, üretimin, Pazar yerlerinin kontrolü, narh ve fiyat kontrolü gibi mülki görevlerle birlikte vakıfların, okul ve camilerin yönetimini denetlemek, imar düzeni, şehir temizliği gibi konularda da yetkilidir. Kadı asayiş işleri için subaşı, asesler (yasakçılar) kale dizdarları adı verilen görevlilerle de iş birliği içindedir. Narh konusunda kadının başlıca yardımcısı muhtesibtir (Ortaylı, 1994: 30-37).

Osmanlı Devletinin en önemli yargı organı olan Şer'i mahkemelerin kayıtları, devletin dini, iktisadi idari, hukuki, askeri kurumları hakkında çok önemli bilgiler

vermektedir. Şer'iyye Sicilleri adı verilen bu belgeler, XV. Yüzyılın ilk yarısından başlayarak XX. Yüzyılın ilk çeyreğine kadar geçen süre içinde Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan Türklerin ve diğer milletlerin iktisadi, siyasi, sosyal hayatı hakkında bilgiler veren önemli kayıtlardır. Birinci elden kaynaklar olan bu defterler, kadıların verdikleri kararları, tuttukları zabıtları, yaptıkları yazışmaları, devletin yüksek makamlarının kadılık makamları ile yaptıkları yazışmaları, aralarındaki idari, hukuki, siyasi ilişkilere ait kayıtları içermektedir (Akgündüz, 1988: 7).

2. ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

Sicil sözcüğü , " Okumak, kaydetmek ve karar vermek " anlamlarına gelmektedir. Terim olarak ise, insanlarla ilgili hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları içeren defterlere *şer'iyye sicilleri*, (*sicillat-ı şer'iyye) , kadı defterleri, mahkeme defterleri, zabt-ı vakayı sicilleri, sicillat defterleri* adı verilmektedir (Akgündüz, 1988: 17).

Şer'i mahkemelerde yazılı muamelelerin hepsi sicile kaydedilmemiştir. Eski tarihli sicil defterlerinde vakıf tescili dışındaki bütün kayıtların genellikle bir sayfanın yarısını geçmediği, çoğu zaman bir sayfaya beş, altı bazen yedi, sekiz hukuki muamelenin kaydedildiği gözlemlenmektedir (Akgündüz, 2002: 58, Bayındır, 1986: 2). Eski defterler kadının cübbesine girecek dar ve uzuncadır. Örneğin 40 cm boyundaki bir defterin yaklaşık 16 17 cm eni bulunmaktadır. Yazı şekilleri çoğunlukla talik kırmasıdır. Kağıdı çok sağlam, parlak ve aharlı olup çok iyi muhafaza edilmiş olanların mürekkepleri bugün bile parlaklığını korumaktadır. Genellikle defterlerin üzerinde kadının adını bulmak mümkündür (Uzunçarşılı, 1984: 366) .

Şer'iyye Sicillerinin büyük kısmı muhafaza edilmekle birlikte; savaş, yangın, su baskını, uzun zaman bakımsız kalmakdan kaynaklı çürümeler ve yapılan tahribatlar bazılarını kullanılamaz hale getirmiştir (Yılmazçelik, 1998: 161).

Şer'iyye Sicillerinde yer alan belgelerde geçen konular;

Merkezden gönderilen her türlü fermân, berat ve mektuplar

Ümera denilen mahalli yöneticilerin (Beylerbeyi, Sancakbeyi, Vali, Mutasarrıf, Mütesellim vb.) çeşitli konularda, sancak ya da şehir meselelerini çözmek için yayınladıkları buyruldular ile bunların icraatlarını gösteren kayıtlar,

Kadıların çeşitli konularda merkezle gönderdikleri i'lamlar ile şehir yönetiminde kişi ya da kurumlar arasında doğan anlaşmazlıkları çözümlemek için verdikleri hüccetler,

Şehrin mahalle listeleri, dini ve sosyal yapılarının inşası, bakım ve tamirlerinin yapılması, şehirde yürütülen imar faaliyetleri, imar işlerinde kullanılan inşaat malzemelerinin çeşit ve fiyatlarıyla ilgili vesikalar,

Şehir nüfusunu, nüfusun dini ve etnik yönden ayrımını, bu nüfusun zaman zaman maruz kaldığı hastalık ve doğal afetleri anlatan belgeler,

Evlenme, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım- satım, mukavele ve kefâlet senetleri, hırsızlık, kalpazanlık, yaralama ve öldürme ile ilgili belgeler,

Şehirdeki esnaf grupları, bunların meslekleri ile ilgili ürettikleri malların çeşitleri, çarşı ve pazarda satılan malların narh listeleri, usta ve ırgat yevmiyeleri ile ilgili kayıtlar,

Sancak ve şehir halkından toplanan vergi miktarları, bu vergilerin toplanmasında kullanılan avarızhânesi ile ilgili listeler,

Altın ve para meseleleri ile çeşitli eşya fiyatlarını gösteren kayıtlar,

Ölen kişilerin meslekleriyle mal varlıklarını gösteren tereke kayıtları, bu kayıtlarda yer alan etnografik eşya listeleri gibi çeşitli kayıtlar bulunmaktadır (Yılmazçelik, 1998: 161-162).

Kadı sicil defterleri tutuluş tarzlarına göre üçe ayrılır. İlki, tereke, hüccet, i'lâm, vekâlet gibi yalnızca bir konuya ait kayıtların tutulduğu defterlerdir. İkincisi, mahalli olayların kaydedildiği sicil-i mahfûz adı verilen defterlerdir. Üçüncüsü kayıt sırasında konu hatta tarih sırasına bile dikkat edilmeden karışık olarak tutulan defterlerdir (Taş, 1998: 178).

Kadı tarafından yazılan belgelerin çoğunluğunu hüccetler oluşturmaktadır. Şer'iyye sicillerinde hüccet, kadının hükmünü içermeyen, taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin ikrarını içeren ve üst tarafından bunu düzenleyen kadının mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgelerdir. (Akgündüz, 1988: 21) Nikah hüccetleri, boşanma (fesh-i nikah) hüccetleri, Mehir hüccetleri, nafaka hüccetleri, terbiye velayeti hüccetleri, kadının vasi tayinine ilişkin hüccetler, köle azadı ile ilgili hüccetler, kethüda, subaşı gibi görevlilerin tayini ile ilgili hüccetler bulunmaktadır (Yurtışığı (?) : 48) .

Sicillerde bulunan bir diğer belge çeşidi de i'lamat-ı şer'iyye yani şer'i i'lamlarıdır. İ'lam bildirmek manasına gelir (Ortaylı, 1994: 61). Davacının davasının dayandığı delillerin, davalının cevabını ve eğer savunma yapmışsa dayandığı delilleri ve sonuç bölümünde de gerekçeli olarak, hakimin hükmünü içerir (Bayındır, 1988: 3) Hakimin verdiği kararı içeren her belge i'lamdır (Akgündüz, 1988: 29) .

Kadılar yazılı belgelerin dışında bazı resmi yazışmalar da yapıyorlardı. Merkezden gelen fermân ya da buyruldu üzerine resmi bir yazı yazabilirlerdi. Şer'iyye sicillerinde yer alan ve kadının kendisine denk ya da daha aşağı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben yazdıkları belgelere mürasele denir (Akgündüz, 1988: 38) .

Kadılar tarafından kaleme alınan bir diğer belge türü ise maruzlardır. Sözlük anlamı " Arz edilen şey " demektir. Maruzlar astın üste yazdığı bir isteğin ya da bir durumun arzını belirten yazılı belge ve kayıtlardır (Bayındır, 1986: 19).

Kadılara başka makamlardan gelen belgelerin başında padişahtan gelen fermân ve emirler gelmektedir. (Akgündüz, 1988: 39). Sadrazamlar da padişahın emirlerine dayanarak, bazı konuları kadılara bildirebilirler. Sadrazamların yazılı emirlerine de buyruldu denilir. Genel anlamda buyruldu, sadrazam, kaptan-ı derya, vezir, beylerbeyi, kazasker gibi devlet erkânının yazılı emirlerine denir. (Akgündüz, 1988: 44).

Şer'iyye sicillerinde yer alan kadılar dışındaki makamlar tarafından yazılan bir belge çeşidi de tezkere ve temessüklerdir. Üst rütbeden alt rütbeye ya da aynı seviyedeki makamlar arasında yazılan ve resmi bir konuyu içeren belgelere tezkere

denir. Tezkereler başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü olan tezkireciler tarafından yazılırdı. Temessükler ise, miri arazide veya gayr-ı sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam ya da şahıslar tarafından verilen belge demektir (Akgündüz, 1988: 48).

Kadı Sicilleri, Osmanlı tarihi açısından büyük önem taşımakla birlikte, Osmanlı Devleti topraklarında kurulmuş birçok ülkenin tarihi açısından da büyük öneme sahiptir. Bir bölgenin siyasi, idari, sosyal tarihini araştırırken, geçmişe ait bilgileri ayrıntılarıyla kaydeden sicillerden yararlanılmaması tarihin tam aydınlatılamamasına sebep olacaktır. Siciller; Osmanlı halkının yaşam tarzı, sosyo-ekonomik durumu, evinde kullandığı eşyaları, yetiştirilen tarım ürünleri, meslek grupları ve zanaatlar, aile yapıları, çocuk sayıları, Müslim- gayrimüslim ailelerin sosyal yapıları, kişilere verilen isimler hakkında bilgiler veren sosyal tarih araştırmalarının temel kaynaklarıdır.

Çalışmamızda Rusçuk Şer'iyye sicillerinden R-5 numaralı H. 1121-1125 / M. 1710- 1715 tarihli defterin transkripsiyon ve değerlendirilmesi yapılarak defterin kayıt altına alındığı dönem içerisinde, Rusçukta meydana gelen olaylar hakkında bilgi sahibi olmak, Rusçuk tarihi üzerine yapılan çalışmalara katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Sicil 53 varak (100 sayfa) ve 199 hükümden oluşmaktadır. Sicilin sayfa numaralandırmasında defterin mikrofilmden fotokopisi alındığı için ilk sayfada kayıtlar sol sayfada bulunduğundan 1a, sağ taraftaki sayfa 1b olarak verilmiştir. Tüm sayfalarda soldaki kayıtlar " a " sağdaki kayıtlar " b " olarak yazılmıştır. Metin transkripsiyonu yapılırken, transkripsiyon kuralları uygulanmıştır. Okunamayan kelimeler (……) şeklinde gösterilmiş, metnin içinde silik durumda olan kelimeler (silik) olarak belirtilmiştir. Emin olunamayan kelimeler (?) olarak gösterilmiştir.

I. BÖLÜM

OSMANLI DEVLETİ VE BALKANLAR

1. XVIII. Yüzyıl Boyunca Osmanlı Devleti'nin Genel Siyaseti

II. Mustafa'nın Edirne vakası sebebiyle tahttan indirilmesinden sonra yerine kardeşi III. Ahmed padişah oldu. Padişahın en önemli sorunu tahtını sağlama almak ve payitahttaki genel durumu yatıştırmaktı. Zira 1678'de IV. Mehmed'in tahttan indirilmesinden beri zarar görmüş olan otoriteyi yeniden kurabilmesi gerekiyordu. Padişahlık makamı XVII. yüzyıl boyunca güç kaybetmişti. III. Ahmed'in tahta çıkmadan evvel, Edirne vakası sırasında kapıkulu ve ulemâ İstanbu'dan Edirne'ye doğru yürüdüğünde II. Mustafa'nın yerine kimin padişah olacağı tartışılmıştı. II. Mustafa'nın tahttan indirilmesini sağlayan isyancı kapıkulu askerleri III. Ahmed'in oğlu şehzade İbrâhim'i sultan tanımak istemişler, ulemâ ileri gelenleri bunu doğru bulmayarak III. Ahmed'i taht'a çıkardılar. III. Ahmed Karlofça Antlaşması ertesinde II. Mustafa döneminde başlayan barış siyasetini sürdürdü. Avrupa siyasetinde meydana gelen değişikliklerin Osmanlı Devleti lehine dönüştüğü durumlarda, Macaristan'ın durumu, Doğu Avrupa'da İsveç- Rus çatışması sebebiyle çıkan fırsatlar karşısında bile barış siyasetini bozmak istemedi (Kunt,1997: 53-54).

XVIII. yüzyıl başlarında Rusya büyümeye başlamış, Lehistan güç kaybetmişti. Bu dönemde, İsveç Kralı XII. Şarl ve Rus Çarı Büyük Petro arasında Lehistan sorunu sebebiyle savaş meydana geldi.(1700 – 1702) yılında İsveç Kralı Şarl Lehistan'ın önemli kısmını ele geçirdi. 1706 yılında İsveç Kralı Şarl Saksonya'yı işgal etti. Bu süreçte Doğu Lehistan'a girmiş olan Rus ordusu geri çekildi. İsveç kralı 1701-1707 yılları arasında Lehistan ve Saksonya'ya yoğunlaşmışken, Rus Çarı Petro da güç kazanmaya başlamıştı. İsveç kralı 1707 yılında Rusya üzerine hareket etti. 1708 yılında İsveç ordusunun geçeceği yollar, köyler, Ruslar tarafından tahrip edilip, İsveç ordusunun zor duruma düşmesi sağlanmıştı. İsveç ordusuna katılmak üzere gelen yardımcı kuvvetler Lesnaya'da Rusların hücumuna uğramıştı. Bu durumda Moskova üzerine gitmenin doğru

olmayacağını düşünen Kral Şarl, Ukrayna'yı Rusların elinden kurtarmak isteyen Ukrayna Kazakları ile birleşti (Uzunçarşılı, 1982: 47-57).

İsveç Kralının Ukrayna içlerine girmesi'nin Lehistan ile olan bağlantısını kesmesini fırsat bilen Büyük Petro, İsveç Kralının batı taraftan gelecek yardımlardan mahrum bırakılmasını sağlamıştı. İsveç Kralı Poltova'dan Harkov'a giden yol üzerindeki Kolomak bölgesini işgal etti fakat daha ileri giderek Harkov'u alamadı. Moskova üzerine gidemedi (Uzunçarşılı, 1982: 58).

İsveç- Rus savaşları sebebiyle, Osmanlılar kendi hudutlarına yaklaşan İsveç kralıyla görüşmek istediler.(1707) Yusuf Paşa aldığı emirle Yergögili Mehmed Efendi'yi İsveç kralına gönderdi. Mehmed Efendi'nin Yusuf Paşa'ya gönderdiği mektupta Kral Şarl Ruslara karşı muharebesinde Osmanlılardan yardım istedi. Osmanlılar da İsveç Kralı'nın Kamaniçe'ye kadar gelmesi durumunda yardım edilebileceği vaadinde bulunmuştur (Uzunçarşılı,1982: 59).

İsveç Kralı 1709 yılında Poltova şehrine girdi. Ruslarla yapılan savaş esnasında İsveç Kralı Şarl ayağından yaralandı. Poltova savaşı İsveç ordusunun yenilgisiyle sonuçlandı. İsveç ordusu Poltova'nın batı kıyısına çekildi. Kral Şarl Rus ordusunun takibinden kurtulmak için Osmanlı Devletine sığınma talebinde bulundu. Özi muhafızı Abdurrrahman Paşa Kral Şarl'ı kabûl etti. III. Ahmed İsveç Kralını misafir olarak kabûl etmiş ve tüm ihtiyaçlarını karşılamıştı. İsveç kralının Osmanlı Devletine sığınmasından sonra Rus Çar'ı Petro, İsveç kralının Osmanlı topraklarına sığınmasına izin verilmemesini talep etti fakat Osmanlılar tarafından teklîf reddedildi. İsveç Kralı, Osmanlılara Ruslara karşı ittifak teklifinde bulunarak, Moskova'ya savaş açılmasını istedi. Ruslar da Osmanlı hudutlarında tahkimat yapıyorlardı. Ayrıca Rus Çarı Petro'nun Eflak ve Boğdan, Sırp ve Karadağ gibi Ortodoks teba'ayı isyana teşvik etme siyaseti güdüyordu. Bu siyasetteki amacı, Osmanlı Devleti ile savaşması durumunda, Osmanlıların iç meseleleriyle uğraşırken yıpranmasını sağlamaktı (Uzunçarşılı,1982: 61-70).

Osmanlılarla savaşmayı planlayan Çar Petro Rumelideki diğer Hıristiyan teba' ile beraber Karadağlıları da isyana teşvik etmiş, Karadağ Viladikası, Rus çarının desteğinden cesaret alarak, Bosna Hersek taraflarına saldırıda bulunmuştur.

Osmanlı Devleti Karadağ isyanını hızlı şekilde bastıramayınca Prut savaşı sırasında Karadağ isyanı daha da büyüdü (Uzunçarşılı,1982: 71-72).

Rusların Boğdan sınırına gelmesi ve Rusların Ortodoks mezhebinde olması sebebiyle Eflak ve Boğdan beyleri Rus Çarı ile yakınlık içine girdi. Bu durum karsısında Osmanlı Devleti Eflak ve Boğdan da sık sık Voyvoda değişikliği yapıyordu. Sırbistan ve Arnavutluktaki tebaayı da isyana teşvik eden Çar Petro, Poltava savasından sonra Lehistan krallığına getirdiği II. Ogust ile de Osmanlılar alehine ittifak kurdu. Osmanlılarla savas için müttefikleriyle anlaşma sağlayan Çar Petro, İsveç Kralının Osmanlı Devleti sınırlarından çıkarılmaması durumunda müttefiki Lehistan kralı ile birlikte Osmanlı Devletine savaş ilan edeceğini bildirdi. 1910 yılında savaş hazırlığına başlayan Osmanlı Devleti 1911 yılında ordusunu hareket ettirdi. Prut nehri kenarındaki bölgede savaş başladı (Prut savaşı) Vezîr-i Azam Baltacı Mehmet Paşa taarruza geçti. Çember altına alınan Rus ordusu, yiyecek sıkıntısı sebebiyle de zor durumdaydı. Rus çarı barış isteği ve Osmanlı Devletinin talep edeceği her şeyi vermeye razı olması üzerine 1711 yılında Prut antlaşması imzalandı (Uzunçarşılı, 1982: 72-83).

Baltacı Mehmed Paşa Savaşı kazanmasının ardından, anlaşılmayacak şekilde hafif şartlarda bir barışı kabûl etti. Osmanlı Ordusunun başarısına rağmen Prut başarısı, Azak kalesinin geri alınması, Ukrayna'da Dinyeper boyunun güvenliğinin sağlanması, İsveç Kralının serbestçe ülkesine dönmesinden başka bir kazanç getirmedi. Prut antlaşmasını imzalayan Baltacı Mehmet Paşa'nın Çar Petro'dan arabalar dolusu altın ve rüşvet aldığı, Çariçe Katerina'nın sözlerine kanıp Çar'ı ve ordusunu elden kaçırdığına dair söylentiler başlamıştı (Kunt, 1992: 55).

1711 yılında Bosna valisi ve sancak beyleri Rus seferindeyken Çar tarafından gönderilen iki şövalye Karadağ'a gelerek, Karadağ ve İşkodra Hıristiyanlarını ayaklandırdılar. Bosna valisi Ahmed Paşa'nın seraskerliği ile bir kısım kuvvetler Karadağ üzerine sevk edilmiştir. İsyanın Ahmed Paşa tarafından bastırılmasından sonra tekrar askeri harekete gerek duyularak, Köprülüzade Numan paşa görevlendirildi.(1714) Numan Paşa isyanı bastırdı ancak Âsilerin bazıları Venedik kalelerine sığındılar ve Venedikliler tarafından himaye edildiler. Venedik Cumhuriyeti, topraklarına sığınan asileri kabûl etmeyeceğini bildirse de İsyancı

sövalye Vladika'yı kabûl edip, Osmanlı devletine teslîm etmemiştir. Bunun üzerine Osmanlı Venedik savaşı gündeme geldi (Uzunçarşılı, 1982: 98-101).

1714 yılında Venedik ile savaşa karar verildikten sonra, Donanma hazırlığına başlandı. Yeni kaptan-ı deryası Canımhoca Mehmed Paşa'nın kumandasında sefere çıkan Osmanlı donanması, Venediklilere ait olan İstendil adasını ele geçirdi. Gördös kalesi, Anapoli, Mudon, Menekşe (Benefşe), Ayamavra, Mora, iğne ve çuka adaları ele geçirildi. Köprülüzade Fazıl Ahmed Paşa'nınzamânında Giritte önemli limanlardan olan Suda ve İsperlonga kaleleri Venediklilere bırakılmıştı. Mora seferi sırasında Suda ve İsperlonga kaleleri 1715 yılında alındı (Uzunçarşılı, 1982: 103-108).

2. Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki Siyasi Yapısı

Balkan kelimesi, ağaçlarla kaplı sıra dağlar anlamına gelen Türkçe bir sözcüktür. Türklerin Balkan yarımadasına yerleşmeleri VI. Yüzyılda başlamıştır. Dolayısıyla Türkler Balkan Coğrafyasında Osmanlı Devleti'nin kurulusundan çok önce yer almışlar ve Balkan târîhinin önemli bir parçası olmuşlardır. Doğudan, Asya içinden, Kuzey Karadeniz step bölgesi yoluyla gelen göçebe Türk topluluklarının bazıları yerli halklarla karışarak asimile olmuş, bazıları Askeri egemenliği sağlayarak güçlü devletler kurmuşlardır. Güçlü devlet kuranlar arasında Bulgar Hanlığı önemli bir yer edinir. Dobrucadan Akkerman'a kadar bölgeye yerleşen Kıpçak Türkleri XIV. Yüzyılın ikinci yarısında bir beylik kurmuşlar 1393 yılında I. Bayezid Beyliği Osmanlı topraklarına katmıştır (İnalcık, 1993: 9).

Anadolu'dan gelen Türklerin Balkanlara yerleşmesi 1260'lara kadar gider. Kuzey Karadeniz Bölgesinde gelen Türk boylarının aksine Anadolu'dan gelen Müslüman Türkler kendi din ve kültürlerini korumayı başarmışlardır. İlk yerleşme 1261' de Moğollardan kaçıp Bizans'a sığınan Selçuklu Sultanı İzzeddin Keykâvus'un gelişiyle olmuştur. Moğollardan kaçan otuz- kırk Türkmen Obası, Sarı Saltuk ve İzzeddin Keykavus'un yanına gelerek Dobruca'ya yerleşmişlerdir.

Başlangıçta Altın- Ordu Emiri Nogay'ın himayesine giren Anadolu Türkmenleri Baba Saltuk kasabası ve başka kasabalar kurmuşlardır (İnalcık, 1993: 9-10).

Sarı Saltuk Türkmenlerinden sonra Anadolu'dan Balkanlara Türk akınları Karesi beyliği tarafından yapılır fakat Karesi beyliğinin akınlarının yerleşme amacı bulunmamaktadır. Çanakkale Boğazı yerleşmeyi zorlaştıran önemli bir engeldi. Osmanlıların 1352'de Cinbi'de bir köprü inşa ettirmesine kadar Türk Akıncıları Balkanlara geçtiğinde bazıları Balkan Devletlerinin hizmetinde ücretli asker olarak girmiş bazıları da yağmadan sonra Anadolu'ya geri dönmüştür. Zira Rumeli'de güçlü bir müttefik bulmadan akın yapmak kalıcı bir başarı getirmiyordu. Aydınoğlu Umur Bey, Bizans taht mücadelesi veren Cantacuzenus ile ittifak kurarak 1340 'ta donanmasıyla İzmir'den Balkanlara akınlar düzenledi. Bu akınlarla Dobruca ve Arnavutluğa kadar ilerledi. 1344 'te Haçlılar'ın İzmir'i almasından sonra Batı Anadolu gazileri Balkanlar'a geçmek için Çanakkale Boğazı'nı kullandılar. Osmanlılar o târîhte kareside yerleşmiş bulunuyorlardı ve Osmanoğulları Beyliği Anadolu erenlerini balkanlara sevkeden önemli bir bölge haline geldi. Orhan Bey'in oğlu Süleyman Paşa Cantacuzenus ile ittfak yaparak Trakya'ya geçti ve Cinbi kalesine yerleşti. 1354'Te Gelibolu kalesi ele geçirildi ve Balkan Fütühatının önü açıldı. Osmanlılar Gelibolu'yu aldıkları sırada Sırp Çarı Stefan Duşan ölmüş (1354) Makedonya'dan Tuna'ya kadar uzanan imparatorluğu küçük devletler ve senyörlükler arasında parçalanmıştı. Bulgar Çarlığı üç parçaya ayrılmıştı ve Bizans çok güçsüz durumdaydı. 1371'de Osmanlıların Çirmen savaşıyla, Makedonya Sırp prenslerine ve Bizans'a karşı kazandıkları zafer Balkanlarda Osmanlı üstünlüğünün sağlandığı önemli bir dönüm noktasıdır. Bu târîhten itibâren balkanlarda Osmanlı İmparatorluğu doğmuş oldu. Osmanlı'nın Balkan İmparatorluğu, Sultan'a bağlı tabii devletlerden oluşmuştur. Osmanlı Devleti Yeniçeri ordusu ve akıncı beyleri ile askeri güç olarak bölge içinde barışı koruyup Macaristan ve Venedik'in bölgede yayılma girişimlerini engelliyordu (İnalcık, 1993: 10-15).

Bayezid döneminden itibâren Osmanlı Develeti Mora'dan Tuna'ya kadar bütün Balkanları kendi hakimiyet alanında görerek, Dalmaçya, Karadağ, Arnavutluk, Mora, Eğriboz ve Ege adalarındaki Venedik kolonileriyle yüzyıllar boyu savaşmıştır. Savaşların uzun sürmesinin sebebi Osmanlı Devletinin kara'ya

Venediğin deniz'e hakim olmasıdır. Savaşlar 1718 yılına kadar Osmanlı Devletinin ileremesi ile sonuçlandı. Balkanlar, Ege ve Girit Osmanlı egemenliğine girdi. Osmanlı Devletinin Balkanlarda Güçlü bir imparatorluk kurarken karşılaştıkları iki büyük güç Venedik ve Macaristan olmuştur. Osmanlı Devletinin ilerleyişine karşılık Venedik ve Macaristan daima beraber hareket etmiş, Papalığın etkisiyle Avrupa'yı Haçlı ideolojisi ile yanlarına almaya çalışmışlardır (İnalcık, 1993: 12).

Osmanlılar Çanakkale Boğazına yerleşip, Edirne'den Enez'e kadar ilk yayılımlarını gerçekleştirdikten sonra Evrenuz Gazi, İpsala merkez olarak Uç merkezini Batı Trakya'ya karşı kurdu. Hacı İl Bey ve diğer gaziler Dimekota uçlarında Uzuncaova- Filibe dolaylarında örgütlendiler. Mihaloğulları komutasındaki gaziler ise Kırklarelinde Bulgaristan'a karşı Balkan dağları doğrultusunda uç bölgelere yerleştiler. Evrenuz Gazi Serez- Selanik doğrultusunda Yunanistan taraflarına ilerledi. 1387'de Selanik alındı. I. Bayezid Döneminde Teselya bölgesi ele geçirildi. Atina ve Mora'ya 1458- 1460 'da Fatih Sultan Mehmed zamânında kesin olarak yerleşildi (İnalcık, 1993: 13).

İstanbul –Edirne üzerinden Meriç vadisi boyunca geçip Sofya'ya ulaşan yol Osmanlı Ordularının Sırbistan, Macaristan ve Orta Avrupa seferlerinde kullandıkları yoldur. Sofya'dan Üsküp'e, Arnavutluk ve Bosna'ya giden yollar bulunmaktadır. Sofya Rumeli Beylerbeyliğinin merkezi olmuştur. Makedonya, Arnavutluk ve Bosna'ya giden yolların birleştiği Üsküp, Osmanlı Uç Beylerinden İshak Bey Oğullarının yerleştiği bölgedir. Üsküp bölgenin fethinin hareket noktası olmuştur. Kosova'da kazanılan zaferlerle Balkan egemenliği sağlanmıştır. (1389, 1448,1688) Üsküp Uç Beyleri Bosna'nın alınmasını sağlamıştır. Güney Bosna (Saraybosna) Ovasına yerleşerek Fatih döneminde Bosna'nın tamamının fethine 1429 yılında olanak sağlamışlardır (İnalcık, 1993: 13-14).

Osmanlılar Balkanlarda İslam'ın Gayrimüslimler için olan zımmî hukûkunu uygulayarak Cizre ödemeleri dışında Müsüman tebaadan ayrı tutmuyorlardı. Osmanlı Devleti, Hoşgörü ve Koruma politikası ile Müslim- gayrimüslim ayrımı yapmayarak, Osmanlı egemenliğinin hızla yayılmasını sağlamıştır. Osmanlı İmparatorluğunun din, ırk ayrımı gözetmeyen koruma politikası, imparatorluk tebaası halklar arasında birleştirici bir rol oynamıştır. XIX. Yüzyılda Burgar, Sırp, Yunanlıların Milliyetçilik

akımı etkisi ile bağımsızlık mücadelesi vermelerine kadar Balkanlarda Osmanlı devletinin siyaseti sorunsuz şekilde sürdürüldü. Osmanlı Devletinin Balkanlarda oluşturduğu merkeziyetçilik politikası, Balkanlarda Doğu Roma İmparatorluğunun merkeziyetçi imparatorluk rejiminin yeniden canlanmasını sağladı. Doğu Roma İmparatorluğunda olduğu gibi, Osmanlılar da Küçük köylü aile çiftliklerini ve köylü emeğini sürekli olarak korumayı devlet görevi olarak benimsedi. Osmanlı'nın çift-hâne sistEmînin, geç Roma'da Jugum-caput, Bizans'ta Zeugarion sistemlerinden farklı bir yönü yoktu. Bu sistemler bir çift öküze sahip köylü ailenin toprağı işletmesidir. Bizans Döneminde Makoedonya Hânedanı imparatorların eyâletlerdeki güçlülere karşı yoksul köylünün koruyucusu ve savunucusu oldukları gibi Osmanlı Sultanları da daima re'âyâ'nın koruyucusu olmuşlardır. Osmanlılar Balkan fetihlerinde " Toprak ve re'âyâ Sultanındır " anlayışını benimseyerek, köylü emeğini ve toprağı devlet kontroli altına alarak Feodal bey ve Voyvodaların etkinliğini sona erdirip onları Tımar beyleri haline dönüştürdüler. Böylece Bizans İmparatorluğunun Bürokratik- Merkeziyetçi idaresini yeniden canlandırmış oldular. Balkan köylüleri Yerel beylere karşı Osmanlı devletini destekllediler. Osmanlı Devletinin Balkan köylülerinin desteğini almasının sebebi, Osmanlıların Ortodoks kilisesine karşı koruyucu bir politika sürdürmesi, Ortodoks kilisesinin bütün imtiyazlarını tanıması, Kilise hiyerarşisine yer vermesi, manastırların ayrıcalıklarını olduğu gibi kabûl etmiş olmasıdır. Köylüler Osmanlının dinlerini ortadan kaldırmayı değil de korumayı amaçladığını anlamışlardır. Balkanlarda egemenlik mücadelesi veren Macaristan, Venedik ve Haçlılar, Katolikliğiğin egemenliğini sağlamaya çalışıp, kilise manastır ve vakıflarına el koymuşlardır.

Dolayısıyla 1396,1443, 1444, 1448 de Balkanları istilâ eden haçlılar Hıristiyan köylülerinin Osmanlıya karşı ayaklanıp kendilerine katılmalarını sağlayamadılar. Osmanlı Devletinin uzlaştırıcı, koruyucu ve hoşgörülü siyaseti Balkanlarda güçlü bir Osmanlı hakimiyetini sağladı. (İnalcık, 1993: 16-17)

Ömer Lütfî Barkan'ın 1520-1535 târîhlerinde Osmanlı Nüfus ve vergi defterlerine göre balkanların nüfus sayısının hesaplanmasına yönelik çalışmasına göre, Balkanların doğusunda Müsümanlar çoğunluktadır. Batı Balkanlar da ise (Makedonya, Sırbistan, Arnavutluk, Bosna) Müslümanlar azınlıktadır. XVI. Yüzyıl

başlarında Doğu Balkanlardaki Müslüman çoğunluğunu XIV ve XV. Yüzyıllarda anadoludan balkanlara yapılan kitleler halindeki göçün bir sonucudur. Osmanlı Devleti göçebe kitleleri Anadolu'dan Rumeli'ye getirerek feth edilen bölgeleri ve ana yolları güvenlik altına almak ve uç bölgelerde akıncı kuvvetlerini sağlamayı amaçlamıştır. Bir diğer sebep ise, Anadolu'da karışıklık çıkaran, köylüyü zarara sokan göçebeleri farklı alanlara yerleştirerek asayişi sağlamaktır. Her ne sebeple olursa olsun Rumeli'ye yapılan göçler bölgenin Türkleşmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bunların dışında özellikle XIV. Yüzyılda Rumeli'nin zengin topraklarına yerleşmek ve kendilerine yeni otlaklar aramak amacıyla Anadolu'dan Rumeli'ye göç hareketi olmuştur. Bu göçe katılanlar, Doğu ve orta Anadolu'dan Moğol baskısı ile kaçıp, batı Anadolu'ya gelen Türkmen boylarıdır. Balkanlarda Müslümanlaşma ilk iki yüzyılda çok kısıntılı görünmektedir. İlk Müslümanlaşmalar, Osmanlı ordusunda hizmet görenler özellikle Tımarlı sipâhilerdir. Yine Müslümanlar arasında yaşayanlara sosyal sebeplerle İslamlaşma daha sık görülmektedir. Osmanlı Döneminde Müslümanlığı kitleler hâlinde kabûl eden yerli halk Balkanların batısında Arnavutluk, Kosova ve Bosna'da bulunur. Balkanların doğu bölümündeki Müslümanlar ise Anadolu'dan gelen Türklerdir (İnalcık, 1993: 19-22).

Balkanlardaki bugunkü yol ağı ana hatlarıyla Osmanlı döneminde ortaya çıkmıştır. Bugun önemli Balkan şehirlerinden olan, Filibe, Tatarpazarcık, Sofya, Belgrad, Sarayova, Üsküp, Yenişehir, İlbasan, Manastır, Köstence, Rusçuk, birer kasaba ve köy durumundayken Osmanlı döneminde büyük şehirler haline gelmişlerdir. Edirne, Selanik, Niğbolu, Silistre gibi Osmanlı öncesi şehirler ise büyük gelişme göstermiştir. Balkanlarda Osmanlı döneminde büyüyen şehirler başlangıçta İdari ve askeri merkezler iken zamanla esnafın yerleşmesiyle ticari merkezler haline geldiler. XV. Yüzyılda Osmanlıların ticari ilişki kurdukları yabancı şehirlerde Osmanlı gümüş akçasının egemen bir para olduğu gümrük defterlerinden anlaşılmaktadır (İnalcık, 1993: 22-24).

Osmanlı döneminde balkan ticâretinin gelişmesini sağlayan üç ana yol, doğu batı arasında Edirne- Dubrovnik, Edirne- Ablova, Erdel'e giden Edirne- Niğbolu- Braşov yolu ve deniz üzerinden giden İstanbul- Akkerman- Lwow (Lehistan'ın doğu ticâret merkezi) yolu idi. Edirne, Balkanların İstanbul ve Bursa ile ulaşımını

sağlayan önemli bir ticâret merkeziydi. Doğu malları olan Bursa İpeklileri, İran ipeği, Hindistan baharat ve boyaları, Anadolu'dan Hamid-elinin pamuklu bogasileri, Safranbolu'nun safran, Ergani ve Küre'nin bakırı, Kütahya'nın şap'ı Edirne'den ve İstanbuldan Balkanlara oradan da Avrupa'ya gönderilirdi. Osmanlılar, Şam- Halep-Bursa-İstanbul- Akkerman üzerinden Avrupa'ya doğu mallarının ticâreti için uluslar arası bir ticâret yolu meydana getirmişlerdir (İnalcık, 1993: 24).

XVIII. yüzyılda Avrupa ile ticâret yoğunluk gösterdi ve Avrupa pazarının gıda maddelerine verdiği yüksek fiyatlar ve taşımacılığın gelişmesi, Balkanlarda dış Pazar için tarım ürünü yetiştirmek ve buğday, pamuk, zeytinyağı ihrâcâtındaki artıştan hıristıyan köylülerin paylarını almalarıyla birlikte devlet topraklarını kotrolleri altına geçiren ayan ve ağalar bol miktarda pay aldılar. Ayanlar re'âyânın emeğini sömürme yoluna gittiler. Bosna, Kuzey ve Doğu Bulgaristan Teselya, Makedonya ve Arnavutlukta balkan köylüsü ve ayanlar arasında sorunlar yaşanmaya başlandı. XVIII. Yüzyıl sonunda işsiz kalan ücretli askerler, Arnavutlar, haydutlar balkanları tahrip etmeye başladılar. Bu süreçte balkan köylüsü de milliyetçi aydınlarla işbirliği içine girdi. Böylece Bulgaristan ve Bosna Hersekte oluşan Hıristiyan köylü ayaklanmaları baş gösterdi. Aydınlanma çağının etkisiyle Milletleri için bağımsızlık isteyen Balkan aydınları oluştu. Romanya, kuzey Bulgaristan, Sırbistan, Arnavutluk deniz ticâreti ile zenginleşti. Yunanlılar ekonomik olarak Avrupaya bağımlı hale geldikleri Osmanlıdan ayrılmakla bir kayba uğramayacaklarını düşünmeye başladılar. Osmanlı Devleti gayri- Müslim teba'asına imtiyazlar tanıyarak devlete bağlı tutmaya çalışsa da başarılı olamadı. Onlar konsolosluklardan aldıkları belgelerle Avrupalı Devletlerin himayesine girerek, kapitilasyonların ayrıcalıklarından yararlanmaya başladılar. Balkan uluslarının XIX. Yüzyılda bağımsızlıklarını elde etme mücadelelerinde bu ekonomik, sosyal ve düşünsel değişimlerin büyük etkisi olmuştur (İnalcık, 1993: 25-26).

3. Balkanlarda Bir Osmanlı Şehri Olan Rusçuk'un târîhsel Gelişimi

Bugün Bulgaristan sınırları içinde olan, Tuna nehri'nin güney kıyısında bulunan Rusçuk'un kuruluş târîhi tam olarak bilinmemekle beraber ilk çağdan itibâren şehrin civarında yerleşim yerleri bulunduğu tespit edilmiştir. Şehrin beş km. kuzeydoğusunda bugünkü Ryahova Köyü yolu üzerinde, târîh öncesi döneme ait yerleşimler olduğu saptanmıştır. Yaılan kazılarda, ev aletleri, silahlar ve çakmak taşından yapılmış alet parçalarına rastlanmıştır (Simenov,1929:3). Paleolitik Çağdan itibâren (M.Ö.10.000) uygun iklim koşullarının bulunması sebebiyle bölgede yaşam sürdürüldüğü anlaşılmaktadır. Neolitik (M.Ö.6500-5500) Ve Bronz (M.Ö.3500-1200) çağlarda da bölgede yerleşim olduğu tespit edilmiştir (Bakırjieva, Yordanov, 1999: 13) Romalılar döneminde (I ve V. Yüzyıllar) bölgede bir gemi limanı, hamam ve kale olduğu, kalenin ikinci Bulgar Devleti zamânında da kullanılmaya devam edildiği bilinmektedir (Erdoğan, Ferlibaş, Çolak, 2009: 5).

Bulgar kaynaklarına göre şehir, Roma İmparatoru Troyan (M.S. 98-117) döneminde kurularak gelişmiş bir liman şehri olmuştur (Parmakov, 1936: 1, Simeonov, 1929: 4). IV. Yüzyılda Roma sınırında meydana gelen göç hareketliliği sebebiyle Roma'nın Tuna kıyısındaki diğer topraklarıyla beraber Rusçuk da saldırı ve yağmalara maruz kalmıştır. Rusçuk VII. yüzyıldan itibâren Bulgar devletine ait bir köy yerleşimi olarak kullanılmıştır (Topal, 2011: 2) .

Balkanlarda Osmanlı fetihlerinin başlamasının ardından Rusçuk ilk olarak I. Murad döneminde feth edilmiştir. I. Murad döneminde olası bir Balkan İttifakının önlenmesi için, Veziriazam Çandarlı Ali Paşa komutasındaki ordu Balkan dağlarını geçerek Pravadi ve Şumnu şehirlerinin ele geçirmiş ve o dönemlerde Bulgaristan'ın başkenti olan Tırvova'yı ele geçirmiştir. I. Murad ordusuyla Nigbolu önlerine gelmiş ve Bulgar kralı Şişman bir kez daha Osmanlı hakimiyeti altına girerek, geçmiş haraçlarını ödemek, Silistre gibi ba'zı kaleleri teslîm etmeyi kabûl etmesine rağmen Osmanlı Ordusunun geri çekilmesinin ardından Kral Şişman'ın isyan hareketine girmesi üzerine Osmanlı kuvvetlerinin bölgeye gönderilmesiyle Silistre, Hezargrad, Rusçuk şehirleri zapt edilmiştir (Danişmend,1971:100). I.Bayezid zamânında Rusçuk

Yıldırım Bayezid'in oğlu Süleyman Paşa tarafından yeniden feth edildi. 1388 -1389 yılları arasında Bulgaristan tamâmen Osmanlı Devleti topraklarına katıldı (Danişmed,1971:100).

Rusçuk'un sınırları 1413-1421 yılları sonrasında kesin olarak belirlenerek Bu günkü kuzey Bulgaristan'ın önemli bir bölümünü, bugünkü Romanya'nın Tuna bölgeleri, İslimiye, Yanbolu, Eski Zagra ve Burgas bölgelerinden ba'zı yerleri de içine alan Niğbolu (Nikopol) sancağına dâhil edildi (Bakırjieva-Yordanov,1999: 14). Tuna Nehri'nin güney sahilinde ve Lom nehrinin Tuna'ya birleştiği yerde bulunan Rusçuk, Osmanlı döneminde askeri ve ticari sevkiyatların yapıldığı önemli bir merkez haline geldi. Şehir, Varna ile İstanbul arasında at ve arabacılar temin eden önemli bir kara istasyonu ve Kladova- İsakça arasındaki nehir yolu boyunca kayık, gemi ve eğitimli personel temin eden bir liman ve tersaneye sahiptir (Topal, 2011: 1-3) . Rusçuk Tersanesi şehrin gelişimine katkı sağlamıştır. Rusçuk Tersanesinde Tuna nehrinde kullanılmak üzere gemiler inşa edilmiştir (Erdoğan, Ferlibaş, Çolak, 2009: 9).

XV ve XVI. Yüzyıllarda Rusçuk nüfusu hem gayrimüslim hem Müslüman nüfus açısından artış göstermiştir. Bölgede Müslüman nüfusun artış sebebinin Osmanlı Devletinin Balkanlarda uyguladığı iskan siyaseti olduğu düşünülebilir. XVI. Yüzyılda Rusçukta altı Müslümanmahallesi ve dört gayrimüslim mahallesi bulunmaktadır (Bakardjieva-Yordanov,1999:37). Müslüman nüfusun artış göstermesiyle birlikte mahallelere cami, mescit inşa edilmeye başlanmış, Tekkeler kurulmuş, XVI. Yüzyıl başlarında Rusçukta faaliyet göstermeye başlayan Hızır Baba Tekkesi bölgenin Türkleşmesi Ve İslamlaşmasında önemli rol oynamıştır(Erdoğan, Ferlibaş, Çolak, 2009: 8).

Evliya Çelebi Seyahatnâmesinde Rusçuk izlenimlerini yazmıştır. Evliya Çelebi'nin söylemiyle Rusçukta, evler iki katlı ve ahşaptan yapılmıştır. Çatılarında kiremit kullanılmamış, tahta ile örtülmüştür. 2200 tane ev bulunmaktadır. Tuna nehri kıyısında büyük konaklar bulunmaktadır. Şehrin kuzeyine doğru yükselen bölümlerde evler Bağlık ve bahçeliktir. Üç Hıristiyan mahallesi vardır. Yahudi nüfus bulunmamaktadır. Yahudiler sadece ticâret amacıyla şehre gelmişlerdir. Şehirde medrese bulunmamakla birlikte çok sayıda sıbyan mektebi vardır. Üç adet

han, kale dibinde Tuna kenarında bir cami, üç yüz adet dükkân bulunmaktadır. Bedesteni bulunmamaktadır. Halkın tamamı zengin tüccardır. Erkekler kumaş kıyafetler, kadınlar ise beyaz ferâce giyerlerdi. Şehirde haftada bir gün büyük Pazar kurulurdu. Rusçuk pazarı çok kalabalık olup, satılan mallar çok bol ve ucuzdu. Şehir halkı, Türkçe, Eflak- Boğdan dili ve Bulgarca konuşurdu. Rusçuk halkı, Misafirperver, cömert, neşeli insanlardı (Çelebi, 2006)

XVI. yüzyılın ikinci yarısında Rusçuk'ta ekonomik hayat canlılık göstermiştir. Rusçuk Pazarlarında, un, bakliyat, Taze ve kuru meyve, bal, süt ürünleri, büyük ve küçükbaş hayvan, kumaş ve giyim eşyâları, deri ürünleri satılmaktaydı. Dubrovnikli ve Latin tüccarların ticâret için Rusçuk'a geldikleri Rusçuk pazarlarında çuha ve giyim eşyâsı ticâreti yaptıkları bilinmektedir. Rusçuk iskelesine gelen ve ticâreti yapılan ürünler arasında, Tuz, sığır, koyun, at, kaz, tavuk, balık,et, yağ, bal, tulum peyniri, ham bakır, keten şarap gibi ürünler bulunmaktadır. Bu ürünler, Macaristan, Eflak, Vidin, Kili ve Semendire'den Rusçuk'a gelmekteydi. XVII. yüzyıla gelindiğinde de Rusçuk ticâret, gümrük, tersane ve askeri açıdan gelişmeye devam etmiştir. Osmanlıların Avusturya- Macaristan, Rusya ile yaptığı savaşlarda, Tuna nehri üzerinden asker, gıda ve mühimmat sevkiyatı Rusçuk üzerinden yapılmıştır (Erdoğan, Ferlibaş, Çolak, 2009: 8-10).

XVII. yüzyılın ilk yarısında Rusçuk'ta 3000 Müslüman, 200 Hıristiyan, 200 Ermeni hâne bulunmaktaydı (Bakardjieva- Yordanov, 1999: 32-33). XVII. yüzyılın ikinci yarısına ait Şer'iyye Sicillerine göre, dokuz Müslüman mahallesi, üç gayrimüslim mahallesi bulunmaktaydı. Ayrıca Rusçuk kazâsına bağlı Tutrakan ve Çernovi nâhiyelerine bağlı 100 köy bulunmaktaydı. Rusçuk kaza merkezindeki mahalleler Müslim- Gayrimüslim mahalleleri olarak ayrılmış olmasına rağmen ba'zı mahallelerde hem Müslüman hem de gayrimüslimlerin yaşadıkları tespit edilmiştir. Aynı durum köylerde de bulunmaktadır. XVII. yüzyılın sonlarına doğru Rusçukta gayrimüslimlerin ekonomik hayatta önemli bir yer edindikleri anlaşılmaktadır. Gayrimüslimlerin Rusçuk çarşısında kalpakçılık, kazancılık, kürkçülük gibi işlerle uğraştıkları bazılarının da gemilerde reis ve kürekçi olarak çalıştıkları dönemin Şer'iyye sicillerinden anlaşılmaktadır (Erdoğan, Ferlibaş, Çolak, 2009: 12).

XVIII. yüzyıla gelindiğinde Rusçuk'ta on iki mahalle, dokuz cami, altı han, haffafhâne, bedesten, sâ'at kulesi, tersane, çok sayıda haman ve kale altında bir gümrük bulunmaktadır. Lom nehri üzerinde değirmenler, nehir kenarında dükkânlar, atölyeler, gümrük binaları, gıda anbarları bulunmaktaydı. Tuna kenarında bir debbahhâne ve Rusçukta her mahallede bir kahvehâne bulunurdu. Bağcılık önemli bir geçim kaynağıydı. Buna bağlı olarak şarapçılık yapılarak büyük ölçüde şarap ihrâcâtı yapılıyordu. Canlı bir ticâret merkezi olan Rusçukta gıda ürünü olarak, ekmek, simit, pastırma, nohut, leblebi, fındık, badem, susam yağı, zeytinyağı, iç yağı, tere yağı, bal, peynir, üzüm, incir, limon suyu, pirinç, tuz, şeker, kahve, bâharat, koyun, sığır eti, giyim ürünleri olarak, Leibzik basmaları, Linz kumaşları, atlas, kadife, ipek, İngiliz şalları ticâreti ve kemer, elbise, çorap, dantel, tütün, pamuk, bambumu, sabun, keten, keten tohumu, kenevir, Paris esansları, iğne, bâharat şişeleri, ilaç, fayans, müzik alet telleri, keman yayları, kalem, sâ'at, yemek takımları, ayna, çinko, demir, çelik,bakır, cıva, kauçuk ticâreti yapılmıştır. Rusçuktaki imalâthânelerde, deri, balmumu, çuha, tütün, pamuk, ipek üretimi yapılmıştır (Erdoğan, Ferlibaş, Çolak, 2009: 11-14).

XVIII. yüzyıln ikinci yarısında Rusçuk stratejik açıdan ayrı bir önem kazanmıştır. 1768- 1774 yılları arasında Rusçuk kalesinde şehrin etrafı surlarla çevrilmiştir. XVIII. Yüzyılın sonlarına doğru Rusçuk kalesi Şumnu, Varna ve Silistre kaleleriyle beraber Osmanlı Devleti'nin kuzeydeki topraklarını korumak amacıyla oluşturduğu savunma sistEmînin içinde yer almıştır. (Erdoğan, Ferlibaş, Çolak, 2009: 14-15).

Mithat Paşa'nın Tuna valiliği sırasında 1864 yılında çıkartılan " Vilâyet Nizamnâmesi " ne göre, Rusçuk, Vidin ve Niş vilâyetleri birleştirilerek Tuna vilâyeti kurularak, Rusçuk bu vilâyetin merkezi haline getirilmiştir. Şehirde Türk, Bulgar çocuklarının eğitim göreceği okullar, vilâyet matbaası açılarak, eğitim görenlere Türkçe ve Bulgarca kaynak temin edilmiş, Tuna adıyla ilk resmi vilâyet gazetesi çıkarılmış, " Islahhâne " adıyla teknik okullar açılmış, asayişin sağlanması amacıyla karakollar kurulmuştur. İngiliz şirketine yaptırılan Rusçuk- Varna Demiryolu 1866'da kullanılmaya başlanmıştır. Bu hat Osmanlı Devletinin ilk Demiryolu hattıdır. Tarımda makineleşme ile ürün miktarının arttırılabilmesi için Avrupa'dan

tarım makineleri getirilmiştir. Balkanlarda meydana gelen karısıklıklar sebebiyle 1877-78 Osmanlı- Rus savaşı sonrasında şehir büyük hasara uğramıştır. 21 Şubat 1878 Edirne anlaşması ile Osmanlılar tarafından boşaltılan Rusçuk şehrinin 1880 yılında kalesi ve yönetimi Bulgarların eline geçmiştir (Topal, 2011: 6-7).

II. BÖLÜM

RUSÇUK R-5 NUMARALI ŞERİ'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

Varak No: 1 a

Hüküm No: 1

Tarihi: 1121

Konusu: Aleksi'nin Terekesi

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Arık Ramazân mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem mürd-i hâlik olan Viso bind Aleksi nasrâniyenin verâseti zevc-i metrûku Dülger Todori veled Yorgi nâm zımmî ile anası Soltanya ve babası Todori Aleksi zımmî ile sadrı sagîr oğlu Yanakiye münhasıra olub kable'l-kısme mezbûr Dülger Todori dahî mürd olmağla verâseti zevce-i metrûkesi Kospor Dino bint-i Dimitri nâm nasrâniye ile sulbü oğlu Penakiye ve sulbiye-i kebîre kızı Dimeko ile sagîre kızları Tirkinov Kerkino ve mersûme Kospor Dino'nun batnında mevcûd hamle münhasıra olduğu ba'de't--tahakkuk tashîh-i mes'eleleri li-hukmi'l-münâsaha doksan altı sehimden i'tibâr olunub sihâm-ı mezbûreden on altışar sehimi Soltana ile ikisinden her birine ve kırk altı sehimi mezbûr Yanaki'ye ve üç sehimi zevce-i merkûme Kospor Dinonun hissesine ve üç sehimi merkûmân Kerkino ve Panodan ve her birine ve altı sehimi haml-i mersûma isâbet ve intikâl eylediği şer'an zâhir ve mütebeyyin olmağın sıgâr-ı mezbûrûnun kıbel-i şer'den mensûb bâ-hüccet-i şer'iyye vasîleri olan baba Hristo veled Todori ma'rifetiyle tahrîr ve beyne'l-verese bi'l farîza-i şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. fî evâ'il-i saferü'l -hayr sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf 1121

Beledi Döşek 1 aded Kıymeti 175	Köhne yemeni yorganı 1 aded Kıymeti 48	İşleme çarşab Kıymeti 44	Alaca Hatâyî entâri 1 aded Kıymeti 168
Altun yüzük 1 aded Kıymeti 246 guruş	Yakası sırmalı zenne kerrâkiyesi 1 aded Kıymeti 1800 guruş	Seccâde 1 aded Kıymeti 363 guruş	Halep alacası kaftan 1 aded Kıymeti 175 guruş
Sim yüzük 1 aded Kıymeti 39 guruş	Büründcük gömlek parçası 2aded Kıymeti 276 guruş	Gücen kürk 1 aded Kıymeti 320 guruş	(……) al kaftan 1 aded Kıymeti 660 guruş
Kalay lenger 3 aded Kıymeti 90 guruş	Kaplı sincap nâfesi kürk 1 aded Kıymeti 545 guruş	Bursa hatemesi Yasdık Kıymeti 330 guruş	İncilü altın küpe 1 çift Kıymeti 480 guruş
Hurda incü 2 direm Kıymeti 180 guruş	Klopdom işleme gömlek Kıymeti 159 guruş	Kebîr makrame 1 aded Kıymeti 18 guruş	Sim işleme gömlek 1 aded Kıymeti 114 guruş

Sagîr sim düğme Kıymeti 36 guruş	Şam alacası zenne kapaması düğme Kıymeti 333 guruş	Cem‘an yekûn 6602	

Minhe’l-ihrâcât

Resm-i mu‘tâde155	Hüddâmiyye ve çukadâriyye30	Kâtibiyye 40, ihzâriyye15	Dellâliyye 122
Cem‘an yekûn 362	Sahhü’l--bâkî taksîm-i beyne’l-verese 6240	Hisse-i ebü’l mezkûr Aleksi 1040	Hisse-i ümmü’l-mezbûre Soltana 1040
Hisse-i ibnü’l--mezkûr Yanoki 2990	Hisse-i mevcetü’l-mezbûre Kospor Dino 195	Hisse-i binti’l-merkûme Dimeko 195	Hisse-i minti’l-merkûme Kerkino 195
Hisse-i bint-i mesfûre Pono 195	Hisse-i hamli’l-mezkûr 390		

Varak No: 1 a

Hüküm No: 2

Tarihi: 1121

Konusu : Todori adlı kişinin terekesi

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk Mahallâtından Arık Ramazân mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Dülger Todori veledi Yorgi veled Konstantin nâm zımmînin verâset-i zevce-i metrûkesi Kospordino bint-i Dimitri nâm nasrâniye ile sülbü oğlu Yanoki ve sulbiye-i kebîre kızı Dimekoya ve sulbiye-i sagîre kızları Terkinov ve Pono nâm sagîrelere ve mezbûre Kospordino zımmînin batnında mevcûd hamle münhasıra olduğu şer‘an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûre Dimekonun zevci ve sıgâr-ı mezbûrûnun kıbel-i şer‘den mansûb bâ-hüccet-i şer‘iyyevasîleri olan baba Hristo veledi Todori nâm zımmînin tahrîr ve ma‘rifetiyle tahrîr ve semen-i misilleri ile sûk-i sultânîde akçe hesâbı üzere ba‘de’l-müzâyede âhara bey‘ ve semenleri beyne’l-verese bi’l-farîzâti’ş-şer‘iyyetaksîm olunan defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. fî evâsıt-ı saferü’l-hayr sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Eğer ma‘a üzengi 1 aded Kıymeti 630	Büber 180 kıyye Kıymeti 5400	Anason 139 kıyye Kıymeti 2700	Pirinç Fî 50 kese Kıymeti 4250
Nakit akçesi Kıymeti 1360	def‘a nakit akçe Kıymeti 320	Nişadır 77 kıyye Kıymeti 1232	Şab 127 kıyye Kıymeti 5250

def‘a anason Fî 11 9 kıyye Kıymeti 990	Hınna 180 kıyye 18 kantar Kıymeti 612	Mor (?) hindi tepsi 80 kıyye Kıymeti 800	Kendir urgan Fî 42 Kıymeti 450
Ağaç fuçu Kıymeti 39	Palaska ma‘a vezne Kıymeti 40	Bakır 1 aded Kıymeti 59	Kırmızı pembe …….. hindi Fî 48 Kıymeti 5520
Tahta sandık Kıymeti 90	Şişe ma‘a yatak (?) Kıymeti 24	Zeytun 42 kıyye Fî 30 Kıymeti 360	def‘a şişe 1 aded Kıymeti 2

Kil çuvalı Kıymeti 212	Mor kaneviz kumaş 80 zirâ Kıymeti 640	Toprak testi Kıymeti 9	Bir mikdâr zeytun ile desti (?) Kıymeti 147

Vezne (?) ma‘a hırdavat Kıymeti 57			

Varak no : 1b

Sagîr tahta Kıymeti 48	Kıl bayındır (?) ma‘a köstek sandık Kıymeti 4	Eflak kitabı 5 kıyye Kıymeti 1800	Cedîd ma‘î çuka parça Kıymeti 270
Nükûd ma‘a …… Kıymeti 115	Kahve çuvalı Kıymeti 46	Tabancalı tüfenk Kıymeti 39	Tire (?) kenarlı gömlek Kıymeti 78
Koyun makramesi Kıymeti 45	Beyaz penbe iplik 30 kıyye Kıymeti 75	Alaca sandık 10 Kıymeti 150	Kırmızı boya 21 kıyye Kıymeti 14.112

Beyaz yağmurluk Kıymeti 135	Zenbil ile kahve tozu bağ küpü Kıymeti 240	Demir âlâtı Kıymeti 13	Ağaç iskemle ve kutu Kıymeti 8
Kebîr bağ küpü Kıymeti 270	Misinli gırâr Kıymeti 27	Dühân orağı Kıymeti 9	Alaca çarşab Kıymeti 51
Ağaç kova Kıymeti 40	Köhne kırmızı çuka çakşır 2 çift Kıymeti 67	Şem‘-i revgan Kıymeti 260	Demir kantar Kıymeti 340
Sagîr kahve ibriği Kıymeti 15	Mısır zembili Kıymeti 3	def‘a cedîd ma’î çuka parça	Ağaç varil Kıymeti 33
Fuçu Kıymeti 45	Meşin sofradan (?) başlık Kıymeti 9	Zenbil ile pasdırma Kıymeti 33	Mor tarak (?) 9 kıyye Kıymeti 1311

Beledî döşek Kıymeti 5	Kıl çuval ma‘ayün (?) Kıymeti 46	Abdest ibriği Kıymeti 120	Yağ kazgan ma‘a yağ Kıymeti 390
Palamut 45 kantar Kıymeti 2310	Siyah kumaş merre (?) 10 zirâ Kıymeti 375	Toprak desti Kıymeti 3	def‘a ağaç varil Kıymeti 18
Boya toprağı 28 kıyye Kıymeti 380	def‘a abdest ibriği Kıymeti 130	Sepet Kıymeti 9	Penbe ... Kıymeti 2261
Kırmızı kilim Kıymeti 144	Kebîr bakır tepsi Kıymeti 450	Sagîr tencere Kıymeti 160	Lengerî sahan 4 aded Kıymeti 242
Tımeşkî kılıç Kıymeti 130	Mâ’î niş çuka Kıymeti 67	def‘a alaca yasdık Kıymeti 129	def‘a alaca kilim Kıymeti 54

Alaca yasdık Kıymeti 24	def‘a köhne alaca kilim Kıymeti 12	Ta’am sinisi Kıymeti 678	Sagîr sahan Kıymeti 69
Demir iskemle Kıymeti 54	Tunç havanma‘a dest Kıymeti 180	Şişe kâse ve kadeh Kıymeti 80	Alaca peşkir Kıymeti 48
Beyaz aba çakşır Kıymeti 27	Temür elengürü Kıymeti 37	Mâ’î çuka dolama Kıymeti 60	Vasat bakraç Kıymeti 480
Fırun tabası Kıymeti 141	Sagîr baklava sinisi Kıymeti 17	Sagîr tepsi Kıymeti 90	def‘a sagîr bakraç Kıymeti 69
Ma’î kuşak Kıymeti 111	Tüfenk ma‘a palaska Kıymeti 1440	Kalay kuskun Kıymeti 276	Kebîr bakraç Kıymeti 282

Barut kesesi Kıymeti 6	Dokuma yasdık Kıymeti 57	def‘a yasdık Kıymeti 30	Leğen ma‘a ibrik Kıymeti 318
def‘a kilim Kıymeti 90	Yemeni yasdık Kıymeti 120	Sahan 4 aded Kıymeti 162	Tabancalı Tüfenk Kıymeti 330
Minder şilte Kıymeti 70	Köhne mâ’î niş çuka Kıymeti 36	Beledî minder Kıymeti 90	def‘a mor çuka Dolama Kıymeti 675
Tımeşk kılıç Kıymeti 540	Siyah aba şalvar Kıymeti 47	Nardenk Kıymeti 457	def‘a leğen Kıymeti 121
Bakır kepçe Kıymeti 17	Sepet ile yapağı Kıymeti 99	Şamdan ma‘a mikras	Demir saç ayağı Kıymeti 30

Vasat kazgan Kıymeti 984	def'ademir iskemle Kıymeti 11	def'ademir bakraç Kıymeti 99	Sagîr lengeri Kıymeti 189
Kapaklı tencere Kıymeti 113	Sagîr kevgir kepçe Kıymeti 36	Kıl heybe ve çuval Kıymeti 36	Süpürge ma'a faraş Kıymeti 8
Kumkuma ve güllâb Kıymeti 202	Edirne ma'a Yan (?) Selânik Keçesi Kıymeti 1440	def'a beyaz aba çakşır Kıymeti 60	def'a mâ'î çuka dolama Kıymeti 342
Sandal yorgan Kıymeti 303	Sagîr fırın tabası Kıymeti 40	Kevgir sahan Kıymeti 93	Temür maşa Kıymeti 22
Kapaklı bakraç Kıymeti 66	Sagîr hoşâb tabası Kıymeti 108	Kapaklı sagan Kıymeti 1320	Kapaklı sagîr tencere Kıymeti 60

Sim bucak (?) Kıymeti 180	Alaca yorgan çarşabı Kıymeti 57	Alaca sandık Kıymeti 80	Sim rahi (?) kuşak Kıymeti 2750
Penbe Kıymeti 22680	def'a nakit akçe Kıymeti 4521		

Cem'an yekûn

102.899

Kasaba-i Yergöğü râhiplerinden Obreşko nâm zımmîye emânet vaz' olunan kazgan ber-vec-itahmîn

kıyye guruş

34 34

El-hâc Mûsâ mahallesinde vâkı' ma'lûmu'l- hudûd mülk menzîl ber-vec-i tahmîn guruş 200

Arık Ramazân mahallesinde vâkı' ma'lûmu'l-hudûd mülk menzîl ber-vec-itahmîn guruş 110

Cem'an yekûn

444

Hâlik-i mezbûr Dülger Todori zımmînin zimem-i nâsda olan akçesidir ki ber-vec-i âtî zikr olunur.

Der-zimmet-i Papa Hristo Der-zimmet-i Manot Ermeni Der-zimmet-i Hıro

Kahve Pirinç 3600 Palamut

2760 1734 360

Der-zimmet-i Papaz oğlu Konstantin Der-zimmet-i Kisecioğlu Valadi

Palamut Kırmızı Boya Palamut

856 1953 460

Der-zimmet-i ... (silik) sâkini mahalle.. an bahâ-i hamr ...(silik)

30,000 (?)

Cem‘an yekûn : 14723

Min-haysü’l-Mecmû‘: 170902

Minhâ el- ihrâcât

Hafrına ilkâ içün Resm-i mu’tâde

2843 2914

Kâtıbiyye İhzâriyye Resm-i Dellâliye Deyn-i müsbet-i Likal (?)

480 120 1326 700

Deyn-i müsbet li-zevcihi’l-mezbûre Deyn-i müsbet-i Levank (?) Ermeni

1800 310

Düyûn-ı müteferrika-i müsbete

1340

Deyn-i müsbet-i Laham Totos Ermeni an-mâl-i eytâm bi-şehâdet-i Danil veled Serkene Vinyas (?)

71600

Cem‘an yekûn : 115324

Papa Hristo deyn-i müsbet an-semen-i arsa-i mera(?) der-mahalle-i El-hâc Mûsâ

13920

Yekûn ihrâcât

129244

Sahhu’l-bâkî li’t-taksîmbeyne’l-verese : 41658

(Kırk bir bin altı yüz elli sekiz akçedir sahh)

Hissetü’z- zevceti’l- mezbûre	Hissetü’l- -ibni’l-mezkûr
6947	13894
5202	10414

Hissetü’l-- binti’l – merkûme Dinko	Hissetü’l- -binti’l- mersûme Bano
6947	6947
5207	5207
Hissetü’l- – Hamli’l-mezkûr	Hissetü’l-- binti’l – mesfûre Kerkino
13494	5207
10414	

Varak No: 2 a

Hüküm No: 3

Tarihi: 1121

Konusu: Konstantin adlı zımmî'nin terekesi

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Arık Ramazân mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Dülger Todori veled Yorgi veled Konstantin nâm zımmînin evlâd-ı sıgârından sulbü sagîr oğlu Yanaki kızları Kerkinov Pono nâm sagîr ve sagîrelerinin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'î enverden mensûb bâ-hüccet-işer'iyye vasîleri olan iş bu bâ'isü'l- vesîka Papa Hristo Veled Todori nâm zımmî meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve ta'bîr –i ani'l-merâm idüb ber-vec-i muharrer vasîleri olduğum sıgâr-ı mezbûrun hâlâhucrve terbiyemde olub lâkin nafaka ve kisve bahâ vesâ'ir levâzım-ı zarûriyeleri içün babaları hâlik-i merkumdan müntakil olub ber-mûceb-i defter-i kassâm bi'l-vesâye makbûzum olan mâl-ı mevrûslarından kıbel-i şer-i nebevîden kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didikde fi'l-- vâki' hâl vech-i mübeyyen üzere olduğu lede'ş-şer' zâhir ve mütehakkık olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsn-i me'âb hazretleri dahîsığar-ı mezbûrûnun nafaka ve kisve bahâ vesâ'ir levâzım-ı zarûriyeleriçün mâl-ı sıgâr-ı merkûmdan târîh-i kitâbdan her birine yevmî ikişer akçe mısrî pâreden cem'an altı pâre nafaka farz takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezbûru ber-minvâl-ı muharrer sıgâr-ı mezbûrûna fî küllî yevm harç ve sadaka ve vakt-i zarûretde istidâneye ve lede'z – zafer mâl-ı mezkûrlarına rücû'a vasî-i mesfûr Papa Hristoya kıbel-i şer'den izin virmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i saferü'l- hayr sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Şeyh Mehmed Efendi ibn-i Hüseyin Efendi

Kayalı (?) câmi'-i şerîfiAli Efendi

Ahmed Efendi el-hatîbü'l-câmi'-i Mesih Voyvoda

Enver Bey ibn-i Mustafa Dellal Başı

Hasan binVukuyuddin

Varak No: 2 a

Hüküm No: 4

Tarihi: 1121

Konusu: Konstantin adlı zımmînin vefatının ardından, küçük yaşta kalan çocuklarına vasî ta‘yin edilmesi

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Arık Ramazân mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik-i olan Dülger Todori veled Yorgi veled Konstantin nâm zımmînin evlad-ı sıgârından sulbü oğlu Yanaki ve kızları Kerkinov ve Pono nâm sagîrelere babaları hâlik-i mezbûrdan bi’l- irsi’ş- şer’î isâbet iden emvâlimizin hıfz ve ahvâllerin zabt u rabta kıbel-i şer‘den vasî nasb ve ta‘yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın hâlik-i mezbûrun âhar sulbiye-i kebîre kızı Dimko nâm nasrâniyenin hâlâ zevci olan işbu râfi‘u’s- sefer Papa Hristo veled Todori nâm zımmî uhde-i vesâyetden gelmeğe kâdir ve sıgâr-ı mezbûrûna min-külli’l-vücûh evlâ ve enfa‘ olduğunu mahalle-i merkûme ahâlîsinden sikât-ı sahihâtü’l-kelimât haber virmeleriyle hâkim-i mevki-i sadr-i kitâb tûbâ-leh ve hüsn-i me’âb hazretleri babaları hâlik-i mezbûrdan ber-mûceb-i defter-i kassâm isâbet iden emvâllerin hıfz ve ahvâllerin zabt-ü rabta mezbûr Papa Hristoyu vasî nasb ve ta‘yîn eyledikde ol dahî vesayet-i mersûmeyi kabûl merâsimini edâyata‘ahhüd ve iltizâm itmegin mâ hüve’l-vâki‘bi’t-taleb ketb olundu fî evâ’il-i saferu’-hayr sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

E’s-âbikûn

Varak No: 2 b

Hüküm No: 5

Tarihi: 1121

Konusu: Niğbolu Sancağı Mutasarrıfı Ali Paşa’nın mütesellimi Ağaya ödediği miktar

Ber-vech-i Arpalık Niğbolı Sancağına mutasarrıf vezîr-i zîşân Ali Paşa hazretlerinin mütesellimleri ağaya Rusçuk kazâsı ahâlîsinin bin yüz yirmi iki

muharremü'l-harâmı gurresinde virdikleri meblağdır ki ber-vec-i âtî zikr olunur. Hurrira fi't-târîhi'l-mezbûr

Paşa harcı nâmıyla guruş bin yüz elli

mütesellim ağaya guruş 100

Kethüdâya guruş 20

Mübâşir ağaya guruş 100

Yekûn guruş: 1370

Sene-i sâbıkda vilâyet mesârıfıdır ki ber-vec-i âtî zikr olunur.

Hurrira fi't-târîhi'l-mezbûr

Bâ-fermân-ı âlî voyvoda Mahmud Ağa'nın virdiği haracdır ... guruş 60

Gümrük Emîni Mehmed Ağa ile Hacı Ebûbekir'in guruş 20

Çavuş-zâde Ali Ağa ile Hacı Ya'kûb'un guruş 41

Deli Beşe ile Hasan havâce-i âharı guruş 30

İstanbul'a irsâl olunacak iki ..âdan guruş 50

Midilli/Mîrli (?) Hasan Çelebi'ye guruş 100

Çukadâr Mustafa'ya guruş 7

Harc-ı Müteferrika-yı vilâyet guruş 50

Harc-ı sâ'ire guruş 50

Hüddâmiye ve ihzâriye guruş 15

Yarım rub'hâne ... guruş 2

Vilâyet masrafı 425

.... harcı 1370

Yekûn guruş: 1795 Bin yedi yüz doksan beş guruşdur.

Meblağ-ı mezbûrun hâsıl hissesi 378 guruş

Üç yüz yetmiş sekiz guruşdur.

Kapudân-ı karyelerin hissesi 80 guruş

Seksen guruşdur.

Paşa masârıfından mâ‘adâ mesârıf-ı hâsıl ile kapudân karyelerinden edâ olacaktır ve bin yüz yirmi târîhinde olan avârız defteri ma‘mûlün-bih olmağla mübâşire defter minvâl-i muharrer üzre virilmişdir lâkin re’isin bâ-fermân-ı âlî Ziştovi’ye nakl olunmağla ve Ablanova-i cedîd ve Romkile-i (?) Müslim ve Romkile-i Zımmî’de mütesellim ağa konak itmekle kurâ-i mezbûrûnun dört buçuk hânesi ... olunmağla bâkî doksan beş buçuk hâneye tevzî‘ olunmuşdur.

Hâsıl karyelerinden otuz üç guruş mübaşire teslîm olundukda bâkî bin üçyüz otuz yedi guruş Ablanova-i cedîd ve Tirsinik ve Dömkile/Dömikle (?) ba‘de’l-ihrâc kurânın mevcûd kalan doksan beş buçuk hânelerinin beher hânesine ondörder guruş isâbet eylediği bu mahalle şerh virildi.

Varak No: 3 a

Hüküm No: 6

Tarihi: 1121

Konusu: ... kişinin terekesi

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Kara Mustafa mahallesinde sâkin iken bundan akdem müteveffiye Âyişe bint-i ..... (silik) sadrıkebîr oğlu El-hâc Ali ile kebîre kızı Fâtıma’ya münhasıra olmağla muhallefâtı defteridir ki beyne’l-vârisîn taksîm olunduğu ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fî gurre-i zi’l-hiccetü’ş- şerîfe sene ışrîn ve miete ve elf

Sim Toplu Kuşak kıymeti 1800	Pekmez Tabası kıymeti 360	Hatâyî Entâri Kıymeti 360	Susi (?) Kaftan kıymeti 360

Selgo/selefimiz (?) Şevvani (?) zâde Efendi Zamânında Bey‘ olunan eşyâ semeni

Muhallefât-ı merkûme: 3510

Yekûn: 6290

Minhâ el- ihrâcât

Selgo/selefimiz (?) Efendi zamânında verilen dellâliye 90 guruş

Resm-i mu‘tâde	Kalemiyye	Hüddâmiye	İhzâriyye
120	40	25	15

Yekûn ihrâcât: 290

Fi’t-taksîmbeyne’l-veresesahhü’l-beyân

Hisse-i ibnü’l- mezbûr Abdi 4000

Hisse-i bint-i mezbûre Fâtıma 2000

mezbûre Fâtıma’nın aldığı eşyâ semeni 2919

Hisse-i şer‘iyyesinden ziyâde aldığı 919

Kismet-i âtiyede vâkı‘ hissesine takas ve ihrâc olacakdır sahh

Varak No: 3 a

Hüküm No: 7

Tarihi: 1121

Konusu: Abdi bin Mehmed'in terekesidir.

Mahalle-i mezbûre Kara Mustafa sâkinlerinden iken bundan akdem âhar vilâyetde garîkân vefât iden Abdi bin Mehmed'in verâset-i zevce-i metrûkesiHavvâbint-iHüseyin ile sulbiye-i sagîre kızları Âyişe ve Hadîce ve Sâliha'ya ve li-ebeveyn kızkarındaşı Fâtıma'ya münhasıra olmağla muhallefâtı defteridir ki beyne'l-verese taksîm olunduğu ber-vec-i âtî zikr olunur hurrira fî gurre-i zi'l-hicce sene ışrîn ve miete ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâkı' dâhiliyye ve hâriciyyeyi müştemil ma'lûmü'l-hudûd menzîl

Kıymeti

25200

Lom nâm mevki'de vâkı'ma'lûmü'l-hudûd bağ

kıymeti dönüm

7200 3

Lengeri sagîr kıymeti 120	Beledî döşek kıymeti 360	Sagîr tas Kıymeti 120	Neftî kebe kıymeti 60
Yeşil dolama müsta'mel	Kırmızı çakşır Kıymeti 480		

Vâlidesi Âyişe'den müntakil hisse-i şer'iyyeber-mûceb-i defter-i kassâm

Muhallefât-ı merkûme : 4000

Cem'an yekûn : 37.780

Minhâ el- ihrâcât

Mihr-i mü'eccel-i müsbetli-zevceti'l-mezbûre Havvâ bi- şehâdet-i el-hâc Mustafa ve Abdullâh Halil ibn-i Kurd Ali : 9600 guruş

Müteveffâ-yı mezbûr Abdi merkûme Havvâya tezevvücde mihr-i mu'acceli olmak üzere teslîm idüp ba'de't--tezevvüc geri aldığı eşyâ-yı mütenevvi'a bahâsı bâ-şehâdet-i mezbûrîn : 4600 guruş

Dellâliye	Resm-i mu'tâde	Kalemiyye	Hüddâmiye	İhzâriyye
360	750	200	15	100

Minhâ el- ihrâcât

Cem'an yekûn : 10760

Sahhu'l-bâkîFi't-taksîmbeyne'l-verese

Hisse-i zevcetü'l – mezbûre Havvâ : 2752

Hisse-i binti'l-mezbûreÂyişe: 4893

Hisse-i binti'l – mezbûre Sâliha : 4893

Hisse-i uhti'l mezbûre: Fâtıma : 4893

Kesr-i Bâki: 1

MezbûreFâtıma ebâsı muhallefâtından ziyâde aldığı dokuz yüz on dokuz akçe ba'del-ihrâc bâkî üç bin altı yüz altmış dokuz akçe hissesi mukâbelesinde defterde muharrer bağın nısfı virildiği bu mahalle şerh virildi. Sahh sahh sahh

Varak No: 3 a

Hüküm No: 8

Tarihi: 1121

Konusu: Osman Bey'in terekesidir.

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Câmi'-i cedîd mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Osman bey nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Âyişe bint Mehmed nâm hâtun ile cânib–i beytü'l-mâla â'id ve râci' olmağla hâlâbeytü'l-mâlemîni olan Mustafa Ağa tarafından ta'yîn olunan Halil (Çelebi) ibn-i Abdullâh ma'rifetiyle müteveffâ-yı mezbûrun tahrîr ve bey' olunan muhallefâtı defteridir ki vech-i âti üzere zikr olunur hurrira fîevâ'il-izi'l-hiccetü'ş-şerîfe sene ışrîn ve miete ve elf

Kırma yasdık kıymet-i pâre 9	def'a yasdık kıymeti 8	Bârgîr re's Kıymeti 240	Beyaz sâde kıymeti 10
Köhne çakşır Kıymeti 11	Köhne peştamal kıymeti 3	Beyaz bakraç kıymeti 18	Kahve tabağı kıymeti 6
def'a kırma yasdık kıymeti 8	Kara sığır ineği ma'a dana kıymeti 173	Yorgan kıymeti 43	Hoşaf tası kıymeti 14
Kahve ibriği sagîr kıymeti 10	Tönbeki (?) Kıymeti 8	Köhne kaniçe kıymeti 20	Köhne kürk Kıymeti 56

Köhne beyaz kebe kıymeti 8	Meşin heybe köhne kıymeti 1	Mâ'î çantası (?) kıymeti 12	Mâ'î alaca sofra peşkiri kıymeti 14

Varak No : 3b

Sagîr sahan kıymeti 48	Ahur ve havlu masârıfı kıymeti 200	Köhne eğer ma'a teğeleti kıymeti 40	Köhne kilim parçası kıymeti 3
Yün ma'a kalçun kıymeti 19	Kantar (?) ma'a... kıymeti 11	Köhne zibon kıymeti 3	Kırmızı kapama kıymeti 30
def'a sagîr tepsi kıymeti 26	Kahve ibriği köhne kıymeti 6	Kebîr ağaç sanduka kıymeti 36	Köhne sarık ma'akavuk kıymeti 35
Kırmızı döşek kıymeti 86	Beledî çarşab kıymeti 14	Diftik kuşak kıymeti 5	El peşkiri kıymeti 5

El ibriği kıymeti 23	Güllük nâm- mevzi‘de bağ evlek kıymeti 280		

Cem‘an yekûn : 1566

Minhâ el- ihrâcât

Techîz ve tekfîn : 290

Mihr-i müeccel li-zevceti’l-mezbûreÂyişe

kıymeti

1600

Deyn-i müsbet-i Bıçakçı Mehmed Bey : 129

Deyn-i El-hâc Mustafa şem’ akçesi : 10

Deyn-i müsbet-i Abdülbâkî Efendi : 13

Resm-i Kısmet	Kalemiyye ve Kâtibiyye	Hüddâmiyye
100	50	20

Düyûn-u Müteferrika	İhzâriyye	Dellâliyye	Hammâliye ma‘a dükkân icaresi
58	10	28	7

Emîniyye- 33

Yekûn İhrâcât : 1088

Sahhu’l-bâkîfi’t-taksîm : 478

Hissetü'z -zevcetü'l – mezbûre Âyişe : 100

Bâkîder-yed-i Emîn-i beytü'l-mâl : 378

Varak No: 3 b

Hüküm No: 9

Tarihi: 1121

Konusu: Hadîce bint-i El-hâcİsmâil'in terekesidir.

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Arık Ramazân mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hadîce bint-i El-hâc İsmâil nâm müteveffiyenin verâseti zevci Mehmed bey ile Sadriye-i sagîre kızı Âyişe ve sadrı sagîr oğulları Ali ve Halil ve vâlidesi Hadîce'ye münhasıra olduğu zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffiye mezbûrenin tahrîr ve bey‘ olunan muhallefâtı defterdir ki ber-vec-i âtî zikr olunur ki hurrira fi'l--yevmi'sâmin aşar min zi'l-hicce sene ışrîn ve miete ve elf

Sim kuşak kıymet-i pâre 375	Sim başlu kuşak ma‘a kolan kıymeti 140	İncilü altın küpe kıymeti 480	İncü gerdan kıymeti 910
müsta‘mel yasdık kıymeti 21	müsta‘mel döşek kıymeti 21	köhne döşek kıymeti 87	müsta‘mel alaca kilim Kıymeti 70
Hamam tası kıymeti 14	Köhne leğen ma‘a ibrik kıymeti 60	Sagîr sahan kıymeti 96	Hoşâb tası ma‘a kapak kıymeti 24

Perde-i yük kıymeti 20	Cedîd gömlek Kıymeti 27	Cedîd don kıymeti 10	Cedîd bend (?) parçası kıymeti 12
Köhne yasdık yüzü kıymeti 23	Müsta‘mel alaca sandal kapama kıymeti 126	def‘a alaca sandal kapama(?) Kıymeti 80	Köhne sandal (sâde) kıymeti 26
müsta‘mel çekme 33	Sepet sanduka Kıymeti 24	Örtü makramesi kıymeti 20	Köhne yasdık kıymeti 33
Köhne beledî Yorgan kıymeti 29	Sagîr sahan kıymeti 80	Kebîr tencere ma‘a kapak kıymeti 35	Sagîr bakraç kıymeti 17
Sagîr tencere ma‘a kapak kıymeti 20	Cedîd çarşab kıymeti 22	müsta‘mel el peşkiri kıymeti 23	Zincap yün (?) kürkü kıymeti 34
Köhne yasdık yüzü kıymeti 21	Köhne çekme kıymeti 12	Köhne bohça kıymeti 10	Köhne yasdık kıymeti 25

müsta‘melbeledî yorgan Kıymeti 25	tepe (?) tepsisi kıymeti 27	def‘a cedîd çarşab kıymeti 14	müsta‘mel takye kıymeti 23
Baklava tepsisi kıymeti 60	Lengerî sahan kıymeti 30	müsta‘mel alaca kilim kıymeti 70	müsta‘mel havlu silecek (?) kıymeti 24
Kırmızı çuka ferâce kıymeti 82	Köhne gömlek kıymeti 31	Köhne sandal entâri kıymeti 30	müsta‘melmakrame kıymeti 3
Mihr-i müeccel an zevci’l-mezbûr Mehmed bey kıymet-i guruş 50			

Cem‘an yekûn : 5607

Minhâ el-ihrâcât

Resm-i Kısmet	Kâtibiyye	Hüddâmiyye	İhzâriyye	Dellâliyye
kıymeti	kıymeti	kıymeti	kıymeti	kıymeti
140	40	10	10	70

Cem‘an yekûn : 275

Sahhu'l-bâkîFi't-taksîmbeyne'l-verese: 5332

Hissetü'z-zevci'l- mezbûr: 1333

Hissetü'l-binti'l-mezbûre Âyiş: 621

Hissetü'l-ibni'l- mezbûr Ali: 1242

Hissetü'l-ibni'l- mezbûr Halil: 1242

Hisse-i ümmü'l-mezbûre Hadîce: 888

Kesr pâre: 6

Varak No: 4 a

Hüküm No: 10

Tarihi: 1121

Konusu: ... kişinin terekesidir.

Medîne-i Ruscuk mahallâtından El-hâc Mûsâ mahallesi sâkinlerindeniken bundan akdem vefât iden .... (silik) nâm mütevaffanın verâseti zevcesi Â'yşe bint-i Beytullâh nâm ..... (silik) ve sulbiyye sagîre kızları Sâkine ve Esma'ya münhasıra olduğu zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffânın muhallefâtı defteridir ki ber-vec-i âtî zikr olunur hurrira fi'l- yevmi't- tâsi' aşar min zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene ışrîn ve miete ve elf

Menzil der mahalle-i mezbûre Kıymet-i guruş 170	Mushaf-ı şerîf Kıymeti-i pâre 80	Bağ der-sarı bayır Kıymeti 20 Dönüm 2,5	Bağ yeri dönüm 3 Kıymet-i guruş 7

Dükkân binâsı Kıymet-i guruş 16	Al/alev (?) kiremiti Kıymet-i pâre 34	Kabor (?) tüfengi Kıymet-i pâre 30	Kebîr kantar kıymeti 21
Kantarma ma‘a başlık Kıymeti 16	Fuçu ma‘a lahana kıymeti 20	Köhne fuçu kıymeti 5	Sagîr kantar kıymeti 1
Kahve ibriği sagîr Kıymet-i pâre 20	Yufka sinisi kıymeti 1	Ağaç Pususu kıymeti 2	Ağaç biberlik kıymeti 1,5
Ağaç sanduk Kıymeti 5	Bağ çapası kıymeti 6	Tarnakob (?) kıymeti 7	Sagîr ağaç sanduk kıymeti 6
Ağaç dibek kıymeti 2	Temür maşa kıymeti 8	Saç ayağı kıymeti 4	El tabiesi (?) kıymeti 46
Beyaz bakraç kıymeti 18	Sagîr bakraç ma‘a kapak kıymeti 15	Temür topuz kıymeti 16	Kutu ma‘a fincan kıymeti 3
Keser ma‘a burgu	Bardak kıymeti	Destere kıymeti	Kırmızı aba yorgan kıymeti

kıymeti 3	9	2	15
Köhne çakşır kıymeti 5	Beyaz sâde kıymeti 20	Ağaç sanduk kıymeti 15	def'a ağaç sanduka kıymeti 29
Dükkânda olan eşyâ	Kıran kıymeti 6	Kutu kıymeti 1	Katran devresi (?) kıymeti 3
Ağaç sini kıymeti 4	Temür çekiç kıymeti 5	Katran fuçusi kıymeti 1	Kara sığır derisi kıymeti 4
Toprak desti kıymeti 1	Der-zimmet-i Halil Paşa Dükkân kirâsı 16 pâre		

Cem'an yekûn: 9029

Minhâ el-ihrâcât

Techîz ve tekfin Mihr-i müeccel li-zevceti'l-mezbûr Lokuf (?)İbrâhim ağa

guruş guruş 45 murâbaha guruş üç

7,5 50 rub' üç

Mezbûr Ali Çelebi Diğer karındaşı Hasan Çelebi an hisse-i menzîl

An hisse-i menzîl guruş

guruş 30 30

Resm-i mu‘tâde	Hüddâmiye	Kalemiyye	Kâtibiyye	İhzâriyye	Dellâliyye
270 pâre	30		30	20	129

Cem‘an yekûn İhrâcaât: 7205

def‘a mahalle-i mezbûre avârızı vakfına deyn-i müsbete

Pâre 593

Yekûn: 7798

Sahhu’l-bâkî li’t- taksîmbeyne’l-verese: 7798 Pâre: 1411

Hissetü’z-zevceti’l-mezbûre: 176

Hissetü’l-ibni’l- mezbûr Ahmed: 410

Hissetü’l-ibni’l- mezbûr Mahmud: 410

Hissetü’l-bintü’l- mezbûr Sâkine: 205

Hissetü’l-bintü’l-mezbûre Esmâ: 205

Varak No: 4 a

Hüküm No: 11

Tarihi: 1121

Konusu: Bâkiye bint el-hâc Mahmud adlı hâtunun terekesidir.

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Câmi‘-i Atîk mahallesi sâkinlerindeniken bundan akdem müteveffiyye Bâkiye bint-i el-hâc Mahmud nâm hâtunun verâseti zevci Bayezid Ağa ile sadriye-i kebîre kızları Âyişe ve Fâtıma ve Şerîfe benât –ı arslan ağa ile sagîre kızı Afîfe bint-i Bayezid ağa nâm sagîreye münhasıra olduğu bade’t tahakkuk müteveffiye –i mezbûrenin metrûkatı defteridir ki ba‘de’l-müzâyede ber-vec-i âtî veresesi beyinlerinde taksîm olunmuşdur hurrira fîgurre-imuharremü’l-harâm sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kuzu lengeri ma‘a kapağı kıymeti 440	Sâde tencere kıymeti 68,5	Kahve ibriği vasat kıymeti 40	Sofra iskemlesi Temür kıymeti 14
Temür askı kıymeti 2	Köhne halı döşeme kıymeti 315	Beyaz çarşab kıymeti 26	Kantar iskemlesi kıymeti 22
Beyaz Alaca kilim kıymeti 54	Kuzu lengeri ... kıymeti 208	Kuzu lengeri kapağı kıymeti 143	Vasat beyaz bakraç kıymeti 38
Reçel tabası sagîr kıymeti 142	... leğen ma‘a ibrik kıymeti 129	El ibriği kıymeti 28	Beyaz tunç şam‘dan kıymeti 35
Yaldızlı sagîr tas ma‘a kapak kıymeti 55	orak kıymeti 1	Destere ma‘a burgu kıymeti 16	Alaca kilim müsta’mel kıymeti 110
Mâ’î ... kebesi	Beyaz çarşab köhne Kıymeti	Havlu döşeme kıymeti	Fincan kutusu kıymeti

müsta‘mel Kıymeti 65	19	41	3
Lengerî sahan ma‘a kapak Kıymeti 62	Yoğurt tası kıymeti 43	Tunç havan ma‘a deste kıymeti 120	El ibriği kıymeti 40
Burgu kıymeti 7,5	Köhne minder kıymeti 6	Sarı ... kebesi kıymeti 2	Köhne ... halı ma‘a orta kıymeti 815
Balık tabası kıymeti 161	Sagîr bakraç ma‘a kapak kıymeti 30	Vasat lengeri ma‘a kapak kıymeti 30	Münkesir tunç havan kıymeti 30
Şiş-hâne cam tas kıymeti 15	Lengerî sahan ma‘a kapak kıymeti 62	El ibriği kıymeti 43	Yazı kulplu kıymeti 8
Kapu perdesi köhne Kıymeti 10	Sofra peşkiri cedîd kıymeti 117	Mâ’î velençe kıymeti 80	**Varak No :** 4b ... Kara Lom nâm nehirde beş göz değirmen kıymet-i guruş 500

Mütefeffiye-i mezbûrenin zevci Bayezid ağa nâm kimesnenin zimmetinde olan mihr-i müecceli kıymet-i guruş 250

Cem‘an yekûn : 5369

Yalnız beş bin üç yüz altmış dokuz guruşdur.

Minhâ el- ihrâcât

Techîz ve tekfin ve ıskât-ı salât ber-mûceb-i vasiyet

Guruş 108

Deyn-i müsbet-i mezbûre Âyişe: Guruş 170

Deyn-i müsbet li-hazînedâr Mehmed: Guruş 170

Deyn-i müsbetli-mezbûreŞerîfe: Guruş 27

Deyn-i müsbet li-Ali Ağa dâmâdı : Guruş 100

Kasaplara deyn-i müsbet: Guruş 18

Dellâliye	Esnây-ı kasemde olan mesârıf	Resm-i mu‘tâde
Guruş 30	Guruş 80	Guruş 170

Kâtıbiyye	Kalemiyye	Hüddâmiyye ve İhzâriyye
Guruş 15	Guruş 15	Guruş 14

Cem‘an yekûn ihrâcât: 867

Sekiz yüz altmış yedi guruşdur sahh

Li’t-taksîmbeyne’l-veresesahhü’l-bâkî: 4502

Yalnız dört bin beş yüz iki guruşdur sahh

Hisse-i zevci’l-mezbûr Beyazid Ağa: Guruş 1125

Hisse-i binti’l-merkûme Âyişe: Guruş 844

Hisse-i binti’l-mersûme Fâtıma: Guruş 844

Hisse-i binti'l-m ezkûre Şerîfe: Guruş 844

Hisse-i binti'l-mezbûre Afîfe: Guruş 844

Mütevveffiye-i mezbûrenin zevc-i gâ'ibi Bayezid Ağa'da beş yüz guruş kıymetli Süleyman ve Hüseyin nâm gulâmlar ile elli guruş kıymetli bir sâ'ati olduğun cem'-i kesîr haber virmeleriyle bu mahalle şerh verildi hurrira fi'l-muharremü'l-harâm sene 1121

Varak No : 4 b

Hüküm No : 12

Tarihi : 1121

Konusu: Afife bint-i Mehmed Ağa adlı hâtunun terekesidir.

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Câmi'-i Atîk mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Afife bint-i Mehmed Ağa nâm müteveffiyenin verâseti zevci Mehmed ağa ibn-i Abdülkerim efendi ve babası mezbûr Mehmed ağa ile anasının anası Âyişe bint-i Hüsnü nâm hâtun ile Sadrı sagîr oğlu Halile münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffiye-i mezbûrenin muhallefâtı defteridir ki ber-vec-i âtî zikr olunur hurrira fî evâsıt saferü'l- hayr sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Sarı kilim köhne kıymeti 44	Sâde yün (?) perdesi müstâ'mel kıymeti 101	Bede (?) tepsisi kıymeti 83	Hamam tası kıymeti 10
Tencere ma'a kapak kıymeti	Sim önlük kuşak ma'a kolan kıymeti	Alaca yan keçesi kıymeti 76	Alaca kadife yasdık kıymeti 127

98	320		
Sarı kutnu ... Kıymeti 214	Sepet sanduka Kıymeti 23	def‘ayede (?) tepsisi Kıymeti 74	Sahan ma‘a kapak Kıymeti 78
İstinsân kıymeti 1208	Münakkaş yüz yasdığı kıymeti 46	Münakkaş siyah makrame kıymeti 12	Çuka terpoş müstâ’mel Kıymeti 49
Çekme hatağî (?) kıymeti 129	Alaca kilim kıymeti 93	Aba nimdâr kıymeti 13	Kuzu lengeri ma‘a kapak kıymeti 117
def‘a müstâmel terpoş Kıymeti 47	Alaca bez döşek kıymeti 73	Köhne kumaş yorgan kıymeti 23	Kırmızı yan ve keçe kıymeti 70
İncü gerdan kıymeti 1710	Sim sagîrbıçak ma‘a zincir kıymeti 28	Münakkaş makrame kıymeti 17	Münakkaş mor kadife terpoş kıymeti 54

Minder içi kıymeti 25	Vasat tepsi kıymeti 69	Kebîr tencere ma‘a kapak kıymeti 100	Hamam leğeni kıymeti 86
Alaca kilim müstâ’mel kıymeti 161	Alaca hilâlî minder yüzü kıymeti 62	Yaldızlı leğen ma‘a ibrik kıymeti 220	Tencere ma‘a kapak kıymeti 80
İncilü saçlık kıymeti 1617	Altun küpe 1 çift kıymeti 290	İncilü terpuş kıymeti 1323	Kırmızı sedef ferâce Kıymeti 100
Kadife yasdık kıymeti 170	Hoşâb tası Kıymeti 30	Alaca kilim kıymeti 127	Kadife yasdık kıymeti 211
Sahan ma‘a kapak kıymeti 451,5	Kutnu yün perdesi kıymeti 71	Sagîr tencere ma‘a kapak kıymeti 64	Kuzu lengeri ma‘a kapak kıymeti 140
Hoşâb tası ma‘a kapak kıymeti 27	Kebîr incü on miskal kıymeti 2346	Meşin sofra kıymeti 50	Al alaca dibâ kaftan kıymeti 640

Gümüş hatâî kıymeti 450	Zeytûnî telli kaftan kıymeti 320	Yeşil hatâî entâri kıymeti 240	Sarı alaca telli kaftan kıymeti 280
Kırmızı telli hâre sincap kürk Kıymeti 480	Sarı sandal ... kürk kıymeti 60	Büründcük gömlek kıymeti 40	Al bürümcük gömlek kıymeti 60
Kutnu münakkaş yüz yasdığı Kıymeti 93	Sarı atlas boğça kıymeti 80	Köhne sarı boğça kıymeti 26	Turuncu kaftan kıymeti 240
Gömlek ma‘ don Kıymeti 130	İncilü sim önlük kuşak kıymeti 443	Sırma münakkaş kese kıymeti 41	İncü zülüftân miskâl 10 kıymet-i pâre 1280
Sepet sanduka kıymeti 33	İncü miskâl 1120	Alaca kutnu yasdık kıymeti 63	... leğen ma‘a ibrik kıymeti 140
Sagîr tas ma‘a kapak kıymeti 15	Sahan ma‘a kapak kıymeti 322	**Varak No :** 5a Tencere ma‘a kapak Kıymeti 100	Alaca kadife yasdık yüzü kıymeti 130

Tuç şam‘dan kıymeti 19	... (silik)	... (silik)	... (silik)
Tas ma‘a kapak Kıymeti 27	Tencere ma‘a kapak kıymeti 80	Altun küpe ma‘a incilü yüzük Kıymeti 730	Gül penbe yorgan kıymeti 170
Güğüm kıymeti 68	... (silik)	... (silik)	Sagîr sahan ma‘a kapak Kıymet-i pâre 73
Hamam gömleği kıymeti 40	Yeşil telli kaftan kıymeti 460	Kırmızı hâre kaftan kıymeti 160	Mor telli kaftan kıymeti 400
Telli yeşil entâri kıymeti 240	Gülgülü hatâyî entâri kıymeti 100	Mor alaca hatâyî kapama kıymeti 100	Sincab nâfe yün kürkü kıymeti 150
Alaca köhne entâri kıymeti 26	Sandal-ı hıytân kıymeti 87	Sırmalı bürüncük gömlek müstâ’mel kıymeti 70	Münakkaş bez yüz yasdığı kıymeti 20
Beyaz fitilli sâde	Kırmızı atlas münakkaş boğça	Örtü makramesi kıymeti	Sûkda dükkân 4 aded

Kıymeti 60	kıymeti 60	60	kıymeti 13640 pâre
Köhne çarşab kıymeti 13	Çekme ... Kıymeti 100	Sepet sandık Kıymeti 40	Beledî döşek Kıymeti 61
Alaca orta keçesi kıymeti 77	Kırmızı yasdık kıymeti 41	Minder içi kıymeti 25	Alaca bez döşek kıymeti 48
Kumaş yorgan kıymeti 102	Yeşil kadife yasdık kıymeti 128	Tunç şam‘dan kıymeti 18	İncü bilezik (on) Kıymeti 60
Kadife Döşek yüzü Kıymeti 70	Çuka ferâce Kıymeti 450	Sofra peşkiri bez Kıymeti 20	Döşek çarşabı köhne Kıymeti 60
Sahan ma‘a kapak Kıymeti 364	Çekme ... kıymeti 24	Tas ma‘a kapak kıymeti 27	Sagîr lengeri ma‘a kapak kıymeti 33
Alaca atlas döşek	Beledî döşek kıymeti	Telli atlas yorgan	Yemeni yorgan köhne (2)

Kıymeti 120	120	Kıymeti 200	Kıymeti 200
Tülbent örtüsü kıymeti 40	Köhne çarşab (2) kıymeti 13	Çuka terpuş kıymeti 20	Altun yüzük kıymeti 120
Münakaş yüz yasdığı kıymeti 52	Sim tel (9 dürüm) kıymeti 45	Nükûd eşrefî altın (34) kıymet-i pâre 3626	Şerîfîaltun (11) kıymet-i pâre 770
Câriye be-nâm-ı Megi kıymet-i pâre 8800			

Mihr-i Mü'eccel an-zevc-i mezbûr Mehmed Ağa pâre aded:4000

Cem'an yekûn pâre: 57009

Yalnız elli yedi bin dokuz pâredir.

Minhâ el-ihrâcât

Techîz ve tekfîn ber-mûceb-i vasiyet pâre 1600

Dellâliyye Dûyun-ı müteferrika

Pâre 480

800

Kâtib Mustafa Çelebiye ücret-i pâre : 80

Harc-ı müteferrika	Resm-i mu‘tâde	Kassâmiyye	Kalemiyye
pâre 800	pâre 1000	pâre 200	pâre 100

Hüddâmiyye	İhzâriyye
Pâre 70	pâre 30

Cem‘an yekûn pâre : 5160

Beş bin yüz altmış pâredir.

Li’t-taksîm beyne’l – verese sahhü’l-beyân pâre aded : 51849

Hisse-i zevci’l mezbûr Mehmed Ağa : Pâre 12960

Hisse-i ebu’l- merkûm diğer Mehmed Ağa : Pâre 863

Hisse-i ümmü’l-ümm-i mezbûre Âyişe : Pâre 88640

Hisse-i ibnü’l-mezbûr Halil : Pâre 21600

Varak No: 5a

Hüküm No: 13

Tarihi: 1121

Konusu: Fâtıma bint-i Hasan adlı hâtunun terekesidir.

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Kara Mustafa mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem müteveffât olan Fâtıma bint-i Hasan nâm hâtunun verâseti babası Hasan Çelebi nâm kimesne ile sadriye-i sagîre kızı Âyişe nâm sagîreye münhasıra olduğu ba‘de’t-- tahakkuk müteveffiye-i mezbûrenin muhallefâtı defteridir ki ber-vec-i âtî zikr olunur Fi’l-yevmi’l-hâmis min cemâziye’l-âhir sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

müsta‘mel dokuma yasdık kıymeti 17	müsta‘mel havlu seccâde Kıymeti 55	(Boş)	Börek tepsisi Kıymeti 62
Sagîr lengerî sahan kıymeti 20	Kebîr sahan kıymeti 15	Sepet sanduka kıymeti 41	müsta‘mel basma perde kıymeti 26
Alaca çarşab kıymeti 17	Cedîd don kıymeti 21	Müsta’mel serpoş kıymeti 21	Köhne gömlek kıymeti 30
Sedefli ayna kıymeti 20	Köhne sagîr tas kıymeti 7	Altın küpe ma‘a incü yüzük kıymeti 1000	müsta‘mel kutni minder 1 kıymeti 44
Sagîr tencere ma‘a kapak kıymeti 18	Köhne (silik) entâri kıymeti 100	Köhne sandal zebun kıymeti 18	Rahle köhne çenber kıymeti 10
İncü başlık ma‘a titrek Altı miskal	Basma yorgan ma‘a çarşab kıymeti 111	Sagîr tencere ma‘a kapak kıymeti	müsta‘mel dokuma makrame kıymeti

Kıymeti 650		69	17
Vasat kapaklı sahan ma‘a kapak kıymeti 268	Köhne Macar sandukı kıymeti 16	Sim halhal kıymeti 63	**Varak no:** 5b ... (silik)
Müsta‘mel ... (silik) kıymet-i pâre 60	Vasat tencere ma‘a kapak kıymeti 51	müsta‘mel bürüncük gömlek Kıymeti 51	Köhne kil kutusu kıymeti 7
..gara peşkiri kıymeti 20	Müsta‘mel atlas boğça Kıymeti 54	Sim kemer kuşak 14 dürüm kıymeti 467	Müsta‘mel kadife yorgan Kıymeti 130
Şam‘dan ma mikrâz kıymeti 13	Leğen ma‘a ibrik kıymeti 100	Köhne hoşab tası kıymeti 31	Müsta‘mel muhayyerîferâce kıymeti 66
İncü gerdan 4,5 miskal kıymeti 459	Köhne kadife yasdık kıymeti 25	Köhne beledî yasdık kıymeti 25	Beledî döşek kıymeti 71
Köhne sagîr bakraç	Müsta‘mel telli hâre kıymeti	Köhne döşek çarşabı	Müsta‘mel yeşil atlas

kıymeti 40	160	kıymeti 29	kıymeti 123
Müsta‘mel sandal-ı ... kıymeti 30	...keçesi kıymeti 55		

Cem’ân yekûn pâre : 4898

Yalnız Dört bin sekiz yüz doksan sekiz pâredir.

Minhâ el- ihrâcât

Techîz ve Tekfîn	Resm-i Kısmet	Kâtibiyye ve Hüddâmiyye
Pâre	Pâre	Pâre
440	120	40

İhzâriyye	Dellâliyye	Hammâliyye ma‘aicâre- i Dükkân
Pâre	Pâre	Pâre
10	96	6

Cem’ân yekûn pâre: 712

Yalnız yedi yüz on iki pâredir.

Sahhu’l-bâkî li’t-taksîm beyne’l-verese: 4186

Dört bin yüz seksen altı pâredir.

Hissetü’l- ebu’l- mezbûr Hasan Çelebi : 293 pâre Sahh

İki bin doksan üç pâredir. Sahh

Hissetü'l- bint-i'l mezbûreÂyişe: 2093 pâre Sahh

İki bin doksan üç pâredir.

Varak No: 5b

Hüküm No: 14

Tarihi: 1121

Konusu: El-hâc Hüseyin ibn-i Muhsin'in terekesidir.

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk Mahallâtından Câmi'-i cedîd mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-hâc Hüseyin ibn-i Muhsin nâm kimesnenin verâset-i Zevce-i metrûkesi Fâtıma bint-i ... (silik) nâm hâtunun ile sulbi Kebîr oğlu Mustafa ve sagîr oğlu Ahmed nâm sagîr ile sulbiye-i kebîre kızları Âyişe ve Havvâ nâm hâtunlara münhasıra olduğu ba'de't- – tahakkuk müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtı defteridir ki ber-vec-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi's- sâbi' min cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Menzil der mahalle-i mezbûr Kıymet-i guruş 70	Tuna bağlarında vâki' bağ üç dönüm Guruş 30	Müsta'mel çuka çakşır Kıymet-i pâre 10	Köhne yeşil kapama Kıymet-i guruş 2
Mâ'î çuka kaplı siyah kürk Guruş 6	Köhne kara kılıç Guruş 2	Kebîr tencere ma'a kapak Kıymeti 3 zolta	Sagîr tencere ma'a kapak kıymeti 3 ...

def‘a sagîr tencere ma‘a kapak kıymeti 3 ...	Köhne sagîr bakraç Guruş 1	Hoşâb tası ma‘a kapak 1 zolta	Sagîr lengeri sahan Pâre 7
Müsta‘mel kebe Guruş 2	Müsta‘mel yorgan ma‘a çarşab Guruş 1	Müsta‘mel döşek Pâre 15	Müsta‘mel alaca kilim Guruş 1
Köhne Macar sanduka Pâre 5	Sagîr bakır tepsisi Kıymet-i Pâre 15	Hatab ber vech-i tahmîn 15 Guruş 5	Debbağ dükkânı ma‘a kazgan vesâ’ir âlât kıymeti 150
def‘a nısf dükkân Kıymet-i Guruş 14	Beyaz sahtiyân 562 aded	Sarı sahtiyân 47 aded Kıymet- Guruş 256	Köleler 1
Şamvari (?) Eğer ma‘atekeleti Kıymet-i Guruş 12			

Cem’ân Yekûn Guruş : 532

Yalnız beş yüz otuz iki guruşdur.

Minhâ el-ihrâcât

Mihr-i müeccel-i zevcetü’l-mezbûre : 55 Guruş

Resm-i mu‘tâde	Kâtibiyye	Hüddâmiyye	İhzâriyye
Guruş	Guruş	Guruş	Guruş
17	2,5	2	1,5

Deyn-i müsbetli-mahalle-i mezbûre

Guruş

5

Cem’ân Yekûn : 80 Guruş

Yalnız seksen guruşdur.

Sahhu’l-bâkî li’t-taksîm beynel- verese: 452 guruş

Yalnız dört yüz elli iki guruşdur.

Hisse-i Zevcetü’l-mezbûre Fâtıma: Guruş 656

Hissetü’l-ibni’l- mezkûr Mustafa: Guruş 131

Hissetü’l-ibni’l- merkûm Ahmed: Guruş 131

Hissetü’l-binti’l-mesfûre Âyişe: Guruş 65

Hissetü’l-binti’l-mesfûre Havvâ: Guruş 65

Sahh sahh sahh sahh sahh sahh sahh

Varak No: 6a

Hüküm No: 15

Tarihi: 1121

Konusu: Ahmet Ağa'nın terekesidir.

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Kara Mustafa mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bundan akdem fevt olan Ahmed Ağa ... (silik) nâm… (silik) verâseti zevce-i metrûkesi Hadîce bint-i İsa nâm hâtun ile sulbi kebîr oğlu İbrâhim Çelebi'ye ve sulbiye-i kebîre kızı Fâtıma nâm hâtuna münhasıra olduğu ba'de't--tahakkuk müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtıdır ki verese-i merkûmûn taleb ve ma'rifetiyle tahrîr ve sûk-i sultânî ile ba'de'l-müzâyede semen-i misillerine bey' olunduktan sonra semenleri beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyyetevzî' ve taksîm olunan defterdir ki ber- vech-i âti zikr olunur Hurrira fi'l- yevmi'l sânî aşarmin-cemâziye'l-âhir sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kitâb-ı şer' Dibâce Kıymet-i Pâre 20	Kitâb-ı Hasan Paşa Kıymet-i Pâre 13	Kitâb-ı Mizân-ı Feth ma'a Ruznâme Kıymeti 80	Kitâb-ı Bahâ-nâme Kıymet-i Pâre 6
Kitâb-ı Nidâ'i (?) Kıymet-i Pâre 7	Evrâk-ı Maksûd ma'a Tecvîd Kıymet-i Pâre 3	Kitâb-ı İftitâh Kıymet-i Pâre 11	Kitâb-ı Güzîde Kıymet-i Pâre 13
Kitâb- ı inşâ ma'a Nusre Kıymet-i	Perâkende mecmû'a Pâre 4	Kitâb-ı Tezhîb Pâre 20	Evrâk-ı Mu'arreb Kıymeti 3

Pâre 9			
Kitâb-ı misbâh ma‘a avâmil Kıymeti 5	Kitâb-ı Sarf Kıymeti 21	Kitâb-ı Molla Câmî kıymeti 24	Kitâb-ı leyleyâb (?) Kıymeti 26
Kitâb-ı Süleymân-nâme ma‘a Kevâkîb-nâme kıymeti 12	Perâkende Nahiv Kıymeti 11	An-menzîl der-mahalle-i mezbûre rub‘ hisse Kıymet-i hisse 175	Bağ dönüm der-kurb-i Nehr-i Lom Kıymet-i guruş 140 ..... tevâbi‘ii (?) Kıymet-i Guruş 510
Bakır evânî Kıymet-i Guruş 60	Bağ dönüm der mevkî-i Nehr-i Lom Kıymet-i guruş 140	Köhne sarık kıymeti 15	Köhne mâ’î çuka kaplu siyah kürk kıymeti 45
Müsta‘mel alaca basmalu boğça kıymeti 18	Müsta‘mel kırmızı bez-i sofra kıymeti 15	Müsta‘mel çuka çakşır Kıymeti 30	Müsta‘mel sarı velence Kıymeti 150

Müsta‘mel alaca kebe Kıymeti 33	Müsta‘mel kırmızı rakle (?) Kıymeti 26	Pirinç ve ... tası Kıymet-i Pâre 80	Köhne seccâde ma‘a köhne kavuk Kıymet-i Pâre 10
Köhne Alaca çerge Kıymet-i Pâre 10	Demir kutusu Kıymet-i pâre 20	Köhne Kebîr kantar Kıymet-i pâre 50	Cedîd kantar terâzi Kıymet-i pâre 35
Kebîr cebe Kıymet-i pâre 26	Mercan tespih Kıymeti 120	Köhne yorgan Kıymeti 26	def‘a bakır evânî Kıymeti 980
Tunç havan ma‘a dest Kıymeti 48	Temür maşa Kıymeti 14	Köhne sagîr kantar Kıymeti 13	Temür saç ibriği Kıymeti 1
Temür kurşun tabası Kıymeti 13	Köhne lahana rengi çuka dolama Kıymeti 45	def‘a çuka kaplu nâfe-kürk Kıymeti 720	Mor çuka başlık Kıymeti 7

Eğer baltası Kıymeti 5	Mesine (?) basma yorgan ma‘a çarşab Kıymeti 10	Köhne meşin sofra Kıymeti 9	Müsta‘mel seccâde Kıymeti 53
Köhne alaca kilim Kıymeti 5	def‘a alaca kilim Kıymeti 10	Kebîr cübbe Kıymeti 26	Köhne Tiringot Kıymeti 7
Kutu Kıymeti 6	Kır bârgîr ma‘a talika Kıymeti 660	Sim koyun sâ‘ati Kıymeti 240	Kara kılıç Kıymeti 52
Üzüm sepedi Kıymeti 2	Davlumbaz Kıymeti 25	Şem-i eski (?) Kıymeti 3	Peynir ma‘a pekmez Kıymeti 20
Köhne çadır Kıymeti 30	Yağlık Kıymeti 23	def‘a bakır evânî Kıymet-i pâre 787	Temür iskemle Kıymeti 20
Köhne bogagu (?) ma‘a vezne Kıymeti 6	Müsta‘mel Türkmen kilimi 120	Köhne yasdık parçaları Kıymeti 13	Müsta‘mel alaca boğça Kıymeti 5

Müsta‘mel kırmızı kaniçe Kıymet-i pâre 26	Köhne yorgan Kıymeti 10	def‘a köhne yorgan Kıymeti 20	Müsta‘mel sarı mendil Kıymeti 30
Köhne çuka çakşır Kıymeti 30	Yeşil çuka kaplu siyah kuzu kürk Kıymet-i pâre 100	Köhne kahverengi çuka dolama Kıymeti 80	Köhne alaca boğça Kıymeti 5
Müsta‘mel beyaz sâde ve zibon dürbün Kıymeti 41	Müsta‘mel mendil-i sarık Kıymeti 26	Müsta‘melverâ’î (?) yük/n perdesi Kıymeti 106	Çekmeli dolab ma‘a hırdavat Kıymeti 80
Diftik Kuşak Kıymeti 26	Köhne aba minder Kıymeti 5	Köhne yasdık Kıymet 5	Büber mengenesi Kıymeti 20
Kebîr cübbe Kıymeti 26	Cedîd gömlek Kıymeti 35	Sim sagîrsacaklı sâ‘at Kıymeti 160	Hurda ... ma‘a hurda ... Kıymeti 20

Zümrüt altun küpe Kıymeti 1400			

Cem‘an yekûn : 40343

Yalnız kırk bin üç yüz kırk üç pâredir.

Minhâ el-ihrâcât

Mihr-i müeccel li-zevceti’l-mezbûre : 1000

Resm-i mu‘tâde	Kâtibiyye	Hüddâmiyye	İhzâriyye
1000	600	160	40

Emîniyye	Dellâliyye pâre
80	600

Deyn-i müsbet be- ikrâr-ı verese : 400

Cem‘an yekûn : 3440

Yalnız üç bin dört yüz kırk pâredir.

Sahhu’l-bâkî li’t-taksîm beyne’l-verese : 36903

Yalnız otuz altı bin dokuz yüz üç pâredir.

Hissetü’l-zevceti’l-mezbûre Hadîce : 4612

Hisseüt’l-binti’l-merkûm İbrâhim : 21524

Hissetü’l-binti’l-mersûme Fâtıma : 10762

Varak No : 6b

Hüküm No : 16

Tarihi : 1121

Konusu: Mehmet Beşe ibn-i Hüsnü'nün terekesidir.

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Mesih Voyvoda mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed beşe ibn-i Hüsnü nâm müteveffânın verâset-i zevce-i metrûkesi Kadriye bint-i İbrâhim nâm hâtun ile sulbü sagîr oğlu Hüseyin ve sulbiye-i sagîre kızları Hadîce ve Âyişe nâm-ı sagîrelere münhasıra olduğu ba'de't--tahakkuk müteveffâ-yı merkûmûnun muhallefâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l- yevmi's-sâlis min recebü'l-ferd sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Müsta'mel kebe Kıymeti 1	Mahalle-i mezbûrda vâki nısf arsa üzerine mebni menzîl ve muttasılan nısf dükkân Guruş 52,5	Müsta'mel alaca yan 1 zolta	Köhne çakşır 1 zolta
Köhne kapama (?) 1 guruş	Mumlu (?) tüfenk Kıymeti 3	Mâ'î çuka kaplı siyah kuzu kürkü Kıymet-i guruş 2,5	Sagîr tüfenk ma palaska Kıymeti 1
Vasat bakraç Kıymeti 1	Sagîr lengerî sahan Kıymeti 116	... kırı bârgîr Kıymet-i guruş 5	Kovan, aded 30 Kıymet-i guruş 20
Elli vukiyye çeker kantar Kıymet-i	Kebîr Fuçu Kıymeti	Müsta'mel köhne ceber	Nakit guruş Kıymeti

guruş 2	13	Kıymeti 5	26

Müteveffâ-yı merkûmun zimem-i nâsda olan akçesidir ki ber- vech-i âti zikr olunur.

Der- zimmet-i El-Hâc Mehmed ma‘a Osman efendi : 200 guruş

Der-zimmet-i Hüsnü Çelebi ma‘aİsmâil Beşe : 25 guruş

Der-zimmet-i Mustafa ve Salih Beşe : 33 guruş

Der-zimmet-i Osman Efendi : 50 guruş

Der-zimmet-i Seco (?) zımmî : 39 guruş

Cem‘an yekûn : 476 guruş

Minhâ el-İhrâcât

Mihr-i müeccelli-zevceti’l-mezbûre : 50 guruş

Resm-i Mu‘tâde	Kâtibiyye	Hüddâmiyye	Emîniyye	İhzâriyye
12 guruş	3 guruş	1 guruş	1,5 guruş	yarım guruş

Cem‘an yekûn : 68 guruş

Yalnız altmış sekiz guruşdur.

Sahhu’l-bâkî li’t-taksîm beynel- verese: 407 guruş

Yalnız dört yüz yedi guruşdur.

Hisse-i zevcetü’l-mezbûre Kadriye: 50 guruş

Hisse-i ibnü’l- merkûm Hüseyin: 178 guruş

Hissetü'l- binti'l mezbûre Hadîce: 89 guruş

Hissetü'l- binti'l mezbûre Âyişe: 89 guruş

Varak No: 6b

Hüküm No: 17

Tarihi: 1121

Konusu: Âyişe bint Ali adlı hâtunun terekesidir.

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Fâ'ik Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem müteveffiye Âyişe bint-i Ali nâm hâtunun verâseti zevci Mustafa beşe ibn-i İlyas nâm kimesne ile vâlidesi İsmihan bint-iAbdullâh kızı nâm hâtun ve Sadrı sagîr oğulları Mehmed ve Hüseyin Nâm sagîrelere münhasıra olduğu ba'de't-tahakkuk müteveffâ-yı mezbûrenin muhallefât defteridir ki ber- vech-i âti zikr olunur Hurrira fi'l- yevmi's-sânî min Recebi'l-ferd sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Dokuma yasdık Kıymet-i pâre 25	Müsta'mel basma yorgan Kıymet- i pâre 36	Köhne leğen ma'a ibrik Kıymet-i pâre 5	Vasat sahan Kıymet-i Pâre 37
def'a lengerî sahan Kıymet-i pâre 25	Döşek çarşabı Kıymet-i pâre 36	Muharrerî ferâce Kıymet-i pâre 60	Köhne Şam alacası Kıymet-i pâre 96
Müsta'mel yemeni çember	Köhne sarı çıkı (?) Kıymet-i pâre	Alaca yüz yasdığı Kıymet-i pâre	Sim küpe ma'a incü yüzük ve incü gerdan

Kıymet-i pâre 15	11	6	Kıymet-i Pâre 360
Cedîd gömlek Kıymet-i pâre 80	Köhne sandal haytan (?) ma‘a dokuma don Kıymeti 27	Tekerli çember Kıymet-i pâre 5	Köhne yemeni yasdık Kıymet-i pâre 10
Dokuma yasdık Kıymet-i pâre 10	Köhne dokuma döşek Kıymet-i pâre 41,5	Köhne kırmızı kilim Kıymet-i pâre 5	Sagîr tencere ma‘a kapak Kıymet-i pâre 60
Tunç lengeri Kıymeti 6	Müsta‘mel yeşil kapama Kıymet-i pâre 59	Kırmızı müstâ’mel verâ’î entâri Kıymet-i 11	Müsta‘mel kadife terpoş Kıymet-i pâre 11
Sarı terpoş Kıymet-i pâre 11	Köhne Macar sandukı Kıymet-i pâre 30	Sim dolama kuşak Kıymet-i pâre 285	Sim enetşe (?) 10 çift, Kıymet-i pâre 45

Mihr-i müeccel guruş: 600

Cem‘an yekûn: 2223 pâre

Minhâ el-ihrâcât

Resm-i Kısmet	Kâtibiyye	Emîniyye	Hüddâmiyye ma‘aİhzâriyye
60 pâre	25 pâre	13	30 pâre

Dellâliyye ma‘a...

40 pâre

Cem‘an yekûn ihrâcât: 168 pâre

Sahhu’l-bâkî li’t-taksîm beynel- verese: 2225 pâre

Hisse-i zevcü’l-mezbûr Mustafa: 515 pâre

Hisse-i ümmü’l- mersûme: 343 pâre

Hisse-i ibnü’l- mezkûr: 544 pâre

Hisse-i ibnü’l- mezbûr: 544 pâre

Varak No: 7a

Hüküm No: 18

Tarihi: 1121

Konusu: Berber Mustafa ibn-i Dilâver’in terekesidir.

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Kara Mustafa mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem .... (silik) berber Mustafa Beşe ibn-i Dilâver nâm kimesnenin verâset-i zevce-i metrûkesi bâkiye bint-i ... (silik) nâm ... (silik) sulbü sagîr oğlu Hasan ve sulbiye-i sagîre kızı Rukiyye’ye isâbet ve intikâl itdiği ba‘de’t-tahakkuk müteveffâ-yımerkûmûnun muhallefâtı defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrira fi’l-yevmi’t- tâsi‘ min Recebi’l-ferd sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kelâm-ı Kadîm 1 cild pâre 160	Menzil-i der mahalle-i mezbûre pâre 2400	Sim dolı (?) kuşak Kıymet-i pâre 285	Talika ma‘abârgîr Kıymet-i pâre 283
Müsta‘mel beyaz hırka Kıymet-i pâre 7	Müsta‘mel Çorap Kıymet-i guruş 7	Lom bağlarında bağ (dört dönüm) Kıymeti 1200	Köhne Kara kılıç Kıymet-i pâre 35
Sagîr ve Kebîr fıçı 17 aded 114 pâre	Köhne bakır el tavası Kıymet-i pâre 13	Kebîr çapa Kıymet-i pâre 13	Köhne berber sepeti ma‘aâlât-ı lâzıme Kıymet-i pâre 26
Köhne boylu tüfenk ma‘ palaska Kıymet-i pâre 138	Kovan(98 aded) Asel-i sâfî Kıymet-i pâre 2442	Buğday (?) Kıymet-i pâre 80	Sagîr cedîd tahta (29 aded) Pâre 19
Hatab araba (?) Kıymet-i pâre 26			

Cem‘an yekûn: 7050 pâre

Minhâ el-ihrâcât

Techîz ve Tekfîn: 140

Mihr-i müeccel li-evceti’l- mezbûre: 880

Deyn-i müsbet-i Fâtıma Hâtun: 800 pâre

Deyn-i müsbet-i Kovancı Ahmet Beşe: 100 pâre

Li-ec’li-maslaha vasî nasb ve ta‘yîn olunan Ahmed Efendiye ücret-i kadem: 120 guruş

Resm-i mu‘tâde	Kâtibiyye	Emîniyye	Hüddâmiyye
200 pâre	60 pâre	25 Pâre	25 Pâre

İhzâriyye	Dellâliyye	Hammâliye ma‘aicâre-i dükkân
10 Pâre	133 pâre	5 pâre

Cem‘an yekûn pâre : 2498

Sahhu’l-bâkîli’t-taksîm beynel- verese : 6552 pâre

Hissetü’z-zevceti’l- mezbûre Bâkiye : 563 pâre

Hisse-i ibnü’l- mezkûr Hüseyin : 2655 pâre

Hisse-i Binti’l- merkûme Rukiye : 1327 pâre

Varak No: 7a

Hüküm No: 19

Tarihi: 1121

Konusu: Mûsâ bin Piyale’nin terekesidir.

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Kara Mustafa mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Mûsâ bin Piyale nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Esma bint-i Mustafa nâm hâtun ile sülbü sagîr oğlu Halil ile sulbiye-i kebîre kızları Hadîce ve Fâtıma ve Ümmühâni'ye münhasıra olduğu lede'ş-şer' zâhir ve mütebeyyin olmağın müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtıdır ki ber-vec-i âtî zikr olunur. Tahrîrân fi'l-yevmi'l-ışrîn min şehr-i Ramazânü'l-mübârek li-sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Sim kuşak Kıymeti 30	Köhne döşek Kıymeti 30	Köhne yorgan Kıymeti 24	müsta'mel tas Kıymeti 15
Sagîr leğen ma'a ibrik Kıymeti 29	Sagîr tencere ma'a kapak Kıymeti 39	Temür çereşne (?) Kıymeti 8	Kebîr kebab şişi Kıymeti 6
Köhne akça tahta Kıymeti 1	Kebîr mikraz (?) Kıymeti 6	Müsta'mel sepet (?) Kıymeti 15	Köhne yorgan Kıymeti 18
Köhne beyaz minder Kıymeti 25	Müsta'mel beyaz çerge Kıymeti 43	Köhne minder Kıymeti 8	Vasat bakraç Kıymeti 58

Vasat tencere Kıymeti 32	Sagîr bakraç Kıymeti 8	Vasat balta Kıymeti 8	Köhne yorgan çarşabı Kıymeti 7
Kebîr kelebri (?) Kıymeti 6	Ocak maşası Kıymeti 9	Köhne Tırpan Kıymeti 1	Köhne yük/n perdesi Kıymeti 8
Köhne yasdık Kıymeti 16	Dokuma köhne yasdık Kıymeti 12	Köhne kazan Kıymeti 2	Köhne beşik Kıymeti 1
Köhne leğen ma‘a ibrik Kıymeti 8	Kebîr sahan kıymeti 33	Vasat sahan Kıymeti 60	Köhne Demir kutusu Kıymet 4
Köhne Eflak sanduğu Kıymeti 12	Köhne döşek Kıymeti 13	Köhne yorgan Kıymeti 7	Köhne aba minder Kıymeti 4
Köhne beyaz çerge Kıymeti 30	Köhne bileği taşı Kıymeti 10	Vasat bakır tepsi Kıymeti 41	El değirmeni Kıymeti 8

Vasat tencere ma‘a kapak Kıymeti 58	Köhne mâ’î velence Kıymeti 18	Köhne yorgan Kıymeti 7	Köhne alaca kilim Kıymeti 27
Keten tarağı Kıymeti 4	Sagîr bakır tepsi Kıymeti 33	Sagîr bakraç Kıymeti 16	**7/B** Vasat sahan Kıymeti 18
... (silik)	... (silik)	... (silik)	Köhne beyaz çerge Kıymeti 15
Diğer keten tarağı Kıymeti 4	Sagîr kilit Kıymeti 2	Hoşâb tası ma‘a kapak Kıymeti 26	Kebîr temür taba Kıymeti 10
Vasat saç ibriği Kıymeti 11	Döşek çarşabı köhne Kıymeti 9	Ocak demiri Kıymeti 18	Dokuma yasdık Kıymeti 11
Müsta‘mel aba ferâce Kıymeti 24	Müsta‘mel yorgan ma‘a çarşab Kıymeti 33	Köhne alaca döşek Kıymeti 27	Köhne beyaz çerge Kıymeti 5

Yassı ağaç Kıymeti 2	Sagîr güğüm Kıymeti 31	def‘a sagîr güğüm Kıymeti 48	Vasat lengeri sahan Kıymeti 42
Sagîr harani (?) Kıymeti 120	Sagîr pala Kıymeti 8	Köhne gömlek Kıymeti 8	Sagîr kebab şişi Kıymeti 3
Sagîr balta Kıymeti 4	Ağaç terâzi Kıymeti 3	Köhne Macar sandığı Kıymeti 3	Köhne el makramesi ma‘a el makramesi Kıymeti 4
Alaca faraş Kıymeti 4	Köhne keman ma‘a tel Kıymeti 7	Vasat bakraç Kıymeti 36	Kebîr cepe Kıymeti 15
Nakd guruş Kıymeti 85	Cedîd gömlek Kıymeti 8	Cedîd koyun yağlığı Kıymeti 7	Abdest makramesi Kıymeti 60
Uçkur Kıymeti 6	Dokuma don Kıymeti 80	def‘a abdest makramesi Kıymeti 15	Cedîd dokuma yasdık yüzü Kıymeti 26

Cedîd basma yorgan ma‘a çarşab Kıymeti 26	Müsta‘mel döşek Kıymeti 26	Cedîd koyun makramesi Kıymeti 90	

Cem’ân Yekûn: 6083

Yalnız altı bin seksen üç pâredir.

Minhâ el-ihrâcât:

Mihr-i müeccel li-zevceti’l-mezbûre Esma: 166

Deyn-i müsbet li-zevceti’l- mezbûre: 400

Resm-i mu‘tâde	KâtibiyyeEmîniyyeHüddâmiye ma‘aİhzâriyye
200	80 40 pâre 30

Dellâliyye

34 pâre

Li-ecli’l-maslaha deyn-i Ahmed Efendi	Araba icâresi	İcâre-i dükkân
5	4	50

Cem’ân Yekûn :1008

Sahhu’l-bâkîli’t-taksîm beynel- verese: 5074

Yalnız beş bin yetmiş dört pâredir.

Hissetü’z-zevceti’l- mezbûre Esma: 634

Hissetü’l-ibni’l- mezkûr Halil:1775

Hisse-i binti'l-mezbûre Hadîce: 887

Hisse-i bint-il mezbûre Fartıma: 887

Hisse-i binti'l merkûme Ümmühâni: 887

Sah sah sah sah

Varak No: 7b

Hüküm No: 20

Tarihi: 1121

Konusu: Re'is Ahmed beşe ibn-i Abdullâh'ın terekesidir.

Defter oldur ki

On ikinci bölüğün vekîl harcı olub Bağdata gider iken bi-emrillâh-i te'âlâ hasta olmağla Medîne-i Rusçukta Mesih Voyvoda mahallesinden reis Ahmed beşe ibn-i Abdullâh nâm kimesnenin hânesinde alâ' tarîki'l-müsâfere sâkin iken vefât iden Abdullâh beşe ibni'l-hâc Mustafa nâm müteveffâ hâl-i hayâtında yanında mevcûd muhallefâtı İstanbulda veresesine îsâl içün merkûm Reis Ahmed Beşe'yi vasî-i muhtar nasb ve ta'yîn itmekle müteveffâ-yı mezbûr Abdullâh Beşe'nin metrûkâtı defteridir ki vasî-i mezbûr Ahmed beşe ma'rifetiyle tahrîr ve bey' olunan eşyâsıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrira fîevâhir-i şevvâli'l- mükerrem sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Köhne leğen Kıymeti 44	Müsta'mel diz çakşırı Kıymeti 12	Müsta'mel penbe alacası fistan Kıymeti 6	Müsta'mel mor ... Kıymeti 120

Köhne gömlek Kıymeti 15	Köhne yüz yasdığı Kıymeti 7	Fincan ma‘a kahve kisesi Kıymeti 3	Kalkan ve küre (?) tabancası Kıymeti 8
El ibriği Kıymeti 25	Köhne döşek çarşabı Kıymeti 13	Köhne eğer heybesi Kıymeti 8	Köhne don ma‘a uçkur Kıymeti 4
Köhne kayış ma‘ kuşak Kıymeti 3	Köhne abdest peşgiri Kıymeti 2	Hoşâb tası ma‘a kapak Kıymeti 70	Köhne cüzdan Kıymeti 4
Bağ sakal tarağı Kıymeti 3	Köhne basma yorgan ma‘ çarşab Kıymeti 40	Köhne mâ’î çuka gevger (?) kabı Kıymeti 30	Köhne kahve ibriği Kıymeti 10
Müsta‘mel sagîr tencere ma‘a kapak Kıymeti 36	Köhne yeşil kavuk Kıymeti 12	Köhne don Kıymeti 5	Köhne gömlek Kıymeti 21
Köhne sagîr yağlık	Müsta‘melbeledî yasdık Kıymeti	Müsta‘mel Macar sandıkı	Macar tabancası (?) Kıymeti

kıymeti 4	24	Kıymeti 31	273
8/A Müsta‘mel penbe alacası zebun Kıymeti 17	Sagîr taba ma‘a kapak Kıymeti 36	Köhne sahan kıymeti 30	... (silik)
Boylu(?) tüfenk Kıymeti 58	Köhne yeşil çuka Kıymeti 54	Kaplu tilki parçası kürk	Sagîr bakır kutusu Kıymeti 20
Sarı diftik Kıymeti 13	Köhne çuka Kıymeti 52	Köhne palaska ma‘a vezne Kıymeti 6	Sim kılıç Kıymeti 300
Hoşâb tası Kıymeti 80	Köhne mor cillâbı Kıymeti 14,5	Sagîr kahve ibriği Kıymeti 10	Sagîr lengeri Kıymeti 10
Köhne mâ’î çuka kaplusırt tilki kürk	Köhne yeşil cüllâbi Kıymeti 9	Köhne sarık Kıymeti 5	Köhne bez parçaları Kıymeti 6

Kıymeti 301			
Simli boylu tüfenk Kıymeti 360	Köhne ... dolama Kıymeti 320	Alaca sagîr kutu ma‘a ab (?) Kıymeti 3	Köhne kırmızı ihram Kıymeti 20
Müsta‘mel neftî (?)bir kunduş (?) Kıymeti 230	Nakid kuruş 140		

Cem‘an yekûn: 8217 sekiz bin iki yüz on yedi pâredir.

Minhâ el-ihrâcât

Techîz ve Tekfîn ve iskât-ı salât ber- mûceb-i vasiyet: Pâre aded 1200

Hekim oğlunda berây-ı mualece: Pâre aded 127

Benefşe (Menekşe) şerbeti: 14 pâre

Çamaşur yayıgmaga: 40 pâre

Resm-i mu‘tâde KâtibiyyeHüddâmiyeEmîniyye

Pâre 300 80 40 40

İhzâriyye Dellâliyye

20 60

Harc-ı müteferrika Hammâliye ma‘aicâre-i Dükkân

150 9

Harc-ı Hüccet 0,5 (?) pâre

Cem‘an yekûn 2160 pâre

Vasî-yi mezbûr Ahmed Beşe

Sahhu’l-bâkî ...: 6057 altı bin elli yedi pâredir.

Varak No: 8a

Hüküm No: 21

Tarihi: 1121

Konusu: Kasap Küçük Mehmet Beşe ibn-iEl-Hâc Yusuf’un terekesidir.

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Kara Mustafa mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden kasap küçük mehmed beşe ibn-i El-Hâc Yusuf nâm mütevveffânın zâhirde zevce-i metrûkesi Âyişe bint-i Ali nâm hâtun ile Beytü’l – mâldan gayrı vâris-i ma‘rûfu olmayub muhallefâtının rub‘u zevcesi mezbûre Âyişe hâtuna ve selâse-i erbâ‘ı cânib-i Beytü’l-mâla â’id olmağın hâlâ Medîne-i mezbûrede emîn-i Beytü’l-mâl olan serdâr Mahmud ağa zevce-i mezbûrenin vekîli olan Mustafa beşe nâm kimesneler ma‘rifetleriyle tahrîr ve sûk-i Sultânîde semen-i misilleriile bey‘ olunan muhallefâtı defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fî evâhir-i şevvâl sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Menzil der – mahalle-i mezbûre Pâre 1120	Köhne çuka kürk pâre 18	Basma yasdık Kıymeti 11	Sarık ma‘akavuk Kıymeti 50

Licâm (?) ma‘a ... Kıymeti 30	Bakraç Kıymeti 34	Timür üzengi Ma saç ayağı Kıymeti 7	Köhne don Kıymeti 5
Köhne sagîr kefgîr Kıymeti 2	def‘a basma yasdık Kıymeti 20	Köhne kıl çuval Kıymeti 5,5	Kahve ibriği ma‘a kutu Kıymeti 13
Leğen ma‘a ibrik Kıymeti 52	Köhne kapama Kıymeti 23	Sagîr tas ma‘a kapak Kıymeti 20	El tabası Kıymeti 4
Köhne sahan (?) Kıymeti 3,5	Köhne ağaç sini Kıymeti 8	Kırmızı köhne kuşak Kıymeti 8	Don ma‘a uçkur Kıymeti 6
Bez çarşab Kıymeti 22,5	Aba minder 1 Kıymeti 35	Köhne şam‘dan Kıymeti 14	Köhne sagîr maşa Kıymeti 8

Köhne cüzdan Kıymeti 7	Bakır kepçe Kıymeti 18	Kantar ma'a timür satır ve çengel vesâ'ir hırdavat Kıymeti 37	Timür kilid Kıymeti 14
Köhne tekne Kıymeti 6	Koyun derisi Kıymeti 6	Köhne gömlek Kıymeti 7	Köhne fuçu Kıymeti 14
Yeşil kuşak Kıymeti 5	def'a fuçu Kıymeti 14	Basma yorgan Kıymeti 30	Yün (?) kürkü Kıymeti 25
Sagîr lengeri Kıymeti 28	Köhne çuka çakşır Kıymeti 14	Sagîr lengeri Kıymeti 21	Kara kılıç Kıymeti 26,5
def'a köhne tekne Kıymeti 4	**Varak no :**8B ... (silik)	... (silik)	def'a köhne gömlek Kıymeti 5
Aba diz çakşıri Kıymeti5	Alaca kilim Kıymeti 60	... (silik) nakid esedî 7, bi-hısâb-ı pâre 286	Şerîki kara Mustafa yedinden sermayesi Esedî 33, bi-hısâb-ı pâre 1330

Kasaplık fâ'idesinden esedî 4, rub' 3, pâre 190	Zevcesi mezbûre yedinde zuhûr iden esedî 8, bi-hısâb-ı pâre 346,5	Kara Ahmed Ağa kızı zimmetinde karzından 2 esedî, kıymet-i pâre 80	

Cem'an yekûn muhallefât : 4141 pâre

Minhâ el-ihrâcâtTechîz ve Tekfîn Mihr-i müeccel li'z-zevceti'l- mezbûre

220 Pâre Pâre 600

Deyn-i müsbet li-zevceti'l- mezbûre Deyn-i müsbet berâ-yı evrâk-ı hazîne

Pâre 160 ber muktezâ-yı kefâlet-i İbrâhim efendi

Esedî 19

Pâre 760

Deyn-i an- karzı'l-Hâc AliDeyn-i müsbet-i Memiş beşe

Pâre 18 Pâre 40

Resm-i mu'tâde Hüddâmiyye Harc-ı mutasarrıfiyye

Pâre 240 pâre 60 Pâre 180

Kâtibiyye Dellâliyye İhzâriyye Resm-i emîn

Pâre 120 pâre 40 Pâre 10 pâre 400

Cem'an pâre : 3452

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm pâre : 689

Hissetü'z-zevceti'l- mezbûre Âyişe pâre : 172

El- Bâkî der-yed-i Emîn Serdâr Mahmud Ağa El-mekûm pâre : 517

Meblâğ-ı mezbûrun üç guruş zoltası dahî tahrîrinden sonra zuhûr iden deynine verilüb bâkîsi dahî Ağa-yı Çukadâr Ahmed Ağa'ya teslîm olunduğunu müş'ır sahh

Varak No : 8b

Hüküm No : 22

Tarihi : 1121

Konusu: Sibi veled Nedelco'nın terekesidir.

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Câmi'-i cedîd mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Sibi veled Nedelco nâm zımmînin verâseti zevcesi Bogir bint-i Sibi nasrâniye ile sulbiye-i kebîre kızı Astamo ve sulbü sagîr oğlu Sibi'ye ve sulbiyetân-ı sagîretân kızları Feliko ve Estoyano nâm sagîrelere münhasıra olduğu bede't-tahakukk hâlik-i mezbûrun tahrîr olunan eşyâsı defteridir ki ber vech-i atî zikr olunur hurrira fi'l- yevmi'l-hâmis min zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre Kıymeti 2200	Köhne mâ'î çuka kaplu siyah kürk Kıymeti 55	Köhne ... kaplu siyah kürk	Sâde aba yorgan Kıymeti 20
Macar sanduğu 20	Cedîd bez-i don (?) Pâre	def'a parça cedîd bez Pâre	Kebîr bakraç Kıymeti

	25	20	4
Sagîr tencere ma‘a kapak Pâre 15	Köhne bakraç Kıymeti 13	Kilim çerge-i Mora (?) Kıymeti 400	Kebîr fuçu Kıymeti 40
Lahana fuçusu Kıymeti 30	def‘a kebîr fuçu Kıymeti 15	Cedîd bakır evânî Kıymeti 4000	Hurda ve köhne bakır evânî 933
Kazgancı âlâtı Kıymeti 1420	Kırcı Berçika zımmî yedinde olan bakır evânî 2400	Bârgîr ma‘asemer 240	

Cem‘an yekûn Pâre: 1191

On bir bin dokuz yüz on bir pâredir.

Minhe’l-ihrâcât

Resm-i mu‘tâde	Kâtibiyye	Hüddâmiyye	İhzâriyye
Pâre 200	pâre 50	pâre 40	pâre 20

Düyûn-u müteferrika

Pâre 100

Cem‘an yekûn pâre:410

Dört yüz on pâredir. Sahh

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese pâre: 11501

On bir bin beş yüz bir pâredir. Sahh

Hisse-i Zevcetü'l- mezbûre: pâre 1437

Hisse-i Bintü'l- merkûme Estemo: Pâre 2012

Hisse-i Bintü'l- mezbûre Sibi : Pâre 4024

Hisse-i Bintü'l- mezbûre Feliko : Pâre 2012

Hisse-i Bintü'l- mersûme Estoyano : Pâre 2012

Varak No: 9a

Hüküm No: 23

Tarihi: 1121

Konusu: Fâtıma bint-i Ali adlı hâtunun terekesidir.

Defter oldur ki;

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Câmi'-i cedîd mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem müteveffâ olan Fâtıma bint-i Ali Nâm hâtunun verâseti zevci Seyid İbrâhim bin Hüseyin nâm Kimesne ile sadrı sagîr oğlu ... (silik) ve sadriye-i sagîre kızı Âyişeye ve kebîr oğlu Ali nâm kimesne ile anası Ümmühan nâm hâtuna münhasıra olduğu ba'de'[t-tahakkuk] müteveffiye-i mezbûrenin mevcûd olan muhallefâtıdır ki tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyyetevzî'... (silik)defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi's-sânî aşar an-şehr-i Ramazân'ül-mübârek sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kadife yasdık	Müsta'melbeledî döşek	Müsta'melkırma yasdık	Müsta'mel dokuma döşek ma'a çarşab

Kıymeti 15	Kıymeti 2012	Kıymeti 80	Kıymeti 40
Köhne yorgan Kıymeti 80	Cedîd sofra peşkiri Kıymeti 150	Müsta‘mel yorgan çarşabı Kıymeti 50	Müsta‘mel abdest makramesi Kıymeti 7
Köhne sepet sandığı Kıymeti 35	Müsta‘mel döşek maşrabı Kıymeti 20	Def’a sepet sandığı Kıymeti 15	Köhne kırmızı çuka ferâce Kıymeti 160
Köhne sandal kapama Kıymeti 40	Cedîd penbe bezi üçtop Kıymeti 40	Cedîd bez gömleklik Kıymeti 90	Köhne sandal zibon Kıymeti 20
Sim dolu kuşak Kıymeti 520	Altun küpe Kıymeti 100	Cedîd gömlek Kıymeti 30	müsta‘mel yeşil atlas kaftan Kıymeti 120

Kırmızı atlas kaftan Kıymeti 80	Köhne serpoş ma‘a çekme Kıymeti 30	Vasat bakraç Kıymeti 60	Bakır evânî Kıymeti 300
Sim cebe bilezik kıymeti 200	Kebîr timür maşa Kıymeti 5	Kırmızı çuka ferâce Kıymeti 120	

Mihr-i müeccel der-zimmet-i zevcü’l-mezbûr

Pâre 1000

Der- zimmet-i zevcü’l-mezbûr

Pâre 1600

Cem‘an yekûn : 5032

Minhe’l-ihrâcât

Resm-i mu‘tâde	Kâtibiyye	Emîniyye	Hüddâmiyye
Pâre 50	Pâre 10	Pâre 8	Pâre 6

İhzâriyye	Dellâliye	Duyûn-u Müteferrika
Pâre 5	Pâre 16	Pâre 32

Cem‘an yekûn : 132 yalnız yüz otuz iki pâredir

Sahhu’l Bâkî li’t-taksîmbeyne’l-verese

Hissetü’z-zevci’l-mezkûr : 1224 pâre

Hisse-i Ümmü’l-mezbûre : 826 pâre

Hisse-i ibni'l- Mezbûr Ali : 816 pâre

Hisse-i Ibni'l- Mersûm Hüseyin : 816 pâre

Hisse-i Binti'l-mezbûreÂyişe : 408 pâre

Varak No : 9a

Hüküm No : 24

Tarihi : 1121

Konusu: Dizdar Ahmed Ağa ibn-i Mehmet adlı kişinin terekesi

Defter oldur ki

Medîne-i Rusçuk sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Dizdâr Ahmed Ağa ibn-i Mehmed nâm kimesnenin verâseti zevcesi Ümmühâni bint-i Ali nâm hâtun ile anası Esmâ bint-i Ahmed efendiye ve li'l-ebeveyn büyük kız karındaşları Âyişe ve Fâtıma nâm hâtunlara münhasıra olduğu lede'ş-şer' zâhir ve mütehakkık olduktan sonra varisân-ı mezbûranın sulbleriyle tahrîr ve sûk-i sultânîde ba'de'l-müzâyede semen-i misilleriyle bey' ve semenleri beyne'l-verese bi'l- ferîzâti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan eşyâsıdır ki zikr olunur hurrira fi'l-yevmi's-sâlis aşâr min şehr-i Ramazân-ı mübârek li-sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Dâhil-i menzil der Mahalle-i Mahmud Voyvada

Pâre 12. 000

İslimye Kebesi kıymeti 31	Kara Kılıç Kıymeti 63	Sagîr Bakraç Kıymeti 14	Lahor Kuşak Kıymeti 70
Kara kabzalı hançer Kıymeti	Sagîr kahve ibriği Kıymeti 13	Leğen ma'a ibrik Kıymeti 53	Kefgir Kıymeti 36

50			
Tekne Kıymeti 13	Köhne kemân ma‘a timür Kıymeti 16	Teneke kutu Kıymeti 5	Ocak timüri Kıymeti 29
Maşa Kıymeti 15	Papuççu âlâtı Kıymeti 7	Divar inserisi Kıymeti 9	Kil Çuval Kıymeti 10
Üzüm sepedi Kıymeti 15	Bağ debbesi (?) Kıymeti 4	Kebîr kaşık Kıymeti 1	Güllüşeker çanağı Kıymeti 3
Köhne pirinç divit Kıymeti 14	def‘a kara kılıç Kıymeti 26	Kırmızı Yanbolu kebesi Kıymeti 11	Yemeni yük/n perdesi Kıymeti 42
Kebîr tüfenk Kıymeti 76	Vasat güğüm Kıymeti 70	Müsta‘mel yeşil kavuk Kıymeti 28	Cedîd yeşil kavuk Kıymeti 41

Beyaz sâde Kıymeti 28	Sagîr el tabası Kıymeti 16	Kebîr kahve ibriği Kıymeti 18	Varak no: **9b** ... (silik) ibriği Kıymeti 5
Kahve tabağı Kıymeti 6	Eğer ma‘a teğeleti Kıymeti 106	Sagîr ağaç yasdık Kıymeti 4	Cedîdi bakraç ma‘a döşeme Kıymeti 110
Terâzi Kıymeti 60	Sagîr ağaç sandık Kıymeti 6	.... Kıymeti 7	Ocak timuri Kıymeti 15
Sagîr sac ayağı Kıymeti 15	def‘a sac ayağı Kıymeti 10	def‘a sac ayağı Kıymeti 5	Kebab sinisi Kıymeti 14
Kilidi Kıymeti 9	def‘a kilidi Kıymeti 17	Temür inseri Kıymeti 5	Zahre ma‘adestere ve burgu Kıymeti 100

Ağaç kutu ma‘a hurda inseri Kıymeti 17	Sarımsak döveceği	Pulluk timürleri Kıymeti 31	Culgar püsküllleri Kıymeti 5
Köhne kilim ma‘a başlık Kıymeti 6	Timür kilidi Kıymeti 1	Kırmızı köhne kebe Kıymeti 42	Müsta‘mel yeşil çuka kaplu nâfe kürk Kıymeti 366
Köhne havlı silecek Kıymeti 7	Sagîr kahve ibriği Kıymeti 14	Fânus ma‘a muşamma‘ Kıymeti 31	Kıl heybe Kıymeti 7
El ibriği Kıymeti 32	Tirinkot Kıymeti 10	Kebîr burgu ma‘a törpü Kıymeti 36	Fırın kapağı Kıymeti 16
Alaca sofra peşgiri Kıymeti 22	Şişe bardak Kıymeti 2	Alaca Braşo kebesi Kıymeti 41	Beyaz minder Kıymeti 53

Kebîr tüfenk Kıymeti 45	Kebîr havan (?) Kıymeti 157	Kırmızı çuka çakşır Kıymeti 156	Sagîr kahve ibriği Kıymeti 6
Kahve tabağı Kıymeti 8	Timür sofra iskemle Kıymeti 11	Kebîr ağaç yasdık Kıymeti 21	Soba demirleri Kıymeti 11
Şam‘dan ma‘a mikrâz Kıymeti 20	Battal (?) Çeki Kıymeti 4	Demir köstek Kıymeti 6	Demir soba kapağu Kıymeti 24
Kavanoz ma‘a inseri (?) Kıymeti 18	Kırmızı çuka kaplu halafna (?) köhne kürk Kıymeti 140	Beyaz ağaç kaşık Kıymeti 10	Vasat kazan Kıymeti 6
Ağaç iskemle Kıymeti 12	Sepet sanduğu Kıymeti 10	Bostan Çepesi Kıymeti 6	Yassı ağaç Kıymeti 2
Kutu ma‘a yük Kıymeti 3	Güllâb şişesi Kıymeti 4	Beyaz bardak Kıymeti 1	Beyaz yağmurluk Kıymeti 65

Sâde nâmlı tüfenk Kıymeti 7	Sagîr tuç havan Kıymeti 55	Bakır buhurdânlık Kıymeti 18	Hilâlî kuşak Kıymeti 51
Tülbent sarık Kıymeti 112	Sagîr kahve ibriği Kıymeti 16	Leğen ma‘a ibrik Kıymeti 41	Bakır kepçe Kıymeti 8
Mâ’î peştemal Kıymeti 13	Ağaç sini Kıymeti 7	Fincan kutusu Kıymeti 5	def‘a ağaç sini Kıymeti 12
def‘a ağaç sini Kıymeti 6	Kebîr ağaç sini Kıymeti 21	Müsta‘mel çizme Kıymeti 25	Kutu ma‘a timür âlâtı Kıymeti 26
Kebîr kantar Kıymeti 91	Kebîr balta Kıymeti 12	Külünk Kıymeti 60	Ocak demiri Kıymeti 5
Et satırı Kıymeti 5	Kebîr... Kıymeti 11	Lenger (?) peynir kutusu Kıymeti 3	Kırmızı çuka kerrâke Kıymeti 200
Münkesir balta Kıymeti 4	Zembil ma‘a dolap demiri Kıymeti	Sagîr kantar Kıymeti 15	def‘a zembil Kıymeti 20

	11		
Kösele deri Kıymeti 6	Kebîr çepe Kıymeti 16	Çubuk sepet Kıymeti 7	Tırpan Kıymeti 204
Küba şeker ma‘a kavanoz Kıymeti 19	Yeşil bardak Kıymeti 11	Altun veznesi Kıymeti 2	Mermer beyaz bardak Kıymeti 5
Çeşme lülesi Kıymeti 5	def‘a çeşme lülesi Kıymeti 5	Demir hurdası Kıymeti 7	Beyaz ağaç kaşık Kıymeti 10
Siyah ağaç kaşık Kıymeti 7	Âlât-ı ağaç sandık Kıymeti 16	Kebîr ve vasat ve sagîr karlin (?) Kıymeti 8	Münakkaş ferrâş Kıymeti 8
Ayaklı ağaç sandık Kıymeti 90	Kebîr çepe Kıymeti 19	Kil çuval Kıymeti 3	Köhne ferrâş Kıymeti 2
...hoşâb kaşığı Kıymeti	... beyaz şişe bardak	Elek Kıymeti	Gözer ma‘a kalbur Kıymeti

5	Kıymeti 40	7	3
Nişasta ma‘aKebîr kutu Kıymeti 45	Tüfenk kundağı Kıymeti 1	Çini alaca bardak Kıymeti 5	Sahan ma‘a tabak Kıymeti 13
Dürban (?) Pâre 21	Köhne kırmızı eğer çukası Kıymeti 100	Mermer kurna Kıymeti 20	Küp Kıymeti 20
Soğan kabı Kıymeti 20	Hatab Kıymeti 70	Sagîr fuçu Kıymeti 20	Kebîr fuçu Kıymeti 20
Vasat köhne fuçu Kıymeti 13	def‘a vasat fuçu Kıymeti 10	def‘a sagîr fuçu Kıymeti 20	El değirmeni Kıymeti 20
def‘a el değirmeni ma‘a alât Kıymeti 60	Un anbarı Kıymeti 20	Çuval Kıymeti 30	Erzen Kıymeti 40

Arşın taşı Kıymeti 80	Nerdübân ayağı Kıymeti 18	Hamam döşemesi taşı Kıymeti 15	Kapu taşı Kıymeti 20
Kebîr kiriş Kıymeti 30	Sagîr kiriş Kıymeti 20	Karaağaç tahtası Kıymeti 12	

Cem‘an yekûn 17324 on yedi bin üç yüz yirmi dört pâredir.

(Varak No : 10a) Minhe’l-ihrâcât

Mihr-i müeccelli-zevceti’l- mezbûre

pâre

1600

Techîz ve Tekfîn ma‘a eyyâm-ı mu‘tâde

Aded pâre

1200

Deyn-i müsbet-i Deveci-zâde Çelebi (?)

Aded pâre

2000

Deyn-i Müsbet ... Deyn-i Müsbet-i el-hâcİbrâhim

Aded Pâre Aded Pâre

200 1600

Deyn-i Müsbet Hasan Ali Deyn-i Müsbet Hamâmî El-hâc Mehmed

Pâre Aded Aded pâre

720 60

Deyn-i Müsbet El-hâcAli Deyn-i müsbet-i.... (silik)

Pâre aded Pâre Aded

60 47

Deyn-i Müsbet-i El-hâc Musallî (?) Deyn-i Müsbet-i Sarrâc

Adet para 80 Pâre 26

Deyn-i Müsbet-i Halil EfendiDeyn-i Müsbet-i Sâdık-zâde İbrâhim Çelebi

Pâre aded Pâre aded

50 40

Deyn-i müsbet-i Garrâr Ahmed Çelebi Deyn-i müsbet li-zevceti'l-mezbûre

Pâre Aded Pâre aded

9 100

Deyn-i Müsbeti'l Hallâc Berây-ı Peşîne Deyn-i Müsbet-i Kalpakçı zımmî

Pâre aded Pâre aded

42 13

Deyn-i Müsbet li-Acem Gavz (?) Deyn-i Berây-ı Kurbân

Aded Pâre Pâre

1040 53

Harc-ı muhzır

Pâre

4

Resm-i mu‘tâde	Kâtibiyye	Hüddâmiyye	Emîniyye
Pâre	pâre	pâre	pâre
520	100	80	60

İhzâriyye	Dellâliyye	Deyn-i Müsbet vâlidesimezbûreye
Pâre	pâre	Pâre
20	320	1600

Cem‘an yekûn : 13344 On üç bin üç yüz kırk dört pâredir. Sah

Sahhu’l-bâkîli’t-taksîmBeyne’l-verese : Pâre 400 Yalnız dört bin pâredir. Sahh

Hissetü’z-zevceti’l-mezbûre	Hisse-i ümmü’l merkûme
Pâre guruş	Pâre guruş
923	615

Hissetü’l-uhti’l– mersûme	Hissetü’l- uhdti’l-mezbûre
Pâre	Pâre
1230	1230

Varak No : 10a

Hüküm No : 25

Tarihi : 1121

Konusu:

Medîne-i Rusçukta vâkı‘ El-hâcMûsâ mahallesinden iken bundan akdem vefât iden sakîl Hasan Çelebi ibn-i Mustafa nâm müteveffânın verâseti sulbi Kebîr oğlu Mustafa ile sulbiye-i kebîre kızı Mefkûde hümâyûna münhasıra olub kable’l-kısmet mezbûr Mustafa dahî vefât etmekle verâseti li-ebeveyn kız karındaşı Mefkûde-i mersûme-i hümâyûn ile li- ebeveyn Ammi El-hâc Hüseyin’in oğlu Ahmed çelebiye münhasıra olduğu Bade’t-tahakkûk li-hukmi’l-münâsaha tashîh-i mes’eleleri üç sehimden olub sihâm-ı mezbûreden iki sehimi Mefkûde-i mezbûre-i hümâyûna ve bir sehimi merkûm Ahmed Çelebiye isâbet ve intikâl itmekle mezbûrân Hasan Çelebi ile Mustafa’nın muhallefâtı defteridir ki Mefkûde-i mersûme-i hümâyûn’un mâlı hıfz-ı kıbel-i şer‘den kayyım nasb ve ta‘yîn olunan li- ümm kız karındaşı Ümmü Gülsüm bint-i El-hâc Hüseyin ve mezbûr Ahmed Çelebi ma‘rifetiyle tahrîr olunmuşdur fî gurre-i muharremü’l-harâm li- sene isnâ ve ışrîn ve miete ve elf

Harâbe menzîl arsası	Bâçtarlık nâm mevzi‘de
Mahalle-i El-hâc Musa	Bağ dönüm 5
Guruş	Guruş
85,5	45

Eşyâ-yı mütenevvi‘a bahâsı ber-mûceb-i Defter-i Kassâm

Guruş

12,5

Yekûn Guruş : 143 yalnız yüz kırk üç guruşdur.

Minhe'l-ihrâcât

Resm-i mu'tâde	Kâtibiyye	Hüddâmiyye
Guruş	Guruş	guruş
3,5	1	Yarım

Mahalleye verilen avârız hissesi	Harc-ı Müteferrika
Guruş	Guruş
3	9

Yekûn ihrâcât : Guruş 17

Sahhu'l-bâkî fi't-taksîm beyne'l-vârisân: Guruş 126

Hisse-i ibn-i Ömerü'l-mezbûr Ahmed Çelebi : Guruş 42

Hissetü'l-merkûme-i Mefkûde-i hümâyûn : Guruş 84

(Bâlâda mestûr olunduğu üzere li-ümm kız karındaşı Kayyım nasb olunmuşdur)

Varak No: 10a

Hüküm No: 26

Tarihi: 1121

Konusu: Hasan Çelebi ibn-i Mustafa adlı kişinin terekesi

Defter oldur ki

Rusçuk kazâsına tâbi' Çernovada nâm karyesâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Hasan Çelebi ibn-i Mustafa nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi

Âyişe bint-i Ahmed nâm hâtun ile anası Kâdire bint-i Hüseyin nâm hâtuna ve li-ebeveyn er karındaşı Ali efendi ile li-ebeveyn kız karındaşı Râbi‘a’ya münhasıra olub lâkin müteveffâ-yı mezbûrun düyûnu terekesinden ezyed olmağla guremâsı beyinlerinde taksîm olan tereke-i kâsırası defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrira fîevâhir-i zi’l-hicceti’ş- şerîfe li-sene isnâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kelâm-ı Kadîm Hediye Guruş 10	Kalapur enli münakkaş şerit makrame Aded 1 Guruş 3	Neftî nâfe yaka kürk Guruş 16	Cedîd (?) Kayyime Guruş 3,5
Mâ’î çuka müsta‘mel kürk Guruş 4	Necâsi (?) yün kürk Kıymet-i guruş 3,5	Mâ’î çuka yağmurluk sim düğme Guruş 20	Mâ’î çuka şalvar Kıymeti 3
Kırmızı çuka çakşır Kıymet-i guruş 4,5	Kaba çuka çakşır Kıymeti 2	Beyaz-ı sâde aded 1 Kıymet-i guruş 1	Kırmızı çivid çuka kontuş (1) Kıymet-i guruş 12
Müsta‘mel Şam alacası zebun Kıymet-i	Cedîd sarık ma‘a kavuk Kıymet-i guruş 5	(**B**) .. (silik) sim kuşak Kıymet-i guruş 2	Müsta‘mel alaca havlu kuşak Kıymet-i guruş 1,5

guruş 1			
Bürüncük bir top 4 Kıymet-i guruş 4	Keten yüzü 3 top Kıymeti 3	Müsta‘mel Peştamel Kıymeti 1	Makreme Guruş 1
Köhne don ma‘a gömlek Kıymet-i guruş 1	Kara kılıç Kıymet-i guruş 1	Timür gülünk Kıymet-i guruş yarım	Kara hisârî Raht Kıymet-i guruş 2
Cedîd zeyl-bûş (?) Kıymet-i guruş 2	Kırmızı zîl-boş (?) Kıymet-i guruş 2	Alaca anberi Kıymet-i guruş yarım	Kol tüfengi Ma‘a dirnepolska Kıymet-i guruş 3
Şam-vârî eğer ma‘a teğepelti Kıymet-i guruş 3	Müsta‘mel çuka kavuk Kıymet-i guruş 1	Def’ a köhne sarık Kıymet-i guruş yarım	Koyun Aded 30 Guruş 25
Bârgîr re’s Guruş 17	Camuş ineği 1 re’s Kıymet-i guruş 8	Camuş öküzü 2 re’s Kıymet-i guruş	Kısrak ma‘a tay Kıymet-i guruş 12

		16	
Kara sığır öküzü 2 re’s Kıymet-i guruş 8	Koru bağlarında vâkı‘ bağ dönüm Kıymet-i guruş 5	Kaşık bir deste Kıymet-i guruş 2	Der-anbar buğday Kıymet-i guruş 26
Mezrû‘ buğday za‘fıyla Kıymet-i guruş 21	Kıl çerge Kıymet-i guruş Yarım	Mezrü‘ şa‘îir za‘fıyla Kıymet-i guruş 3	Hâre parçası Kıymet-i guruş 2,5
Sandal Irâkiyye Pâre 5	Nakit guruş Kıymet-i guruş 147	Müsta‘mel araba ma‘a... Kıymet-i guruş 1	Saban demiri ma‘a kayış Yarım
Münakkaş uçkur Kıymet-i guruş 1	Siyah cenber (?) 1 guruş	Cüzdan Kıymet-i guruş 8	def‘a münakkaş uçkur aded 2 Kıymet-i guruş 1,5

Cem‘an yekûn : 414,5 guruş

Yalnız dört yüz on dört buçuk guruşdur.

Minhe'l-ihrâcât

Techîz ve Tekfîn	Resm-i mu'tâde	Kâtibiyye	Hüddâmiye
Guruş	Guruş	Guruş	Guruş
30	120	3	2

İhzâriyye Yekûn İhrâcât : Guruş :48

Guruş 1 Sahhu'l-bâkî fi't-taksîm... guremâ

Guruş 366,5 pâre 14660

Mihr-i müeccel-i Müsbet li'z-zevceti'l-mezbûreÂyişe : Guruş 90 Bi-hesâb-ı pâre 3600

Deyn-i müsbet li-ahıyyi'l-merkûm Ali efendi bi-şehâdet-i Mehmed Beşe ibn-i Osman ve Kara Mehmed Beşe ibn-i.. : Guruş 300 bi-hesâb-ı pâre 8000

def'a deyn-i müsbet li- ehıyyi'l merkûm Ali efendi bi- şehâdet-i El-hâc İbrâhim bin El-hâc Sadık ve Haffâf Sâlih sulbü ibn-i Yusuf : Guruş 230 Bi-hesâb-ı pâre 90200

2537 Mine'l-Guremâ Pâre

5638Mine'l-Guremâ Pâre

6483 Mine'l- Guremâ Pâre

Varak No : 10b

Hüküm No : 27

Tarihi : 1121

Konusu: Trabzon sâkinlerinden olup Rusçuk'a Ticâret yapmak için gelip, Rusçukta bulunan Mehmed Ağa hânında Vefat eden İslam Bin İbrâhim'in terekesidir.

Fi'l-asl Kasaba-i Trabuzan sâkinlerinden olub bundan akdem medîne-i Ruscukta vâkı' Mehmed Ağa hânında ticâret vechi üzere sâkin iken fevt olan İslam bin İbrâhimin verâseti sulbi sagîr oğlu Ahmede ve sulbiye-i sagîre kızı Hadîce'ye inhisârını ... mahzar-ı müslimînde ikrârı ve Kahveci Mehmed beşe ibn-i Ahmed nâm kimesneyi vasî-yi muhtâr nasb ve ta'yîn ol dahî kabûl eylediği lede'ş–şer' sâbit ve zâhir olduktan müteveffâ-yı mezbûrun sûk-i sultânîde bey'-i men yezîd ve füruht olunub vasî-i mezbûrlarına virilen muhallefât-ı mübeyyinenin ale'l-infirâd semeni defteridir ki ber-vec-i âtî zikr olunur Hurrira fi'l-yevmi's-sâlis aşar min zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Köhne bez kuşak Kıymet-i pâre 11	Köhne diz çakşırı Kıymet-i pâre 15	Köhne siyâh aba yağmurluk Kıymet-i pâre 260	Köhne don gömlek Kıymeti 17
Köhne zebun Kıymeti 5	Kırmızı kapama Kıymeti 54	Aba kuşak Kıymeti 80	Köhne çuka serdin Kıymeti 9 pâre
Palaska ma'a vezne Kıymeti 14	Aba parçası Kıymeti 4	Kara kılıç Kıymeti 25	def'a kılıç Kıymeti 120
def'a aba kuşak Kıymeti 11	def'a don gömlek Kıymeti 18	Köhne çuka şalvar Kıymeti 15	Köhne kürk Kıymeti 23

Peştamal Kıymeti 8	def‘a aba kuşak Kıymeti 8	Köhne kapama Kıymeti 20	Köhne zebun Kıymeti 2
Aba çakşır Kıymeti 9	def‘a köhne kürk Kıymeti 26	Müsta‘mel mâ’î çuka şalvar Kıymeti 81	def‘a aba kuşak Kıymeti 8
Gök bârgîr 200 pâre	def‘a aba kuşak Kıymeti 8	Makrama Kıymeti 6	Hırdavat ma‘a çuval Kıymeti 20
Doru bârgîr Kıymeti 280	Dühân kıyye 62 Kıymeti 210	Sagîr tüfenk Kıymeti 120	

Varak No : 11a

Cem‘an yekûn : 290 pâre

Minhâ el-ihrâcât

Techîz ve Tekfîn	Deyn-i Müsbet	Resm-i mu‘tâde	(silik)
Pâre 160	Pâre 320	Pâre 80	
Hüddâmiyye	İhzâriyye	Dellâliyye	
Pâre	pâre	Pâre	
10	10	25	

Cem‘an yekûn : pâre 635

Sahhu’l-bâkîli’t-taksîmbeyne’l-verese : Pâre 1455

Hissetü’l-ibn-i Ahmed : pâre 970

Hissetü’l-bint-iHadîce : Pâre 485

Varak No : 11a

Hüküm No : 28

Tarihi : 1121

Konusu: Ümmühan bin Hüseyin adlı hâtunun terekesidir.

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Bacanak mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Ümmühâni bint-i Hüseyin nâm müteveffiyenin verâseti zevci Ebûbekir ibn-i Şa‘bân ve anası Ümmügülsüm bint-i El-hâc Receb ve sadrı sagîr oğlu Hüseyin ve sulbiye-i sagîre kızları Neslihan ve Âyişe nâm sagîrelere münhasıra olduğu zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffiye-i mezbûrenin tahrîr olunan muhallefâtı defteridir ki ber-vec-i âtî zikr olunur Hurrira fi’l-yevmi’t-tâsi‘ aşar min seferü’l-hayr sene isnâ ve ışrîn ve miete ve elf

Beledî döşek Kıymet-i pâre 65	Köhne mâ’î yâne (?) döşeme Kıymet-i pâre 11	Beyaz alaca kilim Kıymet-i pâre 50	Çini bardak Kıymet-i pâre 5
Maşrapa ma‘a kapak Kıymet-i pâre 24	Tencere ma‘a kapak Kıymet-i pâre 40	Tas ma‘a kapak Kıymet-i pâre 20	Lengerî sahan Kıymet-i pâre 20

Sagîr tepsi Kıymet-i pâre 17	Beyaz bakraç Kıymet-i pâre 26	Sagîr beyaz bakraç Kıymet-i pâre 10	Sepet sanduğu Kıymet-i pâre 27
Büründük gömlek Kıymet-i pâre 25	Aba yorgan Kıymet-i pâre 40	Kırma yasdık Kıymet-i pâre 24,5	Beledi yasdık Kıymet-i pâre 18
Köhne alaca kilim Kıymet-i pâre 8	Çini tabak Kıymet-i pâre 7	def'a tencere ma'a kapak Kıymet-i pâre 52	Lengerî sahan Kıymet-i pâre 17
def'a lengeri sahan kıymeti pâre 64	Büründük gömlek Kıymet-i pâre 40	Köhne boğça Kıymet-i pâre 3	Sofra şekeri Kıymet-i pâre 6
Çit yorgan Kıymet-i pâre 53	Çöp çerge Kıymet-i pâre 26	Çini tabak Kıymet-i pâre 5	def'a tencere ma'a kapak Kıymet-i pâre 45
Hoşâb tası Kıymet-i pâre	Pide tepsisi Kıymet-i pâre	Sandal beden kürkü Kıymet-i pâre	Vâlide (?)sandalı kapama Kıymet-i pâre

15,5	41	130	143
Köhne çuka serpuş Kıymet-i pâre 5	Timür kilid Kıymet-i pâre 11	Kırma yasdık Kıymet-i pâre 23	Alaca kilim müsta'mel Kıymet-i pâre 91
Çini bardak Kıymet-i pâre 5	El leğeni ma'a ibrik Kıymet-i pâre 62	def'a lengeri sahan Kıymet-i pâre 25	Kebîr beyaz bakraç Kıymet-i pâre 39
Güğüm Pâre 56	Alaca sandal zebun Kıymet-i pâre 40	Al çatkı Kıymet-i pâre 40	Çuka serpuş Kıymet-i pâre 10
Sepet sandık Kıymet-i pâre 19	def'abeledî yasdık Kıymet-i pâre 25	Köhne kilid Kıymet-i pâre 11	def'a çini bardak Kıymet-i pâre 5
Tuç şam'dan Kıymet-i pâre 10	Sagîr na'l... Kıymeti 9	Hoşâb tası ma'a kapak Kıymet-i pâre 18	Kahve ibriği ma'a tabak Kıymet-i pâre 7
def'a lengerî sahan	Beyaz bakraç ma'a kapak Kıymet-i pâre	Sagîr köhne bakraç	Bakır gülebdân Kıymet-i pâre

Kıymeti 50	50	Kıymet-i pâre 6	6
Çit yük/n perdesi Kıymet-i pâre 20	Vâlide sandalı Kıymet-i pâre 21	Yeşil sof ferâce Kıymet-i pâre 111	Köhne çuka serpuş Kıymet-i pâre 13
Al hâre kapama Kıymet-i pâre 80	Yemeni çenber Kıymet-i pâre 32	Köhne uçkur Kıymet-i pâre 3	El peşgiri Kıymet-i pâre 36
Tül boğça Kıymet-i pâre 7	Haytan (?) ma‘a don Kıymet-i pâre 80	Sim raht kuşak Kıymet-i pâre 400	Sim önlük ma‘a kolan Kıymet-i pâre 180
Altun küpe Kıymet-i pâre 380	İncü gerdan, 7 miskâl, Kıymet-i pâre 1093	İstifân Kıymet-i pâre 853	Nükûd guruş Kıymeti 7

Mihr-i müeccel an zevc-i mezbûr : guruş 60

Müteveffiye-i mezbûrenin babası Hüseyin Bey’den irsen intikâl iden menzilbahâsından: pâre 1686

Cem‘an yekûn: Pâre 9382

Dokuz bin üç yüz seksen iki pâredir.

Varak No : 11b

Minhâ el-ihrâcât

Resm-i mu‘tâde	Kalemiyye ve kassâbiyye	Emîniyye
Pâre	Pâre	Pâre
350	100	40

Hüddâmiyye	İhzâriyye	Dellâliye ma‘aicâre-i dükkân
pâre	Pâre	pâre
30	15	106

Cem‘an yekûn : Pâre 641

Sahhu’l-bâkî li’t-taksîm beyne’l-verese : Pâre 8741

Hissetü’z- zevci’l-mezbûr	Hissetü’l- ümmü’l-mersûme
Kıymet-i pâre	kıymet-i pâre
2185	1451

Hissetü’l- ibni’l mezkûr Hüseyin	Hisseti’l bint-i Neslihan
Kıymet-i pâre	kıymeti pâre
3548	1274

Hissetü’l-binti’l-mezbûre Âyişe

Kıymet-i pâre

1274

Varak No : 11b

Hüküm No : 29

Tarihi : 1121

Konusu: Beyaz Hüsnü Bey'in terekesidir.

Medîne-i Rusçuk mahallâtından Bacanak mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Beyaz Hüsnü Bey nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Ümmü Gülsüm bint-i El-hâc Receb nâm hâtun ile sulbiye-i kebîre kızları Âyişe ve Fâtıma ve Ümmühan ve Züleyhâ'ya münhasıra olub kable't-taksîm mezbûre Âyişe dahî vefât idüb verâseti anası mezbûr Ümmügülsüm ile li-ebeveyn kız karındaşları mezbûrân Fâtıma ve Ümmühân ve Züleyhâ'ya münhasıra olduğu bade't-tahakkuk li-hukmi'l-münâsaha tashih-i mes'eleleri dört yüz seksen sehimden olum sihâm-ı mezbûreden seksen bir sehimi mezbûre Ümmü Gülsüme ve yüz otuz üç sehimi mezbûrân Fâtıma ve Ümmühan ve Züleyhâ'ya isâbet itmegin müteveffâ-yı merkûmun metrûkâtı defteridir ki ber-vec-i âtî taksîm olunmşdur. Hurrira fi'l-yevmi'l-âşir min-Rebî'u'l-evvel sene isnâ ışrîn ve miete ve elf

Mahalle-i mezbûrede kendi sâkin olduğu hânesinden kızı Fâtımaya hîbe eylediği ma'lûmu'l-hudûd... müştemilarsa ve bağçeden mâ'adâma'lûmu'l-hudûd mülk menzîl kıymeti pâre aded 900

Kazgan sagîr 7	Sagîr kara bakraç el tavası kevgir ma'a kepçe Kıymeti 310	Sagîr kantar Kıymeti 15	Ocak timüri Kıymeti 15

Cem'an yekûn pâre: 9268

Minhâ el-ihrâcât

Mihr-i müeccel li-zevceti'l-mezbûre Ümmügülsüm: Pâre 240

Resm-i mu‘tâde	Kâtibiyye	Hüddâmiyye	Dellâliyye
Pâre	pâre	pâre	pâre
240	60	20	20

Cem‘an yekûn: 3280

Sahhu’l-bâkîbeyne’l-verese: Pâre 6088

Hissetü’z-zevceti’l- mezbûre Ümmü Gülsüm: Pâre 1027

Hissetü’l-bint-iFâtımatü’l-merkûme: Pâre 1686

Hissetü’l-bint-i Ümmühaniel-mezbûre: Pâre 1686

Hissetü’l-bint-i Züleyha el-mezbûre: Pâre 1686

Varak No: 11b

Hüküm No: 30

Tarihi: 1121

Konusu: Fâtıma bint-i Beytullâh adlı hâtunun terekesidir.

Defter-i muhallefâtü’l-merhûme Fâtıma bint-i Beytullâh Çelebi mâ’et (?) min-kabl sâkineten be-mahalle-i El-hâc Mûsâ min-mahallât-ı Rusçuk ve teraket zevcan müde‘‘aven Mehmed efendi ibnü’l-hâc Abdi ve Ümmen müde‘‘aven Ümmühan binti’l-hâc Hüseyin ve İbnâ sagîren Atâ’ullah bin Mehmed Efendi ... münhasıra fîhim vaka‘a’t-tahrîr fî ışri’l-evvel min şehr-i Rebî‘u’l-evvel li-sene isnâ ve ışrîn ve miete ve elf.

Yeşil Serpuş Kıymet-i pâre 11	Sim önlük kolan kuşak Kıymeti pâre 220	Telli Hatâyî Kaftan Kıymeti pâre 400	Altun yüzük Kıymet-i pâre 100

Fitilli Müsta‘mel beyaz Kıymet-i pâre 3	Germesud(Keremsud) Alaca entâri Kıymet-i pâre 45	Küçük Hatâyîyün kürkü Kıymet-i pâre 155	Kuzu kaplı yün kürkü Kıymet-i pâre 40
Yüzük ma‘a zeger (?) Kıymeti 10	Müsta‘mel alaca kilim Kıymet-i pâre 240	Müsta‘mel neftî (?) kapama Kıymet-i pâre 70	Müsta‘mel alaca zebun Kıymet-i pâre 15
Müsta‘mel al ve yeşil hatkılar Kıymet-i pâre 20	Kırma makrame Kıymet-i pâre 40	Köhne Venedik gömlek Kıymet-i pâre 20	Venedik tartma ma‘a alaca-i vâle (ve ala) Kıymet-i pâre 15
Yüz yasdığı Kıymet-i pâre 25	Müsta‘mel Bursa yasdığı Kıymet-i pâre 90	Münakkaş makrame Kıymet-i pâre 50	Münakkaş makrame Kıymet-i pâre 50
Cedîd gömlek Kıymet-i pâre 70	Köhne sofra peşkeri Kıymet-i pâre 9	Münakkaş sarı verâ’î (?) boğça Kıymet-i pâre 54	Sandal Boğça Kıymet-i pâre 7
Müsta‘melbeledî döşek ma‘a	Basma alaca yasdık Kıymet-i pâre	Müsta‘mel peştamal	Müsta‘mel gömlek ma‘a don

yorgan çarşabı Kıymet-i pâre 120	20	Kıymet-i pâre 7	Kıymet-i pâre 40
Altun veznesi Kıymet-i pâre 4	Kaşık Kıymet-i pâre 6	Leğen ma‘a ibrik Kıymet-i pâre 50	Demir tepsi Kıymet-i pâre 40
Kahve tabağı ta’lîki Kıymet-i pâre 20	Tas ma‘a kapak Kıymet-i pâre 20	Vasat lengeri Kıymet-i pâre 68	Yanı (?)kulplubakır (?) Kıymet-i pâre 16
Varak No : **12a** Sofra iskemlesi (?) kıymet-i pâre 22	Mâ’î ... (silik) 65	... (silik) pâre 125	... (silik) Kıymeti 15
Tencere ma‘a kapak Kıymet-i pâre 160	Bakır kefgir Kıymet-i pâre 60	Bakır maşrapa Kıymet-i pâre 20	Pulluk timürü ma‘a çeresne (?) Kıymet-i pâre 31
Beyaz alaca kilim Kıymet-i pâre	Kırmızı alaca kilim Kıymet-i pâre 65	Beyaz çarşab Kıymet-i pâre 12	Köhne seped 1 sanduka Kıymet-i pâre

50			12
Hoşâb tası Kıymet-i pâre 3	Köhne tencere ma‘a kapak Kıymet-i pâre 67	def‘a hoşab tası Kıymet-i pâre 72	Köhne kefgir Kıymet-i pâre 11
Tırpan Kıymet-i pâre 9	Mâ’î yane (?) kebesi Kıymet-i pâre 55	Mâ’î velence Kıymet-i pâre 101	Kapı perdesi Kıymeti 3
Mâ’î alaca çarşab Kıymet-i pâre 24	Kırma çarşab köhne Kıymet-i pâre 8	Kebîr tencere ma‘a kapak Kıymet-i pâre 143	Beyaz bakraç ma‘a kapak Kıymet-i pâre 29
Lengerî sahan sagîr Kıymet-i pâre 23	Baklava tepsisi Kıymeti 102	Köhne fânus Kıymet-i pâre 25	Sagîr tas ma‘a kapak Kıymet-i pâre 9
Cam tas sagîr Kıymet-i pâre 6	Kebab tepsisi Kıymet-i pâre 11	Yane (?) minder içi Kıymet-i pâre 82	Sagîr döşeme halı Kıymet-i pâre 100
Çuka yasdık yüzü köhne Kıymet-i pâre	Münakkaş çarşab Kıymet-i pâre	Köhne sofra peşgiri Kıymet-i pâre	Karabora peştamal Kıymeti

30	13	4	30
Tunç mangal Kıymet-i pâre 87	Kebîr tencere ma‘a kapak Kıymet-i pâre 193	def‘a reçel tabası Kıymet-i pâre 382	Vasat sahan Kıymet-i pâre 178
Kebîr sahan ma‘a kapak Kıymet-i pâre 196	Sagîrna‘liki (?) lengeri Kıymet-i pâre 22	Sagîr lengeri ma‘a kapak Kıymet-i pâre 42	Hoşâb tası Kıymet-i pâre 22
Köhne kahve tabağı Kıymet-i pâre 4	Yasdık içi Kıymet-i pâre 22	Mahramalı seccâde Kıymeti 206	Bez sofra peşkiri Kıymet-i pâre 17
Kırma yasdık yüzü köhne Kıymet-i pâre 15	Mor telli Hatâyî kaftan Kıymet-i pâre 201	Köhne beyaz ihrâm Kıymet-i pâre 12	Havlı döşeme ma‘a hamam gömleği Kıymet-i pâre 160
Telli Hatâyî mintan Kıymeti 240	Yemenîçakşır Kıymet-i pâre 122	Sim hâtem Kıymet-i pâre 26	Köhne alaca bohça Kıymet-i pâre 5
Yemek sinisi bakır Kıymet-i pâre	Gülgülü dibâ kaftan Kıymet-i pâre 466	Fakfûrî tabak ma‘a kâse Kıymet-i pâre	Çini tabak Kıymeti 10

486,5		106	
Çini kâse ma‘a kapak Kıymet-i pâre 9	Altun yüzük ma‘ayâkûdî tas (?) ve yeşilleri taş Kıymeti 800	Elmas traş bardak Kıymet-i pâre 22	Billur bardak Kıymeti 17
Havlu abdest makramesi Kıymet-i pâre 26	Neftî sof ferâce Kıymet-i pâre 160	Hatâyîmüsta‘mel Kıymet-i pâre 310	Müsta‘mel serpuş Kıymet-i pâre 80
Dizi incü müsta‘mel Kıymet-i pâre 420	Sim önlük incülü kuşak Kıymet-i pâre 1000	Sepet sanduka Kıymet-i pâre 26	Şerit Kıymet-i pâre 1
Sim raht kuşak Savatlı Kıymet-i pâre 584	Mercan tespih Kıymet-i pâre 317	Akîk tespih Dane 62 Kıymet-i pâre 9	Kebîr minder içi Kıymet-i pâre 123
Kırma yasdık Kıymet-i pâre 15	Köhne beyeaz alaca kilim Kıymet-i pâre 87	Kırmızı köhne çuka Mikdar 1 Kıymet-i pâre 25	Musaf-ı şerif Kıymeti pâre 35
Kırma bez yasdık	Kitâb-ı hadîs	Mâ’î yan velence	Mâ’î alaca bez döşek

Kıymet-i pâre 28	Kıymet-i pâre 28	Kıymeti pâre 250	Kıymet-i pâre 90
def‘a mushaf-ı şerîf Kıymet-i pâre 170	Köhne beyaz alaca kilim Kıymet-i pâre 87	Koçu ma‘a çuka örtü ma‘a koşum Kıymet-i pâre 1160	Sarı yan kebesi Kıymet-i pâre 47
Evrâk-ı Perîşân kitab Kıymet-i pâre 9	Sim gülebdân ma‘a buhurdân Kıymet-i pâre 1848	Kırma bez yasdık Kıymet-i pâre 25	Çit basma yorgan Kıymet-i pâre 115
Basma yorgan köhne Kıymet-i pâre 30	Kırmızı kilim müsta‘mel Kıymet-i pâre 140	def‘a kırmızı kilim müsta‘mel Kıymet-i pâre 142	Kitâb-ı Gülistân Kıymet-i pâre 10
Su sığırı ineği Kıymet-i pâre 363	Mâ’î yan velence müsta‘mel Kıymet-i pâre 102	Sarı kadife köhne yasdık Kıymet-i pâre 65	Sagîr ayna Kıymet-i pâre 13
Altun-ıperîşân, 16 miskâl Kıymet-i pâre 800	Sim kâse Kıymet-i pâre 658	Kırmızı ihrâm Kıymet-i pâre 13	Mâ’î yan kebesi Kıymet-i pâre 80
Kapu perdesi	Alaca bez boğça	Köhne sagîr	Kutu ma‘a hurda

Kıymet-i pâre 49	Kıymet-i pâre 7	Boğça Kıymet-i pâre 8	Kıymet-i pâre 10
Köhne sagîr boğça Kıymet-i pâre 18	Ba‘zı hırdavat Kıymet-i pâre 39	Köhne fuçu Kıymet-i pâre 53	Yemek sinisi Kıymet-i pâre 200
El tabası Kıymet-i pâre 38	Tuç şam‘dan Kıymet-i pâre 40	Cedîd çarşab Kıymet-i pâre 80	Köhne tencere ma‘a kapak Kıymet-i pâre 75
Şeker kutusu Kıymet-i pâre 50	Beyaz bakraç Kıymet-i pâre 27	Tahta baltası Kıymet-i pâre 8	Hoşâb tası Kıymet-i pâre 41
Köhne kahve ibriği Kıymet-i pâre 23	Köhne minder Kıymet-i pâre 9	Çamaşır leğeni Kıymet-i pâre 176	Hamam leğeni sagîr Kıymet-i pâre 21
Bağ çapası Kıymet-i pâre 9	Yasdık içi Kıymet-i pâre 22	Beyaz ihrâm Kıymet-i pâre 266	Kara bakraç Kıymet-i pâre 148
Kırma yasdık yüzü Kıymet-i pâre	Baklava tepsisi Kıymet-i pâre	Beyaz bakraç Kıymet-i pâre	Savatlı kahve tabağı Kıymet-i pâre

26	115	43	13
def‘a köhne fanus Kıymet-i pâre 15	Güğüm Kıymet-i pâre 200	Kahve tabağı Kıymet-i pâre 9	Köhne leğen ma‘a kapak Kıymet-i pâre 57,5
Köhne Cezâyir ihrâmı Kıymet-i pâre 110	Sarı atlas döşek yüzü Kıymet-i pâre 162	def‘a köhne kanves Kıymet-i pâre 220	Telli Hatâyî... kaftan Kıymet-i pâre 220
Cedîd vasat tencere ma‘a kapak Pâre 92	def‘a reçel tabası Kıymet-i pâre 183	Soya (?) bıçak Kıymet-i pâre 3	Mâ’î velence 80
Ufacık tabaklar Kıymet-i pâre 10	Şam‘dan Kıymet-i pâre 30	Mihr-i mü’eccel-i zımmî Peksar (?) Kıymet-i pâre 2400	Bağ der-mevzi‘-i ... (silik) dönüm 1 Kıymeti 321
İncü gerdan ma‘a yüzük, 2,5 miskâl, Kıymet-i pâre 1120			

Cem‘an yekûn muhallefât 6235 pâre

Minhe’l-ihrâcât

Eyyâm-ımu‘tâde	Dellâliye pâre	Cem‘an yekûn pâre
Pâre	pâre	235
175	60	

Sahhu’l-bâkî fi’t-taksîm beyne’l-verese pâre 6000 Yalnız altı bin pâredir.

Hissetü’z- zevci’l-mezkûr Mehmed Efendi pâre 1500

Hisse-i ümmi’l-mezbûre Ümmühâni pâre 1000

Hissetü’l-ibni’l- merkûm Atâ’ullah pâre 3500

Varak No : 13

Münkesir pirinç Şam‘dan Kıymet-i pâre 10	Yaldızlı ... (silik) Kıymet-i pâre 40	... (silik)	def‘a kapu perdesi Kıymet-i pâre 10
Büründük gömlek Kıymet-i pâre 172	Kahverengi çuka ferâce Kıymet-i pâre 483	Sarı alaca kaftan Kıymet-i pâre 153	... (silik)
Hatâyî entâri Kıymet-i pâre 5	Altun küpe zümrüt taşlı Kıymet-i pâre 183	Altun küpe sagîr incü bağ 3 Kıymet-i pâre 160	Sim kuşak Kıymet-i pâre 289

Münakkaş köhne yorgan Kıymet-i pâre 44	Mâ'î ... (silik) Pâre 175	Beyaz alaca kilim müsta'mel Kıymet-i pâre 81	Bakır kazgan ve veyâ delli kazan Kıymet-i pâre 2355
Şişhâne kebîr sahan ma'a kapak Kıymeti 1286	def'a Tuç şam'dan Kıymet-i pâre 76	Beledî döşek Kıymet-i pâre 81	Köhne kebîr tencere ma'a kapak Kıymet-i pâre 384
Mâ'î diftik kebe müsta'mel Kıymet-i pâre 93	Yemenî altun hâtem ma'a altun yüzük Kıymet-i pâre 331	Altun endîşe (?) Kıymet-i pâre 1880	Yanya işi sim önlük veyâ zımmî (?) sim önlük Kıymet-i pâre 240
Basma yorgan Kıymet-i pâre 118	Çit yorgan Kıymet-i pâre 75	def'a basma yorgan Kıymet-i pâre 140	Kırmızı atlas yorgan Kıymet-i pâre 136
Sarı dibâ yorgan Kıymet-i pâre	Çit yorgan Kıymet-i pâre 150	Sim düğme Kıymet-i pâre 170	Ma'i çuka semmûr paça köhne kürk Kıymet-i pâre 1000

230			
Semmûr paça köhne beden kürkü			

Muhallefât-ı Mezbûrdan Âyişe'nin vekîl-i müsecceli olan El-hâc Halil Ağa yediyle mezbûre içün ahz olunan eşyâdır ki zikr olunur.

Semmûr paça köhne beden kürki	Orakçı sahanı Kıymet-i pâre 93	def'a Tuç Şam'dan Kıymet-i pâre 40	Beyaz sofra peşkiri Kıymet-i pâre 26
Yasdık içi Kıymet-i pâre 20	Reçel tavası sagîr Kıymet-i pâre 28	Kırmızı ihrâm müsta'mel Kıymet-i pâre 232	Köhne börek tepsisi Kıymet-i pâre 45
Fıstıkî çekme Kıymet-i pâre 52	Beyaz üslük (?) çekme Kıymet-i pâre 151	Zeytûnî çekme Kıymet-i pâre 100	Yeşil telli Hatâyî kaftan ma'a entâri Kıymet-i pâre 650
İncü bilezik Kıymet-i pâre 1440	Altun küpe zümrüt ma'a dizi incü Kıymet-i pâre 3280	Altun zincir bilezik Kıymet-i pâre 1520	Sarı kumaş yorgan Kıymet-i pâre 185
Kil tası	Kebîr ayna		

köhne Kıymet-i pâre 5	Kıymet-i pâre 100		

Cem'ân Yekûn : 8225

Muhallefât-ı mezbûreden Şerîfe'nin vekil-i müsecceli olan Ali Ağa mezbûre Şerîfe içün ahz eylediği eşyâdır ki zikr olunur.

Ta'lîkî lengeri Kıymet-i pâre 19	Yemek sinisi savatlı Kıymet-i pâre 460	Murassa'' altun bıçak kını ma'a bıçak Kıymet-i pâre 700	Altun küpe ma'a altun yüzük Kıymet-i pâre 1840
İncilü sim önlük kuşak Kıymet-i pâre 1440	Lengerî sahan ma'a kapak Kıymet-i pâre 56	def'a lengerî sahan ma'a kapak Kıymet-i pâre 56	def'a ta'lîkî Kıymet-i pâre 20
Vasat kapak ma'a sahan Kıymet-i pâre 760	def'alengerî sahan ma'a kapak Kıymet-i pâre 45	Hoşâb tası ma'a kapak Kıymet-i pâre 41	Kebîr tencere kapaksız Kıymet-i pâre 87
Mektûnî (?) telli Hatâyî	Al telli Hatâyî kaftan Kıymet-i pâre	Kırmızı telli Hatâyî entâri	Neftî çekme telli çenber ve zincâb (?)

kaftan ma‘a zebun Kıymet-i pâre 225	215	Kıymet-i pâre 120	çenber Kıymet-i pâre 307

Cem‘an yekûn : Pâre aded 6386

Muhallefât-ı mezbûreden Fâtıma’nın vekîl-i müsecceli olan zevci Ali Ağa yediyle mezbûre Fâtıma içün ahz eylediği eşyâdır ki zikr olunur.

Mâ’î yan velence Kıymet-i pâre 231	def‘a mâ’î yan velence Kıymet-i pâre 462	Münakkaş seccâde Kıymet-i pâre 125	Sim tas Kıymet-i pâre 628
Murassa‘ altun bilezik Kıymet-i pâre 2000	Altun önlük kumaş ma‘a kolan Kıymet-i pâre 1136	Neftî çuka ocak perdesi Kıymet-i pâre 60	Mâ’î yan velence Kıymet-i pâre 215
Alaca kilim müsta‘mel Kıymet-i pâre 86	Yan minderi Kıymet-i pâre 80	Def’ yan minderi Kıymet-i pâre 60	Yeşil çuka yasdık Kıymet-i pâre 440
Cedîd kırmızı kilim	Sim kahve tabağı Kıymet-i pâre		

Kıymet-i pâre 206	473		

Cem‘an yekûn pâre : 6202

Muhallefât-ı mezbûreden sagîre mezbûre Afîfe’nin vasî-yi mensûbu olan Ali Ağa yediyle ve re’yiyle sagîre-i mezbûre içün nükûd olmak üzere ahz eylediği eşyâdır ki zikr olunur.

İncü gerdan miskâl 14 ve incü dizi miskâl 28 Kıymet-i pâre 12320	Şehr çiftliği ma‘a bağ-ı dönüm ve bağçe ve gulâm 40 be-nâm-ı Feridun ve hayvânât Kıymet-i pâre 600	Yekün pâre 13748	Bukağı Altun bilezik 75 guruş
Câriye be-nâm-ı Latîfe Guruş 136	Mahalle-i mezbûrede vâkı‘dâhiliyye ve hâriciyyeyi müştemil ve ma‘lûmu’l-hudûd menzil Kıymet-i guruş 1000	Medîne-i mezbûr sokağında vâkı‘ ma‘lûmu’l hudûd dekâkîn Kıymet-i guruş 700	Kazgan kebîr Kıymet-i pâre 1428

Varak No : 14a

Hüküm No : 31

Tarihi : 1121

Konusu:

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-kelâm Mevlânâ Rusçuk Kadısı zîde-fazlühû ve mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezâ’il ve’l-kelâm

yüz on sekiz senesinde Filibe ve Yanbolu kıptiyânı cizyedârı kefîli olan Bayezid'in bulunduğu mahallâtın kadıları zîde-fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları zîde-kadrühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki bundan akdem Edirne cebehânesi ve vidin kal'ası muhâfazasında olan Dergâh-ı mu'allâm cebecilerinin yüz on sekiz mevâciblerinden yüz on sekiz senesi Filibe ve Yanbolu kıptiyânı cizyesi mâlından sâlyâne olunan mevâciblerinin makbuzlarından mâ'adâ zimmet iktizâ iden yedi yüz yirmi kuruş der-uhdecileri ve kefîli Bayezid'den tahsîl ve bulunduğu mahalde ihzârı içün emr-i şerîfimle mübâşir irsâl olunmağla mübâşir-i merkûm Ruscuk'a vardıkda mübâşir ma'rifeti ve kethüdâ yeri ile me'an mazınna olan mahallede ve zevcesinin hâne ve çiftliklerinde yoklanub bulunmadığını kethüdâ yeri ve mahallesi ahâlîsi haber virdiklerin sen ki Rusçuk kadısısın mektûbunla i'lâm itdügün arz telhis olundukda imdi mezbûr her ne vakitde zuhûr ider ise siz ki kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârısız kadısı ma'rifetiyle ahzz ve ihzâr vesâ'ir bulunduğu mahalde dahî tecessüs ve ihzâr eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahî siz ki kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârısız kazâ-yı merkûmda her ne vakitte zuhûr ider ise kadı ma'rifetiyle ihzâr ve ta'cîlen der-sa'âdetime ihzâr vesâ'ir bulunduğu mahalde dahî tecessüs ve ma'rifet-i şer'le ahz ve ihzâr eylemede her biriniz ziyâde dikkat ve ihtimâm idüb ve te'hîrden ve ihmâl ve müsâhaleden ve iş bu emr-i şerîf-i âlişânımın hilâfıyla vaz ü hareketden be-gâyetin ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız Tahrîrân fi'l-yevmi's-sâmin aşar min şevvâl li-sene ışrîn ve miete ve elf be-makâm-ı Konstantiniyyetü'l-mahrûse kad vesale ileynâfi'l-yevmi's-sâmin aşar min zi'l-ka'de sene 1120

Varak No : 14a

Hüküm No : 32

Tarihi : 1121

Konusu:

Şerî'at-ı şi'ârRuscuk kadısı Efendi zîde-fazlühû inhâ olunur ki iş bu bin yüz yirmi rebî'u'l-âhirinin onuncu gününden uhde-i hükûmetimize tefvîz olunan eyâlet-i

Rumili havâssından Ruscuk kazâsına tâbi‘ Çernovi ve tevâbi‘ii hâssının târîh-i mezbûrda zabt u rabtı işbu dârende-i buyuruldu Hüseyin Çavuş’a tarafımızdan tefvîz ve sipâriş olmağla hâss-ı mezbûru târîh-i merkûmdan zabt u rabt ve mu‘tâd-ı kadîm üzre tahvîl târîhimize düşen mahsûlât ve rüsûmâtı her ne ise ma‘rifet-i şer‘le ahz ü kabz ve mukaddemâ mültezimi kimesnenin ma‘rifet-i şer‘le hesâbı görülüb târîh-i mezbûrdan tarafımıza âyid olan zimmetinde her ne zuhûr ider ise tamâmen tahsîl idüb merkûm Hüseyin Çavuş’a teslîm idüb ve zabtına kimesne müdâhale ittirilmemek bâbında buyruldu tahrîr ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrû üzre mûcibiyle amel eyleyüb hilâfından ihtirâz eyleyesüz deyü buyuruldu.

Fî 24 n sene 1120

Kad vesale ileynâ fî 22 min zi’l-ka‘de 1120

Varak No : 14b

Hüküm No : 33

Tarihi : 1121

Konusu: Abdullâh Mustafa’nın Rusçuk altı bölük yoldaşlarının üzerine zâbıt ve kethüdâ ta‘yîn edilmesini muhtevî hüccet

İzzetlü Fazîletlü efendi, hazretlerinin meclis-i şerifleri savbına dürer-i tahiyyât iblâğından sonra inhâ ve i‘lâm olunan oldur ki, hâliyâ taht-ı hükûmet-şi‘ârınızda vâkı‘ Rusçuk ve Yergöğü ve tevâbi‘ii nevâhîsinde sâkin ve mütemekkin altı bölük yoldaşlarının üzerlerine zâbıt ve kethüdâ yeri nasb olunmak resm-i kadîm olmağla ebnâ-i sipâhiyândan elli üçüncü bölükte yevmî kırk dört akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Abdullâh Mustafa Ruscuk zîde-kadrühû ocağın emekdârı olub mühill ve müstahak olmakla Kethüdâ yeri nasb olunub gönderilmişdir vüsûlünde gerekdir ki merkûmu hizmet-i mezbûrede istihdâm ittirüb kethüdâ yerliğine müte‘âllik umûrda mürâca‘atı mûmâ-ileyhe ittirdesiz ve siz ki altı bölük yoldaşlarısız mûmâ-ileyh üzerlerinize zâbıt ve kethüdâ yeri bilüb düşen da‘vâ ve nizâ‘ınız izn-i şer‘-i şerîf ve ma‘rifet-i merkûmeyle görüb hilâf-ı şer‘ kendüyi

rencîde eylemeyesiz ve sen ki kethüdâ yeri zîde-kadrühûsün ol tarafda olan altı bölük yoldaşların hüsn-izanda kâfî üzre zabt u rabt idüb sana muhâlefet üzre olanların isim ve resimleri biribirine yazub bu tarafa arz ve i‘lâm eyleyesin ve ba‘zı levendât tâ’ifesinden sipâhi nâmıyla mızrak ve bayrak getirüb re‘âyâ fukarâsını rencîde idenler var ise ol makûleleri dikkat-birle ele getürüb üzerlerine şer‘le lâzım gelen icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iyye ittiresin ki sâ’irlere mûceb-i ibret ve sebeb-i nasîhat olub re‘âyâ fukarâsı devâm-ı ömür ve devlet-i pâdişâhîde âsûde- hâl üzre olalar. Bâkî himmet ber-mesned-i şerî‘at dâ’im-bâd.Tahrîrân fî evâ’il-i Şevvâli’l-mükerrem sene ışrîn ve miete ve elf

İbrâhim silâhdâr be-dergâh-ı âlî Mustafa ... be-dergâh-ı âlî

Varak No: 14b

Hüküm No: 34

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk sâkinlerinin ağnâm vergisini toplamakla görevli Hüseyin Ağa’nın haksız yere fazla para toplamasına dâ’ir hüccet

Kıdvetü’l-kuzâtve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazlve’l-kelâmMevlânâRuscuk kadısızîde-fazlühûtevkî‘-irefî‘-i hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki kazâ-yi mezbûr ahâlîsi südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüb bunlar tasarruflarında olan koyunlarının âdet-i ağnâmını emir ve defter mûcebince virmeğe razılar iken Ruscuk sâkinlerinden olub ber-vech-i mâlikâne âdet-i ağnâmları cem‘ine me’mûr olan Yeğen Hüseyin Ağa dimekle ma‘rûf kimesne kanâ‘at eylemeyüb yirmi otuz mikdârı atlu ittibâ‘ıyla karye-be-karye gezüb müft ü meccânen yem ve yemin ve koyun ve kuzuların aldıklarından mâ‘adâ her bir re’s koyundan hilâf-ı emir ve defter birer pârelerin ve çubuk ve ağıl akçesi nâmıyla vesâ’ir bahâne ile bin yüz senesinde bi- gayr-ı Hakk küllî akçelerin alub zulm ve gadr eylediğin bildirib hilâf-ı emir ve defter ve bi-gayr-ı Hakk aldığı akçeleri gerü ashâbına alıverilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden hilâf-ı emr ü defter ve bi-gayr-ı Hakk aldığı şer‘le gerü alıvirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki Dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından kıdvetü’l-emâsilve’l-akrân Receb çavuş zîde-kadrühû hükm-i şerîfimle vüsûl

buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzre amel ya‘ni ihzâr-ı husamâ kılub mukaddemâ bir def‘a şer‘le görülüb fasl olunmayan husûsların tamâm Hakk ve adl üzre tefehhus idüb göresin arz olunduğu üzre ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kadîm ile amel idüb dahî mezkûrun hilâf-ı emr-ü defter ve bi -gayr Hakk aldığı her ne ise ba‘de’s-sübût hükm idüb girü ashâbına bî-kusûr alivirüb min-ba‘d şer‘-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif te‘allül ve tereddüd ittirmeyüb islimyânı yazub bildirüb bu husûs için bir dahî emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fî evâhir-i şehr-i Ramazân sene ısrîn ve miete ve elf

Kad vesale ileynâfî 28 min zi’l-ka‘deli-seneti’l-mezbûre

Varak No: 14b

Hüküm No: 35

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk sâkinlerinden Fındık Mehmed Efendi ve Çarşı İmâmı Abdullah Efendi’nin Rusçuk ahâlîsinden aldığı borcu vermemesi

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazlve’l-kelâm Mevlânâ Ruscuk kadısı zîde-fazlühû tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olunmak ma‘lûm ola ki, kazâ-yı mezbûr ahâlîsi südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüb Ruscuk sâkinlerinden Fındık Mehmet Efendi ve çarşu imâmı Abdullâh Efendi dimekle ma‘rûf kimesneleri bin yüz on senesinde bunların cânib-i mîrîde olan bin kırk guruşlarını ve taraflarından vekâleten ahz ve götürüb bunlara virmeyüb ve zimmetlerinde kalduğundan mâ‘adâ mezbûrlar kendi hallerinde olmayub dâ’imâ kadı ve nâ’ib ve voyvoda vesâ’ir ehl-i hizmet tâ’ifesinin yanlarına varub fukarâyı gamz ve te‘addî üzere olduklarun bildürüb ol tarafa âhar husûs içün emr-i şerîfimle mübâşirta‘yîn olunan dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından kıdvetü’l-emâsilve’l-akrân Receb Çavuş zîde-kadrühû ma‘rifetiyle mezbûrların zimmetlerinde olan şer‘ ile müteveccih olan meblağ-ı merkûm alıvirilüb icrâ-yı Hakk ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfimricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere mahallinde şer‘le görülüb fasl olunmayan husûsların tamâm Hakk ve adl üzere tefehhus idüb göresin arz olduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kadîm ile amel idüb dahî vech-i meşrûh üzere

mezbûrların zimmetlerinde hukûk-ı şer‘iyyeden şer‘ ile müteveccih ve sâbit olan hakların hükm idüb bi- kusûr alıverüb icrâ-yı hakk ve hilâf-ı şer‘-i şerî fol vecihle olan te‘addîlerini men‘ ve def‘ eylesin min-ba‘d şer‘-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyüb islimyânları yazub bildirub husus-ı mezbûr içün bir dahî emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fî evâhir-i şehr-i Ramazân li-sene ışrîn miete ve elf

Kad vesale ileynâfi’t- târîhi’l-mezbûr. Be-makâm-ı Konstantiniyyetü’l-mahrûse

Varak No: 15a

Hüküm No: 36

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk’da câmide hatip olan Ahmet Halîfe’nin izine ayrılıp Mehmet adlı kişiyi nâib bırakmasının ardından Şeyh Ali adlı kişi, Ahmet Halîfe’nin ortadan kaybolduğunu söyleyip görevi üstüne alması husûsunda buyruldu

Medîne-i Rusçukdavâkı‘ Ahmed Bey binâ eylediği câmi‘-i şerîfde Çavuşzâde Mehmed Ağa ... (silik) yevmî altı akçe vazîfe ile hatîb olan Mehmet Halîfe fevt olub mahlûlundan sulbü oğlu tevki‘-i refî‘-i hümâyûn ... (silik) Ahmed halîfeye tevcîh olunub mutasarrıf iken bi-hasbi’l iktizâ âhar diyâra gidüb yerine Mehmed nâm kimesneyi nâ’ib nasb idüb edâ-yı hizmet edüb kusûru yok iken âhardan şeyh Ali nâm kimesne mezbûr Ahmed gaybet-i munkâtı‘a ile gâ’ib olub hizmeti mu‘attaldır deyü hilâf-ı inhâ ile kendü üzerine berât itdirüb mezbûra küllî gadr etmekte ref‘ olunub yerine mezkûr Ahmed Halîfeye tevcîh ve kemâ-kân ibkâ ve mükarrer kılınmak bâbında kadısı mevlânâ halîlü’ş-şivânî zîde-fazlühû arz etmegin mezbûra sadaka edüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki varub mezbûr kemâ-kân zikr olunan câmi‘-i şerîfde hatîb olub hizmet-i lâzımesin mer‘î ve müeddi kıldıktan sonra yevmî elli akçe vazîfe-i meşrûtasıyla mûtasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı devletim içün du‘âya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kıla.Tahrîrân fi’l-yevmi’r-râbi‘ min-zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale ileynâ fi2 min-zi'l-hicce sene 1120

Konstantiniyyeti'l-mahrûse

Varak No: 15a

Hüküm No: 35

Tarihi: 1121

Konusu: Çernovi Nâhiyesi Obrenek köyü re'âyâsı'nın köy zâbıtını şikâyeti husûsunda Fermân

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'denü'l-fazlve'l-kelâm Mevlânâ Rusçuk Kadısı zîde-fazlûhû tevkî'-irefî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki müteveffâ Ca'fer Çelebi evkâfı karyelerinden kazâ-yı mezbûr muzâfâtından Çernovi nâhiyeye tâbi' Obranek nâm karye re'âyâsı südde-i sa'âdetime arzuhâl idüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâk ve zirâ'atleriyle ile hâsıl eyledükleri terekelerinden öşürların vesâ'ir hukûk ve rüsûmlerin kânûn-ı defter mûcibince virüb kusûrları yoğ iken mütevellî tarafından karyeleri zâbıtı kendi mahsûllerinin bilâ-ücret orağın biçdirüb ve demedin taşıdub ve odun taşıdub ve kurban nâmıyla koyunlarun ve kendü mahsûlün istedigü yerlere götürülüb ve tuzluk nâmıyla ikişer buçuk kîl terekelerin cebren alub ve paşa harcı deyû üzerlerine akçe sâlyâne idüb bunun emsâli zulüm ve te'addî ve tecâvüzlerinin nihâyeti olmaduğun bildirüb hilâf-ı kânûn ve defter te'addî ve rencîde ittirülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüklerin ecilden defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i evkâfa mürâca'at olunduk da karye-i mezbûr Ca'fer Çelebi evkâfında olduğu mestûr ve mukâyyed bulunmağın hilâf-ı kânûn ve defter rencîde olunmamak bâbında emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfîmle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere emrim dahî husus-ı mezbûra tamâm mukâyyed olub göresin i'lâm olunduğu üzere ise eyyâm-ı sa'âdetimde bir ferde te'addî olunduğuna rızâ-yı şerîfim yokdur karyeleri zâbıtlarına muhkem tenbîh ve te'kîd eyleyesin ki bunların üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâk ve zirâ'atlarıyla hâsıl eyledikleri terekelerinden öşürlerin vesâ'irhukûk ve rüsûmlarınkânûn ve defteri mucîbince verdiklerinden sonra kendi terekelerin meccânen bunlara biçdirmeyüb döktürmeyüb ve kendü çiftini

sürdürmeyüb ve kurban nâmıyla koyunların tozluk nâmıyla terekelerin vesâ'ir bahâne ile bi–gayr-i hak bir nesnelerin almayub hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-emr-i münîf Paşa harcı nâmıyla üzerlerine akçe tevzî' ve sâlyâne itmeyüb bir vecihle zulm ve te'addî eylemeyeler ve ittirmeyüb men' ve def' eyleyesiz min-ba'd hilâf-ıkânûn ve mugâyir-i defter ve emr-i hümâyûn kimesneye iş itdirmeyesin islimyânları isim ve resmiyle vukû'u üzere yazub arz idüb husûs-ı mezbûr içün tekrâr emrim varmalı eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fî evâ'il-izi'l-ka'de sene ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale ileynâ fî 14

Min zi'l-hicce sene 1120

Konstantiniyyeti'l-mahrûse

Varak No: 15a

Hüküm No: 38

Tarihi: 1121

Konusu: İltizâm vergisi toplanması

Emîru'l-ümerâ'i'l-kirâm kebîru'l-küberâ'i'l-fihâm zü'l-kadrve'l-ihtirâmsâhibü'l-izzve'l-ihtişâmel-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ ber-vec-i Arpalık Niğbolı sancağı mutasarrıfıdâme-ikbâlehû ve kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-hükkâm Niğbolı ve Silistre kadıları zîde-fazlühumâ ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Niğbolu sancağı mütesellimi zîde-kadrühûtevkî'-irefî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki inşâ'allâhü te'âlâ mâh-ı Ramazân-ı şerîfde kayyûm kullarının ihrâc olunmak mevâciblerine irişdirilmek üzere Mustafa ve Ahmed nâm kimesnelerin dönüm-hâne-i livâ-i Niğbolı ve Silistre mukâta'asının yüz on sekiz ve yüz on dokuz seneleri mâlından havâlâttan gayrı zimmetlerinde olan iki bin üç yüz yetmiş bir buçuk guruş mevâcib-i merkûm içün taksît olunub teslîm–i hazîne-i âmirem itdirilmek lâzım gelmeğin imdi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ve kadılar ve mütesellim-i mûmâ-ileyhsin işbu emr-i şerîfim varduğu gibi mevâcib-i merkûm içün taksît olunan meblâğ-ı mezbûr iki bin iki yüz yetmiş bir buçuk guruş taksît

olunub ta‘cîlen tahsîl ve kiseleyüb ve mühürleyüb irsâl olunan mübâşir-i mezbûr ve yarar ve mu‘temedün-aleyh âdemler ile ber-vec-i müsâra‘at der-sa‘âdetime irsâl ve bir gün evvel ve bir sâ‘at mukaddem mevâcib-i merkûm içün irişdirülüb teslîm-i hazîne-i âmirem itdirilmekde ziyâde dikkat ve ihtimâm eyleyesün deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ve kadılar ve mütesellim-i mûmâ-ileyhsin işbu emr-i şerîfim varduğu gibi mevâcib-ı merkûm içün taksît olunan meblağ-ı mezbûr iki bin iki yüz guruş mevâcib-ı merkûm içün taksît olunub ta‘cîlen tahsîl ve kiseleyüb ve mühürleyüb irsâl olunan mübâşir-i mezbûr ve yarâr ve mu‘temedün-aleyh âdemlar ile ber-vech-imüsâra‘at der-sa‘âdetime irsâl ve bir gün evvel ve bir sâ‘atmukaddem mevâcib-i merkûm içün irişdirülüb teslîm-i hazîne-i âmirem itdirilmekde ziyâde dikkat ve ihtimâm idüp avk ve te’hîr ve ihmâl ve müsâmaha eylemeyesin şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîran fi’l-yevmi’l-ışrîn min şehr-i Recebü’l-ferd li-sene ışrîn ve miete ve elf

Varak No: 15b

Hüküm No: 39

Tarihi: 1121

Konusu: Hadîce Hatun’un mehir hücceti

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-kelâm Mevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlahû tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki Ahmed nâm kimesne südde-i sa‘âdetime arzuhâl idüb İshâk nâm kimesne vefât itdikde zevcesi Hadîce kadın nâm hâtun zevci müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan elli guruş mihrine râzîyye olmayub kırk bin akçe mihrin olmak üzere iddi‘â ve hâlâ âsitâne-i sa‘âdetimde Rumeli kazaskeri huzûrunda mürâfa‘a-yı şer‘ olduklarında müdde‘âsın vech-i şer‘üzere isbâtdan âcize olmağla mezbûre bundan akdem mezbûr Ahmedin babası olub Tuna Kapudânı iken vefât iden Ali Paşanın zevcesi olub ba‘dehû bint-i mezbûr Ahmedin fevt olan karındaşı Mehmedin eytâm-ı sıgârının vasiyeti olmağla ba‘zı eşyâyı ihfâ idüb mücerred ihfâ eyledügi eşyâ kendüden taleb olunmamak içün ol vecihle şiddete sâlike ve gadr murâd eyledügin bildirüb da‘vâları mahallinde

Rusçuk mahkemesinde mazbût olmâğla mezbûre hâtun ise da‘vâlarımahallindeda‘vâlarışer‘ ile görülmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmegin vech-i meşrûh üzere mahallinde şer‘ ile görülüb icrâ’yı Hakk olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından kıdvetü’l-emâsilve’l-akrân Süleyman çavuş zîde-kadrühû vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahî mukaddemâ bir def‘aşer‘ ile görülüb fasl olunmayan husûsun tamâm hak üzere mukayyed olub göresin arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kadîmle amel idüb dahî mâdem ki mezbûre hâtuna vech-i şer‘ üzre isbâta kâdire olmaya min-ba‘d şer‘-i şerîfve emr-i hümâyûnuma muhâlif mezbûra ol vecihle rencîde ve remîde ittirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın

Tahrîrân fî evâhir-i şevvâl sene işrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l-mahrûse

Varak No : 15b

Hüküm No : 40

Tarihi : 1121

Konusu: Ahmet isimli kişinin üvey annesi Hadîce Hatun’un zimmetinde olan hakkını almak istemesini muhtevî i‘lâm

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-kelâm Mevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlûhû tevkî‘-i ref’i-i hümâyun vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki Ahmed nâm kimesne südde-i sa‘âdetime arzuhâl idüb kazâ-i mezbûr salânelesinden olub üveyi vâlidesi Hadîce nâm hâtun zimmetinde bin yüz on senesinden cihet-i kârz-ı şer‘den sekiz yüz guruş hakkı olub taleb eyledikde virmekde bî vech-i şer‘i te‘allül ve inâd eyledigün bildürüb ol tarafa âhar husûs içün emr-i şerîfimle mübâşir-i ta‘yîn olunan dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Süleyman Çavuş zîde-kadrühûma‘rifetiyle şer‘ ile görülüb alıvirilmek bâbında hükm-ihümâyûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘ ile görülmek emrim olmuşdur buyurdum ki rüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahî ihzâr-ı husamâ kılınıb mukaddemâ bir def‘aşer‘ ile görülüb fasıl olunmayan husûsun tamâm Hakk üzere

mukayyed olub göresin arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şerî' kadîm ile amel olub dahî vâlidesi mezbûrenin zimmetinde zuhûr iden hakkı her ne ise ba'de'l-sübût hükm idüb alıvirüb min bâ'ad şer'-i şerîfime ve emr-i hümâyuna muhâlifte'allül ve inâd etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın Tahrîrân fî evâhir-i şavval sene ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 15b

Hüküm No: 41

Tarihi: 1121

Konusu:İsmâil, Hadîce ve kardeşlerin vefât eden babaları Tuna Kapudânı Ali Paşa'nın muhallefâtından tümünün büyük ağabeyleri Ahmet ve üvey annelerine intikâl etmesi üzerine üvey annelerinin haklarını vermek istememesini muhtevî i'lâm

Kıdvetü'l-kuzâ tve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelâm Mevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlûhû tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki İsmâil nâm kimesne ile kızkarındaşları Hadîce ve Râziye nâm hâtunlar südde-i sa'âdetime arzuhâl idüb sabıkân Tuna kapudânı iken fevt olan babaları Ali Paşa'nın muhallefâtı bunlara ve kebîr karındaşları Ahmed ve diğer karındaşları nâm kimesneler ile üvegi vâlideleri olub kazâ-i mezbûr sâkinelerinden Hadîce nâm hâtuna intikâl itmiş iken bunlar ol mahalde sagîr bulunmalarıyla cümle muhallefâtı üvegi vâlideleri mezbûre kabz idüb bâ'dehû karındaşları Ahmed kendü hissesi sekiz yüz guruşa mezbûre ile sulb olub bunların hisseleri mezbûrenin zimmetinde iken diger karındaşları mezkûr dahî fevt ve hissesi bunlara intikâl idüb hâlâ bâliğa ve da'vâya kâdir olmalarıyla üveyi vâlideleri mezbûrenin zimmetinde olan muhallefâttan her biri hisselerin taleb eylediklerinde virmekde te'allül ve muhallefât eyledigün bildürüb ol tarafa âhar husûs içün emr-i şerîfimle mübâşîr ta'yîn olunan dergâh-ı muallâm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân Süleyman Çavuş zîde-kadrühûma'rifetiyle şer'le görülüb mezbûrenin zimmetinde olan muhallefâtdan hisseleri alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallindeşer' ile görülmek emrim olunmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda sâdır olan emrim üzere ihzâr-ı husamâ kılub

mukaddemâ bir def‘aşer‘ ile görülüb fasl olunmayub ve bunlar erişüb bâliğa ve da‘vâya kâdir olduklarından sonra bilâ-özr-i şer‘îon beş sene mürûr eylemeyen husûsların tamâm hakk ve adl üzere mukayyed olub göresin arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kadîm ile amel edüb dahî mezbûrenin zimmetinde babalarından ve karındaşlarından müntakıl muhallefâttan hisse-i şâyi‘aları cüz’î ve küllî her ne ise ba‘de’s-sübût hükm idib bunlara bi’t-tamâm alıverüb min-ba‘dşer‘-i şerîf ve emr-i hümâyûna muhâlif te‘allül ve inâd ittirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın Hurrira fîevâhir-i şevvâl sene ışrîn ve miete ve elf

Varak No: 15b

Hüküm No: 42

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk kazâsı Balcor ve tevâbi‘ii köylerinden boş kalan arâzilerin başkalarının tapularına geçirilmesi gerekirken tapusuz toprak işletilmemesi konusunda fermân

Kıdvetü’l-kuzâtve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-kelâm Rusçuk kadıları zîde-fazulühumâkıdvetü’l-emâsilve’l-akrân Nigbolu sancağı mütesellimi zîde-kadrühû tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki dârende-i fermân vâcibü’l-iz’ânkıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân zîde-kadrühû südde-i sa‘âdetime arzuhâl idüb ber-vec-i mâlikâne berât-ı şerîf ile mutasarrıf olduğu hâssı karyelerinden Ruscuk kazâsında ... (silik)

Varak No: 16a

Hüküm No: 42

Tarihi: 1121

Konusu:

Belcor ve tevâbi‘ii karyeleri toprağında ba‘zı kimesneler bunun zamânında üç sene âle’t-tevâlî bilâ-mâni‘ Pozoçalı ... (silik) ve ba‘zı kimesneler dahî nâ-bedîd olub

üç seneden ziyâde sıhhati haberi ve mektûbu gelmeyüb ve ba‘zı kimesneler dahî bunun fevt olub oğulların kalmayub tasarruflarında olan yerlerin tapuya müstahak olmuş iken Ablanova nâm karyeden ba‘zı kimesneler bundan resm-i tapu ile almadın fuzûlî tasarruf idüp ve ba‘zı kimesneler dahî karyelerinin sınırı dâhilinde bunun izni yoğ iken güyâsırt(?) yerler açub ve ba‘zı kimesneler dahî karyesi toprağında olan yerlerin bunun ma‘rifeti yoğiken birbirlerine bildirüb ânın gibilerden bu kânûn üzere resm-i tapu taleb eyledikde biz ol yerleri zirâ‘at idüb sana veya vekîline öşür ve resm virdük sâhib-i arz veya vekîli öşür ve resm almak tasarrıfa izin vermekdir resm-i tapu sâkıt olub ol yerler bizim olur deyû nizâ‘eyledüklerin bildirüb imdi o makûle resm-i tapusuz hilâf-ı kânûn fuzûlî tasarruf olunan yerler sâhib-i arz veya vekîli öşür ve resm almakla resm-i tapu sâkıt olucak havâss-ı hümâyûnve vüzerâ hâslarına ve evkâf ve erbâb-ı tımâra küllî gadr olduğu bin on yedi zi’l-ka‘desinin on birinci gününden pâye-i serîr-i a‘lâya arz olundukda evvel-i asıl fuzûlî tasarruf olunan yerlerin ve biribirinden yerler alanların sâhib-i arz gerek aslen bilsün ve gerek bilmesün mücerred öşür ve resm almağla resm-i tapu sâkıt olub ol yerler resm-i tapusuz hilâf-ı kânûn fuzûlî tasarruf idenlerin olduğuna kat‘â rızâ-yı şerîfim olmayub ânın gibi bunun zamânında müstahakk-ı tapu olan yerleri fuzûlî tasarruf idenlerin eğer resm-i tapu ile virilmek fermân olunanlardan değil ise sâhib-i arz muhtâr olub ol yerleri dilediğine resm-i tapu ile vire eğer resm-i tapu ile virilmek fermân olunanlardan ise bî-garaz müslümânlar takdîr eyledikleri resm-i tapu ile teklîf oluna alurlar ise onlara tapu ile virilmeyüb bizim tasarrufumuzdadır zirâ‘at edib öşür-i resm virdik resm-i tapu sâkıt olub benim olur deyû te‘alül iderler ise sâhib-i arza hükm eyleyesin ki diledüğüne tapu ile ve karyesi toprağında birbirinden yer alanlar husûsunda dahî sâhib-i arz muhtâr olub diler ise kânûn üzere resmin aldıktan sonra tasarrufuna izin vire ister ise bey‘lerin fesh idüb yerlerin eski sâhiblerine tasarruf ittire deyû fermân olunmuşdur buyurdum ki hûkm-ü şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûrda tamâm mukâyed olub göresin i‘lâm olunduğu üzere karyeleri hudûdu dâhilinde olan yerler bunun zamânında tapuya müstahak olub fuzûlî bunun izni yoğiken alınub satılmış ise hâlâ zevi’l-yed olanlar bunun ma‘rifeti ve kânûn üzere bundan tapu ile almadın hilâf-ı kânûn fuzûlî tasarruf eylemişler ise câ’iz değildir fuzûlî zirâ‘at idüb öşür ve resm virilmekle resm-i tapu sâkıt olub ol yer onların olmaz men‘ ve def‘ ve bu bâbda beyân olunân kânûn mûcibince amel idüb min-ba‘d kânûna ve emr-i hümâyûnuma

muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın Tahrîrân fî evâ’il-izi’l-hicce sene ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyetü’l-mahrûse

Varak No: 16a

Hüküm No: 41

Tarihi: 1121

Konusu:

Destûr-u mükerrem müşîr-i müfehhamnizâmü’l-âlem müdîr-i umûri’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkıb mütemmim-i mehâmmi’l-enâm bi’r-re’yi’s-sâib mümehhid-i bünyâni’d-devlet ve’l-aklâm müşeyyîd-i erkânı’s-sa‘âdet ve’l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûf-ı avâtıfi’l-meliki’l-a‘lâ Özî eyâletine mutasarrıf olan vezîrim Paşa edâmallâhü te‘âlâ iclâlehû ve mefâhiru’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l fezâ’il ve’l-kelâm Silistre ve Niğbolu sancaklarında vâkı‘ olan kadılar zîde-fazlühum tevki-î refi‘-i hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki Özi serhaddında vâkı‘ Cedîd Hasan Paşa palankası neferâtı Dîvân-ı hümâyûnuma arzuhâl sunub hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum ile mevâcibleri içün ocaklık ta‘yîn olunan İbrâil iskelesi mülhakâtından Silistre ve Niğbolu sancaklarında vâkı‘ olan beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa ve bîve ve kaçkun ve mâl-ı gâ’ib ve mâl-ı mefkûd ve cürm-i cinâyet bâd-ı hevâ ve tevâbi‘ii mukâta‘aları ve Şumnu ve Cum‘apazarı ve Alakilise ve Babadağı ve Hırsova kazâlarında vâkı‘ resm-i kantâriyye ve zikr olunan sancaklarda vâkı‘ pençik ve İzladi kazâsında vâkı‘ bâğ ve bazâr ve zikr olunan sancaklarda vâkı‘ kasabât ve kurâsında sâkin perâkende kefereden Rum ve Eflâk ve Boğdan ve sâ’ir hâric-i ez-defter re‘âyânın ispençeleri rüsûm-ısâ’ireleri ve pencikleri ve üsârânın yoklanması ve Niğboluda vâkı‘ Yahyâ Paşa Hânında düşen beytü’l-mâl-ı âmme ve hâssa ve bive ve kaçgun kadîmden kara beytü’l-mâl emînleri tarafından zapt oluna gelmeğin girü üslûb-ı sâbık üzere zabt u rabt olunub âhardan müdâhale ittirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan baş mukâta‘a defterlerine nazâr olundukda İbrâil nezâreti ve tevâbi‘ii mukâta‘aları mâl-ı maktu‘u ile Özide vâkı‘ palanka-yı cedîd-i Hasan Paşa neferâtının ocaklıkları olub taraflarından bir berât ile zabt olunmak üzere palanka-yı mezbûrun gurebân-ı evvel ağâsı İbrâhim zîde-kadruhûya

berât verilüb nezâret-i mezbûrenin mülhakâtından olub ma‘an zabt ola gelen Niğbolu sancağında vâkı‘ beytü’l-mâl-ı âmme hâssa ve mâl-i gâ’ib ve mâl-ı mefkûd ve bîve ve kaçkun ve şem‘-hâne ve tevâbi‘iimukâta‘ası ve Şumnu ve Cum‘apazarı ve Alakilise ve Babadağı ve Hırsova kazâlarında vâkı‘resm-i kantâriyye ve zikr olunan Niğboluda ve Silistre sancaklarında vâkı‘ pencik ve İzladi kazâsında vâki‘ bâc ü pazar ve zikr olunan sancaklarında vâkı‘ kasabât ve kurâsında sâkin perâkende bîve kefereden Rum ve Eflâk ve Boğdan ve sâ’ir hâric-i ez defter re‘âyânın ispençe ve rüsûm-ısâ’ireleri ve pençikleri ve üsârânın yoklaması ve Niğbolu Sancağında vâkı‘ Yahyâ Paşa Hânında düşen beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa ve bîve ve kaçgun kadîmden kara cânibi beytü’l-mâlemînleri tarafından zabt oluna gelmeğin girü üslûb-ı sâbık üzere zabt olunub âhardan müdâhale olunmaya ve Eflâk ve Boğdan palankalarında bulunan Bulgar ve Sırp keferesinin vâkı‘ olan beytü’l-mâl-ı âmme ve hâssadan eğer müslümân ve eğer tüccârdan kendi re‘âyâsından gayrusuna müdâhale eylemeyüb taraf-ı mirîden zabt olunub inâd ve muhâlefet olunmaya ve evkâf-ı salâtîn ve vüzerâ ve voyvodalar vesâ’ir ehl-i örf tâ’ifesi kendü defterlü re‘âyâsından eğer âhar diyârdan gelüb ve geçen tüccârtâ’ifesinin beytü’l-mâllarına vesâ’ir**(Varak: 16B)** bîve ve kaçgun ve mâl-ı mefkûd ve cûrm ü cinâyet ve bâd-ı hevâsına bir vecihle dahl ve ta‘arruz eylemeyeler ve kendi toprağımızda vâkı‘ olmuşdur didiklerinde şek olunmaya ve zikr olunan sancaklarda vâkı‘ kimesnenin defterli re‘âyâsı olmayub hâric-i ez-defterin beytü’l-mâlı vâkı‘ olduk da bilâ-vâris fevt olanların muhallefâtın emîn-i mezbûr kabz idüb verâseti zuhûr ider ise veyâhud nakl-i şehâdet-i şer‘iye ile verâset iddi‘â iderler ise üç binden ziyâde vâkı‘ olan beytü’l-mâl dâvâsı âsıtâne-i saâdetimde kazaskerler huzûrunda görülmek kânûn ve kadîm olmakla âsıtâne-i sa‘âdetime havâle edüb âhar yerde istimâ‘ itdirmeyesin ve âhar yerde zikr olunan mukâta‘ât havâss-ı hûmayûnumdan olub min-külli’l-vücûh mefrûzü’l-kalem ve maktû‘ü’l-kadem serbestiyet üzere zabt oluna gelmeğin min-ba‘d mîr-i mîrân ve mîr-liva ve zu‘amâ ve erbâb-ı tımâr ve voyvodalar ve Eflâk evkâf zâbıtları ve tavâyif-i askeriye ve kuzât ve ehl-i örf tâ’ifesi mukâta‘a-yı mezbûrun mahsûlüne cüz’î ve küllîsine dahl ve ta‘arruz itdirilmeyüb izâ‘at-i emvâl-i hâssa ittirilmeye deyû nezâret-i mezbûrun şart-ı iltizâm berâtı mahallinde mestûr ve mukayyed bulunduğu der-kenâr olundukda imdi berâtı şurûtu der-kenârı mucîbince amel olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda

sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî vech-i meşrûh üzere zikr olunan sancaklarda vâkı‘ hâric-i ez-defterin vâkı‘ olan beytü’l-mâlı nâzır-ı mezbûrun iltizâmına dâhil olmağla bîlâ-vâris fevt olan hâric-iez defterin beytü’l-mâlların nâzır-ı merkûm tarafından kabz itdirilüb zu‘amâ ve erbâb-ı tımâr ve evkâf ve havâss ve mâlikânemutasarrıflarına kendü defterlü re‘âyâsının beytü’l-mâldanmâ‘adâsına dahl ve ta‘arruz itdirmeyesin ve ba‘zı müteveffânın zâhirde vâris-i ma‘rûfu olmayıb şâhid-i zevr ikâmeti ile verâset iddi‘â idüb beytü’l-mâla gadr idenleri dîvân-ı hümâyûnuma havâle eyleyesin ki dîvân-ıhümâyûnumda kazaskerlerim huzûrunda şer‘ ile görülüb ihkâk-ı hakk oluna şöyle bileler alâmet-i şerîfime i‘timâd kılalar hurrirafi’l-yevmi’s-sâmin min-şehr-i Recebü’l-ferd sene seb‘a aşer ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l-mahrûse

Varak No: 16b

Hüküm No: 44

Tarihi: 1119

Konusu: Rusçuk kazâsı topraklarının Mustafa Ağa’ya iltizâm edilmesi husûsunda temessük

Bâ’is-i tahrîr-hurûf oldur ki iş bu bin yüz on dokuz senesinde Niğbolu sancağında vâkı‘ Rusçuk kazâsında olan kurâlarda der-uhdemizde iltizâm eylediğim bulunan yâve ve kaçgun ve beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa ve mâl-ı gâ’ib iş bu bin yüz on dokuz senesinin martı ibtidâsından sene-i tamâmına değin Ruscuk sâkinlerinden Osman Ağâ oğlu Mustafa Ağaya bey‘ eyledim ol dâhi minvâl-i meşrûh üzere kabûl idüb ve kadîmü’l-eyyâmdan berü olu geldügi üzere zabt u rabt içün Mustafa Ağaya temessük virilmişdir tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne mâni‘ ve müdâhale eylemeye hîn-i hâcetde temessüğümüz ibrâz oluna

Fî 1 muharrem sene 1119

El-fakîr Uzun Mehmet Ağa

Varak No: 16b

Hüküm No: 45

Tarihi: 1119

Konusu: İzzetli Ahmed Sipâhi'ye iltizâm verildiğine dâir temessük

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki iş bu bin yüz on dokuz senesinin Rebî'u'l-evveli martı ibtidâsına gelince yedimizde olan mûrâsele ve temessüğü İbrâ'il nâzırı tarafından gelen Uzun Mehmed Ağa nâm kimesneden iltizâm eylediğimiz kurâlarda düşen yâve ve ispençe ve kaçgun ve beytü'l-mâlı yedimizde olan berât sûreti mûcibince izzetlü Ahmed sipâhiye otuz esedî guruşa füruht eyledik ve akçesin tamâm aldık ve yedine iş bu temessük virilmişdir âhardan kimesne mâni' ve müdâhale eylemeye

El-fakîr Abdâl Mustafa sipâhi

Varak No: 16b

Hüküm No: 46

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk mukâta'a topraklarının Ali Ağâ'dan Ali Paşazâde Ahmed Bey'e verilmesi husûsunda temessük

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere Rusçuk mukâta'ası ber-vec-i mâlikâne silahdâr-ı şehriyâri devletlü sa'âdetlü mekremetlü Ali Ağâ hazretlerinin atebe-i âlîlerinde olub mukâta'a-yı mezbûrun zabt u rabtına Rusçuk sâkinlerinden Ali Paşazâde Ahmed Bey sene-i mezkûr târîhi ibtidâsından zabt itmek üzere bir kise akçesi ber-vech-i peşîn alınub tarafımızdan vekîl nasb ve ta'yîn olundu inşâ'allâhüte'âlâ devletlü efendimizin asl-ı temessüğü gelince mu'tâd-ı kadîm ve olageldügi üzere zabt u rabtına taraf-ı âhardan bir ferd mâni' olmaya

Tahrîrân fî gurre-i muharremü'l-harâm

sene 1121 Mustafa voyvoda-yı sâbık

Varak No: 16b

Hüküm No: 47

Tarihi: 1120

Konusu: Basriye köyünün vergi toplanması görevinin Mehmet Ağâ'ya iltizâm edilmesi husûsunda temessük

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki iş bu bin yüz yirmi bir senesinde berât-ı padişâhîyle mutasarrıf olduğumuz ze'âmetimiz karyelerinden Basriye nâm kâryenin a'şâr-ı şeriyye ve rüsûm-ı örfiyye ve resm-i bağân ve resm-i zemîn-i tapu cüz'î ve küllî tarafımıza â'id ve râci' olan her ne ise Mehmed Ağaya yüz seksen beş guruşa mart ibtidâsından sene tamâmına değinvirmişim tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne müdâhale eylemeye mukaddem ve muahhâr temessüğümüze dahî i'timâd olunmaya ,sene 1120 El-fakîr Ali zâbıt-ı karye-i Basriye

Varak No: 16b

Hüküm No: 48

Tarihi: 1121

Konusu: Mihrimâh Sultân vakıflarından olan Çernovi köyü ve çevre köylerinin idâresinin El-hâc Mehmed'e iltizâm edilmesi

Fazîletlü ve izzetlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i fezâi'l-i ... dürer-i de'avât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfıyla inhâ-i muhlisâne olunan budur ki merhûme ve mağfurun-lehâ... Mihrimâh Sultan tâbet serâhânın evkâfından olub hâlâ taht-ı hükûmet-şi'ârlarında vâkı' çernovi kâryesi ve tevâbi'ii kurâlarının iş bu bin yüz yirmi bir senesi muharremi gurresinde vâkı' olan martı ibtidâsından senesi gâyetine değin zabt u rabtı mihrü'l-a'yân El-hâc Mehmed zîde-mecduhûya sipâriş ve tefvîz olunmağın zabtı çün mektûb-ı meveddet-üslûbtahrîr ve irsâl-i izz ve huzûrları kılındı ledey-i şerefi'l-vüsûl târîh-i mezkûrda senesi gâyetine değin mûmâ-ileyhe zabt u rabt ve a'şâr-ı şer'iye ve ispence ve rüsûm-ı serbesti ve bîve ve kaçgunve beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa cüz'î ve küllî min-külli'l-vücûh düşen mahsûlâtı ahz u kabz ittirüb umûr-ı vakf-ı şerîfe muttasıfmürâca'at eyledikleri husûsları husûlünde

sa‘y-i cemîlleri ve müsâ‘ade-i harbîleri (?) bî-dirîğ-ı ...husûs-ı mezkûr içün vücûd-pezîr olan lutûflarından fevkalâde memnûn olunur mâ-fî hemîşe der-mesned-nişîn-i seccâde-i şerî‘at dâ’im-bâd

Min’el-muhlis ... Ahmet Civan Kapucubaşı-zâde

Tıbk-ı aslihî el-mumzî el-mahtûm, hurrira .... ve te‘âlâ feyzullâh ... hılâfe be-mahkeme-i (?) Mahmûd Paşa ...

Varak No: 17a

Hüküm No: 49

Tarihi: 1121

Konusu: Kavala ve tevâbi‘ii Rusçuk kazâsına bağlı Tutrakan ve tevâbi‘ii köylerinin El-hâc Ya‘kûb Ağa’ya iltizâm edilmesi

Vech-i tahrîr-hurûf budur ki, hâliyâ ber-vec-i mâlikâne uhdemizde olan Kavalla ve tevâbi‘ii havâssın ittibâ‘ındanRuscuk kazâsında vâkı‘ Tutrakan ve tevâbi‘ii kâryeleri iş bu bin yüz yirmi bir martı ibtidâsından bir sene tamâmına degin yine Ruscuk sâkinlerinden izzetli El-hâc Yâkub Ağâya der-uhde olunub ol dahî der-uhde ve iltizâm eylemeğin kurâ-yı mezbûrlarda vâkı‘ a‘şâr-ı şer‘iyeve rüsûm-ısâ’irenin zabt ve tasarruf eylemek üzere iş bu temessük yedlerine vaz‘ olundu olageldiği üzere zabt u rabtidüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan sene ahârına değin kimesne vaz‘ ü hareket olunmaya, tahrîrân 2 muharrem sene 1121
El-fakîr El-hâc Ali Voyvoda Hâssı Kulları

Varak No: 17a

Hüküm No: 50

Tarihi: 1121

Konusu: Hânelerden alınan vergi miktârı

Defter oldur ki, bervec-ı Arpalık Nigbolu sancağına mutasarrıf sâbıkâ silahdâr-ı şehriyârî olan vezîr-i zîşân hazretlerinin mütesellimleri olan Halil ağâya

Ruscuk kazâsı ahâlîsinin karşılık nâmıyla virdikleri bin guruş ile yüz guruş kıymetli iki re’s bârgîr ve kethüdâsına yirmi guruş ve kapu harcı yirmi iki guruş ve mübâşir olan çukadârına elli guruş ile mâl-ı merkûmu cem‘ ve tahsîl iden nâm kimesnenin ücreti ile mesârıf-ı sâ’ire dahî yetmiş guruş ki min-haysü’l-mecmû’ bin iki yüz altmış iki guruşun üç yüz guruşu havâss karyelerine ve altmış iki guruşu dahî kapudân kâryelerine ba‘de’l-ihrâc ve mütesellim-i mezbûrun konak eylediği Ösrice ve Ablanova-i cedîd ve (Celnova) kâryeleri dahî masârıfları mukâbelesinde defter itdim ba‘de’l- ihrâc bâkî kalan dokuz yüz guruş kazâ-yı mezbûrun mevcûd olan doksan yedi buçuk hânelerine tevzî‘ olundukda beher hâneye dokuzar guruş ile birer rub‘ isâbet etmekle kazâ-yı mezbûrun a‘yânı ve ulemâ ve re‘âyâsı ittifâk ve ilhâhlarıyla olmuş defterdir ki vec-i âtî üzere zikr olunur Hurrirafî gurre-imuharremü’l-harâm sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Mahalle-i El-hâc Mûsâ	
Hâne	
4	

Mahalle-i Câmi‘-i cedîd	
Hâne	Rub
3	3

Mahalle-iCâmi‘-i Atîk	
Rub	
2	

Mahalle-i Kara Mustafa	
Hâne	Rub
3	3

Mahalle-i Fâ’ik	
Hâne	Rub
1	1

Mahalle-i Mesih Voyvoda
Rub
3

Mahalle-i Mahmud Voyvoda
Rub
2

Mahalle-i Arık Ramazân

Hâne	Rub
1	3

Mahalle-i Bacanak

Rub
2

Mahalle-i Kuyumcu

Rub
1,5

Mahalle-i Orta Tuna

Hâne	Rub
2	3

Mahalle-i Belcova

Rub
2

Mahalle-i Brestovice

Rub
3

Mahalle-i Havâcegî

Rub
2

Mahalle-i Bondofca

Hâne	Rub
1	1

Mahalle-i Beş pınar

Rub
2

Mahalle-i Gölpınar

Rub
2

Mahalle-i Domakile müslim

Hâne
3

Mahalle-i Domakile zımmîyan

Hâne	Rub
3	1

Mahalle-i Koslova

Rub

3

Mahalle-i Esfallik

Hâne Rub

1 1

Mahalle-i Gügümlü yenicesi

Rub

1

Mahalle-i Bin Alagi

Hâne Rub

2 1

Semerci mahallesi

Hâne

1,5

Mahalle-i Tirsinik

Hâne Rub

1 2

Mahalle-i Serdoviçe

Rub

2

Mahalle-i Manastır

Rub

1

Mahalle-i Yovon

Rub

2

Mahalle-i Boziçka

Rub

1

2

Mahalle-i Berbufka

Rub

1,5

Mahalle-i Senova	Mahalle-i Kostor	Mahalle-i Kristonaç
Rub	Rub	Hâne
1	2,5	1

Mahalle-i Obrenenk	Mahalle-i Balabanlı
Hâne	Rub
1	2

Mahalle-i Sağırlar	Mahalle-i Maretin
Rub	Rub
1	2

Mahalle-i İslipo fî mahalle-i Sabret

Hâne	Rub
1	3

Mahalle-i kayalı

Rub	3

Mahalle-i Pâre	Mahalle-i Köseler	
Rub	Hâne	Rub
2	1	3

Mahalle-i Sarı İne Bey	Mahalle-i Babu
Rub	Hâne
1	1

Mahalle-i Orhân-ı Kebîr

Hâne	Rub
3	1

Mahalle-i Karasulu

Rub
2

Mahalle-i Brişlan

Rub
1

Mahalle-i Dayı (?) Hızır

Hâne	Rub
1	1

Mahalle-i Tutrakan

Hâne	Rub
2	3

Mahalle-i Bablacık

Rub
1

Mahalle-i Kuzgunluk

Rub
3

Mahalle-i Dişler

Rub
1

Mahalle-i Sarı Sinanlı

Rub
2

Mahalle-i Sarı Güllü

Rub
1

Mahalle-i Dîvâne Yusuflar

Rub
1

Mahalle-i Uruzlar

Rub
3

Mahalle-i Koca Müslim ma‘a Karaman

Rub

2

Mahalle-i Hacı Oğulları

Rub

1

Mahalle-i Hacı Fakıh

Hâne

1

Mahalle-i Kara Hızırlar

Rub

2

Mahalle-i Korşova

Rub

1

Mahalle-i Çanakçılar

Rub

Yarım

Mahalle-i Caferova

Rub

3

Mahalle-i Hacı Fakıh

Rub

2

Mahalle-i Karaağaç

Rub

1

Mahalle-i Balpınar Yenicesi

Rub

3

Mahalle-i Balpınar

Rub

1,5

Mahalle-i Viranova	Mahalle-i Kışla
Rub	Rub
2	2,5

Mahalle-i Yıldırım	Mahalle-i Yörükler
Rub	Hâne
1	1

Varak: 17 B

Mahalle-i Orhan-ı sagîr	Mahalle-i Koşorna	
Hâne	Rub	Hâne
1	2	1

Mahalle-i Cafer Emir	Mahalle-i Ödennek
Rub	Rub
2	2

Mahalle-i Hotonca	Mahalle-i Garvan	Mahalle-i Gagalya
Rub	Rub	Rub
2	2	2

Mahalle-i Lebag
Hâne
1

Mahalle-i Helvacı Yenicesi	Mahalle-i Ablanova-i Gebran
Rub	Rub
1	2

Mahalle-i Sırtalagi	Mahalle-i Yeniköyü
Rub	Rub
1	1

Mahalle-i Bekir İsimli	Mahalle-i Çiftlik-i İshâk
Rub	Rub
1	1

Mahalle-i Çiftlik-i Hacı Halil	Mahalle-i Belislatin
Rub	Rub
1	3

Mahalle-i Kara Mehmedîler		Mahalle-i Gâzîciler
Hâne	Rub	Rub
1	1	2

Mahalle-i Rahova	Mahalle-i Kara Kocali Bâlâ	
Hâne	Hâne	Rub
2,5	1	3

Mahalle-i Batın Mahalle-i Taban

Hâne Rub Hâne

1 1 1,5

Mahalle-i Rohova-yı Zîr Mahalle-i Vetova

Hâne Rub Hâne

1 3 4,5

Mahalle-i Gôvece Mahalle-i Senova

Rub Hâne Rub

2 1 1

Mahalle-i Beşevli Mahalle-i Batın

Hâne Hâne Rub

1 1 3

Mahalle-i Kovancılar Mahalle –i Ablanova Müslim

Hâne Hâne

1 3

Cem‘an yekûn 97,5

Yalnız Doksan bir buçuk hânedir

Varak No: 17b

Hüküm No: 51

Tarihi: 1121

Konusu: Yergöğü Hâssı Mukâta‘asının Recep Çelebiye iltizâm edilmesi

Bâ’is-tahrîr-i tezkîre budur ki, ber-vec-i mâlikâne ve ber-vec-i iştirâk Berât-âlişân ile mutasarrıfları taraflarından iş bu sene-i mübâreke de Yergöği Hâssı mukâta‘ası uhdemizde olmağın mülhakâtından olan Ruscuk Kantarı ve tahmîsinin iş bu bin yüz yirmi bir senesi martı ibtidâsından sene tamâmına gelinceye değin zabt itmek üzere Receb Çelebiye bin iki yüz guruşa der-uhde ve iltizâm ol dahî iltizâmı kabûl idüb ba‘de’l- yevm mukâta‘a-yı mezbûre ait olan mahsûlât ve rüsûmâtın ahz u kabz edüb min-ba‘d tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne müdâhale etmeye deyü yedine iş bu zabt temessükü virildi tahrîrân fî1 muharrem sene 1121

El-fakîr Hasan Voyvoda-i Yergöii hâlâ

El-fakîrEbûbekir Zabıt-ı Yergögi hâlâ

Varak No: 17b

Hüküm No: 52

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuklu El-hâc Mustafa’nın dâmâdı Abdülkâdir’in kendisine tâbi‘ kişilerle birlik olup reayadan haksız akçe talep etmesi ve onları zarara uğratması hakkındai‘lâm

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-kelâm Ruscuk kadısı mevlânâ Derviş Mehmed zîde-fazlühû ve Kıdvetü’l-emâsilve’l-akrân Niğbolı sancağı mütesellimi zîde-kadrühû tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn ve vâsıl olcak ma‘lûm ola ki sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüb Ruscuk kazâsının ulemâ ve sulehâ ve zu‘amâ ve erbâb-ı tımarlı sipâh ve yeniçeri vesâyir re‘âyâsı meclis-i şerîfe varub Ruscuk kazâsısâkinlerinden Begili (?) El-hâc Mustafa nâm kimesne kendi hâlinde olmayub hevâsına tâbi‘ bir kaç eşirrâ ve dâmâdı Abadan

Mustafa diğer dâmâdı Abdülkâdir nâm kimesneler ile yek dil ve yek cihet ve on beş hırsıza baş olub ibâdullâhı her dürlü ızrâra kâdir ve on dört seneden berü üzerilerine tegallübve vilâyetlerin tahrîb ile mukayyed ve bin yüz on senesinden berü re‘âyâvesâ’ir nâsın bi-gayr-ı hakk nice akçelerin alub hilâf-ışer‘-i şerîfte‘addî ve fesâdlarının nihâyeti olmayub icrâ-yı hakk dahî olmaduğun bildirüb mezbûrların hilâf-ışer‘-i şerîfve bi-gayr-ı hakk aldıkları akçeleri ashâbına şer‘ ile istirdâdve üzerlerine sübût bulan mevâdd-ı sicill ve hüccet ve sûret-i sicilleri ile der-i devlet-medârıma arz ve i‘lâm olunmak bâbında vâkı‘-ı hâli iltimâsları ile inâyet ricâsına arz eylediğin ecilden sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere ma‘rifetinle şer‘ ileba‘de’s-sübût hakları tahsîl ve teslîm itdirildikten sonra arz ve i‘lâm olunmak emrim olmuşdur vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin ma‘rifetinle mezbûrları meclis-i şer‘a ihzâr ve da‘vâ-yı hakk ve ta‘yîn-i madde iden hüsamâsıyla mürâfa‘a ve mukaddemâ bir def‘aşer‘ ile görülüb fasl olunmayan husûsların tamâm hak ve adl üzere mukayyed olub göresin i‘lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kadîmle amel idüb dahî mezbûrların zimmetlerinde vech-i meşrûh üzre olan hakların ba‘de’s-sûbut hükm idüb ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hak eyledikden sonra üzerlerine sübût bulan mevâdd-ı sicil ve hüccet ve sûret-i sicilleriyle vâki‘-i hâli vuku‘u üzere yazub der-i devlet-medârıma arz eyleyüb sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-ı mûnîfi ile âmil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fî evâsıt-ızi’l-hicce sene ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l-mahrûse

Varak No: 17b

Hüküm No: 53

Tarihi: 1121

Konusu:

Bâ’is-i tahrîr-i kalem ve mûceb-i tasdîr-i rakam oldur ki, Özi serhaddinde vâki‘ Cedîd Hasan paşa palankası neferâtının hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile mevâcibleri taraf-ı şehr-i yârîden ocakluk ihsân olunan İbrail iskelesi ve tevâbi‘ii

mukâta‘aları mülhakâtından olan Nigbolu sancağında vâkı‘ olan beytü’l-mâl-i âmme ve hâssa ve yive ve kaçgun ve mâl-ı gâ’ib ve mâl-ı mefkûd ve cürm ve cinâyet ve bâd-ı hevâ ve tevâbi‘ii mukâta‘aları ve Şumnu ve Cum‘apazarı ve zikr olunan Niğbolı sancağında vâkı‘ pencik ve İzladi kazâsında vâkı‘ bac ü pazar

Varak No: 18a

Hüküm No: 53

Tarihi: 1120

Konusu:

Kazâsında vâkı‘ bâc ü pazar ve Niğbolı sancağında vâkı‘ kasabât ve kurâlarında sâkin perâkende keferesinden Rum ve Eflâk ve Boğdan vesâ’ir hâric-i ez-defter olan re‘âyânın ispençelerive rüsûm-ı sâ’ireleri ve pencikleri ve üsârânın yoklaması ve Yahyâ Paşa hânında düşen beytü’l-mâl-i âmme ve hâssave yive ve kaçgun kadîmden kara beytü’l-mâl emînleri tarafından zabt u rabt olunu gelmeğin girü üslûb-ı sâbık üzere zabt u rabt olunub âhardan müdâhale olmaya ve Niğbolı sancağında vâkı‘ kasabât ve kurâlarınad sâkin perâkende bulunan Sırp ve Bulgar Keferelerinin vâkı‘ olan beytü’l-mâl-ı âmme ve hâssadan eğer müslümân ve eğer sâ’ir tüccardan kendi re‘âyâsından mâ‘adâsına müdâhale eylemeyüb taraf-ı mîrîden neferât-ı mevâcibleri içün zabt u rabt olunub inâd ve muhâlefet olunmayub evkâf-ı selâtîn ve vüzerâ voyvodaları vesâ’irehli- örftâ’ifesi kendü defterli re‘âyâsından gayrısına ve eğer âhar diyârdan gelüb ve geçen tüccâr tâ’ifesinin beytü’l-mâllarına vesâ’ir yive ve kaçgun ve mâl-ı gâ’ib ce mâl-ı mefkûd ve cûrm ü cinâyetve bâd-ı hevâsına bir vecihle dahl ve ta‘arruz eylemeyeler ve kendü toprağımızda vâki‘ olmuşdur didiklerine amel olunmaya ve Niğbolı sancağımızda vâki‘ kimesnenin defterlü re‘âyâsı olmayub hâric-i ez defter olanların beytü’l-mâlları vâki‘ oldukda bilâ-vâris fevt olanların muhallefâtın tarafımızdan kara beytü’l-mâlıemîni zabt ve kabz idüb vârisi zuhûr ider ise veyâhud nakl-i şehâdet-i şer‘iyye ile iderler ise üç binden ziyâde vâki‘ olan beytü’l-mâllar da‘vâsın Âsitâne-i sa‘âdetimde kazaskerlerim huzûrunda görülmek kânûn ve kadîm olmağla Âsitâne-i sa‘âdetime havâle idüb âhar yerde istimâ‘ itdirmeyesin ve mukâta‘a-yı mezbûr havâss-ı

hümâyûndan olub min-külli'l-vücûh mefrûzu'l-kalem ve maktu'u'l-kadem serbestiyet üzere zabt oluna geldiği üzere zabt olunagelmeğin min-ba'd mîr-i mîrân ve mîr-i liva vezu'amâ ve erbâb-ı tımâr ve voyvodalar ve evkâf ve emlâk zâbıtları ve tavâ'if-i askeriye ve ehl-i örf tâ'ifesi mukâta'a-yı mezbûrun cüz'î ve küllîsine ve vâkı' olan mahsûlüne dahl ve ta'arruz eylemeyüb izâ'at-i emvâl-i hâssa itdirmeye deyu şurût-ı berât-ıâlişânmûcibincesâdır olan fermân-ı celîlü'ş-şânda ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzre zabt u rabt içün iş bu bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere iş bu hâfızu't-temessük Ali Ağayı kara beytü'l-mâllar emîni nasb ve ta'yîn olunub ve senevîsâ'ire(?) iki yüz yetmiş guruşa füruht ve ol dahî der-uhde ve kabûl ve iki yüz yetmiş guruşu bi't-tamâmve'l-kemâl edâ ve teslîm ve bizim makbûzumuz olmağın yedine iş bu temessükverilmişdir inşâ'allâhu te'âlâ mezbûr Ali Ağa dahî varub Niğbolı sancağında vâki' kasabât ve kurâlarında sâkin olan hâric-i ez defter re'âyâların ve eğer müslümân ve eğer gelüb ve geçen tüccar tâ'ifelerinin beytü'l-mâlları kadîmü'l-eyyâmdan ne gûne zabt u rabt olunagelmiş ise bu dahî minvâl-i meşrûh ve bâlâda tahrîr olan berât-ı şerîf-i âlişân mûcibince şurût-ı mezbûr üzere sâdır olan fermân-ı celîlü'ş-şânda ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzere bin yüz yirmi senesi martından sene-i mezbûre şubatı gâyetine değin bir sene tamâmına değin zabt u rabt idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmayub vakt-i hâcetde ibrâr ve ihticâc idine tahrîrân fîevâhir-i zi'l-ka'detü'ş şerîfe sene 1120

Kad vesale fî 19 min Muharrem sene 1121

El-fakîrİbrâhim nazır-ı iskele-i İbrail ve tevâbi'iihâ

Varak No: 18a

Hüküm No: 54

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk kazâsının beytü'l-mâllar ve mâl-ı gâib rüsûm-ı ispençesi'nin Rusçuk sâkinlerinden Ahmed ağa'ya iltizâm edilmesi

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki iş bu bin yüz yirmi bir senesi martı ibtidâsından der-uhde ve iltizâmımızda olan Niğbolı sancağında vâkı' kazâlarda Ruscuk kazâsının

berât-ı âlişân şurûtu üzere beytü'l-mâllar ve mâl-ı gâ'ib ve rüsûm-ı ispencesi ve yivesi vesâ'ir mâl-ı havâssı sene-i sâbık üzere Ruscuk sâkinlerinden İzzetlû Ahmed Ağaya füruht idüb ol dahî minvâl-i muharrer üzere der-uhde ve iltizâm idüb iş bu yedine temessük virildi âhardan kimesne rencîde ve remîde eylemeye eger cüz'î ve gerek küllî her ne hâsıl olursa alub kabz eyleye

Sene 1121 (Ali)

Varak No: 18a

Hüküm No: 55

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk ve tevâbi'i mukâta'asının Mahmud Ağa'ya iltizâm edilmesi

Bâ'is-itahrîr-i hurûf budur ki, ber-vech-imâlikâne uhdemizde olan Ruscuk ve tevâbi'imukâta'ası iş bu bin yüz yirmi bir senesi muharremi gurresinde vâki' mart ibtidâsından şubat gâyetinedek bir sene tamâm zabt u rabt eylemek üzere dârende-i temessûk Mahmud Ağaya üç bin üç yüz guruşa der-uhde ve iltizâm ol dahî iltizâmı kabûl ve meblağ-ı merkûmun bin guruşun ber-vech-i peşîn edâ veteslîm idüb bâkî kalan iki bin üç yüz guruşun vakt-i zamânıyla evvel ve evvel tarafımıza edâ veteslîm etmek üzere iş bu zabt temessükü yedine virilmişdir inşâ'allâhu te'âlâmukâta'a-yı mezbûru târîh-i temessükden bir sene tamâmına değin tarafımıza â'id olan a'şâr-ı şer'iyye ve rüsûm-ı örfiyye ve cürm ücinâyet ve bâd-ı hevâ ve tapu-yı zemîn ve kul ve cariye müjdegânesi vesâ'irrüsûmât bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kânun her ne ise olugeldiği üzere ahz u kabz ve zabt u rabt eyleyüb bir ferd dahl ve ta'arruz eylememek içün iş bu temessük ketb olundu yedine virildi.

El-fakîr Ali silâhdâr-ı şehriyârî

Varak No: 18b

Hüküm No: 56

Tarihi: 1121

Konusu:

Bâ'is-iTahrîr-i hurûf oldur ki,silâhdâr-ı şehriyârî devletlü sa'âdetlü Efendimiz hazretlerinin mâlikâneleri olan Ruscuk ve tevâbi'imukâta'asının bin yüz yirmi bir senesi martı ibtidâsından şubat gâyetine varınca zabt itmek üzere der-uhde ve iltizâm eyledigim ecilden üzere inşâ'allâhüte'âlâ biz varınca tarafımızdan vekâleten zabt u rabt ve vâki' olan rüsûmatı ahz u kabz eylemek içün iş bu dârende-i temessük Kilârî Abdullâh Çelebi irsâl eylemişüzdür vüsûlûnde sâbık senelerde ne vecihle zabt u rabt olunagelmiş ise yine ol minvâl üzere zabt idüb taraf-ı âharden bir ferd müdâhale ve mani' ve müzâhim olmayalar tahrîrân fîgurre-i muharrem sene 1121

Mahmud El-fakîr voyvoda-yı Ruscuk hâlâ

Bedel-i nuzül Hisse-i Rusçuk sülüs 1

Varak No: 18b

Hüküm No: 57

Tarihi: 1121

Konusu: Hânelerden alınan avârız vergisinin tahsîl edilmesi

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'i'l-ve'l-kelâmNiğbolı sancağında vâkı' olan kadılar zîde-fazlühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olunmak ma'lûm ola ki mevkûfât defteri mûcibince liva-yı mezbûrede vâkı' olan kadılıkların dört bin iki yüz yetmiş sekiz buçuk ve buçuk rub' bedel-i nüzül hâneleri olub bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl olunmak lâzım gelmeğinder-uhde olunub yedine mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti virilmeğin zamânıhulûlünde mûcibince vakt ü zamânıyla cem' ve tahsîl itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerîfimlemübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî liva-yı mezbûrede vâkı' olan kadılıkların ol mikdâr bedel-i nuzül hâneleri olub târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden altışar yüz akçe bedel-i muzülleri ve Gazgan Pınarı maktu'u ref'i mukâbelesinde kazâ-yı mezbûr ahâlîlerinin ber-vech-i kabûlta'ahhüd eyledikleri on bir buçuk guruş maktu'âtların irsâl olunan mühürlü ve nişânlumevkûfât defteri sûretimûcibince cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirdüb hilâf-ı emr-i defter kimesneye te'allül ve

nizâ‘ itdirmeyesiz ve bundan mâ‘adâmübâşirin cihet-ima‘âşıçün her bir hânelerinden otuz akçe dahî aldurub bir akçe ve bir habbe ziyâde aldırmayasız ve hin-i tahsîlde alınan akçelerin her yüz on akçesinden bir esedî guruş bir eşrefi-i cedîd ve frengî altunu iki buçuk guruşa ve macar altunı iki guruş ve birer rub‘ ve hâlisü’l-ayâr paranın kırkını bir guruşa aldırub ziyâde ve noksân alınmaya ve aldırmayasız kesr-i defterden ve noksân hâneden ve fermânımdan ziyâde talebiyle zulüm ve te‘addîden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız kad vesale ileynâfî 25 min Muharrem sene 1121

Varak No: 18b

Hüküm No: 58

Tarihi: 1121

Konusu: Hânelerden alınan avârız vergisinin tahsîl edilmesi

İş bu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere Medîne-iRuscuk kazâsının ber-mûceb-i defter yedi yüz on hâne ve bir sülüs hânelerinin beherhânesinden altışaryüz akçe bedel-i nuzül ve otuz akçe cihet ma‘îşetleri tahsîli bâbında emr-icelîlü’l-kadr vârid olmağla kesr-i mîzân ve cihet-i ma‘îşeti ile mâl-ı mîrîsi cem‘an dört bin altmış sekiz ve dört sümüne bâliğ ve mübâşir Mustafa Ağanın altı günlük masârıfı ile hâne kirâsı iki bin altı yüz on dört akçeye bâliğ olmağla kazâ-yı mezbûrun mevcûd olan yüz hânesine tevzî‘ olundukda beherhâneye kırkar guruş ve on birer sûmün isâbet itmegin mübâşir-i mûmâ-ileyh Mustafa ağa yedine li-ecli’t-tahsîl virilen defterdir ki ber-vec-i âtî zikr olunur

Hurrira fî evâhir-i muharremü’l-harâm sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Mahalle-i El-hâc Mûsâ Mahalle-iCâmi‘-i cedîd

Hâne	Hâne	Rub
4	3	3

Mahalle –i Câmi‘-i Atîk

Rub

2

Mahalle-i Kara Mustafa

Hâne Rub

3 3

Mahalle-i Fâ’ik

Hâne Rub

1 1

Mahalle-i Mesih Voyvoda

Rub

3

Mahalle-i Mahmud Voyvoda

Rub

2

Mahalle-i Arık Ramazân

Hâne Rub

1 3

Mahalle-i Bacanak

Rub

2

Mahalle-i Kuyumcu

Rub

1,5

Mahalle-i Orta Tuna

Hâne Rub

2 3

Karye-i Balcu

Rub

2

Mahalle-i Brestovice

Rub

3

Karye-i Hâceğî

Rub

2

Karye-i Bozofca/Bozokça

Hâne Rub

Karye-i Beş pınar

rüsûm

1 1 2

Karye-i Göl pınar

Rub

2

Karye-i Donakile müslim

Rub

3

Karye-i Donakile zımmî

Hâne Rub

1 1

Karye-i Ostrice

Hâne Rub

1 1

Karye-i Koslova

Rub

3

Karye-i Esfalnik

Hâne Rub

1 1

Karye-i Güğümlü Yenicesi

Rub

1

Karye-i Semerci

Hâne

1,5

Karye-i Benk Alagi

Hâne Rub

2 1

Karye-i Tirsinek

Hâne Rub

1 2

Karye-i Serofca

Rub

Karye-i Manastır

Rub

2	1
Karye-i Yavan/Yovan	Karye-i Bukriçne
Rub	Rub
2	1

Karye-i Virboksa	Karye-i Ablanova-yı Cedîd
Rub	Hâne
1,5	1

Karye-i Tesova	Karye-i Koşu
Rub	Rub
1	2,5

Karye-i Kostanca	Karye-i Obratnik
Hâne	Hâne
1	2

VARAK: 19 A

Karye-i Balabanlı	Karye-i Sağırlar	Karye-i Celnova
Rub	Rub	Rub
2	2	1

Karye-i Maratin Karye-i İslipo fî Karye-i Sabret

Rub	Hâne	Rub
2	1	3

Karye-i... (silik)	Karye-i Kayalı	Karye-i Pâre	
Hâne	Rub	Rub	Rub
1	3	3	2

Karye-i Sarı İnebek	Karye-iBabu	Karye-i Orhan-iKebîr	
Rub	Hâne	Hâne	Rub
1	1	3	1

Karye-i Kara Sulu	Karye-i Boşlan	Karye-i Dayı Hızır	
Rub	Rub	Hâne	Rub
2	1	1	1

Karye-i Tutrakan	Karye-i Yaylacık	Karye-i Kuzgunluk	
Hâne	Rub	Rub	Rub
2	3	1	3

Karye-i Veysler	Karye-i Sarı Sinanlı	Karye-i Sarı Güllü
Rub	Rub	Rub
1	3	1

Karye-i Dâvâne Yusuflar	Karye-i Uruzlar	Karye-i Mûsâ Müslim
Rub	Rub	ma‘a Karaman Rub

1	3	2

Karye-i Hacı oğulları	Karye-i Hacı Kaziyye (?)
Rub	Hâne
1	1

Karye-i Kara hızırlar	Karye-i Korşova	Karye-i Çanakçılar
Rub	Rub	Rub
2	1	Yarım

Karye-i Caferova	Karye-i Hacı Kaziyye	Karye-i Kara Ağaç
Rub	Rub	Rub
3	2	1

Karye-i Bal Pınar Yenicesi	Karye-i Bal Pınar	Karye-i Viranova
Rub	Rub	Rub
3	1,5	2

Karye-i Kışla	Karye-i Yıldırım	Karye-i Yörükler
Rub	Rub	Rub
2,5	1	1

Karye-i Orhan-ı sagîr	Karye-i Koşarna	Karye-i Ödüllük	
Hâne	Rub	Hâne	Rub

1	2	1 2
Karye-i Hotaniçe	Karye-i Benek (?)	Karye-i Garvan
Rub	Hâne	Rub
2	1	2
Karye-i Gagalya	Karye-i Havaci Yenicesi	Karye-i Ablanova-yı
Rub	Rub	Gebran
2	1	Rub
		2
Karye-i Sırtalagi	Karye-i Yeni Köyü	Karye-i Bekir İsimli
Rub	Rub	Rub
1	1	1
Karye-i Çiftlik-i İshak	Karye-i Çiftlik-i Hacı Halil	
Rub	Rub	
1	1	
Karye-i Belislatin	Karye-i Kara Mehmedîler	
Rub	Hâne	Rub
3	1	1
Karye-i Gâzîciler	Mahalle Rahova-yı Bâlâ	
Rub	Hâne	

2 2,5

Karye-i Kara Kocalı		Karye-i Batın		Karye-i Taban
Hâne	Rub	Hâne	Rub	Hâne
1	3	1	1	1,5

Karye-i Rahova-yı Zîr		Karye-i Vetova	Karye-i Gövece
Hâne	Rub	Hâne	Rub
1	3	4,5	2

Karye-i Senova		Karye-i Ca‘fer Emir	Karye-i Beş Evli
Hâne	Rub	Rub	Hâne
1	1	1	1

Mahalle –i Batın		Karye-i Taban	Karye-i Kovacılar	
Hâne		Rub	Hâne	Hâne
1	2	1	3	

Karye-i Ablanova-yı Müslim

Hâne 3

Cem‘an yekûn Hâne: 100

Yalnız Yüz Hânedir.

Varak No: 19a

Hüküm No: 59

Tarihi: 1121

Konusu: Çernova ve tevâbi‘ihâsslarının Mustafa zîde-kadrühû’ye iltizâm edilmesi husûsunda buyruldu

Ber-vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Rum ili vâlîlerine mahsûs ve mukayyed olan hâsslarından kazâsında vâki‘ Çernovi ve tevâbi‘i hâssımızın mukâta‘ası bin yüz yirmi bir senesi muharremi ibtidâsından vâki‘ mart-ı evvelinden bir sene tamâmınadeğin zabt eylemek üzere işbu dârende-i temessük Mastafa zîde-kadruhûya yalnız iki yüz yetmiş guruşa der-uhde ve iltizâm ol dahî minvâl-i mezkûr üzere iltizâm ve kabûl itmegin merkûmsene-i sâbık üzere hâss-ı mezbûruntârîh-i mezkûrdan zabt u rabt ve vâki‘ olan a‘şâr-ışer‘iyye ve rüsûm-u örfiyye vesâ’irmahsûlât ve rüsûmâtı her ne ise bi hasebi’ş-şer‘ve’l-kânûn ahzü kabz idüb âhardan müdâhale ve mümâna‘at olunmak içün iş bu hurûf ketb ve yedine virildi fi’t-târîhi’l-mezbûre

El-fakîrİsmâil

Vâlî-i Rumeli hâlâ

Varak No: 19a

Hüküm No: 60

Tarihi: 1121

Konusu: Seyyid Ömer Çelebi’nin Rusçuk kazâsına kâ’im-makâm ta‘yîn edilmesi husûsunda buyruldu

Mefâhiru’s-sâdâti’l-kirâm es-Seyyid Ömer Çelebi gıbbe’t-tahiyyetü’l-kâmile inhâ olunur ki Rusçuk kazâsında sâkin sâdât-ı kirâm-ı zevi’l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan sizi kâ’im-makâm nasb ve ta‘yîn itmişizdir gerektir ki sahîhu’n- neseb olanlara tevkîr ve ihtirâm teshîri zâhir ve kuzât hücceti ve kâ’im-makâm temessükâtıyla dahl olunub alâmet-i huzarâ isti‘mâl idenlerin zecr ve sanatlarında ihtimâm ve kendiniz kat‘â alâmet vaz‘ına bir ferde izin virmeyüb iddi‘â-yısıhhat-i

neseb iden kimesneleri isbâta huzûrumuza havâle ve ihzâr ve te'dîb vesâ'irhukûk-ışer'iyyebâbında tahsîli iktizâ itdikte şer (?)idüb ve sâdâtdan tevcîh ve arûsiyye (?) bahâne ile bir akçelerin almayub sıyânet-i ırz ve mallarında ikdâm ve nâm ve hıdemât-ı aliyyelerinde makdûr-ı bezlile mazhar-ı şefâ'at-i hazret-i seyyidi'l-enâm-ı aleyh efdali't-tahiyye ve's-selâm olasız hurrira fi't-tâsi' aşar min muharremü'l-harâm sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

El-fakîres-seyyid Mehmed en-nakîb

alâ eşrâfi'l-Memâliki'l-Osmâniyye

Varak No: 19a

Hüküm No: 61

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk Mesih Voyvoda Câmi'i müezzininin vefâtı üzerine Mehmet Halîfe'nin müezzin olarak atanması husûsunda buyruldu

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmî-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-seyyân-ı hâkânî hükmü oldur ki Medîne-i Rusçuk mahallâtından Mesih voyvoda câmi'-i şerifinde yevmî üç akçe vazîfe ile müezzin ve kayyım olan Mustafa Halîfe fevt olub yeri hâlî ve mu'attal kalmağla yerine râfi'-i tevkî'-i ve refi'i'ş-şân-ı Hâkânî Mehmed Halîfe her vecihle lâyık ve muhill ve müstahak olmağla tevcîh olunub yerine berât-ı şerîfim virilmek bâbında kadı-yı mevlâna derviş Mehmed zîde-fazlühû arz etmegin mezbûra vech-i meşrûh üzere sadaka idüb bu berât-ı sa'âdet-âyâtı virdim ve buyurdum ki varub mezbûr Mehmed halife zikr olunan câmi'-işerîfde müezzin ve kayyım olub hidmet-i lâzımesin bi kusûr mer'î ve mü'eddî kılındıkdan sonra yevmî üç akçe vazîfesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömri devlet için du'âya müdâvemet göstere ol bâbda [bir]ferd mâni' ve dâfi'olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîrân fi'l- yevmi't-tasi' ve'l-ışrîn min zi'l-hicce sene ışrîn ve miete ve elf

Be- makâm-ı Konstantiniyyeti'l-mahrûse

Varak No: 19b

Hüküm No: 62

Tarihi: 1121

Konusu:

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmma'denü'l-fazlve'l-kelâm Niğbolu ve Silistre kadıları zîde-fazlühumâ ve Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Nigbolu sancakları mütesellimleri zîde-kadrühûma tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki İstanbulda Çakırlar oğlu mahallesi sâkinlerinden Mustafa ve Ahmed nâm kimesnelerin uhdesinde olan Niğbolı ve Silistre sancaklarının yüz on sekiz yüz dühân dönümü mallarından teslîmâtından gayrı iki bin iki yüz otuz altı guruş ve yüz on dokuz senesi mâlından bin sekiz yüz yirmi bir buçuk guruş ki cem'an dört bin elli yedi buçuk guruş zimmeti olub şimdiki hâlde yüz on sekiz senesi mâlı olan iki bin iki yüz otuz altı guruşu tahsîl ve teslîm-i hazîne-i âmirem itdirilmesi lâzım gelmeğin imdi siz ki kadılar ve mütesellimlersiz iş bu emr-i şerîfim vardığı gibi mezbûre bir dürlü illet ve bahâne ile kat'an avk ve te'hîr ittirmeyüb meblağ-ı mezbûr iki bin iki yüz otuz altı guruşu mezbûrdan bi-eyyi-hâl ta'cîlen tahsîl ve kiseleyüb ve mühürleyüb ta'yîn olunan mübâşir ve yarar ve mu'temedün- aleyh âdemler ile ber-vec-i müsâra'at dersa'âdetime irsâl ve bir gün evvel ve bir sâ'at mukaddem teslîm-i hazîne-i âmirem itdirmekde ziyâde dikkat ve ihtimâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl ve müsâhaleden ve iş bu emr-i şerîfimhilâfıyla vaz-ü hareketden be-gâyet ihtirâz eyleyesüz deyü fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfim vardığı gibi mezbûra bir dürlü illet ve bahâne ile kat'â avk ve te'hîr ittirmeyüb meblağ-ı mezbûr ili bin iki yüz otuz altı guruşu mezbûrdan bi- eyyi hâl ta'cîlen tahsîl ve kiseleyüb ve mühürleyüb ta'yîn olunan mübâşir ve yarar ve mutemedün- aleyh âdemleri ile ber-vech-i müsâra'at der-sa'âdetime irsâl ve bir gün evvel ve bir sâ'at mukaddem teslîm-i hazîne-i âmirem itdirmekde ziyâde dikkat ve ihtimam idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl ve müsâhaleden ve iş bu emr-i şerîf-i âlişânımın hilâfıyla vaz ü hareketden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız

Varak No: 19b

Hüküm No: 63

Tarihi: 1121

Konusu: Yeniçeri Serdârı ta‘yîn edilmesi

Şerî‘at-şi‘âr Rusçuk kadısı efendi tahiyyât-ı sâfiye ithâfından sonra muhibbâne inhâ olunur ki taht-ı kazânızda vâki‘ Yeniçeri Serdârı ref‘ olunub yerine üslûb-ı sâbık üzere elli bir bölüğün Mahmud nâm Çavuş zîde-kadrühû nasb ve ta‘yîn olunmagın iş bu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki mezbûru serdârlığı umûrunda istihdâm idüb ahâlîyi dahl itdirmeyesin ve ol cânibde vâkı‘ Yeniçeri ve Cebeci ve Topçu ve Gılmân-ı Acemi ve Kuloğulları mezbûru üzerlerine serdâr ve zabt bilüb sözünden taşra ve re’yinden hâric vaz‘ u hareket itmeyüb itâ‘at ve inkıyâd üzere olalar ve tavâ’if-i mezbûreden bilâ-vâris-i ma‘rûf fevt olanların muhallefât ve metrûkâtlarınma‘rifet-i şer‘le mezbûra ahz u kabz ve sûk-i sultânîde füruht itdirilüb hâsıl olan nukûdun mumzî ve mahtûm müfredât defteriyle bu cânibe irsâl etdirile ve lâkin hilâf-ı şer‘ve kânûn bir ferde rencîde ve remîde itdirilmeye bakî hemîşe eyyâm-ı şerî‘at-bâd tahrîrân fîevâ’il-i şehr-i muharremü’l-harâm sene 1121

El-fakîr Mustafa Ağa-yı Yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî

Varak No: 19b

Hüküm No: 64

Tarihi: 1121

Konusu: İltizâm sâhiplerinin zimmetlerinde kalan alacağın mübâşir ma‘rifetiyle tahsîl edilmesi husûsunda buyruldu

Şerî‘at-şi‘âr Rusçuk kadısı Efendi hazretlerizîde-fazluhûya inhâ olunur ki hâlâNiğbolı sancağının dühân dönümü mukâta‘ası Mustafa Ahmed nâm kimesnelerin iştirâken ber-vech-imâlikâne uhdelerinde olub lâkin mukâta‘a-yı mezbûre mâlından mezbûrların zimmetlerinde yalnız altı yüz yetmiş buçuk guruş zimmetleri olmağla tahsîli içün fermân- âli sâdır olmağın ol-mikdâr mâl-ı mîrî Rusçukda varub tahsîli

lâzım olan yerlerden tedârük idüb ve yine meblağ-ı mezbûr ile ma‘an taradımıza ihzâr olunmaları bâbında buyruldu tahrîr ve çukadârlarından ta‘yîn irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki ol tarafa vardıklarında merkûm Mustafayı zâbıtı ma‘rifetiyle alıkoydurulub ve şerîki olan Ahmede mâl-ı mîrîyi bir gün evvel ve bir sâ‘at mukaddem yerlü yerinden tahsîl ittirilüb bit-tamâm mâl-ı mezbûr ile merkûm Mustafa ve Ahmedi ta‘yîn olunan mübâşire koşub tarafımıza ihzâr eyleyesiz ve zimmetleri olan ol mikdâr mâl-ı mîrî tahsîl olunmadıkça ahara düyûnları var ise bir ferde te‘addî ittirilmeyüb mûceb-i buyuruldu ile âmil olasız deyü buyuruldu

Fî gurre-i safer sene 1121

Varak No: 19b

Hüküm No: 65

Tarihi: 1121

Konusu:

Mefâhirü’l-kuzâtve’l-hükkâmma‘denü’l-fazlve’l-kelâmNiğbolı ve Silistre sancaklarında vâkı‘ kazâların kadıları izzetlü efendiler zîde-fazluhum ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-a‘yân liva-yı mezbûrların kıbtiyân cizyesi cibâyetine me’mûr olan Çorbacı Mehmed Ağa zîde-mecdühû tezkere-i dîvân vusûlünde ma‘lûm ola ki Belgrad cizyesi aklâmından olub liva-yı mezbûrlarda sâkin tâ’ife-i mezbûrun cizyesi bin yüz yirmi senesi muharreminden üç sene bir tahvîl ile zabt itmek şartı ile bi’l-cümle yerlü neferâtı ağaları ma‘rifetiyle mûmâ-ileyh Mehmed Ağaya tefvîz olunmağla hâlâ bin yüz yirmi senesi mürûr ve yüz yirmi bir muharremi hulûl itmekle mukaddemâ cizyedâr-ı mûmâ-ileyh yedine virilen Dîvân tezkeresi mûcibincesene-i sâbık mâlı iltizâmı(?) üzere ibkâ çün der-uhdesi olmak üzere kema-fi’l- evvel zabt u rabt ve mâl-ı mîrîlerin cem‘ ve cibâyet eylemek şartıyla ibkâ olunmak üzere dîvân-ı Belgrada i‘lâm olundukda vech-i meşrûh üzere îfâsıçün fermân-ı âlî sâdır olub mûcebince liva-yı mezbûrların bin yüz yiğirmi bir senesi ibkâ ve mukarrer kılınmağın hazîne-i mezbûr tarafından iş bu tezkere-idîvân tahrîr olunmuşdur gerekdir ki minvâl-i mukarrer üzere sene-i **VARAK: 20A** mezkûra mahsûb zikr olunan sancakların Kıbtiyân cizyesi merkûmun yedinde olan zabıtnâmesi târîh-i

merkûmun zabt u rabt ve taraf-ı mîrîden virilen memhûr evrâk ile tâ'ife-i mezbûrun maktu‘ ve cizyelerin cem‘ ve cibâyet ve tâ'ife-i mezbûrun kadîmden olan şurût ve kuyûdu kemâ-yenbagîmer‘î ve mü'eddî tutulub hilâf-ı şer‘ ve vechen mine'l-vücûh bir ferde dahl ve ta‘arruz ittirilmeye ve sen ki cizyedâr-ı mûmâ-ileyhsin mâl-ı mezbûru bir gün evvel ve bir sâ‘at mukaddem cem‘ ve tahsîl ve defter ve zamânıyla neferât nevahîleriçün (?) Belgrat hazînesine irsâle ve îsâle be-gâyet ihtimâm üzere olub mûceb-i tezkere-i dîvân ile amel eyleyeler fî 4 zi'l-hiccesene 1121

Be-makâm-ı Belgradi'l-Mahrûse

Varak No: 20a

Hüküm No: 66

Tarihi: 1121

Konusu: Kıbtiyân Cizyeleri tahsîli husûsunda Temessük

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki iş bu bin yüz bir senesine mahsûb olmak üzere der-uhdemizde olan Belgrâd kal‘ası ve tevâbi‘i palankaların aklamları mülhakâtından Niğbolı ve Silistre sancaklarının kıbtiyân tâ'ifesinin maktu‘ cizyeleri tahsîline tarafından kolcubaşı ta‘yîn olmak mu‘tâd-ı kadîm olmağın hâlâ Rusçuk ve Tırnovi ve Hezergrad kazâlarında ve tevâbi‘inde sâkin ve mütemekkin gezende ve haymana ve mürûr ve ubûr iden kıbtiyân tâ'ifesi üzerlerine zabt u rabt içün iş bu bin yüz yirmi bir senesi mâh-ı muharremu'l-harâmının gurresinden bir senesinin tamâmına degin zabt u rabt ve mîrî memhûr evrâk ile mâl-ı mîrîlerin cibâyet eylemek içün hâlâ Rusçuk sâkinlerindenkıdvetü'l-emâsilve'l-akrân Çolak Mehmed ağa zîde-kadrühûtâ'ife-i mezbûrların üzerlerine kolcubaşı ta‘yîn olunub irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki tâ'ife-i mezbûrların yedimizde olan berât-ı âlişân ve tezkere-i dîvân mûcibince virilen mîrîmemhûr evrâk ile mâl-ı maktu‘ cizyelerin cibâyet idüb ve şurût-ı berât-ı âlişân tâ'ife-i kıbtiyân kadîmü'l eyyâmdan ilâ-hâzihi'l-ân maktû‘u'l-kadem ve mefrûzü'l-kalem serbest olub serbestiyyet üzere yed-i vâhidden zabt olunageldiği minvâl-i meşrûh üzre tasrîh olunduğu şurût-u kadîmleri ile vâkı‘ olan bâd-ı hevâların veya ve kaçgun ve mâl-ı gaâ'b ve mâl-ı mefkûdların ve beytü'l-mâli âmme ve hâssa ve cürm ü cinâyet ve resm-i arusâne vesâ'ir cüz'î ve küllî â'id ve râci‘ olan her ne ise

mûmâ-ileyh Mehmed ağaya zabt u rabt ve ahz u kabz ittirdüb taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ve ta‘arruz ittirmeyesin ve siz ki kıbtiyân Çeribaşıları ve cema‘at başları ve iş erlerisiz mûmâ-ileyh Mehmed Ağayı zâbıt bilüb ve re’yinden hâric vaz‘ u hareket eylemeyesin vâki‘ olan umûrunuzu mezbûra mürâca‘at eyleyesiz husûs-ı mezbûra yine mûceb-i temessük ile âmil olasıztahrîrân fî 13 muharrem sene 1121

Mustafa Mehmed Serdâr-ı Kıbtiyân-ıNiğbolı ve Silistre hâlâ

Varak No: 20a

Hüküm No: 67

Tarihi: 1121

Konusu:

Emirü’l Ümera’il kirâm Kebîrü’l kuberai’l fihâm zülkadr ve’l-ihtirâm sahibü’l iz ve’l-ihtişâm el muhtas bi-mezid –i inâyeti’l mülki’l- alâ ber-vech-i Arpalık Niğbolı sancağına mutasarrıf olan dame ikbalehü ve kıdvetü’l kuzâtü’l müstahfizin ……

Dizdarı zîde-hıfzuhu tevkî’i refî’i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki El-hâc Mustafa nâm kimesne südde-i sa‘âdetime arzuhâl idüb mezbûr Rusçuk ayanından olub bundan akdem mezkûr içün eşkiyaya muindir deyu ba‘zı ashâb-ı arazın ifk-ü iftirâ ve hilâf-ı inhâ ile kal’a-yı mezbûrda kal’a- bendi olunması fermânım olmuşdur hala ıslâh-ı nefs eyledügini bildirüb itlak olunmak bâbında istidlâ-yı inâyet itmenin ba‘de’l- yevm kendü hâlinde olub methali olmadığı umura karışmamak üzere itlak olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukta bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki miri mirân mûmâ-ileyh ve dizdarı merkûmsun mezkûr Hacı Mustafaya Bade’l Yevm kendü hâlinde olub methali olmadığı umura karışmamak üzere kal’a-yı merkûmeden itlak eyleyüb emr-i şerîfimin mezmûn –ı müniFî ile âmil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın Tahrîrân fî evâ’il-i şehr-i Ramazân sene ışrîn ve miete ve elf

Suret-i emr-i şerîf vesale ileynâ fî 10 min saferü’l Hayr sene 1121

Varak No: 20a

Hüküm No: 68

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk kazâsına bağlı Tetova ve tevâbi köylerinin Mâlikâne Mutasarrıfı köylerinin Yusuf ağa'ya iltizâm edilmesi husûsunda Temessük

Bâ'is-itahrîr –i hurûf budur ki iş bu bin yüz yirmi senesi martı ibtidâsından bir sene tamâmına degin Rusçuk kazâsına tâbi' ber-vech-imâlikâne mutasarrıf olduğum Vetova ve tevâbi'ii karyelerinin iş bu hıfz u't temessük Yusuf ağaya bir seneliğin altı yüz guruşa tefîz ol dahî tefehhuz ve iltizâm idüb zikr olunan mebla' altı yüz guruşdan iki yüz guruşdan ber-vech-i peşîn alınub bâkî kalan dört yüz guruşu sene tamamında eda eylemek şartıyla yedine temessük virildiği merkûm Yusuf ağa dahî varub aşar-ı şer'iyye verüsûm-ı örfiyye ve yave ve kaçgun vesâ'ir bad-ı hevasın Sene-i sâbıkda olugeldiği minvâl üzere zabt u rabt idüb zabtına tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmayalar

Hurrirâ fi't-târîhi'l-mezbûr

Hıfz-u Hat şahin Mustafa serbevvân-ı Mustafa Dergâh-ı Ali hala

Varak No: 20b

Hüküm No: 69

Tarihi: 1121

Konusu: Osman adlı kişinin alacak davası husûsunda i'lâm

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm madenü'l Fezail ve'l-kelâm Yergöğü ve Rusçuk kadıları zîde-fazlühûma tevkî'-i refî'-ihümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Osman nâm kimesne südde-i sa'âdetime arzuhâl idüb Yergögi kazâsısâkinlerinden Abdülbâkî Çelebi dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde bin yüz yirmi senesinde cihet-i şer'den dört yüz altmış guruş hakkı olub meblağ-ı merkûm ile …….. revgan-ı sâde alıvirmek üzereta'ahhüd itmiş iken bu âna degin alıvirmeyüb ve meblağ-ı merkûm dahî virmeyüb te'allül üzere olduğun ve tarafından karındaş

Ahmed nâm kimesneyi vekîl eylediğin bildirüb şerî‘atle vekîline alıvirilmek bâbında emr-i şerîf ricâ etmegin şer‘ ile görülmek emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel dahî ihzâr-ı hüsema kılub mukaddemâ bir def‘aşer‘ ile görülüb fasl olunmayan husûsun tamâm hakk ve adl üzere tekayyud idüb göresiz i‘lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kadîm ile amel idüb dahî mezbûrun zimmetinde vech-i meşrûh üzere şer‘le müteveccih ve sâbit olan hakkın hüküm idüb vekîline bi’t- tamâm alıvirüb min-ba‘dşer‘-i şerîf ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyesiz islimyanı yazub bildürüb husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyet olunub bir dahî emrim varmağa muhtaç eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-iŞerîfe i‘timâd kılasın

Tahrîrân fî evâhir muharrem sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’i mahrûse

Varak No: 20b

Hüküm No: 70

Tarihi: 1121

Konusu: David isimli zımminin, Rusçukta bulunan ba‘zı zımmilerin şahitleri bulunmadan bizden akçe aldın deyip iftirâda bulunması husûsunda i‘lâm

Destur-u Mükerrem müşir-i müfehham nizamü’l alâ müdebbir’i umuri’l cumhur bi’l fikri’s sakıb mütemmimü’l mehammi’l- enâm bi’r ‘yi’s- sa’ib mümehhid-i bünyân-i’d – düvel ve’l-iclâl el- mahfûf-ı bi- sunûf-ı avatıf-i’l meliki’l a’lâ Özi valisi Vezirim Paşa Edâmallâhu te‘âlâ iclalehü ve kıdvetü’l Kuzât ve’l-hükkâm Madenü’l fezai’l ve’l-kelâm Rusçuk ve kadıları zîde-fazlühûma tevk’i-i ref’i-i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki Rusçuk kazâsında olub tüccar tâ’ifesinden vareste- fermân-ı hümâyûn david nâm zımmî südde-i sa‘âdetime arzuhâl idüb bunun üzerine şuhud-i udul ile şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken taht-ı kazamızdasakin ve nâm zımmîler zuhûra gelüb bizim sana olan deynimizden izdiyâd birer mikdâr akçemiz aldın deyu müddeaların vech-i şer‘ üzere ispât itmedin hilâf-ı şer‘-i şerîf akçe mütalebesiyle te‘addî ve rencîdeden hali olmadıkların ve bu

bâbda şeyhü'lislâmdan fetva-yı şerîfe virildiğün bildirüb men‘ ve def‘olunmak bâbında emr-i şerîfimricâ eylediğü ecilden buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda mukaddemâ bir def‘aşer‘ ile görülüb fasıl olunmayan husûsların tamâm hakk ve adl üzere mukayyed ve fetva-yı şerîfesine nazar idib göresin i‘lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kadîm ve davasına mutabık fetvâ-yı şerîfesi mûcibince amel idüb dahî madem ki üzerine şuhûd ve udul ile şer‘an bir nesne sâbit ve zahîr olmuş olmaya ol vecihle izdiyâd akçemiz aldın deyu bunu mezbûr zımmîlere rencîde ittirmeyüb men‘ ve def‘ eyleyesün minba'd şer‘-i şerîfe ve fetva-yı münife ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş ittirmeyüb islimyanı yazub bildirüb husûs-ı mezbûr içün bir dahî şikâyet olunub emr-i aharim varmalu eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız Tahrîrân fî evâsıt-ımuharremü'l-harâm sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Suret-i defter-i ……. Ağnâm-ı celepkeşân - ı kazâ-yı mezbûre der vilâyet-i Rumeli sani zi'l-hicce 1121 Dfter-i hazîne-i Amire

Kaza-yı Rusçuk ve der Liva-yı Niğbolı

Ağnâm Guruş

3379

Tahrîrân fî gurre-i zi'l-hicce sene 1120

Varak No: 20b

Hüküm No: 71

Tarihi: 1121

Konusu: Reayadan alınan koyun bedelinin ödenmesi husûsunda fermân

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm Madenü'l Fazl Ve'l Kelâm Mevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû Tevk'î-i Ref'i –i hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki Kıdvetü'l Emacid ve'l ayân koyun Emînizîde-mecdühü dersa‘âdetime mühürlü tezkere gönderib bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere kazâ-yı mezbûrun yalnız üç

bin üç yüz yetmiş dokuz reis celepkeşân bedelleri cem‘ ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağınkıdvetü’l-emâsil ve’l-akrânzîde-kadrühûya der-uhde olub der sa‘âdetim hazînesinden yedine virilen mühürlü ve nişânlu defter sûretimûcibince dergâh-ı muallam yeniçerilerinin meydanı ve matbah âmiremin lahm bahâsı içün cem‘ ve tahsîl olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimlemübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî kazâ-yı mezbûrun üzerlerine edâsı lâzım gelen ol mikdâr re’is koyunun bedellerinin târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere her biri re’isinden otuz altışar akçe miri bedel ağnâm ve sekiz akçe âdet-i gulamiyye ve cem‘ iden mübâşire dahî dörder akçe vech –i maaş ki Cem‘an kırk sekiz akçe olmak üzere irsâl olunan mühürlü ve nişânlu defter sûretimûcibince cem‘ ve tahsîl ve matbah-ı âmirem ve yeniçeri meydanı lahm bahâsıçün mûmâ-ileyh tarafından cem‘ineme’mûr olına teslîm ittirdüb kimesneye te‘allül ve nizâ itdirmeyesiz şöyle ki bazaı kasabât ve kurâ ahâlîleri Tuğralı ağnâm defterinde üzerlerinde olan koyunun bedelleri virmemek içün bir eşkinci ve derbendci ve köprücü ve çeltükçü ve bunun emsali hidmet mukâbelesinde muaflarız deyu te‘allül ve nizâ iderler ise ol vechle kimesneye te‘allül ve nizâ ittirmeyüb bedel-i ağnâmlarına cem‘ ve tahsîl itdirdesin ve kazâ-yı mezbûrede vâkı‘ ol mikdâr re’is koyunun gürihtesi var ise hini tevzî‘de **Varak: 21 A** re‘âyâ muvacehesinde ma‘rifet’i şer‘ ile hesâb ve aslına zam idüb asıl emr ve deftere ketb ve emîn-i mûmâ-ileyhin …… noksân getürmeyesin ve hıyn-ı tahsîlde alınan akçenin her yüz sekiz akçesinden bir esedî guruş aldırıla ve eşref-i cedîd ve frengi altunu iki buçuk guruşa ve Macar altunu iki ve birer rub guruşa ve halisü’l ayar paranın kırkı bir guruşa aldırıla ziyâde ve noksân alınmaya ve aldırmayasın ve fimabâd fermânımdan ziyâdere‘âyâfukarâsına te‘addî olunmakdan begâyet ihrâz eyleyesiz söyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız Tahrîrân fiü’l yevmin şehr-i muharremü’l-harâm sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Suret-i Defter-i Bedel-i Ağnâm-ı Celepkeşân re‘âyâ-yı Piyadegân –ı Evlâd-ı Fatihân Der Sakinân-ı Kaza-yı mezbûre Der Vilâyet-i Rumili

Konstantiniyyeti’l mahrûse

(……..)

…… sene 1121 …… Defter-i hazîne-i Amire

Kaza-yı Rusçuk Der Liva-yı Niğbolı

Tahrîrân fî gurre-i sene 1120

Varak No: 21a

Hüküm No: 72

Tarihi: 1121

Konusu: Reayâdan alınan ağnâm vergisinin ödenmesi husûsunda fermân

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm madenü'l fazl ve'l-kelâm mevlâna Rusçuk kadısı zîde-fazlühû Tevk'î-i Ref'i-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Kıdvetü'l Emacit ve'l-a'yân koyun Emînizîde-mecdühü der- sa'âdetime mühürlü tezkere gönderüb bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere kazâ-yı mezbûrede sâkin bundan akdem Evlâd-ı Fatihânlıkdan ref' ve Celepkeşân ânâmı kayd olan Evlâd-ı Fatihân re'âyâsının yalnız bin beş yüz elli re'is koyunun bedelleri cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağınkıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânzîde-kadrühûder-uhde olub der sa'âdetimehazînesinden yedine virilen mühürlü ve nişânlu defter sûretimûcibince dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerin mizanı ve matbâhı âmiremin lahm bahâsıçün cem' ve tahsîl olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimlemübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî kazâ-yı mezbûrede sâkin re'âyâ-yı merkûmun üzerlerine edâsı lâzım gelen ol mikdâr re'is koyunun bedelleri târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere her bir re'isden otuz altışar akçe miri bedel-i ağnâm ve sekizer akçe âdet-i gulamiyye ve cem'iden mübâşire dahî dörder akçe ve vech-i maaş ki Cem'an kırk sekizer akçe olmak üzere irsâl olunan mühürlü ve nişânlu defter sûretimûcibince cem' ve tahsîl ve matbah-ı âmirem yeniçeri meydanı lahm bahâsıçün mûmâ-ileyh tarafından cem'ineme'mûr olana teslîm ittirdüb kimesneye te'allül ve nizâ itdirmeyesiz şöyle ki ba'zı kasabât ve kurâ ahâlîleri Tuğralı ağnâm ve defterinden üzerlerine olan koyun bedellerin virmemekçün biz eşkinci ve derbendci ve çeltükçü ve bunun emsali hidmet

mukâbelesinde muaflarız deyu te‘allül ve nizâ ettirmeyüb bedel-i ağnâmların cem‘ ve tahsîl itdiresüz ve kazâ-yı mezbûrede vâkı‘re‘âyâ-yı merkûmun ol mikdâr re’is koyunun Girintiyesi var ise hîni-tevzî‘de re‘âyâ müvacehesinde ma‘rifet-i şer‘ ile hesâb ve aslına zam idüb asıl emir ve deftere kesr ve emin mûmâ-ileyhin iltizâmına noksân getirmeyesiz ve hîni tahsîlde alınan akçenin her yüz sekiz akçesinden bir esedî guruş aldırıla ve eşreFî cedîd ve frengş altunu iki buçuk guruşa ve Macar altunu iki guruş bir ruba ve halisü’l ayâr pârenin kırkı bir guruşa aldırılub ziyâde ve noksân alınmaya ve aldırmayasız ve fermânımdan ziyâdere‘âyâ fukârasına te‘addî olunmakdan begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız Tahrîrân fi’l- yevm yevmü’l hamis fî muharremü’l-harâm sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l Mahrûse

Varak No: 21a

Hüküm No: 72

Tarihi: 1121

Konusu: Reayâdan alınan koyun bedellerinin ödenmesi

Defter oldur ki iş bu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere beher re’is ganem kırk sekiz akçeden ve beher esedî yüz sekizer akçe hesâbı ile alınmak üzere Rusçuk kazâsında mütemekkin olub re‘âyâ zümresine idhâl olunan evlâd-ı fatihândan tahsîlin fermân buyurulan bin beş yüz elli aded miri celeb-keşân ağnâmı tevzî‘i içün tarife-i mezbûra kerrâren ve merrâren devlet-i şer‘ olunub ita’t eylemedikleri ecilden Sene-i sâbıkda cümlesi ittifâkıyla üzerlerine vaz‘ olunan doksan yedi buçuk avârız hânelerine tevzî‘‘ olunmağla iş bu sene-i mübârekde dahî dahi kesr-i mizânıyla mâl-ı mezbûr hasar olunduk da pâre üçer akçeden ve beher esedî yüz yirmişer akçeden seksen iki bin altı yüz elli altı akçeye bal’i olunmakla mâl-ı mezbûr cümle ayân ma‘rifetiyleSene-i sâbık vechi üzere doksan yedi buçuk hânelerine tevzî‘ olundukda beherhânelerine pâre üçer akçeden ve esedî yüz yirmişer hesâbıyla sekiz yüz ellişer akçe isâbet etmegin mâl-ı mezbûr tahsîline mübâşir olan hezergrad kazâsından Şaban Ağazade Ahmed ağa yedine li- ecl’t – tahsîl virilen

defterdir ki ber-vec-i âtî zikr olunur fiü'l yevm i's sâbi ışrîn min saferü'l hayr sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Mahalle	Mahalle Mahmud Voyvoda	Mahalle
Câmi'-i cedîd	Hâne	Kara Mustafa
Hâne	1	hâne
2,5		1,5

Mahalle	Mahalle	Mahalle-i Ablanova	Mahalle
Elhac Musaf	Faik	Hâne	Merekoha
Hâne	hâne	6,5	hâne
2,5	2		6

Mahalle	Mahalle	Mahalle Hacı Fakih	Mahalle Kara Hızırlar
Beş evli	Semerci	Hâne	Hâne
Hâne	Hâne	Yarım	Yarım
Yarım	2		

Mahalle	Mahalle-i Bılacık	Mahalle-i Batın
Kara Mehmediler	Hâne	Hâne
Hâne	Yarım	1
Yarım		

Mahalle Orhan Kebîr	Mahalle Orhan sagîr	Mahalle-i Bin Alagi
Hâne 42	Hâne 1,5	Hâne 3

Mahalle-i Sabret	Mahalle Mehmed Kalı	Mahalle
Hâne	Hâne	Mahalle-i köseler
5	2	hâne
		14,5

Mahalle-i Vetova	Mahalle-i Ödennek	Mahalle-i Veys
Hâne	hâne	hâne
7	2,5	yarım

Mahalle-i Manastır	Mahalle-i Balpınar	Mahalle-i Obreng
hâne	hâne	Hâne
yarım	1,5	yarım

Mahalle-i Batın	Mahalle-i Tirsink	Mahalle-i Güğümlü Yenicesi
Hâne	hâne	hâne
yarım	yarım	yarım

Mahalle-i Balpınar Yenicesi	Mahalle-i Haslar	Mahalle-i Yergöğü
Hâne	hâne	Hâne
Yarım	16	4

Cem‘an yekûn : Hâne 97,5

Yalnız doksan yedi buçukdur.

Varak No: 21b

Hüküm No: 74

Tarihi: 1121

Konusu: Reayâdan alınan ağnâm vergisinin ödenmesi

Oldur ki

İş bu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb beher re'is ganem kırk sekizer akçeden ve beher esedî yüz sekizer akçe hesâbıyla Rusçuk kazâsından tahsîli fermân buyurulan üç bin üç yüz yetmiş dokuz re'is miri celep keşân …… ağnâmının kesr-i mizânı bede'l hesâb pâre üçer akçe hesâbından m'al-ı mirisi Cem'an yüz seksen bin iki yüz dört akçeye ba'li olunmağla ve cümle re'âyâ hasları ile Ali ağaya olan deynleriçün iki bin dört yüz akçe ve âsitâne-isa'âdete irsâl idecekleri iki nefer re'âyâya dahî üç bin akçe ile muhtesibin harc eylediği bin yüz seksen akçe dahî mâl-ı merkûma zam ile yüz seksen altı bin yedi yüz seksen dört akçeye ba'il olunmağla girihdiyesi aslına zam ile hala mevcûd olan bin yüz yirmi re'is ganemleriyle meblağ-ı mecmu' yüz seksen altı bin yedi yüz seksen altı bin yedi yüz seksen dört akçe tevzî' ve taksîm olundukda pâre üçer akçe hesâbından beher ganeme on altışâr semen ile yedişer sağ akçe isâbet etmeğin mâl-ı mezbûr tahsîline Ba- Emr-i ÂLİ mübâşir olan hezelgrad sâkinlerinden Şaban Ağa zîde-Ahmed Ağa yedine li- ecl't- tahsîl verilen defterdir ki ber-vec-i âtî zikr olunur Hurrira fi'l- yevmü'l sabi min saferü'l hayr lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Nefs-i Varoş	Kıymet	Kıymet	Kıymet
Ağnâm	Dömekle	Obrenik	Vetova
301	Ağnâm	Ağnâm	ağnâm
	28-3 = 25	8	48

Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
Kreslova	Osrice	semerci	Batın

Ağnâm	Ağnâm	ağnâm	Ağnâm
10	11	20	18

Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
Esfallik	Bozufca	Sironiçe	Tirsinik
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
10	14	11	22

Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet
Tesova	Lovan	Bozesniçe	Manastır
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	5
9	6	8	

Gölpınar	Güğümlü Yenicesi	Balcovu	Kristance
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
10	3	14	9

Balabanlı	Ablanova-yı Müslim	Orhan Kebîr	Eskonovi
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
3	3	40	45

Dar Hızır	Övennek	Balpınar	Keşorine	Garvan
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
10	4	21	3	5

Hacı Oğulları	Kara Mehmedler	Müsella	Tutrakan
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
9	22	22	30

Kara Hızırlar	Sarı Güllü	Rahova-yı zir	Caferova
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
10	8	25	8

Gövece	Hacı Fakih	…… Müslim	Koroşova
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
9	26	13	10

Orhan sagîr	Senova	Uruzlar	Gagalya
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
17	23	10	5

Ablanova-yı Gebran	Yörükler	Mahalle-i Pâre	Lebnek
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
10	10	8	17

Veysler	Divane Yusuflar	Taban	Karaağaç
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
8	10	18	6

Beş Evli	Hacı Fakih	Seyid Cafer	Sarı Sinanlı
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm

10	7	6	12

Hotaniçe	Balanlı (?)	Karasulu	Kuzgunluk	Bılacık
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
10	12	8	8	7

Balanlı (?)	Karasulu	Kuzgunluk	Bılacık
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
12	8	8	7

Brişlan	Sırt Alagi	Balpınar Yenicesi	Maradin
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
4	4	5	8

Yıldırım	Gaziciler	Yeniköy	Bey Alagi	Beş Pınar
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
4	5	5	25	6

İsrailler	Sağırlar	Hhavâcegi	Koşu	Celno
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
5	5	5	7	5

Virbofga	Rahova-yı Bala	Sarı İnebeg	Kavalcılar
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
6	35	5	26

Kebîr İsimli	Helvacı Yenicesi	Batın	Bel Islatın
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
2	3	15	15

Brestotiçe	Çiftlik-i Rusçuk	Çiftlik-i El-hâc Halil
Ağnâm	Ağnâm	Ağnâm
10	3	3

Kosu Gebran	Değirmen-i Hızır Ağa
Ağnâm	Ağnâm
10	5

Cem‘an yekûn: Yalnız bin yüz yirmi Ganemdir.

Varak No: 21b

Hüküm No: 73

Tarihi: 1121

Konusu:

Mefâhirü’l-kuzâtve’l-hükkâm meadenü’l Fezail ve’l-kelâmvilâyet-i rum ilinde sağ kol cânibince vâkı‘ olan kadılar zîde-fazlühûm tevki’i refi’i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki vilâyet-i Rumilinde sağ kol cânibinde vâkı‘kazâlarda bulunan ehl-i zimmetin iş bu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere cizyeleri cibâyeti cizyedârlarına tefrîz olundukda her kalemin evrâkı cizye kaleminde hıfz olunan mühürler ile memhurân tobralanub şabânü’l muazzam gurresinde hakimü’l vakt müvacehesinde ahâlî-i vilâyetdaş erleri ma‘rifetleriyle mühürleri kat’

ve evrâkda olan mühürler ile tatbik olundukdan sonra kat' olunan mühürleri dier kise olunub ve kadı mühürleyüb cizye kalemine irsâl eylemek üzere cizyedârların yedine virilen berât âlişânımşurûtunda mukayyed olub lâkin ekser cizyedârlar ancak berâtları şurûtu üzere gurre –i şa'ban kağıtları ma'rifet-i şer'le açub tevzî'a mübaşeret eylediklerine her bir kalem cizyedârı şürut-ı berâta müra'at içün kağıtları ne vakitden hangi kazada açdıkları arz ve i'lâm olunmak muktezî olmağla mübâşirta'yîn olunmuşdur imdi siz ki kadılarsız her kalem cizyedârı kağıdı ne vakit ve kangı kazada açmışlardır mahallindemübâşirma'rifetiyletefehhus sıhhati ve hakikati üzere der- devlet-i medârıma **Varak 22a:** arz ve i'lâm eyleyesiz bu fermân-ı aşiyânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan fermân-ıcelîlü'l-kadrim üzere amel idüb dahî siz ki kadılarsız târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere taht-ı kazâlarınızda vâkı' cizye cibâyetine me'mûr olan cizyedârlar berâtları şurûtu üzere gurre-i şa'banda kağıtları ma'rifet-i şer' ile açub tevzî'a mübaşerât eylediklerinde her bir kalem cizyedârları şurût-ı berât-ı mura'at içün miri evrâkı ne vakitde ve kankı kazada açmışlardır mübâşir-i mezbûr ma'rifetiyle mahallerinden tefehhus ve ve vuku'u sıhhati üzere yazub der-i devlet medarıma arz ve i'lam eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız Tahrîrân fi'l-yevmi's-sâmin ve'l ışrîn min muharremi'l haram lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale sami ……

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 22a

Hüküm No: 76

Tarihi: 1121

Konusu: Hasan Ağa adlı mübâşirin Rusçuk ahâlîsinden Haksız yere akçe alıp zulmetmesi husûsunda Hüccet

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm madenü'l Fazl ve'l-kelâm Mevlâna Rusçuk kadısı zîde-fazlahu ve Kıdvetü'l Emacit ve'l-akrânNiğbolı sancağı mütesellimi zîde-

kadrühû tevkî'irefî'-ihümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Rusçuk kazâsıahâlîsi südde-i sa'âdetime arzuhal idüb emr-i şerîfimle üzerlerine vâkı' olan avârız ve nuzül vesâ'ir tekaliflerini emir-ü defter mûcibince bit- tamâm edada kusûrları yok iken kazâ-yı mezbûr sâkinlerinden Hasan Ağa dimekle ma'rûf kimesne bin yüz on senesinden beru celep keşân ve menzîl vesâ'ir tekaliflerin ve mesârıf-ı vilâyet ve dahî sâ'ir husûslarına …… ziyâde ve bi-gayrı hakk kendüsü içün küllî akçelerin olub ziyâde zulüm ve te'addi eyledügin bildirüb mezbûrun şer' ile muhasebesi görülüb vech-i meşrûh üzere hilâf-ı emir ve defter ve bi- gayrı hakk aldığı giru fukaraya alıverüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükü hümayumun ricâ eyledikleri ecilden mahallindeşer' ile görülmek emrim olmuşdur buyurdum ki vusül bulduk da bu bâbdasâdır olan emrim üzere ihzâr husuma kılub mukaddemâ bir def'aşer' ile fasıl olunmayan ahvâllerin tamâm hâkk ve adl mukayyed olub göresiz i'lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kadîmle amel idüb dahî mezbûr Hasanın vech-i meşrûh üzere emr-ü defterden ziyâde ve bi- gayrı hakk kendüsin içün aldığı akçelerin ba'de's- sübût hükm idüb gerü ashâbına alıverüb icrâ-yı hakk eyleyüb min- bâd şer'-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş ittrmeyüb husûs-ı mezbûr içün bir dahî emrim varmalu eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız Tahirân fî evâsıt-ı safer sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf kad vesale'l- biti (?) min safer sene 1121

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 22a

Hüküm No: 77

Tarihi: 1121

Konusu: Hacı Mustafa adlı kişinin Hücceti

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm madenü'l Fazl kelâm Rusçuk kadısı Mevlâna derviş Mehmed zîde-ve fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânNiğbolı sancağı mütesellimi olan zîde-kadrühû tevki'i ref'i-i hümâyûn vâsıl oluncak malun ola ki sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb kazâ-yı mezbûr re'âyâsı meclis-i şer'-i şerîfe varub kazâ-yı mezbûrede sâkin belgi (?) Hacı Mustafa

nâm kimesne ile bin yüz on senesinde hukûk-u şer‘iyyeye müte’allik davaları olmağla mahallindeşer‘ ilemürâfa‘aa ve üzerine sübût bulan mevâd sicil ve hüccet ve sûret-i sicili ile vâkı‘ hal der- devlet-medârıma i‘lâm olunmak üzere bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim bi’l cümle kazâ-yı mezbûrun ulemâ (?) ve re‘âyâfukarâsı mahzarlarında kıra’t ve mezbûr belgi Hacı Mustafa tecessüs olundukda mukaddemâ yekdil olduğu birkaç kimesneler dâmâdı Abdülkâdir nâm za’im iler firâr etmeleriyle vâkı‘-ı hali arz eylemegin (?) ecilden siz ki mûmâ-ileyhumasız her ne vakitde zuhûr ider ise mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimmûcibince mürafaha’yı şer‘î mazmûn-ı müniFî icrâ olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel dahî siz ki mûmâ-ileyhimasız mezbûr belgi Hacı Mustafa her ne vakitde zuhûr ider ise mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimmûcibince husamâsıyla murafaha-yı şer‘ ve mazmûn-ı müniFî icrâ eyleyüb min-bâd şer‘-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş ittirmeyüb husûs-ı mezbûr içün bir dahî emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevâsıt-ı safer sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale’l fî 5 muharrem safer sene 1121

Mucibince serbestiyet üzere zabt olunmak içün emr-i şerîf dahî sâdır olmuşdur.

Konstantiniyyeti’l mahrûse

(……)

Varak No: 22a

Hüküm No: 78

Tarihi: 1121

Konusu: Mehmed zide’ye tımâr tahsis edilmesi husûsunda buyruldu

Çün reayet-i zûama ve zümre-i sipâh ve himâyet –i eshâb-ı izz ü ca …….. kerime-i havâkın-i Desgah …… orta boylu ela gözlü açık kaşlu iş bu rafi’i tevkî’i refi’i’ş –şan hakani kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mehmed Zide kadrühû südde-i sa‘âdetime gelüb bundan akdem yaralığı arz olundukda ibtidâdan yirmi bin akçe

zeamete emr-i şerîfim virilüb Nigbolu sancağında şumnu nâhiyesinde tagan oğulları nâm karye ve gayrıdan on dokuz bin yedi yüz seksen dört akçe tımâra mutasarrıf olan Ali fevt olub tımarı mahlül **Varak 22b** olmağla kendüye virilmek bâbında kendiye inâyet ricâ itmegin sancağında sâkin olub alay begisi sancağı altında sefere eşmek şartıyla tevcih olunmakçün sene ışrîn ve miete ve elf şevvâlinin yirmi gününden hükm-işerîfim virildikden sonra tezkeresi ihrâc olmak fermânım olmağın zikr olunan on dokuz bin bin yedi yüz seksen dört akçe tımâr ibtidâsı berâtından noksanıyla ber-vec-i tekmîl yirmi bin akçelik ve vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı mezbûr Ali tahvilinden mûmâ-ileyh mehmed zîde-kadrühûya tevcih olunub laik ve evla görüb virdim ki zikr olunur ve buyurdum ki ba'de'l- yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılıb

Tagan oğulları tabî-i şumnu : 1374

An …….. Tabî ' Hezelgrad : 1800

An Strake tabi –i ivaca: 5000

An tabi –i Hezelgrad: 2400

(…….)

Varak No: 22b

Hüküm No: 77

Tarihi: 1121

Konusu:

Şevket –i (?) Vezayif-i hedemât-ı mezbûra ve mefkûra ve mesa'i-i …….. meşkûre ve asakir-i mansuredir ber-mûceb-i defter-i hakâni bi- kusûr mer'î ve mü'eddi kıla ve zeamet-i halkı mûmâ-ileyhi üzerlerine şubaşu bilüb düşen (?) husûsunda müracaâtı mûmâ-ileyhe ideler ol bâbda efrâd-ı aferideden kâne men-kâd ve sebeben mine'l Esbâb hiç ehad daFî ve raFî ve müzâhim olmayub dahl ve taharruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar

Varak No: 22b

Hüküm No: 78

Tarihi: 1121

Konusu: Mehmed ağâ'ya zeâmet verilmesi

Vech-i Tahrîr hurûf budur ki İş bu bin yüz yirmi şevvâlinin yirminci günü nigbolı sancağında Şumnu nâhiyesinde Tağan (Doğan) oğulları nâm karye ve gayrıdan on dokuz bin dört yüz seksen dört akçe ber-vec-i tehmîl yirmi bin akçe olmak üzere berât-ı Padişahiyle mutasarrıf olduğu zeameti iş bu dârende-i temessük izzetlü Mehmed Ağaya ber-vec-iemânet tefhîz ve sipâriş olunmuşdur inşâ'allâhüteâla vusûlünde tahvîl târîhimizden bin yüz yirmi bir martına degin zabt u rabt idüb tarafımıza ait ve raci' olan aşar-ı şer'iyye ve rüsûm-ı örfiyye ve tapu-yu zemîn vesâ'ir alınagelen temessük cüzi ve küllî mûmâ-ileyhime zabt ve ahz idüb âhardan bir ferd mâni' ve dahl eylemeyeler deyu iş bu temessük terkîm olunub yedine virildi mim sene 1121

El-fakîr Mehmed

Varak No: 22b

Hüküm No: 79

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk ve tevâbi'inde sâkin altı bölük yoldaşların üzerine zabıt ve kethüdâ yeri ta'yîn edilmesi husûsunda fermân

İzzetlü ve fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerifleri savbına ……. İblagından sonra inhâ ve i'lâm olunan budur ki hala taht-ı hükûmet-i şiârınızda vâkı' Rusçuk ve tevâbi'ii nevahisinde sâkin ve mütemekkîn olan altı bölük yoldaşlarının üzerlerine zabıt ve kethüdâ yeri nasb ve ta'yîn olunmak resm-ü kadîm olmağla ebna-yı sipâhiyândan elli üçüncü bölükde yevmiye kırk dört akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdullâh Mustafa Rusçuk zîde-kadrühû muhil ve müstahak olmağla merkûma kethüdâ yerliği ibkâ ve mukarrer kılınub gönderilmişdir

vüsûlünde gerekdir ki merkûmu hidmet-i mezbûrede istihdâm ittirüb kethüdâ yerliğine müteallik umûrda müraca'atı mûmâ-ileyhe ittiresiz ve siz ki altı bölük yoldaşlarımız mûmâ-ileyhi üzerlerinize zabıt ve kethüdâ yeri bilüb düşen dava ve niza'ınız izn-i şer' ile ve ma'rifet-i merkûm ile görüb hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneyi rencîde eylemeyesiz ve sen ki kethüdâ yeri zîde-kaduruhusun ol tarafda olan altı bölük yoldaşların hüsn-ü zindegani üzerine zabt u rabt idüb sana muhâlefet üzere ve şer'-i şerîfe âdem-i itâ'at üzere olanları isim ve resm ve bölükleri birle yazub bu tarafa arz eyleyesin ve ba'zı levendât tâ'ifesi senden sipâhi nâmıyla mızrak ve bayrâk getirüb re'âyâfukarâsını rencîde iderler var ise ol makuleleri dikkat birle ele getirüb üzerlerine şer' ile lâzım gelen icrâ-yı Ahkâm-ı şer'iyye ittiresin ki sâ'irlere mucib-ibret ve sebeb-i nasîhat olub re'âyâfukarâsıdevâm-ı ömr-u devlet-i padişahiyyede âsûde hâl üzere olalar tahrîrân fî19 min saferü'l hayr sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

El-fakîr Ali Ağa-yı (?) Ümena-yı Silahdarân –ı Dergah-ı Âli

El-fakîr Mustafa Ağa-yı Ebna-yı Sipâhiyân-ı Dergah-ı Âli

Varak No: 23a

Bedeliyye-i hâneha-yi şa'ir dedegân ba- mukâbeleavârız kazâ-yı mezkûrun der liva-i Nigboli ……. Defter-i hazîne-i Amire

Rusçuk hâne (?)	Sebt mie Aşâr	Bedeli : 679785
224	710	Şa'ir: 115627

Varak No: 23a

Hüküm No: 80

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk kazâsı avârızhânelerinin toplanıp Varna iskelesine nakl edilmesi husûsunda Fermân

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm Madenü'l Fazl ve'l-kelâm Mevlâna Rusçuk kadısı zîde-fazlühûtevkî'-i Ref'i-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Hazine –i âmiremde mahfûz olan mevkufât defter-i mûcibinceNiğbolı sancağında Rusçuk kazâsının yedi yüz on ve bir sülüs avârız hânelerinin her bir avârız hâneleri mukâbelesinde ıstabl-ı âmirem içün viregeldikleri yirmi ikişer ocaklık arpaları vakt ve zamânıyla cem' ve tahsîl ve mu'tâd-ı kadîm üzere Varna iskelesine nakl ola gelmekle aynı şa'irleri tahsîl olundukda arpa kolı ve re'âyâ beyinlerinde tefavüt-ü kîl ve ziyâde bedel talebiyle münazağa-yı kesireden hali oldukları ecileden bedelleri tahsîl re'âyâfukarâsına ve taraf-ı miriye infa' olunmağla Sene-i sâbıkada tahsîl olunduğu üzere mir ahar-ı evvel ve hademe-i ıstabl-ı amire avayidi miriiçün tahsîl olan akçelerden virilmek şartıyla iş bu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere re'âyâfukarâsının hallerine merhameten Sene-i sâbıkada tahsîl olunan kırk yedişer akçe bedellerinden üç buçuk akçesi tenzîl ve fimâ- ba'd tahfif ve tenzîl ve ayni şa'ir mülahaza olunmamak üzere kadîm-i beher kileden yedişer akçemizi sefinesiyle kazâ-yı mezbûrun beher kile şa'ir mukâbelesinde kırk üç buçuk akçe bedelleri tahsîl-i fermânım olmağın imdi mübâşirin yedine virilen mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri sûretimûcibince kazâ-yı mezbûrun on beş bin altı yüz yirmi yedi kil ve bir şinik şa'irlerinin her bir kilesinden kırk üçer buçuk sağ akçe bedelleri cem' ve tahsîl ve dâhil-ihazîne-i Amirem ittirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî târîhi mezbûra mahsûb olmak üzere kazâ-yı mezbûrun ol mikdâr kîl şa'ierlerin her bir kilesinden kırk üç buçuk sağ akçe bedelleri irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri sûretimûcibince cem' ve tahsîl ve dâhil-ihazîne-i âmirem ittirdüb hilâf-ı emr-ü defter kimesneye ta'allul ve nizâ ittirmeyesin ve bundan mâ'adâmübâşirin hüccet maaşıçün mu'dad-ı kadîm üzere beher hânelerinden otuzar akçe dahî aldırub bundan ziyâde mirahor-u evvel ve hademe-i ıstabl-ı amire avayidleri nâmıyla ve kolcu ve hüddâmiyye akçesi ve harç-ı mahkeme vesâ'ir bahâne ile bir akçe ve bir habbe almaya ve aldırmayasın ve avazına bağlu emlâk ve araziye mutasarrıf olan gere askeri gayrı askeridir hisselerine düşen avârız mukabili hâne arpası bedellerin eda ittirdüb mevkufât defterine kesrve tahsîlân getürmeyesin ve hıyn-i tahsîlde istedi gerüsi yüz yirmişer akçeye ve eşerif-i cedîd ve frengi altunu ikişer buçuk guruşa ve Macar altunu iki guruş bir rub'a ve hasü'l ayâr pârenin kırk bir guruşa aldırub ziyâde

ve noksân aldırmayasun söyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın Tahrîrân fi’l-yevmi’r sabi aşâr min zi’l-hicceti’ş şerîfe lisene ışrîn ve miete ve elf

Kad vesalel biti fî 13 min rebiü’l evvel

Sene 1121

Konstantiniyyeti’l Mahsure

Varak No: 23a

Hüküm No: 81

Tarihi: 1121

Konusu: Avârız vergisi toplanması

Defter oldur ki Medîne-i Rusçuk kazâsının yedi yüz on ve bir sülüs avârızların beher hânesinden yirmi ikişer kîl şa’ir den mecmu’ on beş bin altı yüz yirmi yedi kîl ve bir buçuk şinik şa’rin beher kîli kırk üç buçuk akçeden ve beherhâneden otuzar akçe mübâşiriyyeden mütecemmah altı yük doksan dört bin doksan beş akçe ile muhtesibin mal-ı merkûm muhâsılına harc eylediği üç bin akçe ve nâhiyeler husûsuçün Âsitâneye giden iki nefer adama elli guruş ve bundan akdem mahkeme ta’mirine harc olan elli guruş ve re‘âyâ iltimaz ve ilhahları ile Kâtibiyye ve hüddâmiyye ve ihzâriyye nâmıyla yirmi guruş ile mübâşiriyye seksen guruş mal-ı merkûma zam ile Cem‘an yedi yük yirmi sekiz bin doksan beş akçe kazâ-yı mezbûrun mevcûd olan yüz hânelerine tevzî‘ ‘ olundukda beherhâneye altmışar guruş ile yirmi yedişer pâre isâbet etmekle Ba- Berât –ı Âli mal-ı merkûmmübâşiri El-hâcİbrâhim Ağa yedine virilen tahsîl defteridir ki Ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fîevâsıt-ı Rebiü’l Evvel lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Mahalle	Mahalle		Mahalle	Mahalle	
Elhac Musa	Câmi‘-i cedîd		Câmi‘-i Atîk	Kara Mustafa	
Hâne	Hâne	Rub	Rub	Hâne	Rub
4	3	3	2	3	3

Mahalle		Mahalle	Mahalle		Mahalle
Faik		Mesih Voyvoda	Arık Ramazân		Bacanak
Hâne	Rub	Rub	Hâne	Rub	Rub
1	1	2	1	3	2

Mahalle	Mahalle		Mahalle	Mahalle
Kuyumcu	Orta		Balev	Presnökçe (?)
Rub	Hâne	Rub	Rub	Rub
1,5	2	3	2	2

Mahalle	Mahalle		Mahalle	Mahalle
Hhavâceki	Bozokça		Beş pınar	Gölpınar
Rub	Hâne	Rub	Rub	Rub
2	1	1	2	2

Mahalle	Mahalle		Mahalle		Mahalle
Dönekile Müslim	Dönekile Zımmî		Osrice		Kodsola
Rub	Hâne	Rub	Hâne	Rub	Rub
3	1	1	1	1	3

Varak No: 23b

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Halnik	Güğümlü Yenicesi	Semerci	Beg Alagi
Hâne Rub	Rub	Hâne	Hâne Rub

1	1		2		1,5		2		1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Tirsinik	Serofça	Manastır	Yovan	Boziçne
Hâne	Rub	Rub	Rub	Rub	Rub
1		2	2	1	2	1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Virbufka	Ablanova-yı Cedîd	Nasuh	Koşu
Rub	Hâne	Rub	Rub
1,5	1	1	3

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Köstence	Obranik	Balbanlı	Sağırlar	Celnova
Hâne	Hâne	Rub	Rub	Rub
1	2	2	2	2

Mahalle	Mahalle	Mahalle-i Sırt	Mahalle
Maratin	İspoli	Rub	Köseler
Rub	Hâne	3	Hâne	Rub
2	1		1	3

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Kayalı	Pâre	Sarı İnebeg	Badu	Orhan Kebîr
Rub	Rub	Rub	Rub	Hâne	Rub
3	2	2	2	2	3

Mahalle	Mahalle	Mahalle		Mahalle
Kara sulu	Breşlan	Dayı Hızır		Tutrakan
Rub	Rub	Hâne	Rub	Hâne
1	1	1	2	3

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Bablacık	Kuzgunluk	Veysler	Sarı Sinanlı
Rub	Hâne	Rub	Hâne
1	1	yarım	1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Sarı Güllü	Divan-ı Yusuflar	Uruzlar	Koca Müslim
Rub	Rub	Rub	ma mihriman
2	2	3	Rub
			2

Mahalle	Mahalle		Mahalle	Mahalle
Hacı oğulları	Hacı Fakih		Kara Hızırlar	Korşova
Rub	Hâne	Rub	Rub	Rub
1	1	1	2	1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Caferova	Hacı Kaziyye	Karaağaç	Bal Pınar Yenicesi
Rub	Rub	Rub	Rub

2,5	2	1	3	
Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Balpınar	Dıranova	Kışla	Yıldırım	Yörükler
Rub	Rub	Rub	Rub	Hâne
1,5	2	2,5	1,5	1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Orhan sagîr	Koşarna	Evrelnek	Hotanice
Hâne Rub	Hâne Rub	Rub	Rub
1 2	1 1	2	2

Mahalle	Mahalle	Mahalle Gagaliye	Mahalle Helvacı
Lebnek	Garvan		Yenicesi
Hâne Rub	Rub	Rub	Rub
1 1	3	3	2

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Ablanova-ı Gebrân	Sırt Alagi	Yeniköy	Bekir isimli
Rub	Rub	Rub	Rub
2	2	1	1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Çiftlik-i İshâk	Çiftlik-i El-hâc Halil	Belislatin	Kara Mehmediler
Rub	Rub	Rub	Hâne Rub
1	1	3	1 1

Mahalle	Mahalle	Mahalle		Mahalle	
Gaziciler	Rahova-yı Bala	Kara kocalı		Batın	
Rub	Hâne	Hâne	Rub	Hâne	Rub
1,5	2,5	1	1	1	1

Mahalle	Mahalle		Mahalle		Mahalle
Taban	Rahova-yı zir		Delve		Gövece
Hâne	Hâne	Rub	Hâne	Rub	Rub
1,5	1	1	3	3	1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
İsrailler	Sunuh	Cafer Emir	Beş Evli
Rub	Hâne	Rub	Rub
1	1	1	3

Mahalle	Mahalle	Mahalle		
Batın	Kovancılar	Ablanova-yı Müslüm		
Hâne	Rub	Hâne	Hâne	Rub
1	3	1	2	3

Cem‘an yekûn: 100 Yalnız yüz hânedir.

Varak No: 23b

Hüküm No: 82

Tarihi: 1121

Konusu: Munzır nam zımminin i‘lâmı

Emirü’l Ümerâi’l Kirâm Kebîru’l Kuberâi’l – Fihâm Zü’l Kadr Ve’l İhtirâm sahibü’l İzz ve’l ihtişâm el- muhtâs bi mezid-i inâyeti’l mülki’l alâ ber-vec-i arpalık Niğbolı mutasarrıfı olan dame ikbalehu ve kıdvetü’l kuzât ve’l-hükkâm madenü’l fazl ve’l-kelâm Mevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlahu tevkî‘-irefî‘-ihümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki Voynuk tâ’ifesinden dârende-i fermân-ı hümâyûn munzır nâm zımmî südde-i sa‘âdetime arzuhal idüb bunun Rusçuk mahallâtından nâm mahalle toprağında bil fi’l- tasarrufunda tekâlif alınmak icâb eder kadîmi re‘âyâ emlâk ve yerleri yok iken mahale-i mezbûr ahâlîsi vâkı‘ olan avârız vesâ’ir tekaliFî sen dahî bizimle me‘an vir deyu rencîde eyledikleri bildirüb men‘ ve def‘olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ etmegin buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra tamâm mukayyed olub göresin bunun mahalle-i mezbûr toprağında bi’l fi’l-tasarrufunda tekalif alınmak icâb ider kadîmi re‘âyâ emlâk ve yerleri yok iken mahalle-i mezbûr ahâlîsine vech-i meşrûh üzere avârızvesâ’ir tekâlif ile bunu rencîde ittirmeyüb te‘addîlerin men‘ ve def‘eyleyesin min bâd hilâf-ı kânûn ve mugâyir-i emr-i hümâyûn kimesneye iş ittirmeyüb ve kaziyede alakası olmayanı min bâd bunun davasına karışdırmayub islemeyüb inâd üzere olanları ism ve resmleri ve vuku‘u üzere yazub bildirüb bir dahî emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevâsıt-ı şehr-i receb sene ışrîn ve miete ve elf

Mühür

Konstantiniyyeti’l Mahsure

Varak No: 24a

Hüküm No: 83

Tarihi: 1121

Konusu: Mübâşir Mustafa Ağâ tarafından Bağdat iskelesinde iki kıt'a sefineye Kili İskelelerinde Kili Nâzırına teslîm olunmak üzere gönderilen Buyruldu

Şer'iat şı'ar Belgraddan kili iskelesine varınca nehir-i Tuna yalusunda vâkı' olan kadılar zîde-fazlühûm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ve mütesellimler ve voyvodalar ve mütevellîler ve iskele ümenaları ve dergâh-ı alî yeniçeri serdârların dergah-âli ve ayân vilâyetvesâ'ir iş erleri zîde-kadrühûm inhâ olunur ki benaluka körhânesinden Asıtane-i sa'âdete nakli fermân buyurulan humbara ve yuvarlak cebehânesi taraf-ı devlet-i aliyyeden ber-mûceb-iâd şerîf-i alişân mübâşirta'yîn buyurulan Mustafa Ağa ma'rifetiyle Bağdat iskelesinde iki kıt'a sefineye va'z tahmîl ve kili iskelesinde kili nazırına teslîm olunmak üzere irsâl olunmagın dîvân-ı belgraddan buyruldu tahrîr ve isdâr olunub gönderilmişdir lede'l vüsûl gerekdir vech-i meşrûh üzere sefine-i mezbûreler her kangınızın taht-ı kazalarımıza varub dâhil olur ise geregi gibi hıfz ve havaset olunması lâzıme-i umur-u mühimeden olmakla eminve salim birbirlerimize irsâl ve mahuf muhatara olan mahallerde kifayet mikdârı …… cerehor ve lâzım gelen dümence ihrâc ve fermân buyurulduğu minvâl üzere Emîni ve salim birbirlerinize irsâl ve bir mahalden bir mahale melâmet ile îsâl olunub ve taht-ı yedlerinize sened olub husûs-ı mezbûr içün kemâl-i basiret ve intibâh üzere hareket idüb bu umur-u mühimmede dürlü ihmâl ve müsamaha ve tekâsülden ve hilâf-ı şer'-i şerîfve mugâyiri buyuruldu ve vaz-ü hereketinden ihtirâz ve ictinâb olunub mucib-i buyuruldu ile amil olası deyu buyuruldu fî 19 r sene 1121 min 19

Varak No: 24a

Hüküm No: 84

Tarihi: 1121

Konusu: Gemilerin savaşa hazırlanması husûsunda Fermân

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm Meadinü'l Feza'il Ve'l Kelâm Hırsova ve Silistre ve Rusçuk ve Niğbolı ve Vidin Kadıları zîde-Fazlahum ve Mefâhirü'l Emâsil Ve'l Akrân Hırsova ve Silistre ve Rusçuk ve Niğbolı ve Vidin Kapudânları zîde-kadrihüm Tevkî'i Refî'i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Bağdat kal'ası havalisi muhâfazasında olan dokuz kıt'a ocaklık tâ'ifelerinden mâ'adâ nehr-i tuna sevâhilinde Hırsova ve Silistre ve Niğbolı ve Vidin İskelelerinde olan Ocaklık tâ'ifelerinde ancak Rusçuk şaikası dahî bu sene Belgrada ta'yîn ve mâ'adâsı yerlü yerinde hizmet-i muhâfazalarında olmak üzere emr-i şeriFî ile ta'yîn olunub geregi gibi sevâhil tunada muhâfazasını muktezi mahuf ve mühataralu mahaellerinden ve geçit yerlerinden hizmet-i muhafızlarında olmaları muktezî olmağın şaykaları muayyen olan bu cenkçi ve kürekçilerin harb-ü darbe kadîr levendât olmak üzere tamâmen donadub tekmîl ve leyl-ü neharan vâkı' olan hidmet-i hümâyûnumda her biri mücidd-ü sai olub gerek nehr-i tunadan keşd-ü güzâr iden sefain ve gerek sevâhil-i tunada olan sükkân ve hayvanat ve eşyâlarını fitenden (?) haydud eşkiyasının keyd-ü mazarratlarından emin ve salim idüm ihmâl ve müsamaha şaykalarınızın muayyen taksirât sebiri ile **Varak 24b:** bir ferde zarar irişdirilmekden ve müsamaha şaykalarınızın muayyen olan cenkci ve kürekçileri celb-i menfa'atdan naşi ırgad ve re'âyâtâ'ifesinden olmağla darb-ü harbe kâdir olmayub ..... itmeyüb veyâhud nakıs veya na-mevcûd bulunmakdan begâyet hazer basiret ve intibâh üzere olmalarıçün arz ve terhis olundukda imdi terhis mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı hümâyûnum sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî siz ki kadılar ve şayka Kapudânlarusız şaykalarınızın muayyen olan cenkçi ve kürekçilerin harb-ü darbe kâdir levendât olmak üzere tamâmen donadub tekmil ve leyl-ü nâharan hizmet-i hümâyûnda her biriniz mücidd vesâ'ir olubgerek nehr-i tunadan keşd-ü güzâr iden sefayin ve gerek sevâhil-i tunada olan sükkânın kurâsı ve hayvanat ve eşyâlarını ve

haydut eşkiyasının kayd-ü mazaratlarından te'min ve salim idüb ihmâl ve müsamaha ve taksirât-ı sebiri ile bir ferde zarar irişdirilmekden ve şaikalarınızın muayyen olan cenkçi ve kürekçilerin celb-i menfa'tından naşi ırgat re'âyâfukarâsından olmağla darbü harbe kâdir olmayub hıyn-i iktizâde işe yaramayub veyâhud nakıs ve nâmevcûd bulunmakdan bu bâbda ihtirâz ve iştinâb eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fi'l- yevmü's sâmin ışrîn min rebiü'l evvel sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstattiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 24b

Hüküm No: 85

Tarihi: 1121

Konusu: Tuna nehri sahillerindeki iskelelerde olan Ocaklık Şaykalarından Rusçuk Şaykasının Belgrad'a ta'yîn edilmesi ve Tuna sahillerini koruması söylenen Şaykaların Cenkçi ve Kürekçilerin savaşa hazırlanması için gönderilen Emir

Şerî'at Şı'ar Hırsova ve Silistre ve Rusçuk ve Niğbolı ve Vidin kadıları efendileri zîde-fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân Hırsova v Silistre ve Rusçuk ve Niğbolı ve Vidin Kapudânları zîde-kadrühûm bad'e's selâm inhâ olunur ki Belgrad kal'ası havalisi muhâfazasından olan dokuz kıt' a ocaklık tâ'ifelerinden mâ'adâ Nehr-i tuna ve sevâhilinde Hırsova ve Silistre ve Niğbolı ve Vidin iskelelerinde olan ocaklık şaykalarından ancak Rusçuk şaykası dahî bu sene Belgrada ta'yîn olunub sevâhil tunada mahûf ve muhatara olan mahaller ve geçitleri muhâfaza etmeleri muktezi olmağın zikr olunan şaykaların muayyen olan cenkçi ve kürekçileri darü'l harbe kadir levendâtı tamâmen donadub tekmîl ve leyl-ü Nehar vâki' olan hidemât-ı hümâyûnda her biri mücid vesâ'ir olub gerek nehr-i tunadan keşt ü güzâr eden sefahin ve gerek sevâhil tunada olan sükkân kurâsı ve hayvanat ve eşyâları haydut eşkiyanın keyd-ü mazarratından emin ve salim idüb zikr olunan şaykaların muin olan cenkçi ve kürekçileri nakıs ve nâmevcûd olmakdan begâyet ihtirâz etmek bâbındasâdır olan emr-i şerîf mûcibince mektûb tahrîr ve Çukadârlarımızdan olan Mehmed ile irsâl olunmuşdur inşallahutealla vusûlünde mucib emr-i şerîf üzere

hareket ve zikr olunan şaykaları memur oldukları üzere hizmet-i muhâfazada gereği gibi amel ve istihdâm eylemege her biriniz ziyâde sai ve dikkat idüb hilâfından tesamüh ve taksîrdan begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz vesselâm

Pençe

Varak No: 24b

Hüküm No: 86

Tarihi: 1121

Konusu: Karakoğlu köyünün Tımar toprağının iltizâm edilmesi

Vech-i tahrîr-i huruf oldur ki iş bu bin yüz yirmi martı ibtidâsından bir sene tamâmına varınca Rusçuk kazâsına tâbi‘ tımarımızdan Karakoçlu nâm karye’ye Ahmed Ağa nâm kimesneye elli dört guruşa der-uhde ve iltizâm idüb ol kabûl eylediği ecilden iş bu huruf virilmişdir vâkı‘ olan aşar-ı şer‘iyye ve rüsûm örfiyye ve resm-i bagan (?) ve öşr-ü …….. resm-i deşbân ve tapu yive kaçgun kul ce cariye müjdegânesi cizye-i ve …… kadîmden bu âna dek ne minvâl üzere zabt u rabt idüb âhardan kimesne ma’ni olmaya tahrîrân fî15 zi’l-ka‘de sene 1121

Hâlâ Sipâhi (?) Mustafa

Varak No: 25a

Hüküm No: 87

Tarihi: 1121

Konusu: Avârız vergisi toplanması husûsunda Fermân

Mefâhirü’l-kuzâtve’l-hükkâm meadinü’l fezâ’ilve’l-kelâmNiğbolı sancağında vâkı‘ olan kadıların zîde-fazlahum Tevkî’i Refî’i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki Niğbolı sancağında vâkı‘ Yörük ve evlâd-ı fatihân kayd olunan neferâd üzerlerine ta‘yîn olunan çeribaşıları ziyâde akçelerin olub ve sekbân ile üzerlerine konub ve niceleri tearim ve hilâf-ı şer‘-i şerîf vaz-u zulüm te‘addîlerine tahmîl etmek sa‘âdetinden olduğumuz izhâr-ı acz ve istidha-yı merhamet itmeleriyle hâllerine

merhamete Yörük defterinden ihrâc vesâ'irre'âyâ misillü hâneye ilhak olmaları münasib ve re'âyâfukarâsına enfa' olmağla hazîne-i âmirem defterleri mûcibinceNiğbolı sancağında vâkı'kazâların dört yüz ygirmi bir yirmi sekiz buçuk nuzülhâneleri olub bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîli lâzım gelmeğinder-uhde olunub eline mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri sûreti virilmekle mûcibince zamânı hulül eyledikçe cem' ve tahsîl ve dâhil-ihazîne-i âmirem ittirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimlemübâşir mezbûr ve vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere liva-yı mezbûrda vâkı'kazâların ol mikdâr nuzülhânelerinin her bir hânelerinden altışar yüz akçe bedel-i nuzüllerini irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri sûretimûcibince vakt ve zamânıyla cem' ve tahsîl ve dâhil-ihazîne-i âmirem ittirilüb hilâf-ı emr-ü defter bir ferde inat ve muhallefât itdirmeyesiz ve bundan mâ'adâmübâşir'i mezbûrun cihet-i ma'işetiçün her bir bedel-i nuzulhâne andna otuzar akçe dahî aldırub bundan ziyâde aldırmayasın ve hıyn-i tahsîlde olunan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî guruş ve eşref-i cedîd ve Macar Altunu iki buçuk guruş bir rub ve halisü'l ayer pârenin kırkını bir guruşa aldırub ziyâdeye ve noksana aldırtmayasız kesr-i defterden ve naks-ı hâneden fermânımdan ziyâde celbiyle zulüm ve te'addîden begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevmü'l rabi aşar min zi'l-ka'de lisene ışrîn ve miete ve elf

Kaza-yı Rusçuk

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 25a

Hüküm No: 88

Tarihi: 1121

Konusu: Hânelerden alınan Avârız vergisi

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm madenü'l fezâ'ilve'l-kelâmNiğbolı sancağında vâkı' olan kadıların zîde-fazlahum Tevkî'i Refî'i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Niğbolı sancağında vâkı' olan kadılar zîde-fezâ'ilehüm tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Niğbolı sancağında vâkı'kazâlarda Yörük ve Evlâd-ı

Fatihan kayd olunan neferât üzerlerine ta‘yîn olunan Çeribaşları ziyâde akçelerini alub ve sekbân ile üzerlerine konub ve niceleri tecrîm ve hilâf-ı şer‘-i şerîf ve vaz-ı zulüm ve te‘addîlerine tahammül itmege takâtleri olmadığına izhâr-ı acz ve istidha-yı merhamet itmeleriyle hâllerine merhameten Yörük defterinden ihrâc vesâ’irre‘âyâ misillü hâneye ilhâk olmaları münasib ve re‘âyâfukarâsına enfa’ olmağla hazîne-i âmirem defterleri mûcibinceNiğbolı sancağında vâkı‘kazâların ve dört yüz yirmi sekiz buçuk avârız hâneleri olub bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere cem‘ ve tahsîl lâzım gelmeğinder-uhde olunub eline mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri sûreti virilmekle zaman hulul eyledikde mûcibince cem‘ ve tahsîl ve dâhil-ihazîne-i âmirem etdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimlemübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere liva-yı mezbûrda vâkı‘kazâların ol mikdâr avârızhâneleri olub yüz doksan iki buçuk hânelerinin her bir hânelerinden üç yüz ellişer akçe ve doksan sekiz buçuk hânelerinin her bir hânelerinden üç yüz yirmi beşer akçe ve yüz otuz yedi buçuk hânelerinin her bir hânelerinden dörder yüz beş akçe avârızları irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri mûcibince vakt ve zamânıyla cem‘ ve tahsîl ve dâhil-ihazîne-i âmirem ettirildüb hilâf-ı emr-ü defter ve bir ferde inat ve her bir avârızhânelerinden ellişer akçe daha aldırub bundan ziyâde aldırmasın **Varak 25b** hıyn-ı tahsîlde alınan akçenin yüz sekiz akçesinden bir esedî guruş ve eşref-i cedîd (silik) ve iki buçuk guruşa ve Macar altunu iki guruş ve bir rub ve halisü’l ayâr pârenin (silik) aldurub ziyâdeye ve noksana aldırmayasız kesr-i defterden ve nakz-ı hâneden (silik) ziyâde talebiyle zulüm ve te‘addîden begâyet ihtirâz eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fi’l- yevm-i’r rabi aşar min zi’l-ka‘de sene ışrîn ve miete ve elf

Kaza-yı Rusçuk

Hâne

90 …….

97,5

Beher Hâne

350

Varak No: 25b

Hüküm No: 89

Tarihi: 1121

Konusu: Niğbolu Sancağı Tırnovi Nâhiyesinde Begpınarı köyü Tımarının Hüseyin veled İbrâhim'e verilmesi husûsunda buyruldu

Orta boylu ela gözlü açık kaşlu rafî'-i tevkî'i refî'i şân-ı hakani mahrûse-i sa'âdetime gelüb bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üç bin akçe terakkıyye evamir-i şerîfem virilüb Niğbolı sancağında Tırnovi nâhiyesinde yazıcı LütFî nâm-ı diğer beg pınarı nâm karye ve gayrıdan dört bin yüz yirmi akçe tımâra mutasarrıf olan Hüseyin Veled İbrâhim elinde olan berâtını virüb tımarı mezbûrdan hüsn-ü rızasıyla kasr-ı yed idüb ol vechle mahlûl olmağla kendüye virilmek bâbındainâyet ricâ itmegin sancağımızda sâkin olub alay begisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla kasr-ı yedine ziyâdesiyle tevcîh olunmadığıçün (?) sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf rebi'u'l ahirin evailinde hükm-işerîfim virildikden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan dört bin yüz yirmi akçe tımâr vech-i şurût üzere hüsn-ü rızasıyla kasr-ı yed iden Hüseyin veled İbrâhim …….. ibtidâsı bedelinden ziyâdesiyle merkûm mahalde tevcîh olunub virdim ki zikr olunur ve şerh-i ayân ve tafsîl-i beyân kılınur ve buyurdum ki tahrîrinde olub tasarruf kılub …….. hidemât ve …… mesa'i-i meşkure asakir-i mensuredir ber-mûceb-i defter hakani bi kusûr dua (?) ve müeddi kılındıktan sonra ol bâbda ikrâr aferideden …… ferd mâni' ve daFî olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîrân fîrebiü'l ahir sene ışrîn ve miete ve elf

Yazıcı LütFî nâm-ı diğer Beypınarı Nahiye-i Tırnovi akçe: 2250

Hafızoğulları tabi'i Çernovi akçe: 1870

Cem'an yekûn: 4120

Varak No: 25b

Hüküm No: 90

Tarihi: 1121

Konusu: Abdâl Mustafa'nın Tımarına bağlı yedi nefer ile fesâdlık içinde olduğuna dair i'lâm

İftiharü'l Emacit ve'l Ekarim cemiü'l mecâdd ve'l mekarim el muhtas bi-mezid-i inâyeti'l meliki'd-daim Edirne Bostancı başısı Ahmed Dame mecdühü ve mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm meadinü'l fezâ'ilve'l-kelâm Rusçuk ve Herazgrad ve Tırnovi kadıları zîde-fazlühûm ve mefahürü'l emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve Yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet ve iş erleri zîde-kadühüm tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Rusçuk kazâsı ile Herazgrad kazâsı beyninde erbâb-ı tımardan Kostaniçe sipâhisi Abdal Mustafa hevâsına tâbi' dokuz nefer süvari Takımları ile kat' tarika salik olmağla bundan kadem mezbûrların iki neferi ahz ve hâlâ yedi nefer ile şaki-i mezbûr Abdal Mustafa kemaFî evvel fesad ve şekâvet üzere oldukları yakinan haber olunmağla zikr olunan yedi nefer şakiler maru'z zikr kazâlarda tecessüs ve tefehhus ve âla eyyi hâl ele getirilüb şer' ve mazarratlarında bilâd ve ibadını te'min lâzım olunmağla sen ki bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin tarafından mu'temedün Aleyh ve mukdîm **Varak 26a :** ve kar güzâr bir usta ta'yîn ve mahâl-i mezbûra irsâl ve siz ki kadılar ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet ve iş erlerisiz emr-i şerîfimvusûlünde zikr olunan kazâlarda ve havalisinde …….. tahallük iden mahâller mübâşirmûmâ-ileyhler ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le kökü gibi tecessüs ve tefehhus ve her kaza ve kurânın ve ahâlîlerin içinizde ihtifa etmiş eşgiya yok mıdır deyu birbirlerine kefîle virilüb kemâl-i tekayyûd ve ihtimâm ile mezkûr Abdal Mustafa ile refikleri olan yedi nefer şakiler her nerede zuhûr ider elbette ahz ve üzerlerine şer'an sübût bulan mevâd sicil ve hüccet olundukdan sonra üzerlerine sübût bulan mevâdın sûret-i sicilleriyle mahbûşen der-i devlet medârıma ihzâr olunmak üzere eşkıya-yı merkûmeyi mübâşirmûmâ-ileyhe kayd-u bend ile teslîm ve fima- bad dahî zikr olunan kazâlardavâkı' kurâ ve mahâlât ahâlîleri aralarından eşkıya intifa etmeyüb ve eger ol havâlide bir kimse eşkıyadan mutazarrır olur ise garet olunan emvâl ve eşkiyasını ol

kaza ve kurâ ahâlîsinden tazmîn olunmak üzere birbirlerine tekeffûl itdirdüb bi tevkifihi tealla ol etraf ve enhada bir dahî eşkıya zuhûr etmeyüb ve bir ferd mutazarrır olmamak üzere sûret-i nizâm virilüb ama bu bahâne ile şekâvetde alakası olmayanları nüfus ve envalerin hilâf-ı şer‘-i şerîfta‘arruz ve celb-i mâl olmakdan begâyet ihtidâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle ki husûs-ı mezbûr bundan sonra hafiyyeten tefehhus etdirdilüb ve eğer şekavetin alakası olmayanlara ahz ve celb içün ta‘arruz ve celb-imâl olmakdan begâyet ihtidâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle ki husûs-ı mezbûr bundan sonra hafiyyeten tefehhus ettirdilüb ve eger şekâvetin alakası olmayanlara ahz ve celb içün ta‘arruz olunduğu veyâhud eşikyadan birine ba‘zı ağraz ve esbab hasebiyle himaye ve ahzında müsamaha olunduğu haber olunur ise siz ki kadılarsız mansıbınızdan azl ile istifa olunmayub ba‘de’l- yevm umur-u şeriden tevlît olunmamak üzere ve kadıasker Ruznâmecisinden yerleriniz hakk olunur ve siz ki kethüdâ yerleri ve serdârlarısız siz dahî azl ve haps misillü akubat-ı şedide ile muâkab olacağınızı mukarrer bilüb ve ayân-ı vilâyetden dahî eşkiyâya muin olanlar diyâr-ı âhara nefiy-ü icla olunurlar ve sen ki mübâşir-i mezkûrsun bu husûs senin uhdene havâle olunmuş emr-i mühim iken iyazen billahi tealla fermân-ı hümâyûnuma mugâyir senden bir dürlü hareket ve hıyanet ve havasete cesaret zâhir olur ise bila-tereddüd katl olunacağını mukarrer ve muhakkak bilüb ona göre âle’l ittifâk kemâl-i basiret ve intibah ile ihtimam ve ol havâlîlerin eşkiyadan külliyet ile tathirine dikkat-i tamm eylemeniz bâbında fermân âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref- yafte-i sudur olan fermân-ı vacibü’l ittiba ve lâzımü’l imtisalimin mazmûn-ı itâ‘at-ı makrûnuyla amil olub hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fîevâhir şehr-i rebiyyü’l evvel sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l mahrûse

Varak No: 26a

Hüküm No: 91

Tarihi: 1121

Konusu: Abdâl Mustafa ve Neferâtının Hücceti

Şerî‘at şı’ar Rusçuk Herazgrad Tırnovi Şumnu kadıları faziletlü efendiler hazretlerinin meclis-i şer‘î şerifleri savbının davat-ı halisa ve teslîmât-ı vakfiye ithafıyla ve mefâhirü’l-emâsilve’l-akrân kethüdâ yerleri ve Yeniçeri serdârları ayân-ı vilâyet ve iş erleri zîde-kadrühûm ba‘de’l- selâm inhâ olunur ki Rusçuk kazâsı ile Herazgrad kazâsı beyninde erbâb-ı tımardan kostanice tebahisi Abdal Mustafa havasına tâbi‘ dokuz nefer süvari şakiler ile kat-ı tarike salik olmağla bundan akdem mezbûrların iki neferi ahz ve yedi nefer ile şaki-i mezbûr Abdal Mustafa kemafi’l-evvel fesâd ve şekavet üzere oldukları yakınan devlet-i âliyede haber virilmekle zikr olunan kazâlardan tefehhus ve alâ- eyyi hâl ahz ve üzerlerine sâbit olan mevadın hüccet-i şer‘iyyesiyle kayd-u bend ile mübâşiri mûmâ-ileyhteslîm der-i devletmedara ihzâr olunub ve fima- bâd kazâlarınız kurâlarında ve mahallât ahâlîleri bir eşkıya ihtifa etmeyüb ve ol havâlide bir eşkiyadan kimesne mutazarrır olur ise gâret olunan emvâl ol kaza ve kurâ ahâlîsinden tazmîn olunmak üzere birbirlerine tekefful ittirdüb bilâd ve ibâd te’min ve tahrîrlerine sûret-i nizâm virilüb bu bahâne ile şakavetde alakası olmayanlara ta‘arruzdan veyâhudeşikiya himayeden ihtirâz ve ale’l ittifâk kemâl basiret ve intibâh ile ihtimâm ve ol havarilerin eşkiyadan külliyet ile tathirine dikkat-i tamm olunması bâbında müekked sâdır olan fermân celîlü’ş-şân ile devletlü ve inâyetlü veliyü’n-niam sahib-i devlet ve kesirü’l mürüvvet efendimiz hazretlerinin mektûb-u emr-i üslubları mûcibince mektûb tahrîr ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân ömer (usta) zîde-kadrühûmübâşirta‘yîn ve irsâl olunmuşdur inşallahu te‘âlâvusûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i emr âli amel ve hereket ve icrâsını kemâl-i basiret ve sa’yi-i (?) dikkat ve ihtimam olunub sâdır olan fermân-ı şerîf-i alişânın hilâfına vas’u **Varak 26b :** hareketden ziyâde ihtirâz ve ictinâb üzere olasız ……. MaFî der seccâde-i şerî‘at-ı müstahkembâd

Pençe

Varak No: 26b

Hüküm No: 92

Tarihi: 1121

Konusu: Niğbolu Sancağı Hezelgrâd Nahiyesi Kostaniçe köyünde Tımar Mutasarrıfı Mehmet’e Tımar Toprağının geri verilmesine dair Buyruldu

Orta boylu ela gözlü açuk kaşlu Rafî'-i Tevkî'-i Refi'-i şân hakanî Mehmed Südde-i sa'âdetimize gelüb bundan akdem yaralığı arz olundukda ibtidâdan on bin akçe tımâra emr-i şerîfim virilüb Niğbolı sancağında Herazgrad nâhiyesinde Kostaniçe nâm karye ve gayrıdan on dokuz bin sekiz yüz altmış yedi akçe tımâra mutasarrıf karındaşı murtazâ ile ber-vec-i müşterek tasarruf olan Mustafa veled Osmanın beş altı seneden beri Rusçuk ve herazgrad ve Şumnu kazâlarında kat'l ta'lîk ve kat'l nüfus a'det-i müstemiresi olmağla akubât meşru'adan lâzım gelencezası tertîb olunmak içünbir kaç kıt'a evamir-i şerîfim sâdır olmuş ki mezbûr Mustafa ele girmeyüb taikle gayb ve hâla sinini maziyeden fesâd ve şekâved idüb katil olduğu tevatür ile sâbit ve katillerin tımâr tasarrufu hilâf-ı kânûn olmağla tımar- mezbûr merkûm Mustafanın hissesi merkûm Mehmedin üzerinden giden tımarı mukâbelesinde kendüye virmek bâbındainâyet ricâ ve mezbûr Mustafanın vech-i meşrûhu üzere katil ve kutta-i tarîk olduğun Rusçuk kadısı Mevlâna Derviş Mehmed zîde-fazlühü arz ve destûr –u mükerrem müşir-i müfahham nizamü'l ala'm Özi valisi vezîrim El-hâcı Yusuf Paşa Adamallahu iclâlehü mektûb ile i'lâm olunmağla tımarı olduğu sancakda sâkin olub alay begisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla tımarı mezbûru merkûm Mehmedin üzerinden giden tımarı mukâbelesinde tevcîh olunmağçün sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf Rebiü'l ahirinin sekizinci güni târîhiyle hükm-işerîfim virüldükden sonra tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan dokuz bin dokuz yüz otuz üç akçe tımâr vech-i meşrûh üzere katil-i merkûm Mustafa tahvilinden ibtidâsı bedelinden noksanıyla bervec tekmîl on bin akçelik olmak üzere merkûm Mehmede tevcîh olunub virdüm ki zikr olunur

(……..)

Buyurdum ki Bade'l Yevm taht yedinde olub tasarruf kılub şol ki ve zayıf hidemât –ı mezbûre-i mevfûre mesai- i meşkure-i asakîr-i mahsuredir ber-mûceb defter hakani bi kusûr mer'î ve mü'eddi kıla ol bâbda efrâd aferide hiç ehad mâni' ve dafî' ve rafî ve müzâhim olmayub dâhil ve taharruz kılmayalar alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar

Sah Sah Sah

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 27a

Hüküm No: 93

Tarihi: 1121

Konusu: El-hâc Mustafa ve Defter-i Hakâni Katiplerinden Damadı Abdülkâdir'in ve damâdı Mustafa'nın ilâmı

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm Madenü'l Fazl ve'l-kelâm Rusçuk kadıları zîde-fazlühuma tevkî'-i Ref'i-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Rusçuk kazâsının ulemâ ve sulehâ ve zu'amâ ve erbâb-ı tımâr ve re'âyâ ve berayası südde-i sa'âdetime adem ve arzuhâl gönderüb Rusçuk sâkinlerinden belgi (?) El-hâc Mustafa ve Defter-i Hakani katiblerinden dâmâdı Abdülkâdir nâm kimesneler kendü malların olmayub emr-i şerîfimle vaki olan tekalifde emr-ü defterden ziyâde kendüleri içün küllî akçelerin aldıklarından mâ'adâ paşa ve masaraf nâmıyla dahî bil'a emr-i şerîf üzerlerine nice akçeler tevzî' ve cebren tahsîl ve hevalarıne tâbi' olmayan kadıları ahâlîsinin haberleri yoğ iken ahâlî-i kaza lisanından tahrîr ve ba'zı mevâd isnâdıyla azl etdirüb ve hukûk-u iddi'â eden re'âyâsı bi-gayrı hak ehl-i örfe ahz ve haps ve bazısın tecrîm ve meyil (?) dâmâdı Abdâl Mustafa nâm kimesne dahî ba'zı kimesneleri katl ve …… nehb-ü garet ve bazıların dahî tahvîf ve haklarından feragat etdirüb te'addîlerinin nihâyeti olmamağla birkaç seneden berü hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi- gayrı hâl zulmen alınan akçeleri hesab olundukda canîb-i mîrîden aldığı mübaya'a akçelerinden mâ'adâ mezkûr belgi El-hâc Mustafa'nın zimmetinde otuz altı bin sekiz yüz otuz guruş hakları zuhûr idüb ve mürafa-i şer' olmak istedikde Müraffa'dan firâr ve oğlu Hasan nâm kimesnenin zimmetinde dahî bin yüz elli bir guruş hakları şer'an sâbit hükm birle cânib-i şer'den altı kıt'a hüccet şer'iyye virilüb ve keyfiyet-i te'addîleri arz ve mahzâr birle der-i devlet-i medârıma i'lâm olundukda sâbit olan hakları şer'le tahs'il olunmak üzere emr-i şerîfim sâdır olmuşken mezkûr begli Mustafa vize sancağında Hâtun Eli kazâsında dâmâdı Abdülkâdirin zeameti karyelerinden kondu nâm karyenin ve Rusçuk kazâsında Kagalya (?) ve Kuzgunluk nâm karyelerin re'âyâlarına ve karındaşları Mustafa ve Ahmed nâm kimesnelere Rusçuk re'âyâsından olmak üzere hilâf-ı emr ile kadıdan Dîvân-ıhümâyûnda şikayet itdirüb ve müceddeden nasb olunan kadıdan ahâlî-i vilâyet hakkında mukaddem târîh

ile eştikleri gibi arz ve hüccetler alub ve mezkûr El-hâc Mustafa kadı cedîd ile Rusçuk tarafına firâr eyledüklerin bildirüb ol bâbda hükm-ihümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden mezkûr belgi Mustafa ve oğlu Hasan mübâşirta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânzîde-kadrühûma'rifetiyle ahz ve mahrûsen Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmaları emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî mezkûr begli Mustafa ve Oğlu Hasan ta'yîn olunan mübâşirma'rifetiyle ahz ve mahbusen Âsitâne-i sa'âdetime izhâr eyleyesin ki ahvâlleri divan-ı hümâyûnda vüzerâ-yı izâm ve kadı askerlerim huzûrundaşer' ile görülüb ihkâk-ı hak olunub (?) şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fîevâhir şehr-i rebiyyü'l ahir sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 27a

Hüküm No: 94

Tarihi: 1121

Konusu: El-hâc Mustafa, oğlu Hasan ve dâmâdı Abdülkâdir'in tutuklanması için Mustafa ağâ'nın mübâşir ta'yîn edilmesine dair Fermân

İzzetli ve Faziletli efendiler hazretlerinin huzûrlarına davât-ı sabıkân ithafıyla inhâ olunan oldur ki Rusçuk kazâsının ulemâ ve sulehâ ve zu'amâ ve erbâb-ı tımâr ve re'âyâ ve berayası südde-i sa'âdetime adem ve arzuhâl gönderüb Rusçuk sâkinlerinden begli El-hâc Mustafa ve Oğlu Hasan ve Defter-i Hakani katillerinden merkûm Hacı Mustafa'nın dâmâdı Abdülkâdir nâm kimesnelerden teşekkül itmeleriyle mezkûr begli Mustafa ve Oğlu Hasan Mübâşirta'yîn olunan ağalardan Mustafa ağa ma'rifetiyle Âsitâne-i sa'âdetime izhâr olunmak bâbında fermân-ı hâlişân sâdır olmağla mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahuteâla vusûlünde emr-i şerifin mazmûn-u münîFî infâz ve icrâsına geregi gibi bezl-i dikkât ve sarf-ı tekayyüd ve …….. eyleyesiz …… El-hâc Abdullâh

Sadr-ı Âli

Varak No: 27a

Hüküm No: 95

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk sâkinlerinden vefât eden Elhâc Mehmed'in yetim çocuklarının i'lâmı

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm madenü'l fazl ve'l-kelâmMevlânâNiğbolı kadısı zîde-fazlühü ve kıdvetü'l emacid ve'l ayân Niğbolı sancağı mütesellimi zîde-mecdühü tevkî'-i refi'-ihümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Rusçuk kasabası sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden El-hâc Mehmed nâm kimesnenin eytâmı südde-i sa'âdetime arzuhâl idüb Rusçuk kasabası sâkinlerindensilâhdâr Mustafa ağa dimekle sabuk kimesne babaları mezkûr ile on beş sene bir yerde sâkin olub bir nesne dava etmeyüb bil'a özr-i şer'î sükût idüb bu makule bil'a özr-i şer'î on beş sene mürur iden da'vanın tekrâr istima'ı memnu' iken mezkûr Mustafa Ağa on beş seneden mukaddem mezbûr El-hâc Mehmede bir mukâta'aa husûs içün tahvîl ihrâc etmek üzere malımdan sarf olunmuş dört yüz guruşum kalmışdı deyu şuhûd-ı zevr ikametiyle bir tarîkle hüccet itdirmekle bin yüz on **Varak 27b:** senesinde (?) bi- gayrı hakk iki yüz otuz beş guruşları aldıklarından mâ'adâ bakîsin dahî alurum deyu dalh ve rencîde eyledügün bildirüb Rusçuk kadı meskûru himaye üzere olmağla sen ki Niğbolı kadısı mevlâna mûmâ-ileyhsin husûs-ı mezbûru ……. Olub ahvâlleri şer' ile görülüb cebren aldığı gerü alıvirüb bâkisi talebiyle teâddi olunmamak bâbındahükm-ihümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden kavli olub vech-i meşrûh üzre şerle görmek emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl bulduk da bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel olub dahî izhâr-ı hüsema kılub mukaddemâ bir def'a şer' ile görülüb fasl olunmayan husûsların tamâm hak ve adl üzere tefehhus idüb göresin i'lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer' kadîm ile amel olub idüb dahî üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmadın hilâf-ı şer'-i şerîfve bi- gayrı hak aldığı guruşları ba'de's- sübût hükm idüb bunlara bi- kusûr alıverüb bi-gayr hak bakî akçe talebiyle hilâf-ı şer' te'addî ve rencîde etdirmeyüb te'addîsin men' ve refî' eyleyesin min-ba'dşer'-i şerîfe ve emr-i hümâyunuma muhâlifte'allül ve nizâ'

itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fîevâhir zi’l-hicce sene ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l mahrûse

Varak No: 27b

Hüküm No: 96

Tarihi: 1121

Konusu: Hasan Çelebi’nin kâ’im makâm ta‘yîn edilmesine dair Emir

Fahru’s sâdâti’l kirâm es seyyid Hasan Çelebi …… gıdbe’t- tahiyyeti’l-vafi’e ithâf olunur ki Rusçuk kazâsında vâkı‘ sadâtı’l kirâm-ı zevi’l- itrâm üzerlerine tarafımızdan sizi ka’im makam nasb ve ta‘yîn etmişizdir gerekdir ki sahihu’n neseb olanlara tevkîr ve ihtirâm …… zâhir ve kuzât hücceti ve ka’immakamlar temessük katıyla dahl olub alâmet-i huzara isti’mâl idenlerin zecr ve men’lerinde ihtimâm ve kendiniz kat‘â alâmeti va’zına bir ferde izin virilmeyüb iddi‘â-i sıhhat-i neseb iden kimesneleri ispatta ve huzûrumuzda havâle ve ihzâr ve tedib vesâ’ir hukûk-u şer‘iyye-i sabite tahsîli iktizâ itdikde ……..’idüb sadâtdan tevcîh ve arusiyye nâmıyla veya gayr-ı bahâne ile bir akçe almayub sıyânet-i ırz ve mallarında ikdâm-ı tâm ve hıdemât âliyyelerinde makdurı …… ile mazhâr-ı şefâ‘at-i hazret seyidi’l enâm ve âliye-i efdâli’t tahiyye ve selâm olasız hurrira fîgurre-i cemâziye’l--ulâ sene 1121

El Fakîr Es Seyyid Mehmed En Nasb Âla Eşrâfil Memalik Osmaniye

(…….)

Varak No: 27b

Hüküm No: 97

Tarihi: 1121

Konusu:

Ba'de's selâm ithâf olunur ki Rusçuk kazâsında vaki olan sadât-ı kirâm üzerlerine tarafımızdan sizi vekîl nasb ve ta'yîn etmişizdir gerekdir ki sıhhat-i neseb ile ma'rûf olanlara ekrâm ve tes'yiri zahîr olanları men idüb ve bi'ha sebi'ş şer'-i şerîf ihzâr ve hüsn-ü tahsîl ve ikâmet hadd ve tazirde sâ'ir zabıta müdâhale itdirmeyüb siyânet-i ırz siyadetde (?) ihtimâm idesiz ve's selâm hurrira fi'l- yevmi'l hamin min cemaziyel ulâ sene 1121

Varak No: 27b

Hüküm No: 98

Tarihi: 1121

Konusu: Avârız vergilerinin tahsîli hakkında Emir

İş bu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere Rusçuk kazâsında mütemekkin olan evlâd-ı fatihân üzerlerine va'z olan doksan yedi hânelerine isâbet iden bedel-i nuzûl ve avârızların tahsîli bâbındasâdır olan emr-icelîlü'l-kadr ağa yediyle vusûl ve cümle mevacehesinde kıra'at olundukda tâ'ife-i mezbûrenin bedeli nuzûl ve avârızları kesr-i …… ve mübaşîrin …… ma'îşetiyle ve harc-ı me'kulâtıyla ve tahsîldâr akçesiyle vesâ'irmasârıf cüz'yyeleriyle hesab olunub on altı aded hâslar hânesi ve dört aded Yergöği hânesi başka tahsîl olmak üzere tâ'ife-i merkûmenin vâki' kalan padet hânelerinin beherhânesine pâre üçer akçeden ve kırk pâre bir esedî hesâbıyla on ikişer guruş isâbet itmegin mübâşirin yedine verilen defterdir ki ber-vec-i âtî zikr olunur hurrira evâhir-i cemâziyel ulâ sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Mahalle-i	Mahalle-i Mahmûd Voyvoda	Mahalle-i
Câmi'-i cedîd	Hâne	Mesih Voyvoda
Hâne	1	Hâne
3,5		Yarım

Mahalle-i Elhac Musa
Hâne
3,5

Mahalle-i Arık Ramazân
Hâne
2

Mahalle-i Faik
Hâne
3

Mahalle-i Kara Mustafa
Hâne
2

Mahalle-i Ablanova
Hâne
6

Mahale-i Kara kocalı
Hâne
4

Mahalle-i Beş Evli
Hâne
Yarım

Mahalle-i Semerci
Hâne
2,5

Mahalle-i Hacı Oğlu
Has ……..
Hâne
1

Mahalle-i Kara Mehmediler
Hâne
Yarım

Mahalle-i Batın
Hâne
1

Mahalle-i Orhan Kebîr
Hâne 4

Mahalle-i Orhan sagîr
Hâne
2

Mahalle-i Kosarna (?)
Hâne
1

Mahalle Beg Alagi
Hâne
2,5

Mahalle-i Aslulu
Mahalle-i Suret (?)
Hâne
5

Mahalle-i Kınalı
Hâne
2

Mahalle-i Aslulu
Mahalle-i Köseler
Hâne
14

Mahalle-i Vetovah	Mahalle-i Ödlenk	Mahalle-i Manastır
Hâne	Hâne	Hâne
7	3	Yarım

Mahalle-i Balpınar	Mahalle-i Hhavâceki	Mahalle-i Obretnik
Hâne	Hâne	Hâne
1	1,5	Yarım

Mahalle-i Batın	Mahalle-i Tirsinik	Mahalle-i Blpınar Yenicesi
Hâne	Hâne	Hâne
Yarım	Yarım	Yarım

Mahalle-i Havacı Yenicesi
Hâne
Yarım

Varak No: 28a

Hüküm No: 99

Tarihi: 1121

Konusu: Avârız vergilerinin toplânmasının Rusçuk Serdârı Ebûbekir Ağâ'ya verildiğine dair Emir

Vech-i Tahrîr hurûf budur ki iş bu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere Bâ-fermân-ı âli Rusçuk kazâsında sâkin olan evlâd-ı fatihân tâ'ifesinin üzerlerine edâsı lâzım gelen hâne-i avârız ve bedel'i nuzûl mallarını tahsîk memur olan olduğumuz hasebiyle sen dahî cümle ayân ve re'âyâma'rifetiylemâl-ı mezbûru

tamâmen tahsîle ve bana teslîme iş bu hafızu't temessük hâlâ Rusçuk serdârı izzetlü birâderim Ebûbekir agayı tarafımızdan cem' ve tahsîle vekîl ve na'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledügümümden ol dahî minvâl muharrer üzere kabûl ve merâsimini edayata'ahhüd itmegin iş bu huruf ketb olunub yedine virildi hurrira fî10 min Rebiulahir sene 1121

El-fakîr-i Ahmed …….

Nişân-ı Şerif-i âlişân-ı ……

Varak No: 28a

Hüküm No: 100

Tarihi: 1121

Konusu: Ahmed Halîfe'nin Mesih Voyvoda Cami'ne İmâm ve Hatip olarak ta'yîn edilmesine da'ir Emir

İş bu rafi'-i tevkî'i'ş şân-ı Hakâni Molla Ahmed hafız dîvân-ı Hümayûmuma arzuhâl idüb Rusçuk iskelesi mukâta'ası mâlından almak üzere yevmî on akçe vazîfe ile Rusçukda Mesih Voyvoda caminde imam ve hatîb olan babası İbrâhim fevt oldukda imamet ve hitabet Ahmed halifeye virilmekle ……. Kalub gelen ……. Ve merhamet olmağla inâyet ve ricâ etmegin hakkında mezid-i inâyet-i padişahiyanem zuhûra getürüb mezbûrun arzuhali ve bin yüz yirmi bir senesi Rebi'ül aherinin yirmi üçüncü günü târîhiyle müverrâh virilen Ru'us- hümâyûnum mûcibince babası ciheti olub berâdları yedine olmağla ve hitabeti hâlâ mutasarrıfı Ahmed halifenin üzerine kalmak üzere ancak imameti beş akçe ile ref'inden tevcîh idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr molla Ahmed Hafız varub cami' mezbûrda ref' olunan merkûm yerine imam olub edayı hizmet eyledikden sonra vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan yirmi beş akçe vazîfesi Rusçuk iskelesi muka'tası mâlından emin olanları yedinden olub mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan Ahmed Halîfe ve Taraf-ı âhardan hiç ferd dahl ve taarruz kılınmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîrân fi'l- yevmi'l sâlis ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Nişân-ı Şerif-i âlişânı …….

Varak No: 28a

Hüküm No: 101

Tarihi: 1121

Konusu: El- Seyyid Hasan'ın Rusçuk gümrüğünde görevlendirilmesine da'ir Emir

İş bu dârende-i fermân-ı hümâyûn-u meserret-i makrûn-ı hakanı El Seyyid Hasan zîde-şereFî siyadetehü Dîvân-ıhümâyûnuma arzuhal sunub sağ ayağı mezrûh üzere olub mahal ve merhamet olmağla Rusçuk gümrüğünden almak üzere kendüye vazîfe virilmek bâbındainâyet ricâ etmegin hakkında mezid-i inâyet padişahiyanem vücuda getürüb mezbûrum arzuhali ve bin yüz yirmi bir senesi Rebiü'laherinin yirmi dördüncü günü târîhiyle müverrâh virilen Ru'us hümâyûnumun mûcibince ahyolu memlehasından dört akçeye mutasarrıf Hüseyin Yusuf mahlûlünden bakı iki akçesin ve yine Bosna hazînesinden olmak üzere yevmî iki akçe vazîfeye mutasarrıf olan Mustafa an süleha (?) mahlûlünden bakî bir akçesini Cem'an üç akçe Rusçuk gümrüğünden almak üzere tevcîh idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr seyyid Hasan zîde-şeref-i siyadetehü varub vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan yevm üç akçe vazîfesin Rusçuk gümrüğü mukâta'ası mâlından emin olanlar yedinden alub mutasarrıf ola şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîrân fi'l-yevmi'l rabi ve'l ışrîn min rebiü'l ahir sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 28a

Hüküm No: 102

Tarihi: 1121

Konusu: Mehmed Çavuş'un Yeniçeri Serdârı ta'yîn edilmesine da'ir Emir

Şeriat-ı Şı'ar-ı Rusçuk kadısı efendi tahiyât safîye ithâfından sonra inhâ olunur ki taht-ı kazâsında vâkı' yeniçeri serdârı ref'i olunub yerine üslûb-ı sâbık

üzere elli bir bölüğün Mahmûd nâm çavuş zîde-kadrühû nasb ve ta‘yîn olunmagın iş bu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki mezbûru serdârlığın umûrunda …… istihdâm idüb aharı dahl itdirmeyesiz ve ol cânibde vâkı‘ yeniçeri ve cebeci ve topçu ve gılman-ı acemi ve kul oğulları merkûmu üzerlerine serdâr ve zabıt bilüb sözünden taşra ve re’yinden hariç vaz’ü hareket etmeyüb itâ‘at ve inkıyâd üzere olalar ve tevayif-i mezbûrededen bilâ-vâris-ima‘rûf fevt olanların muhallefât ve metrûkâtların ma‘rifet-i şer‘le mezbûra ahz u kabz ve sûk-ı sultânîde firut itdirdüb hâsıl olan nükûdun mumzî ve mahdûm müfredâtı defterleriyle bu cânibe irsâl itdirile ve lâkin hilâf-ı şer‘ ve kânûn bir ferde rencîde ve remîde itdirilmeğe tahrîrân fîevâyil-i şehr-i cemâziye’l-- Ulâ ve sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale’l …… min cemâziye’l-- Ahir 1121

Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı Âli Mustafa Ağa

Konstantiniyyeti’l mahrûse

Nişân-ı Şerif-i âlişân ……

Varak No: 28b

Hüküm No: 103

Tarihi: 1121

Konusu: Mustafa adlı kişiye Rusçuk Voyvodalığı mâlından mukâ’ta verilmesi husûsunda Emir

İş bu refî‘-itevkî‘-i şân-ı hakâni Mustafa mahsûr dîvân-ıhümâyûnuma arzuhâl idüb Rusçuk Voyvodalığı mukâta‘ası mâlından almak üzere yevm sekiz akçe tekaüd ulufesine Mutasarrıf olan Ahmed Hüseyin Rusçuk sipâhi fevt olub ulufesi mahlûl olmağla mahlûlünden yine Voyvodayı mezbûre mâlından almak üzere kendüye vazîfe virilmek bâbındainâyet ricâ etmegin hakkında mezîd-i inâyet-i padişahânem zuhûra getürüb mezkûrun arzuhali ve bin yüz yirmi bir senesi Cemaziye’l evvelinin sekizinci günü târîhiyle müverrâh virilen Ru’us-ı hümâyûnum mûcibince mahlûl-u mezbûrun altı akçesin hazîne-mânda ve bakî kalan iki akçesi üzerine lâzım gelen

tekâlifin eda etmek şartıyla vazîfe tevcîh idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Mustafa Mansûr varub vech-i meşrûh üzere ta‘yîn olunan yevm iki akçe vezifesin Rusçuk Voyvodalığı mukâta‘aası mâlından emin olanlar yedinden olub masarraf ola şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîrân fi’l-yevmi’s-sâmin min cemâziye’l-- ulâ sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad Vesale’l …… 14 min Cemaziye’l Ahir 1121

Konstantiniyyeti’l mahrûse

Varak No: 28b

Hüküm No: 104

Tarihi: 1121

Konusu: Basraba tımâr köyünün Serdâr Mahmud Ağâ’ya ve Ali Çelebi’ye verildiğine dair Temessük

Vech-i Tahrîr hurûf budur ki bin yüz yirmi iki senesine mahsûb berât-ı padişahiye zabt ve tasarruf eylediğim tımarım karyelerinden Rusçuk kazâsına ta’bi Basraba (?) nâm karyenin mahsûlünü târîh-i mezbûreden mart ibtidâsından bir sene tamâmına degin İzzetli serdâr Mahmud Ağaya ve sa‘âdetlü Ali Çelebiye iştirâken olmak üzere yüz kırk guruşa nısflı fürût eylemişim gerekdir ki karye-i mezbûrede vâkı‘ olan a‘şâr-ışer‘iyye ve ispençe ve cürm-ü cinâyet her ne ise zabt ve tasarruf eyleyüb yedlerinden meblâğ-ı mezbûru bi-t tamâm ahz u kabz eyledim yedlerine iş bu temessük virildi ki tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne müdâhale eylemeye hurrira f, cemâziye’l--âhir 18 min sene 1121

El -Fakir Ali Sipâhi

İlâmdan sonra eyledikimde yedimde olan Fermân-ı Şerif mûcibince maiyetleri (?) ve Yergögi kadısı mürasere vermiş iken yine mümanâtat üzere olmağla men‘ ve def‘ olunmak

Varak No: 28b

Hüküm No: 105

Tarihi: 1121

Konusu: Kıbtiyân Cizyelerinin toplanması husûsunda Fermân

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm Madenü'l Fezail ve'l-kelâm Rusçuk ve kadıları zîde-fazlühuma tevkî'-i Ref'i-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Kıdvetü'l Emasîl ve'l-akrân Mehmed Zide Kadrühü Dîvân-ıhümâyûnuma arzuhal idüb Niğbolı ve Silistre sancaklarının kıbtiyânları cizye ve Maktûları Belgrad neferâtının ocaklığı olub zikr olunan sancaklarda kıbtiyân tâ'ifesi olub Yergögü kasabası ve kurâlarında ve çiftliklerinde sâkin ve mütemekkîn olan kıbtiyân tâ'ifesinden cizye ve maktûların tahsîle mübaşerât eylediğimde Yergögi ve Voyvodası tâ'ife-i mezbûru kendisi haklanmak içün tama'l haminden naşi hilâf-ı inhâ Yergöği toprağında sâkin olan hâric-i ez defter re'âyâdır deyu cizye ve maktuların virdirmemek içün bir takrîble yedine fermân olub tahsîlime mümana'at ve Özi Valisine i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfimricâ eylediği ecilden Niğbolı ve Silistre sancaklarının kıbtiyân cizyesi Belgrad kal'ası neferâtı ocaklığı olub liva-i mezbûrelerden sâkin kıbtiyân tâ'ifesi ve Yergögi kasabasında ve kurâ ve çiftliklerinde sâkin ve mütemekkîn olub cizye ve maktûların Yergöği Voyvodaları bila evrâk tahsîl ve neferât mevâciblerine eylemeyle şurûtu kadîmeleri üzere yedlerine virilen miri evrâk ile cibâyet itdirilüb ve Yergögi Voyvodalarına müdâhale itdirilmeye deyu emr-i şerîf virüldüğü kaydı ve Voyvoda tarafına virilen fermân kaydı gözükdükde Yergögi toprağında sâkin hâric- ez – defteri kâdimden eflâk re'âyâsı kıbtîlerinden cebre taleb itdikleri vaki ise men' ve def' olunmaları bâbında emr-i şerîf virildüğü mukayyed olub bunlar eflâk re'âyâsından olub kıbtî cizyedârının tarafından cibâyet olunagelen re'âyâsının cizye ve maktûblarında ve Voyvodanın alakası olmamağla vilâyet-i Eflâk re'âyâsı kıbtîlerinden mâ'adâ yedlerinde olan berât-ı alişân mûcibince ol makûle cizyegüzâr kıbtî tâ'ifesine hilâf-ı kânûn ve defter Voyvoda tarafından ta'arruz olunmamak üzere emr-i şerîf virilmek bâbında arz ve telhis oldukda telhisi mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı

âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle dergân-ı muallâm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hamza Çavuş zîde-kadürühü vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel olub dahî siz ki kadılarsız zikr olunan sancaklardan vâkı' kıbtiyân tâ'ifesinin cizye ve maktûların bağdât kal'ası neferâtının mevâcibleri içün ocaklıkları olmağla kıbtiyân umûrunda Yegöği Voyvodasının alakası olmamağla Yergöği kasabasında ve çiftliklerinde ve kurâlarında sâkin ve mütemekkîn kıbtiyân tâ'ifesinin cizye ve maktuların virdirmeye müman'at itdirmeyüb neferât mevâciblerine kesr ve noksân tereddüb itdirmeyesiz şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevmü'l rebiü'l ışrîn min şehr-i rebiü'l ûla sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale ileynâ fî 7 min Cemaziye'l Aher seneü'l mezbûre

Be- Makâm-ı Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 29a

Hüküm No: 106

Tarihi: 1121

Konusu: Kıbtiyân Cizyelerinin toplanması husûsunda Fermân

Mefahîrü'l Kuzât ve'l-hükkâm madenü'l fezâ'ilve'l-kelâm Rusçuk ve Yegögi Kadıları zîde-fazlahum tevkî'-irefî'-ihümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Niğbolı Ve Silistre sancaklarının kıbtiyân cizyesi tahsîline me'mûr olan Mehmed zîde-kadrühû divan-ı hümâyûnuma arzuhal idüb bundan akdem Yergöğü toprağında sâkin hariç ez defteri kadîmden Eflâk re'âyâsı kıbtilerinden olanlar cizye re'âyâsı rencîde olunduğun Yergögi ve Voyvodası arzuhal eyledikde kadîmden Eflâk Reâyası kıbtilerinden cizye taleb eyledikleri vâkı' ise men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîf virilüb bâdehü kalem-i mezbûre kıbtîyanın cizyedârı zikr olunan sancakların kıbtiyanından Yergögi kasabası ve kurâlarında ve çiftliklerinde sâkin mütemekkin tâ'ife-i mezbûrun cizye ve maktuları Yergöği Voyvodası kendüsi haklamak içün hilâf-ı inhâ Yergöği toprağında haric ez re'âyâ defter-i re'âyâ vardır deyu cizye ve

maktuların virdirmemek üzere bir takrîb ile emr-i şerîf olub gadri der deyu neferât tarafından teşekki olundukda kalem-i mezbûr kıbtiyânında Voyvodanın alâmeti olmamağla Eflâk kıbtîlerinden mâ'adâsının yedlerinde olan berât mucebince olmakule cizyegüzâr kabtî tâ'ifesine Voyvoda mezbûr müdâhale eylemek üzere bu def'a emr-i şerîf virildiği mukayyed olmağla hâlâ niye neferât tarafından i'lâm ilâm olunub Yergöği kasabasında ve kurâ ve çiftlikatında sâkin kıbtiyân tâ'ifesinin cizye ve maktûzları kadîmden liva-yı mezbûr cizyedârı tarafından cibâyet olunagelmişdir deyu teşekki etmekle husûs-ı mezbûr mahallindeşer' ile görülüb mukaddemâ virilen emr-i şerîfimmûcibince vilâyet-i Eflâk re'âyâsı kıbtiyânından mâ'adâ kalem-i mezbûrun defterli kıbtiyânından olub cizye ve maktu'ları kalem-i mezbûr cizyedârı tarafından cem' ve tahsîl olunageldiği sâbit ve zâhir olanlarından berât-ı alişân şurûtumûcibince cizyeleri tahsîline Voyvoda-yı mezbûr muhallefât eyleyüb ancak kadîmden Eflâk re'âyâsı kıbtîlerinden olanlara dahî bu bahâne ile cizyedâr mezbûr tarafımdan müdâhale etmek üzere emr-i şerîfe ricâ eyledüğün iftihârü'l ümerâ ve'l ekabir bi'l fiil baş defterdârım El-hâc Mehmed dame uluvuûhü tahsis etmegin idi cizye kazar kıbtiyân reayâsından hilâf-ı emr ve defter aldığı şer' ile girü red olunmak bâbında fermân-ı alişân sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimlehusûs-ı mezbûr içün bâkiyân olan Hamza Çavuş zîde-kadrühû vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amil idüb dahî husûs-ı mezbûru hak ve adl üzere şer' ile görüb cizye ve maktu' taleb olunan kıbtiyân tâ'ifesi vilâyet-i Eflâk re'âyâsından olmayub Silistrre ve Niğbolı cizye ve maktuları zikr olunan sancakların tahsîl olunagelen kıbtilerinden olanların cizye ve maktuların cizyedâr tarafından tahsîl ittirdüb cizyegüzâr kıbtiyân re'âyâsından hilâf-ı emr-ü defter Voyvodanın aldığını gerü red itdirdüb ahkâk hak eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fîgurre şehr-i rebiü'l aher sene 1121

Kad vesalel fî 17 min Cemaziye'l Ahir sene 1121

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 29a

Hüküm No: 107

Tarihi: 1121

Konusu: Zımmi Reâya'nın kullandıkları Hınzırların toplanmasının Osman Ağâ'ya verildiğine dair Buyruldu

Şerayi-i şiar Rusçuk ve Ziştovi ve Tırnovi kadıları zîde-fazlühûma inhâ olunur ki işi bu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere Devletlü ve İnayetlü vezîr-i mükerrem kaymakam paşa efendimiz hazretlerinin havâs-ı aliyyelerinden kazâ-yımezbûrûnun gorinaları hâsıl kayd olunmağla vakt-i zamânı dahî hulûl itmekle zımmî re'âyâtâ'ifesinin tasarruflarında olub yedlerinde bulunan hınzırların (?) kânûn-u kadîm üzere cem' ve tahsîli tarafımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Osman Ağa zîde-kadrühûye sipâriş olunub buyuruldu tahrîr olunub irsâl kılınmışdır vusûlünde gerekdir ki zımmî re'âyâlarının Sene-i sâbıklarda ne minvâl üzere cem ve tahsîl olunagelmiş ise ne mezkûr dahî ol minvâl üzere cem' ve tahsîl itdirdüb taraf-ı âhardan bir ferdi müdâhale itdirmeyüb muceb buyuruldu ile amil olub hilâfına cevâz göstermeye deyu buyurulur sene 1121

Kad Vesale 17 mim Cemaziye'l Ahar seneti'l Mezbûr

Varak No: 29a

Hüküm No: 108

Tarihi: 1121

Konusu: Çernova köyü zımmi Reâya'nın Hücceti

Mefâhirü'l ve'l-hükkâm madenü'l fezâ'ilve'l-kelâmNiğbolı ve ……. Kadıları fazlühüm tevkî'-irefî'-ihümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Çernovada nâm karyede vâkı' …… efkâfı re'âyâsından olub yarımlı (?) celeb tâ'ifesinden dârendegân fermân-ı hümâyûn nâm zımmîler südde-i sa'âdetime arzuhal idüb bunlar celeb tâ'ifesinden olmağla zâhire içün varub taht-ı kazâlarınızda davar alub getürürler iken konub göçtükleri yerlerde sancak mütesellimleri ve subaşıları ve kurâ

zâbıtları önlerine varub hayvanların ve davarların ahz idüb mücerred toprağından geçdiğiniz deyu otlak ve gezek ve …… gözcü akçesi ve sürek hakkı deyu hilâf-ı şer‘ ‘ ve kânûn akçe taleb idüb te‘addî ve rencîdeden hali olmadıkları bildirüb men ve def’i olmak bâbındahükm-ihümâyûnum ricâ eyledikleri elcinden buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıklarında her kangınıza taht-ı kazâsında bunlara ol vecihle dâhil olunur ise ahvâllerin tamam- hak ve adl üzere mukayyed olub göresin bunlar kimesnenin defterde mukayyed riayeti ve riayeti oğullarından olmayub haricden mezbûrlar otlak zamânında ol vechle dahl idenlerin toprağına **Varak 29b :** varub durub otundan ve suyundan intifâ ider olmayub fi’l- vaki celeb olur zâhire içün davar olub getürürler iken ol vecihle dâhil ve rencîde iderler ise men‘ def‘ idüb minbad hilâf-ı şer‘ ve kânûn ol vechle sürek ve gezek ve gözcü akçesi deyu b, gayri hak akçelerin aldırmayub dâhil ve taaruz itdirmeyesin islimyanu yazub âsitâne-isa‘âdetime arz eyleyüb husûs-ı mezbûre içün bir dahî emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevâhir rebiü’l aher sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale 18 mim Cemaziye’l Ahır sene 1121

Varak No: 29b

Hüküm No: 109

Tarihi: 1121

Konusu: Özi Valisi Yusuf Paşa’nın yanına Çavuş Mübâşir ta‘yîn edildiğine da’ir Fermân

Mefâhirü’l-kuzât vel’ hükkâm meadenü’l Fezail ve’l-kelâm Rum ilinin sağ kolunda Silistre ve Nigbolu sancakları nihâyetine varınca yol üzerinde vâkı‘ olan kadılar zîde-fazlühûm mefâhirü’l-emâsilve’l-akrân zikr olunan kazâlardavâkı‘ kethüdâ yerleri zîde-kadrühûm tevkî‘-irefi‘-ihümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki iş bu sene-i mübârekede bölük erbâ’a neferâtı destûr-u mükerrem müşir-i müfehham nizâmü’l alem Özi valisi olub hala bender muhâfazasında olan ve vezir zîde-Yusuf Paşa Adamallahuteâla iclâlehunun yanına varub mevcûd bulunub iktizâ iden hidemât-ı aliyede bezd-i kudret eylemeyenlerçün Âsitâne-i sa‘âdetimden icameten azimetleri fermân olunmağla ocakları tarafından kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân çavuş

zîde-kadrühû mübâşir ta‘yîn ve irsâl olunmuşdur imdi siz ki zikr olunan kazâlarda sâkin bölük-i erbâ’a neferâtısız cümleniz mükemmel ve müselleh olmak üzere bir an ve bir sâ‘at mukaddem evlerinizden ve yerlerinizden hareket ve gelüb bayrağınız altında mevcûd bulunub sâdır olan fermân-ı hümâyûnmûcibince şeri’an ve acilen me’mûr olduğunuz hidemât-ı âliyede mevcûd bulunmağa ziyâdesiyle tekayyûd ihtimâm eyleyesiz ve siz ki kethüdâ yerlerisiz bölük ve er’ba neferâtının her birini habîr ve ağah idüb fermân olunduğu üzere bir gün ve bir sâ‘at mukaddem gelüb ayrışmamak üzere tenbîh ve te’kid eyleyesiz şöyle ki neferât-ı merkûmeden özür ve bahâne ile bir ferdin geriye kalmasına müsa’ade eylediğiniz istima’ olunur ise gerek sizin ve gerek neferât merkûmenin bir vech ile özür ve cevabınıza iska’ olunmayub mes’ul ve mu’ateb olmanızı mukarrer ve muhakkak bulub ana göre musâra’at ve hilâfınızdan begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz deyu iffihârü’l emacit ve’l ekarim silahtar ağası Mustafa ve silâhdâr ağası El-hâc Hasan dame mecduhûma taraflarından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki vüsûl bukdukda bu bâbdasâdır olan fermân-ı celü’l kadîm ve mûmâ-ileyhma taraflarından mühürlü mektûb mûcibince amel idüb hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fîevâ’il-icemâziye’l--âhir sene ihdâ ve ışrn ve miete ve elf

Kad Vesale biti fî 28 mim Cemaziye’l Ahir sene 1121

Konstantiniyyeti’l Mahrûse

Varak No: 29b

Hüküm No: 110

Tarihi: 1121

Konusu: Abdülbâkî Paşa Vakıf arsası binası Mutasarrıf Yunak Baba’nın mirasçılarının i‘lâmı

Kıdvetü’l-kuzâtve’l-hükkâm madenü’l fazl ve’l-kelâm Mevlâna Rusçuk kadısı zîde-fazlahu tevkî‘-irefî‘-ihümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki …….. nâm kimesneler südde-i sa‘âdetime arzuhal idüb kazâ-yı mezbûrda vâkı‘ Abdülbâkî Paşa efkâfından arsası makata’lu ve binası mülk dekakin mutasarrıf olan Yunak Baba (?) ve ……. Nâm kimesneler fevt oldukda mutasarrıf oldukları dekakîn irs-i şer‘le

bunlara intikâl eyleyüb dahl olunmak icab etmez iken ve kazâ-yı mezbûrun mütevellî olan nâm kimesne ol mahlül olan dükkânları cânib-i vakıf içün zabt iderim deyu bunların zabtına mümanât eyledügün ve bu bâbda davalarına muafık şeyhü'l islâmdan ve fetva-yı şerîfe virildügün bildirüb mucebince amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîfte'addîsi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfimricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer' ile görülmek emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere …… mukaddemâ bu def'aşer' ile görülüb fasl olunmayan husûsların tamâm mukayyed ve fetva-yı şerifine nazar idüb göresin i'lâm olunduğu babalarından müntakil dükkânlara mütevellî-i mezkûru ve ahari hilâf-ı şer' –i şerîf dahl ve ta'arruz itdirmeyüb te'addîsin men' ve def' eyleyesin min ba'd şer'-i şerîfe ve fetva-yı münife ve emr-i hümâyûna muhâlif kimesneye iş itdirmeyesiz islimyanı yazub bildirüb husûs-ı mezbûr içün bir dahî emrim varmalu eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fîevâsıt-ıcemâziye'l-- aher sene ihdâ ve ısrin ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 30a

Hüküm No: 111

Tarihi: 1121

Konusu: Bender kal'asının genişletilmesi ve korunması husûsunda Emir

Destûr-u Mükerrem müşir-i mufahham nüzamü'l Alem müdir-i umur-i'l cumhûr bi'l fikr-i sakıb ve mütemmim-i mehami'l enâm bi'rre'yi's- sahib mümehhid-i bünyân ve'l ikbâl müşeyyid-i erkân-ü's sa'âdetve'l-iclâl el mahfûf bi-sunûf-u avatıfi'l- meliki'l a'lâ Özi eyâletine mutasarrıf olan vezîrim Yusuf Paşa Edâmallâhu te'âlâ iclâlehü tevkî'-irefî'-ihümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki bundan akdem binâ olunan bendel kala'sı tevsî' olunub ana göre muhâfazası içün kifayet mikdârı yerlü kulu tahrîri muktezâsı olmağla lâkin ancak atik kala'sı muhâfazasına kaFî olur kamaniçe neferâtı ile mecmu' yedi yüz iki neferi kalub müceddeden yapılan tabya vesâ'irmuhâfazası muktezî mahalleri içün henüz yerli nefrâtı ta'yîn olunmayub şimdiki yerlü yeniçerileri ta'yîn ile defter olunduğu üzere on iki oda olub ağa ve çorbacı vesâ'irzâbıtları ile mecmu' bin üç yüz elli nefer olub

mecmu' kamaniçe yerli yeniçerileri yevmiyelerine kıyasen ol mikdâr neferin yevmiyeleri dokuz bin sekiz yüz otuz sekiz akçe ve yine kısları sekiz yük yetmiş bin altı yüz altmış üç akçe ve senedi mevâcibleri otuz dört yük seksen iki bin altı yüz elli iki bin akçe eyledügi hesab olunmağla neferât-ı mezbûre çiftçi ve kıbti olmayûb askeri oğlu askerden olub ve mücerred cenk ve harba kadîr yarar ve bahadır ve tâmmü's silah güzîde-ehl-i ırz kimselerden olmak şartıyla sen ki bender muhafızı vezîrim masarileysin ma'rifetinle icaleten Silistre ve Niğbolı sancaklarından münasib olan kazâlardan bu tarafdan ta'yîn olunan mübâşir yanına dahî askeri ahvâline vâkıf mütemedün- aleyh ademler ta'yîn ve bir gün mukaddem tahrîr peyder pey muacceden bendele irsâl bade't tekmîl inşallahuteâla ka'la-yı mezbûra vusullerinde yoklanub a'lel esami defter ve ka'la-yı mezbûrun sâ'ir lüzumu olan neferâtı dahî fima bâ'd tahrîr olmak üzere ancak şimdilik neferât-ı mezbûreyi tahrîr ve va'z idüb kayd olundukları târîhden müstahak oldukları ulufeleri beher üç ayda bir virmek üzere mahallerine kayd üçün defteri mühürledüb der- devlet madarıma irsâl ve sabıka kemeniçe yerlü yeniçerileri ağası olub ka'la-yı cedîdede kırk akçe ile müteka'id olan Mehmed dahî mibaşirin yanına ta'yîn ve emr-i şerîfim virilmek bâbında iftihârü'l ümera't'il ekâbir bi'l fi'l- baş defterdârım Mehmed dame ulüvühü arz etmegin imdi telhis mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı alişân sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle kıdvetü'l emacit ve'l ayân Seyfullah zîde-fazlühü vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki vezîr-i müşârileyhsin zikr olunan neferâtı çiftçi ve kıbti olmayub askeri oğlu askeriden olub cenge ve harbe yarar ve bahadır tamü's silah güzîde-ehl-i ırz yiğitlerden olmak şartıyla ma'rifetinle icaleten Silistre ve Niğbolı sancaklarından münasib olan kazâlardan ta'yîn olunan mübâşirler yanına dahî asker-i ahvâline vâkıf mu'temedün aleyh ademler ta'yîn ve bir gün mukaddem tahrîr ve peyder pey muaccelen bendere irsâl ve badet tekmîl inşallahutealla ka'la-yı mezbûre vusüllerinde yoklanub alel esami defter ve ka'la-yı mezbûrun sâ'ir lüzumu olan neferâtı dahî fî ma bad tahrîr olunmak üzere ancak şimdilik neferât-ı mezbûre tahrîr ve va'z idüb kayd olundukları târîhden müstahak oldukları ulufelerin beher üç ayda bir virmemek üzere mahallerine kayd içün defter …… der-i devlet medarıma irsâl ve sabıka kamaniçe yerlü yeniçerilerin ağası olub ka'la-yı cedîde kırk akçe ile mütekaid olan Mehmed dahî mübâşirin yanina ta'yîn idüb vech-i meşrûh üzere sâdır olan emr-i âlişânımın mazmûn-u müniFî ile

âmil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân-fi’l- yevmü’l sam imin şehr-i cemâziye’l--âhir sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale biti fî 25 min Receb sene 1121

Konstantiniyyeti’l Mahrûse

Varak No: 30a

Hüküm No: 112

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk ve Yergöğü kazâlarında Cizye toplanması husûsunda Fermân

Memalik-i İslamiyyede vâkı‘ ehl-i zimmetin üzerine mevzu’a derdestlerine madrube (?) olan cizye beytü’l-mâl-in usûl-u emvâl-ı şer‘iyyesinden ve nizâm-ı devlet-i aliyyenin umur-u külliyesinden olmağla mezheb-i Hanife üzere ehl-i zimmet re‘âyânın fakirlerinden on iki dirhem fussa (?) bedeli bir dinâr ve mütevessitü’l hâl olanlardan yirmi dört dirhem fussa bedeli iki dinar ve zâhirü’l gına olanlardan kırk sekiz dirhem fussa bedeli dört dinar alınmak üzere nizâm virilüb ve esnaf-ı selase itibârıyla tahsîle sahi hem ahvâl-i müteavene-i re‘âyâya evfak ve hem tahsîldarlara ehven olmağın bina’en- âla- zalik memalik-i mahrûseti’l mesalikimde vâkı‘ ehl-i zimmet-i mesara ve ye-hud ve eramine-i acemine virilecek her yüz kağıdın onu âla ve onu edna ve seksani evsât olub alasından dört ve evsatından iki ve ednasından bir şeriFî altın cizye ahz ve cibâyet olagelmekle bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere Sene-i sâbıkmûcibince bin yüz yirmi bir senesi şabanı gurresinden cizyeleri cibâyetine mübaşeret olunmak üzere Rusçuk ve Yergöği kazaları cibâyetine me’mûr olan iş bu reaf’i tevkî‘-i rafi’-i şân hakanı kıdvetü’l emasit ve’l-akrân cizyedâr sâbık İbrâhimzîde-kadrühûnün yedine virilen iş bu berât-ı âlişanımla mestûr zikr olunan kazâların her bir belde ve her bir karyesinde sâkin ve mevcûd bulunan ehl-i zimmetin bir ferdi hariç kalmamak üzere cümlenin cizyeleri **Varak 30b :** alınub ve cizyelerin eda eyledikleri ma‘lûm olmak içün esnâf-ı selaseden her bir ferdi miri mühür ile mühür ve memhûr ve mahtûm bir kağıt virüb ve cem‘ eyledüğü cizye ne

mikdâr ise hazîne-i âmireme teslîm ve muhasebesini gördükde harc-ı Ruznâmçe ve muhasebe nâmıyla bir akçe alınmak şartıyla ancak tevzî‘ eyledüki evrâkın alasından on iki ve evsâtından dokuz ve ednâsından altı pâre her re’s cizyeden kendüsüne ma‘îşet virilüb ve her bir varakta birer tane cizye muhasebecisi ve katiplerine ücret kitabet olmak üzere asl-ı mal-ı cizyeden taraf-ı mîrîden mahsûb oluna ve memalik-i mahrûsemde efkâf kurâlarından olan karyelerde sâkin ehl-i zimmetin salâtin-i izâm ve vüzerâ-yı kiram ve mir- mirân ve ümerâ vesâ’irlerinin haslarına ve ocaklarına ve muhasallık ve voyvodalıklara dâhil ve ba’zı esbaba bina’en defterden ifrâr ve maktu’ olanlar ve gerek rahib ve gerek patrik gerek keşiş ve gerek patrik ile ellerine berât olub tercümanlık ve mütesellimlik ve mu’afiyet iddi‘âsında olanlar madem ki iktisâb ve amele kadir olub iktisâbdan mani’ olur zamanda ve zararet ve kılıç veyâhud ekser amire-i ibtila-yı maraz gibi azâr-ı sahirası olmaya sa’ir ehl-i zimmetden istisnâ olunmayub ruhbandan cizye alınmaz deyu halk beyninde meşhûr ve elsine-i nasta mezkûr olan kavîl ile te’allül edâ-yı cizyeden imtina etdirilmeyüb verşlen fetva-yı şerîfemûcibince bu makulelerin dahî cizyeleri vech-i sâbık üzere yed-i vahitden/ ahzdan (?) esnaf-ı selâse tevzî‘ ve tahsîl ve zaman-ı sabıktan ilâ-hazihi’l- an ehl-i zimmet re‘âyânın cizyeleri cibâyetine me’mûr olan amillerin ma‘îşetleri cânib-i mîrîden hesablarına mahsûb olunur iken bundan akdem seferlerin imtidâdı ve masârıfın kesreti hasebiyle bi’l iktizâ cizyedârlardan peşîn alınmağla mazbûrlar dahî peşîn virdük deyu alâsından dört eşreFî ve evsatından iki eşreFî ve ednâsından bir eşreFî ziyâde kendüleri içün dahî başka ma‘îşet talebiyle te‘addîye tesaddi itmeleriyle ehl-i zimmet re‘âyânın ızdırâb-ı hallerine ba’iş oldukları sem’i hümâyunuma layık olmağla cizye umûrunun cümle te‘addîden âri vechle hüsn-ü nizâmı ve ehl-i zimmet re‘âyânın saye-i şefkât-i padişahânemde ıstırâhat ve erami-i murâd-ı hümâyûnum olmağınre‘âyâfukarâsına merhamet ve cizyedârları dahî suhulet içün geçen sene cizyedârlardan ba- peşîn ve caize vesâ’ir harç nâmıyla bir nesne alınmamağla cizyedârlar dahî inşâ’allâhüteâla cibâyete mübaşeret eylediklerinden sonra emvâl-i cizyeyi tahsîl ve vakt ile maktûbların hazîne-i âmireme irsâl ve berât âlişanımda tasrîh olunduğu mikdârdan bir akçe ve bir habbe ziyâde mütalebesiyle re‘âyâya te‘addî olunmamak üzere bundan akdem fermânım olub ancak muktezâ-yı hale göre bu ana degin icaleten olduğundan re‘âyâya sınıf-ı hâl (?) îras idüb amma tedrîc (?) ile tahsîl olunduğu suretde ve cizyeleri akçesini tedârükde ribahorlara

müraca'at etmeyüb kendü kar-ü kesblerinden peyda ve suhulet ile cizyelerin eda idüb mevcûd olanlarının takviyetlerine ve diyâr-ı aharda olanlar dahî kadîmi yerlerine ricatlerine ba'is olmağla işbu sene-i mübârekede ehl-i zimmet kefere veyâhudun cfizyeleri âtide ……. Lanlarından vatken def'aten edaya kadr olanlarından mâ'adâsı tedric ile tahsîl ve cizyedârlar dahî dört taksît ile hazîne-i âmireme teslîm eylemek şartıyla cibâyet olunmak üzere fermânın olub ve bu vech üzere sûret-i nizâmvirilmeğin inşallahutealli taksît-i evveli ramazan-ı şerifin on beşinda ve taksît-i sahi îdi ezhada ve taksît-i sâlis rebi'ül evvelinin on beşinci günü ber-vec-i tekmîl hazîne-i âmireme teslîm eyleyeler amma emvâl-i cizyeye cizyedârlara taksît olunmuşdur deyu ehl-i zimet re'âyâya dahî teallul etmeyib üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyelerin vaktiyle edada tehavün tekâsül eylemeyeler ve beraatların sicile sebt içün muhakemeye vardıklarında kadılar dahî bir nesne taleb etmeyüb ehl-i zimmet re'âyânın cizyelerine müteallik ve davaları zuhûr eyledikde mahkeme harcı nâmıyla ve gayrı tarik ile ahz ve celb-i mal sevdasında olunmayub muktezâ-yı şer'-i kadîm üzere deavi-yi hüsema fasl-u hamse eylemeyeler ba husûs cizye cibâyeti husûsunda bize kaide (?) aid değildir deyu umûr-u cizyenin kesr-ü teatiline ba'iz olacak vaz-ü hareketden içtinâb eyleyeler ve emr-i şerîfimle sual olunmadıkça ahâlî-i vilâyetin müracaatları vesâ'ir tarik ile ahvâl-i kurâya karışanların ihbarları ile re'âyâ-yı tahrik ve cizye tahsîlinde ta'tile ba'is olacak mevâdı arz ve i'lâm eylemeyeler ve cizyedârlar dahî re'âyâya size mehil virdik deyu mühlet zımnında asıl cizyelerinden ziyâde akçe taleb ve zulüm idüb bu takrîb ile te'addî eylemeyeler şöyle ki bundan sonra eğer cizyedârların ve kadıların keyfiyet ve ahvâlleri siren ve cebren ve teakiben (?) mütevaliyeten tefehhus ve tecessüs olunub cizyedârların iş bu berât-ı âlişanımda tasrîhve tavzih olunan şuruta mügayir vaz-ü hareketleri zuhûr ider ise sâ'iremûceb-i intibâh olacak vecihle bilâ tereddüdşer'an lâzım gelen cezaları tertîb olunur ale'l husûs mal-ı cizye noksân ……. İcâb ider varidât-ı şer'iyyeden olub tâ'ife-i kuzât tahsîlinde i'ânet etmek lâzıme-i zimmet iken her kangısından cizye umuruna halel virür vaz halde vâkı' olur ise nef-i veled ve azmi düğü muakib ile mücazât olanlar ve ehl-i zimmet re'âyâ dahî sükût-u cizyeyi müstelzim olur özürden salim iken ……. İle müstahak oldukları **Varak 31 a :** cizyelerin virmemek içün özür irâddan ısrâr veyâhud zirde iktizâ idüb hâsıl cizyelerin edadan eyba (?) iderler ise …… ıyla hallerine merhamet olunmuşken bugüne harekete cesaret itdikleri içün

keyfiyetleri müteayyen olduktan sonra ahz ve kürek çekmek üzere tersane-i âmiremde olan çekdiri sefinelerine vaz‘ oluna deyu sâdır olunan hatt-ı hümâyûnşevket-makrûnum mucebince bu berât-ı âlişan mevhebet nişanı virdim virdim ve buyurdum ki vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr olan hattı hümâyûnşevket-makrûnum mûcibince iş bu tasviyet-ebat-ı ma’delet –nümayanında tafsîl ve beyân ve tavzîh ve ayân olunan şurût ve kayudun cümlesi levâzım ihtimâm ile müra’at olunub dahî ehl-i zimmet re‘âyânın cizyeleri tahsîline eğer kadılar ve ayan vilâyet ittifât ve ittihâdlarıyla cizyedârlara ayanet eylemeyüb efrâd-ı aferideden vechen mine’l vücûh mümana’at eylemeyeler ahâlîvilâyetinden her kim ehl-i zimmet re‘âyâya sahib çıkub bizim bağ ve bahçelerimizde ve değirmen ve çiftliklerimizde çoban ve ber oğlanıdır deyu vesâ’ir bahâne ile cizyelerin virdirmeyüb bu güne hareket cesaret iderler ise ba’is-i hezelân-ı ebet olur muakabat-ı şer‘iyye ile muakab olacakların mukarrer ve muhakkak bilüb ve eger kadılar dahî bu makulelerin tarafında bulunub sözlerine müsa’ade iderler ise isimleri ceride-i hükûmetden hak olunub ebedül adâb mazûl ve menkûb kalacakların teyekkûn idüb selâmet-i halleri içün kemâl-i intibâh üzere hareket eyleyeler ve ehl-i zimmet re‘âyâ dahî kendülere bu kadar merhamet olunmuşken cizye virmemek içün bir yerde intifâ etmeyüb tarik-i sirrete gitmeyüb üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyelerin berât-ı âlişanımda ta‘yîn olunduğu üzere cizyedârlarıyla bi’t-tamâm eda eyleyeler eda-yı cizyeden mümana’atları ve şirretleri zuhûr ile müddet-i medit hükmünden kemâl mertebe hazel eyleyeler ve cizyedârlar dahî berât-ı âlişanımla ta‘yîn olunandan ziyâde ehl-i zimmet re‘âyâdan bir nesne taleb etmeyüb vechen mine’l vücûh te‘addî eylemeyeler ve eger te‘addîleri mecmu-u hümâyûnum olur ise der akab azil ve yerlerine ahar kimesneler ta‘yîn olunduğundan mâ‘adâ bilâ tereddüd şer‘le lâzım gelen cezaları tertîb olunmagın mukarrer bilüb ana göre ziyâde istikâmet ile hareket eyleyüb sene-i mezbûrede fermânım olduğu üzere ehl-i zimmet re‘âyânın cizyeleri malını cem‘ ve tahsîl ve her nefer cizyesi malını eda eyledügi ma‘lûm olmak içün başka defter dutub kaziyede olanları mahallesi ve karyede olanları karyesi ile kendülerinin ve babalarının isimleri ve şöhretleri ile …… esami tahrîr ve defter devlet medarıma geturile ve cizyedârlar mahâlîne getürecekleri cizye evrâkların ne tarikle getürmek murâd iderler ise vaz‘ idecekleri seneleri sene-i mezbûr evrakı mühürlenen dört adet mührüyle memhûren götürüb ve me’mûr olduğu kazaya varub sabahü’l muazzam

gurresinden hakimü'l vakt muvacehesinde ahâlî-i vilâyet ve iş erleri ma'rifetleriyle mühürlerin kat' ve evrakta olan mühür ile tatbîk olunduktan sonra bir kimesneye vaz' ve vilâyet kadısı mühürleyün dersa'âdetime irsâl oluna ve cizyedâr mezbûr me'mûr olduğu kazanın kurâ ve navahisine götürdügi evrak-ı cizye kaleminde mahfûz olan mühür ile mühürlenüb kolcularına tevzî'' ve hıyn-ı iktizâda def-i iştibâh içün tatbik olunub min'bâ'd kolcular mühürleyüb ve derûn-u berât-ı âlişanımda olan şurut ve kayudun icrasına ziyâde ihtimâm idüb hilâfından ihtirâz eyleyeler şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîrân fi'l- yevmü'l Rabi ışrîn min Cemaziye'l Ahar lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad Vesale Biti min 27 Recebü'l ferd sene 1121

Be Makam-ı Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 31a

Hüküm No: 113

Tarihi: 1121

Konusu: Ahmet Çeribâşının Hücceti

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm meadenü'l fazl ve'l-kelâmNiğbolı ve Rusçuk kadıları Tırnovi kazâsı naibi zîde-fazlühûm ve kıdvetü'l emacit ve'l ayân Niğbolı sancağı mütesellimi zîde-Mehmede tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki kıdvetü'l emasit ve'l-akrân Ahmed Çeribaşı zîde-kadrühû südde-i sa'âdetime arzuhal idüb Rusçuk kaziyesi sâkinlerinden Şeyh Mustafa nâm kimesne ve zimmetinde hukûk-u sahiyya-yı şer'iyyeden bin yüz yirmi senesinde yüz yirmi guruş Tırnovi kazâsına tâbi' bele nâm karye sâkinlerinden Hüseyin ve Mustafa ve Halil nâm kimesneler zimmetlerinden dahî sene-i mezbûrede iki yüz guruş hakkı olub taleb eyledükde virmekde teallil eylediklerin ve yedinde hüccet-i şer'iyyesi olduğun bildirüb hüccet-i şer'iyyesi mûcibinceşer' ile görülüb alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmegin mahallinde şer' ile görülmek emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amek dahî ihzâr-ı hüsemâ kılub mukaddemâ bir def'aşer' ile görülüb fasıl olunmayan husûsları tamâm hak ve adl üzere tefehhus ve hüccet-i şer'iyye nazar idüb göresin i'lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kadîm ile amel ve mazmunu muvafık-ı şer' olub âla vechi'l

hasem sâbit olan hüccet-i şer‘iyyesi mûcibince amel idüb dahî mezbûrların zimmetlerinde şer‘ ile müteveccih olan ol mikdâr guruş **Varak 31b :** bade’s- sübût hükm idüb teveccüh idenlerden alıverüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk hak eyleyesin minba’d şer‘-i şerîfe ve hüccet-i şer‘iyye’ye ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyüb islimyanı yazub bildirüb husûs-ı mezbûr içün bir dahî emrim varumlu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevâhir cemâziye’l--âhir lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Be makâm-ı Konstantiniyyeti’l mahrûse

An mal-ı mukâta‘a iskele Rusçuk

Ahmed Ali Eski Cuma

Sipâhi Yevm : 3 fî 19 receb 1119

Hasan Mehmed Abdullâh

Sipâhi yevm : 5 fî 20 zi’l-ka‘de 1119

Ali Murat Rusçuk Silahdarı

Yevm 4: fî 29 zi’l-hicce 1119

Mustafa Merâm Eski Cuma Silahdar

Yevm 3 : fî 29 muharrem 1121

Hüseyin Abdullâh

Yevm : 1 fî 3 muharrem 1119

Mehmed Mustafa Rusçuk

Yevm fî 18 Rebiü'l evvel sene 1121

Mehmed Ali Rusçuk

Yevm 2 fî gurre-i rebiü'l ahir sene 1121

Mehmed ……

Yevm 10 fî 14 şevvâl 1119

Hüseyin Aslan Hezelgrad sipâhi

Yevm 3 fî 23 şaban sene 1119

Mustafa

Yevm 6 fî 19 rebiü'l ahir sene 1119

Hüseyin sipâhi

Yevm 1 fî 7 zi'l-hicce sene 1183

Osman Mustafa

Yevm 5 fî 11 cemâziye'l--âhir sene 1121

Hüseyin Mehmed Hezelgrad

Yevm 2 fî 14 zi'l-hicce 1120

Elhac sait derviş

Yevm 4 fî 12 muharrem sene 1121

Bektaş

Yevm 4 fî 14 rebiü'l evvel sene 1121

Ali nâm sipâhi

Yevm 2 fî 5 cemâziye'l--âhir sene 1121

Ali Hasan Yeniçeri sâbık (?)

Yevm 1 fî 14 Ramazân 1148 (?)

Varak No: 31b

Hüküm No: 114

Tarihi: 1121

Konusu: Mustafa ve Ali adlı kişilerin i'lâmı

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm me'adenü'l Fezail ve'l-kelâm Gabronova ve tevâbi'imukâta'asına tâbi' olan yerlerin kadıları zîde-fazlühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıncak ma'lûm ola ki kıdvetü'l emasit ve'l-akrân Mustafa ve Ali zîde-kadrihüma Dîvân-ı Hümayûma arzuhal idüb Gabronova ve tevâbi'iimukâta'ası mâlikâne mezbûranın uhtelerinde olub mefrûzül kalem ve maktu'l kadem serbestiyyet üzre zabt olunub valiler ve mütesellimler ve nazılarlar vesâ'ir ehl-i örf tâ'ifesi taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîfve bi'la emri münif rencîde olunmak icâb etmez iken Niğbolı mütesellimleri ve Vidin nazırları ve Rumilli vâlîlerivesâ'ir tarafından zâhire baha ve teftiş ve gayr bahâne ile re'âyâfukarâsırencîde olunmağla perâkende ve perişân olmalarına ba'iş oldukların bildirüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfimricâ eyledikleri ecilden hazîne-i âmireme mahfûz olan haslar mukâta'ası defterleri nazâr olundukda senede üç bin beş yüz guruş mâl ve malının her bir guruşuna ikişer yüz guruş hesâbıyla iktizâ iden kalemiyyesin senede dört taksît ile taraflarına edâ veteslîm olunmka şartıyla Gabronova ve tevâbi'imukâta'ası destûr-u Ekrem müşîr-i efhâm iclâlehü havasından olub mâlikâne (?) Mustafa ve Ali

zîde-kadrihüma üzerinde olduğu ve baş muhasebede serbestiyet şurûtu gerektikde bu makûle mâlikâne virilen mukâta‘aat mal ve kalemiyyesin virdükden sonra vezîr-i azâm ve mîr-i mîrân ve ümerâ mütesellimleri vesâ’ir ehl-i örf tâ’ifesi taraflarından bilâ-emr-i şerîf nesne talebiyle dahl ve taciz ve rencîde itdirmeyüb cevir ve eziyetleri def ve ref’i olub mefruzü’l kalem ve maktu‘ul kadem min külli’l vücûh serbestiyet üzere …….. oldukça mâlikâne zabt eylemek şartıyla sâdır olan hatt-ı hümâyun-u şevket-makrûnumla ve vüzerâ-yı izâmve ulemâ-yı kirâm imza ve mühürleriyle desturü’l amel olan telhisinde mestûr virilen berât-ı alişânda müsarrah olunduğu derkenâr olunmağla ve derkenâr berât-ı şurûtu mûcibince serbestiyet üzere zabt u rabt ittirilüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi’lâ fermân-ı alişân rencîde ve te‘addî ittirilmek üzere emr-i şerîf virilmek içün iftihârü’l ümera’il ekabil bi’l fiil baş defterdârım El-hâc Mehmed dame uluvvühü arz ve tehsîs eylemegin imdi tahsis mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfim vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amil olub dahî mukâta‘ayı mezbûre sâdır olan hatt-ı hümâyûnu şevket-makrûnmûcibince mefrûzül kalem ve maktu’ül kadem min külli’l-vücûh serbestiyet üzere zabt eylemek şartıyla ber-vec-imâlikâne merkûmânın uhdelerinde olmağla yerlerine olan berât-ı âlişanım şurût mûcibince üzere zabt ve defter-i cedîd hakaniyede mukâta‘ayı mezbûreye hâsıl-ı kayd olunan küllî ve cüzi mahsûlât ve rüsûmatın kânûn ve defter mûcibince taraflarından ahz u kabz ve cem‘ ve tahsîl itdirdüb mîr-i mîrân ve mir-i livâ ve mütesellimler Voyvodalar vesâ’ir amil arif tâ’ifesi taraflarından hilâf-ı şer‘-i şerîf ve balâ fermân-ı âlişanı rencîde ve te‘addî itdirmeyüb emr-i âhar irsaline muhtâc eylemeyesiz şöyle bilesiz âlamet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fi’l- yevmi’l hamis min şehr-i rebiyyü’l ûla lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf min 11 şaban li seneü’l mezbûre

Kad Vesale biti fî 11 min şaban seneti’l-mezbûre

Be makâm-ı Konstantiniyyeti’l Mahrûse

Varak No: 32a

Hüküm No: 115

Tarihi: 1121

Konusu: Gabranova Hası Mukâ'tasının Ali Ağâ ve Mustafa Ağâ'nın kontrolünde olup, Has Reâyasının teâddi ve rencîde edilmemesi için gönderilen mektûb

İzzetlü faziletlü efendiler hazretlerinin huzûrlarına de'avat-ı safiyât-ı ithâfından sonra inhâ olunan budur ki haliya devletlü inâyetlü merhametlü veliyyü'n-ni'metin sahib-i devlet efendimiz hazretlerinin havâs-ı âliyyelerinden alan Gabronova hası mukâta'ası ber-vec-imâlikâne ve iştirâken Ali ağa ve Mustafa Ağanın uhtelerinde olub mâlikânemukâta'alarının eshabı be her sene mal ve kalemiyyelerin eda itdikten sonra vüzerâ ve mîr-i mîrân ve ümera ve mütesellimleri vesâ'ir ehl-i örf taraflarından bilâ-emr-i şerîf bir şey talebiyle rencîde itdirilmeyüb mefruzü'l kalem ve maktu'l kaden serbestiyet üzere mutasarrıf olanları zabt eylemek üzere Balkan Şürûtunda mukayyed iken ba'zı ehl-i örf taraflarından müdâhale ve rencîde ve tacîz olunub has re'âyâsının perâkende ve perişân olmalarına ba'iş oldukları ihbâr ve merkûmân arzuhâl etmeleriyle hilâf-ı şer'-i şerîf bilâ-emr-i münif kimesneye rencîde ve te'addî itdirilmemek üzere sâdır olan emr-i şerîf-i âlişan mucebince mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahuteâla vusûlündemûceb-i emr-i şerîf üzere amel ve hareket itdirüb minvâl-i meşrûh üzere olan te'addîleri men' ve def' dikkat ve ihtimâm eyleyesiz ……

Varak No: 32a

Hüküm No: 116

Tarihi: 1121

Konusu: Mustafa Ağa ve Ali Ağâ'ya yönelik yapılan şikâyetle ilgili mektûbun gönderildiğine da'ir Fermân

Şerayi-i şı'ar Fazilet- dessâr Gabronova ve tevâbi'isi mukâta'ası havâlîlerinde olan Kuzât efendiler huzûrlarına de'avat- ı vafire iblağından sonra mühibbane inhâ olun a budur ki ba'iş mektûb Gavrova ve mukâta'asına ber-vec-imâlikâne mutasarrıf olan Mustafa ağa ve Ali ayâna mukâta'a-yı mezbûr serbestiyet üzere der-uhde olunub hilâf-ı şer'-i kânûnmüdâhale ve bi'la emr-i şerîf mütalebe olunmamak bâbında emr-icelîlü'l-kadr sâdır olmağla mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahu

teali vürûdunda fermân buyurulduğu üzere mezbûrların yedinde olan berât âlişan şurûtu üzere mukâta'a-yı mezbûru serbestiyet üzere ve vâkı' olan cüzi ve küllî mahsûlât ve rüsümât taraflarından ahz u kabz ittrilüb sâdır olan emr-i şerifin mazmûn-u itâ'at-i makrûnunu icrâya dikkat ve hilâfına bir dürlü cevâz ve rıza göstermemeleri …….. lunur

(…….)

Varak No: 32a

Hüküm No: 117

Tarihi: 1121

Konusu: Yergöğü kasabası sâkinlerinden İbrâhim bin Ahmed'in yaşlı ve düşkün durumda olması sebebiyle vergiden muaf tutulmasına dair Fermân

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm madenü'l fazl ve'l-kelâm Mevlâna Yergögi kadısı zîde-fazlühûtevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Yergögi kasabası sâkinlerinden olub Evlâd-ı Fatihândan İbrâhim Bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'a varub pir ü ihtiyâr olduğundan mâ'adâ eli çolak ayağı topal ve kolları sağır olub bir vecihle kâr-u kesbe iktidâri olmayub ehl-ü ıyalinin nafaka ve kisvelerini ve senede üzerine edâsı lâzım gelen rüsumu edaya iktidarı kalmadı deyu ahvâlini takdîr ve ilâmını ihtimâs eyledügin sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin arz ve i'lâm eylediğin ecilden hazîne-i amirede mahfûz olundukda Rum Rumelinde vâkı' Evlâd-ı Fatihân tâ'ifesi a'lel umum (?) yüz yirmi senesinde Yörüklükten ihrâc ve tekâlif ve âdet ağnâmların kazalarıyla (?) me'an virmek üzere hâne-i avârıza kayd olunduğu mestûr ve mukayyed bulunmayın mahallindeşer' ile görülüb kâr-ü kesb ve külliyetli emlâk ve arazi sahibi olmayub edaya kudreti yog ise teklîf talebiyle rencîde olunmamak üzere emr-i şerîfim virilmek içün arz ve telhîs olundukda imdi telhisi mucebince amil olunmak bâbında fermân âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb göresin kâr-u kesb ve külliyetli emlâk ve arazi sahibi olmayıb edaya kudereti yoğsa teklîf talebiyle rencîde ve te'addî itdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fi'l- yevmü's sam imin ışrîn şehr-i rebiü'l ahir sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Varak No: 32b

Hüküm No: 118

Tarihi: 1121

Konusu: Bende'l kal'asına Çavuş, terakkilü ağası ve zabıtlar ta'yîn edilmesi husûsunda fermân

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm madenü'l fazl ve'l-kelâm Asıtane-i sa'âdet-medarımdan Rum ilinin sağ kolı ve Niğbolıya varınca yol üzerinde vâkı' olan kadılar zîde-fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân zikr olunan kazâlardavâkı' kethüdâ yerleri zîde-kadrühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki iş bu sene-i mübârekede serhâd-ı islamiyyeden bender kal'asıvesâ'ir ol tarafda iktizâ iden hidemât-ı âliyenin temşiyyeti içün muhâfaza-yı mazbûrda mevcûd bulunmak şartıyla ebna-yı sipâhiyândan ve zümre-i silâhdârandan atik neferâtdan yevmî ellişer akçe terakkili tahrîri fermân olunmağla inşallahutealli bin yüz yirmi iki senesi Rûz-u kasımına degin Destûr-u mükerrem müşir-i müfehham nizamü'l alem Özi valisi olan vezir Yusuf Paşa Edâmallâhu te'âlâ iclâlinin re'yi-i savab- didî üzre hareket vesâ'ir iktizâ iden hidemât-ı aliyyede mevcûd bulunmak şartıyla hitâm hizmetiden sonra cümlesinin terakkî mezkûreleri virilmek fermân olunmagın sipâh ve silakdar ocakları tarafından ve çavuşlarından mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân çavuş ve çavuş ve terakkilü ağası ve zabıtlar zîde-kadrühûm ta'yîn ve irsâl olunmuşlardur imdi siz ki kadılar ve kethüdâlarsız bu husûsda da damiye-i gayreti dermiyân idüb mecmu' nâs olan mahallerde münadiler nida itdirüb atik neferâtından olanları haber ve agah eyleyüb fermân olunduğu üzere tahrîr olunan neferâtın cümlesi boylu tüfenkleriyle mükemmel ve müsellâh olmak üzere muhil ve müstehak yarar ve tüvân olan sipâh ve silâhdâr neferâtını tahrîr ve bayrakları altında mevcûd itdirmege her biriniz geregi gibi tekayyüd-i ta'am ve sa'yi ve ihtimâm eyleyesiz ve siz ki sipâh ve silahdâr ocaklarından ta'yîn olunan çavuşân ve terakkilü ağası ve zâbıtlarısız bu bahâne ile tamah'ıma düşüb bu husûsda mücerred celbi mâl içün ihmâl ve müsamaha üzere olduğunuz istima' olunur ise bir vecihle özür ve cevabınız iska olunmayub mu'ateb ve mu'akab olacağınızı mukarrer ve muhakkak bilüb ana göre basiret ve intibâh üzere olub hilâf-ı emr-i şerîf ve vaz-ü hareketden ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz deyu

iftiharü'l emacit ve'l ekârim sipâhiler ağası Mustafa Silahdar ağası El-hâc Hasan dame mecduhûma taraflarından vech-i meşrûh üzere mühürlü mektüb virmekle mucebince amel eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusül buldukda bu bâbdasâdır olan fermâncelîlü'l-kadrim ve mûmâ-ileyh taraflarından virilen mühürlü mektûb mucebince amel olub hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız Tahrîrân fî evâsıt-ı şaban sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 32b

Hüküm No: 119

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk kazâsı zımmi Reâyasının Hücceti

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm me'adenü'l fazl ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlahu Kıdveti'l Emâsil ve'l-akrânNiğbolı Mütesellimi olan zîde-kadrühûtevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Rusçuk kazâsının zımmî re'âyâsı Dîvân-ıhümâyûnuma arzuhal idüb mühürlü defter-i cedîd hakaniyede hâsıl kayd olunan resm-i ispençe ve öşür mahsûlât-ı defterde yazılan dönüm has (?) vesâ'irhukûk ve rüsûmların ber-vec-imâlikâne Rusçuk voyvodası olanlara kânûn ve defter mucebince eda razılar iken mâlikâne mutasarrıfı resm-i ispençe ve dönüm hası defterde tasrîh olunduğu üzere almağa kanâ'at eylemeyüb defterden ziyâde alduğundan mâ'adâ cizyeye müstahak olanları der zincir idüb yetmiş üç guruş zincir akçesi ve çeyiz akçesi on altı akçeden ziyâdevesâ'ir bahâneyle ziyâde akçelerin alıb zulm ve te'addî etmekle perâkende ve perişân olmakla ba'iş olmuşlardır deyu bildirüb şer' ile tenbih olunub sûret-i defter-i hakanide kayd olunan rüsûmat-ı kânûn ve mucebince aldırdub bunlardan ziyâde akçe talebiyle ve zincir akçesi mütalebesiyle rencîde ve te'addî itdirmemek bâbında emr-i şerîfim ve ricâ eyledikleri ecilden imdi hilâf-ı kanûn ve defter rencîde olunmayub te'addîsi men' oluna deyu fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî husûs-ı mezbûra mukayyed ve mâlikâne mutasarrıfından suret devlet-i hakani taleb idib göresin fi'l-vâkı're'âyâ-yı

mezbûr defterde hâsıl yazılan rüsûmâtı kânûn ve defter mucebince virmege razılar iken mâlikâne mutasarrıfı defterden ziyâde akçe taleb idüb rencîde ve te‘addî eylemiş ise ol bâbda kânûn ve defter mucebince amil idüb dahî husûs (?) defter ziyâde celbiyle fukara-yı rencîde ve te‘addî itdirmeyüb husûs-ı mezbûr içün tekrar emrim varmağa muhtac eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fîmuharremü’l-harâm sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Varak No: 33a

Hüküm No: 120

Tarihi: 1121

Konusu:

Kaza-i Çernovi Der Liva-i Niğbolı Rusçuk Hası hümâyûn ( )

Mahalle-i Mahmud Voyvoda Mahalle-i Süleyman Çelebi Ma Fâ’ik Çelebi

Neferân Neferân

69 101

Mahalle Câmi‘-i cedîd Mahalle

Neferân Câmi‘-i Şerif

48 Neferân

120

Mahalle-i …… Şah Mahalle-i Mehmed Çelebi …Tabak (?)

Câmi‘-i şerîf bölünmüşdür Neferân

Neferân 104

60

Mahalle-i Mesih Voyvoda- ma mahalle-i El-hâc Mahalle-i …….
Mustafa

148 87

Mahalle-i Mescit-i Şaban Keferân-ı Nefsi-i Rusçuk

Neferân

61

Mahalle-i ……. İstefân Mahalle-i Bosna (?) El-hâc ……

Neferât Neferân

202 204

Mahalle-i …….. Mahalle-i ……..

Neferân Neferân

200 287

Varak No: 33a

Hüküm No: 121

Tarihi: 1121

Konusu: Kıbtiyân Mahallesi

Mahalle-i Kıbtiyân

Zikr olunan Cenganlardan cizye ve İspençesi Dergâh-ı Mualladan irsâl olunan gulam-ı şahi cem ider deyu ehl-i vukûf haber virmegin ispençe ve cizyesi nefs Rusçuğa hâsıl kayd olunmadı ve defter-i atikde mukayyed olan Çingenler Eflâk yakasından gelmeğin her bir Çingene sâkin olduğu mahalleye kayd olunmuşdur

Neferân

40

Sah sah sah

Varak No: 33a

Hüküm No: 122

Tarihi: 1121

Konusu: Latinâ mahallesi

Latina

Mezkûr-u haraç ve İspençe ve avârızvesâ'ir rüsumleri virmeyüb Dubrovnik kafirler ile mal-ı emani flori virilüb gayrısına virmeyüb bezirganlık iderizler deyu defter-i atikde dahî meşrûh olub bu minvâl üzere mütekarrer buyurulmagın defter-i cedîde kayd olundular ellerinde temessükler var kimesneye raiyyet olmayalar

Sah sah sah Cemaat-i Yeniçeriyân Der-zimmet-i Rusçuk

Varak No: 33a

Hüküm No: 123

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk mahallesi

Rusçuk

Mezkûrun gemiciler kendü mülk gemileri ile berü yakadan öte yakaya ve öte yakadan berü yakaya adam geçirüb ve geçişli …… Tuna yalısından hali olmayub limanda bekleyen gemileri demiri tuz ambarında hıfz ve hiraset iderler ve Tuna yüzünde donanma lazın oldukda hem zamanda hizmet-i padişahiden hali olmadıkları ecilden hidmetleri mukâbelesinde cem'-i avârız divaniye ve takalif-i örfiyeden muaf olub defter-i cedîdede kayd olundu

Neferân 28 sah sah sah cemaat-i zirarân

Varak No: 33a

Hüküm No: 124

Tarihi: 1121

Konusu:

Mezkûrun zürârlar kadîmden iskele hizmet olub öte yakadan miri tuz ve at ve sığır ve koyun geçirüb kânûn-u kadîm üzere kâr u kesb eyledikleri akçenin nısfı miri içün zabt olub iskeleye nefleri olunduğun çün ve bundan mâ'adâmukâta'at müfettişleri hizmet eyleyüb hizmetleri mukâbelesinde örfiyede cem-i avârız-ı divaniye ve tekalif-i arifiyyeden muaf ve mütesellim olub sancak begine Voyvodaya hizmet eylemeleri içün minvâl-i (?) padişahiye hizmet ederler vech-i meşrûh üzere ve defter-i cedîde kayd olunur

Neferân 24 sah sah sah

( )

Nefs-i Kaza-yı Rusçuğun Ziraat eden re'âyâsından hilâf-ı defter ……. deyu her çiftten birer kile buğday ve birer kile arpaalınub hala arz olundukda mezkûr …….. ref olunub kânûn üzere salariye virile deyu fermân olunmağın defter-i cedîde kayd olundu deyu mukayyeddir defter-i atik haliya mukarrer sûret-i defter-i cedîd-i mufassal-ı sultâni budur ki nakil olundu hurrira fîevâhir-i şehr-i zi'l-hicce sene ışrîn ve miete ve elf

Varak No: 33b

Hüküm No: 125

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk kazâsı zımmi tâ'ifesinin Hücceti

Destûr-u Mükerrem müşîr-i müfehham Nizamü'l Alem müdebbir-i umûru'l-cumhur bi'l fikri's- sâkıb mütemmim-i mehammü'l- enâm bir-re'yi's- sa'ib mümehhim-i büryânü'l devlet ve'l ikbâl seyyid-i Erkân-ı's-sa'âdet ve'l iklâl el-mahfûfü bi- sunûf-ı avâtıfi'l-- meliki'l a'lâ Özi valisi vezîrim paşa edâmallahu te'âlâ

iclâlehü Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû tevkî'i ref'i-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Rusçuk kazâsı varoşunda sâkin zımmî tâ'ifesi südde-i sa'âdetime arzuhal idüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen hukûk ve rüsumlerin ve kânûn mucebince ada idüb huzûrları olmayub rüsûm tevcî' defteri hamil yazılmuş değil iken hala bervec mâlikâne Rusçuk kadısı Hacı Mutasarrıfları tarafından kazâ-yı mezbûrede sâkin subaşıları olan nâm kimesnenin yüz on senesinden berü hilâf emr ve defter beher nefer başına resm-i fuçu nâmıyla birer zolota ve gâh birer guruşların alub arz eylediğin bildirüb şer' ile görülüb hilâf-ı defter ve tîmâ-ba'd olduğu kayd vali virilüb ve bi- gayr-ı hakk hilâf-ı defter ol vechle te'addî itdirmemek bâbındahükm-ihümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden vech şurûh üzere şer' ile görülmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i vüsûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel dahî ihzâr hüsemâ kılub mukaddemâ bir def'aşer' ile görülüb zuhul olunmayan husûslarda tamâm hakk ve adl üzere tefehhus ve südde-i sa'âdetimden ihrâc olunmuş mühürlü sahih sûret-i defter-i cedîd hakani taleb idüb göresin i'lâm olunduğu üzere defter-i hakaniyede resm-i fuçu nâmıyla bir nesne hâsıl yazılmış değil iken hilâf-ı defter ol vechle akçelerin olub gadr eyledüğü vâkı' ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kadîmle amel idüb dahî mezbûrun bervec şuruh üzere hilâf defter ol vech-i meşrûh üzre hilâf-ı defter ve bi- gayrı hakk ol bahâne ile alduğu akçelerin ba'de'l- şûbût hükm idüb kayd ve bî- kusûr alıverüb icrâ-yı hak ve fimâ-bâ'd hilâf defter ol vechle akçelerin aldırtub men' ve def' eyleyesin min-bâd şer'-i şerîf defter-i hakaniyye ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fîevâ'il-imuharremü'l-harâm lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyetü'l Mahrûse

Varak No: 33b

Hüküm No: 126

Tarihi: 1121

Konusu: Buğday satın alınması konusunda Fermân

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm madenü'l fazl ve'l-kelâm Rusçuk ve Yergöği kazaları zîde-fazlühû ve muhacirü'l maşel ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve kapucu serdârları ve ayân-ı vilâyetin iş erleri zîde-kadrühûm tevkî'-i refî'i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki miri içün sa'ir ve hınta mübaya'a ve peksimet tabh itdirmeyüb der- anbâr itdirmek lâzım gelmeğin ol havâlide rencberândan ve anbar ve çiftlik sahiblerinden vesâ'ir bulunan mahallerden ziyâde pak ve hâlis olmak şartıyla lâzım gelen bahâsı ta'yîn oluna mübâşir yedinden bervec nakden ashâbına tamâmen virilmek üzere yanık ve …… olmayub zinde-eaz(?) ve ziyâde pak olmak şartıyla Rusçuk ve Yergöği iskelelerinden kırk bin İstanbul kilesi sa'ir ve …….. ve yedi bin beş yüz İstanbul kili hınta mübaya'a ve der anbâr itdirilüb ve hınta-yı izz (?) yolladub mutâd üzere hakk-ı estabi (?) virilmek üzere değirmenlere gönderilüb tetkîk ve cedîd kıl çuval mübaya'a ve va'z ve der anbâr itdirilüb hıfz oluna ancak zikr olunan hınta tetkîk olundukda mu'tâd üzere iki buçuk kilesinden bir kantar esabınca iktizâ eden dakik zikr olunan kasabalar fırunlarına tevzî'' ve her kantarına ve her kantarına kırkar sağ akçe ücret-i tabhiyesi mübâşir yedinden virilmek üzere peyderpey üç bin kantar peksimet ziyâde kuru olmak şartıyla tabh itdirilüb bu dahî çuvallara va'z olunub der anbâr der anbâr itdirile ve zikr olunan dakikin her beş İstanbul kilesine bir çuval ve peksimetin her bir kantarına dahî bir çuval olmak üzere mübâşir yedinden akçesi virilmek üzere mübaya'a itdirilüb lâkin ba'zı muhtekir tâ'ifesi ve anbar sahibleri tama-ı hâm sebebi ile emri şerîfim vürudunda ra'ic olunduğundan ziyâde baha mütalebe itdirilüb mübaya'a mübâşiri varmazdan mukaddem ra'ic olduğu vech üzere ma'rifet-i şer' ile aldırılub kimesneye muhâlefet itdirmeye deyu bundan sonra ba'zı muhtekir tâ'ifesi ba'de zaman ziyâde bahaya bey' iderim deyu iddihâr etmek murâd idenlere min-bâd ol makulelere zâhire aldırmayûb bi'l cümle ol havalinde ve taşra kurâ ve kazâlardan gelen dakik ve şa'ır ve hınta ve darı ve çavdar ile mahlût olmayub halis ayni dakik gelür ise miri içün mübaya' itdirilüb bir ferde muhâlefet ittirmeye ve inşallahuteâla her ecna zâhire ne baha ile alınır ise mübâşirin hesâbı ana göre görülmek üzere kabları (?) ve ashâbınınisim ve resimleri ve şöhretleriyle sâkin oldukları kaza ve kurâlarıyla defter olunub ve imzalanub ve mühürlenüb mübâşirin yedine virilüb dersa'âdetime irsâl eyleyesiz deyu fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhima ve

kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet iş erlerisiz iskele-i mezbûrlardan ol mikdâr kil ve hınta-yı fermân olunduğu üzere mu ‘accelen mubaya’ ve hınta-yı dakik ve peksimet tabh ve çuvallara va’z ve der anbar itdirmekde ziyâde ihtimam eyleyesiz ve her ecnâz zâhire ne bahaya alınır ise göre görülmek üzere kabları ashâbının isim ve resimleri ve şöhretleri sâkin oldukları kasaba ve kurâlar ile zikr idüb imzalayub mühürleyüb mübâşir ile der’sadetime irsâl idesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız hurrira fi2 min şaban sene 1121

Varak No: 34a

Hüküm No: 127

Tarihi: 1121

Konusu: Buğday satın alma konusunda Fermân

Mefâhirü’l-kuzâtve’l-hükkâm Me’adenü’l Fezai’l Ve’l Kelâm Hırşova ve İbrail ve Silistre ve Rusçuk ve Ziştovi ve Niğbolı ve havâlîlerinde olan kazâların kadıları zîde-fazlühûm ve iftiharü’l emacit ve’l-akrân (?) dergâh-ı muallam kapucubaşılarından olub mübaya’ mübâşiri El-hâc Ahmed dame mecdühü ve mefâhirü’l-emâsil kehhüda yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet iş erleri zîde-kadrühûm tevkî’-i refî’i hümâyûn vâsıl ma‘lûm ola ki miri içün mevcûd anbar olmak üzere zikr olunan iskelelerde ve taşra havarilerinde narh-ı cari üzere çiftlik ve anbar sahiblerinden vesâ’ir bulunan mahallerden renciberândan narh-ı cari mübaya’sı fermânım olan zehayiri kendileri ziyâde baha ile âhara firuht etmek içün muhtekir tâ’ife-i iddihar etmek âdet-i müstemirreleri olmağla zâhire mübaya’sının ta’tiline ba’is ve muhâlefet etmeleriyle men‘ ve def‘ ve fermânım vürudundan mukaddem iskelelerden ve havâlîlerinden narh carisi ne makûl üzere bulunur ise sicil ve hüccet olunub lâzım gelen bahaları ber-vec-i nakd mubaya’ mübâşiri yedinden tamâmen virilmek şartıyla ol makûl üzere ma‘rifet-i şer‘le ve mübaya’a ve der anbar itdirilüb bir dürlü özr ve bahâne ile hilâf-ı fermân hareket ile umûr-u mühimmenin ta’tiline ba’iş olmakdan begâyet ihtirâz idesiz ve sen ki mübaya’a mübâşiri mümaileyhsin sen dahî bu bâbdaziyâde-ihtimâm idüb sâdır olan evamir-i aliyyem muciblerince hareket idüb zikr olunan iskeleler ve havâlîlerine olan mahallerden mübaya’sına me’mûr

olduğumuz zâhirenin vakit zamânıyla mübaya'a ve tekmiline ihtimâm bu emr-i mühimmenin ta'tiline ba'iş olanları isim ve resimleriyle der'sadetime arz ve i'lâm eyleyesin deyu fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî siz ki kadılar ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyetsiz fermânım olan zehayiri zikr olunan iskelelerde ve havâlîlerinden narh-ı cari üzere ne vakit üzere bulundur ise sicil ve hüccet olunub lâzım gelen bahaları ber-vec-i nakd mübaya'a mübâşiri yedinden tamâmen virilmek şartıyla ol makûl üzere ma'rifetşer' ile mübaya'a ve der-anbâr itdirilüb bir türlü özr ve bahâne ile hilâf-ı fermân hareket ile bu emr-i mühime bu umur muhallematın ta'tiline ba'is olmakdan begâyet ihtirâz eyleyesiz ve sen ki mübaya'a mibaşiri El-hâc Ahmed dame mecdühüsün sen dahî bu bâbdaziyâde ihtimâm idüb sâdır olan evamir-i aliyyem muceblerince hareket idüb zikr olunan iskeleler ve havâlîlerinde olan mahallerden mübaya'sına me'mûr olduğun zâhirenin vakit ve zamânıyla ve tekmiline ihtimâm ve bu umur-u mühimmenin ta'tiline ba'is olanları isim ve resimleriyle vuku'u üzere yazub der'sadetime arz ve i'lâm eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fi'l-yevmi's-sâminışrîn min şehr-i şaban lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Be Makam-ı Konstantiniyyeti'l Mahsûre

Varak No: 34a

Hüküm No: 128

Tarihi: 1121

Konusu: Buğday satın alma konusunda Fermân

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm M'adenü'l Fezai'l Ve'l Kelâm Hırşova ve İbrail ve Rusçuk ve Yergöği ve Ziştovi ve Niğbolı kadıları zîde-fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet iş erleri zîde-kadrühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki miri içün zikr olunan iskelelerden narh-ı cari üzere mübaya'ası fermân olan zehayiri cem olundukça ücreti ile me'men mahfûz kifayet mikdârı anbâr ve mahzenler tedarük ve va'z itdirilüb bir tarik ile ifna olmamak üzere geregi gibi hıfz ittiresiz ve icâre ne

vecih üzere takdir olunur ise hüccet ve arz ve i‘lâm eyleyesiz deyu fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî siz ki kadılar ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet iş erlerisiz miri içün zikr olunan iskelelerden narh-ı cari üzere mübaya’ası fermânım olan zehayiri cem‘olundukca ücreti ile me’men ve mahfûz kifâyet mikdârı anbar ve mahzenler tedârük ve va’z ittirilüb bir tarik ile bir Tarık ile ikna olmamak üzere geregi gibi hıfz itdiresiz ve icâretleri ne vecih üzere takdir olunursa hüccet idüb der’sadetime arz ve i‘lâm eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fi’l-yevmi’s-sâmin aşar min şehr-i şaban-ı muazzam sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Be Makam-ı Konstantiniyye

Varak No: 34b

Hüküm No: 129

Tarihi: 1121

Konusu:

……..Rusçuk ve Yergögi kadıları efendileri zîde-fazlühû ve mefâhirü’l-emâsilve’l-akrân kethüdâ yerleri yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet iş erleri zîde-kadrühûm bade’s selâminhâ olunur ki lâzım gelen bahâsımübâşiri yedinden tamâmenber-vec-i nakd virilmek üzere miri içün Rusçuk ve Yergögi iskelelerinden ve ol havâlide rençberândan ve anbar ve çiftlik ve ashâbından vesâ’ir bulunan mahallerden kırk bin kil-i istanbuli şa’ir mübaya’sı fermân olunmağla emri şerîf varmazdan mukaddem beyne’n nâs olduğu baha ile mübaya’a ve der anbar ittirilüb emr-i şerîf vürudundan sonra ba‘zı muhtekîr tâ’ifesinin tamah-ı sebebiyle bahaya çağırmakla ziyâde baha mütalebe etdirmeyüb ba’de zaman ziyâde-i bahaya bey eylemek içün ittihâr murâd idenlere el virilmeyüb bi’l cümle ol havâlide ve taşra kurâ ve kazâlardan gelen şa’irin miri içün mübaya’a itdirüb her ne bahaya alınur ise kayıdları (?) ve ashâbının isim ve resimleri şöhretleri ve sâkin oldukları mevzi’leriyle defter olub mumzî ve mahtûm ve defter-i dersa’dete irsâl eylemeniz bâbındasâdır olan emr-i şerîf mucebi üzere mektûb tahrîr ve mibaşir ta‘yîn olunan ile irsâl

olunmuşdur inşallahuteâla vusûlünde mucib emr-i şerîf üzere amel ve hareket ve her biriniz geregi gibi bezl ve sa'yi ve kudret ve bu emr-i muhimmede cümleniz sarf-ı miknet idüb hilâfından ve emr-i şerîf vürudundan mukaddem raic olduğu bahadan ziyâde ile yahud hafif ve na-pak şair aldırmaktan ziyâde ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle ki hilâf-ı fermân bir güne taksirâtınız zâhir olur ise şadumân çekmenizi mükerrer bilesiz vesselâm sadrazam hazretlerinin mektûblarıdır.

(Pençe)

Varak No: 34b

Hüküm No: 130

Tarihi: 1121

Konusu: tüccâr görüntüsünde Tuna'nın karşı kıyısına geçmek isteyen kimseler hakkında buyruldu

Şerâyi-i şiâr-ı fezâil ve ta kiliden islâma varınca nehr-i tuna'nın yemin ve yesarında vâkı' olan kuzât efendiler zîde-fazlühûm mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân zikr olunan mahallerde vâki' elviye mütesellimlerive kethüdâ yeri ve mütevellî ve nazır ve iskele emînleri ve kı'la dizdarları ve kı'la neferâtı ağaları vesâ'ir ayân-ı vilâyet ve iş erleri ve evkâf ve hâs ve mâlikânemukâta'aları Voyvoda eri ve bi'l cümle nehr-i mezbûrun iki tarafında ve nehr-i mezbûr adalarında vâki' olan kurâ zâbıtları ve mahî seyyadları zîde-kadrihüm inhâ olunur ki mesfurâna tabî olan breyaş ve …….. dan bazıları mücerred efkâr-ı fasidelerinden naşi kimi tüccar sûretiyle ve bazıları dahî hânelerinin tebdi ve taht-ı kazâlarınızda vâkı' olan meabirden bir tarîk ile ubur ve memalik-i vesiatü'l mesalikte nice a'mâl-i zuhûr olmağla bundan akdem mütesâdır olan kabihaları emr-i aliyye mucebince milel-i mesfureden her kangısı olur ise madem ki yedlerinden târîh-i cedîd ile müberrâh izin ve ruhsatı müştemil emr-i şerîf bulunmaya nefs-i vahidin müruruna ruhsat virmeyüb men' ve mündeFî olmayub inâd ve ısrar idenleri ma'rifet-i şer'iyye ahz ve üzerlerinde bulunan kağıt ve eşyâya ve altunları ile dîvân-ı öziye irsâl ve i'lâm olunmagçün bundan akdem bir aded buyruldu ile tenbîh olunmuş iken siz ki mûmâ-ileyhimsiz taraflarınızdan bu ana degin bu husûsa müteallik kat'â nesne i'lâm olunmayub mesfurü'l esami (?) teklifât murâd eyledikleri mahallerden geçüb gidüb ve nekr ve hile yola salik oldukları

mekâsıd-ı fasideleri icrasına sa'y ile ba'iş-i ihtilâl olduğu üzere menel-i mesfureden her kim olur ise olsun madem ki bunda târîh-i cedîd ile müverrah izin ve ruhsatı müş'ir emr-i şerîf olmaya ânın gibilerin kat'â vüruruna ruhsat virmeyüb men' eyleyesiz mündeFî olmayub inâd ve ısrar iderler ise ahz ve üzerlerinde bulunan kağıt ve eşyâ ve a'lat ile me'an divan-ı öziye irsâl ve ihzâr ve hal ve keyfiyetleri vuk'u ve sıhhati üzere tahrîr ve i'lâm idüb kat'an hilâfına rıza ve cevaz göstermeyesiz şöyle ki bundan sonra …….. tâ'ife-i mezkûrenin bila emr-i şerîf mürurlarına ruhsat virildiği müstehakkak olur ise bilmiş olub ana göre bu emr-i lâzımetü'l ihtimamda basiret ve intibâh üzere hareket ve hilâfına meyil ile inhirâf göstermekden ziyâdesiyle mücanebet eylemeniz bâbında buyuruldu ısrâr ve kıdvetü'l ema'sil ve'l-akrânzîde-kadrühûta'yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki bu bâbda vech meşrûh üzere varid olan buyurulduğun mazmunuyla amil olub hilâfından bigayet ittika ve mücanebet eyleyesiz deyu buyuruldu fî 13 şaban

Varak No: 35a

Hüküm No: 131

Tarihi: 1121

Konusu: Tuna kıyısında Ruhsatsız ve buyruldu almadan geçilmesinin önlenmesi için gönderiler Fermân

Şerayi-i şiar fezâ'il-i vakar (?) kiliden şehr-i tuna sahili ile Rusçuğa varınca nehr-i mezbûrun iki yakasında vâkı' olan kuzât efendiler zîde-fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân silistre mütesellimi ve iskele emînlerizîde-kadrühûm hala taraf-ı devlet-i aliyyeden emr-i celîlü kadr memuren bender muhâfazasında olan tevaif-ı asakirin bazıları bilâ izn firâren taht-ı hükûmetlerimizde vâkı' iskelelere vardıklarında yedlerinde izn müş'ir tezkere ve buyruldu yoğ iken ümenanın tama-ı hâmlarından nâşi mürurlarına ruhsat virilmekle tez elden askeri ba'iş olmuşlardır imdi iş bu buyruldu vüsûlunde muhâfaza-yı mezbûreye me'mûr olan tevayif-i askeriyeden taht-ı kazâlarınıza varub dâhil olanlar her kim olursa olsun madem ki yedlerinde izin ve ruhsat-ı müş'ir tarafımızdan Kebîr mühür ile memhur buyurdu olmağla nefs-i vahidin nehr-i mezbûrun öte tarafına vüruhuna ruhsat virilmeyüb ve

taht kazâlarınızda iskelelerde ve …… kenarlarda ve adalarda kayık isti'mâliden balıkçı tâ'ifesinde dahî vech-i meşrûh üzere tenbîh ve te'kîd ve bu vecihle her memer ve maberin zabtına ziyâdesiyle dikkat ve ihtimâm eyleyesiz şöyle ki bundan sonra dahî bu bâbda ihmâl ve tehavün olunursa bir vecihle cevaba kadir olamazsız bilmiş olub ana göre basiret ve intibâh ile hareket eylemeniz bâbında buyuruldu ısdâr ve kıdvetü'l maşil ve'l-akrânzîde-kadrühûta'yîn olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki bu bâbda vech-i meşrûh üzere varid olan buyruldunuz mazmunu ile amil olub hilâfından be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz deyu buyuruldu fî 8 rebiü'l ahir sene 1121

Varak No: 35a

Hüküm No: 132

Tarihi: 1121

Konusu: Zahire aktarılması konusunda Fermân

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-kelâm me'adenü'l fazl ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühûmefâhirü'l-emâsilve'l-akrân kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve ayân-ı vilâyet iş erleri zîde-kadrühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki serhâd-ı ……. Olan Tımeşvar kal'ası içün bu def'aÂsitâne-i sa'âdetimden irsâl olunan cebehâne ve tophâne mühimmatı inşallahu te'âlâ Varnadan Rusçuk iskelesine arabalarla varub dâhil oldukda iskele-i mezbûreden dahî yeni palankaya nakil ve irsâli mühim ve muktezî olmağın mühimmât-ı mezbûr yüz otuz yedi kantar olub bu dahî tahmîni üç yüz on kil zâhire isti'âb ider nehr-i tuna sefinesine vaz' ve tahmîl ve beher kilesine navl-ı sefine ve prestovika (?) ücreti içün yirmişer sağ akçeden elli bir buçuk guruş ve iki sümün ta'yîn olunan mübayâsına zîde-kadrühû yedinden virilmek şartıyla iskele-i mezbûrede olan sefinelerden kavi ve metin ahz ve mühimmât-ı mezbûrı vaz' ve tahmîn ve bir gün evvel mahal-i mezbûra irsâl ve îsâl eyleyüb avk ve te'hîrdenziyâde ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurduğum hükm-işerîfimle buyurdum ki bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel edüb dahî siz ki kadı ve ayân-ı vilâyetin iş erlerisiz zikr olunan mühimmât iskele-i mezbûra dâhil oldukda lâzım gelen ücreti fermânım olduğu üzere mübâşir-i mezbûr yedinden virilüb ve iskele-i mezbûrede olan

sefinelerden kavi ve metin sefine ahd ve mühimmât-ı mezbûrun def'-i ve tahmîl ve bir gün evvel mahal-i mezbûra irsâl ve îsâl ve teslîm ittirmede ziyâde dikkat ve ihtimâm idüb ziyâde avk ve te'kirden ihtirâz ve ictibâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevmi's sabi (?) ışrîn min şaban lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 35a

Hüküm No: 133

Tarihi: 1121

Konusu: İltizâm vergilerinin toplanması husûsunda Fermân

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm Me'adenü'l Fezai'l Ve'l Kelâm Silistre sancağında vâkı' olan kadılar zîde-fazlühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki memâlik-i mahrûsemde vâkı' miri mukâta'anın kadîme kıyasen yüz yirmi senesi kalemiyelerinin edâ veteslîmi vakti hulûl etmekle taht-ı kazâlarınızda mâlikâne miri mukâta'aat der uhte idenlerin yüz yirmi iki senesi Sene-i sâbık bekâyasıyla me'an üç bin üç yüz on dört ve bir sülüs guruş kalemiyyenin iki bin yüz kırk ve bir sülüs guruşu destûr-u Ekrem müşir-i efhâm-ı nizâmü'l alâm nazımün münzimü'l ümem veziri âzam Ali Paşa adam allahuteâla iclâlehü hassasını (?) ve bin yetmiş dört guruşu iftihârü'l ümera ve'l ekâbir bi'l fiil baş defterdârım Mehmed dame uluvühü hasibesi (?) olub kalemiyye defterlerinden ihrâc olunan müfredât defteri mûcibince irsâl olunan mübâşirma'rifetiyle yerlü yerinden tacilen tahsîl ve bir gün evvel ve bir sâ'at mukaddem taraflarına teslîmi lâzım gelmeğin imdi siz ki kadılarsız iş bu emr-i şerîfim vardığı gibi bir dürlü illet ve bahâne ile bir ferde kat'â avk ve te'hîr itdirmeyüb ol mikdâr guruş kalemiye akçelerin irsâl olunan mumzî defterde mukâta'at mutasarrıflarının isimleriyle ve seneleri ve kalemiyye akçeleriyle ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzere yerlü yerinden bi- eyyi- hâl ta'cîlen tahsîl ve kiseleyüb ve mühürleyüb müteayyen olunan **Varak 35b :** mu'temedün aleyh âdemleriyla ber-vec-imüsâra'at dersa'âdetime irsâl ve taraflarından kabzına me'mûr olanlara bi't-tamâm edâ veteslîm ve temessük (?) olub kalemiyye defterlerine kayd

ittirmekde ihtimâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâm ve müsâhaledenve iş bu emr-i şerîf-i âlişanımın hilâfıyla bir ferde vaz-ü hareket itdirmekden bigayât ihtirâz eyleyesiz deyu fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî siz ki kadılarsız iş bu emr-i şerîfim vardığu gibi bir dürlü illet bahâne ile bir ferde kat'â avk ve tevkîr itdirmeyüb ol mikdâr guruş kalemiyye akçelerin irsâl olunan mumzî defterde mukâta'aat mutasarrıflarının isimleriyle ve senetleri ve kalemiyye akçeleriyle ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzere olunduğu üzere yerlü yerinden bi-eyyi hâl ta'cîlen tahsîl ve kiseleyüb ve mühürleyüb ta'yîn olunan mübâşir ve mutemedün-aleyh ve âdemleriyla ber-vec-i misara't dersa'âdetime irsâl ve taraflarındankabzına me'mûr olanlara bi't-tamâm edâ veteslîm ve temessük (?) olub kalemiyye defterlerine kayd ittirmekde ihtimâm idüb avk ve te'kirden ihmâl ve müsâhaleden ve iş bu emr-i şerîf-i âlişanın hilâfıyla bir ferde rıza' ve hareket itdirmekden begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevmü'l ışrîn min şehr-i şaban i'l muazzam sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf kad vesale …….. fî 25 min ramazan li-seneti'l-mezbûre

…….. resm-i dönüm-ü duhân Silistre ve Niğbolı der sene-i mezkûrun der-uhde-i Mustafa Ağa ve Ahmet Ağa mumzi sûret-i defterdir ki zikr ve tahrîr olunur

Kalemiyye guruş

115 sene 1118

230 sene 1119

230 sene 1121

230 sene 1122

805

Hasibe-i sadr-ı âli Sadr-ı Defterdâr Efendi

---

s. 2 ----------

5364

Varak No: 35b

Hüküm No: 134

Tarihi: 1121

Konusu: Silistre sancağı mukata'larının vergilerinin Hasan Ağa'ya ödenmesine dair Fermân

Şerâri-i şı'âr Silistre sancağında kuzât efendiler bâde't- selâm inhâ olunur ki hala sudûr bulan emr-i şerîfde ve defterde ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzere taht-ı kazâlarınızda ber-vec-imâlikânemukâta'at ve mektuât der-uhde idenlerin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere sene-yi sabıka bekayasıyla me'an icâb iden üç bin iki yüz on dört guruş ve sülüs kalemiyye malını emr-i şerîf vardığı gibi yerlü yerinden bi't-tamâm tahsîl ve mibaşir ta'yîn olunan ağalardan Hasan Ağa yedi ile ve mu'temed âdemleriyle bir gün ve bir sâ'at evvel bu tarafa irsâl ve teslîm itdirmeniz bâbındasâdır olan fermân-ı alişân muceb üzre mektûb tahrîr olunmuşdur inşallahu tealli vusûlünde mucebince mazmûn-u emr-i şerîf ve defter üzere meblağ-ı merkûmu elbette ve elbette bir an akdem mezbûrlardan tahsîl ve bu cânibe irsâl ve îsâl idüb bir vecihle avk ve tevkîrine cevâz göstermeyesiz sadrıâli hazretlerinin mektûb-u şerifleridir.

(Pençe)

Varak No: 35b

Hüküm No: 135

Tarihi: 1121

Konusu: Ömer Çelebi'nin Kaymakam ta'yîn edildiğine dair buyruldu

Fahr-i Kirâm Syyid Ömer (?) Çelebi El Muazzez Gıbbe't tahiyye inhâ olunur ki Rusçuk kazâsında vâkı' sadât-ı kirâm zebi'l ihtirâm üzerlerine tarafımızdan sizi

kaimmakam nasb ve ta‘yîn etmişdir gerekdir ki sahihu’n neseb olanlara tevkîr ve ihtirâmu’s-seyyid zâhir ve kuzât hücceti ve kaimmakamlar temessükâtıyla dâhil olub alâmet-i huzerâ idenlerin zecr ve men’lerine ihtimâm ve kendünüz kat‘â alâmet vaz’ına bir ferde izin virmeyüb ittia-i sıhhat-i neseb iden kimesneleri ispâtla huzûrumuza havâle ve ihzâr ve te’dîb ve vesâ’irhukûk-ı şer‘iyye-i sabite tahsîli iktizâ itdikde …….. idüb sadâtdan tevcih ve arusiyye nâmıyla veya gayr-ı bahâne ile bir akçelerin almayıb siyanet-i ırz ve mallarında iktâm-ı taam ve hidemât-ı aliyyelerinde makturunuz bezl ile mazhâr-ı şefâhat-ı seyyid-i enâm-ı aliyyetü’l fazlü’t-tahiyye ve’s selâm olasız hurrira fîgurre-i muharremü’l-harâm lisene semane ve ışrîn ve miete ve elf kad vesâle ……. 31 min muharrem sene 1121

El Fakîr Es- Seyyid Mehmed ……. Âla Eşrâfil Memalekil Osmaniyye

Varak No: 36a

Hüküm No: 136

Tarihi: 1121

Konusu:

Mefâhirü’l-kuzâtve’l-hükkâm Me’adenü’l Fezai’l Ve’l Kelâm Silistre ve Tuna ……. Da vâkı‘ olan kadılar zîde-fazlühûm ve Kıdvetü’l emacit ayân sabıkân Çavuşbaşı olan El-hâc Ahmed zîde-mecdühü tevkî’-i refî’-i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki sen ki mübaya’a mübâşiri El-hâc Ahmed zîde-mecdühüsün bundan akdem mübâşir teklîf (?) Silistre ve Hırsova ve Rusçuk ve Niğbolıma‘a Ziştovi iskelelerinde miri içün mübaya’sı fermânım olan şa’ir ve hıntanın narh-ı carisi görüldükde dört istanbuli gelür şa’irin kilesi altmışar akçe ve hıntanın alası seksen akçe beyne’n-nâs raiç olduğu i‘lâm ve hınta-yı mezbûrdan tabhına mübaşeret eyledügün peksimetin dahî numunesin der’sadetime irsâl eylemişsin lâkin mübaya’sına me’mûr olduğun zâhirenin iktizâsı olmayub ancak ol cânibde olan serhâd-ı mesure kal’alarına zâhire olmak üzere peksimet ve darı tedariği lâzım ve mühim olmağla mukaddemâ fermânım olduğu üzre her iki buçuk istanbuli kilesinden bir kantar peksimed hesâbı üzere tab’ı fermânım olan dokuz bin kantar peksimed içün lâzım gelen yirmi iki bin beş yüz kil narh-ı cari üzere mübaya’ve dokuz bin

kantar peksimedi Silistre ve Rusçukda tabh itdirilüb bundan mâ‘adâ arpa (?) yerine Özi ve Bender ve Akerman ve Kili ka’laları içün iki yüz bin istanbuli kilesi darı narh-ı cari üzere mübaya’ olunmak üzere fermânım olub lâkin kıla’-yı mezbûr semplerinde dahî darı bulunmak melhuz olmağın nehr-i tuna yalılarında mübaya’a olunduğu halde zikr olunan kal’alara navl-ı sefine ile nakil olmağa muhtac olub münasib baha ile mahallinde bulunduğu suretde nakil ve teslîmi asân olmağla sen ki mûmâ-ileyh El-hâc Ahmed zîde-mecdühüsün mahal-i mezbûrlarda vâkı‘ tecessüs idüb Akkerman ve Kili ve Bender câniblerine münasib baha ile mübayası mümkün ise peksimet tabhı üzerine mu’temedün aleyh adam alıkoyub ve gözün mahal-i mezbûrlara varub taze darı almak üzere ol mikdâr darı zikr olunan mahallerden narh-ı cari üzere mübaya’ ve eger ellerinde ziyâde bahaya olub tuna yalılarında navlı sefinesiyle ma‘an noksân baha ile bulunduğu halde bulunan mahallerden mübaya’ ve altmış bin kil darı ile dört bin kantar peksimed ve Özi kal‘asına cümleden mukaddem sefineler ile irsâl ve bâdehü bendel kal‘asına altmış bin kil darı ile beş bin kantar peksimed Akerman kal‘asına kırk bin kil ve Kili kal‘asına dahî kırk bin kil darı kabz ve me’mûr olana teslîm ve dizdâr vesâ’ir zabıtân yedlerinden memhûr temessük ve mucebince hüccet-i şer‘iyye olunub ancak Tuna yalılarında mübaya’ olunduğu halde şimdiden gönderilmek mümkün olmadığı suretde İnşallahu te‘âlâ ibtidâ-i baharda sefinelere tahmîl ve mahallerine îsâl ve lâzım gelen baha ve navlı sefinelere mukaddemâ arpa mübayasıçün havâle olunan akçe virüb ve dokuz bin kantar peksimed içün lâzım gelen hıntadan mâ‘adâsı mübaya’fermânım olan elli bin kil hıntayı mübaya’etmeyüb bahâsı ba zahrına olmak üzere emr-i şerîfim virilmek bâbında idtihârü’l ümera’il ekabil arz ve telhisi mucebince amil olunmak fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki mûmâ-ileyh Elhaz Ahmed zîde-mecdühüsün zikr olunan kal’alara gidecek ol mikdâr kantar peksimedi kabzına me’mûr olan teslîm ve dizdâr vesâ’ir zabıtân yedlerinden memhûr temessük ve mûcibince hüccet-i şer‘iyye itdirdüb ancak Tuna yalılarında mübaya’ olunduğu halde şimdiden göndermek mümkün olmadığı suretde inşallahu te‘âlâ ibtidâ-yı baharda sefinelere tahmil ve mahallerine îsâl ve lâzım gelen baha ve navl-ı sefinelerin mukaddemâ arpa mübaya’sı içün havâle oluna akçeden virüb ve dokuz bin kantar peksimed içün lâzım gelen hıntadan mâ‘adâ mübayâsı fermânım olan elli bin kil hınta-yı mübayâ etmeyüb

bahâsı ba zahrına idüb iş bu emr-i şerîf-iâlişânımın mezmûn-u müniFî ile âmil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fi'l- yevmi's sani aşâr şehr-i ramazan sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf sene 1121

Kad vesale fî 5 min şevvâl

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 36a

Hüküm No: 137

Tarihi: 1121

Konusu: İbrâhim Çavuş'un tutuklanmasına yönelik buyruldu.

Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân Ziştovi kazâsında Yeniçeri Serdârı olan zîde-kadrühû ve kıdvetü'l kuzât ve'l müstahfizîn Rusçuk kal'ası dizdârı zîde-hıfzühü tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki seyyidetü'l muhadderât ekliletü'l muhasselât tâcül mesturât zatü'l- ilâ ve sadât vâlidem sultan damet ismetühanın haslarından Ziştovi hası karyelerinden tekfûr nâm nâm karye sâkinlerinden yeniçerilik iddi'âsında olan İbrâhim Çavuş dimekle ma'rûf kimesne kendi hâlinde olmayub havas-ı mezbûre Voyvodası emr-i şerifiyle hasın tahrîrine me'mûr olub anda mevcûd değil iken karye-i mezbûrede sâkin vekîlinin üzerine cem'iyyet ve hilâf-ı şer'-i şerîfdarb-ı şedid ile karyeden ihrâc ve hedk-i ırz eylediğinden gayrı bu misillü fesât ve şekâvet âdet-i müstemirresi olmağla bundan akdem şekâveti hasebiyle bir iki def'a te'dîb olunmuş iken yine ıslâh-ı nefs etmeyüb evvelkiden ziyâde şekâvet ve fezahâte cesaret ve hasının nizamına küllî ihtilâle ve mahsülünün kesir ve noksanına ba'is olmağla sen ki serdâr-ı merkûmsun mezbûr İbrâhim firâr ve gaybet **Varak no 36b :** itdirmeyüb her ne vechle olur ise b eyyi- hâl ahz ve Rusçuk kal'asında geregi gibi kal'a bend olunmak üzere kasaba-yı mezbûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı mezbûrsun mezkûr İbrâhim Çavuş serdâr-ı mezkûr mübaşeretiyle varub sana vâsıl oldukda muhkem haps ve kal'a bend idüb ve kal'a bend eyledügünü arz ve taraf-ı şer'den dahî i'lâm itdiresin deyu iftiharü'l ümerâ ve'l ekâbil bil fiil dergâh-ı muallam Yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa uluvvühü

tarafından mühürlü mektûb virilmekle mucebince amel oluncak emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bı bada sâdır olan emrin ve ağa-yı müşarün- ileyh ile tarafından virilen mühürlü mektûb mucebince amel oluncak emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim ve ağa-yı müşarün- ileyh ile tarafından virilen mühürlü mektûb mucebince amel idüb min-ba'd hilâfına rıza ve cevâz göstermeyesin şöyle bilesin âlamet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fîevâsıt-ı şehr-i ramazan sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale fî şevvâl sene 1121

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Ber Muceb Ağa Mektûbu dahî sâdır olduğu bu mahale kayd olundu.

Varak No: 36b

Hüküm No: 138

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçukta Karahazarlar köyündeki cami'ye Ahmed bin Mehmed'in Hatip olarak görevlendirilmesine dair Fermân

Medîne-i Rusçuk muhâfazasından kara hazarlar nâm karyede vâkı' merhûm Abdülrahim hhavâce binâ eylediği camî'i şerîfde yevmî dört akçe vazîfe ile hatîb olan Mustafa halife fevt olub yeri mahlûl olmanın yerine iş bu rafî-i tevkî'-i refî'i işân-ı hakân-ı mevlâna Ahmed bin Mehmed her vecihle layık ve mühim ve mistahâk olmağın tevcîh olunub yedine berât-ı şerîfim virilmek bâbında kadısı mevlâna derviş mehmed zîde-fazlühû arz etmegin mahlûl ise mezbûre vech-i meşrûh üzere sadaka idüb ve berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki varub mezbûr-u Ahmed bin Mehmed zikr olunan cami'-i şerîfde müteveffâ-yı merkûmun yerine hatîb olub hizmet-i lâzımesin mer'î ve müeddi kıldıktan sonra yevmî dört akçe ve vazîfesine mutasarrıf olub vakıfın ruhu ve devâm-ı ömür ve devletim içün duaya müdavemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîrân fi'l- yevmü'l tasi aşere min şehr-i ramazanü'l mübârek lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 36b

Hüküm No: 139

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk kazâsına bağlı Tirsinik köyü vergilerinin Ziştovi mukâta'sı tarafından tahsîl olunacağına dair Fermân

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm me'adenü'l fezai'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk ve Ziştovi kadıları zîde-fazlühû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki seyyidetü'l muhadderât ekliletü'l muhasselât tâcül mesturât zatü'l- ilâ ve sadât vâlidem sultan damet ismetühanın Niğbolı sancağında vâkı' Ziştovi mukâta'ası yine sultan mişarün- ileyhanın Üsküdarda vâkı' müceddeden ibna ve ihyâ eyledügi camî-i şerîf def olub (?) Ziştovi mukâta'aası muhakatından Rusçuk kazâsına tâbi' Tirsinik nâm karyenin avârız ve nuzûl ve celepkeşân malları dahî vakfın olmağla zikr olunan mukâta'anım karyeleri yedi vahitden zabt olunmak üzere defter-i hakaniyye kayd olunub lâkin karye-i mezbûrenin avârız ve nuzûl ve celepkeşânı Ziştovi mukâta'ası tarafından tahsîl olunmağla Rusçuk kazâsı tarafından müdâhale olunmayub hâne ve celepkeşânı ve umur-u şer'iyyesi Ziştovi kazâsına ilhâk olunmak üzere bi'l fiil sultanı müşarın ileyhân kethüdâlığı hizmetinde olan iftihârü'l emacil ve'l ekârim El-hâc Mehmed darü mecdühü arzuhal etmegin mahalli görüldükde Rusçuk kazâsına tâbi' Tirsinik karyesinin on iki buçuk avârız hânesi olub karye-i merkûme müşarün ileyhanın üsküdarda vâkı' binâ ve ihya eylediği camî' şerîfe bin yüz yirmi bir senesinde temlik ve vakf olduğu mukayyed bulunmagın hâne ve celepkeşân ve umûr-u şer'iyyelerini Ziştovi kazâsına ilhâk içün arz ve terhis olundukda terhisi mûcibince ilhâk ve mahallerine kayd olunduğuna hazîne-i âmiremden mühürlü ve nişânlumevkûfât defteri sûretimûcibince amel idüb dahî fî ma- ba'd karye-i mezbûr ahâlîsinin umuu şer'iyyeleri Ziştovi kazâsıyla görülüb ve hâne ve celepkeşân ve anâmların dahî Ziştovi kazâsıahâlîleriyle ma'an eda eylediklerinden sonra hilâf-ı emr-ü defter-i Rusçuk kazâsı tarafından ba'de'l- nazar bu hükmü hümâyûnumu karye-i mezbûre ahâlîsinin hallerinde ibkâ idüb kat'â müdâhale ve rencîde

itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fi’l- yevmü’l Rebi’ışrîn şehr-i ramazanü’l mübârek sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeyi’l Mahrûse

Varak No: 37a

Hüküm No: 140

Tarihi: 1121

Konusu: Tirsinik köyü vergilerinin Zişţovi kazâsına nakl ve ilhâk olduğuna dair emir

……Zişţovi Kadısı Efendi …….. ba‘de’l- tahiyyetü’l vâfiye İnhâ olunur ki

Rusçuk kazâsına tâbi‘ Tirsinik nâm karyenin cemi’ tekalifleri Ve umur-u şer‘iyyeleri Zişţovi kazâsına nakl ve ilhâk olmak üzere emr-i sultanı sâdır olmuşdursâdır olanemr-i âli mucebince karye-i mezbûrenin umur-u şer‘iyyesi ……. olmuşdur gerekdir ki karye-i mezbûre ahâlîsi beyinlerinde umur-u şer‘iyyeyi siz istimâ idüb fima- bâd Rusçuk kadısı karye-yi mezbûrenin tekalifine ve umur-u şer‘iyyesine müdâhale eyleye ve islâm hurrira fiahar-ı Ramazânü’l mübârek lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

…….. Mustafa Rumeli Kazaskeri

Varak No: 37a

Hüküm No: 141

Tarihi: 1121

Konusu: Osman adlı kişinin i‘lâmı

Kıdvetü’l Kûzat ve’l-hükkâm m’adenü’l faz’l ve’l-kelâm Rusçuk ve Silistre kadıları zîde-fazlühû tevkî’-i refî’-i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki Osman nâm kimesne südde-i sa‘âdetime arzuhâl idüb Destûr Mükerrem müşir-i müfehham Nizamü’l Alem Özi Valisi vezîrim El-hâc Yusuf Paşanın Enderun çavuşu olan Mehmed bunun Karındaşı Abdâl Mustafanın babası mahlülünden yirmi seneden berü

vâkı‘ olan sefer ve hidemât-ı hümâyûnda mevcûd bulunduğu tımarı elinden almak içün Rusçuk kazâsında sâkin karındaşı mezkûre adavatı olan ba‘zı kimesneler ile kul ve karındaşı mezkûrun üzerine şehr …….. şer‘an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş degil iken kuttau’t tarik ve eşkıya ve ebnâ-i sebilin Mallarını garet ider ve emr-i şerîf ile aldığımızdır deyu iftirâ ve vezîr-i müşarünileyh tarafından ayân Gelüb karındaşı mezkûr abdâl Mustafanın hakkında istedikleri gibi arz ve havasına tâbi‘ olanlarının takrîrleriyle hilâf-ı vâkı‘ bir târik ile hüccet eylediklerinden sonra paşa-yı müşarü’lileyhin arzıyla tımarını dahî bu tarikiyle Enderun Çavuşu mezkûr Mehmedin üzerine berât olunub badehu mezkûr Abdâl Mustafaya ba’zı mevâd istinâd ile küreye va’z olunmağla küllî gadr ve tealli olunduğun bildürüb ol bâbda hükm-ihümâyûnum ricâ etmegin malaline şer‘ ile kefîl olub arz ve i‘lâm olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amil dahî mezkûr Abdal Mustafanın mahallinde şer‘ ile kefîlin (?) olub der- devlet-i Medârıma arz ve i‘lâm eyleyüb sâdır olan emr-i şerîfimin mazmûn-u müniFî ile âmil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevâhil şehr-i Ramazân lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l Mahrûse

Varak No: 37a

Hüküm No: 142

Tarihi: 1121

Konusu: Osman adlı kişinin Hücceti

Ber muceb Emr-i âli mezbûr Abdâl Mustafa ba‘de’l- yevm kendi hâlinde olub min-bâd bu makule iş etmeyüb ……. Taleb olundukda gıybet İderse meclis-i şer‘iyye ve dîvân-ıhümâyûna ihzârına kefîl olan kimesnelerden ales su’al zikr olur hurrira fi’l- yevmi’s sâlis zi’l-ka‘detü’l şerîfe sene 1121

Murtaza (?) Ağa ibn-i Osman karındaşı Osman Çelebi Seyyid-i Mehmed efendi ibn-i Ali ve Mehmed ağa İbn Mustafa ve Mehmed Çelebi ve El-hâc Şaban ve seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Muharrem ve Uzun Ali beşe ibn Mehmed ve hakim zîde-Hasan bin Ahmed Ahmed bin Hüseyin Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed Suhte

Molla Osman bin Abdullâh Suhte molla Hasan bin Ali ve Ahıryân Mehmed ibn-i Abdullâh ve Mehmed ağa ibn-i hasan ve Mustafa Çelebi ibn-i Ahmed

Mezbûrdan on beş nefer kimesneler huzûr-u şer'de kefîl oldukları kayd

Varak No: 37b

Hüküm No: 143

Tarihi: 1121

Konusu: Baba Acem Mescidine Ak Ali adlı kişinin müezzin ta'yîn edilmesi husûsunda buyruldu

Medîne-i Rusçukda vâkı' baba acem müsceddinin mevzi' olmamağla Ak Ali nâm kimesnenin mescid-i mezbûrda müezzin nasb ve ta'yîn olmak üzere müceddeden vakf Eylediği nakid nükûd-ı mefkûfesinden yevmî yirmi bir buçuk akçe ile rafi'-i tevkî'-i refi'-iu'ş şân-ı hakani Ali halife Ali nâm kimesne her vecihle layık ve muhil ve müstahak olmağla tevcî' olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kadı mevlâna derviş mehmed zîde-fazlühûm arz etmegin mezbûra Vech –i meşrûh üzere fark idüb bu berât-ı sa'âdet- a'yânı virdim ve buyurdum ki varıb mezbûr halife zikr olunan mescit-i şerîfde müezzin olub hizmet-i lâzımesini mer-i müeddi Kıldıktan sonra yevmî bir akçe vazîfesine mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devâm-ı devletimçün duaye müdavemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîrân fi'l-yevmi'l sadis ve'l ışrîn min şevvâlü'l mükerrem lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 37b

Hüküm No: 144

Tarihi: 1121

Konusu: Ali Paşa Malikânesinde bulunan Rusçuk ve tevâbi'ii' mukata'larının tahsîl edilmesi husûsunda Fermân

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Kıdveti'l emâsil ve'l-akrân Rusçuk hası voyvodası zîde-kadrühûdîvân-ıhümâyûnuma arzuhâl idüb nefs-ı Rusçuk ve Tevabi karyelerinin fuçu vesâ'irmahsûlât ve rüsumât karyeden bu ana degin ide ile gelmişler iken bazıları yerimizde âdetimiz vardır deyu edada te'allül itmekle kadîmi üzere eda eylemeleri içün emr-i şerîfim ricâ etmegin hazîne-yi âmiremde mahfûz olan baş mukâta'a defterine nazar olundukda senede yüz yetmiş iki bin akçe malı olan Rusçuk ve tevâbi'imukâta'ası destûr mükerrem müşir-i müfehham nüzamü'l âlem sadaret-i uzmâ kaimakam olan vezîrim Ali Paşa adamallahu tealâ iclalehünün mâlikâne uhdesinde olub vâkı' olan hukûk ve rüsumu kadîmden zabt ve tahsîl olunageldüğü üzere serbestiyet üzere zabt ittirile deyu berât-ı şururtunda mukayyed olub re'âyâ yerine emr virildiğin baş mukâta'ada kaydı bulunmamağla derkenârı ve kânûn-u defter mucebince kadîmden olugeldiği âdet ve kânûn üzere zabtı içün Emr-i şerîf virilmek bâbında iftihârü'l ümera ve'l ekabir bi'l fiil Baş defterdârım Mehmed dame uluvvühü imdi telhisi mucebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfim vardıkda bu bâbdasâdır olan üzere amel idüb dahî husûs-ı mezbûr içün re'âyâ yedine emr virildiğin kayd bulunmamağla mukâta'a-yı mezbûreyi voyvoda-i merkûmun yedinde Olan berât-ı âlişanım şurûtu mucebince kadîmde olugeldiği âdet ve kânûn üzere zabt ve vâkı' olan mahsûlât ve rüsümâtda kânûn ve defter mucebince ahz u kabz ve cem' ve tahsîl itdirdüb kadîmden olagelmiş kânûn deftere ve berât-ı âlişanım şurûtuna mugâyir bir ferde te'allül ve nizâm muhâlefet ittirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fi'l- yevmi'l ışrîn min şevvâlü'l mükerrem sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 37b

Hüküm No: 145

Tarihi: 1121

Konusu:

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû Kıdveti'l emâsil ve'l-akrân Çernova hası voyvodası zîde-kadrühû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Eflâk kapı kethüdâsı olan yano nâm zımmî südde-i sa'âdetime arzuhâl idüb kazâ-yı mezbûre tâbi' Çernova nâm zımmî vâkı' bunun mutasarrıf olduğu mülk arsaya mutasarrıf olan nâm zımmî arsa-yı merkûmeyi icabından baba ziya nâm kimesneyenin yüz on senesinde semen-i ma'lume Bey' ve teslîm idüb olan mezkûr dahî arsa-yı merkûmede binâ ihdât itdirdikten sonra bu dahî bey' merkûmu istima' itdiği anda ittihâs-ı …… İdüb şerayetine bi- tamamiha riayet etmekle el verdiği baha ile arsa-yı merkûme kendüye hükm olunmağla mezbûrun muhdes binasının zarar-ı şer'isi refî'-i ve arsa-yı merkûmeyi zabt murâd eyledikde mezbûr hilâf-ı şer' tealül üzere olduğun bu bâbda Şeyhülislamdan davasına Muaffık feetva-yı şerîfesi olduğun bildirüb mucebince amel olunub icrâ-yı hakk olunmak bâbındahükm-ihümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden feteva-yı şerîfe mucebince mahallinde şer' ile görülmek emrim olmuşdur buyurdum ki

Varak No: 38a

Hüküm No: 146

Tarihi: 1121

Konusu:

Dergâh-ı muallam çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer Çavuş zîde-kadrühûhükm-işerîfimle vüsûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel dahî ihzâr hüsema kılub mukaddemâ bir def'aşer' ile görülüb fasıl olunmayan husûsların tamâm hakk ve adl üzere mukayyed ve feteva-yı şerîfeye nazar idüb göresin arz olunduğu üzere şerayit-i arz olunduğu üzere yerin bulmuş ise bu bâbda

muktezâ-yı şer‘ kadîm ve kânûn-u şerîfesi mucebince amel idüb dahî ba‘de’l- sübût ber- mûceb-i feteva-yı şerîfe icrâ-yı şer‘ ve ihkâk eyleyüb minba’d şer‘-i şerîfe ve feteva-yı münife ve emr-i hümâyûnuma muhâlif mezbûre te‘allül ve tereddüd itdirmeyesin islemeyüb inat üzere olanları yazıb Âsitâne-i sa‘âdetime arz eyleyüb husûs-ı mezbûr içün bir dahî emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevâ’il-izi’l-ka‘de lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l Mahrûse

Varak No: 38a

Hüküm No: 147

Tarihi: 1121

Konusu: İbrâhim Çavuş’un itlâk edilmesi konusunda Emir

Kıdvetü’l ……. Rusçuk kalesi dizdarı zîde-hıfzuhu tevkî’-i refî’-i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki Seyyidetü’l muharrerâtü’l külliyyetü’l muhassenât tacü’l mesturâtzatü’l ulyâve se’adet vâlidem sultan damet ismetühanın Kethüdâlığı hezimetinde olan iftihârü’l emacit ve’l ekarim El-hâc Mehmed dame mecdühü südde-i sa‘âdetime arzuhal idüb müşarünileyhanın haslarından Ziştovi hâsıl karyelerinden tekfûr nâm karyede sâkin Yeniçeri serdârı Olan İbrâhim çavuş nâm kimesne bundan akdem kendi hâlinde olmayub hası mezbûr voyvodası vekîlinin üzerine cem‘iyet ve darb ve karyeden ihrâc ve hetki ırz idüb bu misillü nice fesad ve şekâvet âdet müstemirresi olduğu i‘lâm olundukda dergâh-ı muallam yeniçerileri ağası mektûbı mucebince mezkûr ibrahimin Rusçuk kal‘asında ve kal’a-yı bend olması fermânım olmuşdı haliya mezbûrun ıslâh-ı nefs eyledüğü i‘lâm olunmağla fî ma-bâd kendü hâlinde olub bu misillü işlerde bulunmamak üzere itlâk olunmak bâbındahükm-ihümâyûnum ricâ etmegin vech-i meşrûh üzere itlâk olmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel dahî sen ki Dizdâr-ı merkûmsun fî ma-bâd mezbûr İbrâhim kendü hâlinde olub bu misillü işlerde bulunmamak üzere kal’a-yı mezbûrdan itlâk eyleyüb emr-i şerîfimin mazmûn-u müniFî ile âmil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevâsıt-ızi’l-ka‘de sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 38a

Hüküm No: 148

Tarihi: 1121

Konusu: Zahire aktarımı konusunda Fermân

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû Kıdveti'l emacit ve'l ayân zâhire mübayasına me'mûr olan sabıkân Çavuş başı El-hâc Ahmed zîde-Mecdühü tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Nehr-i Tuna iskelelerinden mübaya'sına me'mûr olduğun zehayirin Rusçuk iskelesinden ismaile nakil içün lâzım ve ……. Olduğun i'lâm eylediğin ecilden inşallahu teâla ibtidâa-yı baharda nakline mübaşeret eylemek üzere sinin-i sâbık mucebince kili ve İshakçı İskelesine varınca beher Kili istanbulu zâhireye Niğbolı ve Ziştovi iskelelerinden ikişer (?) akçe ve Rusçuk İskelesinde dörder akçe ve Silistre iskelesinde üçer sağ akçe navl virile virilegeldügi mevkufât defterlerine mukayyed Bulunmagın vech-i meşrûh üzere lâzım gelen navl-ı Sefineleri tarafından virilmek üzere kifâyet mikdârı sefine ve ahz ve miri zâhire tahmîl olunmak üzere emr-i şerîfim virilmek bâbında arz ve telhîs olunmakda imdi telhisi mucebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardık da bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki kadı ve mûmâ-ileyh El-hâc ahmed zîde-mecdühüsün vech-i meşrûh üzere lâzım gelen navl-ı sefinelerin tarafından virilmek üzere kifâyet-i mikdârı sefine arz ve miri zâhireyi tahmîl itdirmekde ziyâde-i dikkat ve ihtimâm tâm idüb avk ve tehirden ve ihmâl ve müsâhaleden begâyet ihrâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevmi'l rabi min zi'l-hiccetü'l şerîfe lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Varak No: 38b

Hüküm No: 149

Tarihi: 1121

Konusu:

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm me'adenü'l fazai'l ve'l-kelâm Rusçuk ve Tırnovi ve Hotali nâm-ı diğer selvi ve Yergögi ve Silistre ve Çardak ve Hezelgrad ve Şumnu ve Hırşova kadıları zîde-fazlühû Kıdveti'l emacit ve'l ayân ol havâlide zâhire mübaya'sına me'mûr sabıkân çavuşbaşı olan El-hâc Ahmed zîde-Mecdühü ve Mefâhirü'l emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve âyan-ı vilâyetin iş erleri zîde-kadrühûm tevk'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki bundan akdem miriçün nehr-i tuna iskelelerinden vesâ'ir bulunan mahallerden iki yüz beş bin kil şa'ir ve elli bin kil hınta Ve dokuz bin kantar peksimed içün başka yirmi iki bin kil narh-ı cari üzere mübaya'sı içün sana emr-i şerîfim virilüb me'mûr olmuşdun zikr olunan zehayir kazalara tevzî'' olunmayub bulunduğu mahallerden narh-ı cari üzere mübaya'sı içün i'lâm eylediğiniz ecilden imdi ol havâlide bulunduğu mikdârı narh-ı carisi üzere gayet ıslah ve pâk olmak şartıyla kazalara tevzî'' itdirilmeyüb mukaddemâ fermânım olduğu üzere rençberândanve çiftlik ve anbar sahiblerinden vesâ'ir bulunan iskelelerde mübaya' ve sefineler ile isakçıya nakil ve mahal-i mezbûrda der anbar olunmak ancak bâbında arz ve telhis olundukda imdi telhis mucebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardık da bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî siz ki kadılar ve mûmâ-ileyh El-hâc Ahmed zîde-mecdühü Ve kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârları vesâ'ir ayân vilâyetsiz vech-i meşrûh üzere ol havâlide bulunduğu mikdârı harc çarları üzere gayet ıslâh ve pâk olmak şartıyla kazalara tevzî'' ittirilmeyüb mukaddemâ fermânım olduğu üzere rençberândan ve çiftlik ve anbâr sahiblerinden vesâ'ir bulunan iskelelerden mübaya' ve sefineleriyle İshakçıya Nakil ve mahal-i mezbûr der anbar itdirmekde her biriniz ziyâde dikkat ve ihtimâm-ı tâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl ve müsâhaleden begâyet İhtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevmi'r rabi min zi'l-hicceti'l şerîfe Sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 38b

Hüküm No: 150

Tarihi: 1121

Konusu: Zehâyir toplanması için Rusçukta bir kıt'â şayka'nın yeterli olduğu Fermân buyurulmuştur.

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû Kıdveti'l emacit ve'l ayân nehr-i tuna iskelelerinde sabıka Çavuş başı Ahmed mecdühü Tevkî'-i ve refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyh Ahmed zîde-Mecdühüsün senin ma'rifetinle mübaya'sı fermânım olan zehair için iktizâ iden tombazları cem' eylemek üzere bundan akdem Silistreden ta'yîn olunan bir kıt'a şayka kifayet itmedigin i'lâm eylemekle Rusçuk cânibinden Dahi bir kıt'a şayka iktizâ eyleyen …… nından mevcûd bulunmak üzere ta'yîn olmak içün telhis ve arz olundukda Mucebince amel olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki mübâşirmûmâ-ileyhsin iktizâ iden hizmetde mevcûd bulunmak üzere Rusçuk kadısından dahî bir kıt'a şayika yakın olunmağla fermânım olduğu üzere itmâm-ı hizmetde bezl-i mâdur eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevmü'l hamis min zi'l-hicce lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 38b

Hüküm No: 151

Tarihi: 1121

Konusu:

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû Tevkî'-i ve refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki sen ki

Rusçuk kadısı Mevlâna Mehmed Dîvân-ıhümâyûnuma arz gönderüb Rusçuk kal‘ası neferâtı …… meclîs-i şer‘a gelüb kal’a-yı mezkûrun Beş nefer tımarlı yirmi üç nefer ulufelü yirmi sekiz nefer muhaafızın hidemat-ı muhâfazadan mâ‘adâ nice hidematları hizmetleri olmağla Rusçuk şaykası Kapudânına sene be sene beşer nefer çekici virile gelib kal’a-yı mezbûrda vâkı‘ hidmet-i muhâfazadan gayrı hizmetleri olmayan Yergöği kal‘asının elli nefer tımarlu ve seksen iki nefer ulufelü Cem‘an yüz otuz iki nefer muhafızlar dahî sene be sene kapudân-ı merkûme on beşer cenkçi gelmişler iken sene-yi sabıkda Rusçuk kal‘ası muhafızları dokuz nefer ve Yergöği kal‘ası muhafızları yedişer nefer çekici vireler deyu emr-i şerîfim sâdır olmağla ber-mûceb-iemr-i şerîf viregelüb ber-mûceb-i bu minvâl üzere virmeğe hallerimiz mükedder olmağın yine k’el evvel yine Rusçuk kal‘ası neferâtı beşer nefer ve Yergöği kal‘ası neferâtı on beş cenkçi virüb ziyâde olunmamak üzere ihtimâs eylediklerin de arz eylediğin ecilden hazîne-i âmiremden mahfûz olan baş mukâta‘a defterine nazar olundukda Yergöği kal‘ası neferâtının cenkçi ve kürekçi ahvâli arz olunmak üzere destûr-u mükerrem müşir-i müfehham nizamü’l alem Özi valisi vezîrim Yusuf Paşa Edâmallâhu te‘âlâ iclâlehü fermân varid ve neferât-ı mezbûre kal’a-yı mezbûrenin hizmet-i lâzımesin edâsından sonra cenkçi bedeli edâsına iktidârları olmadığın ve Vezîr-i müşarünileyh ile i‘lâm etmegin seferlü olmazdan evvel nizamları üzere Rusçuk şaykası mukaddemâ kırk dört nefer cenkçi ve kürekçisi olub yirmi dört neferi basriya maçka ve kıraşna ve bergos karyelerinden ve yirmi neferi Rusçuk kal‘ası neferâtından olmak üzere bin yüz bir senesinde virilen nizâm defteri mucebince kayd olunub lâkin bâdehü Rısçuk kadısı arz-ı mucebince Rusçuk kal‘ası neferâtı beş nefer tımarlu ve yirmi nefer ulufelü mustahfızân olub Ol mikdâr kürekçi virdimege kudretleri olmamağla beş neferleri üzerlerinde kalub ve on beş neferi arz olunan **Varak no 39a:** Yergöği neferâtına nakil ve kurâ-yı mezkûreden yüz on üç senesinde altı neferi …… seferler esnasında kesret-i tekâlifler zimmetinde tenzîl olunan altı neferin üç neferi yine zam ve kurâ-yı mezkûra ahâlîsi Cem‘anyirmi neferi eda eylediği halde kırk nefer tekmilde bâkî on altı nefer iktizâ ider iken şimdi seferler vakti gibi olmakdan hizmet-i kesire olmamağla otuz yedi nefer ile eda-yı hizmet eylemek fermân olunduğu suretde Rusçuk kal‘asının elyevm yirmi nefer ulufelü müstahfızanı Olmağla anlar dahî beş neferi başka ve yedi neferi tımarlısu olmağla anlar dahî dört neferi başka eda eylemek üzere arz olunan Yergöği

neferâtı üzerinde yedi nefer kalub yine merhameten sekiz neferi tenzill olunmuş olmağla mahalline kayd ve bin yüz yirmi iki senesinde minvâl-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildiği Rusçuk kal‘asının seksen dokuz akçe yevmiye ile yirmi neferi ve Yergöği kal‘asının dahî dört yüz kırk üç akçe yevmiye ile seksen bir neferi olduğu defterhânesi dahî görüldükde Yergöği beri yaka def‘akal‘asının dizd3ar ve kethüdâ ve topçu ve imâm Ve neferâtı sâ’iresiyle elli neferi olduğu derkenâr olunmagın bin yüz yirmi senesinde virilen emr-i şerîf mucebince sefer vakti gibi olub hizmetleri kabil olmağla otuz yedi nefer ile görülmek üzere nizam virilüb lâkin Rusçuk kal‘asının ulufelü ve tımarlı yirmi sekiz neferinden dokuz nefer ve yergöği kal‘asının ulufelü ve tımarlı atuz bir neferinden yedi nefer ta‘yîn olunub ancak arz olunduğu üzere tekasım Vecihi (?) ile Rusçuk neferâtından dört neferi tenzî’l ve Yergöği kal‘ası neferâtı kesir olmağla tahammül olub zikr olunan dört neferi kal’a-yı mezbûre neferâtı virmeleri üzere zâm ki fima- bâd Yirmi bir neferi kuadan ve beş neferi Rusçuk neferâtından ve on bir neferi Yergöği neferâtından virilmek üzere mahalline kayd vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim virilmek bâbında iftihârü’l ümerai’l ekarim bi’l f Baş defterdârım dame uluvvühü arz ve telhis eylemegin imdi telhis mucebince emel olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfim vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel olub dahî vech-i meşrûh üzere bin yüz yirmi senesinde virilen emr-i şerîf mucebince sefer vakti gibi olmayub hizmetleri kabil (?) olmağla otuz yedi nefer ile görülmek üzere nizâm virilüb lâkin Rusçuk kal‘asının ulufe ve tımarlı yirmi sekiz neferinden dokuz nefer ve Yergöği kal‘asının ulufelü ve tımarlı yüz otuz bir neferinden yedi nefer ta‘yîn olunub iken arz olunduğu üzere tekasım Vecihi ile Rusçuk neferâtında dört neferi tenzî’l ve Yergöği kal‘ası neferâtı kesir olmağla tahammül olub zikr olunan dört neferi kal’a-yı mezbûr neferâtı virmeleri üzere zam ki fimâ- bâd yirmi bir neferi kuadan ve beş neferi Rusçuk neferâtından ve on bir neferi Yergöği neferâtından virdirüb hilâf-ı fermân bir dürlü muhâlefet itdirmeyesin şöyle bilesin âlamet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fi’l-yevmü’l ışrîn min şevvâl lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l Mahrûse

Varak No: 39a

Hüküm No: 152

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk şaykasının birkaç gün kalmak için yeterli olacak konakların tedârik edilmesi, yiyecek, beslenme konusunda uygun bulunduğu kanıtlanmış yerlerde konakların tedârik edilip hazır ve amâde edilmesi husûsunda buyruldudur.

Şerî'at Şı'ar ve Fazilet vifâr Rusçuk kadısı Efendi hazretleri mefâhirü'l emâsil ve'l-akrân kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve ayân-ı vilâyet iş erleri zîde-kadrühûm inhâ olunan budur ki iş bu sene-i mübârekede Niğbolı sancağı tarafı veliyyünün niamdan tarafımıza sipâriş ve tevfîz (?) olunmağla me'huzumuz hasebiyle nefs-i Rusçuka uğrayub ve rûz-u kasımda birkaç gün meks olunmak müsammem olub kifayet mikdârı konaklar tedâriki öteden berü adâb-ı kadîm lüzumu olmağla cümlenin infâk işhâdlarıyla Münasib olan mahallerde konakları tedarük ve hazır ve amade eylemeleri bâbında buyuruldu sudûr ve ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânzîde-kadrühû konakçı ta'yîn ve irsâl olunmuşdur inşallahu tealla vuûlünde gerekdir ki der vech-i meşrûh üzere cümlenin infâk ve ishâk münasib olan mahallerde öteden berü adâb-ı kadîm olduğu üzre kifayet mikdârı konakları müsaid evvelce ta'yîn olunan konakçı ma'rifetiyle iktizâ iden mahallerden tedarük ziyafetlerden taksîm eyleyüb avk ve te'hîr ihmâl ve müsahale eylemeyüb mûceb-i …….. buyuruldu ile amel olalar deyu buyuruldu sene 123 sene 1121 kad ve sale'l biti fî min 5 muharrem sene 1123

Varak No: 39a

Hüküm No: 153

Tarihi: 1121

Konusu: Çernovi ve tevâbi'ii köylerinin vergi tahsîli'nin El-hâc Yakûb Mehmet Ağâ'ya verildiğine dair buyruldu

fazîletlü izzetlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîf kazâ-yı mezbûrlarına davat-ı safiyât…… inhâ-yı muhlisane olunan oldur ki merhûm ve mevfûrun lehâ

hudumu mühre-i sultân tabet serahanın evkâf-ı Şerîfelerinden olub halia taht-ı hükûmet-i şi'arlarında vâkı' karye-i Çernovi ve tevâbi'i karyelerinin iş bu bin yüz yirmi iki senesi martı ibtidâsından sene-yi gâyetine degin zabt-ü rabtı fahrü'l ayân El-hâcYa'kûb Mehmed ağa zîde-mecdühüye sipâriş ve tevfîz Olunmagın zabtı içün mektûb tahrîr ve irsâl azz-ü ve huzûrları kılındı leda-i şerifü'l vusûl sene-i mezkûr martı ibtidâsından senesi nihâyetine değin mûmâ-ileyh ve zabt ve a'şâr-ışer'iyye ve ispençe ve resmi serbestiye ve yave ve kaçgun ve beytü'l-mâli âmme ve hâssa min küllî vücûh cüzi ve küllî Ruşen-i mahsûlatı ahz u kabz itdirdüb umûr ve şerîfe müteallik müracaât eyledikleri husûsları husûlünde sa'y Ve himmetleri ve müsa'ade-i cizyeleri(?) buyurulan husûs-ı mezkûr içün vücudu olan lütuflarından fevkal gaye memnun oluruz ma fî hemişe neşîn-i seccâde-i şeri'at daim …….

Varak No: 39b

Hüküm No: 154

Tarihi: 1121

Konusu: Yergöğü kazâsında, Hasan Ağâ, Ali Ağâ ve Derviş Çelebiye iltizâm edildiğine dair buyruldu

Bâ'is-i tahrîr-i tezkere budur ki

Yergöği kazâsında ber-vec-imâlikâne berât-ı padişahiyye ile mutasarrıf olan sa'âdetlü tersane Emîni El-hâc Hüseyin ağa …….. sa'âdetlü Mehmed ve sa'âdetlü İbrâhim ağa efendilerimiz taraf-ı şeriflerinden uhdelerimizde olub iş bu bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere has-ı mezbûr muhalefatından Rusçuk kantarı ve tahmîs ve tevâbi'ii zabt itmek üzere iş bu Darende-yi huruf Hasan ağaya ve Ali ağaya ve Derviş Çelebiye bin iki yüz guruşa der-uhdeve iltizâm ve anlar dahî iltizâmı kabûl idüb bin yüz yirmi iki martı ibtidâsından sene-yi âtiye martı ibtidâsına gelinceye degin olageldüğü minvâl üzere has-ı mezbûra ait olan mahsûlatı ahz u kabzzabt u rabt idüb taraflarımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne müdâhale eylemeye deyu yedlerine iş bu temessük Virilmişdir hurrira fi'l- târîhi'l-mezbûr

El Muhzır Ebûbekir Voyvoda Elmuhzır Ali Voyvoda hâlâ Yergöği

Varak No: 39b

Hüküm No: 155

Tarihi: 1121

Konusu: Rusçuk Voyvodalığının iltizâmının iltizâmı İzzetli İsmâil Ağâ'ya verildiğine dair buyruldu

Vech-i tahrîr-i huruf budur ki

Berât-ı padişahiyle mutasarrıf olduğum Rusçuk kazâsının ihtisâb ve ihzâriyyesin iş bu bin yüz yirmi iki muharremin ibtidâsından bir sene tamâmına degin …….. nâm-ı kimesneye …… guruşa iltizâm idüb iltizâm-ı mezbûru ber vech-i muharrer kabûl idüb sene-i mezbûrda vâkı‘ olan âşar-ı şer‘iyye ve rüsûmâtı örfiyye cüzzi ve küllî ve bu ana gelince ……. Üzere zabt oluna gelmiş ise ol minvâl meşrûh üzere zabt ve tasarruf eyleye tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni‘ olmayalar tahrîrân fi'l- târîhi'l-mezbûr

Elhac İbrâhim Muhzır hala

Varak No: 39b

Hüküm No: 156

Tarihi: 1121

Konusu: Çernova Kazâsının Basriye köyü hâsslarının bir senelik mahsülâtının Ali Ağâ'ya satılması

Vech-i tahrîr huruf budur ki

İş bu bin yüz yirmi iki senesi martı ibtidâsından sene tamâmına degin Rusçuk voyvodalığı üzerimize der-uhde ve iltizâmımızda olmağla hâlâ Rusçuk sâkinlerinden İzzetlü İsmâil ağa üç yüz seksen guruşa baçdarlığa fürûd idüb ve yüz guruşun peşîn alub kabz eylemişdir bâkî kalan iki yüz seksen guruşu yüz yirmi bir güne müsa'ade

ile bi't-tamâm……latmak şartıyla virilmişdir Sene-i sâbıkda olugeldiği minvâl üzere zabt u rabt idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardanmüdâhale eylememek içün iş bu temessük vaz'ı olundu hurrira fi'l- târîhi'l-mezbûr

El-hâc Muhsin Hala Voyvoda-yı Rusçuk

Varak No: 39b

Hüküm No: 157

Tarihi: 1121

Konusu: Çernova Kazâsının Basriye Köyünün bir senelik mahsûlâtının Ali Ağâ'ya satılması

Ba'is tahrîr-i huruf budur ki

Berât-ı şerîf alişân ile mutasarrıf olduğumuz tımarımız karyelerinden Çernova kazâsında vâkı' Basriye nâm karyenin iş bu bin yüz yirmi iki senesi martı ibtidâsından sene tamanına değin karye-i mezbûrdan hâssımıza ait olan mahsûlat ve rüsumâtda ve resm-i tapu vesâ'ir küllî ve cüzzi her ne ise dârende-i huruf-u sa'âdetlü Ali ağaya Vech-i meşrûh ile bir senelik mahsûlatını iki yüz yirmi guruşa füruht ve der-uhde ve mebla' mezkûru bi't-tamâmmûmâ-ileyh Ali ağa yedinden ahz ü kabz idüb rabt-u zabtı içün iş bu temessük virildi bundan akdem Mehmed ağaya mukaddem ve muahhar Virilen temessüklerimize min-ba'd amel olunmaya sene 1121

Ali Muhzır Mutasarrıf Karye-i Başriye

Varak No: 39b

Hüküm No: 158

Tarihi: 1121

Konusu: Tetova ve tevâbi'ii' köylerin vergilerinin tahsîl edilmesi husûsunda buyruldu

Ba'is tahrîr-i huruf budur ki

Niğbolı sancağında ve Rusçuk kazâsında vâkı‘ bervec mâlikâne berât-ı şerîf alişân ile mutasarrıf olduğumuz Tetova ve tevâbi‘i nâm karyelerin iş bu bin yüz yirmi bir senesi martı ibtidâsından sene-yi atiyyesi martı ibtidâsına degin karye-i merkûmelerin âşar-ı şer‘iyye ve rüsûm-ı örfiyye reâyet ve resm-i kovan ve resm-i otlak ve yave ve kaçgun ve beytü’l-mâl-i âmme ve hasına cüzi ve küllî her ne ise olageldiği minvâl üzere ta’şir (?) ve ahz u kabz ve isâli tarafımızdan iş bu ba’isü’t temessük Ali ağa nâm kimesneyi vekîl nasb Ve ta‘yîn ideriz yedlerine iş bu zabt ve temessükü itâ olmuşuzdur gerekdir ki vusûlünde tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd müdâhale ve mu’raza eylemeyüb ahâlî kurâ-yı mezbûreler dahî mezkûr Ali ağayı üzerlerine zabıt bilüb olageldiği minvâl üzere zâbt ve mutasarrıf kılına kimesne mâni‘ olmaya

Ahlasü’l Fevz

Varak No: 40a

Hüküm No: 159

Tarihi: 1121

Konusu: Özi kalesinde bulunan tombazların kötü durumda olması sebebiyle Yergöğüne sekiz kıt’a tombaz yaptırılması için gönderilen fermân

Kıdvetü’l Kûzat ve’l-hükkâm m’adenü’l faz’l ve’l-kelâm Yergöği kadısı zîde-fazlühûMefâhirü’l emâsil ve’l-akrân …….. yergöği kal‘ası tamirine me’mûrİsmâil ve Yergöğü ve Rusçuk voyvodaları zîde-kadrühûm tevki’i refi’i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki Özi kal‘asında olan tombazlar fena bulmağla İş bu sene-yi mübârekde Yergöginde sekiz kıt’a tonbaz yaptırılub …… bundan akdem emr-i şerîfim gönderilmişdir hala Özi kıla’ı bunlardan (?) kal‘ası iş bu sene-i mübârekede ta’mir ……. kal’a-yı mezbûre tamiri içün iktizâ iden taş ve kireç ve ……...lâzım gelen odun nakli içün zikr olunan tonbazlar bir sâ‘at evvel yapılub ber-vec-i tekmîl Öziye yetiştirilmesi emr-i müteaccileden olmağla imdi iş bu emr-i şerîfim vardığı gibi Bir an idame (?) ve tevkîf olunmayub mahal-i mezbûrda sâ’ir tüccar sefineleri bulunanların ve cümlesi ……. ve zikr olunan tonbazlarınız binasına istihdâm ve gece ve gündüzde iş ittrilüb henüz kirestesi gelmeyüb mevcûd

değil ise aharın yerlerinde mevcûd bulunan kirestesi alınub bir sâ‘at Mukaddem tekmîl ve mukaddemâ fermânım olan …… tahmîl ve üzerlerine mukaddem ademin ta‘yîn ve sür’at ve isticâl İle özi kal‘asına irsâl ve bir an evvel îsâl ve kabzına me’mûr olana tesellüm ve teslîmine temessük olub hıfz eyleyesin bir dürlü özür ilete’ehhura kalmasınlar bu umûr-u mühimmenin münkât-ı iyyetine ba’is olmakdan ihtirâz eyleyesiz deyu fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb iş bu emr-i şerîfim vardığı gibi kat‘â te’ehhur ve te’ekkuf olunmayub mahal-i mezbûrda sa’ir …….. …….. sefinelerini ve Cümlesi cem‘ ve zikr olunan tonbazların binasına istihdâm ve gece ve gündüzdeiş ittirdüb henüz kerestesi gelmeğin mevcûd degil ise aharın yerinde mevcûd bulunan kireste alınub bir sâ‘at mukaddem tekmîl ve mukaddemâ fermânım olan …… tahtası tahmil ve siz ki mübâşir-i mezbûrsuz üzerlerine ber mukaddem ademin ta‘yîn ve sürât ve isticâl ile özi kal‘asına irsâl vee bir an evvel îsâl ve kabzına me’mûr olana tesellüm ve teslîmine temessük alub hıfz eyleyesiz bir dürlü özür ile te’ehhura kalmasınlar umur-u mühimmenin münkât-ı iyyetine ba’is olmakdan ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız hurra fi’t ta’si ışrîn ve miete ve elf ve sale’l biti fî 14 14 muharrem sene 1123

Be makam-ı Konstantiniyyeti’l mahrûse

Varak No: 40a

Hüküm No: 160

Tarihi: 1122

Konusu: Avârız vergisi alınması husûsunda buyruldu

Mefâhirü’l-kuzâtve’l-hükkâm M’adenü’l Fezai’l Ve’l Kelâm Niğbolı sancağında vâkı‘ olan kadılar zîde-fazlühûm tevkî’-i refî’-i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki

hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfat defteri mucebince Niğbolı sancağında vâkı‘ olan kazâların asıl hânelerine zam olunan evlâd-ı fatihân hânesiyle ma‘an dört bin üç yüz altmış iki ve ikişer buçuk rub bedel-i nuzûl hâneleri olub bin

yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere cem‘ ve tahsîl olunmak lâzım gelmeğinkıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Ahmed zîde-kadrühûder-uhde olunub yedine mühürlü ve nişânlu mevkûfat defteri sûreti virilmekle mucebince amel olmak fermânım olmuşdur buyurdum hükm-işerîfimlemübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî zikr olunan kazâların ol mikdâr bedel nuzûlhânelerin olub târîh-i mezbûre mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden altışar yüz akçelerin bedelleri irsâl bulunan mühürlü ve nişânlu mevkûfat defteri sûreti mucebince vakt ve zamânıyla cem‘ ve tahsîl ve dâhil-ihazîne-i âmirem ittirdüb hilâf-ı emir ü defter kimesneye te‘allül itdirmeyesin ve bundan akdem mübâşirin hüccet-i ma’şetiçün her bir hânesinden üç yüz bir akçe dahî aldırub bundan ziyâde bir akçe ve bir habbe aldırmayasın ve hıyn-ı tahsîlde miriçün alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî guruş ve eşref-i cedîd ve ferengi altunu iki buçuk guruşa ve halisü’l ayar pârenın kırkı bir guruşa olmak üzere aldırub ziyâde ve noksân aldırmayasın kesr-i defterden ve noksân hâneden ve fermânımızdan Ziyâde-i talebiyle zulm ve te‘addîden begâyet- ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fi’l- yevmü’l âşir min Zilkâde lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf kad ve sale biti 2 muharrem sene 1123

Be makam-ı Konstantiniyyeti’l mahrûse

Varak No: 40b

Hüküm No: 161

Tarihi: 1122

Konusu: Rusçuk kazâsı Tutrakan nâhiyesi Proşan yurtluğu mezrâ’sının Ali Ağâ’ya iltizâm edildiğine dair buyruldu

Vech-i tahrîr-i huruf budur ki

İş bu bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere hala Niğbolı sancağının havası uhdemizde …… olmağla liva-yı mezbûre mülhakâtından Rusçuk kazâsı muzafâtından Tutrakan nâhiyesine vâkı‘ Poroşan yortluğu mezrâsı ve sevadın iş bu bin yüz yirmi iki senesi martı ibtidâsından bir sene tamâmına degin dârende-i

hurûf kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Rusçuk sâkinlerinden Ali ağa zîde-kadrühûye yüz guruşa der-uhde ve iltizâm olunub ol dahî iltizâmı kabûl etmekle iş bu zabt temessükü tahrîr olunub yedine virilmişdir gerekdir ki Sene-i sâbıkada zabr idenler ne minvâl Üzere zabt idegelür ise müşarünileyh dahî ol minvâl üzere zikr olunan Poroşan yurtluğu mezrâsın ve Sevadi zabt ve hâsıl-ı rüsûmâtın ahz u kabz eyleyüb taraf-ı âhardan bir ferd müdâhale eylemeye tahrîrân fîevâhil muharrem sene 1122

……

Ahmed

Varak No: 40b

Hüküm No: 162

Tarihi: 1122

Konusu: Rusçuk kazâsı âdet-i ağnâm rüsûmunun Mustafa Paşa ve Şatır Hasan'a iltizâm edildiğine dair buyruldu

Ba'is tahrîr huruf budur ki

Ber-vech-imâlikâne mutasarrıf olduğum Nigbolu sancağı âded-i ağnâm mukâta'ası mülhakâtından Rusçuk kazâsı aded-i ağnâmı Rüsûmun iş bu bin yüz yirmi iki senesi martı ibtidâsından bir sene tamâmına degin zabt eylemek üzere tarafımızdan dârende-i temessük Mustafa Paşa ile Şatır Hasana der-uhde ve iltizâm olunub ol dahî vech-i meşrûh üzere iltizâmı kabûl etmesiyle mezbûrlar varub sene-i merkûme mahsûb olmak üzere kazâ-yı mezbûrun berât-ı şurûtu üzere iskeleleri ile ma'an zabt ve Sene-i sâbıkı Üzere cem' ve tahsîl eyleyüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd dahl ve taarruz eylememek üzere yerine iş bu temessük Virildi Tahrîrân fî min zi'l-hicce sene 1121

El-fakîr Hüseyin hâlâ

Varak No: 40b

Hüküm No: 163

Tarihi: 1122

Konusu: Niğbolu sancağına bağlı kollu muka'atası ve Rusçuk kazâsına bağlı Tutrakan köylerinin vergilerinin toplanma yetkisinin Mustafa Ağa ve Şatır Hasan Ağa'ya verilmesi

Vech-i Tahrîr huruf oldur ki

İş bu bin yüz yirmi iki mâh-ı muharremü'l-harâmın on birine vâkı' mart ibtidâsından bir sene tamâmına değin Niğbolı sancağında vâkı' bervech mâlikâne uhdemizde olan kollu mukâta'ası ber-vech-i iştirâk uhdemizde olmağın Rusçuk kazâsında vâkı' Tutrakan ma'-a tevâbi'iiha kurâlarının zabt u rabt tarafımızdan iş bu Hafızü't temessük Mustafa ağa ile şatır Hasan ağaya iştiraken mezbûrana der-uhde ve iltizâm olunub anlar dahî kendü rızalarıyla sene-i yi sabıka üzere der aharda ve iltizâmı kabûl etmeleriyle yedlerine iş bu temessük Virilmişdir sinin-i sabıklarda zabt olunageldiği üzere a'şâr-ışer'iyye ve rüsûmat-ı kânûn üzere ahz ü kabz idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd mani' olmaya fî 11 muharrem sene 1122

Elfakir Mehmed Voyvoda havâsı Kalemiyye

Elfakir Ahmed Voyvoda havâsı Kalemiyye

Varak No: 40b

Hüküm No: 164

Tarihi: 1122

Konusu: Hasbostancılar Odabaşısı Yusuf'un Hücceti

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû ve Kıdvetü'l-kuzât ve'l müstahfizin Rusçuk kal'ası dizdarı zîde-hıfzuhu Tevkî'-i ve refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Has Bostancılar odabaşısı olan kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân Yusuf zîde-Mecdühü südde-i sa'âdetime arzuhal idüb bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere kazâ-yı mezbûrda mevcûd

ve sâkin olan evlâd-ı fatihân tâ'ifesinin hâne- yi avârız ve yerlü malının Tahsili mûmâ-ileyhin uhdesinde olub aharın alakası yoğken ve Rusçuk kasabası sâkinlerinden sabıkân Yeniçeri serdârı olan Ebûbekir ve Yörük karaçakı mehmed nâm kimesneler kazâ-yı mezbûrda olan evlâd-ı fatihân tâ'ifesinin sene-yi mezbûrede üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız bedel-i nuzûlleri mâlın fuzûlen tahsîl idüb halâ zimmet …….. lerinde olduğundan mâ'adâ tahsîldârın yedinde müştemi' olan mal-ı mîrîden dahî mazbûrlar karz tarikıyle seksen dört guruş dahî olmalarıyla birkaç def'a mezbûrlardan gerek mâl-ı mîrîyi ve gerek karz aldıkları akçeyi taleb eyledikde kendülerinde ihfâ ile virmeyüb örz ve te'addî eyledikleri bildirüb mezbûrlar zâbıtlarıma'rifetiyle ahz ve Rusçuk kal'asında kal'abend ve zimmetlerinde emr-i Defter mucebince elden gelen eğer mâl-ı mîrî ve ma'îşet ve eger karz aldıkları akçe tahsîli olunmak bâbında emr-i şerîfimricâ eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere kal'a bend ve Tahsîl olunmak bâbında fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbdasâdır olan fermân-ı celülü'l kadrim mucebince amel dahî vech-i meşrûh üzere mezbûrlar zâbıtlarıma'rifetiyle ahz ve Rusçuk kal'asında kal'abend ve zimmetlerine emr-i defter mucebince lâzım gelen eger mâl-ı mîrî ve ma'îşet ve eger karz aldıkları akçeyi tahsîl eyleyib emr-i şerîfimin mazmûn-ı müniFî İle amel olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fîevâhir zi'l-hicce sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale biti 25 min muharrem sene 1122

Be Makâm-ı Konstantiniyyeti'l Mahrûse

Varak No: 41a

Hüküm No: 165

Tarihi: 1122

Konusu: Rusçuk Kıbtiyân Reâyasının Cizye vergi tahsîlâtının Hasan Çelebiye verildiğine dair buyruldu

Vech-i Tahrîr-i hurûf budur ki

İş bu bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere iş bu sene-yi mübârekede uhdemizde olan Niğbolı ve Silistre sancaklarının Kıbtiyân cizyesi Niğbolı sancağında vâkı‘ nefs-i Rusçuk ……inde olan Kıbtiyân re‘âyâları üzerlerine tevz’i lâzım olmağın tarafımızdan yine Rusçuk sâkinlerinden Hasan Çelebi vekîl nasb ve ta‘yîn eylemişizdir buyurdum ki me’mûr olduğu hizmetde istihdâm idüb düşen zeametlerin hizmetlerini edâ vere‘âyâ fukaralarını gözede görede ol ecilden yedine iş bu temessük virilüb tarafimizdan ve taraf-ı âhardan bir kimesne mâni‘ olmaya ve taraf-ı âhardan bir kimesne mâni‘ olmayatahrîrân fîevâhir muharrem sene 1122

Elfakir Ali Cizyedâr-ı Kıbtiyân

Varak No: 41a

Hüküm No: 166

Tarihi: 1122

Konusu: Halkın haksızlığa uğraması sonucu gönderilen Fermân

Memalik-i Mahrûsemde vâkı‘ Şam ve Haleb ve Diyarbekir ve Mardin ve Adana ve Malâtya ve Antep ve Tokad câniblerinde vesâ’ir ba‘zı mahallerde vali ve muhassıl ve voyvodaların taht-ı iltizâmlarına dâhil-i miri mukâta‘anın ekser kurâsını rical-i devlet ve ayân-ı vilâyetden ba‘zı kimesnelerin uhdesinde olub lâkin üzerlerine müstakâr olmayub her biri bir Tarik ile bir senede birkaç adama der-uhde olunduğundan ziyâdere‘âyâfukarâsı gözedilmeyüb ve kâr-u kesblerinin ve kuvvetleriçün vakt ve zamânıyla tohum vesâ’ir ihtiyacları olan malzemelerine i’anet Olunmağla bi’z zarure tefeci mürabahacılardan …….. ile akçe aldıklarından her sene ziyâde bulan istirbahın Zira’at ve hırasetleri ve bağ ve bahçe ve kâr ve Kesblerinin hâsılı vefa itmediğinden der-uhde idenler dahî zabt ideceği bir sene veyâhud iki senedir bi’l cümle Hâsılların almak İçün cevr eyledüklerinden ekseri perâkende ve perişân ve bâkiye kalanlar dahî kuvvet-i yevmiyyene muhtâc ve ahvâlleri diğer güne olmağla mâl-ı mîrî tedenni ve tenezzül bulub beytü’l-mâl-i …..e küllî gadr ve zururuna ba’is olmağınba‘de’l- yevm bu makule kur’a ve mukâta‘aat Mısır karyeleri misillü mâl-ı maktu‘un ve kalemiyyesin virdikten sonra bu tarik ile mutasarrıf olduğu kurâ ve mukâta‘aat âhara virilmeyeceğin bilüb i’mar ile tekayyüd

ve öşür ve mahsûlsünde kendüye fa'iz ziyâde olsun deyu re'âyâfukarâsının tohumuna vesâ'ir lâzımına i'yanet dost ……. Zulüm ve cevr ve gadr andan siyanet itmekle ahvâlleri nizâm bulub terakki-i bâd ile memalik-i islâmiyyede olan miri mukâta'at ma'mur ve şen ve abâdan olmasına ba'is olub içinde inkılâb-ı …… ve muktezâ-yı hale göre o nizâm-ı mutlâk cem'-i hazîne içün olmayub bu zamanda dahî …….. mezkûra müraca't olunub tebdil ve tagyir olunmamağa sa'y İle virecekleri muaccel zayî' olmayacağın yakinen Bilüb râbet etmeleriçün fî ma bâd taraf-ı hümâyûnum ve vekil-i mutlagım Olmagla tarafınızdan bu Nizamı tagyir Ve sûret-iâhara ihrâc eylemek murâd eylediklerinde bu nizâm imâr-ı memalik-i ibâdullâha badîve enfa' olduğun huzûr-u faiz-i …… şahânem gelüb kendüleri arz eylemeleri içün bin nefs e'lemü'l ulemâi'l mübahirînbi'l fi'il şeyhülislâm ve kadı askerlerim ve nakibü'l eşrâfım adamallahu tealâ fezâ'ilihim bu husûsa mahsûs nâzır nasb ve ta'yîn olanlarıyla ol makule kurâ' ve mukâta'aatdan Hala hazîne-yi âmirem defterlerine mukayyed olub valiler ve muhâsıllar ve voyvodalar Viregeldikleri mal-ı maktû'u her ne ise mâl-ı mirisin ve mu'tâd Üzere kalemiyyesin Noksan gelmemek şartıyla mâlın Âsitâne-yi sa'âdetimhazînesine virenler ke'l evvel hazîne-i âmirem ve Cami'i Envâl olanlara viregelenler dahî kema fi'l- evvel kabzına me'mûr olanlara senesi dâhilinde üç taksît İle beher sene Teslîm idüb yed-i …… lerine temessük aldıktan sonra tahammülü vardır deyu miri ve miri ve kalemiyyesi içün viregeldiklerinden izdiyâd Bir akçe ve bir habbe mütalebe ve rencîde itdirilmeyüb …… ve ricâ ve siklet ve cevr ve ezâ ve özür ve ……. Mubassırı (?)ile sahibinin rızası Olmadıkça bir tarik ile mutasarrıf olduğu kurâ ve mukâta'at âhara virilmeyüb vüzerâ ve mirmirân ve mirliva ve mütesellimler vesâ'ir ehl-i örf tâ'ifesi tarafından balâ fermân **Varak no 41b :** bir nesne Celbiyle ta'ciz ittirilmeyüb cevr ve eziyetleri re'f olub mekrûzü'l kalemmaktû'l kadem min külli'l-vücûh serbestiyyet üzere hayatta oldukca mâlikâne berât ile zabt eylemek içün berât virilüb ve mutasarrıfların biri hali hayâtında Karyesin bir ahar kimesneye ferâgat eylemek ve murâd Eyledikde ma'rifet-i şer'le ve hüsn-ü rızasıyla feragat ve hüccet-i şer'iyye oldukda feragat ve hamiyet-i şer'iyye oldukda feragat ve kasr-ı yedine mücerreden (?) Berât-ı Şerifim virilüb ve sahibi bi emrillahi teâla Vefat idüb karyesi miriye â'id ve râci' oldukda taraf-ı mîrîden müzâyede ve rugabât (?) olunduktan sonra sairin virdiği muacceleyi virir ise evlâd-ı zükurundan zabt u rabt kadir olur evlâdına virilüb olmadığı sûretine

talibine tekrâr füruht ve helvâni akçesi teslîm-i hazîne olunmak üzere mukârenet-i avn-ı bari ile ta'mir-i bilât ve terfi-i ibâd içün hayır-havahân-ı devlet-i aliyyem makbûl ve münasib görüb cümle ittifakıyla baş defterdarım arz-ı ulemâ-i kirâm ve vüzerâ-yı izaamım dahî istihsân ve istisvab Ve imza etmeleriyle bu sûret-i müstahsene mürûr-ı ezmine ile tebdil ve tagyir olunmayub nazırı olan müşarünileyhim bu husûsun şurut ve kaydını bi't ittifâk vikâye (?) ve ta'yîn ve icrâ ve hıfz ve hiraset ve fî mâ bâ'd-ı düsturu'l amel olmak üzere mahâlîne kayd olunması bâbında paye-i serir-i âlaya telhis olundukda mucebince hatt-ı hümâyûnu hilâfet makrûnum sâdır olmağın binaen âlazalik Rusçuk voyvodalığı ve tevâbi mukâta'alarının senede yüz yetmiş iki bin akçe malı olub ber-vec-imâlikâne mutasarrıf olan destur mükerrem müşir-i müfehham nizamü'l alem vezîrim Ali Paşa adamallahu Teali iclâlehu hüsn-ü rıza ve ihtiyarıyla ve fera' muteber kat'i ile iş bu rafi'-i tevkî'-i refî'-iüş şân-ı hakanı kıdvetü'l emacit ve'l ayân Hasan zîde-Mecdühüye feragat Ve kasriyet eylediklerine bi'l fiil Kazaskerlerim imzalarıyla hüccet-i şer'iyye olunmagın asıl beratı ve hücceti hıfz olunub bin yüz yirmi iki senesi muharrEmînin on yedinci gününde vâkı' mart ibtidâsından zabt ve beher sene malın (?) mahallına edâ ve kalemiyyesün virüb hesâbın görmek ve sâdır olan hatt-ı hümâyûnsa'âdet makrûnun mucebince şurût-u mukarresiyle berât-ı celîlün ünvanım virilmek telhis olundukda mucebince şurûtuyla mahâlîne berât olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağın hakkında mezid-i İnayet padişahânem zuhûra getirün bin yüz yirmi bir senesi şevvâlinin yirmi ikinci gününden bu berât-ı hümâyûn-u izzet makrûnu virdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyhsin zîde-mecdühü varub mukâta'aa-i merkûmu vezir müşarülileyhin hüsn-ü rızasıyla feragât ve kesr-i yedinden virdiği hüccet-i şer'iyye mucebince bin yüz yirmi iki senesi martı ibtidâsından teyyiden mâlikâne zabt ve vâkı' olan a'şâr-ışer'iyye ve rüsûm-ı örfiyyesinden Cem' ve tahsîl ve kadîmden i'la hazihi'l-ân ne minvâl üzere tasarruf olunagelmiş ise girü minvâl-ı meşrûh üzere zabt u rabt ve behersene mâlın Mahalline edâ ve kalemiyyesin Virüb hesâbın gördükten sonra tahammülü vardır deyu miri ve kalemiyyesiçün viregeldiklerinden …… bir akçe ve bir habbe mütalebe ve rencîde ittirlmeyüb vüzerâ ve miri mirân ve mir liva ve mütesellimler Ehl-i örf tâ'ifesi tarafından bi'la fermân bir nesne taleb olunmayub serbestiyyet Üzere iş bu berâtt-i âlişanım mucebince zabt u rabtına âhardanta'arruz olunmaya ve

ba‘de’l- yevm mâlikâne verilen kurâ ve mukâta‘aat hilâf-ı inhâ kadı arzı ile kimesnenin mâlikâne cem‘ ref’ olmaya ve senesi aharında ibra-i zimmet eyleyeler fermânım kasriyyet şurûtu müra’i kılına şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîrân fi’l- yevmü’l sâlis ve’l ışrîn min şevvâli’l mükerrem lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf kad vesale biti min safer sene 1122

Konstantiniyyeti’l mahrûse

Varak No: 41b

Hüküm No: 167

Tarihi: 1122

Konusu: Rusçuk ve tevâbi‘ii’i muka’ta’sının El-hâc Hızır Ağâ’ya iltizâm edildiğine dair buyruldu

Bâ’is-iTahrîr hurûf Budur Ki

Haliya Ber-vech-imâlikâne uhdemizde olan Rusçuk ve tevâbi‘i havas-ı mukâta‘asın bin yüz yirmi iki senesinde vâkı‘ mart ibtidâsından bir sene tamâmına degin zabt u rabt ve mukâta‘a-yı mezbûra ait ve hâsıl olan a‘şâr-ışer‘iyye ve rüsûm sâ’iresin sinin-i sabıkada tâ’ifede ne vecih üzere zabt u rabt olagelmiş ise ol minvâl üzere zabt olunmak içün iş bu dârende-i temessük El-hâc Hızır ağa üç bin üç yüz guruşa talib ve kabûl etmegin iş bu temessük tahrîr ve yedine virilmişdir inşallahu teali mart hulûlünde bir sene tamâmına degin olageldiği üzere zabt u rabt idüb tarafımıza virdiği deyn temessükü mucebince meblâ’-ı mezkûr üç bin guruşu vakt ve **Varak no 42a :** zamânıylatamâmen edâ veteslîm idüb yedine eda temessükü olub ibra-i zimmet eylemek üzere tahahhüt idüb şart etmekle ve tarafımızdan iltizâmı kabûl eylediği meblâ’-ı mezkûrdan noksân virmek içün zarar iddi‘âsı etmeyüb ve ıyazen billahi tealla bir tarik ile zarar itmek dahî ihtimâli olub kendi mâlından tazmîn ve iddi‘âsı salih ve ihtibâr olunmamak üzere kavl ve şart eylediğimiz ecilden zabt u rabtına taraf-ı âhardan bir ferd dahl ve ta‘arruz eylemek içün iş bu memhûr temessük ketb ve terkîm Kendü şerîfim olunub yedlerine def‘ olundu tahrîrân fî22 min del sene 1122

Emin-i mukâta‘aa-yı mezbûr

Hasan

Varak No: 42a

Hüküm No: 168

Tarihi: 1122

Konusu: Mahmut Çavuşun Yeniçeri Serdârı ta‘yîn edildiğine dair buyruldu

Şer’iat-ı şı’ar Rusçuk kadısı efendi tahiyyet-i safiye ithâfından sonra muhibbâne ihla olunur ki taht kazâsında vâkı‘ yeniçeri serdârı def‘ olunub yerine üslûb-ı sâbık üzere elli bir bölükün Mahmûd Çavuş zîde-kadrühû ilka ve mukarrer ve nasb ve ta‘yîn olunmagın iş bu mektûb-u tahrîr ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki mezbûru serdârlığı umûrunda isdihdâm idüb aharın dâhil ittirmeyesiz ve ol cânibde vâkı‘ yeniçeri ve cebeci ve topçu gılmân-ı acem ve kol oğulları merkûmu üzerlerine serdâr ve zabıt bilüb sözünden taşra ve ……. haric ve vaz‘ u hareket etmeyüb ita’ad ve inkıyâd üzere olalar ve tavayif-ı mezbûreden bila vâris-ima‘rûf fevt olanların muhallefât ve metrûkâtların ma‘rifet-i şer‘le mezbûre ahz u kabz ve sûk-i sultânîde firuht ittirdüb hâsıl olan nükûdun mumzi ve mahtûm müfredât defterleriyle bu cânibe irsâl ittirile ve lâkin hilâf-ı şer‘ ve kânûn bir ferde rencîde ve remîde İttirilmeye tahrîrân fîevâ’il-i şehr-i muharremü’l-harâm lisene isnâ ve ışrîn ve miete ve elf kad vesale’l …… fi’t-târîhi’l-mezbûre

El-fakîr Mustafa Ağa-yı Dergâh-ı Yeniçeriyân hâlâ

Varak No: 42a

Hüküm No: 169

Tarihi: 1122

Konusu:

Kıdvetü’l Kûzat ve’l-hükkâm m’adenü’l faz’l ve’l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû ve Kıdvetü’l emâsil ve’l-akrân kazâ-yı mezbûrda vâkı‘ yeniçeri

serdârı Mahmud zîde-kadrühû Tevkî'-i ve refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Belgrad muhâfazasında olan on ikinci bölügün vekîl …… harcı…… nâm yeniçeri Belgraddan Rusçuklu Gürcü Ahmed nâm yeniçerinin sefinesiyle ticâret içün istanbula gelürken Rusçuğa dâhil olub mezkûr Ahmedin menzîlinde müsâferet Vechi üzere sâkin iken bin yüz yirmi bir senesinde bila vâris-ima'rûf vefât idüb iki bin guruşluk nukûd eşyâsı tarafü'l beytü'l-mâle aid olmuşken mezkûr Gürcü Ahmed havasına tâbi' zi……. kudret kimesneler ile yekdil ve yekcihet (?) Olub müteveffâ-yı mezkûmun beytü'l-mâle ait muhallefâtın ahz u kabz idüb hala zimmetinde kaldığı i'lâm olunmağla müteveffâ-yı merkûmun nükûd ve eşyâsı her ne ise ma'rifet-i şer'le vazü'l yed (?) olanlardan tahsîl ve mumzî' ve mahtûm müfredât defteriyle bu tarafa getirilmekçün ocak tarafından ta'yîn olunmağla vusûlünde siz ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ve serdâr-ı mezkûrsuz beytü'l-mâlhusûsu ……..ımın akdem-i mühimmamından olmağla mezkûr Gürcü Ahmedi vesâ'ir vazıu'l yet olanları şer'-i şerîfe ihzâr ve müteveffâ-yı merkûmun beytü'l-mâla aid fuzuli ahz u kabz eyledikleri muhallefâtı ma'rifet-i şer'le tahsîl ve mübâşir merkûma teslîm ve mumzi ve maktûm Defterleriyle bu tarafa irsâl eyleyüb husûs-ı mezbûra geregi gibi tekayyüd eyleyesiz deyu iftihârü'l ümerâ ve'l ekabil bi'l fiil Dergâm-ı muallam Yeniçeri ağası olan Mustafa Ağa nâm ulüvvuhü tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî ihzâr-ı hüsema kılub mukaddemâ' bir def'aşer' ile görülüb fasıl olunmayan husûsların tamâm hak ve adl üzere tefehhus idüb göresin i'lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kadîm ile amel idüb dahî müteveffâ-yı mezbûrun taraf-ı beytü'l-mâla aid olan nükûd ve eşyâsı her ne ise şer' ile müteveccîh olanlardan hükm idüb mübâşir-i mûmâ-ileyh ile bi- kusûr alıvirüb minba'd şer'-i şerîfve emr-i hümâyûnuma ve ağa-yı mûmâ-ileyhin tarafından virilen mühürlü mektûba muhâlif kimesneye iş ittirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fîevâsıt-ızi'l-hicce lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf kad vesale biti fî 3 min safer sene 1122

Be makâm-ı Konstantiniyyeti'l mahrûse

1122

Varak No: 42b

Hüküm No: 170

Tarihi: 1122

Konusu: Vefât eden askerlerin mallarının beytü'l-mâla aktarılması için mübâşir ta'yîn edilmesi için gönderilen mektup

Şerayi'-ı şı'ar İstanbuldan Rum ilinin sağ kolu nihâyetine varub gelince yol üzerinde yemin-ü esarında vâkı' olan kuzât efendiler zîde-fazlühû ve zikr olunan kazâlardavâkı' yeniçeri serdârlarını zîde-kadrühûm inhâ olunr ki taht kazâlarınızda vâkı' yeniçeri ve cebeci ve topçu tâ'ifesinden bil'a vâris-i mahrûf fevt olanların beytü'l-mâlları ma'rifet-i şer' ile taleb ve ahz u kabz ve bu tarafa göndermek içün ta'yîn olunmağla iş bu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere tevaif-ı mezbûreden bila' Varis-i mahrûf Fevt olanların beytü'l-mâlleri her ne ise gerek cüzi ve gerek küllî ma'rifet-i şer' ile mübâşir-i merkûmahz u kabz ittirdüb mumzi ve mahtûm müfrederât defterleriyle bu cânibe irsâl ittirilmekde her birleriniz geregi gibi tekayyüd eyleyesiz bâkî hemise imâm-ı şeri'at ……. Bâd ber tahrîrân fîevâsıt-ı şehr-i zi'l-hicce lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Mustafa Ağa Yeniçeriyân-ı Dergâh hâlâ

Varak No: 42b

Hüküm No: 171

Tarihi: 1122

Konusu:

Şerayi'-i şı'ar feza'il visâr (?) nefs-i Niğbolı sancağında olan kadılar zîde-fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân liva-yı mezbûrede olan kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet iş erleri zîde-kadrühum inhâ olunur ki Sabıkân Niğbolı sancağı mütesellimi olan Halil ağanın zaman zabtında liva-yı mezbûrda makbuzı olan gerek mal-ı havas vesâ'ir bi'l cümle b'ad-ı heva ve cera'im vesâ'ir irâd makulesi ale'l …….. ma'lûmunuz olmak iktizâ idüb geregi gibi her kazadan sual

ve makbuzı olan gerek nükûd ve gerek mevâş ve devvâb Ve eşyâma‘rifet-i şer‘ ile sebt ü …… defter olunub mumzi ve mahtûm defterleri tarafımıza irsâl ve icmâl itmek lâzım gelmekle iş bu mektûb-u tahrîr ve mahsûs Enderûn Başımız olan Ahmed zîde-kadrühû ile irsâl olunmuşdur imdi her kangınızın kazâsına varır ise ahâlî-i vilâyetden vesa’ir vuku’f ta’mı olan kimesnelerden sadakat ve istikâmet üzere su’al ve Ve tecessüs eyleyesiz ki mütesellim Halil ağanın bir senede zaman zabtından liva-yı mezbûrda gerek mâl-ı havâs ve gerek bade’heva ve cerayım vesâ’ir irâd makulesi cüzi ve küllî nukûd ve mevaş ve devâb ve eşyâ her ne ise kabz itdigini cümlenin ve ma‘rifet-i şer‘ ile sebt ü defter ve her kazanın kadısı efendi deferi mühürleyüb bir gün evvel muaccelen tarafımıza ta‘yîn olunan Mehter Başımız ile irsâl ve îsâl eyleyesiz hsusu-u mezbûrda birvecihle müsamaha ve ketm ve infaya ve himaye ve müsa’adeye ruhsat ve cevaz göstermeyüb kemahü ve hakkahü her husûsta tekayyüd-i ta’am idüb muaccelen ademimizi avdet itdirmekde ihtimâm tâm ve say’i ve ihtimâm eyleyesiz

Kayyimmakâm-ı Dergâh-ı âli

Varak No: 42b

Hüküm No: 172

Tarihi: 1122

Konusu:

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Nefs-i Rusçuk kazâsından mâ‘adâ kaza ve kurâlarınızda vâkı‘ olan beytü’l-mâl yive ve kaçgun vesâ’ir ve üserâ yoklaması ve hâric-i ez defter kefere re‘âyâsının ispençesi üzerine vâkı‘ cedîd Hasan Paşa palankası neferâtının mevâcibleri mukâbelesinden olub sûret-i berât-ı şerîf-i alişânda ta‘yîn (?) eylediği üzere iş bu bin yüz yirmi iki senesi Rusçuk kazâsının yavesi ba’is-i ……. Hasan Ali ibn El-hâc Mustafaya muhtâd-ı kadîm üzere füruht olunub yedine iş bu temessük virilmişdir tarafımızdan ve taraf-ı âhardanmüdâhale olunmaya fî 12 sad ……. sene 1122

El-fakîrü’l El Hızır İbrâhim Nazır-ı İbrâil (?) hâlâ

Varak No: 43a

Hüküm No: 173

Tarihi: 1122

Konusu: Hânelerden alınan avârız vergisi husûsunda fermân

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm M'adenü'l Fezai'l Ve'l Kelâm Niğbolı sancağında vâkı' olan Hezelgrad Rusçuk ve Alakilise Ve Şumnu ve Eskicuma kadıları zîde-fazlühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Istablı âmirem ocaklığı içün kadîmden avârızları mukâbelesinde viregeldikleri ocaklık arpaları vakt ve zamânıyla cem' ve tahsîl ve mutâd-ı kadîm üzere Varna iskelesine nakil olunagelmekle aynı şa'irleri tahsîl olundukda arpa kulı ve re'âyâ beynlerinde tevafüt-ü Kil ve ziyâde-i pul talebiyle münaza'a-yı kesireden hali Olmadıkları ecilden bedelleri tahsîl ve re'âyâfukarâsına ve taraf-ı miriye enfa' olmağla olanlar Sene-i sâbıkada tahsîl olunduğu vecih üzere mir ahur-u evvel hadenae-i istablı amire avayidleri Miriçün tahsîl olunan akçeden virilmek üzere iş bu bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere re'âyâfukarâsına merhameten Sene-i sâbıkada tahsîl olunan kırk yedişer akçe bedellerinden üç buçuk akçesi tenzîl ve fimabâd tahsîl Ve âni virilmek mülahazası olmamak üzere kaydı kadîmi beher kileden Yedişer akçe nâmlı sefine İle me'an zikr olunan kazâların her ki'l şa'iri mukâbelesinde kırk üçer buçuk akçe bedelleri tahsîl lâzım gelmeğinder-uhde olunub eline mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri sûreti virilmekle mucebince cem' ve tahsîl itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimlemübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî liva-yı mezbûrda vâki' kazâlarda zam olunan evlâd-ı fatihân ve maktu' hânesiyle ma'an Hezelgrad Kazâsının altı bin (?) altı yüz iki buçuk kil şa'ir ve Rusçuk kazâsının zam olunan evlâd-ı fatihân hânesiyle ma'an on yedi bin altı yüz seksen dört kil bir sinik şa'ir ve Alakilise kazâsının zam olunan evlâd-ı fatihân hânesiyle ve maktuları ile ahâlîsinin ile ma'an beş bin dört yüz sekiz kil şa'ir ve şumnu kazâsının hükm olunan evlâd-ı fatihân hânesiyle ma'an on bin yedi yüz bin sekiz kil şa'ir Ve Eskicuma kazâsının zam olunan evlâd-ı fatihân hânesiyle ve ref olunan maktu' hânesiyle ma'an üç bin dokuz bin dokuz yüz elli dört buçuk kil şa'irlerinin her bir kilesinden Bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak

üzere kırk üçer buçuk sağ akçe bedellerin irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri sûreti mucebince cem‘ ve tahsîl ve vakt ve zamânıyla virmesiyle dâhil hazîne-i âmirem itdirdüb hilâf-ı Emr ü defteri kimesneye te‘allül ve niza İtdirmeyesin ve bundan mâ‘adâSene-i sâbıkada arpa kolunun beher hâneden mutâd-ı Kadîm üzere Sene-i sâbık mucebince cihet-i ma‘îşet içün her bir hânelerinden otuzar akçe dahî aldurub (?) Bundan ziyâde mir ahur evvel ıstabl-ı amire hademesi avayidları nâmıyla ve kolcu ve hüddâmiyye akçesi ve harç mahkeme vesâ’ir bahâne ile bir akçe ve bir habbe alınmaya ve aldırmayasız ve avârızına müteallik olan askeri ve gayrı askeri ve hisselerine düşen avârız mukabili arpa Bedellerin eda itdirdüb bir ferde te‘allül Ve inâd itdirmeyesiz ve hıyn-ı tahsîlde alınan esedî Guruş yüz yirmi akçeye ve eşref-ı cedîd ve ferengi altunı iki buçuk guruşa ve Macar altuni iki guruş bir rub‘a Ve halisü’l ayar pârenin farkı bir guruş aldırub ziyâdeye ve noksân aldırmayasız kesr ü defterden ve noksân Hâne ve bedelden ve fermânımızdan ziyâde talebiyle fukaraya zulüm ve te‘addîden ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fi’l- yevmü’l ışrîn şehr-i zi’l-hicce lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

be makam-ı Konstantiniyyeti’l-mahrûse kad vesale ileynâ fî 12 min safer sene 1122

Varak No: 43b

Hüküm No: 174

Tarihi: 1122

Konusu:

İş bu bin yüz yirmi iki senesine mahsûb Rusçuk kazâsıahâlîsinin üzerlerine edâsı lâzım gelen yedi yüz on aded ve bir sülüs avârızhânelerinden Ziştovi kazâsına ilhâkı fermân buyurulan Tirsinik karyesinin on iki hânesi ba‘de’l- ihrâc bakî kalan altı yüz doksan sekiz ve bir sülüs Hânelerine sâdır olan emr-i âli mucebince kazâ-yı mezbûrda vâkı‘ evlâd-ı fatihanın doksan yedi buçuk hâneleri zam ve ilhâk olunduktan sonra kazâ-yı merkûmahâlîsinin üzerlerine edâsı lâzım gelen yedi yüz doksan beş buçuk ve bir sülüs avârızhânelerinin beherhânelerinden tahsîli fermân buyurulan yirmi ikişer istanbolı kil ve şa’irin her kili Kırk üç buçuk akçeden ve mübâşirine otuzâr akçeden ve üç günlük masarafı ile konak icâresi Yirmi iki guruş

ile defter harcı altmış guruş ve harc-ı sâ'ire altımış guruş ile Hüddâmiye ve Kâtibiyyeyirmi guruş mahzarlara beş guruş ile mübâşirmûmâ-ileyhe ile yüz guruş- ki min haysü'l mecmu' altı bin sekiz yüz on beş guruşun yüz altmış beş guruşu haslar ve Yergöği kazâsının yirmi hâneleri ba'de'l- ihrâc kazâ-yı mezbûrun mevcûd olan altı yüz (?) aded hânelerine tevzî'' olundukda beherhânelerine altımış altı buçuk guruş isâbet etmegin tevzî'' olunub mübâşirmûmâ-ileyh yedine virilen defterdir ki ber-vec-i âtî zikr olunur hurrira fi'l- yevmi'l âşir min saferi'l hayr lisene isnâ ve ışrîn ve miete ve elf

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Elhac Musa	Câmi'-i cedîd	Câmi'-i Atîk	Kara Mustafa
Hâne	Hâne	Rub	Hâne
4	40	2	4

Mahalle		Mahalle	Mahalle-i	Mahalle	
Faik		Mesih Voyvoda	Mahmud Voyvoda	Arık Ramazân	
Hâne	Rub	Rub	Rub	Hâne	Rub
1	1	3	2	1	3

Mahalle-i Bacanak	Mahalle-i Kuyumcu	Mahalle-i Orta Tuna	
Rub	Rub	Hâne	Rub
2	1,5	3	3

Mahalle-i Belcova
Rub
2

Mahalle	Mahalle		Mahalle	Mahalle
Hhavâceki	Bozokça		Beş pınar	Gölpınar
Rub	Hâne	Rub	Rub	Rub
2	1	1	2	2

Mahalle	Mahalle		Mahalle		Mahalle
Domakile Müslim	Domakile Zımmî		Osrice		Koslova
Rub	Hâne	Rub	Hâne	Rub	Rub
3	1	1	1	1	3

Mahalle		Mahalle	Mahalle		Mahalle	
Esfallik		Güğümlü Yenicesi	Semerci		Beg Alagi	
Hâne	Rub	Rub	Hâne	Rub	Hâne	Rub
1	1	1	1	1	2	2

Mahalle	Mahalle	Mahalle
Serdoviçe	Yavan	Boziçka
Rub 2	Rub 2	Rub 1

Mahalle	Mahalle		Mahalle	Mahalle
berbufka	Ablanova-yı Cedîd		Nasuh	Kostor
Rub	Hâne		Rub	Rub
1,5	1		1	30

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Köstence	Obranik	Balbanlı	Sağırlar	Celnova

Hâne	Hâne	Rub	Rub	Rub	Rub
1	1	1	2	2	2

Mahalle	Mahalle	Mahalle	
Maratin	İspoli fî mahalle-i sabret	Köseler	
Rub	Hâne	Hâne	Rub
2	1	2	3

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle	
Kayalı	Pâre	Sarı İnebeg	Badu	Orhan Kebîr	
Rub	Rub	Rub	Rub	Hâne	Rub
3,5	2	2	3	2	3

Mahalle	Mahalle	Mahalle		Mahalle
Kara sulu	Breşlan	Dayı Hızır		Tutrakan
Rub	Rub	Hâne	Rub	Hâne
1	1	1	2	3

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Bablacık	Kuzgunluk	Veysler	Sarı Sinanlı
Rub	Hâne	Rub	Hâne
1	1	1	1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Sarı Güllü	Divan-ı Yusuflar	Uruzlar	Koca Müslim

Rub	Rub	Rub	ma mihriman
2	1	1	Rub
			2

Mahalle	Mahalle		Mahalle	
Hacı oğulları	Hacı Fakih		Kara Hızırlar müslimin	
Rub hâne	Hâne	Rub	Rub	
1	1	1	1	2

Mahalle-i kara Hızırlar zımmîyân	Mahalle-i Karşova
Rub	Rub
1	1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Caferova	Hacı Fakıh	Karaağaç	Bal Pınar Yenicesi
Rub	Rub	Rub	Rub
2,5	2	1	2,5

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Balpınar	vı-iranova	Kışla	Yıldırım	Yörükler
Rub	Rub	Rub	Rub	Hâne
2	1,5	2,5	1,5	1

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Orhan sagîr	Koşarna	ödennek	Hotanice

Hâne	Rub	Hâne	Rub	Rub
1	2	1	2	2

Mahalle Lebnek	Mahalle Garvan	Mahalle Gagaliye	Mahalle Helvacı Yenicesi
Hâne	Rub	Rub	Rub
1	3	3	1,5

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle
Ablanova-yı Kebîr	Sırt Alagi	Yeniköy	Bekir isimli
Rub	Rub	Rub	Rub
20	2	1	1

Mahalle	Mahalle		Mahalle-i Rehova-yı Zir	
Belislatin	Kara Mehmediler		Hâne	Rub
Rub	Hâne	Rub	Yarım	1
3	1	1		

Mahalle	Mahalle	Mahalle	Mahalle-i Batın	
Gaziciler	Rahova-yı Bala	Kara kocalı	Hâne	Rub
Rub	Hâne	Hâne Rub	1	1
1,5	2,5	1 1,5		

Mahalle	Mahalle	Mahalle
Taban	Vetova	Gövece

Hâne	Hâne	Rub
1,5	4	1

Mahalle İsrailler	Mahalle Sunuh	Mahalle Cafer Emir	Mahalle Beş Evli
Rub	Hâne	Rub	Rub
1	1	1	3

Mahalle Batın		Mahalle Kovancılar		Mahalle Ablanova-yı Müslüm		Mahalle-i Bostonca
Hâne	Rub	Hâne	Rub	Hâne	Rub	Rub
1	2,5	1	1	2	3,5	2

Mahalle-i Manastır	Mahalle-i Çiftlik-i İshak	Mahalle Çiftlik-i El-hâc Halil
Rub	Rub	Rub
1	1	1

Mahalle Haslar Kurâsı		Mahalle Yergöği		( )
Hâne		Guruş	Hâne	
1	132	4 guruş	33	

Varak No: 44a

Hüküm No: 175

Tarihi: 1122

Konusu:

Destûr-u Mükerrem müşîr-i müfehham Nizamü'l Alem müdebbir-u umûi'l-cumhur bi'l fikri's- sâkıb mütemmim-i mehami'l- enâm bi'r-re'yi's- sa'ib mümehhim-i büryâ-i'd- devlet ve'l ikbâl müşeyyid-i Elkân-ı's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-u bi- sunûf-ı avâtıf-i'l- meliki'l a'lâ Özi eyâletine mutasarrıf olan vezîrim paşa Adâmallahu te'âlâ ve Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm madenü'l fazl ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû tevkî'i ref'i-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Özi atik neferâtları Dîvân-ıhümâyûnuma arzuhal idüb mevâcibleri mukâbelesinde ocaklık ta'yîn olunan Silistre ve Rusçuk Tutrakan ve Hırsova ve tevabî iskeleleri ve nehr-i tuna içinde vâkı' adalar ve methal ve mahreci tunadan olan göller ve boğazlar ve ……. Mukâta'aları mülhakâtından olub kadîmü'l eyyamdan berü ……. ları zabt idegelmişler iken Tutrakan voyvodaları medhal ismail boğazı ve gölı içinde vâkı' kolimok adaları ve mahreci Tutrakan kurbünde cari boğazı bizim mâlikânemize dahildür deyu zabt ve gadr etmeleriyle men-i bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeleriyle hazîne-i âmiremde mahfûz olan baş mukâta'a defterlerine nazar olundukda nazarın iskelesinde ve Rusçuk ve Hırsova ve Tutrakan ve tevabî' iskeleleri üzerinde vâkı' Özi atik kal'ası neferatlarının mevâcibleri mukabili ocaklıkları olub ne minvâl üzere zabt olunagelmiş ise yine o minvâl üzere zabt oluna deyu mukayyed olduğu Hâssa-i Kollı (?) ve Tutrakan ve tevabî' mukâta'ası ber-vec-imâlikâne El-hâc Halil ve El-hâc Ali ve oğlu zîde-mecdühü Üzerlerine ve anın dahî zabt-ı şurûtu kadîme havâle olunduğu mukayyed olub tarafının defterhânesi görüldükde Silistre nâhiyesinde mahsûl-u mukâta'a-yı iskele-yi Silistre ve Hırsova an gümrük-ü resm-i güzâr ve resm-iesbvegân (?)Ve ağnâm ve bennak ve ……. mai'hi Tuna ve gölha ve ırmakha ve dalyanhave faide-i milhi Eflâk ve nısfiye-i milh ve resm-i asiyâb ve yive ve der rû-yı Tuna ve adaha ve gölha girifte baha-ış şân ve resm-i onluk …… ve kevvare-i adaha-i Mezkûrun ma niyabet-i ba'de'l- heva ve cürm-ü cinâyet ve gayrihi fî sene-i kamile beş yük(?)

Altmış altı bin altı yüz altmış altı akçe yazu ile mukayyed olduğu ve Tutrakan nâhiyesine tab'î nef-is Tutrakan hâsılı tahtında resm-i çift resm-i mücerred ve ispençe ve mahsûl-ü öşür-ü mahi-i göl ve gayrihi yekûn yirmi bir bin iki yüz akçe yazu ile Tutrakan hası mülhakâtından olub zikr olunan öşür mahi-i göl karye-i ismail-i cedîde tahsîl kayd (?) olunandan gayrıdır deyu mukayyed olduğu derkenâr olunmagın kadîmden ne vech üzere zabt olunagelmiş ise yine o minvâl üzere zabt olunub kadîme muhâlif tarafeyne niza' ve müdâhale ittirilmeye deyu emr-i şerîfimsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfim vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî maktu' vech-i meşrûh üzere kadîmden olduğu Üzere zabt olunagelmiş ise yine ol minvâl üzere zabt ittirdüb bir dürlü nizâ Ve müdâhale itdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîrân fi'l-yevmi's-sâminışrîn minrecebü'l ferd Sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Kad vesale biti min 22 safer 1122

Varak No: 44a

Hüküm No: 176

Tarihi: 1122

Konusu: Mustafa ve Osman Adlı kişilerin i'lâmı

Uzun boylu ela gözlü açık kaşlu rafî'-i tevki'-i refi'üş şân hakân-i Mustafa ve Osman südde-i sa'âdetime gelüb Niğbolı sancağında Hezelgrad nâhiyesinde Koşice nâm karye gayrı ez maktu' (?) bin dokuz yüz otuz üç akçe tımâr babası Osman kadîmden kendü …….. olunmağla yirmi senesinden berü vâkı' olan sefer ve hidemat-i hümâyûnda mevcûd olub ref (?) olunmak icâh etmez iken Özi valisi ve El-hâc Yusuf paşanın Enderundan Mehmed Çavuş tımar-ı mezbûru elinden ……. İçün Rusçuk kazâsında sâkin olub buna adaveti olan ba'zı kimesneler ile yekdilve bunun üzerine suhûd ve udûl ile şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken kutta'it tarik eşkıya ve malların garet ider deyu ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf ile ele girmedi deyu iftira isteduğu gibi kadıdan arz ve hevâsına tâbi' olanların takdirleriyle hilâf vâkı' bir tarik ile itdirdügi hüccet mucebince özi valisi vezir El-hâc Yusuf Paşa tarafından olduğu arz ile tımar-ı

mezbûru olub berât itdirdükden gayrı nice mevâd istinâd ile bunı küreye vâz ve gadır itmekle ve arz etmekle sâdır olan emr-i şerîf mucebince mahallinde ma'lumu esamim kimesneler her haline kefîl oldukları ve mezkûr Mustafanın hakkında olan kil-u kâl ve bi'l cümle arz **Varak No :** 44b beyân etmek üzre (?) olduğu Tırnovi Mahkemesinde sicillata kayd olunduğu Ziştovi kadısı Mustafa ve Rusçuk ka'im makam Ruşen Mehmed ve Hezelgrad kadısı El-hâc Abbas ve Tırnovi naibi Alinin gönderdikleri arzlar baş muhasebede hıfz olunub ve liva-yı mezbûrun zu'amâ ve erbâb-ı tımarı dahî mezkûr Mustafa'nın hüsn-ü halini muhzır birle i'lâm etmeleriyle kadîm-i tımarı kendüye virilmek bâbındainâyet ricâ etmegin sancağında sâkin olub alâyı yeniçeri bayrağı altında sefer eşmek şartıyla ba'de'l- yevm kendi hâlinde olmak üzere mezbûr Mehmedin ref'inden sahib-i evvel mezkûr Mustafaya ibkâ ve mükarrer ve müceddeden tevcih Olunmak içün sene isnâ ve ışrîn ve miete ve elf muharremü'l-harâmın evâhirinde hükm-işerîfim virildikden sonra tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan dokuz bin dokuz yüz otuz üç akçe tımarı vech-i meşrûh üzere hilâf vâkı' gadr eyleyen Mezbûr Mehmed tahvilinden sahib-i evvel merkûm Mustafa veled Osmana ibkâ ve mükerrer ve müceddeden tevcih olunub südde-i sa'âdetimde la'ik ve evlâ görüb virdüm ki zikr olunur ve şurûh ve ayân kılınur ……Ve buyurdum ki ba'de'l- yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezayif-i hidemât-ı mesai-i mezkûre asakir-i mensureden ber-mûceb defter hakanı bi kusûr mer'î ve müeddi kılına ol bâbda efrâd-ı âhardan hiç ehâd kaina- menkâne ve keyfe makane ve sebeben mine'l elvâ' vechen mine'l vicuh mâni' ve raFî ve daFî ve müzâhim ve muarız olmayub bir vecihle dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Faziletli hazretlerinin meclis-i şeriflerine tahiyyât iblagından sonra

Varak No: 44b

Hüküm No: 177

Tarihi: 1122

Konusu: Hızır Ali'nin Tırnovi kethüda yeri ta'yîn edilmesi

Sonra inhâ ve i‘lâm olunur ki

Halia taht-ı hükûmet-i şı’arınızda Vak’ı Rusçuk ve Yergöği ve tevabî’ nevahiyesinde sâkin ve mümekkin olan altı buçuk yoldaşlarının üzerlerine zabt ve kethüdâ yeri nasb ve ta‘yîn olunmak ve resm u kadîm olunmak ebna-yı sipâhiyândan Elli dördüncü bölüğün yevmî otuz sekiz akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân El-hâc Hızır Halil tırnovi zîde-kadrühû muhil ve müstahak olunmağla kethüdâ yeri nasb ve ta‘yîn olunub gönderilmişdür vusûlünde gerekdir ki merkûmu hidmet-i mezbûrede istihdâm itdirüb kethüdâ yeriliğine müteallik husûslarında müracaâtı mûmâ-ileyhe İtdüresiz ve siz ki altı bölük yoldaşlarsız mûmâ-ileyhi ……larınızı muhafız ve kethüdâ yeri Bilüb düşen dava ve nizânızı izn-i şer‘le ve ma‘rifet-i merkûm ile görüb hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye rencîde ve remîde Eylemeyesiz ve sen ki kethüdâ yeri zîde-kadrühûsün zikr olunan altı bölük yoldaşların hüsn-ü…….ları üzere zabt u rabt idüb sana muhâlefet ve itaat ……. Üzere olanları ism ve resm ve bilezikleriyle (?) yazıb bu tarafa arz ve i‘lâm eyleyesin ve ba‘zı levendât tâ’ifesi nâmıyla mızrak ve bayrak getirüb re‘âyâfukarâsırencîde ve remîde ider olur ise bu makuleleri vaktiyle (?) ele getirüb üzerlerine şer‘an lâzım gelen kimesneyi icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iyye itdiresin ki sâ’iremûceb-i ibret ve sebeb-i nasîhat olub re‘âyâfukarâsı devâmı ömrü devlet-i padişahiyyede âsûde hal üzere olalar tahrîrân fi’l-evâ’il-i seferü’l hayr sene isnâ ve ışrîn ve miete ve elf

Elfakir Mustafa Ağa zümre-i ebnâ-i sipâhiyân el fakir Hasan ağa-yı ebna-i silahdâran-i hâlâ

Varak No: 45a

Hüküm No: 178

Tarihi: 1122

Konusu:

Suret-i defter bedel-i ağnâm celepkeşân kazâ-yı mezbûre der vilâyet-i Rum ili

Defter-i hazîne-i amire

Kaza-yı Rusçuk der liva-yı Niğbolı

Ağnâm Re'is

3308

1550 zam-ı fatihân-ı Rusçuk ve Yergöği

4858

Varak No: 45a

Hüküm No: 179

Tarihi: 1122

Konusu: Rusçuk kazâsında Ağnâm vergisi toplanması husûsunda emir

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühû Tevkî'-i ve refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Kaza-yı mezbûrede sâkin evlâd-ı fatihân re'âyâsının celepkeşân ağnâmları bin yüz yirmi bir senelerinde başka tahsîl olunub lâkin bir misillü olan tekalif içün bir kazaya ikişer Mübâşir gidüb kesret tahsîldarlardan re'âyâfukarâsı mutazarrır olduğundan gayrı bir karyede asl kadîmi re'âyâsı ve mühim evlâd-ı fatihân olub birbirleri ile mahlût olmağla tefrik olunmakdan ta'dil ve tasfiye ile tevzî' İle kemâl-i su'ubet Ve tahsîlde Olduğundan teşekkiden hâli Olmamaları ile evlâd-ı fatihân ve re'âyâ-yı sâ'ire bedel ağnâmlarının muayyen üzere edâ ve yed-i vahitden tahsîl olunmak üzere re'âyâfukarâsına ……. dahî edada suhûlet olmağla bir defter ile tahsîl olunmak üzere asl-ı kazâların defterine zam ve ilhâk olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân koyun Emînizîde-mecdühü der sa'âdetime mühürlü tezkere gönderüb bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere kazâ-yı mezbûrun zam olunan evlâd-ı fatihanıyla ma'an yalnız dört bin sekiz yüz elli sekiz re'is celepkeşân koyunları olub bedelleri cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağınkıdvetü'l-emâsil ve'l ayân zîde-kadrühûye der-uhde olunub yedlerine verilen mühürlü ve nişânlu defter sûreti mucebince dergâh-ı muallam yeniçerilerinin meydanı (?) ve matbâh-ı âmiremin lahm bahâsı içün cem' ve tahsîl olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimlemübâşir mezbûr vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî

kazâ-yı mezbûrun ahâlîsi üzerlerine edâsı lâzım gelen ol mikdâr re'is koyunun bedelleri târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir re'isden Otuz altışar akçe miri bedel ağnâm ve sekiz akçe a'det galameyye ve dörder akçe dahî vech ma'aş ki Cem'an kırk sekiz akçe olmak üzere irsâl olunan mühürlü ve nişânlu defter sûreti mucebince cem' ve tahsîl matbâh-ı âmirem yeniçeri meydanı lahm bahâsıçün emin mûmâ-ileyh tarafından cem'ineme'mûr olan mübâşire teslîm ittirdüb kimesneye te'allül ve niza' ittirmeyesin şöyle ki ba'zı kasabât ve kurâ ahâlîsi tuğralı ağnâm defterinde üzerlerinde olan koyunun bedellerin virmemek içün bir eşkinci ve derbendci ve köprücü ve çeltükçü ve bunun emsali Hidmet mukâbelesinde muaflarız Deyu te'allül ve niza' iderler ise ol vechle kimesneye te'allül ve niza' itdirmeyüb bedel-i ağnâmların cem' ve tahsîl ittrdesin ve kazâ-yı mezbûrda vâkı' ol mikdâ re'is koyunun gerek nesi var ise hıyn-ı tevzîde-re'âyâ muvacehesinde Mârifet-i şer'le hesâb ve asılına zam idüb asıl-ı emr-ü defterden kesr ve Emînimûmâ-ileyhin iltizâmına noksân getürmeyesin ve hıyn-i tahsîlde alınan akçenin her yüz sekiz akçesinden bir esedî guruş aldırıla ve eşref-i cedîd ve frengi altunı iki buçuk guruş ve Macar altunı iki guruş bir rub'a ve halisü'l ayâr Pârenin kırkı bir guruş aldırıla ve aldırmayasız ve re'âyâfukarâsına tea'ddi olunmakdan bigayet ihrâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevm-i'r rabi' ışrîn min zi'l-hicce lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf kad vesale ileynâ fî sene 3 rebiu'l ula

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 45a

Hüküm No: 180

Tarihi: 1122

Konusu: Mustafa Paşazâde adlı kişinin i'lâmı

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühûm Tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Nişan-ı hümâyûnum virilen ve dergâh-ı muallam müteferrikalarından Kıdvetü'l emacit ve'l ekarim Mustafa …… Paşazade zîde-Mecdühü südde-i sa'âdetime arzuhal idüb berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeameti karyelerinden Rusçuk kazâsına tâbi'

dömekle nâm karyesinin mümtâz ve muayyen sınıru dâhilinde yetmiş seksen seneden berü zeamet-i mezbûre mutasarrıf olanlar mûmâ-ileyh olıgeldiği ma‘lûmatü’l hudût bir mikdâr yerlerinde aharın alakası yoğken Ziştovi hası karyelerinden kazâ-yı mezbûra tâbi‘ civarında vâkı‘ tirsinik nâm karyenin sınıru tahrîr olundukda ol yerleri dahî has karyesi hudûduna idhâl ve vaz-ı alâim olunub reâyet-i mahsûlüne her vecihle gadr olunduğun bildirüb ol bâbda hükm-ihümâyûnum ricâ etmegin kadîmden öşür ve resm-i zeâmet tarafından alınagelen yerlerden olduğu şer‘an sâbit ve zâhir **Varak no 45b:** olur ise ol vechle te‘addîleri men ve zeameti tarafından zabt olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere dahî ol vilâyetin müsin ve arz dâhil ve ehl-i vukûf kimesneler ile kalkub mahal-i nizaın gelmek üzerine varulub husûs-ı mezbûr hüsemâ muvacehesinde tamâm hakk ve adl üzere mukayyed olub göresin tarafları müşa’ ve mahlût olunub sınurları mümtâz ve muayyen ise öşür ve resm-i rıza olunan berâd zikr olunan tirsinik nâm has karyesinin hudûdı dâhilinde öşür ve resm has tarafından alınagelen yerlerden olmayub fi’l- vâki‘ bunun dömekle nâm zeameti karyesinin hudûdı ve kadîmden öşür ve resm zeamet-i mezbûre mutasarrıf olanlar ve mûmâ-ileyh alıgeldiğü yerlerden iken mezkûrlar bu ol vecihle dâhil ve taarruz eyledikleri vâkı‘ ise men‘ ve def‘ ve vech-i meşrûh üzere olan yerlerin öşür ve resm-i kadîmi üzere buna ahz u kabz itdirüb min- ba’d kânûn kadîm ve emr-i hümâyûnuma mugâyir Bir kimesneye iş itdrmeyesin ismiyânı yazub bildirüb husûs-ı mezbûr içün tekrâr emr-i şerîfim varmağa muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevasit şehr-i şevvâlü’l mükerrrem sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf kad vesale ileynâ gurre-i rebi’ulevvel sene 1122

Konstantiniyyeti’l mahrûse

Varak No: 45b

Hüküm No: 181

Tarihi: 1122

Konusu: Vefât eden Abdullah Yeniçerinin mallarının beytü’l-mâla teslîm edilmesi konusunda buyruldu

Şer'iat-ı şı'ar Rusçuk kadısı Efendi tahiyyatü safiye ithâfından sonra ve kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân kazâ-yı mezbûrda vâkı' yeniçeri serdârı zîde-kadrühû inhâ olunur ki bundan akdem Rusçukda bila vâris-i maluf fevt Olan dergâh-ı ali yeniçerilerinden Abdullâh Nâm yoldaşın yine kazâ-yı mezbûrda sâkin re'is El-hâcYa'kûb ve Ziştovili (?) Mustafa nâm yeniçerilerin zimmetlerinde alâ tarikil malümü'l mikdâr nakid akçesi vesâ'ir inasataraf-ı beytü'l-mâle aid olmağla mezkûrlardan taleb ve tahsîl ve ahz u kabz içün iş mektûb-u tahrîr tarafımızdan elli bir bölüğün Ahmet Çavuş ta'yîn olmuşdur vusûlünde gerektir ki vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı merkûmun mezbûran re'is ve deli Mustafa re'is nâm yeniçerilerde vaz olunan nakid der eşyâ her ne ise ma'rifet-i şer'le tahsîl ve mübâşir-i mezbûre teslîm ve tahsîl ve mahtüm mukarrer iş bu defterleriyle bu cânib-i beytü'l-mâle irsâl idüb tehir ve ihmâl ve müsamaha olunmamak üzere vech-i üzere hareket eyleyesin tahrîrân fi'l- evâhil-i safer sene 1122

Husus-u mezbûr ……. El-hâcYa'kûb ve deli Mustafadan Rusçukda sâkin ulemâ ve sulehâ ve agniya ve fukara ve safayin reislerinden tecessüs ve istihbâr olundukda ……. Ol havalilerde husûs-ı merkûm mezbûrlara iftira-yı mahz ve bühtân …….. olunur neuzübillah adâları olan kimesneler ağa hazretleri tarafından hilâf-ı ……. Deyu huzûr-u …… ve mübâşir-i merkûm muvacehesinde her biri yeniçeri ağası mûmâ-ileyh Mustafa ağa hazretlerine

Varak No: 45b

Hüküm No: 182

Tarihi: 1122

Konusu: Niğbolu ve Silistre sancaklarında bulunan Kıbtiyân cizyesinin Bursalı Mehmet Çorbacıya iltizâm edilmesi husûsunda buyruldu

Şer'iat-ı şı'ar Niğbolı Silistre sancaklarında olan kadılar zîde-fazlühûm kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânNiğbolı ve Silistre sancakları mütesellimler zîde-kadrühûma kıdvetü'l emasit ve'l-akrân yeniçeri yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet vesâ'ir iş erleri zîde-kadrühûm inhâ olunur ki hala Belgrad kal'asına Tabi' Niğbolı Silistre sacaklarında vâkı' kıbtiyân cizyesi tahsîldârlığı bundan akdem

bin yüz yirmi ve yüz yirmi bir seneleri yerlü yeniçerileri çorbacularından olub Bursalı Mehmed Çorbacıya der-uhde ve iltizâm olunub zikr olunan iki şinik mâlındanber-mûceb-i ruznâmçe Belgrad hazînesine teslîmatından mâ'adâ mezbûrun zimmetinde ziyâde akçe kalub merkûm Bursalı mehmedden taleb ve sual olundukda hala ol taraflarda mestanlı Hacı Mehmed ve direkçi Ali Ve Kolcıbaşlar ve ba'zı sa'ir mültezimler zimmetlerinde kadıların mumzi' ve mahtûm Defterleri mucebince otuz beş kise mikdârı ve kayân Vardık deyu haber virmekle bekâyasından ve eşyâsından mezbûrlarda vesâ'irlerde defterleri mucebince her kimde mal zuhûr ider ise ahz ü kabz olunmasıçün ocakları çorbacılarından Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân on ikinci cemaatin Çorbacı yeri Ali Çorbacı ta'yîn ve hâsıl olan mal-ı kabzına me'mûr olana teslîm olunmak içün Belgrad aklâmının fermân-ı âlişan ile nizamına me'mûr olan Kıdvetü'l Emacit ve'l ayân Yusuf bey'in zîde-Mecdühü tarafından dahî adam Belgradın dahî Dîvân çavuşlarından zîde-kadrühûmübâşir gönderilmekle buyuruldu tahrîr ve isdâr olub **Varak no 46:** gönderilmişdir vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere buyurub Mehmedin ve eşyâsından sinayili ve arabacı Ali ve Dümenci defter mucebince üzerlerinde zuhûr iden mâl-ı mîrîta'yîn olan mübâşirleri ma'rifetiyle şeri'an tahsîlme'mûr olan edâ veteslîm ittirilüb eger edada te'allül ve muhâlefet üzere olunur ise ahz ve …… Belgrada ihzâr veyahûd isim ve resimleriyle ilam olunmalarında her birlerleriniz kemâli sâ'ire ve ihtimâm ve dikkat ve tâm üzere husûs-ı mezbûrede ihmâm ve müsamahadan ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir buyuruldu ve vaz-ü hareketden ihtirâz ve ictinâb üzere olub mucib buyuruldu ile âmil olasız deyu buyuruldu

Kad vesale biti el'sami 9 min rebiü'l ahar sene 1122

Varak No: 47a

Hüküm No: 183

Tarihi: 1124

Konusu:

Şer'iat-ı şı'ar fezâ'il-i visâr Niğbolı sancağında vâkı' kuzât efendiler zîde-fazlühûm Kaza …… ve kurâ zâbıtlarızîde-kadrühûm inhâ olunur ki iş bu

sene-i mübârekede Niğbolı sancağı ber-vech-i arpalık taraf-ı devlet –i aliyyeden devletlü vezir mükerrem benderde serdâr-ı Ekrem veliyyü'n niam İnayetlü efendimiz İsmâil Paşa hazretlerine tevcih ve ihsân olunmagın livâ-yı mezbûrda vâkı' kurâda kefere tâ'ifelerinin resm-i gavrine ta'bîr olunur hanazir rüsûmu Niğbolı ve hâsıl kayd olunmagın iş bu sene-i mibarekede liva-yı mezbûrede kazâlardavâkı' karyeler keferelerinin …… ta'bîr olunur mahsûlatı mutâd-ı kadîmden bu ana gelince tahsîl olunageldüğü vech üzere tarafımızdan tahsîl olunmak bâbında ……. Zide kadrühû mibaşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere kurâ-yı mezbûrunda vâki' gavrina ta'bîr olunur Hanazir rüsumumü'tad-ı kadîm bu ana gelince olageldüğü üzere ta'yîn olan mübâşir merkûmma'rifetiyle tahsîl ve bir güne tarafımızdan …….. olunmakdan her biriniz ihtimâm idüb mutâd-ı kadîme mugâyir ve vaz'ı hareketden ictinâb idüb muceb buyruldu ile amel olasız min 16 şaban sene 1124

İsmâil Paşa hazretlerinin mühür-ü buyuruldularıdır.

Varak No: 47a

Hüküm No: 184

Tarihi: 1124

Konusu:

Şer'iat Şı'ar İsmâil Paşa ve ishâkçı geçidlerinden yukarı Niğbolıya varınca nehr-i Tuna yalılarında vâkı' olan kuzât efendiler zîde-fazlühûm ve Mefâhirü'l Emâsil ve'l-akrân iskele emînleri ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları vesâ'ir ayân-ı vilâyet ve iş erleri zîde-kadrühûm inhâ olunur ki hala benderde vâkı' hidmet-i aliye'ye me'mûr olan tevayif-i askeri vesâ'ir askeri kıyafetinde olanlar kim olur ise olsun yedlerinde senet olmadıkça minba'd aşikare ve muhteFî mürur uhûr itdirmemenüz için buyruldu tahrîr olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki ol makûle askerin ve askeri ve asker kıyafetinde olanları olmaya ki bilâ senet murûr itdiresiz husûu mezbûrda ihmâl ve tekasülünüz vâkı' olmak ihtimâli olursa sonra cevaba kadir olamazsız şer'ana gün bilmiş olub muceb buyruldu ile amel olasız deyu fî 16 min şaban sene 1124

Kaymakam-ı Niğbolu

Varak No: 47a

Hüküm No: 185

Tarihi: 1124

Konusu:

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâm Hezelgrad ve Rusçuk kadıları zîde-fazlühûm Tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Mehmed nâm kimesne Dîvân-ı Hümayûmuma arzuhâl idüb Hezargrad kazâsında mübaya'dan fermân olunan zehayire El-hâc şaban nâm kimesne ile iştirâk-ı mübâşirta'yîn ve cem' eylediğim zehayiri İshakçıya Anbar Emînine teslîme gidüb kusûr kalan zehayiri mezbûr-u şayân tahsîliçün kalub cümlesin tahsîl ve Rusçukda Füruht idüb küllî gadr eyledüğün bildirüb miri dahî bir mikdâr deyni olmağla mezbûr El-hâc Şaban ve âli füruht eyledüği zehayirler Mahâlînde ma'rifet-i şer' ile teftiş ve tefehhus olunub zimmetlerinde zuhûr idese de (?) alınıverüb (?) te'allül ider ise mübâşirma'rifetiyle defterler ile Dîvân-ıhümâyûnuma ihzârları bâbındainâyet ricâ eylemegin vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim virilmek içün iftiharü'l ümera ve'l ekabirbi'l fiil baş defterdârım Mehmed zîde-ulüvvühü Arz ve telhis itmegin imdi telhis mucebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere füruht eyledügi zâhireleri şer'le zimmetlerinde zuhûr iderse alınıverilib te'allül ider ise defterleri ile mübâşir-i mezbûr koşup der- saadetime irsâl eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevmi'l …….. şehr-i ramazan-ı mübâreksene erbâ' ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti'l mahrûse

Varak No: 47b

Hüküm No: 186

Tarihi: 1124

Konusu:

hazretlerinin meclis-i şeriflerine virir …… da'vet …….. inhâ olunan budur ki hala taht-ı hükûmet-i şi'arınızda vâkı' Rusçuk ve Yergöği ve Tırnovi ve Ziştovi ve tevâbi'i nevahisinde sâkin olan altı bölük yoldaşlarının üzerlerine zabt olmak üzere kethüdâ yeri nasb olunmak mu'tâd-ı kadîm olmağın ebna-i sipâhiyândan on üçüncü bölükle yevmî on yedi akçe ulûfeye mutasarrıf olan Kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân Mahmed şâm (?) zîde-kadrühû ocağın kadîmi emekdârlarından olub her vecihle muhil ve müstahak olunmağla kethüdâ yeri nasb ve ta'yîn olunub mektûbu göndermişdir inşallahuteâla vusûlünde gerekdir ki merkûmı hizmet-i mezbûrede istihdâm itdirdüb kethüdâ yerliğine müteallik olan umûr-u husûslarda müraca'atı mûmâ-ileyh itdiresüz ve sizler ki ol tarafda sâkin altı bölük yoldaşlarısız mûmâ-ileyhi üzerlerinize zabıt ve kethüdâ yeri bilüb düşen dava ve nizamınızı şer'izn-i şerîfe ve ma'rifet-i merkûm ile görülüb hilâf-ı şer' –i kadîm bir ferdi rencîde ve tecavüz eyleyesiz ve sen ki kethüdâ yeri zîde-kadrühûsün ol cânibde olan altı bölük yokdaşlarsız hüsn-ü zindekânı üzere zabt u rabt idüb ve sana muhâlif üzere olanları ism ve resimleriyle ve bölükleriyle yazub i'lâm eyleyesin ve ba'zı levendât tâ'ifesinden mızrak ve bayrak götürüb sipâhi cihetiyle re'âyâfukarâsırencîde ve remîde iderler var ise ol makuleleri dikkat birle ele getirüb şer'le üzerlerine lâzım gelen icrâ-yı ahkâm şer'iyye itdiresin ki sairlerine mûceb-i ibret ve sebeb-i nasîhat olub re'âyâfukarâsı devâm-ı ömûr-ü devlet-i padişahiye de asûde hâl üzere olalar maFî hamişe ilm Tahrîrân fî evâyil zi'l-hicceti'l şerîfe sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Buyruldular altı adet

Varak No: 47b

Hüküm No: 187

Tarihi: 1124

Konusu:

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâm Rusçuk kadısı zîde-fazlühûm Tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Kaza-yı mezbûra tâbi' Basriye ve Bergos ve Maçka ve Krasna nâm karyeler re'âyâsı dîvân-ıhümâyûnuma arzuhâl idüb ……. Tahrîrde hâne-i avârıza kayd olunmayub Rusçuk Kapudânı şaykasına Bağlu olmağla her bir sene-i yirmi dört nefer kürekçi ve mühimat sâ'iresini virüb harac-ı ……. Larını bi't-tamâmeda idüb vâkı' olan tekalif-i örfiyye ve şâkkada bi'l külliye muaf ve müsellem olmuşlar iken sâdır olan fermânlarda ahâlî-i vilâyet mu'af ve gayrı mu'af dahillerdir deyu tekâlif taleb idüb perâkende ve perişân olmalarına ba'is ve mukaddemâ yedlerine virilen muafiyet fermânlarına virilen mukayir ahâlî vilâyet rencîdeden hali olmamalarıyla mua'fiyetlerine mukayir ol vecihle bir dürlü Bahâne ile rencîde olmamak ricâsına bahâne ricâ eyledikleri ecilden hazîne-i âmiremde muhafız olan mevkûfat defterlerine nazar olundukda zikr olunan Maçka ve basriye ve bergos ve krasna nâmun kurâlar avârızları mukâbelesinde ve Rusçuk Kapudânlarına her sene yirmi dört nefer kürekçi ve derbentçi eda idüb ol mukâbelede avârız deyu ebniyeden – atiye muaf ve müsellem olmak üzere olmakla müceddeden mua'fiyetlerinizin kemâl-i lüzûmu un hasebiyle hizmetlerinde mücid ve sair' olmak üzere mua'fiyetleri ibka olunmak içün arz ve telhis olundukda mucebince mahâlîne kayd olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmağla baş muhasebe defterlerinde görüldükde Rusçuk Kapudânı Ali Kapudânın süvâr Olunduğu ocaklık şaykasına kürekçi virilmek üzere bi'l cümle cizyedân ma'da vâkı' olan tekâlif-i örfiyye ve şaykadan mu'af ve hisam aramak beher sene yirmi iki nefer kürekçi ve bir nefer dümenci ve topçu beher nefer otuz beş guruş iki yüzer vukiyye dakik bedelleri virilmek üzere kurâ-yı mezkûr yirmi dört nefer tüvana kürekçi ve üstâd dümenci tutub mükemmel şaykasıyla fermân olduğu üzere vakt ve zamânıyla mahal-i mezbûrda mevcûd itdirilüb kimesneye teâlli ve muhâlefet ve avk ve te'hîrden ihtirâz oluna deyu emr-i şerîf virildiği derkenâr

olundukda mucible amel olunmak **Varak no 48a: bâbında** fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî zikr olunan …… Kapudânız Ali Kapudânın süvâr olduğu şaykasına yirmi dört nefer kürekçi ve derbentçi eda idüb ol mukâbelede avârız-ı divaniyeden Muaf ve müsellem olunmalarına bi'l cümle cizyedân mâ'adâvâkı' olan tekâlif örfiyye ve şayka talebiyle kurâ-yı mezbûrlar ahâlîleri rencîde ve remîde itdirmeyesiz şöyle bilesin ve ba'de'l- nazâr bu hükm-ihümâyûnumuz mezbûrların yedlerinde ikâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın sene tahrîrân fi'l- yevmü'l rab Min zi'l-hicce sene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

mahrûse-i Edirne

Varak No: 48a

Hüküm No: 188

Tarihi: 1124

Konusu:

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm M'adenü'l Faz'l Ve'l Kelâm Niğbolı sancağında vâkı' olan kadılar zîde-fazlühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Bundan akdem Âsitâne-i sa'âdetimde olan moskov rehineleriyle söyleşilen sûret-i müsalahada moskov çarı askerini üç aya değin Leh memleketinde külliyet ile ihrâcı eylemek ve fimabâd Leh İçüne Moskov askeri girmemek üzere şart olunmuş iken üç ay mürurunda sonra Çar Moskov askeri ile ol şarta mugâyir içinde İsveç Pomeranyaya murûd eyledügünden mâ'adâ elyevm leh vilâyeti içinde ceste ceste meskû askeri olduğu mütevatir ve nakz-ı adi zâhir olunmağla umumân vüzerâ ve ümera Vesair müşavirdâd bâbından olanlar ile istişare olundukda Moskov üzerine sefer lâzım olduğun virilen fetva-yı şerîf mucebince inşallahı tealla ol baharda bizzat Belgrad sefer-i hümâyûnum mukarrer ve muhakkak umumân Rumili ve Anadolu ve Eyâlet-i sâ'irede zeamet ve tımâra mutasarrıf olan gediklü Dergâh-ı mu'allâm müteferrikaları ve çavuşları ve dîvân-ı âlişanım ve defter-i hakâni katibleri ve şakîdleri dahî me'mûr oldukları üzere iş bu cihaz-ı meymenet mevâd içün inşallahu teâla (Silik) nevrûz-u fürûzdan evvel Edirne Fermânım olmağın imdi siz

ki kadılarsız emr-i şerîfim vusûlünde ……. Sakin ve mütemekkin olan gediklü dergâh-ı muallam müteferrikaları ve çavuşları ve dîvân-ı âlişanım ve defter-i Hakani katibleri ve şakidleri (silik) nevrûz-u firûzdan mukaddem (silik) Kayduzdan (silik) aliyemde bulunmak üzere (silik) fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki (silik) bu bâbda vech-i meşrûh üzere …….vacibü'l ittiba ve lazimü'l imtisalimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla amil olup hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fîevâsıt-ızi'l-hicce sene erbâ ve ışrîn ve miete ve elf

Be Makâm-ı Sahra-yı Edirne

Varak No: 48b

Hüküm No: 189

Tarihi: 1124

Konusu:

Kıdvetü'l Emacid ve'l ayân Ocakta hala Saksoncu başı olan Mehmed zîde-Mehmed'e tevkî'i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki …… İslâmiyyeden Özi kal'asının bi avnihi teali iş bu sene-i mübârekede ziyâde askeri ile muhâfazası ehem-i mühimât ve elzem-i levâzımât-ı Din-ü Devlet-i Aliyyeden olmağla sen ki mûmâ-ileyhsin seni ocağın emekdâr ve yara ve kâr-ı güzârı olub hizmet-i hümâyûnun her vecihle uhdesinden geldikin ecilden Rum ilinin sağ kolunda vâkı' aydos ve karin abâd ve Pravadi Ve Şumnu ve Eski Cum'a ve Yeni Bazar ve Hacı Oğlu bazarı ve zaura-i cedîd ve atik ve Tırnovi ve mangalya ve Köstence ve Karasu ve karaharman ve kili ve Varna ve Kovarna ve Silistre ve Niğbolı ve Akkermana Varınca yemin-ü yesârda vâkı'kazâlardan on aded ağaya on serden gecdi bayrakları açtırub atik serden geçti ağası bilinüb mütekaid olanlara bu def'a bayrak açtıkta esamesi üzerine onar akçe terakki ve kezalik atik bayrak erlerine dahî beşer akçe terakki inâyet ve ihsân buyurulmak şartıyla zabt u rabt neferâta kadir bayrak ağaların bayrakları virüb ve müceddeden Seden geçti Ağalarına talib mevvül ve tevana ve zabt u rabta kadar olub ağalık isteyenlere dahî ma'rifetinle bayrak virilüb hâsılı on iki aded serden geçti ağalarının beher bayraklı

altında tamâmen ikişer yüz neferden tekmilen iki bin nefer tâm ü silah cenk ve harbe kâdir yiğitlerden olmak üzere zikr olunan kazâlardan esamisi çalık ve kul oğullarından olub re‘âyâtâ’ifesinden bir ferd bulunmamak üzere ma‘rifetiyle tashîh müceddeden …….. ve tekmîl eyledikden sonra kalkub önlerine düşüb inşallahu Teâlâ vakit ve zamânıyla bir vecih-i müsârâhat Özi kal‘asına götürüb on aded serden geçti bayrağında iki bin nefer dergâh-ı âli Yeniçerileri serden geçtilerini kal’aya idhal ve dâhil kal’a olduklarını mü’şir vali ve kadısından arz ve mektûblar alub ve kendi dahî mektûb yazub adamın ile taraf Devlet-i Aliyyeye irsâl ve sen Özi kal‘asında meks ve ikamet idüb ve Devlet-i Aliyye cânibinden emr-i şerîf sâdır olmaksızın hareket eylememen içün fermân olunmağla imdi bu umûr-u mühimmenin tekmîl ve tetmimine me’mûr olduğun bir gün ve bir sâ‘at mukaddem Rum ilinin sağ kolunda zikr olunan kazalara varub bi avnillahi teâla Özi kal‘asımuhâfazasıçün on aded serden geçti ağalarına bayraklar verüb ve her bayrağın altında ikişer yüz nefer t’ammü’s silah müsellem ve mükemmel cenk ve harbe kâdir yarar yiğitlerden esamisi ve sahih kul oğullarının iki bin nefer dergâh-ı âli yeniçerilerin tahcih ve müceddeden mürurgâh (?) ……. kaldırub tekmilen tulcadan karşıya geçüb Özi Kal’asına koyub dâhil kal’a olduklarına …… mektûb yazub ademin yediyle taraf-ı devlet-i idüb Devlet-i Aliyyeye irsâl ve kendün …… da meks ve ikâmet idübDevlet-i Aliyye cânibinden emr-i şerîf sâdır olmadıkça bir gün ve bir sâ‘at mukaddem itimâm-ı hizmete takayyüd ve Tâm ve sağ ve ihtimâm eyleyesin deyu iftihârül ümera Dergâh-ı muallam Yeniçerileri ağası olan Mustafa ağa dame ulüvvühü Mühürlü mektûb virilmekle mucebince amel eylemek bâbında fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbdasâdır olan Fermân-ı Celilü’l Kadrim ve ağa bir mûmâ-ileyh tarafından virilen mühürlü mektûb mucebince amel idüb hilâfından begâyet i‘timâd eyleyesün şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevâsıt-ızi’l-hicce sene erbâ ve ışrîn ve miete ve elf

Be makam-ı Sahra-yı Edirne

Varak No: 49a

Hüküm No: 190

Tarihi: 1124

Konusu:

……. Hazretletleri zamânında kayd olunan emirü'l kübera'il fihâm zülkadr ve'l-ihtirâmel muhtas bi mezid-i inâyet-i meliki'l al'a nehr-i tuna Kapudânı dame ikbâlehû ve Meadenü'l fezâ'ilve'l-kelâmNiğbolıdan İshakçıya gelince nehr-i tuna üzerinde vâkı' olan kadılar zîde-fazlühûm ve Mefâhirü'l Emâsil ve'l-akrân kethüdâ yeri ve Yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve voyvodaları zîde-kadrühûm tevki'-i refî'-i vâsıl oluncak ma'lûm ola ki evvel ahar-ı meymenet-i asârda nakz-ı akz iden Moskov keferede üzerlerine vâkı' olan sefer-i hümâyûnum iken nehr-i tuna iskelelerine safineler ile isakçı cânibine irsâl oluncak zâhire sagineler tesiri içün tuna kenarına yedek çekilcek …… mahalleri tathir olunmak lâzım gelmeğin imdi sen ki mirimirân mûmâ-ileyh ve kadılar ve kethüdâ yerleri serdârları ve iskele emînleri voyvodalarısız Nehr-i Tuna iskelelerine sefineler ile isakçı cânibine irsâl olunacak zâhire sefineleri tesiri içün Tuna kenarında yedek çekilcek mahalleri sinin sabıkada olageldiği üzere zâhire-i saginelermasarileyh mani' olur bir prali konulmamak şartıyla gereği gibi tathir itdirmekde her biriniz ziyâde dikkat ve ihtimam eyleyesiz deyu fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî nehr-i tuna iskelelerine sagineler ile isakçı cânibine irsâl olunacak zâhire-i sagineler tesirleri içün tuna kenarına yeri çekilcek mahalleri Sene-i sâbıkada olageldiği üzere zâhire-i sagineler tesirine mani' olur …….. şartıyla geregini tathir itdirmekde her biriniz ziyâde-i dikkatim ve ihtimâm ve sagîr ve ihtimâm eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l-yevmi's sani min zi'l-hicce lisene ihdâ ve ışrîn ve miete ve elf

Serdâr-ı Ekrem Edirne

Varak No: 49a

Hüküm No: 191

Tarihi: 1124

Konusu:

Emirü'l Ümera'il kirâm Kebîrü'l küberai'l fihâm zülkadr ve'l-ihtirâmsâhibü'l-izzve'l-ihtişâm el muhtâs bi- mezîd-i inâyeti'l âla hala Nehr-i Tuna Kapudânı olan Eyyüb dame ikbâlehûtevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Nehr-i Tuna Kapudânları Edirnede der sa'âdetime arzuhâl idüb süvâr oldukları ocaklık şayıkalarının cenkçileri ve kürekçileri ve ulufeleri ve ta'ampa akçelerin yedlerine virilen evamir-i şerîfim mucebince cizyedârlardan ve eminlerden ve kıl'a neferâtından ve kur'a ahâlîlerinden taleb olundukda her biri bir dürlü illet ve bahâne ile vaktiyle virmediklerinden gayrı virdikleri halde dahî noksân teklîf idüb ve kadılar dahî müsamaha idüb me'mûr oldukları mahalde bulunmamalarıyla hidemat-i hümâyûnumun ta'tiline ba'is oldukların bildirüb yedlerinde olan evamir-i şerîfim mucebince cenkçi ve kürekçilerin ulufe ve ta'ampaların yerlü yerinde bir gün evvel bi't-tamâmtahsîl itdirilüb tacilen edada te'allül ve muhâlefet üzere olanlar isim ve resimleriyle sıhhati ve hakikati üzere arz ve i'lam olunmak bâbında emr-i şerîfimricâ eyledikleri ecilden imdi sen ki kapudân-ı mûmâ-ileyhsin bi eyyi hâl tahsîl ve bir gün ol taraflarına ba tamâm edâ veteslîm ittirdesiz deyu fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî sen ki kapudân-ı mûmâ-ileyhsin nehr-i tuna Kapudânlarının süvar oldukları ocaklık şaykalarının cenkçi çekici ve kürekçileri ve ulufe ve ta'ampaların yedlerinde olan evamir-i şerîfim mucebince bir gün evvel ve bir sâ'at mukaddem yerlü yerinde bi eyyihâl bi't-tamâmtahsîl ve taraflarına teslîm itdirdüb kimesneye inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz şöyle ki ba'zı illet ve bahâne ile vaktiyle virilmekle me'mûr oldukları hizmet-i hümâyûnun ta'tiline ba'is vaz' ve hareket ve teannüt iderler ise isim ve resimleri ile vuk'u ve sıhhati üzere rikâb-ı hümâyûna arz ve i'lam eyleyesin ki ba'dehü haklarından fermânım ne vecihle sâdır olunursa mucebince amel oluna şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîrân fi'l- yevmi's ta'si imin şehr-i zi'l-hicceti'l şerîfe sene erbâ ve ışrîn ve miete ve elf

Be Yurd-u Sahra-yı Edirne

Varak No: 50a

Hüküm No: 192

Tarihi: 1124

Konusu:

Kıdvetü'l Kûzat ve'l-hükkâm m'adenü'l faz'l ve'l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühûm Tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki sen ki kazâ-yı Mezbûr kadısı mevlâna âli zîde-fazlühû ve Yergöği naibi' molla Mecdühü zîde-âlimiz dersa'âdetime arz gönderüb bundan kadem sefer-i hümâyûnum içün yaptırılan üstü açık Sefinelerin lüzumı olmadığından kili ve havalisinde vâkı' iskelelerin emînlerine Fürüht olunmak üzere ocaklar ağası kapudân Yusuf zîde-kadrühûye yediyle varid olan emr-i şerîf mûcebiyle defter ve tevzî'olundukda hala Rusçuk iskelesi Emîni Osman ve Yergöği iskelesi Emîni El-hâc Mehmed nâm kimesne dörder kit'â üstü açık sefinelerini her biri yüz otuzar guruşa alub bahâsını cânib-i miriye teslîm eylemek üzere defa'tle tenbîh olundukda Silistre ve Rusçuk nazârı olan İbrâhimin sefahir-i mezbûreyi kabûl eylemeyüb nazâr ve emînleri emr-i âlişânıma mugâyir vaz'ü ve hareketlerini i'lam eyledüğü ecilden hazîne-i âmiremde mahfuz olan baş muhasebe defterlerine nazâr olundukda zikr olunan üstü açıklardan dörder kıt'a her biri yüz otuzâr guruşa olub bahâsı iskele-i mezbûreler emînlerinden alınmak üzere yüz yirmi dört senesi cemazi'el Evvelinin yirmi beşinci günü emr-i şerîf virildiği derkenâr olunmağla imdi zikr olunan üstü açıklar buldurulub açıklar ağasına teslîm itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî zikr olunan dörder kıt'a üstü açık sefineleri Rusçuk ve Yergöği iskeleleri emînleri üzerine kayd olunmağla mukaddemâ varid olan emr-i şerîfim mucebince bi eyyi hâl buldurub üstü açıklarağasına teslîm itdirdüb iza'atına ba'is kimesneye bir dürlü vaz' u hareket itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fi'l- yevmi'l rabi ve'l ışrîn min şehr-i zi'l-ka'deti'ş şerîfe lisene erbâ' ve ışrîn ve miete ve elf

Be Yırd-u Sahra-yı Edirne

Varak No: 50a

Hüküm No: 193

Tarihi: 1125

Konusu:

Şer'iat-ı şı'ar Rusçuk ve Yergöği kadıları efendiler zîde-fazlühûma inhâ olunur ki sen ki bin yüz yirmi dört senesinde sefer-i hümâyûnum için binâ olunan elli kıt'a cedîd üstü açıkları nehr-i tuna sevâhilinde vâkı' iskele emînlerine füruht olunmaları tahrîrân sâdır olan Fermân-ı âli mucebince Rusçuk iskelesi Emînine dört kıt'a Ve Yergöği iskelesi Emînine dört kıt'a Yusuf ağa reddi (?) bâbında fermân-ı âli sâdır olub mucebince talep eyledikde zayi' oldu deyu özür ve illet eylemekle ber' mûceb-i emr-i âli buyruldu (?) tahrîr ve irsâl kılındı kılındı vusûlünde gerekdir ki emîn-i mezbûrandan zabıtlar ma'rifetiyle Bir gün evvel sekiz kıt'a miri (?) üstü açıkları tahsîl ve açıklar ağası Yusuf ağaya teslîm itdirdüb bir dürlü özür ve illet İtdirmeyüb mûceb-i buyruldu ile âmil olasız deyu fî muharrem 3 min sene 1125

Varak No: 50b

Hüküm No: 194

Tarihi: 1125

Konusu:

Kadılar zîde-fazlühuma tevki'i Refi'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Rusçuk kazâsıahâlîsi ordu-yu hümâyûnuma arzuhâl idüb bin yüz yirmi üç senesinde ıstabl-ı âmirem içün Rusçuk kazâsından şa'ir cem'ineme'mûr olan her berâdlı Ahmed ağa dimekle ma'rûf kimesnenin iki nefer adamlarını Silistre ve Rusçuk cânibinde kutta-ı Tarik eşkiyâsı kayd etmekle Eşkiyâ-yı mezbûr teftiş olunmak içün sâdır olan emr-i şerîfimlemübâşirta'yîn olunan bostani hasekilerinden Mûsâ Haseki (?) Rusçuğa vardıkda Sarı Sinanlı Şabân Ağa dimekle ma'rûf kimesneyi bilacürm ahz ve derzincir ve niceeyyam eziyet eyledikten sonra küllî akçesi olub ve anın gibi

nice ehl-i ırz kimesneleri hilâf-ı şer‘ ve bilâ cürm ahz ve haps ve tecrîm birkaç neferi nısfü’l leylde bihâ izn-i şer sulh idüb davet-i Şer’-i şerîf olundukda itâ‘at itmeyüb ve bundan mâ‘adâ kutta-ı tarik eşkiyasından nâm-ı şek-li ahz itmekle bana mütemevvel (?) olan kimesnelerin isimlerini defter itdirir isen seni azâd iderim dedikde şakîr-i Mezbûr nefsini Tahsis içün nice kendü hâlinde olan ehl-i ırz kimesnelerin defterde virüb bade-i defterân isimleri mestur olan kimesnelerin Edirneye ihzârı içün kendiye hitaben emr-i şerîfim ısdâr ve ol bahâne ile karye ve karye görüb nice kimesnelerin malların ahz ve nicelerin der- zincir ve cevr ve eziyet idüb zulm ve te‘addî Eyledügi bildirüb mezbûr haseki bulunduğu mahalden Edirneye ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfimricâ eyledikleri ecilden dergâh-ı muallam çavuşlarından mübâşirta‘yîn olunan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrânİbrâhim çavuş ve Bostanı hasekilerinden haseki zîde-kadrühûma ma‘rifetleriyle mezkûr Mûsâ haseki yedinde olan mahbuslar ile ve ahâlî-i vilâyetden bu ahvâle vâkıf birkaç nefer kimesneler ile ma‘an Edirneye ihzâr olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel dahî mübâşirân-ı mûmâ-ileyhi Mâ’rifetleriyle mezkûr Mûsâ (?) haseki-yi yedinde olan mahbuslar ile ve ahâlî-yü vilâyetten bu ahvâle vâkıf birkaç nefer kimesneler ma‘an Edirneye ihzâr eyleyüb emr-i şerîfimin mezmûn-u müniFî İle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fîevâ’il-i-i zi’l-hicceti’ş sene erbâ ve ışrîn ve miete ve elf

Be Yurd-u Sahra-yı Edirne

Varak No: 50b

Hüküm No: 195

Tarihi: 1125

Konusu:

Kıdvetü’l Kûzat ve’l-hükkâm m’adenü’l faz’l ve’l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühûm Tevkî’-i refî’-i hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm ola ki Ordu-yu hümâyûnuma mektûb gönderüb Silistre Nazırı olan İbrâhim Ağa dimekle Marûf kimesne Rusçuk sükkanlarından kayalı imâmı Ali efendi ve El-hâcYa‘kûb ağa ve Silahdar Mustafa ağa dimekle ma‘rûf kimesnelerden teşekki ve mahkemeye tahkimeye varmaları içün ısrar eylediği emr-i şerîf mucebince mezkûrlara tenbîh

Olundukda Medîne-i Rusçuk ve kurâsında sâkin ulemâ ve sulehâ ve eimme ve hutaba ve re‘âyâ ve bi’l cümle Nâzır-ı mezbûr içün ashâb-ı agrazdandan olub mezbûr hakkında olan iştikâsı hilâf vâkı‘ ve iftirâsı (?) olub mezbûrların mahkemeye varması ilâm-ı vilâyetden olunduklarına bina’en hidemât-i âliye vâkı‘ oldukda me’mûren olub kimesnenin umuruna müdâhale ve zulm ve te‘addîleri olmayub her vecihle vilâyetimize nef’i olduğundan cümlemiz dahili ve müşakirleriz deyu mezbûrların kemaFî vvel mahkemeye varub vâkı‘ olan hidemât-i aliyyenin itimâmı husûsunda mecd-ü sa’y olmaları üzere emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâkı‘ hali ihahlarıyla arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere madem ki üzerlerine şuhûd-u udül ile mevâdd-ı şer‘iyye sâbit olmaya bu vech-i şer‘i mahkemeye varmasınlar ve umûn karuşmasınlar deyu ta‘arruz olunmayub hilâf-ı şer‘-i şerîfte‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel dahî madem ki mezbûrların üzerlerine şuhûd udûl ile mevâd sâbit olmaya bi vech-i şer‘i muhakemeye varmasunlar ve umura karışmasunlar deyu kimesneye ta‘arruz itdirmeyüb hilâf-ı şer‘ te‘addîlerimiz men‘ ve def‘ eyleyesin min- bâd şer‘-i şerîfe ve emr-i hümâyunuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîrân fîevâhir zi’l-ka‘de lisene erbâ ve ışrîn ve miete ve elf

Be Yurd-u Sahra-yı Edirne

Varak No: 51a

Hüküm No: 196

Tarihi: 1125

Konusu:

Kıdvetü’l Kûzat ve’l-hükkâm m’adenü’l faz’l ve’l-kelâmMevlânâ Rusçuk kadısı zîde-fazlühûm Tevkî’-i refî’-i hümâyûn dâhil oluncak ma‘lûm ola ki kıdvetü’l-emâsil vel akrân zîde-kadrühû üzerinde olan ……. arzuhâl idüb mezbûr Rusçuk Kapudânı olub geçen sene sefer-i hümâyûnda ……. Neferâtım kifayet etmeyüb alınugelenden mâ‘adâ yalnız bir nefer Yergöği neferâtından ve ocaklık kurâlarından dahî bir nefer ki cema‘an dört nefer olmak üzere emr-i şerîfim ile ta‘yîn ve sen dahî fermân olduğu üzere beher neferine yirmi sekiz guruşdan yüz guruş bedelleri olub eda-yı hikmet eyledikden sonra tekrar neferât-ı mezbûreye …….

Olan fermâna itâ‘at etmeyüb bir tarik ile fermân alub benden red ve özür Etmeleriyle meblâ’-ı mezbûr yedine virdikleri iki kıt’a hüccet-i şer‘iyye mucebince neferât-ı mezbûreden bi’t-tamâmgerü alıvirilmek bâbında emr-i şerîfimricâ eyledigi ecilden baş mukâta‘a kaleminde tarafına virilen emrin kaydı görüldükde Rusçuk Kapudânı Ali Kapudânın ocaklığı olan dört pâre Kurâda yirmi bir nefer kürekçi ve beş nefer cenkçi Rusçuk neferâtından virilmek üzere mukayyed olub lâkin kurâlarda üç nefer kürekçi ve yergöği neferâtından dört nefer cenkçi tertib ve dört neferi beher neferine yirmi beşer guruşdan ücretleri yüz guruş itmekle iki neferi Rusçuk ve bir neferi Yergöği neferâtından ve bir neferi dahî ocaklık kurâlarında mecmu’ Dört çekici virmek üzere emr-i şerîf verilüb bâde-i Rusçuk neferâtı Kapudânı mezbûr bizim beş nefer cenkçimiz var iken iki nefer Yergöği neferâtından dahî bir nefer cenkçi bedellerini alıp özür eylemeyeler deyu arzuhâl eylediklerinde ziyâde olduğu sâbit olur ise …… başka emr-i şerîf virildiği derkenâr olunub bu suretde Kapudân-ı mezbûrun aldığı Dört neferin bedelleri emr-i şerîf ile olub redd-i iktizâ eylemez ve hala şayka-yı mezbûr Bu def‘a yine Nehr-i tunada hidemât-i âliyede me’mûr olmağla eda itdirmek üzere emr-i şerîfim virimlek ricâsında iftihârü’l emacit ve’l ekabil bi’l fiil baş defterdârım mehmt dame ulüvvühü arz ve telhis Eylemegin imdi telhis mucebince eda itdirmek bâbında fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfim vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî Kapudân-ı mezbûrun alduğu dört neferin bedelleri emr-i âlişanım ile olub redd-i iktizâ Eylememekle dergâh-ı şayıka mezbûr bu def‘a yine nehr-i tunada hizmet-i aliyyemizde me’mûr olmağla mebla’-yı mezbûr dört neferin bedelleri olan yüz guruş Rusçuk ve Yergöği neferâtından ve dört aded kurâdan gerü edâ veKapudân muamileyh Ali zîde-kadrühûye bi’t-tamâmteslîm ittirdüb hilâf-ı emr-i alişân kat‘â te‘allül ve nizâ ve özür ve mümana’at itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fi’l- yevminaşar min zi’l-hicce lisene erbâ ve ışrîn ve miete ve elf

Bârgîr mübayasıçün fermândır

Varak No: 51a

Hüküm No: 197

Tarihi: 1125

Konusu:

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm me'adeniü'l fezai'l ve'l-kelâm Silistre ve Niğbolı sancaklarında vâkı' olan kadılar zîde-fazlühûm ve kıdvetü'l emecid ve'l ayân Silistre ve Niğbolı mütesellimleri zîde-mecdühüma Ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân zikr olunan kazâlardavâkı' yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet ve iş erleri zîde-kadrühûm tevkî'i refî'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki iftiharü'l emacit ve'l ekârim dergâh-ı muallam kapucubaşılarından olub hala Vidin nazırı olan İbrâhim dame mecdühü Mâ'rifetiyle Silistre ve Niğbolı câniblerinde mübaya' olunacak üç yüz re'is bârgîrin mübaya' olunub bahaları virildiği iktizâ iden umûrunda muavenet olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbdasâdır olan fermân-ıcelîlü'l-kadrim mucebince amel dahî siz ki mûmâ-ileyhsiz kapucubaşı mûmâ-ileyhin Silistre ve Niğbolı câniblerine mübaya' eylediği üç yüz ba'iş bârgîrin mübaya' olunub bahaları virildikçe mûmâ-ileyhin iktizâ iden umûrunda mua'venet idüb emr-i şerîfimin mazmûn-u münîFî ile amel olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrân fîevâhir zi'l-hicce lisene erbâ ve ışrîn ve miete ve elf

Be Yurd-u sahra-yı Edirne

Varak No: 52a

Hüküm No: 198

Tarihi: 1125

Konusu:

Mefâhirü'l-kuzâtve'l-hükkâm me'adeniü'l fezai'l ve'l-kelâmzîde-kadrühûm inhâ olunur ki iş bu sene-i mübârekede sefer-i hümâyûnum mukarrer içün iktizâ iden üç yüz re'is bârgîrma'rifetinizle Mübaya' olunmak üzere fermân-ı âlişânım ısdâr

olunub lâzım gelen bahaları uhdenizde olan bin yüz yirmi dört senesi Vidin Hası malının üç bin dört yüz guruşundan virilüb vefâ itmedüğü halde has-ı mezbûrun bin yüz yirmi beş senesi pişininden virilmek üzere ıslâh ve tüvana ve bahaları dahî makûl olmak üzere ol mikdâr bârgîrleri mübaya' ve iştira' itmeniz bâbında mektûb tahrîr ve ahur kethüdâsı Halil ile irsâl olunmuşdur inşallahu teâla vusûlünde zikr olunan üç yüz re'is bârgîrleri begâyet güçlü ve kuvvetli ve tavana olmak üzere intihâb idüb bahaları dahî ma'kul olmak üzere kemâl-i mertebe tekayyüd ve ihtimâm ve bir gün evvel itmâm ve tekmîl ve tarafımıza i'lâm eyleyesiz ve's selâm

Menzilbârgîrleri husûsuçün varid olan emr-i âli

Varak No: 52a

Hüküm No: 199

Tarihi: 1125

Konusu:

Destûr-u Mükerrem müşîr-i müfehham Nizamü'l Alem müdebbîr-i umûri'l-cumhur bi'l fikri's- sâkıb mütemmim-i mehami'l- enâm bi'r-re'yi's- sa'ib mümehhim-i büryâ-i'd- devlet ve'l ikbâl müşeyyid-i Elkân-ı's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-u bi- sunûf-ı avâtıf-i'l- meliki'l a'lâ Özi eyâletine mutasarrıf olan vezîrim paşa edâmallahu te'âlâ iclâlehü emirü'l ümerâi'l kirâm Kebîrü'l küberâi'l fihâm zebil kadr ve'l-ihtirâmsâhibü'l-izz ve'l ihtiyâm el muhtâz bi mezîd-i inâyeti'l meliki'l âla Beglerbeyisi dame ikbâlehû ve kıdvetü'l kuzâtü'l müslimin ulâ-yı Rülâti'l muvahhilîn ma'denü'l fazl ve'l yakîn dafi-i ilâm-ü şeri'at ve din vâris-i ulümü'l enbiyâve'l mürselîn el muhtâz bi mezîd-i inâyeti'l meliki'l muîn mevlâna kadısı zîde-fezahilehü mefâhirü'l ve'l-hükkâm madenü'l fazl ve'l-kelâmÂsitâne-i sa'âdetimden Rumilinin sağ kolı yoluyla bender ve öziye varınca yol üzerinde vâkı' olan kadılar zîde-kadrühûm ve mefâhirü'l-emâsilve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet iş erleri zîde-fazlühûm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm ola ki inşallahu teâla ol bahar-ı meymenet aşârda bu def'a dahî nakz-ı akd iden Moskov keferesi üzerine müste'nen billahi te'âlâ bizzât sefer-i hümâyûnûm mükerrer ve tahkîk olub nefer-i hümâyûnuma me'mûr asakir-i mensurenin ihzârı ve zehayir vesâ'ir mühimmât tedârüki ve bi'l cümle umur-u

müstacile içün ta‘yîn olunub gidecek mübâşirler bir mahalde bir sâ‘at meks ve edam ve bir bahâne ile avk olunmamak içün her menzîlde kifâyet mikdârı tavana menzîl bârgîrleri hazır ve emade ve mevcûd itdirilmek husûsunda cümleniz muayyen ve ittifâk ile tekayyüd ve imam eyleyesiz ıyâzen billahi te‘âlâ her kangı menzîlde kifâyet mikdârı mevcûd bârgîri mevcûd ittirilmemekle umur-u mühimmeye giden ve gelen dahilân mübâşirler menzîllerde meks Etmeleriyle umur-u mühime-i neferiyenin avk ve tehirine ba’iş olursunuz bir dürlü özür ve cevabınız iskâ ve makbûl-ı hümâyûnum olmayub kadılar mensıblarından azl ve yerleri hakk ve kendüleri nefy ve kal’a-yı bend olunub kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları dahî zâbıtlarıma‘rifetiyle ihzâr olunub her birinin muhkem haklarından gelinür ana göre basiret ve intibâh üzere hareket idüb ihmâl ve tekâsür sebebiyle sâdır olan fermân-ı âlişânımın hilâfıyla vaz‘ ve hareketden begâyet ihtirâz eyleyesiz deyu fermân-ı âlişânımsâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-işerîfimle vardıkda bu bâbdasâdır olan emrim üzere amel idüb dahî siz ki valiler ve kadılar ve mütesellimler ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ayân-ı vilâyet ve iş erlerisiz vech-i meşrûh üzere her menzîlde kifayet ve mikdârı tavana menzîl bârgîrleri hazır ve amâde mevcûd etdirilmek husûsunda cümleniz muayyen ve ittifâk ile tekayyüd ve ihtimâm eyleyesiz şöyle ki ıyazen billâhu teâla her kangı menzîlde kifayet mikdârı menzîl bârgîri mevcûd itdirilmemekle umûr-u mühimmeye gidip gelen mübâşirler menzîllerde mekş etmeleriyle umûr-u mühime-yi seferiyenin avk ve tehirine ba’is olursunuz bir dürlü özür ve makbûl-i hümâyûnum olmayub kadılar mansıblarından azl virilecek ve yerleri hakk ve kendüleri neff ve kal’a- bend olunub kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları dahî zâbıtlarıma‘rifetleriyle ihzâr olunub her birinin hükm-i muhkem gelür ana göre basiret ve intibâh üzere hareket idüb ihmâl ve tekâsür sebebiyle sâdır olan fermân-ı âlişânımın hilâfıyla va’z-ü hareketinden bagayet i‘timâd eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîrân fi’l- yevmi’s hamis aşar min şevvâlü’l mükerrem sene erbâ ve ışrîn ve miete ve elf

Konstantiniyyeti’l mahrûse

III. BÖLÜM

RUSÇUK KAZASI R-5 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ

1. OSMANLI MİRAS HUKUKUNDA AİLE

1.1 İslam Miras hukûkunda Aile birliğinin oluşturulması (Evlilik/Nikah Akdi)

İslam hukûkunda evlilik, Karı koca arasında beraber yaşamaya imkân sağlayan ve taraflara karşılıklı hak ve görevler yükleyen rızai bir akit olarak ifade edilir. İslam hukununa göre, Aile birliğinin oluşturulması nik3ah akdi ile başlar. İslam dininde nikâh akdi önemli bir yere sahiptir. Evlilik farz, vacib, haram gibi hükümler ve dini vasıflar ile açıklanmıştır. İslam dininin evlilik ile ilgili oluşturduğu hükümler doğrultusunda nikah akdi dini bir ritüel olarak düşünülse de; İslam hukûkunda nikah akdi iki şahit huzûrundatarafların irade beyanları ile diğer şartlarının gerçekleşmesiyle oluşan hukûki bir akiddir. İslam hukûku kadının bir meta olarak satıldığı arap coğrafyasında evlenme akdi konusunda devrim gerçekleştirerek kadını aşagılayıcı nitelikte evlilik şekillerini ortadan kaldırarak yeni düzenlemeler getirmiştir. (geçici evlenme olan nikah-ı mü'ta, mehir olarak kadınların tespit edildiği nikah-ı şiğar, gurup evlenmeleri, serbest birleşmeler) (Cin, Akgündüz, 1989: 61-62).

Nikâh akdinin rükünleri arasında, evlenecek olan erkek ve kızın yani tarafların nikâh töreninde bulunması yer alır. Nikâh akdi tarafların irade beyanları ile kurulur. Evlenecek kişilerin hayatlarını birleştirme yönündeki icab ve kabûl nikâh akdinin iki rükününden (unsuru) biridir. İcap ve kabûl söz ve yazıyla yapılacağı gibi evleneceklerin konuşma engelli olması durumunda işaret dili ile de yapılabilir. Taraflar evlenmeyi kabûl ettiklerine dair beyânlarını kendileri verebilecekleri gibi veli ve vekilleri vasıtasıyla da beyânda bulunabilirler. Her iki uygulama da nikâh akdi kayıtlarında mevcuttur (Kaya, 2008: 83-84).

Osmanlı Devletinde nikâh akidleri zaman zaman mahkemede bizzat kadı tarafından kıyılımıştır. Kadı ta'yîn belgelerinde kadıların görevleri arasında nikâh

kıymak da bulunmaktadır. Şer‘iyye sicillerinde kadılar tarafından kıyılmış çok sayıda nikâh kaydı bulunmaktadır. Osmanlı devletinde bu uygulamanın ne zaman başladıgı tam olarak bilinmemekle birlikte, Yıldırım Bayezid döneminde mahkemelerde alınması gereken harçları gösteren listede nikâh harcının bulunması ilk dönemlerden itibâren böyle bir uygulamanın bulunduğunu kanıtlamaktadır. Muhtemelen Osmanlılardan önce başlamış olan bu uygulama Osmanlı devrinde de devam etmiştir. Osmanlı devletinde kadı tarafından kıyılan nikâh kayıtları bulunmakla birlikte nikâhın kadı tarafından kıydırılması husûsunda bir zorunluluk yoktu. Şer‘iyye sicillerinde bulunan nikâh kayıtları, Osmanlı devletinde kıyılan nikâhların bir kısmının kadı tarafından mahkemelerde kıyıldığını göstermektedir. Çeşitli sebeplerle mahkemeye evlenmek için başvuramayanlar bir din görevlisine başvurarak evlenebilmektedirler. Fakat din görevlisi tarafından kıyılan nikâhın da mahkemeye başvurularak evlilik beyanı yapılıp izin alınmasının ardından kıyılması gerekiyordu. Evlilik izninin alındığına dair belgenin (İzinnâme) alınmasından sonra nikâhı kıyacak olan imama başvurularak, onun huzûrunda evlenilebilirdi. Genellikle her mahallenin en büyük camii’nin birinci imâmı nikâh kıymak üzere mahkeme tarafından görevlendirilirdi. Bu durum Osmanlı devletinde bizzat mahkemede kıyılmayan nikâhlarda da devlet kontrolünün sağlandığı ve bu konuda oldukça dikkatli davranıldığını göstermektedir. İzinnâme usulü devletin evlenmeye ilk müdâhalesinin göstergesidir. Belgelerde XVI. Yüzyıl ortalarında imamların kadı izni olmadan nikâh kıymaları yasaklanmıştır.

(Aydın, 2013: 280-281) Osmanlı Devletinde Kânuni Döneminde resmen izinnâme alma usulünden bahsedilmektedir. Ebussûd Efendinin fetvalarına göre, Padişah evlenme akdi için Kadıdan izinnâme alma usulünü emretmiştir (Cin, 1974: 282-283).

Osmanlı devletinde mahkemelerin bilgisi ve denetimi dışında kıyılan nikâhlara da rastlanmaktadır. Çünkü İslam hukûkunda nikahın bizzat hâkimlerce ya da hâkimler tarafından görevlendirilen din görevlileri tarafından kıyılmasına yönelik bir zorunluluk bulunmamaktadır. Herhangi iki şahit huzûrunda yapılan icap ve kabûl beyânları evliliğin geçerli kılınması için yeterlidir. Evliliğin İslam esaslarına

uymadığı durumda ya da ya da evliliğin geçersiz olması durumunda hâkimin duruma müdâhale etme ve tarafları ayırma yetkisi vardır (Aydın, 2013: 280-281).

İslam hukûkuna göre evlenme engelleri kalıcı (mutlak) geçici (nispi) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bunlarda birincisini kan, sıhri ve süt hısımlığı oluşturur (Kaya, 2008: 85) ve bu bizzat kurân tarafından yasaklanmıştır(Nisa suresi, 4/23). Aralarında kan, sıhri ve süt hısımlığı olan kişiler bilmeden evlenmiş olsalar dahî evlilikleri geçersizdir. Taraflar istemese bile hâkim evliliklerini sonlandırma yetkisine sahiptir (Kaya, 2008: 85).

Geçici evlenme engelleri ise, din ayrılığı, dört kadınla evli olma, üç kez boşanmış olma, bekleme (iddet) süresi içinde olma, başka biriyle evli olma, ikiz kız kardeşle veya eşin teyzesi ile evli olmak gibi iki hısımla aynı anda evli olmaktan oluşmaktadır. Din ayrılığı engeli, Müslüman kadının gayri-müslim bir erkekle evlenmek istemesi durumunda ortaya çıkmaktadır. Müslüman bir erkeğin gayri-Müslim bir kadınla evlenmesine yönelik her hangi bir engel yoktur(Kaya,2008: 85).

1.1. Osmanlı (İslam) Miras hukûkunda Kadının Konumu

1.1.1.Erkeğin Kadına Karşı Görevleri ve Hakları

Erkek kadına iyi muamele etmekle yükümlüdür. Eğer birden fazla kadınla evliyse, gece beraber kalma, nafaka ve her konuda aralarında adaletle eşit muamele yapmalıdır. Erkek zifafı gerçekleştirmeli ve erkeklik görevini yerine getirmelidir. Ayrıca kocanın karısıyla birlikte oturma zorunluluğu vardır. Erkek, Karısıyla yaşayacağı evi tespit etme, kadının evden çıkışını kontrol etme hakkına sahiptir. Ancak belirli zamanlarda kadının ana- babasını ve kendisiyle evlenmesi yasak olan akrabalarını ziyaret etmesine engel olamaz. Koca eve ziyaretçi kabulünü sınırlayabilir ya da yasaklayabilir. Karısını kendisi ile birlikte seyahate götürme hakkına sahiptir (Cin, Akgündüz, 1980: 82-83).

1.1.2. Kadının Erkeğe Karşı Görevleri ve Hakları

Kadın kocasına itaat etmek durumundadır. Kocasının tespit ettiği evde yaşamak ve izinsiz terk etmemek zorundadır. Özrü bulunmadıkça cinsel ilişki yaşamaktan kaçınmamalıdır. Kocasına sadakat göstermeli ve Müslüman bir kadına yakışır şekilde yaşamalıdır. Kocasının yokluğunda evine ve kocasının mallarına iyi bakmalı ve onları korumalıdır (Cin, Akgündüz 1989: 83).

1.1.3. Kadının Mehir hakkı

Kadının evlilik sebebiyle hak sahibi olduğu mehir, evlenirken erkeğin kadına verdiği ya da taahhüt ettiği para veya maldır. Mehir evliliğin sonuçlarından biridir. Bu sebeple nikah anında tespit edilmese hatta verilmeyeceği şart edilse bile kadın evlilikle mehire hak kazanır. Satışı ve kullanılması yasak olmayan her mal, mehrin konusunu teşkil etmektedir(Cin, Akgündüz, 1989: 84). Bu mal, ev, çiftlilk, giysi ve buna benzer şeyler de olabilirdi. (Karadeniz,1999: 452) Miktarının alt ve üst sınırları husûsunda ise farklı görüşler vardır. Şafi' ve Hanbeliler mehrin minimum miktarını tayin etmezken, Hânefî hukûkçular on dirhem gümüş olarak belirlemişlerdir. Mehrin üst sınırı için islâm hukûkunda belirli bir miktar belirtilmemiştir (Cin, Akgündüz, 1989: 84). Hazreti Ömer'în büyük miktarda tespit edilen mehirlerin evlenmeleri zorlaştırdığı gerekçesiyle getirmek istediği üst sınır bir kadının kur'an-ı kerimden delil getirerek itirâz etmesiyle sonuçsuz kalmıştır(Aydın, 2013: 284). Osmanlı devletinde sadece Yeniçeriler için mehire bir üst sınır getirildiği görülmektedir. Buna göre Yeniçeriler bâkire kızlarla evlendikleri takdirde en fazla 1000 akçe dul kadınlarla evlendiklerinde en fazla 600 akçe mehir ödeyebilirlerdi (Cin, Akgündüz, 1989: 84).

Anadoluda hala kırsal kesimlerde ve az da olsa şehirlerde " Başlık " geleneği devam etmektedir. damâdın gelinin ailesine Osmanlı döneminde " nâmzedlik akçesi" "kalın" hatta yanlış adlandırmayla " mehr" denildiği görülmektedir. Nâmzetlik akçesi ya da mehr adı altında damattan gelinin ailesi tarafından alınan para

uygulaması İslami hükümler ile uyuşmamaktadır. Bu âdetin sebebi iktisâdidir ve zirai geleneksel toplumlarda görülür. İlk evlilik ve ekonomik bağımlılık yaşının küçük olduğu geleneksel toplumlarda, kız çocuğu erken yaşlarda iş gücü niteliğine sahip olmasından dolayı damadın iktisâdi tazminat olarak gelinin ailesine para vermesi yaygın bir uygulamadır. Bu olay sadece Osmanlı devleti ve Türkiyede değil diğer Arap ve İslam ülkelerinde de görülmektedir. (Ortaylı, 2001: 62-65) kesimde yaşayan kadın; şehirli kadınların aksine bir aileden evlilik yoluyla diğer aileyte geçen bir üretim unsuru konumundadır. Başlık sadece Osmanlı- İslam toplumuna özgü bir uygulama olmamakla birlikte üniversal bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Evlilikteki bu tür ödemeler bütün geleneksel kırsal toplumlarda rastlanan bir özelliktir. Hıristiyanlar ve Musevilerdeki Drahoma'da böyle bir ödeme şeklidir. İslamiyet öncesi Araplarda da mehr'e ya da çeşitli biçimlerde ağırlık ödemeye dayanan evlilik gelenekleri vardı. Bu gelenekler babaerkil ve çokeşli bir aile yapısına uygunluk göstermektedir. İslamiyetten önce mehr kadının satış bedeli olarak görülürken, İslam dini bu adeti ba'zı yeni düzenlemeler ve yasaklamalarla yeniden şekillendirmiş ve mehr'i kadının almasını emrederek, kız babalarının ya da akrabalarının almasını şiddetle yasaklamıştır(Ortaylı, 2001: 75-76).

Mehir, mehr-i muaccel (Peşin ödenen mehir) ve mehr-i müeccel (ödemenin bir kısmının sonraya bırakıldığı mehir) olarak iki şekilde ödenebilir. Mehrin kadının hakkı olabilmesi için zifaf ya da sahih halvetin olması ya da bundan önce eşin vefât etmesi gerekir. Evlilik zifaftan önce sona ermişse kadın, mehrin yarısını almaya hak kazanır. Fakat ayrılığa sebep olan kişi kadın olursa, mehir hakkını kaybetmektedir(Aydın, 2013:284-285).

Mehir vermekle yükümlü olan koca, hak sahibi ise kadındır. Hak sahibi olan kadın, isterse mehir hakkından tamâmen feragat edebilir. Mehrin bir kısmını alıp kalan kısmını kocasına bırakabilir. Kadın mehir hakkını, hakkı bâkî kalmak üzere kocasına kullanıdırabilir. Mehir erkeğin vermekle yükümlü olduğu bir borçtur. Evliliğin gerçekleşmesi ile mehir, erkeğin zimmetine borç olarak kaydolunur. Hayatta iken ödenemez ise kocanın vefatı ile birlikte terekeye borç olarak geçer. Terekenin mirasçılar arasında dağıtımından önce murisin borçlarının ödenmesi

gerektiğinden, ölen eşin hanımı terekeden mehir hakkını öncelikli olarak alır. Daha sonra kalan kısım mirasçılar arasında bölüştürülür (Kaya, 2008: 87).

Çalışmamızın konusunu oluşturan Rusçuk 5 no'lu şer'iyye sicilinde bulunan 30 tereke kaydı içinde vefât eden Erkeklerin mirasları taksîm edilmeden evvel mutlaka eşlerinin mihr-i müeccel bedelleri yazılıp daha sonra kalan miras mirasçılar arasında bölüştürülmüştür. İncelediğimiz tereke kayıtlarına kaydedilen mihr-i müeccel bedeli, bırakılan mirasın miktarına göre değişiklik göstermektedir. Mal varlığı fazla olan bir erkeğin bıraktığı mirastaki mihr-i müeccel bedeli ile mal varlığı az olan bir erkeğin bıraktığı mirastaki mihr-i müeccel bedeli arasında büyük farklılıklar bulunduğu gözlenmiştir. Tereke kayıtlarında geçen örnekler arasından, Kara Mustafa Mahallesi sâkinlerinden Ahmed Ağa'nın terekesinde toplam mirası olan 40343 pâreden zevcesi Hadîce hanıma 1000 pâre mihr-i müeccel bedeli ödenmiştir. (15 no'lu hüküm)Abdi bin Mehmed'in terekesinden, zevcesi Havvâ hanıma Toplam mirası olan 37.780 pâreden 9600 guruş mihr-i müeccel ödemesi yapılmıştır (7 no'lu hüküm). Câmi'-i cedîdmahallesi sâkinlerinden Osman bey'in terekesinden zevcesi Âyişe hanıma toplam mirası olan 1566 pâreden mihr-i müeccel ödemesi yapılmıştır(8 no'lu hüküm).Câmi'-i cedîd mahallesi sâkinlerinden El-hâc Hüseyin ibn-i muhsin'in terekesinden zevcesi Fâtıma hanıma toplam miras olan 532 guruşdan 55 guruş mihr-i müeccel ödemesi yapılmıştır (14 no'lu hüküm). Kara Mustafa Mahallesi sâkinlerinden Mûsâ bin Piyale'nin terekesinden zevcesi Esma hanıma toplam miras olan 6083 pâreden 166 pâre mihr-i müeccel bedeli ödenmiştir (19 No'lu hüküm). Kasap küçük Mehmed beşe ibn-i El-hâc Yusuf'un terekesinde toplam miras olan 4141 pâreden 600 pâre zevcesi Âyişe hanıma mihr-i müeccel olarak verilmiştir (21 no'lu hüküm). Dizdar Ahmed Ağa'nın terekesinde toplam miras 17324 pâreden mihr-i müeccel 1600 pâre ödenmiştir (24 no'lu hüküm).Mesih voyvoda mahallesi sâkinlerinden Mehmed beşe ibn-i Hüsnü'nin terekesinden zevcesi kadriye hanıma toplam miras olan 476 guruşdan 50 guruş mihr-i müeccel bedeli ödenmiştir (16 no'lu hüküm). İncelediğimiz tereke kayıtlarından da anlaşılacağı gibi kadına ödenen mihr-i müeccel miktarı erkeğin maddi gücüyle doğrudan bağlantılıdır. Kadının mehrini kocasına hibe etme ya da mehrin menkul gayrimenkul malları, ziynet eşyâları, hayvanlar şeklinde de verilebilmesine rağmen İncelediğimiz kadı

sicilinde bulunan terekelerde mihr-i müeccel bedelinin para olarak ödendiği anlaşılmaktadır. Terekesi açılan erkeklerin eşlerinin tümünün mihr-i müeccel li-rini öncelikli olarak aldıkları görülmüştür.

Mehr-i müeccel konusunda tereke kayıtlarındaki ortak nokta, vefât eden erkeğin karısının, mehir hakkını öncelikli olarak almış olmasıdır. Terekede öncelik kadının mehirinin ödenmesidir. Vefat eden erkeğin beytü'l-mâl'a borcunun olduğu durumlarda da öncelikli borç Kadının mehir hakkının ödenmesidir. Mehir bedeli ödendikten sonra Beytü'l Mâl'a (hazîneye) olan borç ödenmiştir. Örneğin, Câmi'-i cedîd mahallesi sâkinlerinden Osman bey vefât ettikten sonra zevcesi Âyişe hanıma,1600 pâre mihr-i müeccel ödendikten sonra beytü'l-mâlEmîni Mustafa Ağa tarafından ta'yîn olunan Halil Çelebi'ye beytü'l-mâl borcu ödenip, mirasçıları arasında mal taksîmi yapılmıştır(8 no'lu hüküm). Bir başka hükümde de Bâkiye bint El-hâc Mahmud isimli kadının vefatından sonra mihr-i müeccel 250 guruş Kocası Bayezid ağanın zimmetine bırakıldıktan sonra borçları ödeniyor. Terekesinden varlıklı olduğu anlaşılan kadının kocasına mihr-i müeccel bedeli'nin geri ödenmesi ilgi çekicidir. İslam hukûkunda yer almayan bu durumdur. İncelediğimiz tereke örnekleri arasında kocalarından önce vefât eden kadınlar arasında borcu bulunan tek kadındır. Muhtemelen ailesinden miras kalan değirmenleri işletmesi sebebiyle ticâretle uğraşan bir kadındır. Ayrıca kocası Bayezid Ağa'ya Süleyman ve Hüseyin isimlerinde iki gulam (erkek köle) bırakmıştır (11 no'lu hüküm). Yine Mesih Voyvoda mahallesi sâkinlerinden Mehmed Beşe ibn-i Hüsnü'nün vefatından sonra zevcesi Kadriye bint İbrâhim'e 50 guruş mihr-i müeccel ödendikten sonra Borçları ödenmiştir(16 no'lu hüküm). Kara Mustafa Mahallesi sâkinlerinden Mûsâ bin Piyale'nin karısı Esma hanıma 400 pâre borcu bulunmaktadır. Mûsâ bin Piyale'ni vefatından sonra Terekesinde Zevcesi Esma hanımın mihr-i müeccel bedeli ödendikten sonra borcu ödenmiştir. Bu durum İslam hukûkunda eşler arasındaki mal ayrımının benimsenmiş olduğunu gösteren önemli bir örnektir. Kadın kendi şahsi malları üzerinde tam ehliyetlidir. Ayrıca evin masraflarını karşılamak gibi bir zorunluluğu bulunmamaktadır. Terekeleri bulunan Kasap küçük mehmed beşe ibn-i El-hâc Yusuf'un vefatından sonra zevcesi Âyişe bint Ali 'ye 600 pâre mihr-i müeccel verilmesinin ardından borçlarının ödenmesi (22 no'lu hüküm) Dizdar Ahmed ağa ibn

Mehmed vefât ettikten sonra zevcesi ümmihan bint Ali ‘ye 1600 pâre mihr-i müeccel verilmesinin ardından borçlarının ödenmesi (24 no’lu hüküm) örmeklerinden de anlaşılacağı gibi, Tereke defterlerinde öncelikli borcun kadının mehir bedeli olduğunu ve Osmanlı devletinde kadınların haklarının korunması açısından, bu konuda çok hassas davranıldığı görülmektedir.

Rusçuk 5 numaraları Şer‘iyye Sicilinde kayıtlı olan terekeler arasında dikkat çeken bir husûs da, kocalarından önce vefât eden kadınların terekelerinde de öncelikli olarak mihr-i müeccel li-rinin yazılmasıdır. Kadının vefatı hâlinde de mihr-i müecceli alınarak terekesine kaydedilip mirasa dâhil edilmiştir. Örneğin, Afife bint Mehmed Ağa isimli kadın zevci Mehmed ağa ibn-i Abdülkerimden 4000 pâre mihr-i müeccel almıştır. Mehr-i müecceli ilave edildikten sonra toplam mirası olan 57009 pâre olarak ifade edilmiştir. Tereke kayıtlarına “*Mihr-i müeccel zevc-i mezbûr Mehmed Ağa: 4000 pâre*“ şeklinde geçmiştir.(12 no’lu hüküm) Hadîce bint-i El-hâcİsmâil’in terekesinde ise mihr-i müeccel ödemesi bulunmamaktadır. Hadîce hanımın zevci Mehmed bey, zevcesinin sağlığında mehrinin tamamını ödemiş olmalıdır (9 no’lu hüküm). Yine bir başka tereke olan, Bâkiye Bint El-hâc Mahmud isimli kadının terekesine öncelikli olarak kocası Bayezid ağanın zimmetinde olan mihr-i muacceli 250 guruş kaydedilmiştir. (11 no’lu hüküm)

İncelediğimiz şer‘iyye sicilinde, mehrini tamamının kendisine verilmediğini iddi‘â eden bir kadına ait bir dava bulunmaktadır. Buna göre, Ahmet isimli şahıs mahkemeye başvurup amcası İshak’ın vefatından sonra zevcesi Hadîce kadına elli guruş mehir bırakıldığını ancak Hadîce kadının elli guruş mehire razı olmayıp, kırk bin akçe mehiri olduğunu iddi‘â ettiğini belirtmiştir. Fakat Hadîce Kadın Rumeli kazaskeri tarafından görülen davada iddi‘âsını ispatlayamamıştır(Hüküm no:37).Hadîcehâtunun fazladan mehir talep ettiği gibi vefât eden eşinin daha önceki evliliğinden olan küçük yaştaki çocuklarının miras haklarını da ellerinden alma girişiminde bulunmuştur. Rusçuk sicilinde rastladığımız bu dava örneği, insanlık târîhinin tüm zamanlarında ve mekânlarında zaman zaman karşılaşabildiğimiz, üvey annenin çocuk haklarını istismarına dair bir örnektir.

1.2. Osmanlı Ailesinde Çocuk

1.2.1. Çocukların Nafaka Hakkı, Miras Hakkı ve Vasi ta‘yîn Edilmesi

Evli kadının nafakasını temin etmek kocacına aittir. Kocanın nafaka borcuna yükümlü olması için zengin olması gerekmediği gibi, kadının fakir olması da gerekmez. Kadın zengin bile olsa nafaka hakkına sahiptir. Kocası bu yükümlülüğünü yerine getiremezse kadın mahkemeye başvurarak nafaka hakkını alabilir. Nafaka giyecek, yiyecek, barınacak yer ve sağlık giderlerinden oluşur. Hatta bazen hizmetçi giderlerini de kapsamaktadır. Nitekim birçok kayıtta nafaka, giyim ve sâ’ir ihtiyaçlar şeklinde tanımlanır (Kaya, 2008: 88,89). İslam hukûkuna göre kocanın nafaka sorumluluğu çocuklar için de geçerlidir. Baba, eşinin ve çocuklarının bakımını üstlenmek zorundadır. Çocukların nafakasını evlilik birliği sona erse de vermek zorundadır. Babanın çocukların nafakasını ödemediği ya da ödemekten kaçındığı durumlarda, anne çocuk adına mahkemeye başvurarak çocuklarının nafakasının ödenmesini hukûki yollarla sağlayabilir (Kaya,2008: 89). Osmanlı hukûk sisteminde kadının mehir ve nafaka hakkı ne kadar önemsenmisse çocukların nafaka hakları da aynı derecede önem arz etmektedir. Özellikle küçük yaşta yetim kalan çocukların nafaka hakları, babalarının mirasından mahkeme kararıyla korunmuştur. Bu konuyla ilgili Rusçuk 5 no’lu Şer‘iyye Sicilinde bir hüküm bulunmaktadır. Buna göre, Rusçuk’da Arık Ramazân mahallesi sâkinlerinden Dülger Todori veled Yorgi veled Konstantin’in vefatının ardından Evlâd-ı sıgârlarından sülbü sagîr oğlu yanaki, kızları Kerkinov ve Pono’nun nafaka davalarında Büyük kızları Dimeko’nun kocası Papa Hıristo vasi ta‘yîn edilmiştir. Papa Hıristo çocukların kendi terbiyesinde bulunduğunu fakat zaruri ihtiyaçları için babalarının mal varlığından nafaka talep ettiklerini ifade etmiştir. Mahkeme kararıyla çocukların her birine yevm-i ikişer akçe mısri pâreden toplam altı pâre nafaka verilmiştir(3. No’lu hüküm). Burada dikkat çeken bir husûs, babanın vefatının ardından küçük çocukları sahiplenecek dede, amca gibi aile büyüklerinin hayatta olmaması durumunda, ailenin damadı’nın çocukları koruması için vasi ta‘yîn edilmesidir. Görülüyor ki Osmanlı Devleti, Ailenin en yakın üyelerinden bir erkeği, çocukları koruması için resmi olarak vasi ta‘yîn etmiştir. Çocuklara vasi ta‘yîn edilen kişinin resmi kayıtlarda yer alması,

devletin, çocukların haklarının gözetilmesini sağlaması açısından önem taşır. Baba'nın ölümü hâlinde çocukların velayeti baba'nın ta'yîn ettiği kişiye geçer. Baba vasi ta'yîn etmemişse velayet yetkisi dedeye geçer. Eğer çocuğun baba ve dedesi ölmüş ve vasi ta'yîn edilmemişse yetki kadı'ya geçer. Vasi ta'yînini kadı yapar(Kaya, 2008: 102). Adı geçen şer'iyye sicilinde de Çocukların zabt u rabtı içün (yetiştirilmesi, disiplini) Enişteleri Papa Hıristo mahkeme kararıyla vasi ta'yîn edilmiştir (4 no'lu hüküm).

Çocuklara vasi' ta'yîn edilmesinin ardından, onların haklarının güvence altına alınması, vasi' ta'yîn edilen kişinin güvenilirliği husûsunda ba'zı sıkıntılar da yaşanabilmektedir. Bu duruma örnek olarak, Rusçuk şer'iyye sicilinde kaydediler davada; Ahmet isimli şahıs, babasının vefatından sonra üvey annesi Hadîce Hâtunda 1110 senesinden beri sekiz yüz guruş hakkı olduğunu, hakkını Hadîce Hâtundan alamadığını ifade ederek mahkemeye başvurmuştur. Vâlidesinde her ne kadar hakkı kaldıysa mahkeme kararıyla alınması emr olunmuştur (Hüküm no: 40). Yine aynı kişi hakkında açılan davada; İsmâil, Hadîce ve Râziye kardeşler mahkemeye başvurup, vefât eden babaları Tuna Kapudânı Ali Paşa'nın mirasının tümünün Büyük ağabeyleri Ahmed ve Üvey anneleri Hadîce hâtun'a intikâl ettiğini, kendileri o dönemde küçük yaşta oldukları için miras haklarının üvey annelerinin kontrolüne bırakıldığını, büyük ağabeylerinin kendi hissesi olan sekiz yüz guruşu aldığını, kendileri büyüdükleri için hisselerini almak istediklerini fakat üvey annelerinin hisselerini vermek istemediğini bildirip, mahkemeye başvurmuşlardır (Hüküm no: 40).

1.2.2. Osmanlı Ailesinde Çocuk Sayısı

Osmanlı aileleri tıpkı Bizans'taki gibi temelde çekirdek aile özelliği göstermektedir. Buna rağmen daha kalabalık ailelere de rastlanmıştır. Geç dönem Bizans târîhçisi Angeliki Laiou Trakya- Makedonya bölgesinde Selanik ve Strymon arasında bir karşılaştırma yapmış ve Strymon'da Selanik'e göre daha çok çocuk ve geniş aile tespit etmiştir. Kırsal ve kentsel yapı arasındaki bu fark Osmanlı devri için

de geçerlidir. Tereke defterlerine dayanarak aile büyüklüğü ve çocuk sayısını tespit etmek isteyen Ömer Demirel ve Adnan Gürbüz, Çok eşliliğin yaygın olmadığı, Çocuk sayısının Orta Anadolu'da ortalama 2,32 olduğunu; çocuk sayısının gayrimüslimlerde fazla olduğunu, (Avrupa'da azınlık konumunda olan Eşkinaz Yahudi gurubunda olduğu gibi) tespit etmişleridir.(Ortaylı, 2001: 97-98) İncelemesini yaptığımız Rusçuk şer'iyye sicilinde bulunan tereke kayıtlarında da çok eşliliğe rastlanmamıştır. Rumeli'nin diğer şehirlerinde olduğu gibi (Selanik) Rusçukda da çocuk sayısının az olduğu, Gayrimüslimlerde çocuk sayısının Müslümanlara göre daha fazla olduğu gözlenmiştir. Rusçuk 5 numaralı Şer'iyye Sicilindeki tereke kayıtlarına göre, Abdi bey ve Havvâ hanım'ın Âyişe, Hadîce ve Sâliha isimlerinde üç kızları, (Hüküm no: 7) Mehmed bey ve Hadîce hanımın, Âyişe, Ali, Halil isimli üç çocukları, (Hüküm no: 9) Adını okuyamadığımız bir bey ve karısı aişe hanımın sakine ve esma isimlerinde iki kızları, (Hüküm no: 10) Bayezid Ağa ve Bâkiye hanımın, Âyişe, Fâtıma, Arslan ve Afife isimli çocukları (Hüküm no: 11) Mehmed Ağa ve Afife hanım'ın, Halil isminde bir oğulları, (Hüküm no : 12), Fâtıma hanım'ın Âyişe isimli bir kızı, (Hüküm no : 13) , Hüseyin bey ve Fâtıma hanım'ın Mustafa, Ahmed, Âyişe, Havvâ isimli çocukları (Hüküm no : 14) Ahmed ağa ve Hadîce hanım'ın İbrâhim Çelebi ve Fâtıma isimli çocukları Hüküm no : 15) Mehmed beşe ve Kadriye hanım'ın Hüseyin, Hadîce ve Âyişe isimli çocukları,(Hüküm no : 16), Mustafa Beşe ve Âyişe hanım'ın Mehmed ve Hüseyin isimli çocukları, (Hüküm no :17), Berber Mustafa Beşe ve Bâkiye hanım'ın Hasan ve Rukiye isimli çocukları, (Hüküm no : 18), Mûsâ bey ve Esma Hanım'ın, Halil, Hadîce ve Fâtıma isimli çocukları, (Hüküm no :19), Seyid İbrâhim ve Fâtıma Hanım'ın ismini okuyamadığımız bir oğulları ve Âyişe ve Ali isimli çocukları,(Hüküm no : 23),Ebûbekir bey Ve Ümmühan hanım'ın, Hüseyin, Neslihan ve Âyişe isimlerinde çocukları, Beyaz Hüsnü bey ve Ümmü Gülsüm hanım'ın, Âyişe, Fâtıma, Ümmühan ve Züleyha isimli kızları bulunmaktadır. Tereke kayıtlarından anlaşıldığı gibi, Rusçukta bulunan Müslüman ailelerin bir ile dört arasında değişen çocuk sayıları bulunmaktadır. Trabzonlu İbrâhim beyin ticâret yapmak için geldiği Rusçukta vefât etmesinin ardından yanında bulunan eşyâlarının çocuklarına miras kalması üzerine şer'iyye siciline kayd edilmesiyle Ahmet ve Hadîce isminde iki çocuğu olduğu bilgisine ulaşıyoruz(Hüküm no: 27). Bu örnek üzerinden

değerlendirdiğimizde Anadoludaki Müslüman ailelerin çocuk sayısı ile Rumelideki çocuk sayısının benzer olduğunu görüyoruz. Mehmed beşe ve Âyişe hanım'ın (hüküm no: 21) ve Dizdâr Ahmed Ağa ve Ümmühan Hanım'ın (Hüküm no: 24), Hasan Çelebi ve Hadîce Hanımın (hüküm no: 26), çocukları bulunmamaktadır. İncelediğimiz Şer'iyye Sicilindeki tereke kayıtlarında sadece iki gayrimüslüm aile bulunmaktadır. Dülger Todori ve Kospordino'nun Penaki isminde bir oğulları ile Dimeko, Tirkinov,Kerkino ve Pono isminde dört kızları, (Hüküm no :1), Borgir ile Sibi'nin , Astamo isminde bir oğulları ile Feliko ve Estoyano isimlerinde iki kızları bulunmaktadır. İki gayrimüslim aile ve Müslüman ailelerdeki cocuk sayılarına baktığımızda, Rumelide çocuk sayısının Orta anadolu'daki ailelerin sahip oldukları çocuk sayılarıyla benzer nitelikte olduğu gayrimüslümlerin daha fazla çocuga sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu durumu azınlık psikolojisiyle bağdaştırmak mümkündür.

1.3. Osmanlı Kadını'nın Sosyo-Ekonomik Konumu

Kadın hayatı ve Toplumdaki yerinde meydana gelen değişmeler hakkında bir kanata varmak için Kurulul dönemi ve Klasik dönemdeki Osmanlı Kadın hayatının incelenmesi gerekmektedir. Fakat XVIIII. Yüzyıl öncesinde yaygın matbuatın olmaması sebebiyle kadının hayatına dair ayrıntılı bilgiler elde etmek oldukça zordur. Yine de, Kânunnâmeler, yabancı seyyahların yazdıkları ve özellikle şer'iyye sicillerindeki bilgiler önem taşımaktadır (Karadeniz, 1999: 450). Değerlendirmesini yaptığımız Rusçuk 5 No'lu Şer'iyye Sicilinde bulunan Tereke kayıtları arasında kadınlara ait terekeler bulunmaktadır. Dolayısıyla, Osmanlı Kadını'nın sosyo-ekonomik yaşamına dair önemli ipuçları içermektedirler.

Osmanlı'da kadın konusu yazılırken, Osmanlı Toplumundaki Kadın'ın Müslim, gayrimüslim, köylü, şehirli, sultanlar, cariyeler gibi farklı statüleri olduğu dikkate alınmalıdır. Çünkü bu kadınların hepsi farklı konumlarda ve mekânlarda bulunup, farklı yaşam tarzlarını sahiptirler. Klasik dönem Osmanlı toplumunun yüzde doksana yakını köylerde yaşamaktaydı. Osmanlı Devletinde küçük ve orta

büyüklükte toprağı işleyen köylü ailesi vardır. Vergilendirme aileyi esas alınarak yapılmıştır. Köylerle bulunan toprağı işleten ailelerin içinde kadının da önemli bir emeği söz konusudur. Vergilendirmede devletin muhatabı, ailenin reisi olarak, evin erkeğidir. Kadın ve çocuklar üretimde ve diğer işlerde yardımcı konumundadır. Tahrîr defterlerinde evin erkeğinin adı yazılıdır. Aile içinde üretime katkıda bulunarak, tarlada çalışarak yaşamını sürdüren kadın, kocası vefât ettiği zaman toprağı işleme konusunda belli zorluklarla karşılaşmaktadır. Eğer kadının tarlada çalışabilecek kadar büyük yaşta bir oğlu varsa çiftlikler oğlunun adına kaydedilerek intikâl ederdi. Dul kalan kadının eğer oğlu yoksa ya da küçük yaştaysa, dışarıdan ırgat bularak toprağı işletmeye devam edebilirdi. Bu durumda *bive* adıyla tahrîr defterine kaydedilirdi ve bu şartla toprağını işlemeye devam ederdi. Devletin buradaki asıl amacı aileyi korumak ve toprağın boş bırakılmasını engellemekti. Çünkü,Toprağın boş kalması durumunda, vergi tahsîlatında azalma ve yiyecek sıkıntısı gibi iki temel problem ortaya çıkabilirdi ama genellikle sipâhi toprağı dul kadının elinden alıp başka birine devr etmeyi tercih ediyordu. Toprağı yeni birisine verdiğinde, karşılığında tapu resmi almaktaydı. Kadının büyük bir oğlu yoksa ve toprağı işletemezse, tımarlı sipâhi toprağı mezata çıkararak tapu resmini kim fazla verirse, işletim hakkını ona verirdi. Bu koşullarda Osmanlı köylerinde dul kalan ve oğlu olmayan bir kadının, yeni bir evlilikten başka çıkış yolu görülmemektedir. Anadoluda hala devam eden erkek çocuk sahibi olma şartlanışının temelinde bu târîhi durum yer almaktadır (Karadeniz, 1999: 450-451). Erkek çocuk, Geçim kaynağı toprak olan köylü kadınların adeta bir güvencesi, koruyucusu konumundadır.

Osmanlı toplumunda askeri sınıf mensubu kişilerin kadınları, çocukları ve azad edilmiş köleleri askeri sınıftan kabûl ediliştir. Bu husûskânûnnâme ve fermânlarda açıkça ifade edilmiştir. Padişahın cariyeleri hür bırakıldıktan sonra askeri sınıftan birinin nikâhında iken askeri kabûl edilirlerdi. Askeri sınıf mensubu erkeklerin kızları, nikahları altındaki eşleri, hür bırakıldıktan sonra askeri hizmetinde olan ve geçimleri askeriden sağlanan esirleri ile sipâhinin nikahı altından bulunan re‘âyâdan birinin kızı da askeri sınıfadâhildir. Osmanlı toplumunda sınıf değiştirmek oldukça zordur. Çeşitli düzenlemelerle köylünün askeri sınıfa geçmesi, şehre göç etmesi engellenmektedir. Kânunnâmelere göre, “ raîyet oğlu raîyettir. “ Fakat askeri

sınıftan bir erkekle evlenen re‘âyâ kızının sınıf değiştirerek askeri sınıfa geçmesi mümkündür. Bu durum gösteriyor ki; re‘âyâ kızlarının evlilik yoluyla sınıf değiştirmeleri münkünken, re‘âyâ erkeklerin sınıf atlama şansları bulunmamaktadır (Karadeniz, 1999:451-452).

İslam hukuğuna göre, ölen bir kimsenin geride tek vârisi olarak karısı kaldığında, birasın ancak dörtte birini karısı alabilir, diğer kısmı beytül- mâl’e intikâl ederdi. Bu ve buna benzer güvensizlikler evlâdiyelik vakıfların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu tür vakıflar müsâdere durumunda ailenin sefalete düşmemesini temin eden bir çeşit sigorta vazîfesi görmekteydiler.Vakıf kurucuları evladiyelik vakıflar kurârak, ölümlerinden sonra mallarının hazîneye kalamsını da engellemiş oluyorlardı. Müsadereye marûz kalındığında kadınlar da zor duruma düşmektedirler. Bu duruma örnek olarak; vezirlik görevindeyken siyaseten katl edilen Ferhat Paşa’nı eşinin ve çocuklarının düştükleri durum gösterilebilir. (1015 târîhli telhis) Tine Dârü’l Hadis müderrisi Zeyni’nin ölümünden sonra annesi ve kızının fakirlik durumunu anlatan 1011 / 1602 târîhli telhisde de erkeğin ölümünden sonra annelerinin, eşlerinin, çocuklarının düşütüğü kötü durumu gösteren önemli bir örnektir (Karadeniz,1999: 452).

Görevleri nedeniyle sık sık yer değiştiren askeri sınıf mensubu kişilerin hanımları, farklı ortamlarda bulunmalarından dolayı kültür seviyeleri daha yüksek hanımlar olarak karşımıza çıkmaktadırlar. O devirde re‘âyâ’nın göç etmesinin kânûnen yasak olduğu dikkate alınacak olursa, seyahat imkanlarının çok kısıtlı olduğu bir toplumda, kadınların büyük çoğunluğu köyünden başka bir yer göremezdi.Şehirde oturan kadınların da görebildikleri yer yaşadıkları şehirlerden ibaretti. Kadıların ortalama iki yıl süren görev sürelerinin ardından azledilerek İstanbul’a gelmeleri ve yeni bir ta‘yîne kadar beklemeleri dolayısıyla eşleri de oldukça fazla yer görürlerdi. İlmiye sınıflarındaki kadılar ve müftüler en üst seviyede eğitim aldıkları için aile ortamları da re‘âyâdan çok farklıydı. Askeri sınıfa mensup erkeklerin eşleri saraydan çırağı edilenler arasından olduğu için sarayda yetişmiş, saray adabına sahip hanımlardır. Beylerbeyi payesinde olanlar ise, bazen padişahın hareminden bir cariye ile evlendirildiklerinden eşleri, akrânlarına göre çok iyi eğitim görmüş olurlardı. Askeri sınıf Osmanlı Devleti’nin en varlıklı sınıfıdır. Yıllık

gelirleri en zengin tüccarin dahî ulaşamayacağı düzeydedir. Sancakbeyleri ve Beylerbeyleri taşrada büyük konaklarda otururlar, maiyetlerinde " kapı kulu " halkı denilen çok sayıda kişi bulundururlardı. Konaklarında büyük işlerini görecek hizmetçiler bulunurdu. Savaşlarda esir aldıkları esirler ve cariyeler de bulunmaktaydı. Paşaların eşleri ganimetlerden gelen ziynet eşyâsı ve her türlü lüks eşyâya rahatça sahip olabilirlerdi. Elbiseleri pahalı kumaşlardan dikilir, en zarif takıları kullanırlardı. (Karadeniz, 1999: 452-453)

Rahat yaşamlarına karşılık, Askeri sınıfa mensup bir erkeğin karısı olmanın zor tarafları da bulunmaktaydı. Kocalarının sık sık ve bazen yıllar süren uzun seferlere katılmalarının (dönemin iletişim koşulları da dikkate alınarak) psikolojik ve ailevi problemlerini göğüslemenin zorluklarını yaşıyorlardı. 1590' lardan itibâren savaşların ilkbaharda başlayıp sonbaharda bitmesi sebebiyle asker kışları da serhadlerde geçiriyordu. En zoru da, Eşlerinin seferde ölmesi durumunda, şaşaalı hayata alışık kadınların düştükleri durumdur. Örneğin, 1056 târîhli fermânda Sinan isimli Yeniçerinin savaşta iken karısının yolu kesilip eşyâ ve yiyeceklerinin yağmalanması, kadının dağa götürülerek dövülmesi ayrıntılı olarak anlatmaktadır. Kocası seferde iken korunmasız kalan kadın her türlü tehlikeye maruz kalabileceği gibi kocasının sağ ya da ölü olup olmadığını bilemediği için psikolojik açıdan da olumsuz etkilenebilir. Askeri sınıf mensubu kadınların yaşadığı temel iki sorun, eşlerinin sık sık savaşa gitmelerinden kaynaklanan sorunlar ve siyaseten katl durumunda düştükleri fakr ü zarûret olarak görülmektedir. (Karadeniz, 1999: 453)

Batının Oryantalist yazarları, Osmanlı Toplumunda kadınların, aşırı derecede baskı altında olduklarına dair düşüncelerde bulunmaktadırlar. Buna karşılık, Kadı Sicilleri üzerine ilk akademik araştırma yapan Ronald Jennings'in XVII. Yüzyıl Kayseri ve aynı dönem Kıbrıs kadınlarıyla ilgili çalışmasında yine aynı dönem Bursa kadınlarının sosyo- ekonomik durumunu inceleyen İsrailli bilim insanı Haim Gerber'in araştırmaları, Oryantalist bakış açısının ön yargılı olduğunu ortaya koymaktadır. Gerber'in çalışmasına göre, XVII. Yüzyıl Bursa'da ölen insanların tereke kayıtlarından iki binden fazla tereke kaydında, bir erkeğin iki ya da daha fazla eş'e sahip olması yirmi vak'â'yı geçmemektedir. (Kurt,1999: 434 -435) Poligami

Bursa'da görülmemektedir. Rusçuk 5 no'lu Kadı Sicilindeki tereke kayıtlarında da Çok eşliliğe rastlanmamıştır.

Ronald Jennings, Kayserili kadınlar hakkında yaptığı çalışmasında (1590-1630), Anadolu'da kadının sanıldığı gibi toplum hayatının dışında olmadığını ortaya çıkarmıştır.XVII. yüzyıl Bursalı kadınlar, serbestçe mahkemeye gitmekte, dava açabilmekte, kendileri de başkaları tarafından dava edilebilmektedirler.Hatta ailelerindeki erkeklerden kocalarını ve kardeşlerini dava etmektedirler.Mülk sahibi olan kadınlar akitler imzalamaktadırlar. Başbakanlık Osmanlı Arşivleri Şikâyet Defterlerini inceleyen Fariba, Zarinebaf-Shahr da Jennings'in bulgularını doğrulamaktadır. XVII. Yüzyıl şikâyet defterleri incelemelerinde, Kadınların Padişah'a şikayet dilekçesi göndererek en çok kadılardan ve vakıf mütevellîlerinden, akrabalarından, Borçlulardan, kocalarından, mahalli otoritelerden, Alacaklılardan ve kumalarından, şikâyetçi olmaktadırlar. Şikâyetlerin % 40'ı miras, % 34'ü mal ihtilâfı hakkındadır. Boşanma ve diğer konularda da şikâyetlere rastlanmaktadır. Bursa Şer'iyye Sicillerinde 1600-1700 yıllarını kapsayan araştırmasında Gerben'de, Bursalı kadınların Davalarda kendi ailesinin erkek üyeleriyle aynı şartlarda mahkeme önünde olduğunu söylemektedir.(Karadeniz, 1999: 553-554).

Osmanlı Kadınlarının Ekonomik konumlarına baktığımızda, Kânuni devrine ait fermânlardan, ba'zı kadınların çamaşırhâne açtıkları, bazılarının köle ticâretiyle uğraştıkları anlaşılmaktadır. Birçok belge, gayri- menkûl satan veya alan ya da kiralayan kadınlardan söz etmektedir. XVII. Yüzyılda birçok kadının mülkiyetini elinde bulundurduğu evi vardı. Bursalı Kadınlara ait terekelerde, terekesi incelenen 123 kadından üçte biri en az bir eve sahipti. Çoğunun şehirlere yakın köylerde gayri-menkûlleri vardı. Dükkân ve az sayıda da olsa atölye sahibi kadınlar bulunmaktaydı (Kurt, 1999: 437). Kadınların gayrimenkul edinmelerinin, genellikle anne- babaları ya da kocalarından miras yoluyla olduğu görülmektedir. Bursa'da 1678 yılında, toplam 387 adet mancınık tezgahı'nın 157'si kadınlara aitti. Bu durun tekstik imâlâtında kadınların aktif biçimde çalıştıklarını gösteren önemli bir örnektir. Fakat esnaf loncalarına üye olmaları istenilen bir durum değildi. 1681 yılında miras yoluyla babasından intikâl eden mum imalât hissesi sebebiyle loncada üyeliğini yasal hakkı olduğunu iddi'â eden kadına, diğer erkek lonca üyeleri, loncada kadın bulunmaması

sebebiyle itirâz etmişlerdir. Bu olaydan elli yıl sonra, başka bir kadın iki mum imalâthânesini satarak loncadan ayrıldığını ilan etmiştir(Kurt, 1999: 437-438). Bu olay süreç içinde kadınların loncalarda üyeliklerini kabûl ettirdiklerini göstermesi açısından önemlidir. Bunun yanında, XVII. Yüzyılda evde imâl ettiği ürünlerini çarşılarda, pazarlarda satan çok sayıda kadın lonca üyesi değildi. Kazzaz denilen ipek tüccarları loncasına mensup görevlileri 1682 yılında Bursalı sekiz kadın tarafından dava edilmiştir. Gaytancılar adını alan, ipek ipliği üreten bu kadınları, lonca üyeleri rekabete sebeb oldukları için engellemek istedikleri için, hiçbir şekilde rahatsız edilmeksizin şehirde rahatça dolaşabileceklerine ve istedikleri pazarda ürünlerini serbestçe satabileceklerine dair fermânı mahkemede ibrâz etmişler ve " El kadîm traku alâ kıdemihi " (Eskiden beri var olan öyle kalmaya devam eder) fetvasına dayanarak davayı kazanmışlardır. Fakat bir yıl sonra lonca üyeleri yeni bir dava açarak, kadınların kendi pazarlarında satış yapmalarından dolayı, loncanın vergi yükünü paylaşmalarını talep etmişlerdir. Kadınlara tanınan vergi muafiyeti sebebiyle talepleri geçersiz sayılmıştır(Kurt, 1999: 438). Vergi muafiyeti, kadınlara tanınan serbest ticâret hakkı, Osmanlı toplumunda kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık ve korumacı politikanın bir göstergesidir.

Değerlendirmesi yapılan tereke defterlerinde birçok kadının, gayrimenkul satma, satın alma, kiralama faaliyetlerinde bulundukları bilinmektedir. Gerber'in Bursalı kadınlar hakkında yaptığı araştırmasında 123 kadın terekesi arasında 20'si çeşitli zanaat dallarında çalıştığı anlaşılmaktadır. Terekelerde geçen basit tezgâhlardan kadınların iplik bükme, trikolaj işiyle uğraştığı tespit edilmiştir. (Kurt, 1999: 438)

Bursa şer'iyye sicillerinde terekesi incelenen kadınlar arasında, en zengini olan 1275 /1859'da ölen Hadîce zekiye hanımın toplan terekesi, 156.786 kuruştur. 55.000 kuruş turarında iki evi, 3500 kuruş kuruş değerinde bah- bahçe, çeşitli alacakları, ve çok sayıda mücevheri bulunmaktadır. Bursa sicillerinde " Hace " ünvanına sahip tek kadındır. Dul ve tek çocuklu olması sebebiyle aile reisliğini de temsil eden toplumda nadir olan bir kadın tipinin örneğidir(Kurt, 1999: 438). Tek çocuklu varlıklı bir kadın olması açısından Rusçuklu Afife Hanımla benzerlik taşımaktadır (Hüküm no: 12). Bununla birlikte kadınlara ait terekeler ile erkekler ait

terekeler karşılaştırıldığında erkeklerin gelir durumlarının kadınlardan daha fazla olduğu anlaşılmıştır. Geber'in tespitlerine göre, XVII. Yüzyılda Müslüman kadınlar, Bursalı işadamlarına göre daha aşağı durumda fakat mesleksiz erkeklere hatta erkek esnafa göre çok daha iyi durumdadırlar (Kurt, 1999:438-439).

Bursa tereke defterleri üzerinde yapılan incelemelerde, mirası taksîm edilen ya da bir mirasa varis olan pek çok kadın görülmektedir. Fakat defterlerde mirası taksîm edilen kadın sayısının erkeklerden daha az olduğu tespit edilmiştir. 720 müslümân terekesinden 465'i erkeklere, 255'i kadınlara, 408 gayrimüslim terekesinin 289'u erkeklere, 119 'u kadınlara aittir. Kadınların sayısının azlığı bilinmemekle birlikte varislerin vergi kaçırma sebebiyle ba'zı mirasları sicillere yansıtmadıkları düşünülmektedir. Paylaşılmasında sorun çıkarılmayan mirasların da mahkeme intikâl etmemesi bir başka sebep olarak düşünülebilir (Kurt, 1999: 439).

XVIII. Yüzyıla ait, Rusçuk 5 numaralı defterde incelediğimiz tereke kayıtlarında, otuz terekeden sekiz tanesi kadınlara aittir. Terekeler içinde kadınlara ait sayının az olması Bursa sicillerinde varılan sonuçla paralellik göstermektedir. Tamamı Müslüman kadınlara ait olan bu terekelerde, Rusçuklu kadınların sosyo-ekonomik durumları, günlük yaşamları, evlerinde kullandıkları eşyâları, giyimleri, süs eşyâları hakkında ayrıntılı bilgilere ulaşmak mümkündür.

Terekeleri incelenen Rusçuklu kadınlar arasında en zengin olan Afife bint Mehmed Ağa'nın toplam mirası 57009 pâredir. Varlıklı bir aileden geldiği anlaşılan Afife hanım'ın babası ağa ünvanına sahiptir. Afife hanım'ın hizmetinde bulunan cariyesinin miras olarak ailesine bırakıldığını görüyoruz. Suğukta dört adet dükkânın mülküne sahiptir. Afife hanım Osmanlı aile yapısı içinde çok az rastladığımız tek çocuklu kadınlardan biridir. Tereke kayıtlarındaki bigiye göre, Halil İsminde bir oğlu bulunmaktadır. Afife hanım'ın terelesi, ev dekorasyonu, giyim tarzı ve zarafetini yansıtması açısından önemli bir yere sahiptir. Saray kadınları ya da konaklarda yaşayan saray eşrafının kadınlarının haricinde, Rusçukta varlıklı fakat halktan bir kadının gündelik yaşamı ve zarafetini yansıtmaktadır (Hüküm no: 12).

Afife hanım'ın evinde yerlerde sarı kilim, alaca kilim bulunmaktadır. Alaca bez döşek, Beledî döşek, Alaca Atlas döşek ve bir beledî döşek daha bulunmaktadır.

Döşekler kadife döşek örtüleri ile örtülüp yeşil ve kırmızı renklerde kadife yastıklar yerleştirilmiştir. Telli atlas yorganı, yemeni yorganı, Pembe gül rengi yorganı, kumaş yorganı bulunmaktadır. Münakkaş yüz yastıkları, çarşafları bulunmaktadır. Aydınlatma için Tunç şam'dan kullanılmıştır. Banyo için hamam tası ve hamam leğeni, güğüm, leğen, ibrik mevcuttur. Mutfakta çeşitli tencereler, kuzu lengeri sahan vb eşyâları vardır (Hüküm no: 12).

Afife hanım'ın giyim ve süs eşyâları, Osmanlı kadınlarının sadece saray ve konaklarda değil mahalle arasındaki evlerinde de zarafet sahibi ve şık kadınlar olduğunu göstermektedir. Afife hanım, Atlas, sırma, kadife gibi kumaşları sevmekle birlikte takılarında inci kullanmaya özen göstermiştir. İncili gerdanlığı, İncili saç tokası, incili terpuşu (Şapka), İnci gümüş hatâyî (Çiçek süslemeli Orta Asta sanatı), incili gümüş önlük kuşağı, miskal incisi, incili yüzüğü, on tane inci bileziği bulunmaktadır. Ayrıca gümüş bir zinciri, altın küpeleri, otuz dört adet nükûd eşreFî altını,1 adet şereFî altını vardır. Kıyafetlerinde, Dıışarıda giymek üzere, kırmızı sedef ferâce, kırmızı telli sincap kürk, sincap kürk kullanmıştır. Ferâcesi ve kürkü ile birlikte terpoş takmıştır. Çuka terpoşu, Mor kadife terpoşu, incili terpoşu, vardır. Çok çeşitli kaftanlara sahiptir. Kırmızı alacalı diba kaftanı, Zeytuni yeşil telli kaftanı, Sarı Alaca telli kaftanı, turuncu kaftanı, Yeşil telli kaftanı, kırmızı hareli kaftanı, mor telli kaftanı vardır. Elbiselerinde çiçek süsleme sanatı hatâyî kullanılmıştır. Yeşil hatâyî entâri, Telli yeşil entâri, gül desenli hatâyî entâri, alaca eski elbisesi vardır. Bürüncük gömlekleri vardır. Kırmızı bürümcük gömleği, sırma bürümcük gömleği vardır. Kırmızı atlas münakkaş bohçası, sarı atlas bohçası, Sırma münakkaş kesesi, makrame örtüsü, hamam gömleği bulunmaktadır. Kaftanlarında, ferâcesinde, elbiselerinde öncelikli olarak kırmızı rengi tercih ettiği anlaşılmaktadır (Hüküm no: 12).

Tereke kayıtlarında ismi geçen, Fâtıma bint Beytullâh Çelebi'nin toplam mirası 6235 pâredir. Bir ineği ve bağı bulunmaktadır. Terekesinde bulunan eşyâları arasında bulunan, Bağ çapası, Köhne fuçu, tırpan, Pulluk temürü malzemelerinden bağcılıkla uğraştığını anlıyoruz. Fâtıma hanım'ın takıları arasında; İnci gerdanlık ve inci yüzük, dizi inci, Bakuri ve yeşil taşlı altın yüzük, altın yüzük bulunmaktadır. Giysileri arasında, Telli hatâyî mintanlar, Gümüş önlük incili kuşak, Gümüş önlük kolon kuşak, Müsta'mel serpuş, Yeşil serpuş Nefti sof ferâce, Gül rengi diba kaftan,

mor telli hatâyî kaftan, telli hatâyî kaftan, Küçük hatâyî bedeni kürkü, kuzu kaplı bedeni kürkü, müsta‘mel alaca zebun, köhne Venedik işi gömlek, müsta‘mel peştamal gömlek, sandal kumaşından bohça, Müsta‘mel gömlek ve don, köhne alaca bohça, müsta‘mel peştamal gömlek bulunmaktadır. Köhne cezair desen ihram, beyaz ihram, kırmızı ihramının bulunmasından hac ibadetini yerine getirmiş bir kadın olduğunu anlıyoruz. Eşyâlarının arasında bulunan, Havlu abdest makramesi, mahramalı seccâdesi, akik ve mercan tespihleri, Musaf-ı Şerif (Kur’an), hadis kitabı, Şeyh Sadi Şirazi’nin ahlaki hikayeler içen didaktik eseri Kitâb-ı Gülistan, Fâtıma hanım’ın dinine düşkün, Kur’anı ve hadis kitaplarını okuyan, İslami ve Ahlaki yönden kendisini geliştirmeye çalışan bir kadın olduğunu göstermektedir (Hüküm no: 30).

Fâtıma hanımın ev eşyâları az ve sâde bir görünümdedir. Şam‘dan, Tunç şamdan, sarı atlas döşek yüzü, güğüm, kırma yastıklar, Yastık içi, köhne minder, cedîd çarşaf, kapı perdesi, köhne bohça, sagîr ayna, sarı kadife yastık, Basma yorgan, kırmızı kilim, iki tane kırma bez yastık, basma yorgan, çit basma yorgan, beyaz alaca kilimler mavi alaca bez döşek, sagîr döşeme halı, mavi alaca çarşaf, kırmızı alaca kilim, beyaz alaca kilim, beyaz çarşaf, müsta‘melbeledî döşek, müsta‘mel bursa yastığı, kırma makrame, münakkaş makramedir (Hüküm no: 30).

Fâtıma hanım’ın mutfak eşyâları, terekesinde oldukça geniş yere sahiptir. Öyle ki bir Osmanlı kadınının mutfağında bulunabilecek pek çok eşyâyı içermektedir. Ufak tabaklar, kapaklı tencere, leğen, kahve tabağı, üç adet köhne fanus, baklava tepsisi, savatlı kahve tabağı, beyaz bakraç, kara bakraç, hamam leğeni, çamaşır leğeni, köhne kahve ibriği, şeker kutusu, hoşaf tası, tahta balta, el tavası, yemek sinisi, gümüş kase, gümüş gülebdan (gül suyu şişeşi) ve buhurdan (tütsülük), sepet sanduka, kapaklı çini kase, elmas traş bardağı, billur bardak, bakır yemek sinisi, çini tabak, tabak, kase, bez sofra bezi, Kebîr kapaklı sahan, reçel tabası, Kebîr kapaklı tencere, cam tas, kebab tepsisi, beyaz kapaklı bakraçikefgir, hoşaf tasları, tencereleri bakır kefgir, sofra iskemlesi, kaşık, leğen ve ibrik, demir tepsisi bulunmaktadır (Hüküm no : 30).

Bâkiye bint El-hâc Mahmud hanım’ın toplam mirası 5369 pâredir. Bâkiye hanım’ın kara lom nehrinde beş göz değirmeni vardır. Değirmen işleten bir kadındır.

Kocası Bayezid Ağaya beş yüz guruş kıymetli Süleyman ve Hüseyin isimlerinde iki köle (gulam) ve elli guruş kıymetinde sâ‘at bırakmıştır. Bâkiye hanım kendisine ait değirmenlerini işleten, köleleri bulunan, sosyo- ekonomik hayatta aktif bir kadın olarak karşımıza çıkmaktadır (hüküm no: 11).

Hadîce bint-i El-hâcİsmâil hanım'ın toplam mirası 5607 pâredir. Hadîce hanım'ın elbise ve süs eşyâları arasında incili altın küpe, inci gerdanlık, gümüş kuşak, gümüş başlı kuşak ve kolan, cedîd gömlek, cedîd don, örtü makramesi, sincap yün kürkü, kırmızı çuka ferâce, köhne gömlek, köhne sandal entâri, müsta‘melmakrame bulunmaktadır (hüküm no:9).

Fâtıma bint Ali ‘nin toplam mirası 5032 pâredir. Elbise ve süs eşyâları arasında, kırmızı çuka ferâce, gümüş cebe bilezik, köhne serpoş, kırmızı atlas kaftan, cedîd gömlek, altın küpe, gümüş kuşak, cedîd gömleklik bez, üç top pembe bez, kırmızı çuka ferâce, abdest makramesi bulunmaktadır (Hüküm no: 23).

Fâtıma bint Hasan'ın toplam mirası 4898 pâredir. Fâtıma hanım'ın kocası tereke kaydında bulunmamaktadır. Kocası'nın vefât etmiş olması ya da boşanmış oldukları düşünülebilir. Fâtıma hanım babası ve kızına miras bırakmıştır. Fâtıma hanım'ın giyim ve süs eşyâları arasında, altın küpe incili yüzük, inci gerdanlık, inci başlık ve titrek, gümüş halhal, cedîd don, müsta‘mel serpoş, köhne gömlek, sedefli ayna, entâri, sandal zebun, müsta‘mel dokuma makrame, Macar sandığı, müsta‘mel bürümcük gömlek, müsta‘mel atlas bohça, gümüş kemer kuşak,müsta‘mel, muhayyeri ferâce bulunmaktadır (hüküm no: 13).

Fâtıma hanım'ın ev ve mutfak eşyâları arasında, müsta‘mel dokuma yasdık, havlu seccâde, börek tepsisi, sagîr lengeri sahan, Kebîr sahan, sepet sanduka, müsta‘mel basma perde, alaca çarşaf, sagîr tas, sagîr kapaklı tencereler, basma yorgan ve çarşaf, vasat kapaklı sahan, müsta‘mel dokuma makrame, kapaklı tencere, atlas bohça, kadife yorgan, şam‘dan ve mikras, leğen ve ibrik, hoşaf tası, kadife yastık, beledî döşek ve yastık, sagîr bakraç, döşek çarşafı, yeşil atlas bulunmaktadır (Hüküm no: 13).

Âyişe bint Ali ‘nin toplam mirası 2223 pâredir. Âyişe hanım'ın giyim ve süs eşyâları arasında, gümüş kuşak, sarı serpuş, kadife serpuş, kırmızı entâri, cedîd

gömlek, yemeni çember, gümüş küpe, inci yüzük ve inci gerdanlık, mecidi ferâce bulunmaktadır. Ev ve mutfak eşyâları, Macar sandığı, tunç lengeri sagîr tencere ve kapak, kırmızı kilim, dokuma döşek, dokuma yastık, yemeni yastık, alaca yüz yastığı, çarşaf, lengeri sahanlar, müsta'mel basma yorgan, dokuma yastık, leğen ve ibriktir (hüküm no: 17).

Rusçuklu kadınların terekelerini incelediğimizde, ziynet eşyâsı olarak incinin yaygın olarak kullanıldığını görüyoruz. Terekesini incelediğimiz kadınların tümü inci yüzük, inci küpe ve gerdanlığın hepsi ya da bir kısmına sahiptir. Rusçuklu kadınlar ferâceleri için kırmızı rengi tercih etmişlerdir. Kırmızı ferâce terekesini incediğimiz kadınların çoğunda mevcuttur. Kumaşlar arasında kadife, atlas kullanılmıştır. Kilimlerde ve kadife yastıklarda da kırmızı renk tercih edilmiştir.

1.4. Osmanlı Erkeği'nin Sosyo-Ekonomik Konumu (Rusçuk Şer'iyye Sicilleri Tereke kayıtlarına göre)

Şer'iyye Sicillerindeki tereke kayıtlarına göre; Osmanlı aile yapısında kadınların genellikle miras yoluyla ev, bağ, bahçe sahibi oldukları, iş yeri sahibi olan kadınlarında yine babalarından ya da kocalarından kalan miras yoluyla işletme sahibi oldukları görülmektedir. Osmanlı erkeğinin sosyo- ekonomik konumundan ise tam tersi bir durum söz konusudur. İncelediğimiz tereke kayıtları içinden erkeklere ait olan terekelerde ba'zı erkeklerin mesleklerinin de yazılı olduğu görülmektedir. Örneğin, Todori isimli gayrimüslüm, Dülger (Ahşap Ustası), (Hüküm no: 2) Mustafa Beşe Berber , (Hüküm no: 18), Mehmed Beşe Kasap (Hüküm no: 21), Ahmed Ağa Dizdar (Kale güvenliğinden sorumlu komutan) (Hüküm no: 24) El-hâc Hüseyin ibn-i Muhsin Debbağ (derici) (Hüküm no 14) olarak çalışmışlardır. Bu tür mesleklerin yanında bağcılık ve bahçecilik, arıcılık ve hayvancılıkla geçimini sağlayan erkekler de bulunmnaktadır.

Tereke kayıtlarındaki erkeklerin mal varlıkları ve eşyâlarını incelendiğinde, kadınlara ait olan terekelerle farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Erkeklerin mal varlıklarının kadınların mal varlıklarına göre oldukça fazla olduğu görülmektedir. Bu

farklılığın ana sebebinin erkeklerin ekonomik hayatta aktif çalışıp kazanç sağlamaları, kadınların ise genellikle aileleri ve kocalarından aldıkları miras yoluyla mal ve iş yeri sahibi olmaları olarak düşünülebilir. Rusçuklu erkeklerin mal varlıklarına baktığımızda bağ ve bahçeciliğin yaygın oldugu anlaşılmaktadır. Genellikle Lom nehri mevki'indeki verimli topraklarda bağcılık ve bahçecilik yaygın olarak yapılmaktadır.

Terekesini incelediğimiz Rusçuklu erkeklerden Abdi bin Mehmed'in Lom nehri mevki'inde 3 dönüm bağı bulunmaktadır. Toplam Mirası otuz yedi bin yedi yüz seksen pâredir. (Hüküm no: 7) Osman bey'in bir kısım mutfak eşyâsı ile kara sığır ineği ve danası bulunmaktadır. Toplam mirası, bin beş yüz altmış altı pâredir. Ayrıca Güllük mevki'inde bağı bulunmaktadır. Osman bey'in terekesinden, hayvancılık ve bağcılıkla uğraştığı anlaşılmaktadır. El-hâc Hüseyin ibn-i Muhsin'in Cami'i Cedîd mahallesinde menzîli (evi) , Tuna bağlarında bağı, Debbağ (derici) dükkânı, kazgan vesâ'ir alât, yarım dükkân hissesi, köleleri, mavi çuka kaplı siyah kürk ve bir kısım mutfak ve ev eşyâsı bulunmaktadır. Toplam mirası beş yüz otuz iki guruştur. (hüküm no: 14) Ahmed Ağa'nın Kara Mustafa mahallesinde menzîli (ev) , Lom nehri mevki'inde bir dönüm bağı, Giyim eşyâları arasında, köhne sarık, mavi çuka kaplı siyah kürk, mercan tespih, çuka kaplı nafa kürk, mor çuka başlık, Kebîr cübbe, köhne tringot (elbise kumaşı türü), Yeşil çuka kaplı kuzu kürk, müsta'mel mendil-i sarık, Kebîr cübbe, cedîd gömlek,zümrüt altın küpe,gümüş sâ'at bulunmaktadır. Ahmed ağanın terekesinde diğer tereke kayıtlarından farklı olarak çeşitli kitaplar bulunmaktadır. Toplam mirası, kırk bin üç yüz kırk üç pâredir. İncelediğimiz terekeler içinde çok sayıda kitapları olan tek erkektir. Bununla beraber Rusçuklu kadınların terekeleri arasında da iki hanımın az sayıda kitabı bulunmaktadır. Rusçuklu Ahmet Ağa'nın kitapları; Şer'i Dibace kitabı, Kitâb-ı Hasan Paşa, Kitâb-ı Mizân-ı Feth, Kitâb-ı Bahanâme, Kitâb-ı Nidai, Evrâk-ı Mahsûd ve tevcid, Kitâb-ı iftita, Kitâb-ı Güzîde, Kitâb-ı İnşa ve Nusre, Kitâb-ı tezhip, Evrâk-ı Muarreb, Kitâb-ı Misbah ve Avamil, Kitâb-ı Molla, Kitâb-ı Süleymaniye 'dir. (hüküm no: 15) Mehmet beşe'nin yarım arsa üzerinde menzîli (ev), yarım dükkân hissesi, Mumlu tüfeği, mavi çuka kaplı siyah kuzu kürk, sagîr tüfek ve palaska, elli vukiyye çeker kantar ve nakit guruşu bulunmaktadır. Toplam mirası, dört yüz yetmiş

altı pâredir.(hüküm no: 16) Berber Mustafa beşe'nin Kara Mustafa mahallesinde menzîli (ev), Lom bağlarında dört dönüm bağı, berber sepeti, berberlik için gerekli çeşitli aletleri, tüfek ve palankası, hotab arabası, bir cilt kelâm-ı kadîm, doksan sekiz adet kovanı bulunmaktadır. Kovanlarının sayısı dikkate alındığında berberliğin yanı sıra arıcılık işiyle uğraşmıştır. Toplam mirası yedi bin elli pâredir. (hüküm no: 18) Kara Mustafa mahallesinden Mûsâ bin Piyale'nin kemanı ve keman teli bulunmaktadır. Müzisyen olduğu düşünülebilir. Toplam mirası altı bin seksen üç pâredir. (Hüküm no: 19) Dizdar Ahmed Ağa'nın Mahmud Voyvoda mahallesinde menzîli (ev), toplam mirası on yedi bin üç yüz yirmi dört pâredir. Ahmed ağa'nın terekesi, kale komutanı bir askerin eşyâlarını, hobilerini yansıtmaktadır. Terekesinde bulunan keman ve keman demirinden, keman çaldığı düşünülebilir. eşyâları, bir komutanın sahip olduğu özellikleri yansıtmaktadır.Üç tane kara kılıcı, Kebîr tüfeği, Yeşil kavuğu, cedîd yeşil kavuğu, Müsta'mel yeşil çuka kaplı nafe kürkü, Kebîr tüfeği, kırmızı çuka kaplı kürkü, mavi peştamal çizmesi, kösele derisi, Tüfek kundağı, Mermer kurnası vardır. (Hüküm no: 24), Hasan Çelebi ibn-i Mustafa'nın otuz adet koyunu, bir baş bârgîri, camuş ineği, bir baş camuş öküzü, İki baş kısrak ve tayı, İki baş kara sığır öküzü, koru bağlarında bir dönüm bağı bulunmaktadır. Hayvancılık ve bağcılık ile geçimini sağladığı anlaşılmaktadır. Hasan Çelebi'nin eşyâları arasında, Mavi çuka müsta'mel kürk, Şecayi yün kürk, Gümüş düğmeli çuka yağmurluk, mavi çuka şalvar, kırmızı çuka çakşır, şam alacası zebun, cedîd sarık ve kavuk, gümüş kuşak, bir top bürümcük, üç top keten yüzü, müsta'mel peştemâl, çuka kavuk, don gömlek, kara kılıç, kol tüfeği ve dirnepaska bulunmaktadır.(Hüküm no: 26) Hasan Çelebi'nin terekesinde bulunan giyim eşyâları bir Osmanlı erkeğinin günlük yaşamdaki giyim tarzını ayrıntısıyla yansıtmaktadır. Gömlek, şalvar, şalvarının üzerinde kuşağı, başında kavuğu, ve üzerinde kürkü, klasik dönem Osmanlı erkeğinin vazgeçilmez giysileridir.

İncelediğimiz tereke kayıtlarından iki tanesi yolculuk sırasında vefât eden, biri asker diğeri tüccar olan Osmanlı erkeklerine aittir. Kişilerin yolculuk esnasında ani vefatlarıyla birlikte yanlarında bulunan eşyâ ve paralar kaydedilip ailelerine teslîm edilmiştir. Bu iki şahsın terekeleri bize, XVIII. Yüzyıl insanının, uzun yolculuklar sırasında yanında taşıdığı, ihtiyaç duyduğu, günlük eşyâlarına, Bir

Osmanlı erkeğinin bavulundan çıkanlara, örnek teşkil etmektedir. On ikinci bölüğün vekîl harcı Abdullâh beşe ibn-i El-hâc Mustafa Bağdata giderken yolda hastalanıp, Rusçukta Mesih Voyvoda mahallesinde Reis Ahmed beşe ibn-i Abdullâh adlı kişinin evinde vefât etmiştir. eşyâlarının istanbula gönderilmesi İçin ev sahibi Reis Ahmed Beşe vasi' ta'yîn edilmiştir. Abdullâh Beşe'nin yolculuk sırasında yanında bulunan eşyâlar; Pembe fistan, kırmızı ihram, Mavi çuka kaplı tülki kürk, pembe zebun tilki kürk,don, yeşil kavuk, Sakal tarağı, cüzdan, Abdest peşgiri, çarşaf, el ibriği, leğen, yastık, gömlek,fincan ve kahve kesesi, kahve ibriği, hoşaf tası, sahan, Macar sandığı,Macar tabancası, gümüş kılıç, kalkan ve tabancadır. Yüz kırk guruş nakit parası bulunmaktadır. Vefatının ardından, vefât ettiği evde Bnefşe (Menekşe) şerbeti dağıtılmıştır. (Hüküm no:20) , Trabzonlu bir tüccâr Rusçukta kaldığı handa vefât edince yanında buluan eşyâlar iki kızına miras olarak gönderilmiştir. Eşyaları, İki kılıç, Aba kuşak, zibon, siyah aba yağmurluk, don, gömlek, çuka şalvar, kürk, peştamal, aba çakşır, mavi çuka şalvar, kuşaklar, sagîr tüfek, hırdavat ve çuval'dır.(Hüküm no : 27) El-hâc Mustafa'nın eşyâları, Yolculuk yapacak kişinin, uzun yolculuklar sırasında yanında götürmesi gereken eşyâların miktarının fazla olduğunu göstermektedir. Uzun bir yolculuğa çıkan kişi, giyim vs şahsi eşyâlarının yanı sıra, konaklayacağı handa, temizlik gereksinimlerini karsılayacağı, el ibriği, leğenini, yiyecek, içecekleri için kahve ibriği, fincanı, kahvesi, yemeğini koyacağı sahanını, hoşaf tasını yanında taşımak durumundadır.Uzun yolculuklarında konaklanan han odalarında günlük gereksinimlerin karşılanması için gerekli her eşyânın bulunmaması sebebiyle, yolcunun yanına alması gereken eşyânın ağırlığı artmaktaydı. Bu durum, XVIII. Yüzyıl uzun yolculuklarının, konaklamalarının zorluğuna örnek gösterilebilir.

2.RUSÇUĞA DEVLET ME'MURU TA'YİN EDİLMESİ HUSUSUNDAKİ BUYRULDULAR

Abdullâh Mustafa Rusçuk altı bölük yoldaşlarının üzerine zabıt ve kethüdâ yeri olarak ta'yîn edilmiştir. Görevini layıkıyla yerine getirmesi, kendisine karşı

gelen kimseler olursa, isimlerinin merkeze gönderilmesi, ba‘zı Levendât tâ’ifesinin sipâhi olduğunu söyleyerek, mızrak ve bayrak getirip, re‘âyâfukarâsını, rencîde edenler varsa şer’en gereğin yapılmasını belirten bir buyruldudur (Hüküm no: 33).

Seyyid Ömer Çelebi, Rusçuk’a Ka’immakam ta‘yîn edilmiştir (Hüküm no: 60).

Rusçukta Mesih Voyvoda câmi‘i şerifinde yevmî (günlüğü) üç akçe vazîfe ile müezzin ve kayyım olan Mustafa Halîfe’nin vefatından sonra yerine Mehmet Halîfe’ye, Rusçuk kadısı Derviş Mehmed tarafından berâtı’nın verilmesi, Mehmet Halîfe’nin Mesih Voyvoda Camisinde müezzin ve kayyım olarak vazîfesinin başına geçmesi buyurulmuştur (Hüküm no: 61).

Rusçukta Yeniçeri serdârı görevden alınıp, yerine elli bir bölüğün çavuşu Mahmut çavuş ta‘yîn edilmiştir. Yeniçeri, Cebeci, Topçu, ve GılmanAcemi ve Kul oğulları Mahmut Çavuşu üzerlerine serdâr bilip itâ‘at etmelidir buyurulmuştur (Hüküm no: 63).

Mehmed zîde-mahkemeye başvurup, yirmi bin akçeye zeamete verilmesi emr edilen Niğbolu sancağında Şumnu nâhiyesinde Togan oğulları isimli köyde, on dokuz bin yedi yüz seksen dört akçe tımâra murasarrıf olan Ali bey öldüğü için Tımarının kendisine verilmesini ricâ etmiştir. Zikr olunan on dokuz bin yedi yüz seksen dört akçe değerindeki Tımar berâtı’nın Mehmed zîde-kadrühûye verilmesi buyurulmuştur (Hüküm no: 77).

Niğbolu Sancağında Şumnu nâhiyesinde Togan oğullarıadlı köy on dokuz bin dört yüz seksen dört akçeye Padişâh berâtı ile mutasarrıf olduğu zeameti Mehmet ağaya verilmiştir (Hüküm no: 78).

Rusçuk ve tevâbi‘iinde sâkin olan altı bölük yoldaşların üzerlerine zabıt ve kethüdâ yeri, ta‘yîn edilmek için ebna-yı sapahiyândan elli üçüncü bölükte yevmî (günlük) kırk dört akçe ulûfeye mutasarrıf olan Abdullâh Mustafa’ya kethüdâ yerliği görevi verilmiştir. Kendisine muhâlefet olanlar olur ise isim, resm, ve bölüklerini yazıp göndermesini, ba‘zı levendât tâ’ifesinin kendisine sipâhi adı altında mızrak ve bayrak getirip rencîde edenler olur ise dikkat edilip şer‘an gerekli olanların yapılması buyurulmuştur (Hüküm no: 79).

Niğbolu sancağında Tırnovi nâhiyesinde yazıcı Lütfi, Beg Pınarı köyünde dört bin yüz yirmi akçelik tımâra mutasarrıf olan Hüseyin Veled İbrâhim berâtını verip kendi rızasıyla bırakması sebebiyle, sahipsiz kalan malının kendisine verilmesini ricâ etmiştir (Hüküm no: 89).

Hasan Çelebi Ka'im makam ta'yîn edilmiştir (Hüküm no: 96)

Molla Ahmed Dîvân-ıhümâyûn'a başvurup, Rusçuk mukâta'aası mâlından olan yevmî on akçe ile Rusçukta Mesih Voyvoda cami'sinde imam ve hatip olan babası İbrâhim bey'in vefât ettiğini bildirmiştir. Bunun üzerine imâmet ve hitâbet Ahmet Halîfeye, verilmiştir. İmâmeti beş akçe olarak berât-ı hümâyûnu verilip Ahmet halife ta'yîn edilmiştir. Ayrıca Rusçuk iskelesi mukâta'ası mâlından yirmi beş akçe vazîfe ile mutasarrıf ta'yîn edilmiştir (Hüküm no: 100).

Rusçuk kadısına gönderilmiş olan buyrulduda, Rusçukta yeniçeri serdârı görevinde yükselip yerine elli bir bölüğün çavuşu Mahmud Çavuş ta'yîn edilmiştir. Emrinde bulunan yeniçeri, cebeci, topçu ve gılman-ı acemi ve kuloğulları üzerlerine serdâr ve zabıt bilip itâ'at edilmesi buyurulmuştur (Hüküm no: 102).

Rum elinin sağ kolunda, Silistre ve Niğbolu sancakları dolaylarında yol üstünde bulunan kazâların kadıları ve kethüdâ yerlerine gönderilen fermânda, Özi valisi olup hala bender Muhafazasında olan Vezir Yusuf Paşa, ocakları tarafından çavuş mübâşirta'yîn edilmiştir. Adı geçen kazâlarda sâkin bölük neferâtı bölüğünün bayrağı altında toplanıp fermân-ı hümâyunla şer'an ve acilen me'mûr olduğu hizmet-i aliyyede mevcut bulunmaktadır. Silahtar ağası Mustafa ve Silahtar ağası Elhaç Hasan tarafından mühürlü mektup verilip fermân-ı alişân buyurulmuştur (hüküm no: 109).

Rumelinin sağ kolu ve Niğboluya varıncaya kadar olan yerlerdeki kazâlardaki kadılar ve kethüdâ yerlerine gönderilen fermânda; Bender kal'asına Hidemât-ı Aliyye'nin meydana gelmesi için ebna-yı Sipâhiyândan ve Zümre-i silahdârandan atik neferâtından yevmî ellişer akçe tahrîri fermân olunup 1710 yılında (Hicri 1122) Özi valisi Yusuf Paşa'nın emri üzerine hareket eden askerin hizmet-i aliyyede mevcut bulunmaları şartıyla, sipâhi ve silahtar ocakları tarafından ve çavuşlardan ve terakkilü ağası ve zabıtlar ta'yîn edilmiştir. Kadılar ve Kethüdâlar adı geçen yerlerde

duyurularda bulunup, atik neferâtından olanları haber edip, fermân buyurulduğu gibi tahrîr olunan neferâtın tamamı beylü tüfekleriyle donatılıp, sipâhi ve silahtar neferatının tahrîr ve bayrakları altında toplamaları, sipâhi ve silahtar ocaklarına ta‘yîn olan çavuşlar ve zâbıtların da hataya düşüp gizli mal sahibi olmaya kalkışmamalarını, böyle bir hataya düşerlerse, özürleri ve cevapları dikkate alınmadan cezalandırılacaklarını belirten fermân buyurulmuştur (Hüküm no: 118). Fermânın gönderildiği târîh Prut savasının meydana geldiği yıldır. Sipâhi ve silahtarların emirleri altında bulunan askerlerini hazırlamalarının ve ordularını toplamalarının istendiği bu fermân muhtemelen Prut savasına asker göndermek amacıyla çıkarılmıştır.

Ömer Çelebi’nin kaymakam ta‘yîn edilmiştir. Görevini adaletli şekilde yerine getirmesi gerektiği, kânûna aykırı hareket etmeyip kimseye haksızlık etmemesi, haksız yere akçelerini almaması belirtilmektedir (hüküm no: 135).

Rusçukta Kara hazarlar Köyündeki Abdülrahim hhavâce’nin yaptırdığı Cami’i Şerifte yevmî dört akçe vazîfe ile hatip olan Mustafa Halîfe vefât edip yerine Ahmed bin Mehmed görevlendirilip berât-ı şeriFî verilmiştir. Zikr olunan camide yevmî dört akçe ile görevlendirildiği fermân buyurulmuştur (Hüküm no: 137).

Rusçukta bulunan Baba acem mevzi’nde cami bulunmadığı için Ak Ali adlı kişinin vakfettiği mescid-i mezbûrda müezzin ta‘yîn olmak üzere nakiy yevmî yirmi bir buçuk akçe ile Ali Halîfe görevlendirilip berât-ı şerîf verilmiştir (Hüküm no: 144).

Rusçuk kadısına gönderilen buyrulduda, Rusçukta Yeniçeri Serdârı görevden alınıp elli bir bölüğüne Mahmut Çavuş ta‘yîn edilmiştir. Bölükte mevcut bulunan, Yeniçeri, Cebeci ve Topçu gılmân-ı acem ve koloğulları üzerlerine serdâr ve zabıt bilip sözünden farklı hareket etmemelidirler denilmiştir(Hüküm no: 168).

İstanbuldan Rumelinin sağ koluna varıncaya kadar yol üzerinde bulunan kadılara gönderilen buyrulduda; Taht kazâlarından bulunan yeniçeri, cebeci, topçu tâ’ifesinden vefât edenlerin beytü’l-mâlları kabûl edilip, merkeze gönderilmesi için mübâşirta‘yîn edildiği, Vefat edenlerin beytü’l-mâllarının mübâşir tarafından

tahsîledileceği, Yeniçeri dergâhından Mustafa Ağa tarafından belirtilmiştir (Hüküm no: 170).

Rusçuk kazâsından başka kaza ve köylerde bulunan beytü'l-mâl, yive ve kaçgun vesâ'ir savaş esirleri yoklaması ve defterde kayıtlı olmayan re'âyânın ispençesini toplamakla görevli Hasan Paşa palankasının neferâtının maaşlarının karşılanması için berât-ı şerf ta'yîn edilip 1710 (Hicri 1122) senesinde Hasan Ali İbn El-hâc Mustafa'ya satılıp temessük verilmiştir (Hüküm no: 172).

Rusçuk ve Yergöğü ve tevâbi'i köylerinde sâkin altı buçuk yoldaşlarının üzerlerine kethüdâ yeri ta'yîn edilip, ebna-yı sipâhiyândan elli dördüncü bölüğün yevmî otuz sekiz akçe ulufeyle mutasarrıf olan Hızır Halil Tırnovi kethüdâ yeri olarak ta'yîn edilmiştir.Altı bölük yoldaşlar, kethüdâ yerini başları bilip izni dışına çıkmamalıdırlar, Kethüdâ yeri kendisine muhâlefet edenler olursa isimlerini yazıp merkeze bildirmeli, levendât tâ'ifesi nâmıyla mızrak ve bayrak getirip re'âyâfukarâsını rencîde edenler olursa şer'an gereği yapılmalıdır buyurulmuştur (Hüküm no: 177).

Rusçuk Kadısına ve Yeniçeri Serdârına gönderilen buyrulduda, Rusçukta vefât eden Dergâh-ı Âli Yeniçerilerinden Abdullâh isimli yoldaşın, Rusçukta sâkin olan El-hâcYa'kûb ve Ziştovili Mustafa isimli Yeniçerilerin Zimmetlerinde bir miktar nakit akçesi beytü'l-mâla ait olup, kendilerinden tahsîl edilmek için Ahmet çavuş ta'yîn edilmiştir. Tahsilâtın yapılıp beytü'l-mâla teslîm edilmesi buyurulmuştur. (Hüküm no: 181).

El Seyyid Hasan'ın Dîvân-ıhümâyûna arzuhal sunup, Rusçuk gümrüğünden kendisine vazîfe verilmesini ricâ etmesi üzerine 3 Temmuz 1709 (Hicri 24 rebiü'l ahir 1121) de 4 akçe ile mutasarrıf olan Hüseyin Yusuf'un mahlûlünden olan iki akçesi ve Bosna Hazinesinden yevmî iki akçe vazîfeye Mutasarrıf olan Mustafa'nın mahlûlünden olan bir akçesini, toplam üç akçe ile Rusçuk gümrüğüne görevlendirilip, berât-ı hümâyûn verilmiştir (Hüküm no: 101).

Mustafa isimli kişinin Divan-ı hümâyûna başvurup, Rusçuk Voyvodalığı Mukâta'ası mâlından olan yevmî sekiz akçe ulûfeye mutasarrıf olan Ahmet Hüseyin isimli Sipâhi öldüğü için ulufesinin yine voyvoda-yı mezbûre mâlından almak üzere

kendisine vazîfe verilmesini ricâ etmiştir. 16 Temmuz 1709 (Hicri 8 cemaziy'el evvel 1121) Kendisine altı akçesi hazîneden ve bâkî kalan iki akçelerini tevcih edip berât-ı hümâyun verilmiştir buyurulmuştur (Hüküm no: 101).

Rusçuk, Yergöğü, Tırnovi, Ziştovi ve çevresinde sâkin olan altı bölük yoldaşların üzerlerine zabıt olmak üzere, ebna-yı sipâhiyândan on üçüncü bölükte günlüğü on yedi akçe ulûfeye mutasarrıf olan Mehmet zîde- Kethüdâ yeri ta'yîn edilmiştir buyurulmuştur (Hüküm no: 186).

3. OSMANLI İKTİSADİ YAPISI İÇİNDE VERGİ SİSTEMİ

3.1. Tekâlif-i Şer'iyye ve rüsûm-ı Örfiyye Vergileri

Osmanlı hukûkuna göre, Tekâlif-i Şer'iyye ile rüsûm-ı Örfiyye vergileri içinde Tekâlif-i Şer'iyye içine giren vergiler;

a- Müslümanlardan alınan Öşür

b- Çiftçilerden alınan çift resmi

c- Hayvan vergisi olarak alınan Resm-i Ağnâm

d- Şehirde ticâretten alınan Baç

Rüsum-u Örfiyye ise, Devletin halka verdiği hizmet karşılığında aldığı vergilerdir.

re'âyânın Dirlik sahibine ödediği ve tımâr gelirlerini teşkil eden vergiler de üç grupta toplanırdı.

a- Toprak üzerinden alınan Muvazzaf resmi

b- Toprağını terk eden çiftçiden alınan Çift Bozan Resmi

c- Zemin resmi ve Dönüm resmi (Çiftlik statüsü dışındaki toprakların kirâsı)

d- Tapu resmi (Miri arazideki binalar için ödenen vergi)

Şahıslardan alınan vergiler,

a- İspenç resmi (Rumelide Gayrimüslimlerden alınan çift resmi, Bu vergi köylü, şehirli, bütün gayrimüslim re'âyâdan alınırdı.

b- Bennak resmi ve Mücerred resmi, Tımara kayıtlı olduğu halde toprağı olmadığı için çift resmi veremeyenlerden alınan vergi olup, evlilerden alınana bennak, bekârlardan alınana mücerred denirdi.

c- Arus resmi, Evlenen kız ya da kadınlar için ödenen vergi (gerdek vergisi)

d- Bad-ı heva, bir kimsenin mal, mülk ve davarına zarar verenlerden alınan ceza

e- Cürm-ü cinâyet resmi, İşlenen suçlara karsı alınan diyet cezası

f- Yave (Kaçgın) resmi, kaybolmuş hayvan ya da kölenin bulunması hâlinde sahibinden alınan resimdir.

Hayvanlardan alınan vergiler,

A- Otlak resmi, hariçten dirliğe otlatmak için getirilen hayvanlardan, (konar-göçerlerin hayvanlarından) alınan vergi

B- Yaylak- kışlak resmi, köy dışından gelip bir köyün sınırında kışlayan ve hayvanlarını otlatıp yayılan her koyun sürüsünden yılda bir kere alınan vergi

C- Resm-i ağnâm, Koyun, keçi vergisidir. Bazı ağnâm gelirleri mukâta'aa

Yoluyla merkez hazînesine bağlanmıştır. Haslarda koyun başına 1 akçe, tımarlarda iki koyuna bir akçedir.

D- Ağıl resmi, Ağnâm vergisine ilave olarak her 300 koyun başına 5 akçe olarak alınan vergidir. (Zaim, 1999, 38- 39)

3.2. Çift –Hâne Sisteminden Büyük Çiftliklere Vergi Toplama Usûlündeki Değişimler ve İltizam Usulü

Osmanlı İmparatorluğunda tarım arazisinin kullanımını düzenleyen kânûn, Çift-hâne sistemindeki küçük aile'ye toprağın kullanım hakkını, kânûnen belirtilen şartlar dâhilinde kullandıkları takdirde, hayat boyu serbestçe tasarruflarında tutup işleyebilmelerini güvence altına alıyordu. re'âyânın, geçerliliği sona ermeyen bir kira sözleşmesi çerçevesinde sürekli kiracı kalması, toprağa fiilen sahip olması anlamına geliyordu. Ayrıca devlet, toprakla ilgili konularda aracıları, sipâhiler ve kadılar vasıtasıyla, üçüncü şahısların toprağın ilk baştaki statüsünü değiştirmelerini engelliyordu. Devlet, re'âyânın toprağını ve emeğini, bu toprakları özel mülkiyete dönüştürmeye, re'âyâyı, işçi, ortakçı ya da serf konumuna düşürmeye kalkışabilecek üçüncü şahıslara karşı özenle koruyordu.

Çift- hâne sistemi, klasik dönemdeki temel askeri kurum olan tımâr sistEmînin ayrılmaz bir parçasıydı. Tımar sisteminde tarımsal üretimin denetimi fiilen devlet, sipâhi ve çiftçi arasında paylaşılıyordu. Sipâhiye bir tımâr verilir, o da maaş olarak, sınırları belli bir arazîde-sâbit miktardaki devlet gelirini köylülerden toplardı. Tımar tahsisi sipâhiye toprak üzerinde ba'zı denetim hakları veriyordu. Tımar sistemi ve devlet denetimi altında işleyen çift-hâne sistemi, Osmanlı İmparatorluğunda tarımsal üretimin örgitlenişinin, başka toprak kullanımı ve üretim biçimlerini getirecek değişimlere direnmesinin ve durağan bir yapı olarak varlığını sürdürmesinin esas nedenlerindendir. Ancak Merkezi bürokrasinin miri topraklar üzerindeki devlet denetimini muhâfaza etme çabalarına rağmen özellikle XVI. Yüzyılın sonunda başlayan gerileme ve merkezin zayıflaması dönemi boyunca bu topraklar kısmen özel şahısların denetimine girdi. Miri topraklarda en önemli değişim, padişâhın bireylere bu topraklar üzerinde belirli denetim hakları vermesiyle başladı. Tımar sistEmînin baskın olduğu dönemde nadiren verilen bu haklar, XVI. Yüzyılda idari suistimallerle giderek yaygınlaştı. Saraya mensup ya da saray çevresine yakın nüfuzlu kişiler, arpalık ya da mülk tahsisi şeklinde elde ettikleri devlet topraklarını daha sonra vakıflara dönüştürdüler. Çift- hâne sistemi varlığını korudu. re'âyâ ile özel kişiler arasındaki ilişkiler de tımâr sisteminde olduğu gibiydi.

Yeni gelen kişiler de eskiden oldugu gibi rüsûm adı altında kira toplayan kişilerdi. (İnalcık, 17, 18, 19)

Eskiden mevat arazi olan çiftliklerin yayılmasıyla birlikte, kimi bölgelerde özellikle XVI. Yüzyılın sonlarındaki celali isyanları sırasında, miri arazinin büyük çiftliklere dönüşmesinin yolunu açan süreçler ortaya çıktı. Aralarında taşradaki kapukulunun da bulunduğu seyfiye mensubu nüfuzlu kişiler, köylülerin Celali isyanları nedeniyle terk ettikleri toprakları sahiplenmekteydiler. Kölelerini ya da kiraladıkları adamları yerleştirerek, buraları kendi özel arazileri haline getiriyorlardı. Yaygın bir emek açığı olduğu için bu tür topraklar çoğunlukla çitlenmiş ve hayvan çiftliklerine dönüşürülmüşlerdi. İç kargaşa dönemlerinde köylülerin terk ettiği toprakların kullanılması ve temellük edilmesi, re'âyânın işlediği miri arazinin büyük toprak sahiplerinin çiftliklerine dönüşmesinin olağan yolu olmuştu. Gerileme dönemindeki idari bozukluklar, büyük miktarda miri kökenli arazinin vakıflara ya da özel şahıslara ait çiftliklere dönüşmesine sebep olmuştu. Borcu olan pek çok köylü, yerel kadının bir kararıyla topraklarını o bölgedeki âyâna ve sipâhilere vermek zorunda kaldı. Dolayısıyla, çoğu kasabalarda yerleşik sipâhi ya da ulemâ olan tefeciler, re'âyânın miri arazi üzerindeki tasarruf haklarını devraldılar. Zaman içinde idari bozukluklar nedeniyle bu topraklar özel mülkiyete dönüştü. Devletin sahip olduğu toprakların mukâta'aa edilmesi de miri arazinin büyük çiftliklere dönüşmesine yol açan diğer süreçti. Devlet ekilebilir durumda ama terk edilmiş miri toprakları şahıslara kiralama (iltizâm) uygulamasını benimsemişti. Mukâta'aa sistEmînin istismas edilmesi sebebiyle bu topraklar özel çiftliklerin parçası haline geldi. 1600'lerden itibâren girilen gerileme döneminde mali sıkıntıya düşen hazîne, gitgide daha fazla miri araziyi şahıslara önce ömür boyu geçerli olmak üzere, daha sonra da miras bırakma hakkıyla birlikte mâlikâneşeklinde mukâta'aa etti. Dolayısıyla bu topraklar fiilen özel mülk, mukâta'aa sahipleri gerçek toprak sahibi, köylüler de onların kiracıları oldular. Çift-hâne bu topraklardaki tarımsal üretimi düzenleyen sistem olarak devam etti fakat toprağın denetimini elinde tutan kişi ile çiftçi arasındaki esaslı bir değişime uğradı. Devletin yerini alan mukâta'aa sahipleri, doğal olarak üretimden alacakları payı arttırma ve hedeflerine ulaşmak için re'âyâ emeğini sonuna kadar sömürme eğilimindeydiler. Taşradaki mukâta'aa sahiplerinin

çoğu yeni bir âyân sınıfı meydana getirdiler ve miri arazinin daha büyük bir kısmını mukâta‘aa ya da mâlikâne biçiminde ellerinde tutabildiler(İnalcık, 22,23).

XVIII. Yüzyıl başlarında Rusçuk şer‘iyye sicillerinde iltizâma verilen arazilerle ilgili pek çok hüküm bulunmaktadır. Rusçukta iltizâma verilen araziler genellikle bir yıllığına mültezimlere verilmiştir. Mültezimlerden alınan ücretin bir kısmı önceden alınıp, bir kısmı taksite bağlanmıştır. Örneğin; Rusçukta iltizâma bırakılan araziler içinde; Ber-vech-i Arpalık Nigbolu sancağında mütesellim Mustafa ve Ahmet isimli şahıslar Niğbolu ve Silistre dönümhâne mukâta‘asının 1706- 1707 (hicri: 1118 ve 1119) seneleri mâlından zimmetlerinde olan iki bin üç yüz yetmiş bir buçuk guruş taksît olup hazîne-i âmireye tahsîl edilip teslîm edilmelidir diye fermân buyurulmuştur (Hüküm no: 38).

Rusçuk kazâsında iltizâm edilen toprakların 1707 yılından sene sonuna kadar Rusçuk sâkinlerinden olan Osman Ağa oğlu Mustafa Ağa’ya temessük verilmiştir (Hüküm no: 44). Rusçuk kazâsının beytü’l-mâllar ve mâl-ı gaib, rüsûm ispençesi vergi toplama yetkisi Rusçuk sâkinlerinden Ahmed ağaya 1709 yılında verilmiştir.(Hüküm no 52) Rusçuk ve köylerinin mukâta‘aası 1709 senesi mart ayından şubat ayına kadar bir yıl boyunca vergi toplama yetkisi Mahmut Ağaya üç bin üç yüz guruşa iltizâm edilmiştir. Toplam meblânın bin guruşu peşîn alınıp iki bin üç yüz guruşu zamânı geldiğinde teslîm alınmak üzere iltizâm edilmiştir (Hüküm no: 55). Rusçuk ve çevre köylerinin mukâta‘aası, 1710 senesinden bir sene sonuna kadar El-hâc Hızır Ağa’ya üç bin üç yüz guruşa iltizâm olarak verilmiştir (Hüküm no: 167). Basriye köyünün a‘şâr-ışer‘iyye, rüsum-ı örfiyye, resm-i bağ’an, resm-i zemin-i tapu Osmanlıya ait olan her vergisinin toplanması görevi Mehmet ağaya yüz seksen beş kuruşa bir yıllığına iltizâm edilmiştir (Hüküm no: 47). Kavala ve çevresi, Rusçuk kazâsında bulunan Tutrakan ve çevre köyleri, bir yıl süreyle Rusçuk sâkinlerinden El-hâc Yakup Ağaya iltizâm edilmiştir (Hüküm no: 49). 1708 senesinde Rusçuk kazâsına tâbi‘ Vetova ve çevre köylerinin mâlikâne mutasarrıfı köyle temessük ile Yusuf ağaya bir seneliğine iltizâm edilmiştir. İltizam edilen toplam miktar olan altı yüz guruştan iki yüz guruşu peşîn alınıp kalan dört yüz guruşu sene sonunda ödenmek şartıyla temessük verilmiştir. Aşar-ı şer‘iyye, rüsûm-ı örfiyye, yave ve kaçgun vesâ’ir bâd-ı havası tahsîl etme yetkisine sahiptir (Hüküm no: 67). 1708 yılı

mart ibtidâsından sene sonuna kadar Rusçuk kazâsına tâbi‘ tımarlardan Karakoçlu köyünün tımarı Ahmed Ağa isimli kişiye elli dört guruşa iltizâm edilmiştir. Aşar-ı şer‘iyye, rüsûm örfiyye ve resm-i bagan, resm-i deşbân, tapu yive kaçgun, kul ve cariye müjdegânesi, cizyelerin toplanması emr edilmiştir (Hüküm no: 86). 1710 senesi martından sene sonuna kadar Rusçuk Voyvodalığının iltizâmında olmak üzere Rusçuk sâkinlerinden İzzetli İsmâil ağa üç yüz seksen guruşu peşîn alınıp, geri kalan iki yüz seksen guruşu 121 gün süre içinde ödenmek üzere iltizâm verilmiştir. (Hüküm no: 156). Niğbolu sancağında ve Rusçuk kazâsında Malikâne berât-ı alişânı ile mutasarrıf olunan Tetova ve ona bağlı köylerin 1710 senesi martından sene sonuna kadar köyün a‘şâr-ışer‘iyye, rüsûm-ı örfiyye, reayet ve resm-i kovan, resm-i otlak yave ve kaçgun, beytü’l-mâl-ı âmme vergilerinin toplanıp tahsîl edilmesi buyurulmuştur (Hüküm no: 158). Nigbolu sancağında ve Rusçuk kazâsında Tutrakan nâhiyesinde Proşan yurtluğu mezrası ve sevâdin 1710 senesi martından yıl sonuna kadar Rusçuk sâkinlerinden Ali Ağa’ya yüz guruşa iltizâm olunmuştur. (Hüküm no: 161). 1710 yılı mart ayında Niğbolu sancağı mâlikânesine bağlı olan kollu mukâta‘aası Rusçuk kazâsına bağlı Tutrakan ve çevre köylerinin vergilerinin toplanması görevi Mustafa Ağa ve Şatır Hasan Ağa’ya verilmiştir (Hüküm no: 163). 1709 senesinde Berât-ı Padişahiyye ile tasarruf ettiği tımâr köylerinden Rusçuk kazâsına tâbi‘ Basraba isimli köyün mahsûlünü bir yıllığına İzzetli Serdâr Mahmud ağaya ve saadetli Ali Çelebiye yüz kırk guruş bölüştürülerek verilmiştir. Aşar-ı Şer‘iyye, cürm-ü cinâyet toplanıp teslîm edilmesi için temessük verilmiştir (Hüküm no: 104). 1711 yılında Niğbolu Sancağı âdet-i Ağnâm mukâta‘aası gelirlerinden Rusçuk kazâsı âdet-i ağnâm rüsûmunun toplanması Mustafa Paşa ve Şatır Hasan’a iltizâm olarak verilmiştir (Hüküm no: 162).

Saraya mensup ya da saray çevresine yakın nüfuzlu kişiler, arpalık ya da mülk tahsisi şeklinde elde ettikleri devlet topraklarını daha sonra vakıflara dönüştürdükleri topraklar bulunmaktadır. Rusçukta bulunan vakıf topraklarından bir tanesi de, Mihrimah sultan vakfından olan Çernovi köyü ve çevre köyleridir. Bu köylerin idaresi El-hâc Mehmed’e bir yıl süreyle iltizâm edilmiştir. Aşar-ı şer‘iyye, ispence, rüsûm-ı serbestiye, bive ve kaçgun, beytü’l-mâl-ı amme ve hâssa cüzi ve küllî mahsûlâtı, tahsîl edilecektir (Hüküm no: 48). Bir başka vakıf toprağı ise,1709

yılında tahtta olan Padişah III. Ahmed'in annesi Vâlide Gülnuş Sultan'ın Niğbolu sancağında bulunan Ziştovi mukâta'aasıdır. Üsküdarda tamir ettirilen Câmi'-i şerifin tamiratı bitirilip, Ziştovi mukâta'asından Rusçuk kazâsına tabi Tirsinink isimli köyün avârız, nuzûl, Celepkeşân malları vakfın olup, adı geçen mukâta'aanın köyleri yed-i vahitten zabt olunub defter-i hakaniyeye kayd olunub avârız, nuzûl, celepkeşânı Ziştovi mukâta'ası tarafından taksil olunacaktır. Ziştovi kazâsı kethüdâlığına El-hâc Mehmet görevlendirilmiştir buyurulmuştur(Hüküm no: 137).

Rumeli vilâyetlerine dâhil olan Haslardan Çernovi ve çevresinde bulunan hasların mukâta'aası 1709 yılında bir yıl süre ile Mustafa zîde-kadrühûye iki yüz yetmiş guruşa iltizâm olunmuştur (Hüküm no: 57). Çernovi ve çevre köyleri 1710 yılında martı ibtidâsından sene sonuna kadar El-hâc Yakup Mehmet ağaya iltizâm olarak verilmiştir. Aşar-ı şer'iyye, işpençe, resm-i serbestiye, yive ve kaçgun, beytü'l-mâli âmme ve hassa, mahsûlatların tahsîl edilmesi buyurulmuştur(Hüküm no: 150) .

Yergöğü hası mukâta'aası 1709 yılının sonuna kadar Recep Çelebiye bin iki yüz guruşa iltizâm edilmiştir(Hüküm no: 51).

İltizam usulü uygulanırken genellikle bir mültezime bir yıllığına iltizâm bırakılmıştır fakat ortak olarak iltizâm olunmuş topraklar da söz konusudur. Örneğin; Nigbolu sancağında mukâta'aaları bulunan Ahmet ve Mustafa'nın mukâta'aa mâlından altı yüz yetmiş buçuk guruş zimmetlerinin tahsîli için fermân buyurulmuştur. Mâlikaneyi ortaklaşa alan Ahmet ve Mustafa'nın zimmetlerindeki borcum mübâşirma'rifetiyle tahsîli emredilmiştir. tahsîl edilecek mâl-ı mîrînin tedârük edilmesi, Mustafa'nın borç ödenenene kadar alıkoyulması, Ahmedden alacağın tahsis edilmesi emr olunmuştur (Hüküm no: 64). Ortak olarak iltizâma verilen topraklara bir başka örnek de Yergöğü kazâsında bulunmaktadır. Yergöğü kazâsında mültezim olan üç ortak, başka bir üç ortağa iltizâmlarını devretmişleridir. Yergöğü kazâsında padişah berâtıyla mutasarrıf olan Tersane Emîni El-hâc Hüseyin ağa, Mehmet ağa, İbrâhim ağa 1710 senesinde has-ı mezbûr muhallefâtından Rusçuk kantarı ve tahmis ve çevre köylerinin idaresini Hasan Ağa, Ali ağa, ve Derviş Çelebiye 1710 mart ibtidâsından sene sonuna kadar bin iki yüz guruşa iltizâm vermişlerdir (Hüküm no: 151).

Silistre sancağı kadılarına gönderilen fermânda, Taht-ı kazâlardamâlikânemukâta'ası ve maktuatların 1710 senesinde toplam üç bin iki yüz on dört guruş ve sülüs kalemiyye malını emr-i şerîfe uygun olarak tahsîl etmek için görevli olan ağalardan Hasan Ağaya ödenmesi buyurulmuştur (Hüküm no: 132).

3.3. Rusçukta Cizye Vergilerinin Toplanması Hususundaki Hükümler

İslam devletlerinde zımmî statüsündeki Müslüman olmayan erkeklerden alınan cizye, Osmanlı Devletinin de en önemli gelir kaynaklarından bir tanesiydi. Rahipler, çocuklar, Kadınlar, devlet hizmetinde bulunan aileler, yaşlılar, vergiden muaftılar (Tabakoğlu, 2002, 671). Cizye ödeyen zımmîler askerlik yapmaz ve zekât vermezlerdi. Cziyelerin toplanması, Tımar- zeamet sahiplerine bırakılmış, cizyedâr, kolcu vs özel memurlar vasıtasıyla hazîneye tahsîl olunmuştu. Cizye Müslümanlardan alınan öşrün karşılığıdır (Zaim, 1999,37-38). Rumelideki Eflâk, Boğdan voyvodalıkları ile Erdel Krallığı bedel-i cizye denen maktu cizye öderlerdi. Belli bir yerde ikamet etmeyen ve belli bir işi olmayan gayri Müslimlere yava ve bunlardan alınan cizyelere de yava cizyesi denilirdi. Rumeli bölgesinde gayri Müslim nüfusun yoğun olması sebebiyle, cizye gelirleri önemli bir yere sahiptir (Tabakoğlu, 2002, 671-672).

Rusçuk 5 no'lu şer'iyye sicilinde cizye vergileriyle ilgili hükümler yer almaktadır. Rusçuk şer'iyye sicillerinde genellile kıbtiyân cizyeleri toplanmaktadır. Bu durumda Rusçukta kıbti nüfusu yoğun olduğu söylenebilir. Nigbolu ve Silistre sancaklarının Kıbtiyân tâ'ifesinin cizyeleri tahsîli için Kolcu başı ta'yîn edilmesi için Hala Rusçuk, Tırnovi ve Hezelgrad kazaları ve çevresinde sâkin Kıbtiyân tâ'ifesinin cizyelerini toplamakla görevli olan Çolak Ahmed ağa ta'yîn edilmiştir. Cizyelerin ona ödenmesi, Cemaat başları ve iş erlerinin Mehmet ağa'yı zabıt bilip izni dışında hareket etmemeleri buyurulmuştur (Hüküm no: 66). 1709 senesinde, Niğbolu ve Silistre sancaklarının kıbtiyân cizyesinden Niğbolu sancağında bulunan Rusçuk tâ'ifesinde olan kıbtiyân re'âyâlarının ödemesi gereken cizyenin tahsîli için Rusçuk sâkinlerinden Hasan Çelebi görevlendirilmiştir (Hüküm no: 165).

1711 senesinde Rusçuk ve Yergöğü kazâlarında cizye toplamak için me'mûr olan İbrâhim'e verilen berât-ı alişân ile adı geçen kazâların her bir köy ve beldesinde sâkin olan zımmîlerden cizyelerinin alınması ve toplanan cizyelerin hazîne-i amireye teslîm edilip, harc-ı ruznâmçe ve muhasebe adı altında bir akçe alınıp, her bir cizyeden kendisine maaş verilmesi buyurulmuştur. Haslarda ve ocaklarda muhasallık ve voyvodalıklara dâhil olup vergi vermekten muaf olan, rahip, patrik, keşiş ya da tercümanlık ve mütesellimlik berâtı ile muafiyet kazanmış olan kimselerden cizye talep edilmemesi, cizyelerin peşîn olarak alınmasından dolayı re'âyânın ödemekte zorluk çektiklerinin görülmesi sebebiyle cizyelerin dört taksitle hazîne-i amireye ödenebileceği, re'âyânın cizyelerine yönelik davaları kadıların ücret almadan görmeleri istenmiştir. Cizyedarlar re'âyâya cizyelerini ödemeleri için fazla süre verdik deyip fazladan akçe talebinde bulunmamaları ve zulmetmemeleri konusunda uyarılmıştır. Eğer kadı ve cizyedârlara yönelik bir şikayet olursa şer'an cezalarının verileceği bildirilmiştir (Hüküm no: 112). Bu durum, imparatorluk toprakları içindeki vergi toplamakla yükümlü görevlilerin arasında haksızlık ve yolsuzluk yapanların olduğunun bilinmesi sebebiyle fermânda böyle bir uyarının yapıldığını göstermektedir. re'âyâ içinden cizyelerini vermek istemeyenler olursa ahz ve kürek çekmek cezası için tersane-i amirede olan çekdiri sefinelerine gönderilmesi için hatt-ı hümâyun verilmiştir. re'âyâdan cizyesi ödenmek istenmeyen kişi için bizim bağ ve bahçemizde, değirmek ve çiftliklerimizde çoban ve kuyu kazan bir oğlandır diye bahânede bulunanlar olur ise cezalandırılacaklardır. Kadılar eğer bu konuda re'âyânın tarafında olup, bahânelerine izin verirse görevden alınacaktır. re'âyâdan kendisine bu kadar merhamet edilmişken, cizyelerin ödenmesi konusunda fazladan süre verilmişken, ödemesi gereken miktarı tanınan süre içinde ödenmesi için fermân buyurulmuştur (Hüküm no: 112).

Belgrad kalesine tâbi' Niğbolu, Silistre sancaklarında bulunan Kıbtiyân cizyesi tahsîldarlığı 1709 – 1710 târîhleri arasında Yeniçeri Çorbacılarından Bursalı Mehmed Çorbacıya iltizâm verilip, iki şinik mâlından, Ruznâmçe Belgrad hazînesine teslîmâtından başka kendi zimmetinde fazla akçe kalıp, bu akçeler Bursalı Mehmetten talep edilip, ayrıca Mestanlı Hacı Mehmed, Direkçi Ali ve Kolcubaşlar ve ba'zı mültezimler zimmetlerinde kadı defterine göre beş kese miktarı vardır diye

haber verilip, mâl her kimde bulunuyorsa, Ocakları Çorbacılarından Ali Çorbacıya teslîm edilmek için fermân ile memur olan Yusuf bey tarafından Belgradın divan çavuşlarından Mübâşir gönderilmiştir (Hüküm no:182).

3.4. Rusçukta Toplanan Avârız Vergileri İle İlgili Hükümler

Avârız gelirleri, Genellikle savaş, sefer masraflarını karşılamak için toplanan olağanüstü vergilerdir. Kânunnâmelerde miktarı belirtilmeyip her sene fermânlarla tespit edilirdi. Bu gelirler şahıslara tahsis olunmayacağı gibi iltizâma da verilmezdi. Devlet, avârız gelirlerini şehir, köy farkı yapmadan bizzat toplardı. Bu gelirler, Nuzul zâhiresi bedeli, sür- sat ve iştira ya da avârız akçesi adı altında nakdi olarak toplanırdı (Zaim, 1999, 38).

1709 – 1711 yıllarını kapsayanRusçuk Şer‘iyye Sicili hükümleri arasında avârız vergisi toplanmasına yönelik fermânlar bulunmaktadır. Bu süreçte Toplanan avârız vergilerinin, bu târîhlerde yaşanan Prut savası’nın şavaş ve sefer masaraflarını karşılamak için toplandığı düşünülebilir. Rusçukta, 1709 senesinde, dört bin iki yüz yetmiş sekiz buçuk rub bedel-i nüzulhâne vergisinin toplanması, her bir hâneden altışar yüz akçe’nin tahsîl edilmesi, vergileri toplayan mübâşirincihet maaşı için her bin hâneden otuzar akçe alınması fermân olmuştur (Hüküm no: 57). Mübâşirin savaş maaşı ile mâl-ı mirisi toplam dört bin altmış sekiz ve dört sümün ve Mübâşir Mustafa Ağa’nın, vergi tahsîlâtı için Rusçukta geçirdiği altı günlük masrafı ile hâne kirâsı olan altı bin yüz on dört akçenin toplanması için mevcut olan yüz hâneye bildirilip ve hâne başına kırkar guruş ve on birer sümun düşmekte olup Mustafa ağaya teslîm edilmelidir fermân olunmuştur (Hüküm no: 58).Bir başka hükümde aynı yıla ait Niğbolu sancağındaki kazâların dört yüz yirmi bir, yirmi sekiz buçuk nüzulhâneleri olup tahsîl edilmesi, her bir hâneden altışar yüz akçe nüzul bedeli, mübâşirin şavaş maaşı için otuzar akçe alınması için fermân gönderilmiştir (Hüküm no: 87). Aynı yıl gönderilen bir başka fermânda, 1709 senesinde Niğbolu sancağında bulunan doksan iki buçuk hânenin her bir hânesinden üç yüz ellişer akçe ve doksan sekiz buçuk hânenin her birinden üç yüz yirmi beşer akçe, yüz otuz yedi buçuk

hânelerinden dört yüz beş akçe avârız vergisi tahsîl edilmesi istenmiştir (Hüküm no: 90). 1709 yılında Rusçukta avârız vergisi toplamak için, Rusçuk Serdârı Ebûbekir ağa görevlendirilmiştir (Hüküm no: 99).

1710 yılında gönderilen fermânda, Niğbolu Sancağında bulunan kazâların hânelerine toplam dört bin üç yüz altmış iki ve ikişer buçuk rub nuzül hânelerin toplanması her bir hâneden altışar yüz akçe nüzul bedeli tahsîl edilmesi, mübâşirin hüccet- i maaşı için her bir hâneden üç yüz bir akçe alınması buyurulmuştur (Hüküm no: 160).

Yergöğü kasabası sâkinlerindenİbrâhim bin Ahmed meclis-i şer‘a başvurup, çok yaşlı olduğundan dolayı, elinin ayağının tutmadığını, kulaklarının sağır olduğunu, çalışacak gücü olmadığını, bakmakla yükümlü olduğu karısının nafaka ve giyim ihtiyacını, senede bir kez ödemesi gerekn gümrük vergisini ödemek için gücü olmadığını bildirmiştir. Hâne-i Avârızda kayıtlı olmayıp, emlâl ve arazisinin bulunmaması sebebiyle ve çalışıp vergi ödeyecek gücü olmadığından vergiden muaf tutulduğuna dair fermân gönderilmiştir (Hüküm no: 117). Bu hüküm, Osmanlı devletinde yaşlılara, düşkün durumuda olan kimselere verilen kıymeti, onların korunması ve haklarının gözetilmesi husûsunda gösterilen hassasiyeti göstermesi açısından dikkate değerdir.

3.5. Rusçukta Toplanan Ağnâm Vergileri

Resm-i ağnâm, Koyun, keçi vergisidir. Bazı ağnâm gelirleri mukâta‘aa Yoluyla merkez hazînesine bağlanmıştır. Haslarda koyun başına 1 akçe, tımarlarda iki koyuna bir akçedir. 1710 yılında Rusçuk kazâsında, üç bin üç yüz yetmiş dokuz baş çelepkeşân bedellerinin toplanıp tahsîl edilmesi, Koyun bedellerinin her birinden otuz altışâr akçe miri ağnâm bedeli ve sekiz akçe âdet-i gulamiyye ve dörder akçe mübâşir maaşı için, toplam kırk sekiz akçe toplanması, Bazı kasaba ve köylerde koyun bedellerini vermek istemeyen, Eşkinci, Derbentçi, Köprücü ve Çeltükçü gibi hizmet erbâbı varsa kimseye ayrıcalık göstermeden ağnâmlarının tahsîl edilmesi, re‘âyâdan vergisini ödemek istemeyenler olur ise tahsîl edilecek miktarın her yüz

sekiz akçesinden bir esedî guruş fazladan aldırılması buyurulmuştur (Hüküm no: 69-70).

4. HALKIN UGRADIĞI HAKSIZLIKLARLA İLGİLİ MAHKEME KAYITLARI

Çalışmamıza konu olan Rusçuk Şer‘iyye Sicilinde yer alan hükümler arasında, re‘âyâdan gelen şikâyetler oldukça geniş bir yer tutmaktadır. Osmanlı Devletinin merkezi otoritesinin zayıfladığı, yerel yöneticilerin güçlendiği bu dönemde re‘âyâ çoğunlukla vergi tahsîli konusundaki ususüzlükler sebebiyle uğradığı haksızlıklardan dolayı şikâyetçi olmuştur. Bunun dışında, Haksız yere makam elde edilmesi, zorbalık, eşkiyalık hareketi, alacak- verecek davaları, cinâyet gibi konular içeren davalar da bulunmaktadır. re‘âyânın uğradığı haksızlıklarla ilgili mahkeme kayıtlarına yansıyan davalar, mevcut sosyo- ekonomik durum, Toplumsal yapı, Bireyler arasında adil davranma ve vicdan duygularının körelmesi, güçlü olanın, güçsüzleri ezmesi, merkezi otoritenin zayıflaması, idari bozulmalar, devlet otoritesinin yerel yöneticiler üzerindeki otoritesinin etkisiz kalması, vergilerin toplanmasındaki usulsüzlükler ve bu bozuklukların sonuçlarını yansıtmaktadır.

XVIII. Yüzyıl başlarında mahkemeye yansıyan davalar arasından, Rusçuk ahâlîsi, Koyunları için ağnâm vergilerini verdikleri halde, Rusçuk sâkinlerinden ağnâm vergilerini toplamakla görevli Yeğen Hüseyin Ağa’nın köy köy gezip köylünün yem, koyun, kuzularını aldığını, her bir koyun için alınan birer pâre vergi dışında, çubuk ve ağıl akçesi adı altında bahâneler ile para alması sebebiyle kadıya şikâyet etmişleridir. Mahkeme görülen davada, köylülerden alınan fazla paranın geri alınıp, köylülere iade edilmesine karar vermiştir (Hüküm no: 34). Vergi toplamakla görevli memura herhangi bir ceza verilmemiştir.

Çernovi Nahiyesinin, Obranek köyünün re‘âyâsı şikâyette bulunup, resm-i bennak ve ziraatleriyle ilgili, terekelerinden öşürleri ve rüsumlarını kânûna göre verdikleri halde kusûrları yokken köylerinin zabıtı kendi mahsüllerini ücret ödemeden orağını biçtirip, demedini taşıtıp, odun taşıtıp, kurban adı altında

koyunlarını alıp, kendi mahsûlünü istediği yere götürttüğü, tuzluk adı altında ikişer buçuk akçelerini aldığını, paşa harcı adı altında akçe isteyip zulm ettiğini bildirip şikâyette bulunmuşlardır. Bunun üzerine merkezden gelen buyrulduda, re'âyâya yapılan zulmün engellenmesi, kânûn ile belirtilen vergilerini verdikten sonra fazladan paralarının alınmayıp, kendi işlerinin re'âyâya gördürülmemesini, bir daha böyle bir durum tespit edilirse, zâbıtların isimlerinin merkeze gönderilmesi, düzenin sağlanıp, bir daha böyle bir şikayetin gelmesine sebebiyet verilmemesi istenmiştir

(Hüküm no: 37).

Rusçuk kazâsıahâlîsi mahkemeye başvurup, avârız ve nuzül bedellerinde bir kusûrları yokken, Rusçuk sâkinlerinden Hasan isimli kişi 1698 senesinden beri celepkeşân ve menzîl vesâ'ir tekaliflerinve vilâyet masrafları husûsunda haksız olarak kendisi için ahâlînin çok sayıda akçesini alıp zulüm ettiğini bildirmişlerdir.Hasan ağa'nın haksız olarak aldığı akçeleri re'âyâ'ya geri vermesi emredilmiştir (Hüküm no : 76).

Mustafa Paşazade Mahkemeye başvurup, berât-ı şerîf ile mutasarrıf olduğu zeamet köylerinden Rusçuk kazâsına tâbi' Dömekle köyünün sınırı içinde yetmiş seksen seneden beri zeamete mutasarrıf olanlar olduğunu ancak Ziştovi has köylerinden tirsinik köyünün sınırlarında tahrîr olup bu bölgeyi kendi sınırları içinde dâhil edip, re'âyânın mahsüllerinde haksızlık yapıldığını bildirmiştir. Bu kişilerin öşür ve zeamet alınan yerlerden men edilmesi emr edilmiştir. Tirsinik köyünün sınırları dâhilinde öşür ve resm vergileri dömekle köyünün sınırları içinde mutasarrıf olanlar tarafından toplanacaktır buyurulmuştur (Hüküm no: 180).

Çernova köyünde zımmî re'âyâda olup yarımlı celep tâ'ifesinden dârendegah isimli zımmîler, mahkemeye başvurup, celep tâ'ifesinden olup zâhire için davar alıp getirirler iken konup göçtükleri yerlerdeki sancak mütesellimleri ve subaşıları ve kurâ zâbıtları hayvanlarını ve davarlarını tutup mücerred toprağından geçtiniz deyip otlak, tezek, gözcü akçesi, sürek hakkı, adı altında kânûn dışı akçe talep edip işkence ettiklerini bildirmiştir.Otlak zamânında hayvanlarını otlatanlardan,otundan ve suyundan faydalanmayıp sadece hayvanlarını geçirenlerden haksız yere akçe alınmamalıdır buyurulmuştur (Hüküm no: 108).

Rusçuk kazâsının zımmî re‘âyâsı Dîvân-ıhümâyûna başvurup, resm-i ispençe, öşür-ü mahsülât, dönüm hası ve gümrük vergilerini Rusçuk voyvodalarına verdikleri halde mâlikâne mutasarrıfı’nın resm-i ispençe ve dönüm hasını belitilen miktarın dışında yetmiş üç guruş zincir akçesi, on altı akçe çeyiz akçesi gibi bahânelerle fazladan akçelerini aldığını belirtmişlerdir. Kânunla belirtilen miktarın dışında akçe alınmaması, re‘âyâya zulmedilmemesi fermân buyurulmuştur. (Hüküm no: 119).

Rusçuk kazâsı varoşunda sâkin zımmî tâ’ifesi mahkemeye başvurup hukûken ödemeleri gereken rüsûmlerine kânûna göre ödedikleri halde subaşıların 1698 senesinde beri her nefer başına resm-i fuçu nâmıyla birer zolota ve birer guruşlarını alıp arz eylediğini bildirip huzûra gelmişlerdir. Davanın şer‘ iel görülümesi, Subaşıların akçelerini aldıkları tespit edilir ise çeşitli bahâneler ile alınan akçelerin geri ödenmesi emr edilmiştir (Hüküm no: 125).

Mehmet zîde- Dîvân-ı hümâyûnaarzuhal edip, Niğbolu ve Silistre sancaklarının kıbtiyânları cizye ve maktu’ları’nın Belgrad neferatının ocaklığı olduğunu, bu sancaklarda bulunan kıbtiyân tâ’ifesinin ve Yergöğü kasabası ve köylerinde ve çiftliklerinde sâkin olan kıbtiyân tâ’ifesinden cizye ve maktu’ların tahsîli için geldiğinde Yergöğü Voyvoda tâ’ifesi kendisinin cizyeleri topladığını, kendilerini haklı çıkarmak için Yergöğü toprağında yaşayanlar defterde kayıtlı re‘âyâdan farklıdır diye cizye ve maktu’larını verdirmemek için uğraştıklarını görmüştür. Mahkemede, Niğbolu ve Silistre sancaklarının kıbtiyân cizyesi, Belgrad kal‘ası neferâtı ocaklığı olduğunun ve burada sâkin kıbtiyân tâ’ifesi ve Yergöğü kasabasında ve köy çiftliklerinde sâkin olanların cizye ve maktuların yergöğü voyvodalarının evraksız tahsîl etmemeleri ve Voyvodaların ellerinde bulunan, Yergöğü voyvodalarına müdâhale edilmemesine dair emr-i şerîf kaydının, geçersiz olduğunun anlaşılıp davanın görülmesinden sonra Dergâh-ı muallam Çavuşlarından Hamza Çavuşa verilen emir üzerine, adı geçen sancakların kadıları, bu sancaklarda bulunan kıbtiyân tâ’ifesinin cizye ve maktu’larının Belgrad kal‘asının neferâtı maaşları için ocaklıkları olup, Yergöğü voyvodasının bu bölgenin vergi tahsîli ile ilgisi bulunmamaktadır. Voyvodalar onlardan vergi talep etmemelidirler ve yergöğü toprağında sâkin vergiden muaf eflâk re‘âyâsı kıbtilerinden vergi talep edilmemelidir diye karar verilmiştir (Hüküm no: 105) ve Kıbtiyân cizyesi toplamakla görevli

Defterdar Mehmet'e Yergöğü toprağında sâkin olan Eflâk re'âyâsı kıbtilerinden vergiden muaf olanların cizye re'âyâsı tarafından rencîde edildikleri görülür ise önlem alınması husûsunda emr-i şerîf verilmiştir. Yergöğü voyovodası, Eflâk re'âyâsı kıbtilerinin vergilerini kendisi toplayıp, yergöğünde defterli re'âyâ dısında vergiden muaf re'âyâlar olduğunu söylemişti. Yergöğü voyvodasına, Yergöğü kasabası, köy ve çiftliklerinde sâkin Eflak re'âyâsı dışındaki kıbtiyânların cizyelerinin toplanması ve tahsîl edilmesi için berât verilmiştir. Eflâk re'âyâsının cizyelerinin toplanması için Defterdâr El-hâc Mehmet görevlendirilmiştir diye bir fermân daha gönderilip, Hamza çavuş tarafından görülen davada, Yergöğü voyovodasının Eflâk re'âyâsınında aldığı vergilerin geçerliliği reddedilmiştir(Hüküm no: 106).

Rusçuk ve Hezelgrad kazâlarında, tımâr erbâbından Konstaniçe Sipâhisi Abdal Mustafa'nın tımarına bağlı dokuz neferin yedi neferi ile fesâtlık içinde olduklarına dair şikâyet üzerine haber alınıp, yedi nefer şakilere maruz kalan köylerde araştırma yapılmasının buyrulduğu fermânda, Ahâlî içinde yaşayan kaza ve köylerde de eşkiyaların var olup olmadığının araştırılması istenmektedir. Abdal Mustafa ve Yanında bulunan yedi nefer askeri, nerede yakalanırlarsa teslîm edilmeleri, kasaba, köy ve mahalle ahâlîsinin eşkiyalarla menfaat ilişkisi kurmamaları, zarara uğramışlarsa, yağmalanan mallar ve eşkiyalık konusunda, köy ahâlîsinin birbirine kefîl olması, bir daha eşkiyalık olmaması için düzen sağlanması, eşkiyalıkla ilgili olmayanların mallarına dokunulmaması, eğer eşkiyadan olmayanlara yağmalama ve kendi yanlarına çekmek için baskı yapıldığı ya da eşkiyalardan birine yardım ve himaye edildiği haber alınırsa, eşkiyalara yardım edenlerin yaşadıkları bölgeden uzaklaştırılıp, başka diyarlarda iskân edilmeleri buyurulmuştur. Bölgede yapılan araştırma sonucunda, kazâların köylerinde ve mahalle ahâlîlerinden kimsenin eşkiyaları saklamadığı ve yardımda bulunmadığı tespit edilmiştir. Ahâlî, Eşkiyadan zarara uğrayan olursa zararı ödemek için birbirine kefîl olacak ve bir daha eşkiyalık hareketi olmaması için birlik olunacaktır. Düzenin sağlanması amacıyla, Ömer Usta mübâşirta'yîn edilmiştir (Hüküm no: 88-89).

Has Bostancılar odabaşısı Yusuf zîde-mahkemeye başvurup, 1708 senesinde Rusçuk kazâsında sâkin olan evlâd-ı fatihân tâ'ifesinin hâne-i avârız ve yerli malının

tahsîli görevi kendisine ait olmasına rağmen Rusçuk Kasabası sâkinlerinden Yeniçeri Serdârı olan Ebûbekir ve Yörük Karaçakı Mehmed adlı kişiler Rusçuk kazâsında olan Evlâd-ı Fatihân tâ'ifesinin ödemesi gereken avârız bedel-i nuzülleri mâlını tahsîl edip, hala zimmetlerinde olduğundan, ayrıca tahsîldarın elinde olan mal-ı mîrîden karz (ödünç sözleşmesi) ile seksen dört guruşu bir kaç kez mezbûrlardan mâl-ı miri aldıkları akçeyi talep etmesi hâlinde ödemediklerini ifade etmektedir. Bu kişiler zabıtlar tarafından yakalanıp, Rusçuk kalesinde kalebend ve zimmetlerinde emr-i deftere göre mâl-ı miri, maaşlar ve karz aldıkları akçe tahsîli yapılması emr edilmiştir (Hüküm no: 164).

Rusçuk kazâsına sâkin re'âyânın celepkeşân ağnâmları, 1709 senesinde iki tane mübâşir tarafından tahsîl edilip, re'âyâ zarara uğratılmıştır. (Başka bir köyle karıştırılmıştır) Yapılan yanlışın düzeltilmesi, re'âyânın fazladan alınan ağnâm bedellerinin ödenmesi ve tahsîl edilmesi konusunda kolaylık sağlanması için koyun Emîninin mühürlü tezkere gönderip, 1710 senesinden Rusçuk kazâsında bulunan re'âyânın dört bin sekiz yüz elli sekiz baş celepkeşân koyunları olup bedellerinin toplanması buyurulmuştur. re'âyânın ödemesi gereken koyun bedelinin otuz altışar akçe miri ağnâm bedeli, sekiz akçe a'det galame, dörder akçe maaş bedeli toplam kırk sekiz akçe ödenecektir. Kendisini hizmet erbâbından tanıtıp vergi ödemek istemeyenler tespit edilirse, Kendilerinden tahsîl edilecek olan akçelerden her bir yüz sekiz akçesinden bir esedî guruş fazladan alınsın diye fermân buyurulmuştur (Hüküm no: 179).

Rusçuk kadısı merkeze mektup gönderip, Ulema, Suleha, Zuama ve erbâb-ı tımarlı sipâhi ve yeniçeri ve re'âyânın kendisine gelip, Rusçuklu El-hâc Mustafa'nın kendisine tâbi' birkaç kişi ve damatları abadan Mustafa ve Abdülkâdir'in birlik olup on beş hırsıza baş olduklarını, her türlü zararda bulunduklarını, on dört seneden beri üzerlerine verilen vilâyetleri tahrîbe uğrattıklarını, 1698senesinden beri re'âyâdan pek çok akçe aldıklarını ve zarar vermeye devam ettiklerini yazmıştır. Merkezden gelen buyrulduda ise; Haksız yere alınan akçelerin sahiplerine geri verilmesi, davanın adil bir şekilde görülmesi, dava sonucunun merkeze bildirilmesi buyurulmuştur (Hüküm no: 52). Davanın görülmesinin ardından, ulemâ ve re'âyâdan aynı ifadeleri veren şahitlerin ifadeleri sonucu ve Damadı Abdülkâdirin

firar etmesinden sonra yakalanmasının ardından ödemesi gereken miktarı mahkeme kararıyla vermesi emredilmiştir.(Hüküm no: 77). Dava ile ilgili yapılan araştırmada, El-hâc Mustafa ve Defter-i Hakani kâtiplerinden olan Damadı Abdülkâdir'in haksız yere akçe topladığı, Paşa ve Masaraf adı altında pek çok akçe topladığı, kadıların haberi olmadan kaza ahâlîsi adına hüküm yazıp, kânûnauygundur diye azl ettirip, ba'zı re'âyâyı haksız yere hapise sokmuştur. Damadı Abdal Mustafa ba'zı kişileri katl ettirmiştir. Birkaç yıldan beri zulmedip ahâlîden alınan akçeler hesap edildiğinde, El-hâc Mustafa'nın zimmetinde otuz altı bin sekiz yüz otuz guruş hakları olup, Haklarını almak istediklerinde, El-hâc Mustafa'nın firar ettiğini, Oğlu Hasan'ın zimmetinde bin yüz elli bir guruş hakları bulunmaktadır. Haklarının tahsîl edilmesi için emr-i şerîf çıkarılıp, Mezkûr Mustafa ve Oğlu hasan ve dâmâdı Abdülkâdir hakkında tutuklama kararı verilmiştir. Divan-ı hümâyûnda veziler ve kadıaskerler hzurunda yargılanacaklardır(Hüküm no: 91- 92).

Rusçuk kazâsında yaşayan David isimli zımmî mahkemeye başvurup, Rusçukta bulunan ba'zı zımmîlerin, geçerli bir sebep yokken, şahitleri bulunmadan, bizden birer miktar akçe aldın deyip, bu sözlerini ispat edecek durumları yokken şeyhülislamdan fetva-yı şerîfe verildiğini bildirerek itiraz etmiştir. Davanın bir kez daha görülüp fetva- yı şerîfe bakılması kararlaştırılmıştır (Hüküm no: 70). Davann sonucuyla ilgili bir hüküm bulunmazken zımmîlere verilen fetva da konunun içeriği bilinmeden, incelenmeden fetva verildiği anlaşılmaktadır.

Rusçuk kazâsı Belcor ve Çevre köylerinde ba'zı kişiler kayıp olup, üç senedir sıhhat haberi gelmediği, ba'zı kişilerin vefât edip oğullarının olmaması sebebiyle tasarruflarında olan toprakların başkalarının tapusuna geçirilmesi gerekirken, Ablanova köyünden ba'zı kişilerin tapu almadan boş kalan toprakları işlediğini, diğer köylülerin de bu durumu birbirlerine bildirip, tapusuz toprak işleten kişilerin, kânûnda belirtildiği gibi resm-i tapu almalarını, öşür ve resm vergilerini verdikleri takdirde o yerlerin kendilerinin olacağını belirterek mahkemeye başvurmaları üzerine, resm-i tapuları olmaksızın toprağı işleten fermânla belirtilen kişiler değil ise sahibi arz tarafından dilediği kişiye tapu ile verilmesini, eğer resm-i tapu ile verileceği fermân olunan kişiler arasındaysalar, resm-i tapu almak isterlerse onlara toprağın işletim hakkı verilecektir. Eğer o kişiler ziraat edip öşür vergisi verdilerse,

resm-i tapu almak isterlerse, resm vergisi aldıktan sonra toprağın tasarruf hakkı kendilerine verilsin diye fermân buyurulmuştur (Hüküm no: 42).

Rusçuk sâkinlerinden vefât eden El-hâc Mehmet'in yetim çocukları mahkemeye başvurup, Silahtar Mustafa Ağa'nın babalarıyla beraber on beş yıl bir arada olduklarını, bu süreç içinde herhangi bir sorun yaşamadıklarını, davalık olmadıklarını ancak El-hâc Mehmed'in bir mukâta'aa husûsu için Mustafa ağaya mâlından dört yüz guruş vermiş 1698 senesinde bu paranın otuz beş guruşunu alınıp kalanı alınâmadığı için mahkemeye başvurmuşlardır. Davanın görülüp karara bağlanması emr edilmiştir (Hüküm no: 95).

Rusçuk ahâlîsi mahkemeye başvurup, Rusçuk sâkinlerinden Fındık Mehmet Efendi ve Çarşı İmâmı Abdullâh Efendi'nin kendilerinden bin kırk guruşu vekâleten alıp geri vermediğini, borçlarını ödememek için daima kadı, nâ'ib ve Voyvodaya gidip fakirlik içinde olduklarını söylediklerini, paralarını mahkeme kararıyla almak istediklerini belirtmişlerdir. Bunun üzerine Muâllam Çavuşlarından Recep Çavuş bu kişinin zimmetinden paralarını alıp iade etmekle görevlendirilmiştir (Hüküm no: 35).

Ahmet Çeribaşı Mahkemeye başvurup, Rusçuk kazâsı sâkinlerinden şeyh Mustafa'nın zimmetinde 1708 yılında hukûk-u sahiyya-yı şer'iyyeden yüz yirmi guruş, Tırnovi kazâsına tâbi' bele köyü sâkinlerinden Hüseyin ve Mustafa ve Halil zimmetlerinden iki yüz guruş hakkı olup talep ettiğinde vermediklerini ve elinde hüccet-i şer'iyyesinin bulunduğunu bildirip dava açmıştır. Hüccet-i şer'iyye'ye bakılarak davanın şer' ile görülmesine karar verilmiştir. (Hüküm no: 113)Davanın sonucuyla ilgili bir hüküm bulunmamaktadır.

Gabronova ve çevresi mukâta'aasına tabi yerlerin kadılarına gönderilen buyrulduda, Mustafa ve Ali isimli kişilerin Dîvân-ıhümâyûna başvurup, Gabronova ve çevresi mukâta'aası mâlikâne mezbûrânın kontrolünde olup, Niğbolu mütesellimlerive Vidin nazırları ve Rumeli vâlîleri tarafından zâhire teftişi bahânesi ile re'âyâyı rencîde edip, perişan edilmiştir. Bu duruma el konulması istenmektedir. Merkezden gelen buyrulduda ise, Gabronova hası mukâta'aası ber-vec-imâlikâne'nin Ali Ağa ve Mustafa Ağa'nın kontrolünde olduğunu, Balkanlarda ba'zı ehl-i örf tâ'ifesinin re'âyâ üzerinde rencîde ve tacizlerde bulunup has re'âyâsını

zarara uğratanların isimlerinin bildirilmesini ve kimseye saldırı yapılmaması söylenmiştir (Hüküm no: 115).

Rusçukta Ahmet Bey tarafından yaptırılan Cami'de günlüğü altı akçe vazîfe ile görev yapan Mehmet Halîfe'nin vefât etmesinin ardından yerine Ahmet Halîfe görevlendirilmiştir. Ahmet ağa başka bir yere gittiği sırada Mehmet adlı bir kişiyi nâ'ib olarak bırakmıştır. Hizmette bir kusûru yokken Şeyh Ali isimli kişi Ahmet Halîfe'nin ortadan kaybolduğunu, hizmette bulunmadığını söyleyip, berât ile görevi kendi üzerine almıştır. Ahmet Halîfe'ye haksızlık yapıp, görevini elinden aldığı için, Mahkeme kararıyla, Camide Hatiplik görevinin yeniden Ahmet Halîfe'ye geri verilmesi ve günlüğü elli akçe ile mutasarrıf yapılması emr edilmiştir (Hüküm no: 36).

Niğbolu sancağı, Hezelgrad nâhiyesi Konstaniçe köyünde on dokuz bin sekiz yüz altmış yedi akçe tımâra mutasarrıf kardeşi Murtaza ile Tımar topraklarını ortak kullanan Mustafa veled Osman'ın, beş altı senedir, Rusçuk, Hezelgrad ve Şumnu kazâlarında, asarak insan ödürüp, şahısları öldürdürüp katil olması sebebiyle gereken cezasının verilmesi emr edilmiştir. Mustafa ile geçirilemeyip, kayıp olduğu, bilgisi ile Katil olması sebebiyle kânûnen tımâr hakkının elinden alınması, Tımar hissesinin, tımâr toprağının bir bölümüne sahip olan Mehmet'in bu olay sebebiyle toprağının elinden çıktığı için, tımâr payının kendisine geri verilmesi talebi, Rusçuk Kadısı Derviş Mehmed tarafından, Özi valisi El-hâc Yusuf Paşa'ya mektupla bildirilmiştir. Hükm-ü şerîf verilerek, Mehmed'in tezkeresinin ihrâc edilmesi fermân buyurulan dokuz bin dokuz yüz otuz üç akçe tımardan, katil mustafa'nın bedeli düşürülüp, on bin akçelik kısmı merkûm Mehmed'e bırakılmıştır (Hüküm no: 92).

Mustafa ve Osman mahkemeye başvurup, Niğbolu sancağında, Hezelgrad nâhiyesinde, Koşice köyünde bin dokuz yüz otuz üç akçe tımarın, babası Osmandan kendilerine geçtiğini, yirmi seneden beri sefer ve hizmet ettikleri halde Özi Valisi El-hâc Yusuf Paşa'nın ve Enderundan Mehmet Çavuş'un Tımarı ellerinden almak için Rusçukta ba'zı kişiler ile ağız birliği yapıp bir sebep yokken eşkiyalık edip mallarımızı yapmalıyorlar diye iftirada bulunup, kendilerine kefîlgösterdikleri kimseler, Mustafa hakkında yalancı şahitlik yapmışlarıdır. Dava Tırnovi mahkemesinde görülmüştür. Mezkûr Mustafa'nın kendi hâlinde olduğu, iftiraya

mağruz kaldığı mahkemece anlaşılıp, mezbûr Mehmed'in elinden Tımar alınıp, önceki sahibi mezkûr Mustafa oğlu Osman'a geri verilmiştir (Hüküm no: 175).

Abdülbâkî Paşa vakıflarından arsası parçalarına ve mülk binası dükkânlarına mutasarrıf olan Yunak Baba vefât edip, mutasarrıf oldukları dükkânlarlar çocuklarına intikâl etmişken, Rusçukta Mütevelli olan kişi dükkânları vakıf için zabt ederim diye itiraz edip davaları için şeyhülislamdan fetva verildiğini bildirmiştir. Bu davayı şer' ile görülmesini, fetva-yı şerîfe görülüp, babalarından kalan dükkânlarına müdâhale edilmemesi, ellerinden alınâmayacağı buyurulmuştur (Hüküm no: 110).

Vâlide Sultan Haslarından olan Ziştovi Hası köylerinin Tekfur isimli köyün sâkinlerinden Yeniçerilik iddi'âsında olan İbrâhim Çavuş kendi hâlinde olmayıp Voyvoda emr-i şerifiyle hasın tahrîrine me'mûr olup, köyde sâkin vekîlinin üzerine darp edip köyden kovduğu ve fesatlık çıkardığı sebebiyle iki kez uyarıldığı halde ıslah olmadığı, hasının düzenini bozduğu, mahsûlün eksik olmasına sebep olduğu görülmüştür. İbrâhim Çavuş'un firâr etmesi engellenip, Rusçuk kalesinde haps edilip, tutuklanmasına yönelik buyruldudur(Hüküm no: 137). Bir süre sonra, İbrâhim Çavuş, ıslah olup, kendi hâlinde olması sebebiyle serbest bırakılmıştır. (Hüküm no: 146).

Şam, Halep, Diyarbakır, Mardin, Adana, Malâtya, Antep, Tokat bölgelerinde ba'zı yerlerde Vali ve Muhassıl ve Voyvodaların iltizâmlarına dâhil miri mukâta'aanın köylerinin devlet ricalinden ve ayân-ı vilâyetten ba'zı kişilerin kontrolünde olduğu halde görevlerini layıkıyla yerine getiremedikleri için görevden alınmaları, her sene birkaç kez görev değişikliği yapılması sebebiyle re'âyâ hakları korunulamamaktadır. Kazanç elde etmek için zamânında tohum vesâ'ir ihtiyaçlarının olduğu malzemelerine yardım edilmek için tefecilerden faizle akçe aldıklarından her sene faizle ödedikleri akçelerini muhâfaza ettikleri, bağ, bahçe, kâr ve kazançlarının yeterli olmadığından dolayı tefeciler, bir sene ya da iki senelik hâsılatlarını almak için geldiklerinde, borçlarını ödeyemeyecek durumda olmaları sebebiyle, köy ve mukâta'aat mısır köylerinin değeri biçilen mallarının ve kalemiyye bedelinin verilmesinden sonra, mutasarrıf olduğu köyler başkasına verilmeyecektir diye bildirip bölgeyi şenlendirmek için uğraşıp, öşür ve mahsûlünde faiz alıp, re'âyânın tohumuna vesâ'ir gerekli malzemelerine zulm etmesine son verilip, miri mukâta'aa

memurunun topladığı vergilerin hazîneye gönderilmek üzere toplanılmadığının anlaşılması hâlinde bildirilmesi, düzenin sağlanması, mevcut düzeni bozup faiz alan tefecileri tespit etmek için Şeyhülislâm, Kadı Asker, Nakibü'l eşrâf ta'yîn edilmiştir.Köy ve mukâta'aalarda kayıtlı olan valiler, muhâsıllar ve voyvodalar, ödedikleri vergi ne kadarsa ödemeleri, önceki tahsîllere me'mûr olanlara senesi dâhilinde üç taksît ile her sene teslîm edip temessük aldıktan sonra miri ve kalemiyye için alınan vergiden başka akçe alınmamalıdır.Köy ve Mukâta'aaların mutasarrıfları, gümrük muhâfaza memuru ve sahibinin rızası olmadan mukâta'aaları başkasına vermeyip vezirler ve mütesellimler vesâ'ir ehl-i örf tâ'ifesi tarafından fermân olunub, kimseye eziyet ettirilmeyip, Hayatta oldukları süre içinde mâlikâne berâtları ile verilen mutasarrıflardan başka kimseye bırakmayacaklardır. Mâlikane sahipleri vefât ettikten sonra, Mutasarrıfı olduğu köyler müzâyede edilip, babasının verdiği miktarı evlâdı verirse ona bırakılır evladı yoksa talip olan kimselere satısı ve helvani akçesi hazîneye teslîm edilip devlet-i âliye makbûl ve münasip görürse hatt-ı hümâyun verilir. Adı geçen Rusçuk Voyvodalığı Mukâta'aaları yıllığı yüz yetmiş iki bin akçe malı olup, Malikâne mutasarrıfı Vezir Ali Paşa tarafından kendi rızası ile Hasan Zide Mecdühüye bırakılıp Kazaskerlerin imzasıyla beratı verilmiştir. 18 Mart 1710 (Hicri: 17 muharrem 1122)

Rusçuk kazâsıAhâlîsi Ordu-yu hümâyûna başvurup, 1711 senesinden beri Rusçukta arpa toplamakla görevli Ahmed ağa, iki, nefer adamlarını Silistre ve Rusçukta yol kesen eşkiyalar olarak kaydetmiştir.Eşkiyaları teftiş etmek üzere Bostancı Hasekilerinden Mûsâ Haseki Rusçuğa vardığında, Sarı Sinanlı Şaban Ağa, zincirle işkence etmek ve daha nice eziyetler yaptıktan sonra birçok akçelerini aldığı ve hapse koyduğunu, köy köy dolaşıp pek çok kişinin mallarını aldığını,pek çoğunu zincirleyip eziyet etiğinin Edirne'ye bildirilmesi üzerine Dergâh-ı Muallam Çavuşlarından İbrâhim Çavuş mübâşirta'yîn edilmiştir. Eşkiyalık edenlerin Edirneye gönderilip yargılanması buyurulmuştur (hüküm no: 194).

Tuna sahilleri boyunca bulunan kasabaların kadılarına gönderilen buyrulduda, Bender Muhafazasındaki askerlerin bazıları izinsiz firar edip diğer iskelelere geçmişler, ellerinde geçiz izni aldıklarına dair tezkere ve buyruldu yokken, kendilerine ruhsat verilmiştir. İzin belgeleri olmayanlara Ruhsat verilmemesi, Nehrin

öte kıyısından gelenlere Ruhsat verilmemesi ve kazâlarda bulunan iskeleler ve adalardaki kayıkçı tâ'ifesine bilgi verilip, cadde, sokak ve köprülerin kontrolüne fazlasıyla dikkat edilmelidir fermân buyurulmuştur (Hüküm no: 131).

Breyaş köyünde ba'zı kişiler tüccar görünümünde Tuna nehri'nin öte kıyısına geçip, ticâret yapmak istemişlerdir. Ellerinde ticâret yapabieceklerine dair ruhsatları olmayanlara padişah emri gelmeden Ruhsat verilmemesi, Israr edenler olursa tutuklanıp, üzerlerinde bulunan, kağıt, eşyâ, altınlarıyla birlikte Özi divanına gönderilmeleri buyurulmuştur (Hüküm no: 128).

Rusçuk kazâsına bağlı, Basriye, Bergos, Maçka, Krasna köylerinin re'âyâsı, Dîvân-ıhümâyûn'a başvurup, Tahrîr defterinde avârız hânesine kayıtlı olmayıp, Rusçuk Kapudânı şaykasına (gemi) bağlı olduklarını, her sene yirmi dört nefer kürekçi ve mühimmat verdiklerini, avârız vergisinden muaf olduklarına dair fermân verilmesine rağmen, çeşitli bahâneler ile rencîde edilip, kendilerinden avârız vergisi talep edildiğini belirtmişlerdir. Bunun üzerine Avârız vergisinden muaf tutulduklarına dair fermân gönderilmiştir (Hüküm no: 187).

5. FARKLI KONULARLA İLGİLİ DİĞER HÜKÜMLER

Benaluka körhânesinden Asıtane-i sa'âdete nakli fermân buyurulan humbara ve yuvarlak cebehânesi devlet-i aliyye tarafından mübâşirta'yîn edilen Mustafa ağa tarafından Bağdat İskelesinde iki kıt'a sefineye kili iskelesinde kili nazırına teslîm olunmak üzere dîvân-ı belgraddan buyuruldu gönderilmiştir (Hüküm no: 83).

Bağdat kalesi muhâfazasında olan dokuz kıt'a ocaklık tâ'ifelerinden başka Tuna sahillerinde Hırsova, Silistre, Niğbolu, Vidin iskelelerinde olan ocaklık tâ'ifelerinden Rusçuk şaykası (Gemi) Başka hizmetlerde bulunmak üzere, Belgrad'a ta'yîn edilip, Tuna sahilinde gerekli ve tehlikeli geçit yerlerinin hizmet muhafızlarından olmaları, cenkçi ve kürekçilerin levendât olarak donatılıp, savaşa hazırlanmaları, Tuna nehrinde dolaşan gemiler, tuna sahilinde ikamet edenlerin

eşyâlarını, hayvanlarını, haydut eşkiyalarının zararlarından korumaları fermân buyurulmuştur (Hüküm no: 84-85).

30 Eylül 1709 târîhinde, Özi Eyaleti Mutasarrıfı Yusuf Paşa'ya gönderilen buyrulduda, Prut savasına hazırlanmaya yönelik bilgiler bulunmaktadır. İnşa edilen bendel kalesinin genişletilip, korunması için gerekli askerin yerleştirilmesinin gerektiği, atik kalesinin korunmasının yeterli olduğu, Kamaniçe neferâtı ile toplam yedi yüz iki nefer bulunduğu, yeniden yapılan tabya vesâ'irmuhâfazası için henüz yerli neferât ta'yîn edilmediği, şimdiki yerli yeniçerileri, ta'yîn olunduğu üzre, on iki oda olup, ağa ve çorbacı vesâ'ire toplam bin üç yüz elli yedi nefer olup, Kamaniçe'nin toplam yerli yeniçerileri yevmiyelerine kıyasen aynı miktarda neferin yevmiyeleri dokuz bin sekiz yüz otuz sekiz akçe ve kışları sekiz yük yetmiş bin altı yüz altmış üç akçeve senedi maaşları otuz dört yük seksen iki bin altı yüz elli iki bin akçe hesap edilmiştir. Neferât çiftçi yada Kıpti değil asker oğlu askerdir ve savaşa hazırdır. Bendel kalesine Silistre ve Niğbolu sancaklarından münasip olan kazâlardan ta'yîn olunan askerin yanına deneyimli askerlerin gönderilmesi ve ulufelerinin her üç ayda bir ödenmesi buyurulmuştur (Hüküm no: 112).

Yergöğü kalesi tamiri için memur olan İsmâil Bey'e gönderilen buyrulduda, Özi kalesinde bulunan tombazların (kayık) kötü durumda olduğu için bu sene Yergöğünde otuz kıt'a tonbaz yaptırılması için emr-i şerîf gönderilmiştir. Özi kalesinde ta'mir için gerekli olan taş ve kireç ve gerekli olan odun nakli için zikr olunan tombazların bir an evvel yapılıp, Özi'ye yerleştirilmesi, Kereste temin edilemezse diğer yerlerde mevcut olan kerestelerin alınması emr edilmiştir (Hüküm no: 158).

Rusçuk ve Yergöğü kazâlarında Buğday ve Peksimet tabh ettirilmeyip, ambar yaptırılması gerektiğinden, O bölgedeki ambar ve çiftlik sahiplerinden temiz ve yanık olmayan peksimetler, Rusçuk ve Yergöğü iskelelerinden kırk bin İstanbul kilesi ve yedi bin beş yüzİstanbul kili Buğday satın alınıp, ambarlara koyulmuştur. Kırk bin İstanbul kilesi buğdayın iki buçuk kilesinden bir kantar Rusçuk ve Yergöğü kasabalarının fırınlarına, adet olduğu üzere gönderilmiştir ve her kantarına kırkar akçe ücret alınmıştır. Üç bin kantar peksimet kuru olması şartıyla, tabh ettirilip, çuvallara koyulup ambarda saklanıp satın alınmıştır. Satın alınması fermân

buyurulan buğday ve peksimetlerin, belirtilen zamanda iskelelerden ödemesi yapılıp, alınması, ambarlara koyulmasının zamânında yapılması, bekletilmemesi, Dikkatli, muhâfaza edilmesi gerekmektedir. Bu husûs da dikkat edilmesi fermân olunmuştur (Hüküm no: 126-127 -128). Tahılları toplamak için Çavuşbaşı El-hâc Ahmed memur edilmiştir. Tahılların, Rusçuk iskelesinden İsmâil'e naklinin baharda gerçekleştirmek üzere, kili ve isakçı iskelerine varınca, her İstanbul kili tahılların, Niğbolu ve Ziştovi iskelerinden ikişer akçe ve Rusçuk iskelelerinde dörder akçe ve Silistre iskelelerinde üçer sağ akçe ödenip, gemilere yüklenip taşınması fermân olmuştur (Hüküm no: 148-149). Çavuşbaşı El-hâc Ahmed'e gönderilen fermânla, Tahılların toplanması için Silistreden gönderilen bir kıt'a gEmînin ve Rusçuktan bir kıt'a Emînin yeterli olacağı bildirilmiştir (Hüküm no: 150). Osmanlı devletinde tahılların iyi muhâfaza edilmesi ve zamânında nak edilmesi konusunda çok önem verilip, dikkatle takip edimesine rağmen ba'zı usulsüzlüklerin yaşandığı da görülmüştür. Hezelgrad kazâsında fermân olunan tahıllar için, El-hâc Şaban mübâşir tayin edilip, tahılların toplanmanıp İshakçıya Ambar Emînine teslîm edildiği, Eksik kalan tahıllar Rusçukta mübâşir El-hâc Şaban tarafından satıldığı tespit edilmiştir. Konunun incelenmesi, eğer tahılların zimmetlerinde olduğu kanıtlanırsa, Yargılanmak üzere Dîvân-ıhümâyûna gönderilmeleri buyurulmuştur(Hüküm no: 185).

Nehr-i Tuna Kapudânı, Edirnede Mahkemeye başvurup, Görevli oldukları Ocaklık gemilerinin, cenkçileri, kürekçileri, Ulufeleri ve ta'ampa akçeleri ellerine verilen cizyedârlardan ve eminlerden, kale neferâtından ve köy ahâlîlerinden talep edildiğinde her biri türlü bahânelerle zamânında ödemedikleri halde eksik vermek istediklerini kadıların da bu durumu görmezden geldiklerini bildirmiştir. Bunun üzerine, Cenkçi ve Kürekçilerin Ulufe ve ta'ampalarının zamânında tahsîl edilmesi, muhâlif davrananların isimlerinin gönderilmesi buyurulmuştur (Hüküm no: 191).

Rusçuk kadısı Mevlâna Ali' ye gönderilen fermânda, Rusçuk kadısı ve Yergöğü naibi Molla Mehmed'in sefer için yaptırılan Üstü açık gemilere ihtiyaç olmadığı için Kili ve çevresinden bulunan İskelelerin emînlerine satılmak üzere ocaklar ağası Kapudân Yusuf'a verilen emr-i şerifle Rusçuk iskelesi Emîni Osman ve Yergöğü iskelesi Emîni El-hâc Mehmet dörder kıt'a üstü açık gemilerin her birini otuzar guruşa satın almıştır. Fakat bu gemilere yeniden ihtiyaç duyulduğu için (Hicri:

25 Cemaziye'l evvel 1124) 30 haziran 1712 yılında satılmayıp geri alınması ve açıklar ağasına teslîmedilmesi fermân buyurulmuştur (Hüküm no: 192). Sefer için yaptırılan elli kıt'a üstü açık gemiden dörder kıt'a Yergöğü iskele Emînine, dörder kıt'a Rusçuk iskele Emînine satılan Üstü açık gemiler geri istendiğinde, Açıklar ağası Yusuf ağaya kaybolduğu söylenip özür dilenmiştir. Kaybolan gemilerin bulunması, Yusuf ağaya teslîm edilmesi buyurulmuştur. (Hüküm no: 193)

SONUÇ

R-5 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili, 53 Varaktan (100 sayfa) oluşmakta ve toplam 199 hüküm bulunmaktadır. *Hükümler* konulara göre ayrılmayıp, karışık olarak kaydedilmiştir. Hükümler genellikle Kronolojik sırasına uyularak kaydedilmiş fakat bazı hükümlerin tarihlerinin sıralamasında kronoloji dikkate alınmamıştır. 1a-13b varakları arasındaki 1 ve 30. Hükümlerde tereke kayıtları bulunmaktadır. Çalışmamıza konu olan Tereke kayıtlarından, XVIII. Yüzyıl başlarında Rusçukta yaşayan insanların, sosyo- ekonomik durumları, evleri, ev eşyaları, giysileri, meslekleri, yaşam tarzları, sahip oldukları çocuk sayıları, isimleri, gündelik hayatları hakkında bilgilere ulaşılmıştır, dolayısıyla XVIII. Yüzyıl Osmanlı Devletinde gündelik yaşam hakkındaki bilgilere ilave niteliğindedir.

İslam Hukukunda Kadın'ın hakları arasında Mehir hakkı önemli bir yere sahiptir. Rusçuk 5 no'lu şer'iyye sicilinde bulunan 30 tereke kaydının tümünde mal taksimi yapılmadan evvel kadın'ın mehir hakkının öncelikli olarak kaydedildiği görülmüştür. Vefat eden Erkeklerin mirasları taksim edilmeden evvel mutlaka eşlerinin mihr-i müeccel bedelleri yazılıp daha sonra kalan miras mirasçılar arasında bölüştürülmüştür. İncelediğimiz tereke kayıtlarına kaydedilen mihr-i müeccel bedeli, bırakılan mirasın miktarına göre değişiklik göstermektedir. Mal varlığı fazla olan bir erkeğin bıraktığı mirastaki mihr-i müeccel bedeli ile mal varlığı az olan bir erkeğin bıraktığı mirastaki mihr-i müeccel bedeli arasında büyük farklılıklar bulunduğu gözlenmiştir. Kadına ödenen mihr-i müeccel miktarı erkeğin maddi gücüyle doğrudan bağlantılıdır. Kadının mehrini kocasına hibe etme ya da mehrin menkul gayrimenkul malları, ziynet eşyaları, hayvanlar şeklinde de verilebilmesine rağmen İncelediğimiz kadı sicilinde bulunan terekelerde mihr-i müeccel bedelinin para olarak ödendiği anlaşılmaktadır.

Mehr-i müeccel konusunda tereke kayıtlarındaki ortak nokta, vefat eden erkeğin karısının, mehir hakkını öncelikli olarak almış olmasıdır. Terekede öncelik kadının mehirinin ödenmesidir. Vefat eden erkeğin Beytü'l mâl'a borcunun olduğu durumlarda da öncelikli borç Kadın'ın mehir hakkının ödenmesidir. Rusçuk 5

numaraları Şer'iyye Sicilinde kayıtlı olan terekeler arasında dikkat çeken bir husus da, kocalarından önce vefat eden kadınların terekelerinde de öncelikli olarak mihr-i müeccellerinin yazılmasıdır.

Osmanlı hukuk sisteminde kadının mehir ve nafaka hakkı önemsenmekle birlikte çocukların nafaka hakları da aynı derecede önem arz etmektedir. Özellikle küçük yaşta yetim kalan çocukların nafaka hakları, babalarının mirasından mahkeme kararıyla korunmuştur. Osmanlı Devleti, Ailenin en yakın üyelerinden bir erkeği, çocukları koruması için resmi olarak vasi ta'yin etmiştir. Çocuklara vasi ta'yin edilen kişinin resmi kayıtlarda yer alması, devletin, çocukların haklarının gözetilmesini sağlaması açısından önem taşır. Bununla birlikte babası vefat ettikten sonra küçük yaşta yetim kalan çocukların miraslarının üvey anneleri tarafından kontrol edildiği, çocukların haklarının üvey anne tarafından ellerinden alınmak istendiği sosyal vak'alar da mahkeme kayıtlarına yansımıştır. Mahkeme sonuçlarından, devletin çocuk haklarını gözettiği ve koruma altına aldığı anlaşılmaktadır.

Osmanlı Ailesi konusunda yapılan çalışmalar, Osmanlı Aileleri'nin tıpkı Bizans'taki gibi temelde çekirdek aile özelliği gösterdiği, Buna rağmen daha kalabalık ailelere de rastlandığı, Çok eşliliğin yaygın olmadığı, Çocuk sayısının Orta Anadolu'da ortalama 2,32 olduğunu; çocuk sayısının gayrimüslimlerde fazla olduğuna dair bilgiler vermektedir. İncelemesini yaptığımız Rusçuk Şer'iyye sicilinde bulunan tereke kayıtlarında da çok eşliliğe rastlanmamıştır. Rumeli'nin diğer şehirlerinde olduğu gibi (Selanik) Rusçukda da çocuk sayısının az olduğu, Gayrimüslimlerde çocuk sayısının Müslümanlara göre daha fazla olduğu gözlenmiştir. Bu durum azınlık psikolojisinin doğal bir sonucu olarak, farklı bölge ve ülkelerde de aynı şekilde görülebilmektedir.

Değerlendirmesini yaptığımız Rusçuk 5 No'lu Şer'iyye Sicilinde bulunan Tereke kayıtlarında kadınlara ait terekeler, Osmanlı Kadını'nın sosyo- ekonomik yaşamına dair önemli ipuçları içermektedirler. İncelediğimiz tereke kayıtları içindeki otuz terekeden sekiz tanesi kadınlara aittir. Terekeler içinde kadınlara ait sayının az olması Bursa sicillerindeki kadın terekeleri hakkında yapılan araştırmalarda varılan sonuçla paralellik göstermektedir. Tamamı Müslüman kadınlara ait olan bu terekelerde, Rusçuklu kadınların sosyo-ekonomik durumları, günlük yaşamları,

evlerinde kullandıkları eşyaları, giyimleri, süs eşyaları hakkında ayrıntılı bilgilere ulaşılmıştır. Rusçuklu kadınlar arasında, ziynet eşyası olarak incinin yaygın olarak kullanıldığını görüyoruz. Terekesini incelediğimiz kadınların tümü inci yüzük, inci küpe ve gerdanlığın hepsi ya da bir kısmına sahiptir. Rusçuklu kadınlar feraceleri için kırmızı rengi tercih etmişlerdir. Kırmızı ferace terekesini incelediğimiz kadınların bir çoğunda mevcuttur. Kumaşlar arasında kadife, atlas kullanılmıştır. Kilimlerde ve kadife yastıklarda da kırmızı renk tercih edilmiştir. XVIII. Yüzyıl başlarında Rusçuklu kadınların ekonomik hayatta aktif olarak yer alması yaygın olarak görülen bir durum değildi. Kayıtlardaki kadınlar arasında ailesinin ekonomik durumu iyi olanlar, ailelerinden kalan miraslar yoluyla dükkan, ev, bağ, bahçe, işletme, hayvan sahibi olmuşlardır. Dolaysıyla, Rusçuklu kadınlardan ekonomik durumu iyi olanların çalışmadıkları, bazılarının kira gelirinin olduğu, Bağcılık ve bahçecilikle uğraşan eşleri ya da babaları olan kadınların ise, eşleriyle birlikte, eşlerine ait ya da babalarından miras kalan bağlarda çalıştıkları, eşlerinin vefat etmesi durumunda da kendilerine miras yoluyla kalan bağlarda, bağcılık işiyle uğraştıkları anlaşılmaktadır.

Osmanlı erkeğinin sosyo- ekonomik konumundan ise tam tersi bir durum söz konusudur. İncelediğimiz tereke kayıtları içinden erkeklere ait olan terekelerde bazı erkeklerin mesleklerinin de yazılı olduğu görülmektedir. Kayıtlarda geçen bilgiye göre,Rusçuk ahalisi arasında, Dülger (Ahşap Ustası), Berber , Kasap , Dizdar (Kale güvenliğinden sorumlu komutan), Debbağ (derici) olarak çalışan erkekler bulunmaktadır. Bu tür mesleklerin yanında bağcılık ve bahçecilik, arıcılık ve hayvancılıkla geçimini sağlayan erkekler de bulunmaktadır.

Tereke kayıtlarındaki erkeklerin mal varlıkları ve eşyalarını incelendiğinde, kadınlara ait olan terekelerle farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Erkeklerin mal varlıklarının kadınların mal varlıklarına göre oldukça fazla olduğu görülmektedir. Bu farklılığın ana sebebinin erkeklerin ekonomik hayatta aktif çalışıp kazanç sağlamaları, kadınların ise genellikle aileleri ve kocalarından aldıkları miras yoluyla mal ve iş yeri sahibi olmaları olarak düşünülebilir. Rusçuklu erkeklerin mal varlıklarına baktığımızda bağ ve bahçeciliğin yaygın oldugu anlaşılmaktadır. Çoğunlukla, Lom nehri mevki'indeki verimli topraklarda bağcılık ve bahçecilik

yaygın olarak yapılmaktadır. Kadınlara ve Erkeklere ait olan tereke kayıtları, Rusçuklu ailelerin çoğunluğunun ekonomik durumunun iyi olduğunu göstermektedir.

Sicilde Rusçuğa ta'yin edilen memurların görevlendirmesiyle ilgili pek çok hüküm bulunmaktadır. XVIII. Yüzyıl başlarında Rusçuk Şer'iyye sicillerinde iltizama verilen arazilerle ilgili pek çok hüküm bulunmaktadır. Rusçukta iltizama verilen araziler genellikle bir yıllığına mültezimlere verilmiştir. Mültezimlerden alınan ücretin bir kısmı önceden alınıp, bir kısmı taksite bağlanmıştır. Sicilde, Cizye vergisi, Ağnam vergisi ve Avarız vergisi toplanması, reayandan alınacak verginin miktarıyla ilgili emir ve fermânlar da bulunmaktadır. 1709 – 1711 yıllarını kapsayan Rusçuk Şer'iyye Sicili hükümleri arasında avarız vergisi toplanmasına yönelik fermânlarla toplanan avarız vergilerinin, bu tarihlerde yaşanan Prut Savaşı'nın savaş ve sefer masaraflarını karşılamak için toplandığı düşünülebilir. Özellikle 1709 yılında avarız vergisi toplanması için üç kez fermân gönderilmiştir.

Sicilde, yer alan hükümler arasında, Reayadan gelen şikayetler oldukça geniş bir yer tutmaktadır. Osmanlı Devletinin merkezi otoritesinin zayıfladığı, yerel yöneticilerin güçlendiği bu dönemde reaya çoğunlukla vergi tahsili konusundaki usulsüzlükler sebebiyle uğradığı haksızlıklardan dolayı şikayetçi olmuştur. Bunun dışında, Haksız yere makam elde edilmesi, zorbalık, eşkiyâlık hareketi, alacak- verecek davaları, cinayet gibi konular içeren davalar da bulunmaktadır. Reayanın uğradığı haksızlıklarla ilgili mahkeme kayıtlarına yansıyan davalar, mevcut Toplumsal yapı'nın bozulduğunu, Bireyler arasında adil davranma ve vicdan duygularının köreldiğini, güçlü olanın, güçsüz olanı ezdiğini, merkezi otoritenin zayıfladığını, idari bozulmalar yaşandığını, devlet otoritesinin yerel yöneticiler üzerindeki otoritesinin etkisiz kaldığını, vergilerin toplanmasındaki usulsüzlükler yaşandığını ve bu bozuklukların halka yansıyan olumsuz sonuçları olduğunu göstermektedir.

Vergi tahsili konusunda yapılan usulsüzlüklerde reayadan, vergi tahsili yapan mübaşirin, çeşitli bahanelerle fazladan vergi alması, iltizâm sahibi ya da malikâne sahibinin, devlete ödenen vergi dışında, kendi bölgesinin yöneticisi gibi davranıp, halkı sömürdüğü görülmektedir. Klasik dönemde Tımar sistemi ile Devlet, Reayanın toprağını ve emeğini, bu toprakları özel mülkiyete dönüştürmeye, reayayı, işçi,

ortakçı ya da serf konumuna düşürmeye kalkışabilecek üçüncü şahıslara karşı özenle koruyordu. Ancak Merkezi bürokrasinin miri topraklar üzerindeki devlet denetimini muhafaza etme çabalarına rağmen özellikle XVI. Yüzyılın sonunda başlayan gerileme ve merkezin zayıflaması dönemi boyunca bu topraklar kısmen özel şahısların denetimine girdi. Devletin sahip olduğu toprakların mukata'a edilmesi de miri arazinin büyük çiftliklere dönüşmesine yol açtı. Devlet ekilebilir durumda ama terk edilmiş miri toprakları şahıslara kiralama (iltizam) uygulamasını benimsemişti. Mukata'a sisteminin istismar edilmesi sebebiyle bu topraklar özel çiftliklerin parçası haline geldi. Dolayısıyla bu topraklar fiilen özel mülk, mukata'a sahipleri gerçek toprak sahibi, köylüler de onların kiracıları oldular. Çift-hane bu topraklardaki tarımsal üretimi düzenleyen sistem olarak devam etti fakat toprağın denetimini elinde tutan kişi ile çiftçi arasındaki esaslı bir değişime uğradı. Devletin yerini alan mukata'a sahipleri, doğal olarak üretimden alacakları payı arttırma ve hedeflerine ulaşmak için reaya emeğini sonuna kadar sömürme eğilimindeydiler. Taşradaki mukata'a sahiplerinin çoğu yeni bir âyân sınıfı meydana getirdiler ve miri arazinin daha büyük bir kısmını mukataa ya da malikâne biçiminde ellerinde tutabildiler. Osmanlı Devletinin toprak sisteminde bu şekilde bir değişim yaşanırken, Rusçukta, Reayadan gelen şikâyetlerin büyük bir çoğunluğu da iltizâm ya da mâlikane sahibi şahısların yaptıkları usulsüzlükler ve haksız vergi talebi ile reayanın sömürülmesi ve maddi- manevi zarara uğratılmasıyla ilgilidir. Dolayısıyla, toprak sisteminde meydana gelen bu değişimler, toplumsal açıdan bir kaosu da beraberinde getirmiş oldu. Devletin, mukata'a sahibi şahıslar üzerindeki otoritesinin zayıflaması sebebiyle de reayadan gelen şikâyetler üzerine açılan davaların kısa sürede sonuçlandırılmadığı anlaşılmaktadır. Gelen şikâyet üzerine, reayanın haklarını suistimal eden kişilerin, yakalanması şer'i hükümlere göre yargılanması buyurulmaktadır ancak incelediğimiz defterdeki beş yıllık süreç içinde bu tür bir davanın sonuçlanmasıyla ilgili hükme rastlanmamıştır. Bu durum da bize yargı sürecinin ne kadar yavaş işlediğini, yapılan haksızlıklar ve adaletsizlikler karşısında hak arama mücadelesinin istenilen sonucu alamadığını, mukata'a sahiplerinin de otorite boşluğundan yararlanarak reayayı sömürmeye devam ettikleri göstermektedir.

XVIII. Yüzyıl başında Rusçukta, reaya'nın yaşadığı sıkıntılardan bir tanesi de eşkiyalık hareketleridir. Eşkiyaların reayanın mallarını yağmalaması halinde devlet, zarara uğrayanlar için ahalinin birlik olup zararı karşılamalarını isteyerek bu konuda reaya'ya herhangi bir destekte bulunmamaktadır. Eşkiyalık hareketi ile ilgili şikayetlerde devlet, bölgeye mübaşir ta'yin edip, Eşkiyaların yakalanmalarını emretmiştir. Bu konu hakkında da kısa vadede sonuca ulaşmış bir dava bulunmamaktadır. Bu konular dışında, Rusçukta yaşayan kişilerin kendi aralarında yaşanan sorunlar, alacak- verecek gibi konularda mahkemeye başvurdukları davaların kısa süre de sonuca bağlandığı anlaşılmaktadır.

Farklı konular içeren emir ve fermânlarda, Prut savaşının yaşandığı dönem olması sebebiyle, Tuna sahilindeki levendâtların savaşa hazırlanması, kalelerin genişletilmesi, tamir edilmesi, yeni kayıklar yaptırılması, savaş gemileri yaptırılması, askerin ihtiyaç duyacağı buğdayların ve peksimetlerin satın alınıp ambarlarda saklanması, konularında merkezden gelen emir ve buyruldular bulunmaktadır.

BİBLİYOGRAFYA

Akgündüz, A (1988) . *Şer'iyye Sicilleri 1,* Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, Yayın No: 52, İstanbul.

Akgündüz, A (2002) . " Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri " , *Türkler Ansiklopedisi,* Cilt: 10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

Akgündüz, A, Cin Halil, (1989).*Türk Hukuk Tarihi,* Selçuk Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 59, Konya

Aköz, A. (1987) . *Şer'iyye Sicilleri'ne Göre XVI. Yüzyıl Sonu ile XVII. Yüzyıl Başlarında Karaman,* Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.

Anıl, Y. Ş. (1993) . *Osmanlı'da Kadılık,* İletişim Yayınları, Yayın No: 135, İstanbul.

Aydın, M. A. (1988) . " Osmanlı Devleti'nde Mahkeme " , *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi,* Cilt: 2.

Aydın, M. A. (2013) .*Türk Hukuk Tarihi,* Beta Yayınları, Yayın no: 2659, İstanbul.

Bakırjieva, T. Ve Yordanov, S. (1999). *Rusçuk ve Bölgesinin (2 ve 19. yüzyıl) Tarihine ilişkin Seçilmiş Kaynaklar,* İzvori Kaynak Kütüphanesi*,* Cilt: 1, Rusçuk.

Bayrak (Felibaş) , M., Çolak, K. , Erdoğan Kaçan, M. , (2009) . *Rusçuk Ayanı Tirsiniklizade İsmail Ağa ve Dönemi (1796-1806)* Yeditepe Yayınları, Yayın No: 106, İstanbul.

Bayındır, A. (1986) . *İslam Mahkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması),* İslami İlimler Araştırma Vakfı, İstanbul.

Cin, H. (1974). *İslam Ve Osmanlı Hukukunda Evlenme,* Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Yayın No: 341, Ankara.

Çelebi, E. (1966) . *Evliya Çelebi Seyahatnamesi,* 3. Kitap, Üçdal Neşriyat, İstanbul.

Danişmend, İ. H. (1971). *İzahlı Osmanlı Tarihi kronolojisi,* Türkiye Yayınevi, İstanbul.

Devellioğlu, F. (2002) . *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lugat,* Aydın Kitabevi yayınları, Ankara.

İnalcık, H. (1993). " Türkler ve Balkanlar " , *Balkanlar,* Ortadoğu ve Balkan İncelemeleri Vakfı Yayınları, İstanbul.

İnalcık, H. (1998) " Osmanlı Toprak Mülkiyeti ve Ticari Tarım", *Çiftliklerin Doğuşu: Devlet, Toprak Ssahipleri ve Kiracılar,* Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.

Kaya, A. (2008). " 17. Yüzyıl Bursa Şer'iyye Sicillerinin İslâm Aile Hukulu açısından Tahlili " *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* cilt: 17, s.s. 81-107.

Kunt, M. (1997). " Siyasal Tarih (1600- 1789) " , *Türkiye Tarihi Osmanlı Devleti (1600-1908) ,* Yayın Yönetmeni: Sina Akşin, Cilt: 3, Cem Yayınevi, İstanbul. Mardin, E. (1993) . " Kadı " *İslam Ansiklopedisi (MEB) ,* Cilt: 6.

Ortaylı, İ. (1994) . *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlıda Kadı,* Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara .

Ortaylı, İ. (2000) . *Osmanlı Toplumunda Aile,* Pan yayınları, Yayın No: 22, İstanbul.

Parmakov, S. P. (1936) . *Ruse: Dün ve Bugün*, Rusçuk.

Sami, Ş. (1989) *Kamus-I Türki,* Enderun Yayınları, Yayın No: 31, İstanbul.

Schacht, J. (1993) . " Mahkeme " , *İslam Ansiklopedisi (MEB) ,* Cilt: 7,

Simenov, S. (1929) . *Rusçuk: Geçmişte ve Günümüzde Tarihsel, Coğrafik ve İstatiksel Notlar ile Şehir Planı,* Sim. Simenov Kırtasiye, Rusçuk .

Tabakoğlu, A. (2002)." Klasik Dönemde Osmanlı Ekonomisi " *Türkler Ansiklopedisi,* Cilt: 10, Ankara.

Topal, M. (2011). " Rusçuk Şehri'nin Yeri ve Adı Üzerine Düşünceler " , Editör: Meral Bayrak (Ferlibaş) *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri: Rusçuk,* Yeditepe Yayınevi, Yayın No: 164, İstanbul.

Uzunçarşılı, İ. H. (1982). *Osmanlı Tarihi,* Cilt: 4, Bölüm: 1, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

Uzunçarşılı, İ. H. (1984). *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı,* Türk Tarih Kurumu Yayınları, Yayın No: 171, Ankara.

Yılmazçelik, İ. (1998) . " Şer'iyye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülahazalar " , *I. Milli Arşiv Şurası, Tebliğler- Tartışmalar (20-21 Nisan 1998) ,* Yayın No: 12,

Yurtışığı, I.(?) . *979 Numaralı Bolu Şer'iyye Sicili'nin XIX. Yüzyıl Bolu Tarihine Katkıları*: *H. 1295-1296/ M 1878-1879) ,* Bolu Halk Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, Yayın No: 7, Ankara.

Zaim, S.(1999). " Yükselme Devrinde Osmanlı Devleti'nin İktisadi Durumu " ,*Osmanlı Ansiklopedisi,* cilt: 3, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

EKLER

EK 1 : R-5 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili varak 10-11

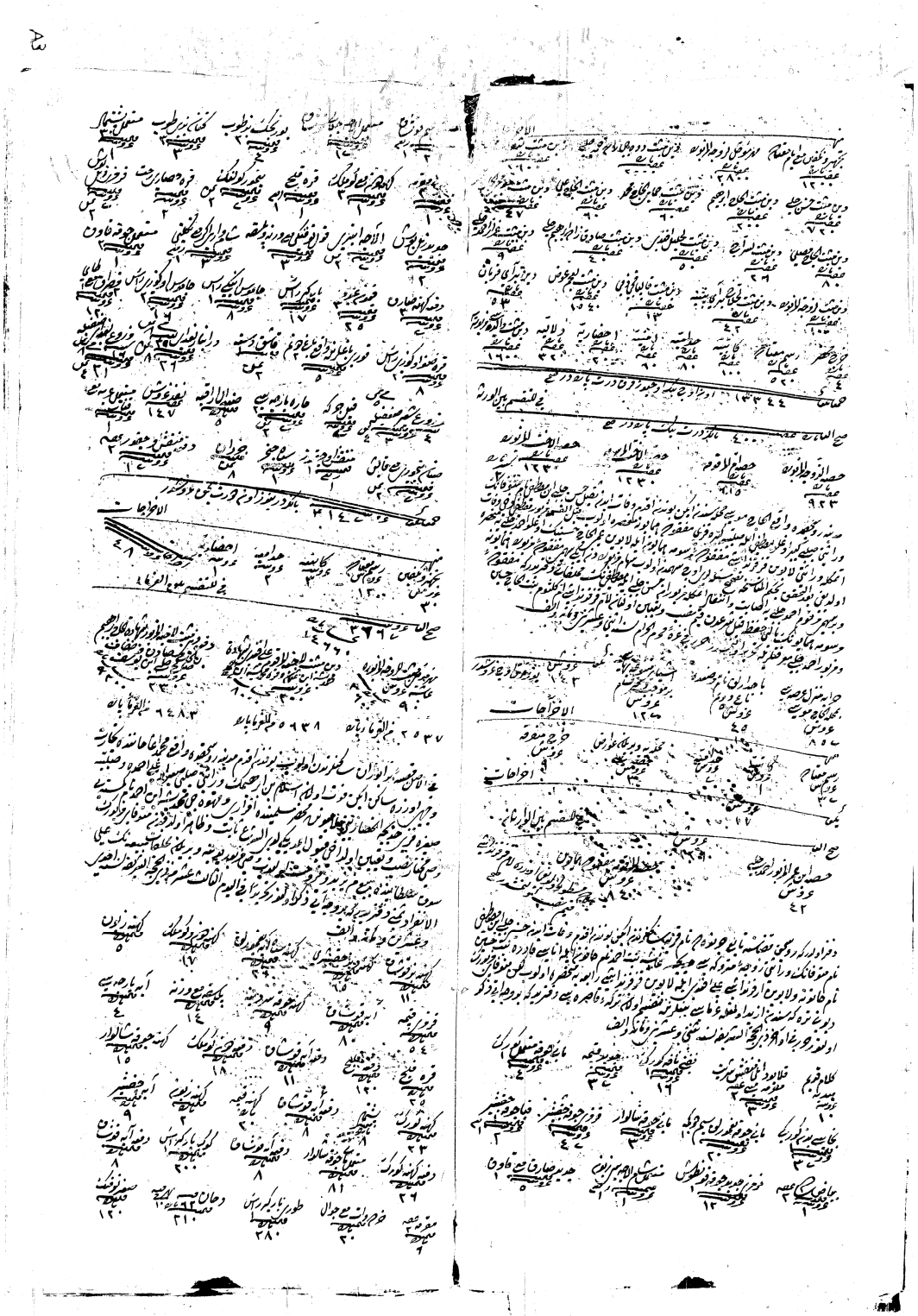

EK 2 : R-5 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili Varak 30-31

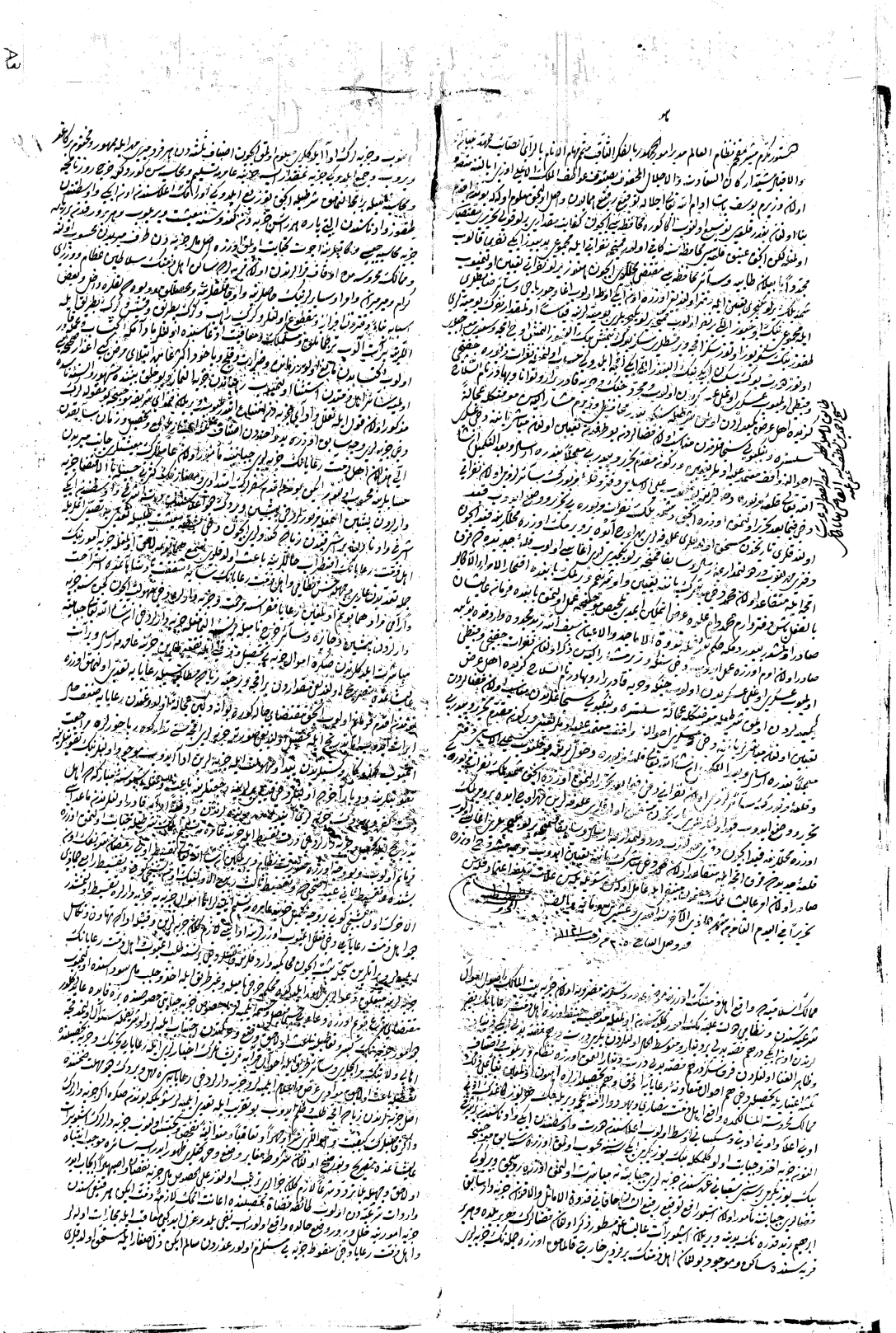

EK 3 : R-5 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili Varak 50-51